De geelpotige Aziatische hoornaar - de volgende Amerikaanse rivierkreeft?

Een samenwerking van:

DE WESPENVERDELGER

DE PLAAGMEESTER

10 June, 2026

Even voorstellen...

Beroepsmatig imkers

Natuurliefhebbers

Plaagdierbeheersers

Educatie

Bestrijders Aziatische hoornaar

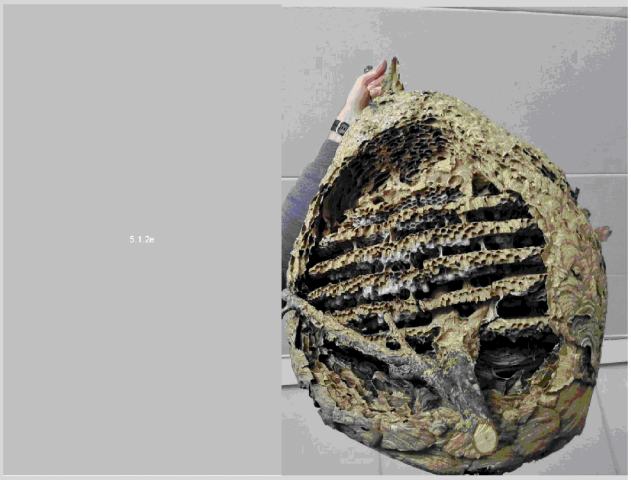

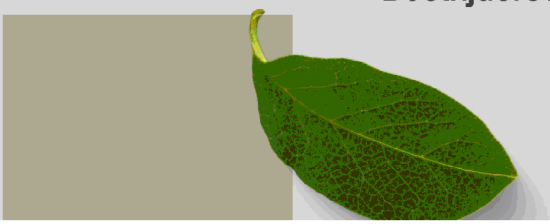

Waterschap wil naar de rechter als aanpak rivierkreeft uitblijft

NIEUWS Het Hoogheemraadschap van Delfland dreigt met een rechtszaak als het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) over acht weken nog geen besluit heeft genomen over de bestrijding van de Amerikaanse rivierkreeft. Volgens het Zuid-Hollandse waterschap verzuimt het ministerie al tien jaar om effectieve maatregelen te nemen, waardoor de populatie van deze uitheemse soort "explosief" is gegroeid. Rivierkreeften veroorzaken schade in en om het water.

ANP
vrijdag 6 juni 2025, 15:30

Bron: Waterschap wil naar de rechter als aanpak rivierkreeft uitblijft - Nederlands Dagblad. De kwaliteitskrant van christelijk Nederland

De schade die de beestjes aanrichten aan onder meer waterkeringen, de bodem en de natuur **kost miljoenen** euro's. "Dit moet worden betaald door het Rijk en niet door de inwoners van het gebied van Delfland of van andere waterschappen."

Delfland verwijst naar de Europese **Exotenverordening**, waaruit zou blijken dat het ministerie "de invasieve uitheemse soort zo snel mogelijk moet bestrijden en maatregelen moet nemen om **beschadigde ecosystemen te herstellen**".

Geelpotige Aziatische hoornaar staat sinds 2016 op de **Europese Lijst van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten** (Unielijst) die hoort bij de Europese **Exotenverordening (1143/2014).**

Kijkje in de toekomst?

Tijdlijn

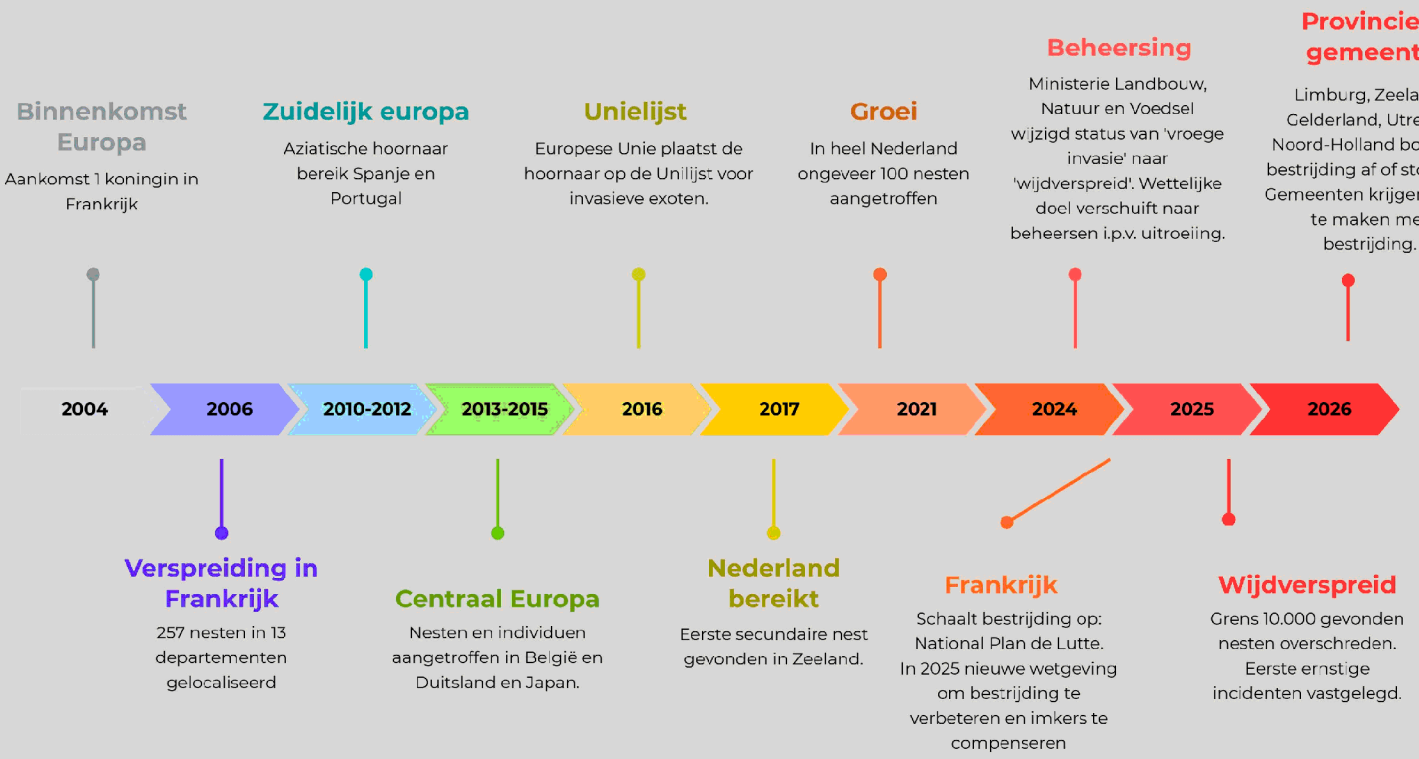
Binnenkomst Europa
Aankomst 1 koningin in Frankrijk
Zuidelijk europa
Aziatische hoornaar bereik Spanje en Portugal
Unielijst
Europese Unie plaatst de hoornaar op de Unilijst voor invasieve exoten.
Groei
In heel Nederland ongeveer 100 nesten aangetroffen
Beheersing
Ministerie Landbouw, Natuur en Voedsel wijzigd status van 'vroege invasie' naar 'wijdverspreid'. Wettelijke doel verschuift naar beheersen i.p.v. uitroeiing.
Provincie > gemeente
Limburg, Zeeland, Gelderland, Utrecht, Noord-Holland bouwen bestrijding af of stoppen. Gemeenten krijgen meer te maken met bestrijding.
2004
2006
2010-2012
2013-2015
2016
2017
2021
2024
2025
2026
Verspreiding in Frankrijk
257 nesten in 13 departementen gelocaliseerd
Centraal Europa
Nesten en individuen aangetroffen in België en Duitsland en Japan.
Nederland bereikt
Eerste secundaire nest gevonden in Zeeland.
Frankrijk
Schaalt bestrijding op: National Plan de Lutte. In 2025 nieuwe wetgeving om bestrijding te verbeteren en imkers te compenseren
Wijdverspreid
Grens 10.000 gevonden nesten overschreden. Eerste ernstige incidenten vastgelegd.

Determinatie

GEELPOOT- AZIATISCHE HOORNAAR
(uitheemse invasieve exoot)

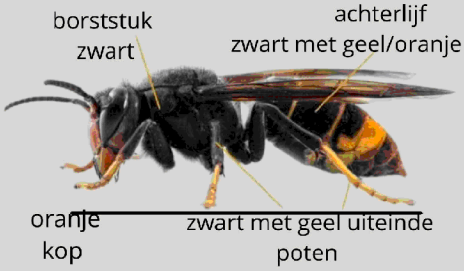

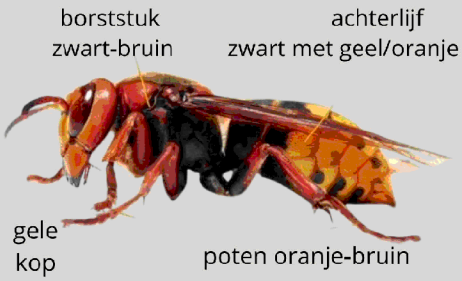

EUROPESE HOORNAAR (inheems)

Levenscyclus

50-500 koninginnen worden geboren per nest per jaar

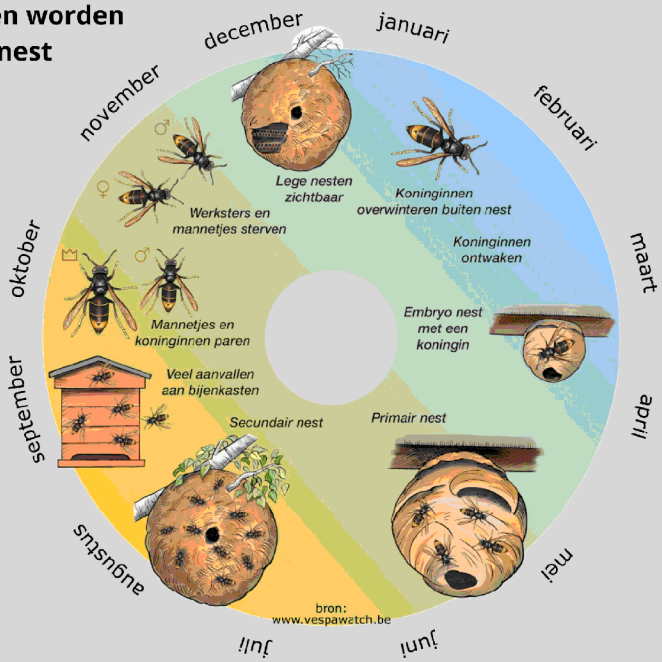

Lage embryonesten

Locaties: nestkast, afdak, putdeksel, haag, spouwmuur
Risico op steekincident: klein
Percentage van totaal: 100%

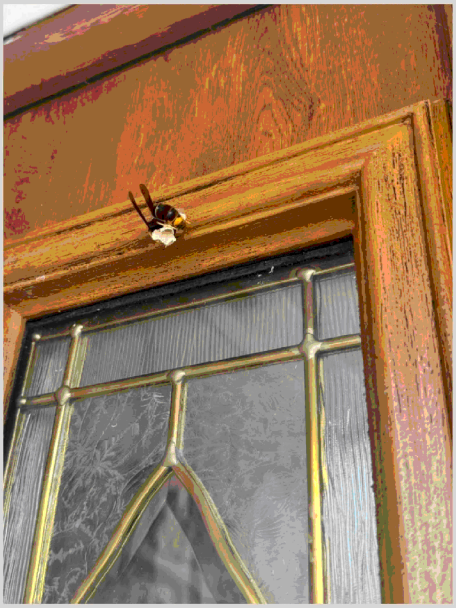

Lage primaire nesten

Locaties: nestkast, afdak, putdeksel, haag, spouwmuur, ect...
Risico op steekincident: groot
Percentage van totaal: 100%

Hoge secundaire nesten

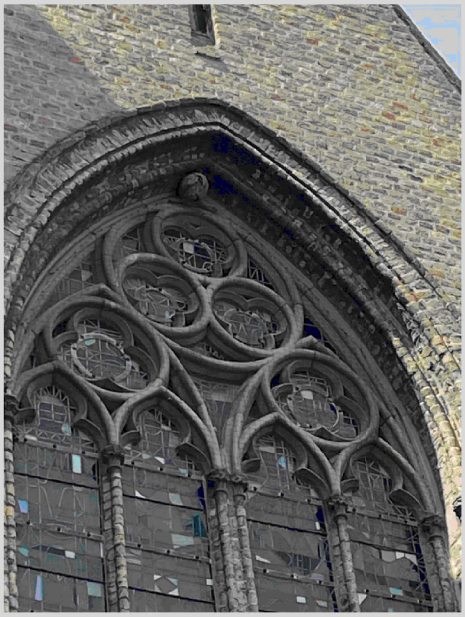

Locaties: boomkruinen, soms gebouwen
Risico op steekincident: beperkt (tenzij)
Percentage van totaal: 70%

Lage secundaire nesten

Locaties: hagen, gebouwen, struikgewas
Risico op steekincident: zeer hoog
Percentage van totaal: 30% ?

Nestverstoring / ruiming

De cijfers

	2022	2023	2024	2025	2026 tot 7 juni
Nederland	44	599	2204	10.101	+- 2000
Noord Holland	0	3	40	209	77
Utrecht	2	9	86	490	162

Groeifactor per jaar: 5 tot 7

Dichtheden tot 12 nesten per 1 km2

80-90% nestverwijdering nodig voor stabilisatie huidige populatie

Overzicht aantal nesten Aziatische hoornaars in de afgelopen jaren per provincie (april-december)

Provincie	Aantal nesten				Provincie (land) oppervlakte (km2)	Dichtheid nesten aantal / km2	Prognose nesten 2026	
	2023	2024	2025	factor 24-25			Aantal	Dichtheid
Drenthe	1	24	26	1,1	2632,65	0,01	28	0,01
Flevoland	1	31	57	1,8	1411,63	0,04	105	0,07
Friesland	2	6	17	2,8	3335,62	0,01	48	0,01
Gelderland	12	172	674	3,9	4963,71	0,14	2.641	0,53
Groningen	0	13	11	0,8	2323,94	0,00	9	0,00
Limburg	93	290	1.742	6,0	2146,61	0,81	10.464	4,87
Noord-Brabant	164	771	3.894	5,1	4905,46	0,79	19.667	4,01
Noord-Holland	3	40	209	5,2	2664,82	0,08	1.092	0,41
Overijssel	1	58	134	2,3	3319	0,04	310	0,09
Utrecht	9	86	490	5,7	1485,46	0,33	2792	1,88
Zeeland	272	568	1.955	3,4	1782,12	1,10	6.729	3,78
Zuid-Holland	41	145	892	6,2	2700,07	0,33	5.487	2,03
Totaal	***599***	***2204***	***10.101***	***4,6***			***49.372***	

(Data: Waarneming.nl)

Verspreiding

- Google Mymaps
- Waarneming.nl
- Overzicht raakt kwijt
- Goede data essentieel voor zoeken en beheersen
- Dat wat we nog niet weten...
- Link naar digitale kaart: https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1MFGQ0P7GR0kBpMDtbQOF9xhFfgkxihU&usp=sharing

Impact op economie

	Economische schade	dodelijke slachtoffers gemiddeld per jaar
Frankrijk	30,8 miljoen	meerdere
Spanje	35-45 miljoen	3-4
Italië	20-30 miljoen	1
België	195 miljoen aan bestuivingsdiensten bedreigd	

- Bestrijdingskosten
- Vraatschade aan rijp fruit
- verminderde landbouw opbrengst door teruglopende bestuiving
- Verlies bijenvolken
- gezondheidskosten
- inzet hulpdiensten

Vespa velutina is één van de hoogst scorende soorten in de categorie "toekomstige economische schade".
Bron: Invasive alien species in Europe: economic costs and future projections". Auteurs: Diagne et al. (met bijdragen van EU-EASIN onderzoekers).

Risico's Burgers

Anafylactische reactie

Letsel door vluchten

Oogletsel

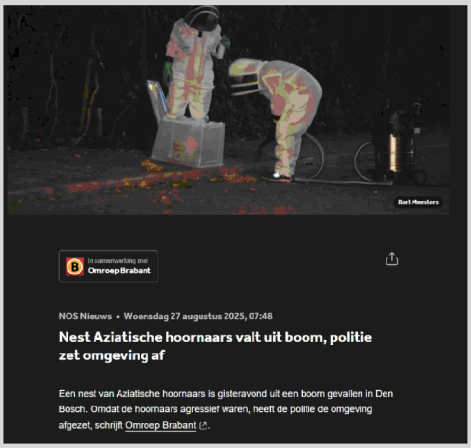

Herhaaldelijk steken met veel exemplaren

Hoog risico moment: juni-augustus

11 kilo dierlijk materiaal /
100.000 insecten per jaar
1500 soorten DNA

Impact op biodiversiteit

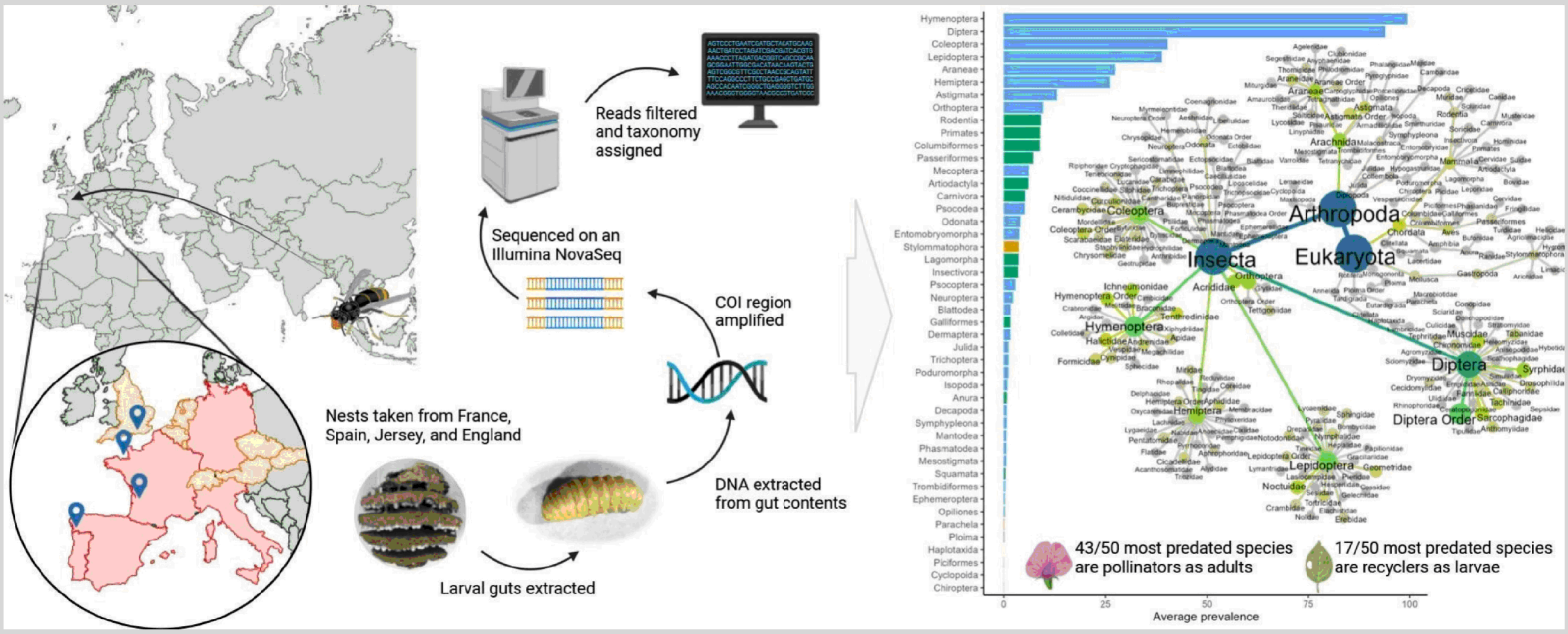

Impact op biodiversiteit

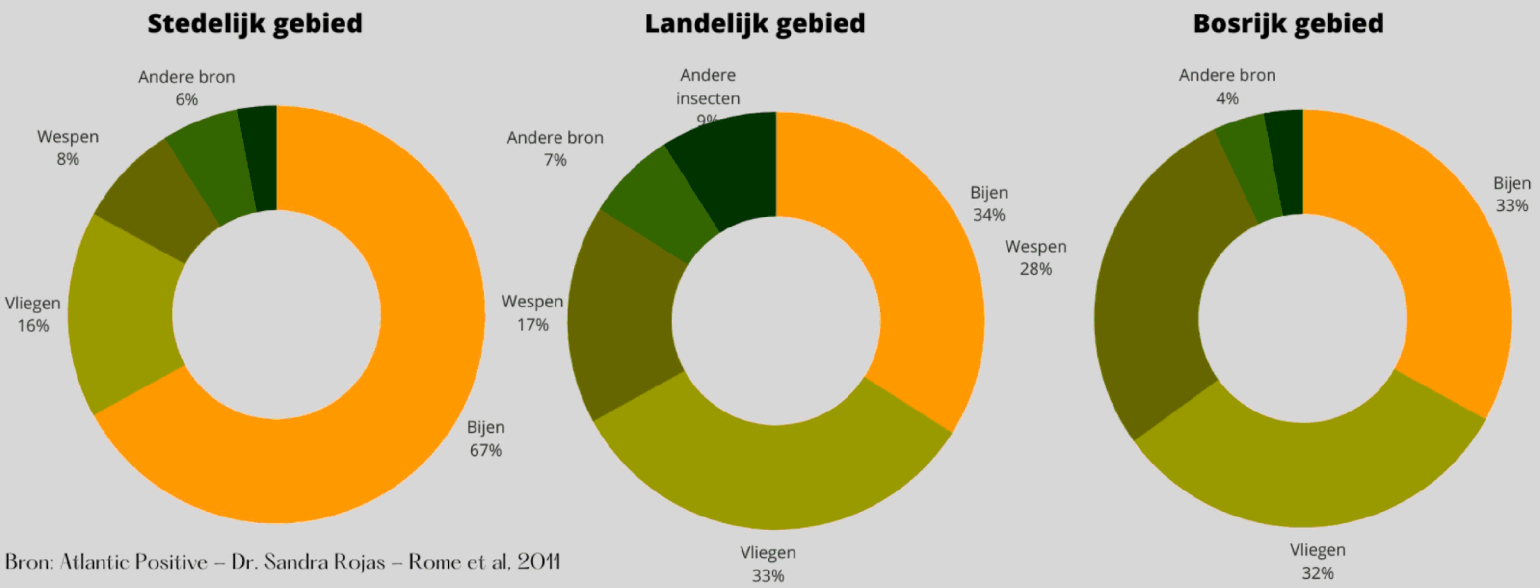

Bron: Atlantic Positive – Dr. Sandra Rojas – Rome et al. 2011

Onderzoek naar prooien uit Natura2000 gebieden loopt.

acties en beleid gebaseerd op...

Feiten, praktijkkennis, nieuwe onderzoeken

Laaghangend fruit

- Informatie op gemeente website
- Ondersteuning lokale zoekteams
- Educatie voor buitendienst medewerkers
- Informeren lokale plaagdierbeheersers
- Erkenning en herkenning van het probleem rondom de Aziatische hoornaar
- Meewerken aan (weteschappelijke) kennisvergroting

Vrijwillige inzet burgers en imkers

- Zeer veel vrijwillige uren opsporing en ruiming embryonesten
- Essentieel voor lokale kennis en contacten
- Belangrijke connectie tussen burger-gemeente-bestrijder

Te helpen door:

- Aanbieden opsporingsmaterialen
- Bekendheid geven aan zoekacties en aanwezigheid van insect
- Contactgegevens op website gemeente naar lokale zoekteam coordinator
- Beleid dat zoeken en opsporen mogelijk maakt/ondersteund

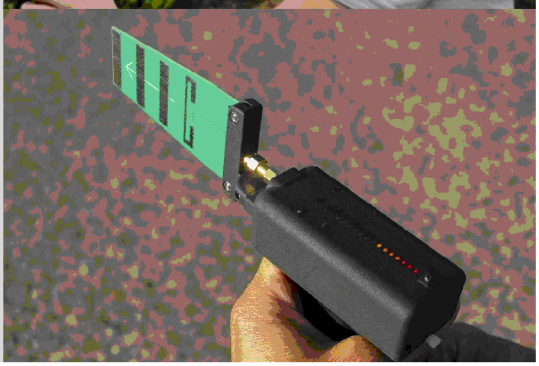

Workflow nestbestrijding geelpotige Aziatische hoornaar Noord Holland 2026

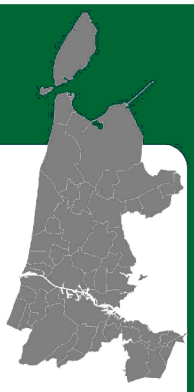

Start

Waarnemingen individuele hoornaars
Lokale zoekteams

Nest opsporing met wiekpot
Lokale zoekteams

Nest opsporing zendermethode
Lokale zoekteams

Waarneming nest Aziatische hoornaar
Foto noodzakelijk!

Embryonest verwijderen
Vaak door lokale zoekteams

via

Waarneming.nl zonder exacte locatie

Lokaliseren exacte nestlocatie
Lokale zoekteams

Waarneming.nl met exacte locatie

meldpuntaziatische-hoornaar.nl

Andere platforms adviseren wij niet te gebruiken!

Zoekgroepcoordinator meld nieuw nest aan via dehoornaarverwijderaar @gmail.com

Onderzoek naar: contactformulier op website
Melding door waarnemers, zoekgroeplecen/ coördinatoren

Melding bevat:
contactpersoon
voornaam + achternaam
telefoonnummer + mailadres +
link naar melding op waarneming.nl
foto's nestlocatie

Ontbrekende informatie

Beoordeling op verwijdercriteria provincie
Bestrijders

Drukke bezochte locaties

Binnen 500m van Natura 2000 gebied

Overige situaties die tot direct steekgevaar leiden

ja

nee

Overige situaties nader te bepalen met gemeente/particulier

Statusupdate per nest In Google MyMaps
Bestrijders

Zie kleurcode MyMaps voor neststatus

Niet verwijderen

Ingepland voor verwijderen

Verwijderd

Groen = verwijderd
Oranje = ingepland voor verwijderen
Rood = niet verwijderd
Blauw = in afwachting van beoordeling
Grijs = informatie ontbrekend

https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1MFGQ0P7GR0kBpMDtbQOF9xhFfgkxihU&usp=sharing

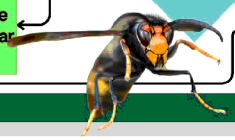

Bestrijding

Primaire nesten

Secundaire nesten

Een samenwerking van:

DE PLAAGMEESTER

Bedankt!

Ruimte voor vragen

DE WESPENVERDELGER

Contact ons

5.1.2e

5.1.2e

deplaagmeester.nl

5.1.2e @deplaagmeester.nl

Nestmeldingen:

5.1.2e @gmail.com

Provincie Noord-Brabant

Besprekingsverslag

Bespreking
Landelijke communicatie Aziatische hoornaar
10:00 Teams

Datum
15 januari 2026
Van
5.1.2e 5.1.2e
Telefoon
(5.1.2e
Email
5.1.2e @brabant.nl

Aanwezig
5.1.2e 5.1.2e (NH), 5 5.1.2e (GLD), 5.1.2e (PNB), 5.1.2e (PNB), 5.1.2e (OV)

Afwezig
5.1.2 5.1.2e (GR)

Kopie aan

Momenteel worden op verschillende niveaus voorbereidingen getroffen ten aanzien van communicatie. We willen landelijk communiceren, maar provincies en gemeentes zullen ook op provinciaal en gemeenteniveau moeten gaan communiceren.
Afgesproken wordt dat deze werkgroep zich ten aanzien van landelijke communicatie focust op een website waar de belangrijkste, feitelijke informatie te vinden is. Provincies (en andere partijen) richten zich op hun eigen websites op informatie over hun beleid en gebruiken/verwijzen naar de landelijke pagina voor meer algemene informatie. Hiermee wordt voorkomen dat er ruis ontstaat.

Een goed voorbeeld is het landelijk informatiepunt voor de wolf. Deze site van het Rijk bevat neutrale informatie over de wolf in Nederland (herkenning, leefwijze, hoe je te gedragen als je een wolf ziet etc). Elke provincie heeft ander beleid ten aanzien van de wolf. Op de website wordt daarom niet ingegaan op provinciaal beleid, maar wordt naar de provinciale websites verwezen.

Tijdens het overleg worden mogelijke platforms besproken waarop we landelijke informatie samen kunnen brengen en welke doelen we voor het komende jaar hebben. Hierbij hebben de aanwezigen een voorkeur voor een neutraal platform waarop het snelst informatie kan worden toegevoegd. De mogelijkheden zijn verder uitgewerkt in het voorstel voor landelijke communicatie dat met alle provincies (en daarna relevante stakeholders) wordt gedeeld. Hierin wordt ook een “stip op de horizon” geschetst (wanneer zijn we tevreden?). 5.1.2e en

5.1.2e stellen een concept op en delen dit met de groep.

Om gemeentes zo goed mogelijk te faciliteren zal een vragenlijst of enquête worden opgesteld. De provincies zal worden verzocht om deze vragenlijst te delen met hun contacten. 5.1.2e maakt hier een voorstel voor.

Volgend overleg: 3 februari 10h via teams

Actiepunten	Actie door
Opstellen voorstel voor landelijke communicatie	5.1.2e en 5.1.2e
Uitwerken brief en vragenlijst voor gemeentes	5.1.2e

Datum
15 januari 2026
Van
5.1.2 5.1.2e
Telefoon
(5.1.2e
Email
5.1.2e @brabant.nl

Beoordelingsdocument

Beoordelen

Bij het invullen van het document zijn vooral de gele vlakken belangrijk.

- Kies per gunningscriterium een beoordeling uit de lijst. Er wordt vervolgens automatisch een score aan gekopp
- Motiveer iedere score onderaan in de gele vlakken bij het tabblad gunningscriteria
- Zorg dat de beoordelaars eerst individueel het formulier invullen.
- Gebruik Alt + enter om binnen een tekstvak de tekst volledig neer te kunnen zetten

Consensus

- Zorg bij het consensusgesprek dat er één definitief document komt met de cijfers en motivatie. Dit is namelijk d
- Voeg de prijzen toe in het tabblad prijs. Er wordt automatisch gerekend wat de laagste prijs is en welke score d

Alleen voor inkoop

Aanpassen document vooraf: Voor het versturen naar de medebeoordelaars dient het document aangepast te w

- in het tabblad gunningscriteria kun je bovenaan de partijnamen aanpassen. Deze worden vervolgens ook aang
- Indien er minder partijen worden uitgevraagd, dien je in het tabblad Prijs ook het aantal rijen te verwijderen. Vu
- Vul de gunningscriteria in het tabblad gunningscriteria en de eisen in het tabblad eisen. Verwijder de rijen die n
- Controleer of de beoordelingen en bijbehorende cijfers in de tabel bij het tabblad uitvraag overeenkomen met h
- Zorg dat het percentage van alle gunningscriteria bij elkaar 100% is. Dit past zich automatisch aan wanneer je d

eld

e basis voor de afwijzingsbrieven en in het dossier.
e andere aanbiedingen krijgen. Zorg dat er geen lege of verwijderde regels in staan.

orden aan de informatie uit de offerteaanvraag.
epast in de rest van het document. Indien er minder dan zeven partijen worden uitgevraagd, kun je het gewenste
l na de kwalitatieve beoordeling, bij het consensusoverleg, de prijs in bij tab
iet van toepassing zijn.
et gestelde in de offerteaanvraag.
e weging van een criterium wijzigt of een rij verwijdert.

aantal partijen verwijderen door de kolom(men) te selecteren en te verwijderen.

5.1.2e

Eis	Omschrijving	Voldoet	Motivatie
E1		Voldoet wel	
E2		Voldoet wel	
E3		Voldoet wel	
Voldoet aan minimale eisen?		Ja	

Opties lijst
Leeg
Voldoet niet
Voldoet wel

5.1.2e		5.1.2e	#REF!
Motivatie	Voldoet	Motivatie	Voldoet
	Leeg		Leeg
	Leeg		Leeg
	Leeg		Leeg
	Leeg		Leeg

#REF!		#REF!	
	Motivatie	Voldoet	Motivatie
		Leeg	
		Leeg	
		Leeg	
		Leeg	

#REF!		#REF!	
Voldoet	Motivatie	Voldoet	Motivatie
Leeg		Leeg	
Leeg		Leeg	
Leeg		Leeg	
Leeg		Leeg	

EF!	#REF!	
Motivatie	Voldoet	Motivatie
	Leeg	
	Leeg	
	Leeg	
	Leeg	

Bewerkblijgroot in MMS Klimaat.st revisie 1

gevraagd datum	onderhoud eig																
123	Ton van Rietveld																
1.2	1.3	12.1	12.2	12.3	12.4	12.5	12.6	12.7	12.8	13.1	13.2	13.3	13.4	13.5	13.6	13.7	13.8
Totaal Bron Data: 1/5		12.1%					4.1/4								2.6.0		

Afkortingen toegepast in cijfer en formule	
Cijfer	Omschrijving
1	Zeer goed
2	Goed
3	Voldoende/Matig
4	Slecht
5	Zeer slecht

NOTITIEVELD WAAROM WORDT EEN CIJFER 4/5/6 GEGEVEN

123	Ton van Rietveld	12.1%															
4/5/23	04/23	4/5/23															
4/5/23	04/23	4/5/23															
1.2	Groenonderhoud grot	12.1%															

Inschrijvende partij	Inschrijfsom	Cijfer
5.1.2e	€ 795.00	6.3
	€ 500.00	10.0

Laagste inschrijfsom
€ 500.00

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Burgemeester en Wethouders van de gemeente X
Postbus X
Postcode en plaats

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

5.1.2e

BEL/NR

Telefoonnummer 5.1.2e

5.1.2e @noord-holland.nl

Verzenddatum

26 november 2025

Kenmerk

NR17112025LT

Uw kenmerk

Betreft: Aanpak Aziatische hoornaar vanaf 2026

Geacht college,

In deze brief geven wij informatie over de gewijzigde aanpak van de Aziatische hoornaar in de provincie Noord-Holland.

Huidige situatie
De Aziatische hoornaar is een invasieve exoot die sinds 2017 in Nederland voorkomt. In Noord-Holland heeft de provincie de soort sinds 2023 actief laten bestrijden, met inzet van een gespecialiseerde bestrijder en ondersteuning door vrijwilligers. De afgelopen jaren was het doel om alle nesten te verwijderen en de soort uit te roeien.

Ondanks deze inspanningen is het niet gelukt om de verspreiding te stoppen. Door het toenemende aantal nesten is het niet realistisch om de huidige aanpak voort te zetten. Ook zal dit er niet voor zorgen dat het aantal hoornaars structureel afneemt.

Gewijzigde aanpak Aziatische hoornaar
Vanaf 2026 richt de provincie de bestrijding alleen nog op situaties waarin sprake is van een verhoogde kans op overlast of mogelijke risico's voor biodiversiteit. Dit betekent dat nesten alleen nog worden verwijderd in de volgende gevallen:

- Binnen een straal van 500m van een Natura2000-gebied;
- Locaties met verhoogde kans op overlast (speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden);
- Overige situaties die tot direct steekgevaar leiden.

Focus op risico's voor volksgezondheid en biodiversiteit
Het EIS Kenniscentrum Insecten concludeert in haar recente beleidsadvies dat de Aziatische hoornaar geen noemenswaardig risico vormt voor de volksgezondheid. Steekincidenten zijn zeldzaam en beperken zich meestal tot directe verstoring van een nest. Ook voor de inheemse biodiversiteit is er geen aantoonbare bedreiging; de soort jaagt vooral op algemene insectensoorten waardoor de totale impact beperkt is. Omdat er geen economische argumenten zijn die grootschalige bestrijding rechtvaardigen, adviseert EIS om het doel van volledige uitroeiing los te laten en de inzet te beperken tot het

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

voorkomen van acute risico's en eventueel het beschermen van kwetsbare natuur.

Overgangsperiode
De komende twee jaar beschouwt de provincie als overgangsperiode waarin er nog nesten zullen worden verwijderd wanneer er sprake is van steekgevaar. Hiervoor is €30.000 beschikbaar gemaakt. Hierna zal de provincie de bestrijding verder afbouwen en de aanpak focussen op het beschermen van de biodiversiteit. Net als bij andere plaagdieren zullen grondeigenaren meer verantwoordelijkheden krijgen om overlast op hun terrein te voorkomen. Van gemeenten verwachten we dat zij zich de komende twee jaar voorbereiden op het beheersen van risico's in relatie tot de openbare veiligheid en gezondheid.

Ondersteuning vrijwilligers
Om de inspanningen van vrijwilligers te ondersteunen stelt de provincie €20.000 beschikbaar voor materialen om nesten op te sporen en/of verwijderen. De besteding wordt afgestemd met de Taakgroep Aziatische Hoornaar Noord-Holland.

Samenwerking en communicatie
Om onnodige maatschappelijke onrust te voorkomen is het belangrijk dat gemeenten en provincie(s) eenduidig en helder communiceren. We willen niet alleen uitleggen waarom deze nieuwe aanpak nodig is, maar inwoners ook voorzien van realistische informatie over risicosituaties en in dergelijke gevallen oproepen om alert te zijn op (jonge) nesten van de Aziatische hoornaar. Op korte termijn zullen wij via de gebruikelijke kanalen communiceren over de nieuwe aanpak. Daarnaast werken wij samen met andere provincies aan extra informatievoorziening en gezamenlijke communicatie die ook door gemeenten gebruikt kan worden. Voor vragen of contact kunt u terecht bij de heer 5.1.2e zijn contactgegevens staan in het kader van deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

Sectormanager Natuur en Recreatie
5.1 5.1.2e

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

Provincie Noord-Brabant

Concept landelijke webpagina Aziatische hoornaar

Home > onderwerpen > Aziatische hoornaar

Datum

1 april 2026

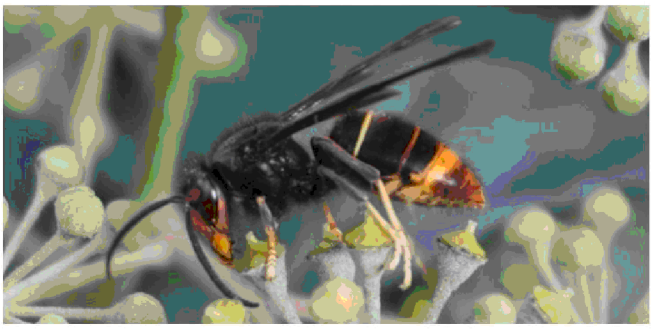

Aziatische hoornaar

Deelonderwerpen		
Herkenning en leefwijze **Risico's volksgezondheid** Risico's biodiversiteit	Risico's imkerij **Wat kunt u zelf doen** (Professionele bestrijding) **Informatie voor gemeentes**	Veel gestelde vragen?

Kernboodschap

De Aziatische hoornaar komt steeds vaker voor in Nederland en zorgt voor overlast. Dat brengt ook veel vragen en zorgen met zich mee.
Er komen elk jaar ~~heel snel veel~~ nieuwe nesten bij. De soort is daardoor niet meer uit te roeien. We moeten leren leven ~~omgaan~~ met de Aziatische hoornaar in Nederland.
~~Om u zo goed mogelijk te informeren~~ U leest ~~u~~ op deze website wat de Aziatische hoornaar is, welke risico's er zijn en wat u zelf kunt doen. Ook leggen we uit wie waarvoor verantwoordelijk is en waar u terecht kunt met uw melding. Je vindt hier antwoord op de meest gestelde vragen en verwijzingen naar andere betrouwbare websites voor meer informatie. DOORKLIKFUNCTIE NAAR DEELONDERWERPEN METEEN OP STARTPAGINA

Wat is de Aziatische hoornaar?

De Aziatische hoornaar (ook wel geelpoothoornaar genoemd) is een insect. Deze hoornaar komt van nature niet in Nederland voor en zorgt voor overlast. De Aziatische hoornaar kan ook schadelijk zijn voor honingbijen, hommelsoorten en andere bestuivende insecten. We noemen de Aziatische hoornaar daarom ook een invasieve exoot.

WEL AL METEEN KORT ALGEMENE WAARSCHUWING: HOUD AFSTAND BLIJF ER VANAF en lees verderop over de risico's en wat u kunt doen

Waar komt de Aziatische hoornaar vandaan?
De Aziatische hoornaar komt uit zuidoost Azië en komt sinds 2004 in Europa voor. Waarschijnlijk is de soort per ongeluk via handel naar Europa gekomen. Vanuit Frankrijk heeft de Aziatische hoornaar zich verspreid naar andere landen zoals Portugal, Spanje, Italië, België en Duitsland en ook Nederland.

Naar achteren plaatsen
5.1.2e
04/08/2026 09:58

Verspreiding in Nederland
De Aziatische hoornaar komt inmiddels in heel Nederland voor, maar leeft vooral in het midden en zuiden van Nederland
In 2017 kwam de Aziatische hoornaar Nederland binnen via Vlaanderen. De eerste waarneming was in de provincie Zeeland. Daarna breidt de soort zich snel uit. Het aantal nesten groeit en de hoornaar komt in steeds meer gebieden voor. Tot en met 2023 werden vooral nesten gevonden in Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. In 2024 en 2025 zien we ook een sterke toename in de andere provincies.

Naar achteren plaatsen
5.1.2e
04/08/2026 09:59

Snelle verspreiding
De Aziatische hoornaar kan zich snel verspreiden. Dat komt doordat één nest veel nieuwe koninginnen maakt. Gemiddeld gaat het om ongeveer 250 koninginnen per nest. Een klein deel daarvan overleeft de winter en start in het voorjaar een nieuw nest. Daarnaast heeft de Aziatische hoornaar nog weinig natuurlijke vijanden. Daardoor kan de soort zich snel uitbreiden naar nieuwe gebieden.

Wat doet de overheid?
De rijksoverheid en pProvincies ~~en gemeentes~~ maken beleid over de aanpak van de Aziatische hoornaar op basis van wetenschappelijke kennis. Zij kijken daarbij naar de mogelijke risico's van de Aziatische hoornaar. De risico's die nu bekend zijn, nemen we serieus. Tegelijk is de Aziatische hoornaar nog een nieuwe soort in Nederland. We zien daarom dat er nog veel vragen en zorgen zijn over de gevolgen van deze soort. Deze vragen en zorgen brengen we in kaart en onderzoeken we. Levert dat nieuwe inzichten op? Dan passen we de aanpak aan.

Nou, niet echt.
5.1.2e
04/08/2026 10:01

Herkenning en leefwijze

Kernboodschap
De Aziatische hoornaar is een sociale wesp die in groepen leeft. Hij is groter dan een gewone wesp. Door het jaar heen bouwt de Aziatische hoornaar verschillende nesten. Ook is het belangrijk om te weten dat de Aziatische hoornaar defensief is. Dat betekent dat hij steekt om zichzelf of zijn nest te verdedigen, vooral als u te dichtbij komt. Op deze pagina leest u meer over de herkenning en leefwijze van de Aziatische hoornaar.

De hele biologie lijkt me achtergrondinformatie; achteren plaatsen en inkorten
5.1.2e
04/08/2026 10:05

Herkenning
De Aziatische hoornaar is vooral zwart met een opvallende gele band op het achterlijf. De poten zijn zwart met een geel uiteinde. Daarnaast heeft de Aziatische hoornaar een zwarte kop met een geel gezicht. Werksters worden tussen de 1,7 en 2,5 cm groot, de koningin wordt ongeveer 3 cm groot.

De inheemse Europese hoornaar is groter dan de Aziatische hoornaar en heeft veel meer geel op haar achterlijf. Het borststuk en kop van de Europese hoornaar zijn roodbruin.

Wat moet de lezer hiermee? Moet men zich hier zorgen over maken? Neen, de boodschap is dat d inheemse soort is die hier hoort en zelfs beschern Daar moeten mensen vanaf blijven.
5.1.2e
04/08/2026 10:06

Meer informatie over de herkenning van de Aziatische hoornaar vind je op PM.

Aziatische hoornaar

Europese hoornaar

Ik kan me voorstellen dat dit "te veel' info is, ma vind het belangrijk om het niet te veel in te korte is dit de basis van ons verhaal: het is geen monsterwesp, maar een dier dat z'n ding doet. Da moeten we mee leren omgaan. Deze info is ook n niet overzichtelijk op één website te vinden, dus om het hier compact te bundelen
5.1.2e
04/01/2026 17:01

Interessant en nuttig, maar naar achteren verplaat Mensen willen toch vooral antwoorden hebben o vragen/zorgen?
5.1.2e
04/08/2026 10:07

Leefwijze
De Aziatische hoornaar is net zoals de Europese hoornaar en limonadewespen een sociale wesp. Een volk (ook wel kolonie genoemd) hoornaars bestaat uit één koningin en honderden werksters. Een volk kan aan het eind van het seizoen uitgroeien tot wel 2.000 tot 3.000 hoornaars, inclusief jonge koninginnen en mannetjes. De koningin legt als enige van het volk eitjes. De werksters verzorgen het nest en de larven.

Hoeveel wespen in nest duitse/gewone wesp of Europese hoornaar?
5.1.2e
04/01/2026 17:06

[voedsel]
Aziatische hoornaars voeden hun larven met insecten. Het zijn ~~opportunistische~~ jagers die prooien vangen die veel voorkomen en makkelijk te vangen zijn. De Aziatische hoornaar heeft daarom een voorkeur voor honingbijen, andere sociale wespen (zoals limonadewespen) en vliegen. De werksters zelf leven van nectar van bloemen van bijvoorbeeld klimop.
De Aziatische hoornaar heeft in Nederland nog geen natuurlijke vijanden. In zuid Europese landen lijkt de wespendief de soort te hebben ontdekt als nieuwe voedselbron.

Check of dit klopt. Dacht dat de insecten uitsluite voor larven waren
5.1.2e
04/01/2026 15:40

Geen soorten noemen, genoeg mensen zien dat al aanleiding om planten te verwijderen.
5.1.2e
04/08/2026 10:09

[levenscyclus]

De levenscyclus van Aziatische hoornaars begint met de koningin die na de winter ontwaakt. Zij bouwt een nieuw nest en legt de eerste eitjes. Als deze eitjes uitkomen worden ze verzorgt door de koningin totdat deze larven zich verpoppen tot werksters. De werksters nemen de verzorging van de larven over en breiden het nest uit. Het volk groeit gedurende het seizoen en produceert vanaf de nazomer nieuwe koninginnen en mannetjes. Rond oktober en november verlaten de nieuwe koninginnen het nest om een schuilplaats te zoeken voor de winter. Na 15 november zijn de meeste nesten zo goed als leeg: de werksters sterven en de jonge koninginnen overwinteren buiten het nest. Slechts 1 tot 10 procent van de bevruchte koninginnen overleeft de winter én hiervan zal slechts een klein deel daadwerkelijk erin slagen om een nieuw nest te stichtten.

Weghalen of sterk inkorten (vooral in de zomer aanwezig) samen met de nesten. En linkje naar webpagina EIS of Naturalis o.i.d

5.1.2e

04/08/2026 10:10

[nesten]

De Aziatische hoornaar maakt in de loop van het jaar verschillende nesten, afhankelijk van de fase van de kolonie:

Voorjaarsnesten (klein, vaak laag bij de grond)

In maart-april bouwt de koningin een embryonest. Dit is vaak niet groter dan een pingpongbal en hangt op beschutte plekken zoals in een schuurtje, vogelhuisje, spouwmuur, onder een dakrand of in een heg.

In mei-juni groeit dit nest uit met werksters tot een primair nest. Het nest is nog steeds relatief klein en bolvormig.

Beschrijving meteen koppelen aan wat mensen k doen: laten verwijderen door bestrijder (of verwijzing/link naar andere pagina); chemische middelen zijn hiervoor niet nodig, dit kan een deskundige handmatig of mechanisch doen. Let u alleen direct rond het huis mogen biociden/midde worden gebruikt. Een nest dat met chemische mi is behandeld dient altijd verwijderd te worden.

5.1.2e

04/08/2026 10:13

Zomernesten (groot, vaak hoog in de boom):

In juli bouwen de werksters een secundair nest (het tweede nest), ook wel het zomernest genoemd. Dit nest is veel groter (tot wel 70 cm), hangt meestal hoog in bomen en heeft een vliegopening aan de zijkant. Het nest is gemaakt van papierachtig materiaal en valt vaak pas op als de bladeren beginnen te vallen.

Beschrijving direct koppelen aan bestrijdingsadv houd altijd afstand en verstoor het niet. Bij gevaa overlast roep deskundige hulp in. Deze nesten m niet chemisch worden behandeld.

5.1.2e

04/08/2026 10:14

Meer informatie over de leefwijze en de nesten van de Aziatische hoornaar vindt u hier

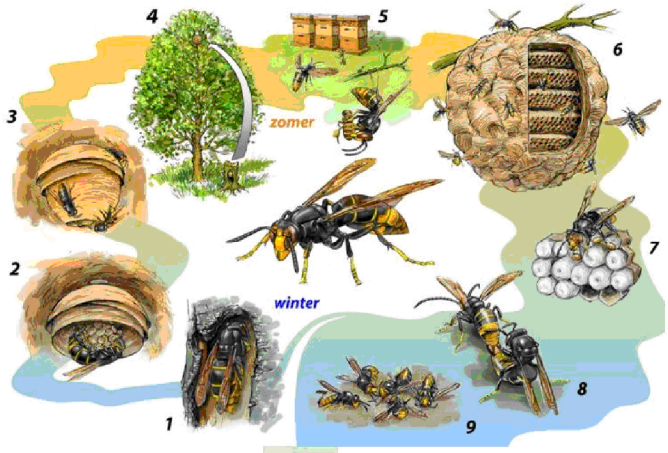

Levenscyclus van de Aziatische hoornaar

Check of afbeelding gebruikt mag worden (illusti EIS/ 5.1.2e

5.1.2e

04/01/2026 15:36

Relevante bronnen

Site	Eigenaar	opmerking
Herkenning Aziatische hoornaar - kenniscentruminsecten.nl	EIS kenniscentrum insecten	Inclusief vergelijking met gelijkende soorten
EIS2024-06_ZeegersBuesink_2024_Aziatische_Hoornaar.pdf	EIS kenniscentrum insecten	
Aziatische hoornaar / geelpoothoornaar (Vespa velutina nigrithorax): alle info	Wespenstichting	
https://www.natuurpunt.be/soorten/insecten-ongewerveiden/aziatische-hoornaar	Natuurpunt	Vlaamse website, met filmpje over herkenning
Aziatische hoornaar | Invasieve Exoten	Kennisnetwerpk invasieve exoten	Inclusief filmpje over herkenning

Risico's volksgezondheid

Kernboodschap
De steek van de Aziatische hoornaar doet pijn, maar voor de meeste mensen is een steek niet gevaarlijk. De risico's zijn vergelijkbaar met die van andere wespen en hoornaars. Voor mensen met een allergie voor wespengif kan een steek wel gevaarlijk zijn. Dan is altijd medische hulp nodig. Bij een allergische reactie of andere acute situatie belt u 112.
Uw gemeente of provincie bekijkt per nest of er een risico is voor de veiligheid van mensen.

Op deze pagina vindt u meer informatie over het gedrag van de Aziatische hoornaar en de risico's voor de volksgezondheid en veiligheid voor mensen. Verwijzen naar herkenning van de Az.hoornaar.

Gedrag van de Aziatische hoornaar
De Aziatische Hoornaar is een defensief insect. Dat betekent dat hij alleen aanvalt als hij zich bedreigd voelt.

De Aziatische hoornaar komt niet af op zoet eten of drinken. Dat is anders dan bij veel andere wespen, zoals de limonadewesp. Als u de Aziatische hoornaar met rust laat, dan laat hij u ook met rust.
Dit geldt ook voor nesten. Nesten die niet worden verstoord, bijvoorbeeld hoog in een boom, zijn meestal niet gevaarlijk. Wordt het nest wel verstoord dan verdedigen de hoornaars hun nest fel. Dat doen zij net als andere wespensoorten. Blijf daarom altijd op afstand van een nest (minimaal 5 meter). Controleer ook eerst uw heg of boom voordat u gaat snoeien.

Steek van de Aziatische hoornaar
Een steek van de Aziatische hoornaar doet pijn. De steek is niet gevaarlijker dan die van een gewone wesp. Een steek kan wel gevaarlijk zijn als u allergisch bent voor wespen of bijen. Bel in dat geval 112. Ook bij een steek in de hals of mond is het verstandig om direct een arts te bellen.

Meer informatie over wat u kunt doen bij een wespensteek vindt u op de website van het Rode Kruis [link toevoegen]

Meerdere steken en extra risico
Het risico voor de mens wordt groter bij meerdere steken tegelijk. Dit kan gebeuren als Aziatische hoornaars hun nest verdedigen. Bij meerdere steken komt er meer gif in het lichaam. Dat kan gevaarlijk zijn. De Aziatische hoornaar kan ook gif in de ogen spuiten. Dit kan oogletsel veroorzaken.

Bekijk hier wat u kunt doen om het risico op gevaarlijke situaties en steekincidenten te verkleinen

Relevante bronnen en Q&A
PM

Naar boven plaatsen!

Kap, E. (Liesbeth)
04/08/2026 10:18
Later met de groep over 'tegels' gesproken en da volgorde dan niet uitmaakt (is geen boek of folde

5.1.2e
04/08/2026 17:07
Opmerking 5.1.2e aparte tegel maken voor groenbeheerders (van gemeenten en RWS etc) di snoeien en maaien. En de risico's voor hen. 5.1.2e aan toolbox voor groenbeheerders in Limburg. 5.1.2e noemt als tip voor 5.1.2e leermiddelen va 5.1.2e 'WUR en RWS die ook aan toolbox werken.
5.1.2e
04/08/2026 11:51
Is dat zo? Ook de werksters niet? Want ze komen wel op lokstof en bloemen af?

5.1.2e
04/08/2026 10:16
arts of 112?

5.1.2e
01/01/1900
112!

5.1.2e
04/08/2026 10:17
Link naar deelonderwerp wat kunt u zelf doen

5.1.2e
04/01/2026 16:54

Risico's biodiversiteit

Aziatische hoornaars jagen op insecten, maar huidige impact lijkt mee te vallen

- Kunnen lokaal een ongewenste extra drukfactor vormen
- Landscape of fear

Wat kunt zelf doen?

Kernboodschap

De Aziatische hoornaar komt steeds vaker voor in Nederland. De soort kan niet meer worden uitgeroeid. We moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Gemeenten en provincies maken daarom bewuste keuzes. Zij kijken per situatie wat nodig en mogelijk is. Niet elk nest wordt automatisch weggehaald door de overheid. Dat is ook niet altijd nodig, want niet elk nest vormt een gevaar.

Ziet u een Aziatische hoornaar of een nest? Dan kunt u zelf helpen om overlast of onveilige situaties te voorkomen. Verwijder een nest nooit zelf. Schakel altijd een professionele bestrijder in.

Naar boven plaatsen

5.1.2e
04/08/2026 10:18

Melden van nesten

Ziet u een nest van de Aziatische hoornaar dat overlast veroorzaakt of bij een plek waar mensen komen? Meld dit dan. Hoe u een nest meldt, verschilt per gemeente of provincie. Dat komt doordat meerdere overheden betrokken zijn bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. In sommige provincies worden nesten door de provincie bestreden. In de andere provincies hebben gemeenten een grotere rol.

Link naar "herkenning en leefwijze"

5.1.2e
04/02/2026 15:38

Na uw melding wordt bekeken:

- Of het om de Aziatische hoornaar gaat
- Of het nest een risico vormt voor de veiligheid van mensen
- Of het nest wordt verwijderd.

Provincies en gemeentes bepalen zelf welke nesten ze wel en niet weghalen, maar maken daarbij altijd een afweging van de risico's. Als u melding maakt, kijken provincies of gemeentes of het inderdaad om de Aziatische hoornaar gaat en of het nest verwijderd moet worden. Losse hoornaars hoeft u niet te melden bij de overheid.

Wilt u weten wat de aanpak binnen uw provincie is? Klik op onderstaande kaart op uw provincie om naar de provinciale website te worden doorgestuurd

<Kaart invoegen waar je op de provincie kunt klikken en vanuit daar naar de provinciale pagina wordt gestuurd met meer uitleg.>

Voorkom overlast of gevaarlijke situaties

Niet elk nest is gevaarlijk. Het is vooral belangrijk om nesten niet te verstoren. Blijf daarom uit de buurt van een nest (minimaal 5 meter) en zorg dat het nest niet verstoord kant worden door spelende kinderen of huisdieren.

Hier of elders benoemen dat ook tijdens bestrijdi afstand houden en ramen en deuren dicht houden zoeken de warmte op)

5.1.2e
04/08/2026 10:22

Gaat u uw boom of heg snoeien of uw schuur opruimen? Kijk dan van te voren goed of er misschien geen nest in uw haag, boom of schuur zit. Stel de werkzaamheden uit als er een nest in de heg of boom zitaanwezig is.

Aziatische hoornaars die in de tuin op zoek zijn naar voedsel zorgen over het algemeen niet voor overlast omdat ze niet worden aangetrokken door zoete drankjes ofen ons eten. Als u wel overlast

ervaart van de Aziatische hoornaar in uw tuin, dan kunt u verschillende maatregelen treffen om de overlast te verminderen. Deze vuistregels gelden ook voor andere wespensoorten.

- Blijf rustig en sla niet naar de hoornaars
- Zet zoet en drinken afgedekt weg
- Ruim rottend (val)fruit, etensresten en afval snel op
- Richt een buffetje in met fruit in een rustige hoek van de tuin. Hiermee leidt u de hoornaars naar een plek waar ze niet voor overlast zorgen

Beter weglaten? De meeste mensen hebben geen tuin. Gemiddeld zal een tuin 5 tot 8 meter diep zi dan is zo'n buffet toch nog steeds onverstandig, d het insecten lokt.
5.1.2e
04/08/2026 10:44

Bestrijding van de Aziatische hoornaar

Het is gevaarlijk om zelf het nest van de Aziatische hoornaar te bestrijden. Schakel daarom altijd een professionele bestrijder in als u een nest wilt laten verwijderen. Let er daarbij op dat de bestrijder zonder gif werkt. Het gebruik van gif buiten het ~~buitens~~huis is verboden en gevaarlijk voor mens en milieu. Nesten kunnen zonder gif~~vrij~~ worden bestreden met speciale stofzuigersystemen die Aziatische hoornaars in en rondom het nest opzuigen. Het nest zelf wordt in een bak geplaatst en ingevroren.

Houd veilige afstand op het moment dat de deskundige bestrijdt en houd ramen en deuren in de directe omgeving gesloten.

Sommige nesten worden door de overheid weggehaald. Neem daarom eerst contact op met uw gemeente of provincie als u een nest wilt laten bestrijden, zie ook kopje 'overheid'.

Meer informatie over de bestrijding van de Aziatische hoornaar vindt u hier

Imkerij en de Aziatische hoornaar

Kernboodschap

De betrokkenheid vanuit de imkerij is groot ~~en wordt gewaardeerd~~. Imkers vormen een belangrijke schakel bij de signalering en opsporing van nesten van de Aziatische hoornaar. Overheden~~De overheid~~ werken~~t daarom~~ waar mogelijk samen met imkers ~~en maakt op verschillende niveaus afspraken~~.

Vertegenwoordigers vanuit de imkerij zijn zowel op landelijk, provinciaal én lokaal niveau betrokken bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. De Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV) is namens de imkerverenigingen het centrale aanspreekpunt voor overheden bij de aanpak van de Aziatische hoornaar.

Impact op imkerij

De Aziatische hoornaar vormt een bedreiging voor honingbijen. Voor de Aziatische hoornaar zijn honingbijen een aantrekkelijke prooi. ~~en~~ Aziatische hoornaars vliegen ~~dan ook~~ vaak bij bijenkasten om op honingbijen te jagen. ~~De hoeveelheid honingbijen die worden gevangen hangt af van verschillende factoren zoals het aantal bijenkasten op één locatie en de hoeveelheid hoornaarnesten in de omgeving.~~

De aanwezigheid van ~~de~~ Aziatische hoornaars zorgt ook voor stress bij het bijenvolk. Hierdoor ~~treedt foerageerverlamming op:~~ honingbijen durven de bijenkast niet meer uit om nectar te halen waardoor het volk verzwakt de winter in gaat.

Het is belangrijk om op te merken dat de Aziatische hoornaar niet de enige bedreiging is voor honingbijen (en andere insecten). Het gebruik van (landbouw)gif, ziektes en parasieten, verdroging en ~~het~~ afn~~a~~me~~n~~ van voedsel en geschikt leefgebied zorgen er ook voor dat bijenvolken verzwakken. De Aziatische hoornaar is daarmee ~~weliswaar~~ een zichtbare, maar zeker niet de enige bedreiging voor honingbijen.

Kastbescherming

De Aziatische hoornaar kan niet meer worden uitgeroeid en we moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Dit vraagt om aanpassingen in de imkerij. ~~Zo zijn e~~Er zijn verschillende methodes om honingbijen te beschermen tegen de Aziatische hoornaar. ~~Zo zijn e~~Er zijn constructies ~~op de markt~~ die aan of rondom de bijenkast kunnen worden geplaatst waardoor honingbijen veiliger in en uit de kast kunnen vliegen. Hierdoor ervaren ze minder stress door de Aziatische hoornaar.

Zie voor meer informatie website NBV

Misschien met mooie actiefoto?
5.1.2e
04/01/2026 16:40

woordkeuze
5.1.2e
04/08/2026 10:47

Is dat zo? Is onderzocht dat ze minder stress hebb hierdoor?
5.1.2e
04/08/2026 10:49

Hier wil ik graag nog even naar kijken, want ik v wel een spannende om naar te verwijzen. Het (omstreden) artikel van 5.1.2e staat volgens mij ook op en dat veroorzaakt juist ruis.
5.1.2e
04/08/2026 12:59

Informatie voor gemeentes

Kernboodschap

Het is niet langer mogelijk om de Aziatische hoornaar uit te roeien en we moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Hierdoor veranderdt de manier waarop overheden omgaan met deze soort. Verschillende provincies bouwen de bestrijding afvan de Aziatische hoornaar af en beperken zich tot hun verantwoordelijkheden ten aanzien van biodiversiteitnatuurgebieden. Tegelijkertijd zijn gGemeentes zullen vanuit hun taken ten aanzien omwille van de openbare orde en veiligheid genoodzaakt om keuzes gaante maken over de manier waarop zij met nesten in de openbare ruimte omgaan die niet langer door de provincie worden bestreden.

Het Rijk en provincies streven naar het geven duidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden. Daarbij ondersteunen provincies gemeentes om de aanpak van de Aziatische hoornaar zo goed mogelijk te organiseren. Dit doen we onder andere door het inrichten van een speciale kennispagina waarin praktische informatie voor gemeentes wordt gedeeld.

Waar benoemen we dat terreineigenaren (en dus particulieren) zelf ook een rol hebben bij overlast hun terrein en dat zij zelf een bestrijder kunnen/n bellen (indien de gemeente het niet voor hen best

5 1 2e

04/08/2026 10:53

Dit is de pagina waar bv de info bladen van Limb kunnen worden gedeeld. We moeten nog besprek waar deze pagina het beste kan komen. Bv via stadswerk?

5 1 2e

04/02/2026 14:08

Rollen en verantwoordelijkheden

De aanpak van invasieve exoten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en gebeurtd op basis van verschillende wettelijke kaders en maatschappelijke belangen en wettelijke kaders. Hierdoor kan de rolverdeling tussen overheden of andere belanghebbenden soms onduidelijk zijn. Dit zien we ook bij de Aziatische hoornaar.

De provincies bestrijden invasieve exoten als onderdeel van hun wettelijke natuurtaken. De Aziatische hoornaar is een invasieve exoot die op de Europese Unielijst staat en onder de werking van de Europese exotenverordening valt. De Exotenverordening is gericht op de bescherming van de biodiversiteit. De Aziatische hoornaar is een wijdverspreide soort waarvoor provincies beheersmaatregelen treffen. Het volledig verwijderen van deze soort (de hele populatie) uit het milieu wordt niet meer nagestreefd. Één van deze taken is het nemen van uitroeiings- of beheersmaatregelen tegen invasieve exoten van de Europese Unielijst. De Europese unielijst maakt deel uit van de Europese exotenverordening die is gericht op de bescherming van de biodiversiteit.
Unielijstsoorten die nog in de vestigingsfase zitten (soorten die nog weinig voorkomen) worden actief door de provincie bestreden terwijl wijdverspreide soorten, zoals de Aziatische hoornaar worden beheerst. Provincies bepalen zelf welkehoe beheersmaatregelen ze treffen tegen een wijdverspreide invasieve exoot zoals de Aziatische hoornaarsoort. Provincies kijken hierbij goed naar de kosten van zo'n aanpak en de baten beheersen en maken hiervoor een kosten- en baten-afweging. Ze kiezen veelMomenteel kiezen zuidelijke provincies ervoor om de actieve bestrijding af te bouwen en zich uitsluitend te richten op nesten die een gevaar vormen voor de biodiversiteit. Noordelijke provincies kiezen momenteel nog voor het intensief bestrijden van nesten omdat de aantallen in het noorden veel lager zijn.

Gemeentes hebben geen formele natuurtakenak op grond van de Europese exotenverordening, maar staan wel aan de lat voor openbare orde en veiligheid. Sommige nesten van de Aziatische hoornaar brengen risico's met zich mee voor de volksgezondheid en zijn daarom een punt van aandacht voor gemeentes. **De aanpak van de Aziatische hoornaar is voor gemeentes is geen nieuwe wettelijke taak, maar wel een nieuwe plaagsoort waarvoor een aanpak moet**

worden opgesteld en middelen moeten worden gereserveerd. De Aziatische hoornaar moet gezien worden als soort die voor overlast kan zorgen, net zoals bijvoorbeeld limonadewespen.

Deze zin vind ik een lastige. Hier graag nog met collega's op kauwen (met 5.1.2e .

5.1.2e
04/08/2026 17:17

Provincie Noord-Brabant

Memo

Onderwerp
Voorgestelde aanpak landelijke communicatie Aziatische hoornaar

Datum
03 februari 2026
Documentnummer
Aan
Kopie aan
van
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 2e
Telefoon
(5.1.2e
Email
5.1.2e @brabant.nl

Aanleiding

De Aziatische hoornaar heeft zich sinds de eerste waarneming in 2017 in snel tempo over Nederland verspreidt en is inmiddels een wijdverspreide soort.

De berichtgeving in de media en het negatieve imago dat veel wespensoorten (en andere stekende insecten) hebben, zorgt voor veel vragen en zorgen uit de maatschappij.
Daarnaast hebben ook het veranderende beleid (van artikel 17 naar 19) en bijgestelde provinciale bestrijdingsambities geleid tot onduidelijkheid over deze soort, waardoor er een groeiende behoefte is aan eenduidige communicatie bij medeoverheden en andere belanghebbenden.

Momenteel worden op verschillende niveaus voorbereidingen getroffen ten aanzien van communicatie rondom de Aziatische hoornaar in 2026.
Vanuit hun regierol hechten provincies waarde aan eenduidige communicatie over de Aziatische hoornaar en dat er (op landelijk niveau) duidelijke, betrouwbare en feitelijke informatie beschikbaar is.

Dit voorstel geeft een eerste aanzet voor een landelijk communicatieplan waar niet alleen provincies, maar ook andere relevante partijen achterstaan en aan meewerken.

Hieronder beschrijven we de communicatievraag, -doelen, uitgangspunten, aanpak en vervolgstappen voor de landelijke communicatie over de Aziatische hoornaar.

Vraag

Hoe kunnen we (provincies) in 2026 in samenwerking met landelijke stakeholders, duidelijke, feitelijke, betrouwbare en afgestemde communicatie over de Aziatische hoornaar bieden, die leidt tot rust, minder zorgen, juiste handelingsperspectieven en minder desinformatie/misinformatie aan gemeenten en breed publiek?

Communicatiedoelen

Hoofddoel is om duidelijke betrouwbare en feitelijke informatie te delen, die breed gedragen wordt door provincies en stakeholders aan gemeenten en breed publiek.

Provincies (en andere partijen) richten zich op hun eigen website op informatie over hun beleid en gebruiken/of verwijzen naar de landelijke pagina voor meer algemene informatie. Hiermee voorkomen we dat er ruis ontstaat.

De provincies hebben de volgende **subdoelen** geformuleerd voor een landelijk communicatietraject:

1. Het wegnemen van zorgen en onrust bij inwoners en het bieden van handelingsperspectief aan inwoners
   Berichtgeving in de media heeft de Aziatische hoornaar een onterecht imago gegeven van "agressieve monsterwesp". We willen dit beeld op basis van feiten en handelingskaders (wat te doen bij …) nuanceren. Mensen moeten een beter beeld krijgen van de risico's.

2. Duidelijkheid scheppen over de verdeling van rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende overheden en stakeholders.
   Afgelopen jaren is gebleken dat er veel onduidelijkheid is over bepaalde beleidskeuzes en welke invloed dit heeft op de bestrijding van nesten. Deze informatie was voor burgers er lokale overheden niet altijd eenvoudig te vinden. We willen burgers beter informeren over het actuele beleid per provincie/gemeente. Een landelijk informatiepunt kan mensen helpen sneller de juiste websites of informatie te vinden met het beleid dat voor hen van toepassing is.

3. Informeren en bewustzijn creëren over wet- en regelgeving rondom de bestrijding van de Aziatische hoornaar.
   Provincies krijgen signalen dat bij de bestrijding van hoornaar nesten gebruik wordt gemaakt van niet-toegestane middelen. Burgers die zelf een bestrijder in de hand nemen gaan er vanuit dat de bestrijder een nest volgends de regels verwijdert. Het informeren over de toegestane bestrijdingsmethodes en tips voor het kiezen van een bestrijder kan bewustwording vergroten.

Doelgroepen

- Breed publiek (inwoners)
- Gemeenten
- Stakeholders (imkers, natuurorganisaties, pers/media, bestrijders etc.) (bijvoegen stakeholderanalyse in bijlage)

Wie heeft welke informatiebehoefte? (specificeren per doelgroep)
Nader uit te werken in overleg met betrokken stakeholders

Aanpak

Kernboodschap:
Een landelijke kernboodschap helpt bij het uitdragen van eenduidige en feitelijke informatie. Met een kernboodschap slaan we een de brug tussen de beleving van de doelgroep en onze eigen doelstellingen. Om de kernboodschap te ontwikkelen is het belangrijk dat deze wordt opgesteld samen met de provincies door middel van de kritiek-repliek methode. Tijdens een kritiek-replieksessie bekijken we het onderwerp vanuit het perspectief van de doelgroep die we willen bereiken en verzamelen we

vragen en zorgen die daar leven. Dit levert waardevolle bouwstenen op voor onze kernboodschap. Daarnaast levert dit ook input op voor Q&A's.

Landelijke landingspagina
Idealiter wordt de beschikbare informatie verzameld en gepubliceerd op een landelijke website. Andere overheden en partijen kunnen naar deze website verwijzen voor meer (algemene) informatie of informatie van deze website één op één gebruiken voor hun eigen website.

Voor overheden zoals provincie en gemeentes blijft het belangrijk om hun eigen beleid goed te communiceren via hun eigen kanalen. De landelijke website zal hooguit doorverwijzen naar de provinciale pagina's waar het provinciale beleid is toegelicht (al dan niet met een doorverwijzing naar beleid op gemeenteniveau)

Er zijn enkele opties beschikbaar voor een landelijke website

1. Thema-website via het Rijk (zoals het Landelijk informatiepunt wolven)
   + Een eigen website waar het Rijk/Provincies de regie hebben
   - Website moet vanuit niets worden opgebouwd
   - Nadere afspraken nodig over eigenaarschap en beheer
   - Langzamer proces

2. Website via BIJ12
   + Duidelijke (inter)provinciale toon
   + Regie blijft bij provincies
   - Minder vrijheid in opmaak (subpagina)
   - Mogelijk minder goed vindbaar dan thema-website

3. Kennisnetwerk invasieve exoten
   + Al informatie beschikbaar, ook gericht op bestrijding
   + Bestaand onafhankelijk platform met overheidspartnets
   + Kan stapsteen zijn voor communicatie over andere invasieve soorten
   - Externe partij
   - Minder invloed op de inhoud dan bij optie 1 en 2?
   - Hogere kosten?
   - Minder goed vindbaar voor "gewone burger"?

Landelijke communicatiewerkgroep:
- Maandelijkse afstemming
- Wie moeten hier verder nog aan deelnemen?

Concept
PM

Randvoorwaarden aanpak
- Heldere regierol:

  - *wie heeft formeel de regie over communicatie en hoe spreken we dit met elkaar af?*
  - *Wie is eindverantwoordelijk voor de inhoudelijke en feitelijke correctheid van de informatie?*
- Provincie trekken samen op in het opstellen van de kernboodschappen voor eenduidige communicatie: Besluiten nemen over kenboodschappen, Q&A's en andere vormen commmunicatie in het maandelijke communicatie-overleg.
- Woordvoeringsafspraken:
  PM
- Beheer website:
  budget, beheer, monitoring, webredactie, opmaak content website, data en beeldmateriaal etc.
- Monitoring en signalering voor inhoud website:
  afstemmen welke vragen/zorgen er leven. Welke criteria hanteren we voor het toevoegen van informatie aan de website?
- Zijn er politiek-bestuurlijke en beleidsmatige randvoorwaarden?

- Publieke en maatschappelijke randvoorwaarden:
  Duidelijke meldroute, en een duidelijke landelijke afsgestemde richtlijn voor handelingsperspectieven (afgestemd met experts) Denk aan: waarnemingen, nesten, steken, risico's.

Stakeholders die betrokken moeten worden
- Interdepartementale plaagsoortenwerkgroep van het Rijk
- Provincies
- Gemeentes (koplopers)
- Nederlandse Bijenvereniging/Taskforce Aziatische hoornaar
- Wespenstichting
- CTGB
- EIS Kenniscentrum instecten
- RIVM en/of GGD
- Pers/Media

Planning
PM

Vervolg
1. Voorliggend conceptvoorstel wordt afgestemd met de interprovinciale communicatiewerkgroep.
2. Voorstel wordt afgestemd met andere provincies en interdepartementale werkgroep plaagsoorten:
   a. Knoop doorhakken locatie website (zie aanpak)
   b. Opstellen kernboodschap voor de landelijke website.
3. Input/wensen ophalen bij belangrijkste potentiële partners.
   a. Opstellen conceptteksten voor landelijke website
4. Voorstel wordt besproken met belangrijkste potentiële partners.

   a. Herijken en aanvullen conceptteksten voor landelijke website
5. Bouwen/inrichten van website
   a. Aanvullende communicatie
      i. Q&A en woordvoering
   b. Lancering website
      i. persmoment?

Geelpoothoornaar terugkoppeling 5.1.2e

Belangrijkste doel: terugkoppelen van de bijeenkomst.

De gemeenten vinden dat we dingen moeten doen, in hoeverre gaan we daarin mee?

Rol provincie

- Wat kunnen wij als provincie bieden? Wat is onze capaciteit voor ondersteuning? En voor financiering überhaupt?
- Kunnen wij een coördinerende rol vervullen? Denk bv aan monitoren van een centraal meldpunt GPH en van de groei van de gph. Het voortouw nemen in de aanpak. Mogelijk?
- Wat is de rol van het Rijk? Pagina op website rijksoverheid over gph.
- Terugkoppeling meldingen nesten aan inwoners & gemeenten. Stel provincie komt niet in actie, hoe communiceren we dat dan? Tot 2027
- En andersom: ervaringen van gemeenten terugkoppelen aan provincie? Hoe?
- Het is nu onduidelijk wie er in actie komt voor gemeenten.
- Hoe gaan we kennis delen met gemeenten? Welk kanaal/manier kiezen we hiervoor?

Kennis/basering keuzes Provincie

- Juridisch ondersteund om de verantwoordelijkheid over te hevelen naar gemeenten?
- Wat heeft de provincie dan nog voor verantwoordelijkheden? Wel verantw voor invasieve exoten nl
- Twijfel over basering op rapport EIS uit 2024 over effecten gph. Kunnen we dit verder onderbouwen a.d.h.v. nieuwer onderzoek? Twijfels over gevaar voor biodiversiteit
- Is het niet tijd voor een vervolgonderzoek?
- Decentralisatie is niet werkzaam gebleken in Frankrijk. Hoe verhouden we ons daartoe? Wat is onze redenatie? Als het budget/capaciteit er niet is hebben we echt een ander verhaal. Is het niet zo dat we zeggen: we kunnen het niet aan en vragen hulp aan gemeenten?
- Waarom N2000 gebieden en geen andere natuurgebieden bv?
- Kosten-batenanalyse over bestrijding hoornaar inzichtelijk? Is verwerkt in EIS-rapport. Is dit inzichtelijk?

'Vergeten' groepen?

- Hoe verhouden we ons richting de landbouw? Minder bestuiving en gewassen aangevroten. Onstijgt alleen natuur → relatie tot andere dossiers/beleid/collega's
- Hoe verhouden we ons tot informeren van groenwerkers? Nederlandse bijenhoudersvereniging kwam hiermee
- Meer ondersteuning vrijwilligers/imkers? Die zijn erg bereid om te helpen

Communicatie richting inwoners

- Kan pas als gemeenten keuzes hebben gemaakt/iets hebben opgezet, maar die wachten ook op stappen/aanpak/advies provincie. Straks zijn we laat en worden dingen onduidelijk voor inwoners. Hoe kijken we naar die tijdlijn?
- Communicatie afstemmen met gemeenten: dat klinkt in ieder geval wel als een duidelijk advies richting gemeenten over communicatie in ieder geval

Stappen voor 5.1.2e team van 5.1.2e

- Contact PZH en andere zuidelijke provincies.

- Hoe zit het met de bestrijders?
- Gaan we een advies schrijven voor gemeenten of niet? Hoe ziet onze rol eruit?
- Afkijken bij collega's die bezig zijn geweest met andere grote natuurvragen (eikenprocessierups, iepenziekte)?
- Hoe nu verder met volgende bijeenkomst met gemeenten? Op welke termijn?
- Wat doen we met grensgevallen? Grens van gemeente/natuurgebied?
- Uitzoeken: de rol van BIJ12 over meldingen/onderzoek naar nesten. AAC LG: voorstel dat BIJ12 businesscase gaat uitwerken voor landelijke exoten app van Drenthe/Groningen.
- Navraag doen bij collega's die Europees natuurherstel doen. Valt nog weinig over te zeggen. In sept komt er een natuurherstelplan (is het Rijk mee bezig). Komt ook in te staan wat wij doen voor bestuivers. We moeten de neergaande trend van bestuivers en insecten bestrijden, daar worden maatregelen voor bedacht. Maar dit gaat geen effect hebben op ons hoornaarbeleid.

Suggesties/onderwerpen voor een volgende bijeenkomst zijn:

a) Praktijkvoorbeelden bespreken.
b) Spreken over financiering.
c) Iemand van het Rijk erbij betrekken, meer duidelijkheid vanuit landelijke werkgroep plaagdierbeheersing.
d) Van tevoren concrete acties opstellen: wat gaan we daadwerkelijk regelen.
e) Vanuit provincie aangeven wat de rol van de provincie kan zijn en wat er mogelijk is.
f) Er moet meer tijd ingepland worden, nu was de tijdsdruk te groot.
g) Een mediator bij de volgende bijeenkomst en nog een inhoudelijke collega die kan aanvullen

Plek zoeken waar gemeenten terecht kunnen bij inhoudelijke vragen: KNIE, EIS, etc.

Factsheet: overzicht van vragen en aangeven waar informatie te vinden is. En visie in samenwerking met Zuid-Holland uitwerken.

Benadrukken: provincie is geen kennisinstelling, daarvoor dragen we bij aan KNIE, en heb je partijen als EIS of Naturalis.

KNIE: kennisdeling tussen gemeenten organiseren.

Check EIS: kunnen we naar hen verwijzen als kenniscentrum.

Eventueel advies EIS: kunnen we bestrijding in natuurgebieden echt afronden.

Toewerken naar laatste afspraak, misschien organiseren door KNIE en dan niet zelf een presentatie geven maar zorgen dat we overdragen aan KNIE

Opzet maken over alle vragen en antwoorden

We zetten vragen op een rijtje en proberen deze te beantwoorden, daarna terugkomen bij 5.1.2e welke vragen er dan nog liggen.

Nederlandse Bijenhoudersvereniging
Stationsweg 94A
6711 PW Ede GL
Nederland

Provincie Noord- Holland
T.a.v. Sector CSC (FIA)
Houtplein 33
2012DE Haarlem

Tel 5.1.2e
E-mail 5.1.2e @bijenhouders.nl
Website www.bijenhouders.nl
IBAN NL62ABNA0539042897
BIC ABNANL2A
KvK 09160050

Factuur

Uw referentie	Factuurdatum	Vervaldatum	Factuurnummer
Opdrachtnr. 1200032549	26 maart 2026	26 maart 2026	26700013

Artikel	Omschrijving	Aantal	Prijs	BTW %	Totaalbedrag
55198	Opsporing Aziatische hoornaar	1	€ 2.902,20		€ 2.902,20

Totals	2.902,20	Totaal exclusief BTW	€ 2.902,20
			0,00
		Totaal te voldoen	**€ 2.902,20**

Wij verzoeken u deze factuur binnen 14 dagen, onder vermelding van het factuurnummer,

te betalen op bankrekeningnummer NL62ABNA0539042897 (**Nederlandse Bijenhoudersvereniging**, **Ede GL**).

Betalingstermijn: 14 dagen.

From: "Helpdesk Crediteuren" <5.1.2e@noord-holland.nl>
Date: Thu, 26 Mar 2026 13:44:42 +0100
To: "Facturen" <5.1.2e@noord-holland.nl>
Subject: FW: Factuurnummer 26700013
Attachments: inv26700013.pdf

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
Namens Helpdesk CSC / Crediteuren

T 5.1.2e
Houtplein 33, 2e etage ZW

(maandag t/m vrijdag van 8.30 -16.30 uur)
Meer informatie over Crediteuren en Debiteuren klik hier

-
-

Provincie
Noord-Holland

Van: Nederlandse Bijenhoudersvereniging <5.1.2e@bijenhouders.nl>
Verzonden: donderdag 26 maart 2026 13:40
Aan: Helpdesk Crediteuren <5.1.2e@noord-holland.nl>
Onderwerp: Factuurnummer 26700013

Beste heer, mevrouw,

Graag verwijzen wij u naar de bijlage van dit e-mail bericht, hierin treft u onze factuur met nummer 26700013 van 26-03-2026 aan.

Het PDF-bestand in de bijlage kunt u openen met Adobe Reader.

Wij hopen u hiermee van dienst te zijn geweest,

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Financiële administratie NBV

Aanwezig op maandag en donderdag

5.1.2e

Stationsweg 94 A - 6711 PW Ede

5.1.2e @bijenhouders.nl

Bijlage: 1

Pagina 1: Geelpoothoornaar (Aziatische hoornaar) in Nederland

De geelpoothoornaar komt steeds vaker voor in Nederland. Deze nieuwe wespensoort zorgt voor overlast, vragen en risico's. ~~dilemma's.~~ ~~maar gaat niet meer weg uit Nederland.~~ Om goed te leren leven met de geelpoothoornaar, neemt de overheid verschillende maatregelen.

Geelpoothoornaar is invasieve exoot en bedreigt biodiversiteit

De geelpoothoornaar is een insect, eerder ook wel bekend als de Aziatische hoornaar. Deze wespensoort komt uit Zuidoost Azië en leeft sinds 2004 ook in Europa.

De geelpoothoornaar is ~~niet goed~~een risico voor de biodiversiteit in Nederland, en is daarom een invasieve exoot. Deze hoornaar eet namelijk andere insecten, zoals honingbijen, vliegen en wespen. Ook eet de geelpoothoornaar kwetsbare soorten zoals wilde bijen en zweefvliegen.

Deze insecten hebben het al zwaar door stikstofuitstoot, klimaatverandering, het verdwijnen van natuur en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De geelpoothoornaar staat daarom op de Europese unielijst van zorgwekkende invasieve exoten.

Snelle verspreiding van geelpoothoornaar

De geelpoothoornaar komt sinds 2017 in Nederland voor, vooral in het midden en zuiden van Nederland. Het insect verspreidt zich ook steeds meer naar het noorden.

De snelle verspreiding komt doordat de geelpoothoornaar weinig natuurlijke vijanden heeft in Europa. En de nesten zijn vaak moeilijk te vinden. Daardoor kan de soort makkelijk uitbreiden naar nieuwe gebieden.

Provincies bestrijden in natuurgebieden

Het volledig verwijderen van de geelpoothoornaar uit Nederland is niet meer mogelijk. Dit is ook niet meer verplicht voor de provincies. Verschillende provincies bestrijden alleen nog in natuurgebieden ~~om~~ vanuit hun rol om de biodiversiteit te beschermen.

Meer informatie over de aanpak en afspraken over de geelpoothoornaar per provincie is te vinden op de website van iedere provincie:

<Kaart invoegen waar je op de provincie kunt klikken en vanuit daar naar de provinciale pagina wordt gestuurd met meer uitleg.>

Intern gebruik

We plaatsen de nieuwe pagina's in het onder de
5.1.2e
08/11/2026 15:38

Een overzichtie met dit soort 'tegels'
5.1.2e
08/05/2026 16:05
Resolved

Nee, want dat is niet volledig
5.1.2e
08/11/2026 08:36
Resolved

We spreken op een beleidspagina de
5.1.2e
08/11/2026 08:56
Resolved

De risico's voor mensen zijn onderbeli
op deze pagina. Dit meer prominent pl
5.1.2e
08/13/2026 13:50

Hiernaast toevoeging gedaan in de introductie 😊
5.1.2e
08/13/2026 16:42

Welke toevoeging bedoel je? Misschien bedoelde je 'risico's'? Maar toch niet
5.1.2e
08/14/2026 11:23

We gebruiken geen vragende kopjes op
5.1.2e
08/11/2026 09:00
Resolved

Geelgemarkeerd omdat terminologie v herkomst/oorsprong en leefgebied nau
5.1.2e
08/13/2026 16:16

Ik vind 'een risico' passender dan 'niet goed', schadelijk effecten zijn niet
5.1.2e
08/17/2026 09:17

Hier linkie naar https://www.riiksoverh
5.1.2e
08/11/2026 09:02
Resolved

Terminologie luistert nauw. Leg ik nog aan de experts voor
5.1.2e
08/13/2026 16:17

Waarom hier pas plaatsen en niet in de vorige alinea? Linkje maken?
5.1.2e
08/12/2026 15:12

Linkje zit eronder! En deze zin staat achteraan omdat de unielijst voor
5.1.2e
08/13/2026 16:45

Maar de soort staat op de Unielijst vanwege de biodiversiteit en niet
5.1.2e
08/14/2026 10:54

Ook gebruiken we altijd beschrijvende
5.1.2e
08/11/2026 09:05
Resolved

...

...

...

...

Gemeentes halen soms ook nesten weg

Gemeentes ~~kunnen~~ halen de nesten van de geelpoothoornaar soms ook weg~~halen~~ vanuit hun algemene zorgplicht voor een veilige en gezonde leefomgeving. Bijvoorbeeld omdat ze op een risicovolle plek hangen. Dat zijn plekken waar veel mensen komen, zoals in de buurt van een speeltuin of een sportveld.

Provincies helpen gemeentes om de aanpak van de geelpoothoornaar zo goed en veilig mogelijk te organiseren. Bijvoorbeeld via een website met praktische informatie voor gemeentes over het bestrijden van de geelpoothoornaar.

Terreineigenaren ook verantwoordelijk voor geelpoothoornaar

Hangt het nest van een geelpoothoornaar op iemands privéterrein? En zorgt het nest voor overlast? Dan is de eigenaar van dat terrein verantwoordelijk voor de ~~eventuele~~ bestrijding door een professionele bestrijder. Lees meer over de bestrijding van de geelpoothoornaar.

Steek geelpoothoornaar vergelijkbaar met andere wespen

De steek van de geelpoothoornaar doet pijn, maar is voor de meeste mensen niet gevaarlijk. De risico's zijn vergelijkbaar met die van andere wespen en hoornaars in Nederland. Een steek van de geelpoothoornaar is alleen gevaarlijk als iemand allergisch is. Of als iemand meerdere keren wordt gestoken. Dan is altijd medische hulp nodig.

Lees meer over wat te doen als je een Aziatische hoornaar ziet.

Informatie voor imkers

Geelpoothoornaar ~~en eet~~ honingbijen

Honingbijen zijn een aantrekkelijke prooi voor de geelpoothoornaar. Ze vliegen dan ook vaak bij bijenkasten van imkers om op honingbijen te jagen. Zo zorgen geelpoothoornaars voor stress bij het bijenvolk. Hierdoor durven honingbijen de bijenkast niet meer uit om nectar te halen, waardoor het bijenvolk verzwakt de winter in gaat.

De geelpoothoornaar is ~~een zichtbare, maar zeker~~ niet de enige bedreiging voor honingbijen. Ook ziektes en parasieten zorgen ervoor dat bijenvolken verzwakken. Ook hebben honingbijen last van gewasbeschermingsmiddelen en het verdwijnen en verdrogen van de natuur.

Imkers denken mee over aanpak geelpoothoornaar

Vertegenwoordigers vanuit de imkerij zijn zowel op landelijk, provinciaal en lokaal niveau betrokken bij de aanpak van de geelpoothoornaar. De Nederlandse Bijenhoudersvereniging is momenteel namens de imkerverenigingen het centrale

Tekst over gemeentes graag plaatsen n uitleg over provincie. En het is niet geh
5.1.2e
08/13/2026 15:27

Vinden wij de voorgestelde tekst nu voldoende?
5.1.2e
08/14/2026 12:06

Ik zou verantwoordelijkheid gemeente wel nadrukkelijker in de tekst zetten. N
5.1.2e
08/17/2026 09:26

Hier dan het linkje invoegen naar die website pagina. Kunnen jullie die deler
5.1.2e
08/11/2026 10:15

Vraag aan de provincies; hebben jullie al een algemene kennispagina of word
5.1.2e
08/14/2026 12:48

De zin 'Ga niet zelf bestrijden' staat nu
5.1.2e
08/13/2026 15:49
Resolved

Hier komt dan de link naar de praktisch
5.1.2e
08/11/2026 10:45
Resolved

Link naar pagina 2, de pagina met
5.1.2e
08/11/2026 09:07
Resolved

Uitklapper
5.1.2e
08/11/2026 12:03
Resolved

Tekst klopte niet meer. Originele tekst gebruiken (verzwakt). Of het volk dood
5.1.2e
08/12/2026 15:30

Oké, alleen is dit wel wat vaag... Wat betekent 'verzwakt' de winter ingaan?
5.1.2e
08/13/2026 17:02

H3-kop (de rest is H2)
5.1.2e
08/11/2026 10:35
Resolved

De eerste zin in de vorige versie was
5.1.2e
08/13/2026 14:01
Resolved

Overlegd met collega's: deze zin past
5.1.2e
08/13/2026 17:09
Resolved

We gebruiken zo min mogelijk
5.1.2e
08/13/2026 17:10
Resolved

aanspreekpunt voor de Rijksoverheid en provincies. Op lokaal niveau werken verschillende gemeentes nauw samen met lokale imkerverenigingen. ~~Let daarbij op dat~~De ~~De~~ bestrijding van de geelpoothoornaar kent meer risico's ~~kentverschilt namelijk van die~~ dan bestrijding van een nest van de ~~andere~~ limonadewespensoorten en vraagt een andere aanpak. Een gewoon imkerpak biedt namelijk onvoldoende bescherming tegen steken van de geelpoothoornaar, en nesten kunnen op moeilijk bereikbare plekken hangen. ~~Zo is er bijvoorbeeld eEen speciaal pak is nodig~~In veel gevallen is professionele bestrijding noodzakelijk. ~~Ook~~ Wel zijn er cursussen beschikbaar voor imkers voor het veilig verwijderen van kleine voorjaarsnesten.

Bescherming van honingbijen

Er zijn verschillende methodes om honingbijen te beschermen tegen de geelpoothoornaar. ~~Er~~Zo zijn er constructies die ~~voor aan of~~ rondom de bijenkast ~~kunnen worden geplaatst~~ waardoor honingbijen veiliger in en uit de kast kunnen vliegen. Hierdoor ervaren ze minder stress door de geelpoothoornaar.

Informatie voor bestrijders

Het bestrijden van nesten van de geelpoothoornaar is een nieuwe expertise en het aantal professionele bestrijders neemt toe. Het is belangrijk dat nieuwe bestrijders gebruikmaken van de kennis van ervaren bestrijders. Daarom ontwikkelen de verschillende brancheorganisaties cursussen voor bestrijders om nesten veilig en volgens de ~~wet~~ regels te verwijderen.

~~Het gebruik van gif is buitenshuis~~ Buiten het huis gif gebruiken is verboden en schadelijk voor de natuur. ~~en zeer onwenselijk.~~ Uitzondering hierop zijn nesten in bijvoorbeeld spouwmuren, die niet goed te bereiken zijn. Op de website van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden staat welke middelen voor dit doel toegestaan zijn, en of daar een certificaat daarvoor nodig is.

~~Verder~~ Ook adviseert de overheid geen voorjaarsvallen te gebruiken. De effectiviteit van deze vallen is niet bewezen, en de vallen vangen bovendien ook andere beschermde insecten. Ook is de kans dat mensen gestoken worden door deze val groter.

Klopt niet, graag oude tekst handhaver
08/12/2026 15:38

Toevoeging gedaan. Hopelijk zo oké!
08/13/2026 17:07

Toch nog aanvullingen gemaakt. Maar
08/14/2026 13:27

Waar is meer informatie hierover te vin
08/11/2026 12:09

Dat weten imkers zelf wel. Dit zijn
08/12/2026 15:39

De zin klopt nu niet meer...
08/14/2026 12:19

Voorstel: Zo zijn er constructies die aa
08/14/2026 13:42

Uitklapper
08/11/2026 12:03
Resolved

LINK volgt later naar cursussen van KA
08/05/2026 15:24

Te vage en moeilijk term. Dan moeten
08/13/2026 17:12

Voorstel om dit te wijzigen in: 'en
08/14/2026 13:44

Mag dus alleen in spouwmuren die nie
08/13/2026 21:52

Ik vermoed dat alle spouwmuren niet
08/14/2026 13:47

Dat staat volgens mij niet op de site va
08/13/2026 14:04

Vraag of die dame van he
08/14/2026 12:23

We kunnen niet zeggen dat het op de
08/13/2026 17:14

Pagina 2: Wat moet ik doen als ik een geelpoothoornaar zie?

Laat de geelpoothoornaar met rust. Heeft u last van een nest? Afhankelijk van de plek van het nest maakt u een melding bij uw provincie of gemeente. Of belt u een professionele bestrijder. De geelpoothoornaar was eerder ook wel bekend als de Aziatische hoornaar.

Herkenning geelpoothoornaar

De geelpoothoornaar is vooral zwart met een opvallende gele band op het achterlijf. De poten zijn zwart met een geel uiteinde, vandaar de naam geelpoothoornaar. Daarnaast heeft de geelpoothoornaar een zwarte kop met een geel gezicht.

De geelpoothoornaar lijkt op de Europese hoornaar, die van nature in Nederland voorkomt. De geelpoothoornaar is kleiner is dan de Europese hoornaar, maar groter dan een limonadewesp. Daarnaast heeft de Europese hoornaar veel meer geel op haar achterlijf en zijn het borststuk en kop van de Europese hoornaar roodbruin.

Geelpoothoornaar

Europese hoornaar

Herkenning nesten geelpoothoornaar

Hier plaatje van NVWA opnemen waar soorten op een rijtje staan.
5.1.2e
07/01/2026 15:26

Eventueel nog toevoegen:
5.1.2e
08/11/2026 14:53

Of filmpje over de herkenning?
5.1.2e
06/29/2026 09:46

PS: beide foto's zijn door mij gemaakt mogen uiteraard voor de website word gebruikt 😉
5.1.2e
06/29/2026 09:46

Allen eens met opnemen link naar film
5.1.2e
07/01/2026 15:29

We kunnen de afbeeldingen of video eventueel overnemen op Rijksoverheid als dat handig is. Wel goed om te weten dat we bij de video aan strenge toegankelijkheidseisen moeten voldoen moet de video bijvoorbeeld ondertiteld en uitgeschreven tekst bevatten.
5.1.2e
07/30/2026 11:39

Nav overleg 11/8: video is nice to have, essentieel dus. 5.1.2e zoekt uit van de video precies is, en of deze ondertit etc heeft.
5.1.2e
08/12/2026 14:12

Nesten van de geelpoothoornaar lijken op de nesten van gewone wespensoorten die een nuttige functie hebben in de natuur. Het is daarom belangrijk om te weten hoe u het nest van een geelpoothoornaar herkent. Door het jaar heen bouwt de geelpoothoornaar verschillende nesten.

Voorjaarsnesten: klein, vaak laag bij de grond

In maart en april bouwt de koningin een nestje. Dit is vaak niet groter dan een pingpongbal en hangt op beschutte plekken zoals in een schuurtje, vogelhuisje, spouwmuur, onder een dakrand of in een heg. In mei en juni groeit dit beginnende nest uit tot een voorjaarsnest. Het nest is nog steeds relatief klein en bolvormig.

Zomernesten: groot, vaak hoog in de boom

In juli bouwen de werksters een tweede nest: het zomernest. Dit nest is veel groter, en kan tot wel 70 cm zijn. Dit nest hangt meestal hoog in bomen en heeft een vliegopening aan de zijkant. Ze zijn vanaf de grond vaak lastig te zien.

Meer informatie bij de Wespenstichting

Meer informatie over de herkenning van de geelpoothoornaar en informatie over de herkenning van geelpoothoornaarsnesten staat op de website van de Wespenstichting.

Laat geelpoothoornaar met rust

De geelpoothoornaar is niet agressief. Als u de geelpoothoornaar met rust laat, laat de geelpoothoornaar u ook met rust. Net als veel andere wespensoorten steken geelpoothoornaars alleen uit zelfbescherming als ze zich bedreigd voelen.

Hetzelfde geldt voor nesten van de geelpoothoornaar. Nesten die niet worden verstoord, zijn meestal niet gevaarlijk. Wordt het nest wel verstoord dan verdedigen de geelpoothoornaars hun nest fel. Dat doen zij net als andere wespensoorten.

Hou daarom altijd minimaal 5 meter afstand van een hoornaarsnest. En zorg dat het nest niet verstoord kan worden door spelende kinderen of huisdieren.

Geelpoothoornaar heeft minder interesse in zoet eten of drinken

In tegenstelling tot limonadewespen hebben geelpoothoornaars weinig interesse in zoet eten of drinken, en zoeken ze mensen niet op. Ze worden meer aangetrokken door alcohol, in bijvoorbeeld overrijp fruit.

Als u wel last heeft van een geelpoothoornaar in bijvoorbeeld uw tuin, dan kunt u onderstaande dingen doen:

- Blijf rustig en sla niet naar de geelpoothoornaar;
- Zet zoet eten en drinken afgedekt weg;

Het is namelijk niet de bedoeling dat mensen allerlei andere nesten van inheemse insecten gaan bestrijden. Da zien we nu gebeuren en dat is verboden
5.1.2e
08/13/2026 14:08
Resolved

H3-kop
5.1.2e
08/11/2026 11:51
Resolved

H3-kop
5.1.2e
08/11/2026 11:51
Resolved

Linkjes moeten voor de toegankelijkhe begrijpelijk zijn los van de woorden eromheen, vandaar de dubbeling in woorden. Wel weer teruggezet dus ☺
5.1.2e
08/13/2026 17:16
Resolved

Waarom weglaten? Liever houden.
5.1.2e
08/12/2026 16:08

Had 'zelfbescherming' weggehaald om zelfbescherming hetzelfde voelde als 'bedreigd voelen'. En het maakt niet uit het begrip van wanneer de hoornaar st toch?
5.1.2e
08/13/2026 17:19

Denk het ook niet, prima zo wmb
5.1.2e 1.2e
08/17/2026 09:43

Dat klinkt als een mens met een drankprobleem
5.1.2e
08/12/2026 16:27
Resolved

- Ruim rottend fruit, etensresten en afval op of verplaats dit naar een rustige veilige plek van de tuin om de ~~insecten~~ hoornaar weg te lokken.

Deze tips gelden ook voor andere wespensoorten.

Steek van geelpoothoornaar vergelijkbaar met limonadewesp

Een steek doet pijn, maar is voor de meeste mensen niet gevaarlijk. Een steek van de geelpoothoornaar is alleen gevaarlijk als u allergisch bent. Of u als u meerdere keren achter elkaar bent gestoken. Dan komt er namelijk meer gif in het lichaam.

Bel altijd direct 112 in de volgende gevallen:

- Bij een allergische reactie;
- Bij een steek in de mond, tong of keel;
- Als u in heel korte tijd meerdere keren achter elkaar gestoken bent (voor volwassenen na 12 steken, voor kinderen na 5 steken).

Meer informatie over wat u kunt doen bij een wespensteek vindt u op de website van het Rode Kruis.

~~Het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum adviseert zorgverleners en artsen over steken van hoornaars, wespen en bijen. Bij niet-allergische volwassenen adviseren ze vanaf ongeveer 12 hoornaarsteken observatie. Bij kinderen adviseren ze observatie vanaf 5 steken. Zoek bij meerdere steken daarom op tijd tijdig medische hulp bij meerdere steken.~~

Soms bijtende vloeistof bij verdediging nest

De geelpoothoornaar kan een bijtende vloeistof richting de ogen spuiten bij verdediging van het nest. De effecten zijn meestal lokaal en tijdelijk, zoals branderige pijn, roodheid en tijdelijk wazig zicht. Ernstige of blijvende oogschade is zeldzaam.

Nesten op eigen terrein

Denk aan de geelpoothoornaar bij het snoeien van bomen en heggen. Maar ook als u uw schuur opruimt. Kijk van tevoren goed of er een nest zit. Stel de werkzaamheden uit als er een nest aanwezig is.

Heeft u last van het nest van de geelpoothoornaar? Of levert het risico's op voor andere mensen? Bestrijd nooit zelf het nest van een geelpoothoornaar. Dat is gevaarlijk omdat ze hun nest fel verdedigen. Laat het nest verwijderen door een professionele bestrijder. Die kan ook het beste beoordelen of het een geelpoothoornaarsnest is.

Link opnemen naar wespenstichting webpagina met advies.
5.1.2e
07/01/2026 17:05

Kun je dat linkje nog delen?
5.1.2e
08/13/2026 17:20

Dat de steek vergelijkbaar is met die va de limonadewesp wordt in deze tekst c
5.1.2e
08/14/2026 11:22

Beetje vreemde eend in de bijt. Want w wisselen hier ineens van doelgroep, va
5.1.2e
08/11/2026 17:22

Het gaat er om dat we de ernst en urgentie willen overbrengen. En dat
5.1.2e
08/13/2026 14:36

Twijfel nog steeds sterk over deze passage. Wat kunnen mensen hier
5.1.2e
08/13/2026 17:24

Dat is dus precies waarom ze medisch hulp moeten zoeken, zodat die dat
5.1.2e
08/14/2026 12:34

Eigenlijk is het een duiding van de hoeveel steken voordat je 112 moet
5.1.2e
08/17/2026 09:48

Maken we hier mensen niet te bang me
5.1.2e
08/12/2026 13:26
Resolved

Dit komt voor (vooral bij mensen en
5.1.2e
08/13/2026 14:38
Resolved

Uitklapper
5.1.2e
08/12/2026 12:08

Dit is een algemene waarschuwing voo werkzaamheden en geldt ook voor
5.1.2e
08/13/2026 14:44

Vinden we de plek nu goed of toch verplaatsen?
5.1.2e
08/14/2026 12:38

Suggestie om deze zin te handhaven.
5.1.2e
08/13/2026 16:09
Resolved

Hou tijdens de bestrijding een veilige afstand, en sluit ramen en deuren. Let op dat de bestrijder zonder gif werkt. Het gebruik van gif is gevaarlijk voor mens, dier en natuurbodem en planten, en daarom buiten het huis verboden. Nesten kunnen zonder gif worden bestreden met speciale stofzuigersystemen die geelpoothoornaars in en rondom het nest opzuigen. Het nest zelf wordt in een bak geplaatst en ingevroren.

Het wordt sterk afgeraden om vallen te gebruiken. ~~Koop ook nooit zelf vallen.~~ Die vergroten de kans op steekincidenten, zijn niet effectief en doden ~~namelijk~~ ook nuttige insectensoorten.

Melden nest in de openbare ruimte

Losse geelpoothoornaars hoeft u niet te melden bij de overheid. Ziet u in de openbare ruimte een nest van de geelpoothoornaar dat overlast veroorzaakt? Of hangt het op een plek waar veel mensen komen? Meld dit dan bij uw provincie of gemeente.

Hoe u een nest kunt melden, verschilt per provincie en gemeente. Dat komt doordat meerdere partijen betrokken zijn bij de aanpak van de geelpoothoornaar. In sommige provincies worden nesten soms nog door de provincie bestreden. In de andere provincies hebben gemeentes een grotere rol.

Na uw melding kijkt de provincie of gemeente:

- Of het om de geelpoothoornaar gaat.
- Of de plek van het nest een risico vormt voor de veiligheid van mensen of de biodiversiteit.

Op basis daarvan besluit de provincie of gemeente of het nest wel of niet wordt verwijderd.

'milieu' is echt een te moeilijk woord, e dingen tussen haakjes plaatsen doen v alleen als het echt niet anders kan. Die dus voldoende ☺
5.1.2e
08/13/2026 17:31

Voor planten is het volgens mij niet schadelijk. Het gif werkt tegen insecten/dieren. Ik stel voor: 'mens, di natuur'.
5.1.2e
08/14/2026 13:46

Hier graag wel de waarschuwing meegeven (uit vorige versie):
'Houd nog meer veilige afstand op het moment dat de deskundige bestrijdt e houd ramen en deuren in de directe omgeving gesloten. Volg aanwijzingen van de professionele bestrijder op.'
5.1.2e
08/13/2026 15:53
Resolved

Dit is te kort voor de bocht vrees ik. In h veld geloven mensen oprecht dat 'selectieve vallen' of 'voorjaarsvallen' niet schadelijk zouden zijn. Dus bij die mensen komt de boodschap van dit advies niet over. Graag de tekst uit de vorige versie handhaven of vinden we d tekst van webpagina 1 onder kopje
5.1.2e
08/13/2026 14:51

Inderdaad uitbreiden of weghalen, zo'n losse zin voegt niet veel toe.
5.1.2e
08/17/2026 09:53

Uitklapper
5.1.2e
08/12/2026 12:08

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Commissaris van de Koning

Uw contactpersoon

5.1.2e 5.1.2e

BEL/NR

Telefoonnummer: 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e @noord-holland.nl

Verzenddatum

24-04-2026

Kenmerk

NR230426LT03

Uw kenmerk

26047

Betreft: opdrachtbrief voor zendersets en zenders Aziatische Hoornaar 2026

Geachte 5.1.2e

Met deze brief informeer ik u dat ik akkoord ga met uw aanbieding van 5 april 2026. Ik geef u hierbij opdracht voor het leveren van zendersets en zenders Aziatische Hoornaar 2026 voor het totaalbedrag van € 13.384,00, exclusief btw, inclusief reis- en verblijfkosten, inclusief parkeerkosten en overige kosten.

De zendersets mogen worden verstuurd naar: Imkersvereniging de Beemster, t.a.v. 5.1.2e 2e 5.1.2e 5.1.2e

Het opdrachtnummer voor deze opdracht is: 1200032934.

Met deze opdracht geeft u invulling aan de omschrijving, zoals weergegeven in de offerteaanvraag. Bij verschillen tussen de offerteaanvraag en de offerte prevaleert het gestelde in de offerteaanvraag.

De uitvoering van de opdracht start per direct en eindigt op 31 december 2026. Overschrijding van het bovengenoemde bedrag is niet mogelijk, tenzij de provincie Noord-Holland hiervoor schriftelijk toestemming verleent.

Indienen van uw factuur
U kunt uw facturen uitsluitend indienen na levering **en** acceptatie van de prestatie (dienst/product) door de provincie. Wanneer de prestatie niet voldoet aan de acceptatiecriteria is er sprake van een niet-geaccepteerde prestatie.

U dient iedere factuur in een aparte e-mail te sturen aan 5.1.2e @noord-holland.nl. Dit kan in de volgende formaten: XML (e-factuur)[1], PDF, Excel of Word. De provincie Noord-Holland betaalt een factuur binnen 30 kalenderdagen[2] na ontvangst, tenzij sprake is van een betwiste factuur.

Op uw factuur moeten minimaal de volgende gegevens staan vermeld:

Afleveradres
Houtplein 33
2012 DE Haarlem

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

- Centraal factuuradres:

Provincie Noord-Holland
Sector CSC (FIA)
Houtplein 33,
2012 DE Haarlem

- 10 cijferig opdrachtnummer uit deze opdrachtmail van de provincie
- Naam en adres (geen postbus) van uw organisatie
- Factuurnummer en factuurdatum van uw organisatie
- BTW-nummer van uw organisatie (met vermelding N.V.T. of dispensatieregel)
- BTW-bedrag (met N.V.T. en € 0)
- KvK-nummer van uw organisatie
- IBAN van uw organisatie

Aan welke eisen moeten facturen voldoen voor uw btw-administratie? (belastingdienst.nl)

Elke factuur die niet voldoet aan deze standaard factuureisen zal aan u worden geretourneerd en dus niet door de provincie worden verwerkt en uitbetaald.

Worden uw facturen in termijnen betaald? Dan dient u op de laatste factuur van de laatste termijn "Eindfactuur" te vermelden.

Onze Algemene Inkoopvoorwaarden
Op alle offerteaanvragen van de provincie Noord-Holland zijn de Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 16 mei 2023, van toepassing, met uitsluiting van de algemene voorwaarden van de leverancier of opdrachtnemer. Deze Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten zijn te downloaden op https://www.noord-holland.nl/Over_de_provincie/Inkoop_en_aanbesteden/Documenten/Algemene_inkoopvoorwaarden

Uw contactpersoon
Namens de provincie Noord-Holland is uw contactpersoon voor deze opdracht 5.1.2e 5.1.2e van de sector Natuur & Recreatie Bij vragen of opmerkingen is hij bereikbaar op telefoonnummer 5.1.2e

Ik zie uit naar een goede samenwerking en ik vertrouw op uw deskundige en voortvarende inzet.

Hoogachtend,

de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,
namens deze,

Sectormanager Natuur & Recreatie
5.1.2e

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Commissaris van de Koning

Uw contactpersoon

5.1.2e 5.1.2e

Beleid/Natuur & Recreatie

Telefoonnummer: 5.1.2e

5.1.2e @noord-holland.nl

Verzenddatum

Kenmerk

NR300326LT01

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Betreft: Offerteaanvraag voor zendersets Aziatische Hoornaar

Geachte

De provincie Noord-Holland doet heel graag zaken met betrouwbare opdrachtnemers die met ons meedenken en ons verder brengen. Daarom wil ik u graag uitnodigen om een offerte uit te brengen voor de aanschaf van vier (4) zendersets, zeventig (70) extra lichte nanozenders (80mg) en zes (6) bijbehorende opladers. Voor de zenders en opladers verzoeken wij u hiervoor een geschat bedrag in de offerte op te nemen aangezien deze nog niet beschikbaar zijn. Over het exacte aantal extra zenders en opladers die wij uiteindelijk bestellen, en de kosten daarvan, wordt op een later moment overeenstemming bereikt.

Wilt u in de offerte uw IBAN vermelden waarop u uw facturen betaald wilt krijgen? Dit zorgt voor een snelle administratieve afhandeling indien u de opdracht gegund krijgt.

Deadline
De provincie ontvangt uw digitale offerte uiterlijk 16-4-2026 U kunt de offerte sturen aan uw contactpersoon 5.1.2e 5.1.2e , emailadres 5.1.2e @noord-holland.nl.

Aanleiding en doel van de offerteaanvraag
De provincie Noord-Holland werkt aan het beheersen van de invasieve exoot de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*). De zendersets helpen vrijwilligers bij het opsporen van nesten.

Prijs

U geeft aan welke totaalkosten u in rekening brengt voor het uitvoeren van deze opdracht. Naast de totaalprijs, dient u toelichting te geven omtrent de prijsopbouw (de kosten per product).

Voorwaarden van de offerte
1. De offerte dient een gestanddoeningstermijn te hebben van 30 dagen. Tijdens deze periode heeft uw offerte het karakter van een onherroepelijk aanbod.
2. De provincie Noord-Holland neemt vrijblijvende aanbiedingen niet in behandeling.
3. Aan het uitbrengen van een offerte zijn voor de provincie Noord-Holland geen kosten verbonden ongeacht of de offerte tot het sluiten van een overeenkomst zal leiden.
4. Op alle offerteaanvragen van de provincie Noord-Holland zijn de Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 16 mei 2023, van toepassing, met uitsluiting van de algemene voorwaarden van de leverancier of opdrachtnemer. Deze

Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten zijn te downloaden op https://www.noord-holland.nl/Over_de_provincie/Inkoop_en_aanbesteden/Documenten/Algemene_inkoopvoorwaarden
Bij het indienen van uw offerte dient u expliciet in te stemmen met de digitale terhandstelling van deze voorwaarden.
5. De provincie Noord-Holland behoudt zich het recht voor om nadere toelichting te vragen op de uitgebrachte offerte(s).
6. Mondelinge mededelingen, toezeggingen of nadere afspraken hebben geen rechtskracht tenzij deze door beide partijen schriftelijk zijn bevestigd.
7. Aanbiedingen dienen te zijn gesteld in het Nederlands. Correspondentie zal eveneens in het Nederlands geschieden.
8. Ontvangst van uw offerte houdt geen aanvaarding van uw aanbod in en leidt niet tot enige verbondenheid van de provincie Noord-Holland. In dat geval is er ook geen enkele verplichting tot het vergoeden van welke schade of kosten dan ook. Een overeenkomst komt slechts tot stand nadat de leverancier c.q. opdrachtnemer een schriftelijke bevestiging van de provincie Noord-Holland heeft ontvangen in de vorm van een opdrachtbrief of een door provincie Noord-Holland ondertekend contract.

Door het indienen van uw offerte stemt u in met alle in deze offerteaanvraag genoemde voorwaarden.

U hoort uiterlijk 28-4-2026 of de provincie Noord-Holland gebruik maakt van uw aanbieding. De provincie zal uw offerte strikt vertrouwelijk behandelen.

Voor vragen of opmerkingen kunt u zich wenden tot uw contactpersoon. 5.1.2e 1.2e is bereikbaar op telefoonnummer 5.1.2e 5.1.2e .

Hoogachtend,

de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,
namens deze,

Beleidsmedewerker natuur
5.1.2e

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Commissaris van de Koning

Uw contactpersoon

5.1.2e 5.1.2e

Beleid/Natuur & Recreatie

Telefoonnummer: 5.1.2e

5.1.2e @noord-holland.nl

Verzenddatum

13-3-2026

Kenmerk

Uw kenmerk

NR13032026LT

Betreft: Offerteaanvraag voor bijdrage vrijwilligers opsporing Aziatische hoornaar (zoektassen)

Geachte mevrouw 5.1.2e

De provincie Noord-Holland doet heel graag zaken met betrouwbare opdrachtnemers die met ons meedenken en ons verder brengen. Daarom wil ik u graag uitnodigen om een offerte uit te brengen voor bijdrage vrijwilligers opsporing Aziatische hoornaar (zoektassen).

Wilt u in de offerte uw IBAN vermelden waarop u uw facturen betaald wilt krijgen? Dit zorgt voor een snelle administratieve afhandeling indien u de opdracht gegund krijgt.

Deadline

De provincie ontvangt uw digitale offerte uiterlijk [20-3-2026]. U kunt de offerte sturen aan uw contactpersoon 5.1.2e 5.1.2e emailadres 5.1.2e @noord-holland.nl.

Aanleiding en doel van de offerteaanvraag

De provincie doet een bijdrage voor zoektassen die vrijwilligers gebruiken bij de opsporing van Aziatische hoornaar nesten. De Nederlandse Bijenhoudersvereniging coördineert de aanschaf van de zoektassen in opdracht van provincie.

Resultaat van de offerteaanvraag

Vrijwilligers hebben zoektassen ter beschikking.

Looptijd van de opdracht

De geplande aanvangsdatum is 27 maart 2026. De verwachting is dat de werkzaamheden zullen eindigen op 31 december 2026. De provincie Noord-Holland kan eventueel verlenging van de werkzaamheden overwegen tot maximaal € 50.000,- Eventuele verlenging en aanvulling wordt altijd schriftelijk overeengekomen.

Prijs

U geeft aan welke totaalkosten u in rekening brengt voor het uitvoeren van deze opdracht. Naast de totaalprijs, dient u toelichting te geven

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

omtrent de prijsopbouw.

Voorwaarden van de offerte
1. De offerte dient een gestanddoeningstermijn te hebben van 30 dagen. Tijdens deze periode heeft uw offerte het karakter van een onherroepelijk aanbod.
2. De provincie Noord-Holland neemt vrijblijvende aanbiedingen niet in behandeling.
3. Aan het uitbrengen van een offerte zijn voor de provincie Noord-Holland geen kosten verbonden ongeacht of de offerte tot het sluiten van een overeenkomst zal leiden.
4. Op alle offerteaanvragen van de provincie Noord-Holland zijn de Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 16 mei 2023, van toepassing, met uitsluiting van de algemene voorwaarden van de leverancier of opdrachtnemer. Deze Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten zijn te downloaden op https://www.noord-holland.nl/Over_de_provincie/Inkoop_en_aanbesteden/Documenten/Algemene_inkoopvoorwaarden
Bij het indienen van uw offerte dient u expliciet in te stemmen met de digitale terhandstelling van deze voorwaarden.
5. De provincie Noord-Holland behoudt zich het recht voor om nadere toelichting te vragen op de uitgebrachte offerte(s).
6. Mondelinge mededelingen, toezeggingen of nadere afspraken hebben geen rechtskracht tenzij deze door beide partijen schriftelijk zijn bevestigd.
7. Aanbiedingen dienen te zijn gesteld in het Nederlands. Correspondentie zal eveneens in het Nederlands geschieden.
8. Ontvangst van uw offerte houdt geen aanvaarding van uw aanbod in en leidt niet tot enige verbondenheid van de provincie Noord-Holland. In dat geval is er ook geen enkele verplichting tot het vergoeden van welke schade of kosten dan ook. Een overeenkomst komt slechts tot stand nadat de leverancier c.q. opdrachtnemer een schriftelijke bevestiging van de provincie Noord-Holland heeft ontvangen in de vorm van een opdrachtbrief of een door provincie Noord-Holland ondertekend contract.

Door het indienen van uw offerte stemt u in met alle in deze offerteaanvraag genoemde voorwaarden.

U hoort uiterlijk 27 maart 2026 of de provincie Noord-Holland gebruik maakt van uw aanbieding. De provincie zal uw offerte strikt vertrouwelijk behandelen.

Voor vragen of opmerkingen kunt u zich wenden tot uw contactpersoon. Hij is bereikbaar op telefoonnummer 5.1.2e

Hoogachtend,

de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,
namens deze,

Beleidsadviseur natuur

5.1.2e

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

Robor Electronics B.V.
Suetersweg 6a
7497MZ Bentelo
T: +31 (0) 547 292090

Provincie Noord-Holland

T.a.v. 5.1.2e 5.1.2e

Postbus 3007
2001 DA Haarlem

5.1.2e @noord-holland.nl

Robor Electronics B.V.
Suetersweg 6a
7497 MZ Bentelo
Tel: 0547292090
K.V.K nr.: 06076385
BTW nr: NL815151196B01
IBAN: NL20Rabo0322179181
www.robor.nl

Datum: 15.04.2026
Offerte nr.: 26047
Betreft: Offerte voor zendersets Aziatische Hoornaar
Uw kenmerk: *NR300326LT01*

Geachte 5.1.2e

Hierbij doe ik u een offerte toekomen voor vier (4) Aziatische hoornaar zendersets, zeventig (70) VFT110 zenders (110mg) en zes (6) VF110 batterijopladers om Aziatische hoornaar nesten te lokaliseren.

Omschrijving	Prijs	Aantal	Totaal
Aziatische hoornaar opsporingskit • 5 zenders (<0,17g) • 3 super gevoelige richtontvangers • Weegschaal in milligrammen • Multi-oplader met Powerbank • 2 weeg potjes • Insectenvanger • Hulpgereedschappen voor aanbrengen van de zender • Tentje voor vliegtest • Montageplaat voor richtontvangers op autodak	€ 2.400,00	4	€ 9.600,00
VFT110 zender (110mg)	€ 49,00	70	€ 3.430,00
VF110 batterijoplader	€ 59,00	6	€ 354,00
	Totaal excl. 21% BTW		**€ 13.384,00**
	Totaal incl. 21% BTW		**€ 16.194,64**

Offerte 30 dagen geldig.
Betaling: na levering.

We stemmen in met de Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 16 mei 2023.

Met vriendelijke groet,

5. 5.1.2e
+31 (0) 5.1.2e
5.1.2e @robor.nl

De levering en werkzaamheden geschieden volgens de algemene voorwaarden van Robor Electronics B.V. welke gedeponeerd bij de griffie van de rechtbank onder nummer: 15/2000. Tevens kunt u deze kosteloos toegestuurd krijgen.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Betreft: nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026-2027

Geachte,

De provincie Noord-Holland is van plan een opdracht te geven voor verwijdering van Aziatische hoornaar nesten. Ik verzoek u hiervoor schriftelijk een aanbieding uit te brengen. Ditzelfde verzoek heb ik gedaan aan 3 andere marktpartijen[1].

Aanbestedingsplanning

Omschrijving	Datum
Versturen offerteaanvraag	29 januari 2026
Indienen schriftelijke vragen	11 februari 2026
Beantwoording vragen	18 februari 2026
Sluitingsdatum indienen offerte	2 maart 2026
Kenbaar maken Voornemen tot gunnen (gunningsbeslissing)	18 maart 2026
Opschortende termijn (7 kalenderdagen)	26 maart 2026
Definitieve gunningsbeslissing	26 maart 2026
Start werkzaamheden	26 maart 2026

In het kader van de gewijzigde Aanbestedingswet 2012 heeft de provincie Noord-Holland een *Regeling klachtafhandeling aanbesteden* met als doel te bevorderen dat klachten snel en laagdrempelig worden afgehandeld. Klachten over deze aanbestedingsprocedure die in onderling overleg kunnen worden opgelost, worden dan niet onnodig aan de rechter voorgelegd.

Klachten over deze meervoudig onderhandse procedure kunt u indienen via 5.1.2e @noord-holland.nl

[1] De provincie Noord-Holland behoudt zich het recht voor om de planning om motiverende redenen aan te passen. Aan wijzigingen in de planning kan de inschrijver geen rechten ontlenen. Als de planning wordt aangepast wordt u hierover geïnformeerd

NR230126LT1

Omschrijving en achtergrond opdracht

De provincie Noord-Holland zoekt één geschikte partij voor de bestrijding van Aziatische hoornaar nesten in de periode 2026-2027.

De Aziatische hoornaar is een invasieve exoot die in Noord-Holland sinds 2023 actief wordt bestreden. In de afgelopen jaren was de bestrijding erop gericht om alle nesten te verwijderen met het doel de soort te elimineren. Het aantal waarnemingen van de Aziatische hoornaar blijft echter toenemen, waardoor de strategie recent is aangepast naar een proportioneel en doelgericht beheer. Vanaf heden richt de provincie zich op het mitigeren van risico's voor de biodiversiteit en volksgezondheid. Dit houdt in dat vanaf heden alleen nog nesten die onder de volgende criteria vallen in opdracht van provincie zullen worden verwijderd:

1) Nesten binnen 500 meter van een Natura2000 gebied;
2) Nesten op drukbezochte plekken zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden;
3) Overige situaties die tot direct steekgevaar leiden.

Waarnemingen van Aziatische hoornaar nesten worden via waarneming.nl gemeld. De gecontracteerde bestrijder valideert de meldingen.

Veel waarnemingen betreffen alleen een imago. In sommige gevallen zal het nest eerst moeten worden opgespoord voordat het kan worden verwijderd (als het aan de criteria voldoet). De zoekgroepen van lokale imkerverenigingen vervullen een rol bij het opsporen van nesten. Om deze inzet te ondersteunen stelt de provincie geld beschikbaar, bijvoorbeeld voor zendersets. De inzet van het budget wordt nog geconcretiseerd door de Taakgroep AH Noord-Holland. De gecontracteerde bestrijder dient zijn inzet te richten op het bestrijden en niet op het opsporen van nesten, daarom kan het helpen om de samenwerking te zoeken met de zoekgroepen.

Resultaat

De gecontracteerde bestrijder valideert de meldingen op waarneming.nl. Hiertoe krijgt de bestrijder toegang, dit wordt door opdrachtgever geregeld. Vervolgens worden nesten van de Aziatische hoornaar die onder de criteria vallen verwijderd, gericht op het voorkomen van overlast of steekgevaarlijke situaties en risico's voor biodiversiteit.

Aan het eind van het jaar wordt een overzicht van de bestreden nesten aangeleverd aan de opdrachtgever.

De opdrachtnemer dient de factuur in na afloop van het seizoen, op basis van het aantal verwijderde nesten. Het resterende bedrag blijft open staan tot het daaropvolgende jaar. Er is geen minimale afnameverplichting.

Overige bepalingen

De volgende bepalingen zijn van toepassing op deze offerteaanvraag en de offerte:

- Door in te schrijven gaat u akkoord met de gehele inhoud van deze offerteaanvraag inclusief alle bijlagen.
- Op alle offerteaanvragen van de provincie Noord-Holland zijn de Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 16 mei 2023, van toepassing, met uitsluiting van de algemene voorwaarden van de leverancier of opdrachtnemer. Deze Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten zijn te downloaden ophttps://www.noord-holland.nl/Over_de_provincie/Inkoop_en_aanbesteden/Documenten/Algemene_inkoopvoorwaarden
  Met het indienen van uw offerte stemt u in met de digitale terhandstelling van deze voorwaarden.
- Uw algemene (leverings-) voorwaarden wijzen wij nadrukkelijk van de hand.
- Uw offerte heeft een gestanddoeningstermijn van 30 dagen Gedurende deze periode is uw offerte onvoorwaardelijk, onherroepelijk en bindend.
- Uw offerte en andere te tekenen documenten (zoals het UEA) dient ondertekend te zijn door degene die uw bedrijf rechtsgeldig kan vertegenwoordigen.
- Er is geen verplichting tot gunning. De provincie Noord-Holland behoudt zich het recht voor deze offerteaanvraag om haar moverende redenen geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of definitief te staken c.q. te beëindigen.
- Zolang u geen schriftelijke opdrachtbrief van de Provincie heeft ontvangen is geen overeenkomst tot stand gekomen.
- In het kader van deze offerteaanvraag worden er geen kosten vergoed.

Minimumeisen

De provincie heeft eisen geïdentificeerd waarover de Inschrijver moet beschikken om de Opdracht succesvol uit te kunnen voeren. Het betreft de volgende eisen waaraan de Inschrijver moet voldoen:

1. Een professioneel plaagdierbestrijder moet ingeschreven staan bij de Kamer van Koophandel en in bezit zijn van een geldig bewijs van vakbekwaamheid.
2. De opdrachtnemer dient de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen te gebruiken en beschikbaar te stellen aan zijn/haar medewerkers, en de juiste beschermingsmaatregelen te treffen om gevaar voor omstanders te voorkomen.
3. De opdrachtnemer dient buitenshuis (in de openlucht) enkel gebruik te maken van gifvrije bestrijding/verdelging, bijvoorbeeld via afzuiging of mechanische bestrijding.
4. Als gifvrije bestrijding niet mogelijk is wordt gif gebruikt volgens de daarvoor geldende wettelijke voorschriften.

5. Indien voor de werkzaamheden op locatie een hoogwerker benodigd is dan dient de opdrachtnemer deze te verzorgen.
6. Bij de inzet van een hoogwerker dient degene die de hoogwerker bedient hiervoor over voldoende deskundigheid te beschikken.
7. De opdrachtnemer dient toestemming voor toegang tot terreinen van derden zelf te organiseren en af te stemmen met de daarvoor verantwoordelijke beheerders.
8. Opdrachtnemer moet zorgen dat de koningin(en) aantoonbaar is/zijn verwijderd en dat de werksters zoveel mogelijk zijn afgevoerd en geen verdere overlast geven.
9. Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de nazorg na bestrijding (het afhandelen van rednesten of eventuele resterende overlast).
10. De opdrachtnemer dient een melding die valt onder criteria 1 binnen maximaal 7 dagen op te volgen.
11. De opdrachtnemer dient een melding die valt onder criteria 2 en 3 zo snel als mogelijk op te volgen, in ieder geval binnen 72 uur.
12. Als bovengenoemde termijnen door onvoorziene omstandigheden niet kunnen worden gehaald stelt opdrachtnemer opdrachtgever via mail op de hoogte.
13. De opdrachtnemer levert aan het eind van het jaar een overzicht aan van de locaties en het aantal verwijderde nesten, de reden van bestrijding (welk criteria) en een samenvatting van eventuele uitdagingen of opmerkelijke omstandigheden die zich tijdens het verwijderen van een nest hebben voorgedaan.

Met het indienen van een offerte gaat u akkoord met bovenstaande minimumeisen. U dient in uw offerte te bevestigen dat u aan bovenstaande eisen kan voldoen.

Overeenkomst/ Opdracht

Met de geselecteerde opdrachtnemer zal een overeenkomst worden afgesloten voor 2 jaar.
De ingangsdatum van de overeenkomst/opdracht is 26 maart 2026.

Opdrachtgever heeft de mogelijkheid om de looptijd van de overeenkomst/opdracht te verlengen. Er kan eenmaal 12 maanden onder gelijkblijvende voorwaarden worden verlengd.

Bij het uitvoeren van de opdracht geldt de volgende rangorde van documenten en voorwaarden (bij onderlinge tegenstrijdigheid in afnemende volgorde):

- De Nota van Inlichtingen
- Deze offerteaanvraag
- De opdrachtbrief
- De Algemene Inkoopvoorwaarden
- De offerte van opdrachtnemer

Gunningscriterium

De opdracht wordt gegund aan de partij met de economisch meest voordelige inschrijving (EMVI) op basis van Beste Prijs-Kwaliteitverhouding. Hierbij worden de volgende sub- gunningscriteria gehanteerd:

Subgunningscriteria	Omschrijving	Wegingsfactor
G1 kwaliteit	Plan van aanpak	50%
G2 prijs	Prijs	50%
Totaal		100%

G1 Plan van aanpak
Geef in een Plan van aanpak aan hoe u denkt uitvoering te geven aan deze opdracht. Beschrijf in het Plan van Aanpak in ieder geval de volgende elementen:

1) De gehanteerde bestrijdingsmethode:
   - Beschrijf de methode die u toepast voor het bestrijden van een nest, met (indien relevant) een onderscheid tussen primaire en secundaire nesten.
   - Licht toe welke handelingen en materialen u gebruikt en geef een toelichting op de effectiviteit van de methode.
2) Veiligheidsmaatregelen:
   - Beschrijf hoe u de veiligheid van uzelf, uw (eventuele) werknemers en de omgeving waarborgt tijdens de werkzaamheden.
   - Indien u beschikt over relevante certificering, benoem deze hier.
3) Afstemming
   - Licht toe hoe en in welke situaties u afstemming zoekt met relevante partijen, zoals grondeigenaren, beheerders van terreinen en wegbeheerders.
4) Inzetbaarheid
   - Geef aan binnen hoeveel werkdagen u gemiddeld een melding kunt afhandelen en onderbouw deze inschatting.
5) Continuïteit van de werkzaamheden
   - Geef aan hoe u de continuïteit van de opdracht waarborgt in geval van verhindering, zoals ziekte of andere onvoorziene omstandigheden.

Dit onderdeel wordt als volgt beoordeeld:

Omschrijving	Beoordelingsaspect
Bestrijdingsmethode	De mate waarin de gehanteerde methode effectief is en de mate

	waarin dit is onderbouwd en aannemelijk is.
Veiligheidsmaatregelen	De mate waarin de maatregelen de veiligheid van uzelf, uw werknemers en de omgeving waarborgt. En de mate waarin u beschikt over relevante certificering.
Afstemming	De mate waarin op de juiste momenten/situaties afstemming wordt gezocht met relevante partijen.
Inzetbaarheid	De mate waarin u inzetbaar bent en meldingen op tijd kunt opvolgen.
Continuïteit van de werkzaamheden	De mate waarin de continuïteit van de opdracht is gewaarborgd in geval van verhindering.

Bij uw inschrijving dient u een document aan te leveren waarin u antwoord geeft op de bovenstaande punten. U dient in uw document de volgorde van de gestelde onderwerpen aan te houden. Uw beschrijving omvat maximaal 3 pagina's.

G2 Prijs

De inschrijver dient de prijs per verwijderd nest op te geven. Daarnaast geeft de inschrijver inzicht in de opbouw van deze prijs, door de belangrijkste kostencomponenten te benoemen.

Voor het prijsonderdeel geldt dat de laagste prijs het hoogste cijfer (10) krijgt.

De cijfers van de prijzen van de overige inschrijvers worden berekend met de formule: cijfer kosten = (10*laagste prijs) / (prijs).

Alle verkregen cijfers worden vermenigvuldigd met de wegingsfactor van 50%. Hierdoor wordt de score voor de prijs verkregen. De uitkomst is dan 1 cijfer achter de komma.

Dit houdt in dat kleine verschillen niet in een verschillende score worden uitgedrukt, maar alleen substantiële verschillen tot een andere score leiden.

Beoordeling op gunningscriteria geschiedt op basis van de daadwerkelijk door de inschrijvers ingediende tekst, zoals opgenomen in de Inschrijving en niet op aannames van de beoordelaars.

Beoordelingsprocedure
De inschrijvingen worden beoordeeld door een beoordelingsteam. Dit team bestaat uit medewerkers van de provincie Noord-Holland. De Aanbestedende dienst behoudt zich het recht voor om de beoordeling door te laten gaan als er geen vervanger voor een beoordelaar kan worden gevonden, mits het team niet kleiner wordt dan 3 personen

Functionaris
- Beleidsmedewerker natuurherstel
- Beleidsadviseur soortenbescherming en faunabeheer
- Beleidsadviseur soortenbescherming en faunabeheer

Vragen stellen
Heeft u naar aanleiding van deze offerteaanvraag vragen, dan kunt u deze tot 11 februari 17:00 mailen naar de contactpersoon 5.1.2e 5.1.2e via 5.1.2e @noord-holland.nl.

U ontvangt uiterlijk op 18 februari een antwoord op uw vragen door middel van de Nota van inlichtingen. De beantwoording van de vragen vormt een integraal onderdeel van deze offerteaanvraag.

Indien u tijdens de vragenronde nalaat vragen te stellen over onduidelijkheden, onvolkomenheden, tegenstrijdigheden en/of disproportionaliteit in de documenten of de aanbestedingsprocedure, verwerkt u uw rechten om daar later tegen op te komen.

Indiening inschrijving
Graag ontvangen wij uw e-mail met offerte onder vermelding van het nummer van deze brief uiterlijk 2 maart 17:00. U kunt uw offerte mailen naar de contactpersoon 5.1.2e via 5.1.2e @noord-holland.nl.

Er kunnen na het indienen van de stukken door (opdrachtgever) nog verduidelijkingsvragen worden gesteld.

Als u besluit geen offerte uit te brengen, verneem ik dat graag uiterlijk 3 werkdagen voor de uiterste inschrijvingstermijn (inclusief de reden van niet aanbieden) onder vermelding van het nummer van deze brief.

Vormvereisten:

Getoetst wordt of:
- De Inschrijving tijdig is ingediend;
- Bij de Inschrijving alle gevraagde gegevens en documenten zijn gevoegd;
- De Inschrijving voldoet aan de gestelde minimumeisen;

Inschrijvingen die niet aan deze eisen voldoen zijn ongeldig en worden terzijde gelegd.

Vervolgens worden de geldige Inschrijvingen als volgt beoordeeld op de genoemde gunningscriteria.

Waardering om tot cijfer te komen		
Cijfer	**Omschrijving**	**Toelichting**
10	Zeer goed	De Inschrijver geeft zeer duidelijk en volledig antwoord met concrete, overtuigende beschrijving. Het antwoord biedt zeer veel toegevoegde waarde aan de vraagstelling.
8	Goed	De Inschrijver geeft duidelijk en volledig antwoord met concrete, overtuigende beschrijving. Het antwoord biedt veel toegevoegde waarde aan de vraagstelling.
5	Neutraal	De Inschrijver geeft voldoende antwoord en sluit aan op de vraagstelling.
2	Matig	De Inschrijver geeft matig antwoord op de gevraagde punten en/of met een minimale (summiere) of onduidelijke beschrijving en levert onduidelijkheden of vragen op.
0	Slecht	De inschrijver geeft op een deel van de gevraagde punten onvoldoende antwoord/ en geeft een beschrijving met duidelijke gebreken, manco's, fouten ten opzichte van de gevraagde vraagstelling.

In eerste instantie zullen de leden van de beoordelingscommissie de Inschrijvingen individueel beoordelen. De beoordelingscommissie beoordeelt de kwaliteit zonder kennis te hebben genomen van de prijzen. Vervolgens worden de definitieve scores plenair, met alle leden van de beoordelingscommissie gezamenlijk, op basis van consensus vastgesteld. Er wordt dus geen gemiddelde score berekend.
De tabel hierboven geeft de meetlat die gehanteerd wordt bij het geven van de waardering. Bij het geven van de waardering bekijkt het beoordelingsteam per gunningscriterium welke omschrijving het beste aansluit op de inschrijving op dat onderdeel.

Voor het gunningscriterium G1Plan van aanpak kunnen maximaal 10 punten worden gescoord. Per gunningscriteria kunt u 10, 8, 5, 2 of 0 punten scoren. De offertes worden beoordeeld op basis van de kwaliteit van de overlegde gegevens.

Inhoud en indeling van de offerte
Hieronder leest u welke gegevens u moet overleggen en aan welke voorwaarden u moet voldoen.

Opzet
Uw offerte moet de volgende indeling hebben:
1. Aanbiedingsbrief (rechtsgeldig ondertekend)
2. Plan van aanpak
3. Prijs separaat aanleveren en e-mailen naar projectinkoop@noord-holland.nl
4. KvK-nummer en IBAN nummer waarop u de betalingen wilt ontvangen indien u de opdracht gegund zou krijgen

U bepaalt zelf de vorm van uw aanbiedingsbrief.

Voornemen tot gunning

De Inschrijver met de hoogste totaalscore op de onderdelen Plan van Aanpak en Prijs komt in aanmerking voor gunning van de opdracht. Bij gelijke eindscores is de subtotaalscore G1 Plan van Aanpak doorslaggevend. Indien dat ook geen doorslag geeft, dan is de score behaald op gunningcriterium G2 Prijs doorslaggevend. Indien ook deze score gelijk is beslist het lot. De desbetreffende inschrijvers worden er tijdig van in kennis gesteld dat een loting zal plaatsvinden en waar, wanneer en door wie de loting zal worden gehouden. Zij zijn bevoegd daarbij in persoon of bij gemachtigde aanwezig te zijn.

Een inschrijver die zich niet kan verenigen met de gunningsbeslissing (voornemen tot gunnen), heeft de mogelijkheid om uiterlijk binnen 7 kalenderdagen na verzending van de gunningsbeslissing (voornemen tot gunnen) een kort geding aanhangig te maken.

Indien inschrijver niet binnen de opschortende termijn van 7 kalenderdagen een kort geding aanhangig heeft gemaakt bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Holland (locatie Haarlem) door middel van het betekenen van een kortgedingdagvaarding, verwerkt inschrijver het recht om tegen de gunningsbeslissing op te komen.

Indien binnen de opschortende termijn van 7 kalenderdagen een kort geding aanhangig is gemaakt, zal de provincie niet overgaan tot gunning van de opdracht, voordat in kort geding vonnis is gewezen.

Ik zie uw offerte met belangstelling tegemoet. De provincie, zal deze strikt vertrouwelijk behandelen.

Hoogachtend,

de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,
namens deze,

sectormanager 5.1.2e
Natuur & Recreatie

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

Bijlagen worden separaat meegestuurd:
Bijlage 1: Format voor het stellen van vragen
Bijlage 2: UEA formulier

BELEIDSNOTITIE WESPENSTICHTING

Verantwoord omgaan met de Aziatische hoornaar in Nederland
– geen zinloze bestrijding maar proportioneel beheer

November 2025

WESPEN STICHTING

Sinds de eerste waarneming van de Aziatische hoornaar in Zeeland in 2017 heeft deze invasieve exoot zich verder verspreid naar de rest van het land. Omdat deze wespensoort graag op honingbijen jaagt, is er een grote groep bijenhouders die zich zorgen maakt en op allerlei manieren probeert om de impact van de komst van de Aziatische hoornaar te verminderen.

In november 2025 verscheen het rapport van bijenhouder en oud-hoogleraar 5.1.2e waarin hij de risico's van deze invasieve soort benadrukt en pleit voor intensieve bestrijding. De Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV) heeft dit rapport omarmd, wat begrijpelijk is vanuit hun rol als belangenorganisatie voor imkers en hun zorg om honingbijen.

De Wespenstichting ziet echter een noodzaak om de angel uit deze discussie te halen. Het debat dreigt te verzanden in angstbeelden en oproepen tot grootschalige bestrijding, terwijl de feiten laten zien dat uitroeiing onmogelijk is, dat kosten en baten uit de pas lopen, en dat bestrijdingsmethoden juist negatieve effecten hebben op inheemse soorten en biodiversiteit.

Wij pleiten daarom voor een nuchtere, proportionele benadering: geen landelijke bestrijdingscampagnes die leiden tot een hetze en onnodige zorgen, maar beleid dat aansluit bij de Europese en nationale wettelijke kaders. Volgens EU-verordening 1143/2014 (Artikel 19) zijn provincies verplicht tot beheer van invasieve soorten, niet tot uitroeiing. Dat beheer moet gebaseerd zijn op een kosten-batenanalyse en proportioneel zijn aan de werkelijke risico's.

AANLEIDING EN KRITISCHE KANTTEKENINGEN

Voordat we onze eigen visie uiteenzetten, is het belangrijk stil te staan bij het rapport dat de discussie heeft aangezwengeld. Het stuk van 5.1.2e wordt gepresenteerd als wetenschappelijk onderbouwd, maar blijkt bij nadere beschouwing vooral een belangenbetoog. Hieronder leggen we in het kort uit waarom de aannames en conclusies uit dat rapport niet geschikt zijn als fundament voor beleid, en waarom een bredere, onafhankelijke blik noodzakelijk is.

- Niet onafhankelijk: 5.1.2e is een vooraanstaand figuur binnen de imkerij, en de NBV is een belangenvereniging voor imkers. De NBV heeft het rapport ten onrechte[1] gepresenteerd als een uitgave door het onafhankelijke Naturalis Biodiversity Center. Nadat zij hierop zijn aangesproken hebben ze dit gerectificeerd. Het rapport moet daarom worden gezien als een belangenstuk, niet als een neutraal beleidsadvies.

- Niet wetenschappelijk: Hoewel de suggestie wordt gewekt dat het een wetenschappelijk werk betreft, gaat het om niets meer dan een betoog. Alleen artikelen die het eigen standpunt ondersteunen worden aangehaald, of ze worden ten onrechte aangehaald om beweringen te onderbouwen. Literatuur die niet van pas komt wordt genegeerd.

- Onjuiste extrapolatie: Cijfers en incidenten uit Zuid-Europese studies worden kritiekloos toegepast op de Nederlandse situatie. Klimaat, dichtheden en context verschillen wezenlijk, waardoor de conclusies niet zonder meer overdraagbaar zijn.

- Onwerkzame oplossingen: Het rapport stelt bestrijdingsmethoden voor waarvan uit internationale ervaring bekend is dat ze niet effectief zijn. Daar komt bij dat uitroeiing onmogelijk is. Grootschalige bestrijding heeft de populatiegroei elders in Europa niet gestopt.

- Geen aannemelijke kans van slagen: Het rapport maakt nergens aannemelijk dat de voorgestelde aanpak daadwerkelijk kans van slagen heeft. Er ontbreekt een onderbouwde kosten-batenanalyse en een realistische inschatting van de effectiviteit.

ONZE ZORGEN

De aanwezigheid van de Aziatische hoornaar vraagt om beleid, maar niet om paniek. Er zijn verschillende punten die ons zorgen baren: de scheve verhouding tussen kosten en baten, de ecologische schade van bestrijdingsmethoden, de maatschappelijke onrust die oproepen aan het algemeen publiek veroorzaken en

[1] Zie het statement van Naturalis Biodiversity Center: https://www.naturalis.nl/volg-onze-verhalen/statement-aziatische-hoornaar

de beperkte effectiviteit van de huidige aanpak. We plaatsen daarom ook gezondheidsrisico's en nestdichtheden in perspectief, zodat duidelijk wordt dat de hoornaar weliswaar een nieuwe speler is, maar niet de enige of grootste bedreiging.

- Kosten-baten uit balans: bestrijding kost miljoenen per jaar, terwijl bewezen schade in Nederland beperkt is.

- Technologische oplossingen: nieuwe technieken zoals zenders en aangepaste apparatuur zijn relatief duur, tijdsintensief en leunen sterk op vrijwilligers. Dit is geen houdbare situatie en vertekent de kosten-batenanalyse.

- Publieksonrust: oproepen tot meldingen en bestrijding leiden tot een hetze en onnodige zorgen. Het idee om "iedere Nederlander" in te zetten heeft al geleid tot ongewenste effecten: angst, verkeerde meldingen en ecologische schade.

- Ecologische schade: vallen en lokstoffen veroorzaken massale bijvangst van inheemse insecten, waaronder zeldzame soorten. Dit is ecologisch schadelijk en wordt momenteel nader onderzocht.

- Geen effectiviteit: de populatie blijft groeien ondanks bestrijding; beheersing is alleen haalbaar als minimaal 90% van de nesten wordt onderschept, hetgeen onrealistisch is. Dichtheden van de Aziatische hoornaar zijn lager dan die van inheemse wespensoorten, wat perspectief biedt: de soort is een nieuwe predator, maar niet de enige.

- Volksgezondheid in context: het gif van de Aziatische hoornaar kan ernstige effecten hebben, zoals nierfalen, maar vergelijkend onderzoek met inheemse soorten ontbreekt. Het is niet aangetoond dat de Aziatische hoornaar een groter gevaar vormt dan inheemse wespen, waaronder Europese hoornaars.

- Wettelijke context: provincies zijn verplicht tot beheer, maar dat betekent proportionele maatregelen, niet grootschalige uitroeiing.

AANBEVELINGEN VAN DE WESPENSTICHTING

De Wespenstichting zoekt naar praktische en haalbare stappen die recht doen aan de wettelijke verplichtingen, maar die ook proportioneel zijn en de ecologische balans respecteren. Onze nadruk ligt op monitoring, kennisopbouw en voorlichting zonder alarmisme. Daarnaast pleiten we voor een beheerstrategie die zich richt op concrete risico's en die niet vervalt in dure en ineffectieve bestrijdingscampagnes gefinancierd uit publieke middelen.

1. Stop landelijke bestrijdingscampagnes. Doe geen oproepen aan het algemeen publiek die leiden tot angst en bijvangst.

2. Investeer in monitoring en kennisopbouw. Gebruik waarneming.nl (met de nodige voorzichtigheid) en professionele netwerken om verspreiding te volgen.

3. Voorlichting zonder alarmisme. Informeer burgers en imkers eerlijk: de Aziatische hoornaar is blijvend aanwezig, maar vormt geen disproportionele bedreiging.

4. Beperk beheer tot proportionele maatregelen. Alleen waar concrete risico's zijn (bijvoorbeeld nesten op risicovolle locaties) kan gerichte verwijdering zinvol zijn.

5. Respecteer EU-verplichtingen. Voer Artikel 19 van de EU-verordening uit door evenredige beheersmaatregelen te nemen, gebaseerd op kosten-batenanalyse.

6. Onderzoek alternatieven. Stimuleer onderzoek naar biologische bestrijding, natuurlijke regulatie en wering, in plaats van dure en ineffectieve mechanische bestrijding.

CONCLUSIE

De Aziatische hoornaar is een blijvende soort in Nederland. Uitroeiing is onmogelijk en grootschalige bestrijding is ineffectief, kostbaar en ecologisch schadelijk. De Wespenstichting roept provincies en rijksoverheid op om hun wettelijke taak uit te voeren in lijn met EU-verordening 1143/2014: evenredig en proportioneel beheer, gebaseerd op kosten-batenanalyse, zonder hetze en zonder ecologische nevenschade.

Alleen door monitoring, kennisopbouw en proportioneel beheer kan Nederland verantwoord omgaan met de aanwezigheid van de Aziatische hoornaar, zonder onnodige maatschappelijke onrust en zonder schade aan de inheemse biodiversiteit.

Dit advies is opgesteld door de Wespenstichting: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e met steun van 5.1.2e (Naturalis Biodiversity Center) en 5.1.2e (Naturalis Biodiversity Center)

WESPEN
STICHTING

Wespenstichting
Anna Blamanstraat 61
9746 AB Groningen

E-mail: 5.1.2e@wespenstichting.nl

KVK: 82282684
RSIN (ANBI): 862409950
IBAN: NL49RABO0198961014

Het doel van de Wespenstichting is het behartigen van de belangen van de inheemse sociale wespensoorten. We werken aan de verbetering van het imago van de wesp en we ontwikkelen en promoten diervriendelijke oplossingen voor wespenproblemen.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Stronk
5.1.2e
5.1.2e

Commissaris van de Koning

Uw contactpersoon

5 5.1.2e

BEL/NR

Verzenddatum

30 maart 2026

Kenmerk

NR17032026LT-3

Betreft: gunning aanbesteding Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026/2027

Opdrachtnummer: 1200032571

Geachte 5.1.2e

Op 18 maart 2026 heeft de provincie u met de brief het voornemen meegedeeld om u de opdracht voor Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026/2027 te gunnen. In de daaropvolgende Standstill-termijn van 7 kalenderdagen zijn er geen bezwaren geuit tegen de gunningsbeslissing.

Daarom bevestig ik dat hiermee de gunning definitief is geworden en geef ik u opdracht voor het maximum totaalbedrag van €30.000,-, exclusief btw, inclusief reis- en verblijfkosten en overige kosten, het project uit te voeren.

De uitvoering van de opdracht start uiterlijk op 30 maart 2026 en loopt tot en met 30 maart 2028.

Met deze opdracht geeft u invulling aan de omschrijving, zoals weergegeven in de offerteaanvraag. Bij het uitvoeren van de opdracht geldt de volgende rangorde van documenten en voorwaarden (bij onderlinge tegenstrijdigheid in afnemende volgorde):

- De offerteaanvraag;
- Deze opdrachtbrief;
- De Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023;
- De offerte van opdrachtnemer.

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33

Voorwaarden

Deze opdracht wordt verleend onder de volgende voorwaarden:

- Na deze opdracht kan de overeenkomst in tijd worden verlengd en het bedrag worden opgehoogd tegen gelijkblijvende voorwaarden, na schriftelijk overleg met opdrachtgever.
- De provincie heeft het recht om de opdracht tussentijds te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van een maand.

Contactpersonen en (gemachtigde) Opdrachtgever

Namens de provincie is uw contactpersoon voor deze 5.1.2e 5.1.2e van de sector Natuur en Recreatie van de directie Beleid. Hij is bereikbaar op 5.1.2e @noord-holland.nl.

Indienen van uw factuur

Facturen kunnen iedere maand worden ingediend. U kunt uw facturen uitsluitend indienen na levering **en** acceptatie van de prestatie (dienst/product) door de provincie. Wanneer de prestatie niet voldoet aan de acceptatiecriteria is er sprake van een niet-geaccepteerde prestatie.

5.1.2e 5.1.2e neemt contact met u op over een passende prestatieverklaring die voor de/een factuur dient te worden aangeleverd.

U dient iedere factuur in een aparte e-mail te sturen aan crediteuren@noord-holland.nl. Dit kan in de volgende formaten: XML (e-factuur)[1], PDF, Excel of Word. De provincie Noord-Holland betaalt een factuur binnen 30 kalenderdagen[2] na ontvangst, tenzij sprake is van een betwiste factuur.

Op uw factuur moeten de volgende gegevens staan vermeld:

- centraal factuuradres:
  Provincie Noord-Holland
  Sector CSC (FIA)
  Houtplein 33,
  2012 DE Haarlem

- 10 cijferig opdrachtnummer uit deze opdrachtbrief van de provincie
- naam en adres (geen postbus) van uw organisatie

[1] zie bijgevoegd toelichting Elektronische factuur

[2] In verband met de wet op de betalingstermijn mag u maximaal 40 Euro invorderingskosten berekenen bij overschrijding van de betalingstermijn.

- factuurnummer en factuurdatum van uw organisatie
- btw-nummer van uw organisatie
- btw-bedrag
- KvK-nummer van uw organisatie
- IBAN van uw organisatie

Elke factuur die niet voldoet aan deze standaard factuureisen zal aan u worden geretourneerd en dus niet door de provincie worden verwerkt en uitbetaald.

Worden uw facturen in termijnen betaald? Dan dient u op de laatste factuur van de laatste termijn "Eindfactuur" te vermelden.

Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben, aarzel dan niet om contact op te nemen met uw contactpersoon 5.1.2e 5.1.2e

Ik kijk uit naar een plezierige samenwerking en vertrouw op uw deskundige en voortvarende inzet.

Hoogachtend,

de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,
namens deze,

5 5.1.2e
Sectormanager Natuur en Recreatie

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

Aanpak geelpoothoornaar

Woensdag 10 juni 2026

5.1.2e	5.1.2e

Provincie Noord-Holland

Programma

- 13:10 – 13:15 Opening
- 13:15 – 13:45 Presentatie over beleid - Provincie
- 13:45 – 14:15 Presentatie over bestrijding – 5.1.2e 5.1.2e
- 14:25 – 14:55 Interactief deel
- 14:55 – 15:15 Plenaire afsluiting

Provincie Noord-Holland

Opening

Mentimeter

Provincie Noord-Holland

Doel van deze bijeenkomst

- Informeren over huidig beleid

- Samen invulling geven aan (toekomstige) aanpak van de geelpoothoornaar
  - Samenwerking
  - Kennisdeling
  - Communicatie

Provincie Noord-Holland

Geelpoothoornaar (voorheen Aziatische hoornaar)

- Wespensoort uit Zuid-Oost Azië
- 2-3 cm lang
- Opportunistische jager
- Bouwt voorjaarsnest en zomernest

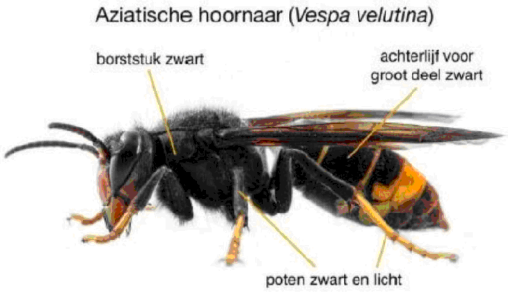

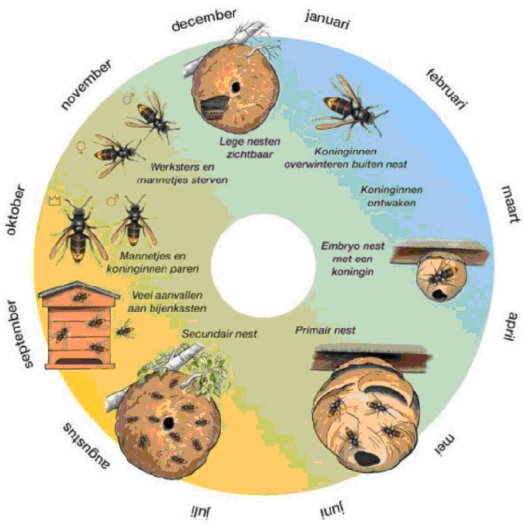

Provincie Noord-Holland

Vestiging in Europa/NL

- In EU eerste waarneming in 2003 (Frankrijk)
- Inmiddels wijdverspreid in o.a. Frankrijk, België, Spanje, Portugal, VK, Duitsland
- Eerste waarneming NL in 2017 (Zeeland)

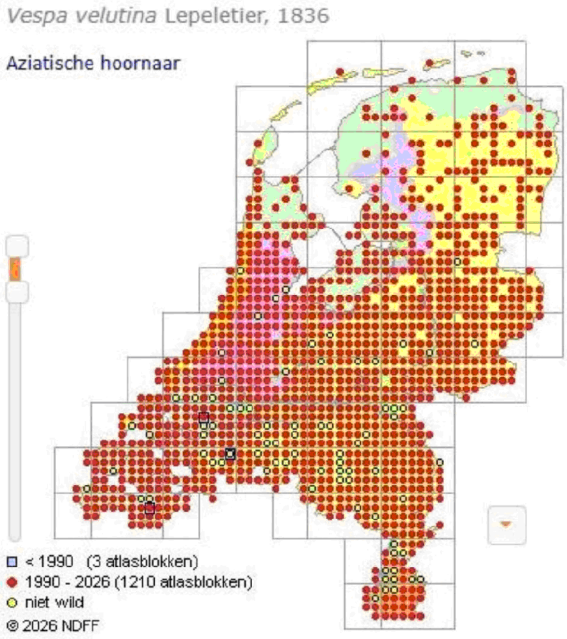

Provincie Noord-Holland

Vestiging in Noord-Holland

- Noord-Holland: eerste waarneming in 2023

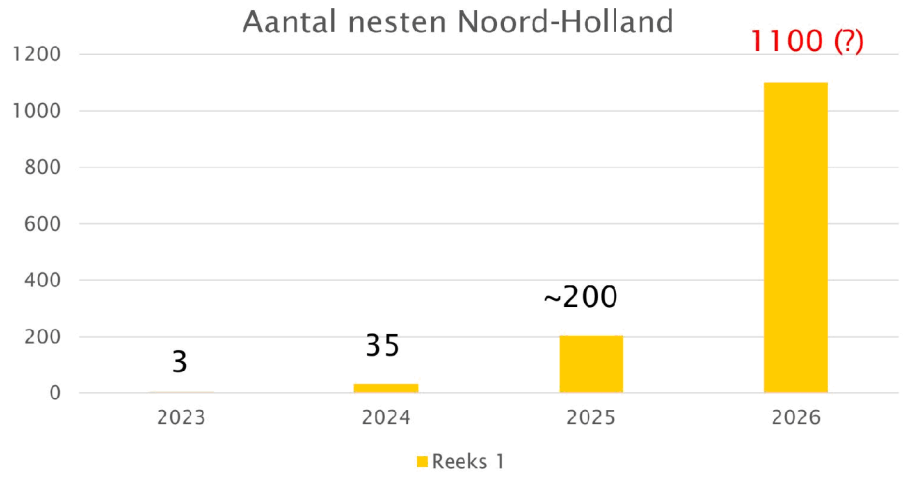

Provincie Noord-Holland

Vestiging in Nederland

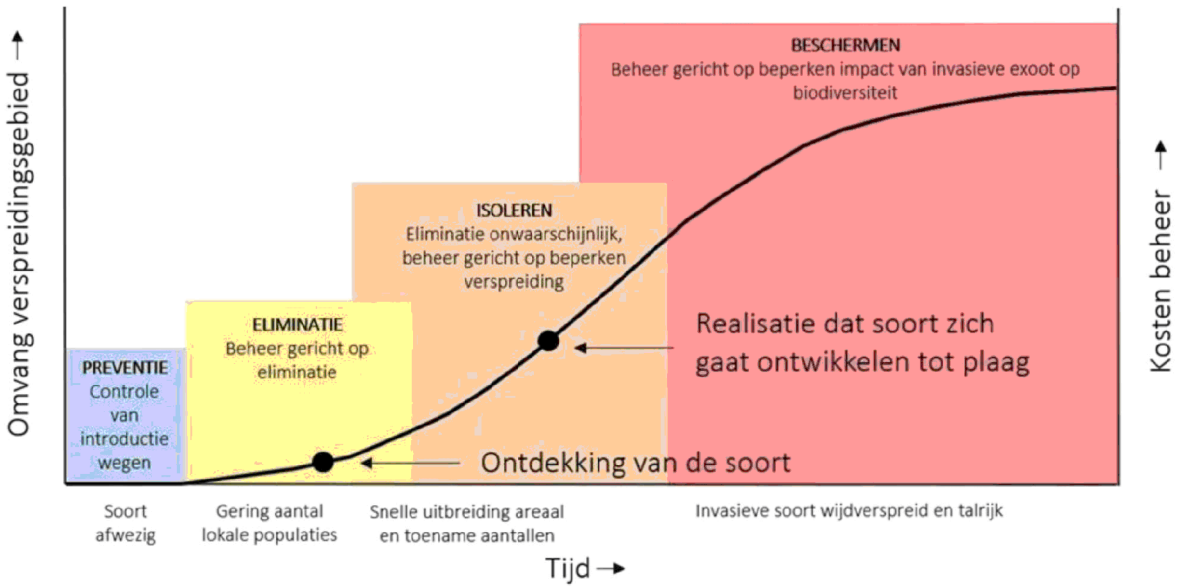

Provincie Noord-Holland

Effecten van vestiging geelpoothoornaar

- Imkerij en landbouw
- Biodiversiteit
- Overlast en angst op steekgevaar

- Snelle toename nesten leidt tot hoge kosten

Provincie Noord-Holland

EU exoten verordening

- In 2021 heeft EU de status aangepast van artikel 17 naar artikel 19 soort
- Wettelijke taak verschoven van uitroeien naar beheersen
- Beheer is proportioneel en gebaseerd op kosten-baten analyse

Provincie Noord-Holland

Nationaal beleid

- Landelijk aanvalsplan invasieve exoten

Soortnaam insecten	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*)	Aanwezig in Nederland. Ondanks forse inspanningen lukt het niet de opmars van deze soort te stuiten. Vooralsnog zetten de provincies (tenminste de komende twee jaar) in op het vertragen van de opmars van de Aziatische hoornaar richting het noorden. De noordoostelijke provincies zetten in deze periode in op volledige bestrijding. Afhankelijk van de beschikbare middelen en de voortgang van de verspreiding kan besloten worden de ambitie af te schalen.	Lokaal elimineren/bestrijden Provincies zetten sterker in op voorlichting aan gemeenten, groenbeheerders en andere doelgroepen zoals burgers (imkers) en professionele bestrijders over afschaling van de provinciale inzet en verschuiving van de (veilige) aanpak van Aziatische hoornaar naar deze partijen. Provincies zoeken afstemming met hun gebiedspartners om samenwerking, kennisdeling over veilige en toegestane bestrijdingsmethoden, vrijwillige opsporing en professionele bestrijding te stimuleren. LVVN gaat hiertoe het gesprek aan met de ministeries van IenW, VWS en VRO in het interdepartementaal afstemmingsoverleg plaagsoorten, omdat er parallellen zijn met andere plaagsoorten zoals de eikenprocessierups. Vergelijkbare inzet vanuit het Rijk lijkt wenselijk onder meer door faciliteren communicatie over regelgeving, risico's en aanpak van de soort, het valideren van (veilige) bestrijdingsmethoden en afstemming met gemeenten op landelijk niveau.

Provincie Noord-Holland

Provinciaal exoten beleid

- Provinciale exotenbeleid is gericht op beschermen van inheemse biodiversiteit

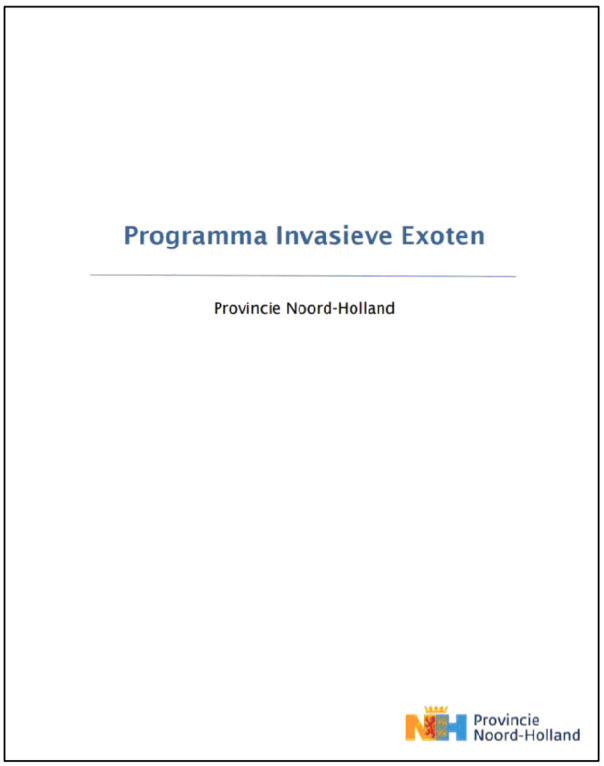

Provincie
Noord-Holland

Hoe kan beheeropgave eruit zien?

- Samen met ZH advies gevraagd aan EIS

Conclusie:

- Impact op biodiversiteit, volksgezondheid en economie is laag
- Bestrijding is niet effectief gebleken, en kosten wegen niet op tegen baten

Provincie Noord-Holland

Hoe kan beheeropgave eruit zien?

- Focus aanpak op werkelijke risico's
  - Laaghangende nesten
  - Eventueel bestrijden in natuurgebieden
- Communicatie

Provincie Noord-Holland

Andere publicaties

Provincie Noord-Holland

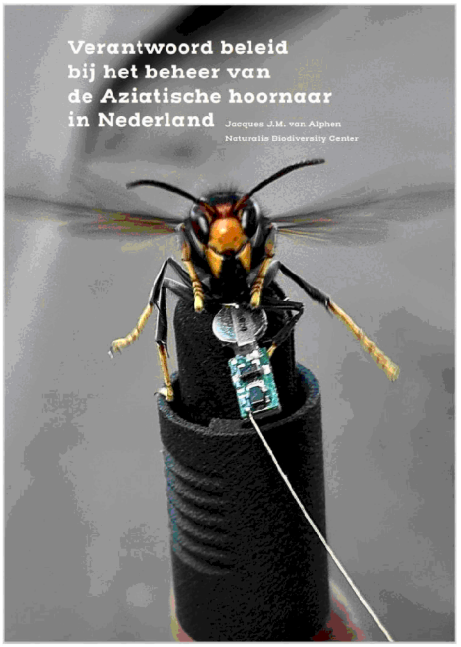

Gerichte aanpak provincie (t/m 2027)

- Prioritering in bestrijding
  - Nesten binnen 500m van N2000-gebieden
  - Nesten op drukbezochte plekken (zoals schoolpleinen, speeltuinen etc.)
  - Overige situaties in de openbare ruimte die tot acuut steekgevaar leiden
- Ondersteuning imkers met materialen voor opsporing (zendersets en zoektassen)

Provincie Noord-Holland

Gerichte aanpak provincie (t/m 2027)

- Communicatie inwoners en media
- Brief gemeenten

Provincie Noord-Holland

Nieuw beleid voor bestrijding Aziatische Hoornaar in Noord-Holland

Publicatiedatum: 28 november 2025
Laatst gewijzigd: 28 november 2025

0 reacties

Sinds 2023 heeft de Aziatische hoornaar zich gevestigd in Noord-Holland. Sinds 2024 haalt de provincie Noord-Holland bijna alle gemelde nesten weg.

Toch neemt het aantal nesten toe. Helemaal uitroeien blijkt dus niet mogelijk. Vanaf 2026 verandert de aanpak: we verwijderen alleen nog nesten die direct gevaar opleveren voor de veiligheid van mensen of de natuur.

Gerichte aanpak vanaf 2026

Omdat het aantal nesten groeit en volledige uitroeiing niet mogelijk blijkt, gaan we gericht bestrijden. Dat betekent dat de provincie alleen ingrijpt bij:

- nesten binnen 500 meter van een Natura 2000-gebied;
- nesten op drukbezochte plekken zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden;
- overige situaties die tot acuut steekgevaar leiden.

Vrijwillige imkers blijven belangrijk in het opsporen en soms verwijderen van voorjaarsnesten. De provincie ondersteunt hen met kennis en materialen en stelt hiervoor geld beschikbaar. Daarnaast bespreekt de provincie ook met gemeenten welke rol zij in de bestrijding kunnen pakken.

Aanpak na 2027

- We moeten leren leven met aanwezigheid van de geelpoothoornaar
- Beleid provincie richt zich op beschermen biodiversiteit
- Gemeenten, imkerij of TBO's handelen ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheden en belang

Provincie Noord-Holland

Vragen

- Hoe kunnen we samen invulling geven aan beheer van de geelpoothoornaar?
- Wie heeft welke rol?
- Hoe kan provincie ondersteuning bieden?

Mentimeter

Contact: [redacted]@noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Aanpak geelpoothoornaar

Woensdag 24 juni 2026

5.1.2e 5.1.2e

Provincie Noord-Holland

Beleidskader

- EU-exotenverordening: van uitroeien naar beheersen
- Beheer is proportioneel en kosteneffectief
- Landelijk aanvalsplan invasieve exoten

- Provinciaal exotenbeleid: biodiversiteit

Provincie Noord-Holland

In de praktijk

- Impact momenteel relatief laag
- Bestrijding niet effectief

- Focus op werkelijke risico's

Provincie Noord-Holland

Gerichte aanpak provincie (t/m 2027)

- Prioriteit bij risico's
  - Natura 2000 (binnen 500m)
  - Drukbezochte plekken in openbare ruimte (scholen, speeltuinen etc.)
  - Acuut steekgevaar

- Ondersteuning imkers (zendersets en zoektassen)
- Communicatie gemeenten en inwoners

Provincie Noord-Holland

Toekomstige aanpak

- We moeten leren leven met de geelpoothoornaar
- Focus provincie: beschermen biodiversiteit
- Beheersing is gedeelde verantwoordelijkheid

Provincie Noord-Holland

Provincie Noord-Holland

Datum vergadering
5 november 2025
Staf
Staf Klimaat, Energie, Water, Bodem en Natuur, 5.1.2e

Uw contactpersoon
5.1.2e
BEL/NR

Unitmanager

Telefoonnummer 5.1.2e
Sectormanager
5.1.2e noord-holland.nl
5.1.2e
Directeur
Herman Schartman

Bijlagen:
5 november 2025
5.1.2e **(2024). Hoe verder met de Aziatische hoornaar? - Beleidsadvies**

Betreft: Beheersing Aziatische hoornaar 2026-2027

Nota GS-staf

1. Doel van de bespreking/toelichting

- Voorleggen beheerstrategie Aziatische hoornaar 2026-2027 ter bespreking en akkoord.

Toelichting

De invasieve exoot Aziatische hoornaar (AH) wordt sinds 2024 professioneel bestreden in Noord-Holland. Doel van deze nota is om een update te geven over de situatie en een beheerstrategie voor te leggen voor de jaren 2026-2027.

Huidige situatie

Sinds 2024 heeft de provincie ingezet op volledige bestrijding van de AH via een professionele bestrijder. In totaal is er voor bestrijding in 2024 en 2025 een budget beschikbaar gesteld van €46.676,50. In 2024 zijn 35 nesten gemeld en 33 nesten verwijderd voor een bedrag van €31.753,50. Het resterende budget voor dit jaar is €14.923, -. Het aantal nesten dit jaar is groter dan in 2024; tot dusver zijn er meer dan 100 nesten gemeld. Het resterende budget is dit jaar dus niet meer voldoende om alle gemelde nesten te verwijderen.

Naast de professionele bestrijding zijn er ook nesten opgespoord en verwijderd door vrijwillige imkergroepen. Deze hebben zich verenigd in de 'Taakgroep Aziatische Hoornaar Noord-Holland'. De vrijwilligers

helpen de bestrijding met name door het opsporen van de nesten, waarna de professionele bestrijder deze komt verwijderen. Soms kunnen de vrijwilligers een voorjaarsnest zelf verwijderen.

Juridisch kader
De Aziatische hoornaar staat sinds 2016 op de Europese Unielijst voor invasieve exoten. In 2021 is geconcludeerd dat de Aziatische hoornaar een gevestigde soort is in Nederland, daarom is de status veranderd van 'artikel-17' naar 'artikel-19b' soort. Voor artikel-19b soorten geldt een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dit betekent dat provincies geen verplichting meer hebben om de soort uit te roeien maar in plaats daarvan beheermaatregelen moeten treffen. De beheermaatregelen worden gebaseerd op een kosten-batenanalyse en hebben tot doel de impact op biodiversiteit, ecosysteemdiensten, volksgezondheid en economie te minimaliseren.

Inhoudelijke afwegingen voor beheerstrategie AH
Omdat het aantal AH-nesten toeneemt zullen de kosten bij een ongewijzigde strategie (volledige bestrijding van alle nesten) hoger worden. De ervaring in andere landen en de zuidelijke provincies is dat zelfs bij actieve bestrijding de opmars van AH niet volledig kan worden gestopt, daarom zullen de kosten en baten moeten worden afgewogen.

Om ons hierbij te helpen hebben we kenniscentrum EIS gevraagd om advies. Het onderzoeksrapport 'Hoe verder met de Aziatische Hoornaar – Beleidsadvies' van Stichting EIS (besproken in staf van 6 mei 2024) concludeert dat er weinig risico's zijn voor de volksgezondheid en biodiversiteit. Wel is er vanuit verschillende hoeken kritiek op het rapport; er wordt gesteld dat er nog te weinig onderzoek is gedaan om conclusies te trekken, en dat de risico's voor de volksgezondheid en negatieve effecten op biodiversiteit worden gebagatelliseerd. Er is echter geen wetenschappelijk bewijs dat de AH een significant negatief effect heeft op inheemse insecten of dat dit effect groter is dan de Europese hoornaar. Omdat het aantal inheemse insecten de afgelopen decennia achteruitgaat, kan het wel te overwegen zijn om vanuit een biodiversiteitsbelang een voorzorgsbeginsel te hanteren.

De AH vormt vooral een grote zorg voor de imkerij. Omdat de belangrijkste prooi honingbijen zijn kan de AH potentieel schade toebrengen aan bijenvolken. Indirect zou ook de bestuiving van gewassen in het gedrang kunnen komen. De omvang van het verlies aan honingbijen en economische schade is echter niet aangetoond, ook niet in andere landen.

Een derde zorg is het risico voor steekincidenten van de AH. Een steek van de AH is in principe niet gevaarlijker dan van andere soorten wespen. Omdat de voorjaarsnesten zich laag bij de grond bevinden bestaat er wel een risico dat mensen onbedoeld in contact komen met

een nest. De AH kan in dat geval agressief worden en steken. In beginsel zijn gemeenten verantwoordelijk voor de volksgezondheid/veiligheid binnen hun gemeente. Op korte termijn zijn gemeenten niet gereed om de bestrijding van AH nesten volledig van de provincie over te nemen en is het risico dat er lokaal overlast ontstaat of een incident plaatsvindt. Om dit te voorkomen is het te overwegen om de komende twee jaar nog het huidige meldings- en nestverwijderingssysteem op provinciaal niveau in stand te houden voor acute overlast gevende of gevaarlijke situaties. In de tussentijd geeft dat gemeenten tijd om hun eigen aanpak verder vorm te geven.

Voorgestelde beheerstrategie 2026-2027
Het voorstel is om over te gaan naar een beheerstrategie waarbij de provincie niet meer alle nesten zal verwijderen maar focust op het voorkomen van overlast en beschermen van natuur. Gemeenten, imkers en andere grondeigenaren/beheerders krijgen zelf een verantwoordelijkheid om aanvullende maatregelen te nemen indien zij dit nodig achten, vanuit hun eigen publieke taak en/of eigendom. Om de inzet van vrijwilligers (imkers) te ondersteunen stellen we opsporings- en bestrijdingsmiddelen beschikbaar. Daarnaast wordt gewerkt aan een gezamenlijke aanpak van AH, waarbij de rol van de provincie zich meer gaat focussen op faciliteren en ondersteunen van gemeenten en vrijwilligers (imkers).

Concreet houdt dit in:
- Er wordt een maximaal bedrag van €30.000 gereserveerd voor bestrijding, waarbij een prioriteit ligt bij nesten die een risico vormen voor de veiligheid van mensen of biodiversiteit:
    - Nesten binnen een straal van 500m van een Natura 2000-gebied;
    - Nesten op locaties waar het risico op verstoring groter is (speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden);
    - Overige situaties die tot acuut steekgevaar leiden.
- Er wordt een bedrag van €20.000 gereserveerd om vrijwilligers (imkers) te ondersteunen, bijvoorbeeld met opleiding voor verwijdering nesten of beschikbaar stellen van materialen voor opsporing en/of bestrijding (bijv. zendersets)
- Provincie werkt samen met gemeenten en imkers verder aan een gezamenlijke aanpak en maakt afspraken over toekomstige inzet en taakverdeling in de aanpak van de AH.

Doorkijk na 2027
Na deze overgangsperiode van twee jaar is het voornemen om te stoppen met de bestrijding van overlastgevende nesten op locaties waar we dit als verantwoordelijkheid van gemeenten zien. Provincie zal zich focussen op haar taak voor het beschermen van de biodiversiteit (in lijn met ons beleid voor invasieve exoten).

2. Voorstel tot besluitvorming

In te stemmen met de beheerstrategie 2026-2027 voor de Aziatische hoornaar.

3. Financiële, personele en juridische consequenties

De verwachting is dat met de genoemde criteria voor nestverwijdering een groter aantal nesten kwalificeert dan met het budget voor nestverwijdering door de provincie mogelijk is. Om de kosten niet uit de hand te laten lopen is het voorstel om het budget voor nestverwijdering voor 2026-2027 te maximeren op €30.000.

Totale kosten **maximaal** €50.000,- voor 2026/2027.
- Bestrijding €30.000 (te verdelen over 2026-2027)
- Ondersteuning vrijwilligers: €20.000 (bijv. voor zendersets (á €3500 per set) of opleiding)

4. Communicatieve consequenties

Persbericht opstellen en meer informatie op webpagina zetten.
Gemeenten per brief informeren. Zie communicatie bijlage voor details.

5. Wijze van totstandkoming

Afstemming met overige provincies. Hieronder de stand van zaken per provincie:
- Groningen: bestrijding van alle nesten via professionele bestrijder (aantallen AH zijn nog laag, eerste waarneming in 2024);
- Friesland: bestrijding van alle nesten via professionele bestrijder (aantallen zijn nog laag, eerste waarneming in 2023);
- Drenthe: bestrijding met name via imkerverenigingen (aantallen AH zijn nog beperkt, eerste waarneming in 2024);
- Overijssel: bestrijding van alle nesten via professionele bestrijder, ook financiering van zenders voor imkerverenigingen.
- Flevoland: heeft de Nederlandse Bijenhouders Vereniging (NBV) opdracht gegeven om bestrijding te coordineren, daarnaast financiering van zendersets, stofzuigers en pakken voor vrijwilligers (die vrijwel alle bestrijding doen).
- Gelderland: bestrijdt alle nesten (dit jaar ca. 300) via meerdere professionele bestrijders, gecoordineerd door de NBV, en financieren zendersets voor imkerverenigingen.
- Utrecht: bestrijding van alle nesten via professionele bestrijder. In 2025 ruim een ton aan bestrijding uitgegeven. Over het beleid vanaf 2025 is nog geen besluit genomen.
- Zuid-Holland: heeft in 2025 nog een opdracht lopen met een professionele bestrijder om alle nesten ten noorden van de A12 te verwijderen. In 2025 ongeveer 25 nesten verwijderd. Over het beleid vanaf 2025 is nog geen besluit genomen.
- Noord-Brabant: In 2025 was 275.000 euro gereserveerd voor bestrijding, omdat dit niet genoeg was is er nog eens 110.000 bij gedaan. Vanaf volgend jaar alleen nog bestrijding van nesten die een direct gevaar vormen voor de biodiversiteit (1 km binnen N2000). Hiervoor is 111.000 gereserveerd. Daarnaast 55.000 voor ondersteuning van imkers.

- Limburg: alleen nog bestrijden vanuit biodiversiteitsbelang in geprioriteerde natuurgebieden, en acute dreigende situaties die gemeenten of terreineigenaren niet zelf kunnen oplossen. Gemeenten en terreinbeheerders zijn verder zelf verantwoordelijk voor het verwijderen van nesten die overlast veroorzaken. Ook ondersteuning van vrijwilligers bij opsporen en verwijdering van voorjaarsnesten. Daarnaast wordt onderzoek uitgezet naar het effect van de AH op de biodiversiteit (om prioritering rond natuurgebieden te motiveren).
- Zeeland: bouwt budget langzaam af zodat gemeenten kunnen wennen aan overgang. In 2024 300.000 uitgegeven aan bestrijding, in 2025 stond 150.000 gereserveerd maar dit is opgehoogd met nog eens 150.000. Het budget wordt in 2026 afgebouwd.

6. Verdere procedure

Communicatiestrategie zal worden ingezet om andere partijen mee te nemen in hun verantwoordelijkheden (brief aan gemeenten).

Een subsidieregeling/opdracht zal worden opgesteld voor de ondersteuning van de imkers.

Een nieuwe opdracht zal worden uitgezet voor de verdere bestrijding van AH met voorgestelde criteria.

“5.1.2e heeft jullie net meegenomen in een stukje ecologie.
Ik ga nu wat vertellen de aanpak van de provincie Noord-Holland.

Ik ga kort in op het beleidskader waarbinnen we werken, en wat dat betekent voor onze aanpak nu en in de toekomst.”

Slide 1

Het beleidskader,

de basis van het exoten beleid ligt in de Europese exotenverordening. De geelpoothoornaar is opgenomen op de Unielijst van invasieve exoten, en dat betekent dat lidstaten dus maatregelen moeten treffen om schade aan biodiversiteit of ecosysteemdiensten te voorkomen.

En welke maatregelen genomen moeten worden hangt af van de verspreiding van de soort en daarmee ook van de status van de soort op de Unielijst. Als de soort dus nieuw wordt gesignaleerd en ook nog beperkt is verpreid moeten de maatregelen zich richten op volledige uitroeiing van de populatie.

De geelpoothoornaar is vanaf 2017 aanwezig in Nederland, in de provincie Zeeland is die voor het eerst gezien, dus vanaf toen is ingezet om de geelpoothoornaar uit te roeien. Maar omdat het ondanks intensieve bestrijding dus helaas niet lukte om de toename en verspreiding tegen te houden, heeft het Rijk de status in 2021 gewijzigd naar een soort die beheerd moet worden in plaats van uitgeroeid.

Dat betekent dat lidstaten geen verplichting meer hebben om te bestrijden maar maatregelen kunnen worden afwogen op propotionaliteit, dus dan wordt er meer wordt gekeken of maatregelen – en kosten daarvan – in verhouding staan tot de gevolgen voor milieu of biodiversiteit. Dus het wordt een afweging van kosten en baten, waarbij de inzet ook wordt afgewogen ten opzichte van andere exoten.

En op nationaal niveau is dit uitgewerkt in het landelijk aanvalsplan invasieve exoten, daarin is afgesproken dat provincies meer inzetten op voorlichting aan onder andere gemeenten en inwoners over de afschaling van de bestrijding en de verschuiving naar een gedeelde aanpak van de geelpoothoornaar.

Als provincie hebben we ook beleid voor invasieve exoten, en dat beleid richt zich met name op het beschermen van de inheemse biodiversiteit. Dus in de aanpak van elke exoot kijken we altijd naar de impact op biodiversiteit en op basis daarvan bepalen we dus ook welke maatregelen we treffen.

Slide 2

In Noord-Holland is de geelpoothoornaar voor het eerst in 2023 waargenomen, en toen gold dus al eigenlijk dat er een beheersopgave was maar omdat we toen nog niet wisten hoe we die beheersopgave verstandig konden invullen, hebben we samen met Zuid-Holland advies gevraagd aan Kenniscentrum EIS. Met dus de vraag: hoe moeten we verder met deze soort?

EIS heeft gekeken naar wetenschappelijk onderzoek en op basis daarvan en hun expertise kwamen ze tot de conclusie dat:

Ten eerste: de impact op biodiversiteit, volksgezondheid en economie relatief laag is.

En ten tweede dat intensieve bestrijding niet effectief is gebleken en dus ook niet gaat helpen om verdere verspreiding te voorkomen, en dat kosten en baten dus niet tegen elkaar opwegen.

Dus het advies van EIS is om te stoppen met grootschalige bestrijding, en met een gerichte aanpak verder te gaan waarbij we focussen op de grootste risico's. Het grootste risico voor de volksgezondheid is met name het risico op steekincidenten als nesten laag bij de grond hangen, bijvoorbeeld in tuinhuisjes of drukbezochte plekken, en dus onbedoeld kunnen worden verstoord. En voor de biodiversiteit ligt in potentie het grootste effect in natuurgebieden omdat daar meestal meer zeldzame soorten voorkomen.

We zijn ons ervan bewust dat het advies van EIS niet door iedereen wordt omarmd, maar het feit dat grootschalige bestrijding dus niet effectief is gebleken en we beperkte middelen tot onze beschikking hebben is het in de praktijk ook logisch om gerichter te werk te gaan. En daarnaast worden de conclusies van EIS ook onderschreven door andere deskundigen, van bijvoorbeeld Naturalis en de Wespenstichting, en zijn er sindsdien geen wetenschappelijke onderzoeken gepubliceerd die een ander beeld geven, dus is er voor ons geen reden om het advies terzijde te leggen.

Dus samengevat zijn de effecten op inheemse biodiversiteit en de kosten en baten belangrijke uitgangspunt voor ons beleid.

Slide 3

Dus op basis van wat ik net heb verteld hebben we onze aanpak sinds dit jaar anders vormgegeven, waarbij we dus een prioritering in de bestrijding hanteren.
Dat betekent dat we ons richten op nesten die daadwerkelijk risico vormen.

Dat zijn nesten in of nabij Natura 2000-gebieden, vanuit een voorzorgsbeginsel om de impact op biodiversiteit te beperken.

En verder dus nesten op drukbezochte plekken in de openbare ruimte, zoals schoolpleinen of speeltuinen, en overige situaties waar sprake is van acuut steekgevaar in de openbare ruimte.

Daarnaast hebben we ook eenmalig ondersteuning geboden aan imkers, met materialen voor lokalisering van nesten, dus dat zijn zendersets en zoektassen.

En zetten we ook meer in op communicatie richting gemeenten en inwoners, zoals we ook hebben afgesproken in het landelijk aanvalsplan invasieve exoten.

Dit is nu hoe de aanpak voor dit jaar en komend jaar eruit ziet, waarbij we dus wel hebben gezegd dat dit een overgangsperiode is waarin we de bestrijding geleidelijk afbouwen. En na 2027 bouwen we de bestrijding als provincie nog verder af en gaan we ons weer primair focussen op het beschermen van biodiversiteit. Dat betekent dat we stoppen met de bestrijding van nesten vanuit het oogpunt van volksgezondheid, omdat dat dat geen verantwoordelijkheid is van de provincie.

Slide 4

"Dus samenvattend, als we vooruitkijken naar de periode na 2027, dan is de verwachting dat de geelpoothoornaar een blijvend aanwezige soort zal zijn.

Dat betekent dat we dus moeten leren leven met de soort en naar een stabiele aanpak voor beheersing van de geelpoothoornaar moeten gaan.

De focus en verantwoordelijkheid van de provincie ligt primair in het beschermen van de biodiversiteit, en gemeenten, imkers en overige terreinbeheerders zullen dus hier dus ook allemaal ook een rol in hebben vanuit hun eigen verantwoordelijkheid. ”

En voor gemeenten ligt dit met name in de openbare ruimte, op het gebied van veiligheid, en ook in de communicatie richting inwoners. En als provincie zetten we ons in om hier samen in te werken en samen invulling aan te geven.

Wel in opdracht van provincie verwijderen

Nesten binnen 500 meter van een Natura 2000-gebied

Nesten op drukbezochte plekken zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegeb

Nest nabij speelplein, school, sportveld

Nest op terrein camping en recreatiegebied (indien het nest een risico vormt voor steken)

Overige situaties die tot acuut steekgevaar leiden

Nest die vanuit een boom op de stoep is gevallen

Nest bij een ingang van een openbaar gebouw (bijv. gemeentehuis, ziekenhuis, bejaardentehuis)

Nest laag in een heg of schuur waar mensen langs lopen (bijv. langs een stoep)

Nest binnen straal van 7 meter van een stoep, wandelpad of fietspad + woning

G

Niet in opdracht van provincie verwijderen

ieden

Nest in een groenstrook langs een autoweg
Nest op particulier terrein (behalve bij n2000 en overige uitzondering)
Nest op een eiland zonder toegang
Nest diep in een bosperceel/bossage (>7 meter van een pad)
Nest op een moeilijk bereikbare locatie hoog in een boom

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

@klusief
5.1.2e
5.1.2e

Commissaris van de Koning

Uw contactpersoon
5.1.2e

BEL/NG

Verzenddatum

Kenmerk
NR17032026LT1

Uw kenmerk

Betreft: Afwijzing Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026/2027

Geachte 5.1.2e

Op 2 maart 2026 heeft u een aanbieding gedaan voor de meervoudig onderhandse aanbesteding Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026/2027. De provincie heeft twee inschrijvingen ontvangen en beoordeeld in overeenstemming met de werkwijze, zoals vermeld in de offerteaanvraag. Als gunningscriterium geldt de beste prijs-kwaliteit verhouding.

Helaas moet ik u meedelen dat de provincie niet voornemens is de opdracht aan uw organisatie te gunnen. Uw organisatie behaalde op een schaal van 10 punten, in totaal 4,14 punten. Uw organisatie is op de **tweede** plaats geëindigd.

De provincie is voornemens om voornoemde opdracht te gunnen aan De Hoornaar Verwijderaar. De inschrijving van deze partij heeft de provincie als Economisch Meest Voordelige Inschrijving beoordeeld.

Motivering gunningsbeslissing
Onderstaand treft u de door u behaalde scores en daarbij behorende motivering aan.

Uw offerte scoorde op Gunningscriterium 1 Plan van Aanpak het cijfer 2 matig, wat overeenkomt met de volgende beschrijving: De Inschrijver geeft matig antwoord op de gevraagde punten en/of met een minimale (summiere) of onduidelijke beschrijving en levert onduidelijkheden of vragen op.

Het beoordelingsteam heeft deze score toegekend omdat:
Uw plan van aanpak bevat een overzicht van de beoogde bestrijdingsmethoden en gaat op hoofdlijnen in op de borging van de effectiviteit. Ook beschrijft u de te treffen veiligheidsmaatregelen en

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

wordt verwezen naar het werken volgens VCA-richtlijnen. Daarnaast blijkt uit uw plan dat afstemming met relevante partijen plaatsvindt en dat u meldingen kunt opvolgen binnen de in de offerteaanvraag gestelde termijnen.

Tegelijkertijd blijft de onderbouwing van de gekozen bestrijdingsmethode beperkt, waardoor de effectiviteit van de beschreven aanpak minder goed kan worden beoordeeld. Ook is de beschrijving van de werkwijze relatief algemeen en ontbreekt op onderdelen detail over de concrete handelingen en in te zetten middelen. Ten aanzien van de veiligheidsmaatregelen wordt wel een veiligheidsradius genoemd, maar wordt niet nader toegelicht hoe de veiligheid van de omgeving concreet wordt geborgd. Daarnaast wordt bij de afstemming met relevante partijen aangegeven dat contact plaatsvindt, maar blijft onduidelijk op welke wijze deze communicatie wordt ingericht. Tot slot roept de beschrijving van de continuïteit vragen op, omdat de uitvoering deels afhankelijk lijkt van externe partijen en niet duidelijk wordt toegelicht hoe deze samenwerking concreet is georganiseerd.

Voor een hogere score had u de bestrijdingsmethode en de effectiviteit daarvan concreter en beter onderbouwd moeten beschrijven. Daarnaast had u duidelijker kunnen toelichten hoe veiligheidsmaatregelen, afstemming met betrokken partijen en de continuïteit van de werkzaamheden in de praktijk worden georganiseerd.

Op tarief heeft u niet de laagste aanbieding gedaan.

De totale score van uw offerte inclusief de prijs is 4,14.

De winnende inschrijving De Hoornaar Verwijderaar heeft in totaal 7,50 punten gescoord. Diens offerte heeft onder meer de volgende pluspunten:

- In het plan van aanpak wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire nesten en wordt toegelicht welke bestrijdingsmethoden in verschillende situaties worden toegepast.
- De bestrijdingsmethode en de effectiviteit daarvan zijn concreet en navolgbaar beschreven.
- De veiligheidsmaatregelen zijn duidelijk uitgewerkt, onder meer met een veiligheidsprotocol en aandacht voor de veiligheid van zowel uitvoerders als de omgeving.

Voor meer informatie over deze voorlopige gunningsbeslissing kunt u contact opnemen met 5.1.2e van de sector Subsidies & Inkoop via 5.1.2e @noord-holland.nl.

Rechtsbescherming
Als u zich niet kunt verenigen met de voorlopige gunningsbeslissing en/of de aan u ten aanzien van de gunningsbeslissing in deze brief verstrekte (omvang van de) motivering, dan dient u uiterlijk binnen 7 kalenderdagen na de datum van verzending van deze mededeling een kort geding aanhangig te hebben gemaakt. Deze termijn loopt tot en met 25 maart 2026. U hebt derhalve tot en met 25 maart 2026 om een kort geding aanhangig te maken. Indien u binnen genoemde termijn geen kort geding aanhangig heeft gemaakt bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Holland (locatie Haarlem) door middel van het betekenen van een kort gedingdagvaarding, verwerkt u het recht om tegen deze gunningsbeslissing (met inbegrip van de daaraan gelegde motivering) in kort geding op te komen. Het ongebruikt laten verstrijken van de termijn c.q. niet in acht nemen van de termijn als hiervoor bedoeld, betekent tevens dat u het recht verwerkt om in een bodemprocedure enige vordering in te stellen die verband houdt met deze gunningsbeslissing (met inbegrip van de daaraan gelegde motivering).
De provincie is jegens u dan vrij om de opdracht definitief te gunnen.

Teneinde te voorkomen dat een eventueel door u uitgebrachte dagvaarding de provincie niet tijdig bereikt, verzoek ik u zo spoedig mogelijk een afschrift van de dagvaarding te mailen naar: 5.1.2e n@noord-holland.nl.

Tevens verzoek ik u vooraf contact op te nemen met de provincie om verhinderdata voor de dagbepaling van de zitting af te stemmen. Voor de goede orde benadruk ik evenwel dat dergelijk overleg de hierboven vermelde termijn onverlet laat.

Ik dank u voor de getoonde belangstelling voor deze aanbesteding en vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,
namens deze,

5.1.2e
Sectormanager Natuur en Recreatie

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

bijlage(n):
bijlage 1: Scoretabel

Bijlage 1: Scoretabel

			@klusief		De Hoornaar Verwijderaar	
gunningcriterium	omschrijving	Weging	Cijfer	Score	Cijfer	Score
G1 Plan van aanpak	Plan van aanpak	50 %	2,00	1,00	5,00	2,50
G3 Prijs	Prijs	50 %	6,29	3,14	10,00	5,00
Totaal Score (max 10)		100%	4,14		7,50	

Voorstel inzet vrijwilligersbudget opsprong Aziatische hoornaarsnesten

Inleiding

De Aziatische hoornaar, ook wel geelpoothoornaar genoemd (*Vespa velutina*), is bezig met een duidelijke opmars in Noord-Holland. Waar in 2024 nog 40 nesten in de provincie werden gemeld, waren dat er in 2025 al 209 – een vervijfvoudiging in één jaar tijd. Deze ontwikkeling is zorgwekkend voor de imkerij. Daarnaast kan deze invasieve exoot aanzienlijke negatieve effecten hebben op de biodiversiteit (met name op bestuivende insecten), land- en tuinbouw (onder meer door predatie op bestuivers en schade aan fruit), de wilde flora die afhankelijk is van insectenbestuiving en de volksgezondheid[1].Om de populatiegroei van de geelpoothoornaar zoveel mogelijk te beperken en de soort beheersbaar te houden, is tijdig en doelgericht ingrijpen noodzakelijk. De aard van dat ingrijpen is sterk afhankelijk van het stadium in de levenscyclus:

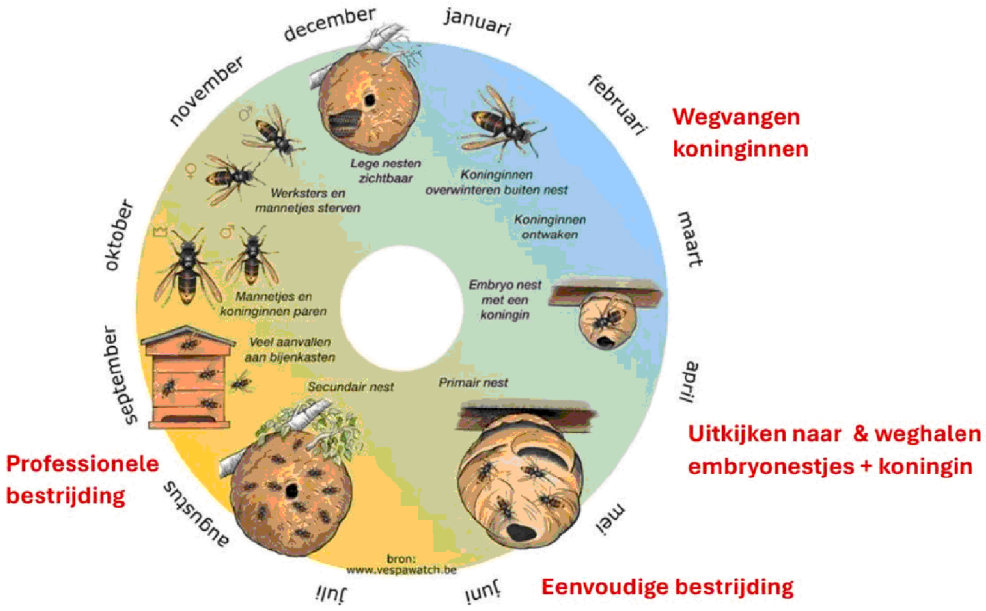

Afbeelding: Levenscyclus van de Aziatische hoornaar & momenten van ingrijpen

Opsporing hoornaarsnesten

Een cruciaal onderdeel van de aanpak is het tijdig opsporen en bestrijden van nesten van de Aziatische hoornaar. Vroege en effectieve nestverwijdering voorkomt dat in het daaropvolgende jaar nieuwe nesten ontstaan. Voor de opsporing is in Noord-Holland een provinciedekkend netwerk van vrijwilligers actief. Verspreid over de provincie zijn 18 imkersverenigingen betrokken. Iedere vereniging heeft een contactpersoon Aziatische hoornaar die fungeert als lokaal aanspreekpunt. Deze contactpersonen treden op namens hun vereniging, enthousiasmeren imkers en andere vrijwilligers om deel te nemen aan zoekteams en coördineren de opsporing van nesten in hun regio. De zoekteams volgen meldingen van waarnemingen op en zetten gerichte zoekacties uit. In de nabijheid van een waarneming worden lokpotten geplaatst en gemonitord. Wanneer hoornaars herhaaldelijk op de lokpot afkomen, worden individuele hoornaars gemerkt. Vervolgens worden vliegrichting en vliegtijd geregistreerd, waarmee een globale inschatting van de nestlocatie kan worden gemaakt.

---

[1] 2025. Verantwoord beleid bij het beheer van de Aziatische hoornaar in Nederland. https://www.bijenhouders.nl/wp-content/uploads/2025/11/Verantwoord-beleid-Aziatische-hoornaar.pdf

Afbeelding hierboven van links naar rechts: Lokpot, merken van een hoornaar, gemerkte hoornaars op lokpot

Vervolgens kunnen individuele hoornaars worden gevangen en uitgerust met een kleine zender, waarmee het nest gericht kan worden opgespoord.

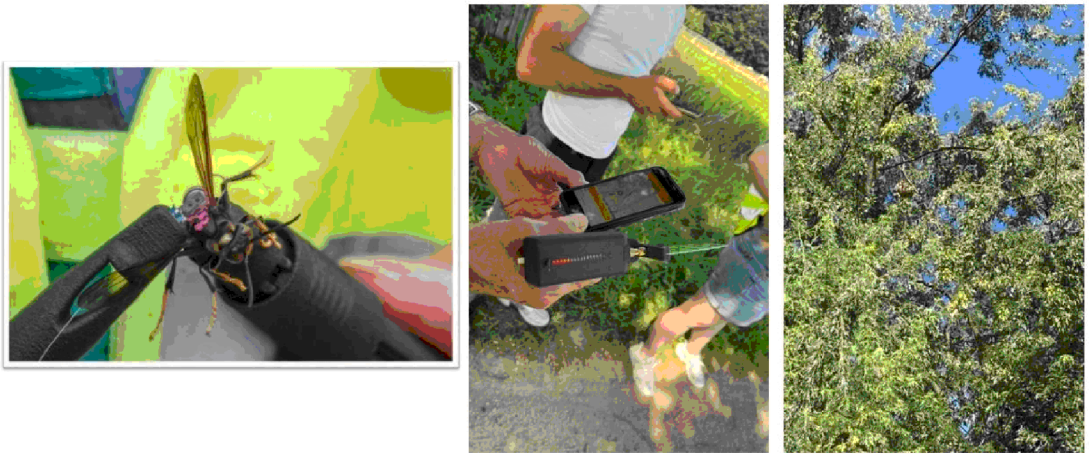

Afbeelding hierboven van links naar rechts: Zenderen van een hoornaar, zendervolgsysteem, lokaliseren van nest

Het lokaliseren van een zomernest hoog in een boomkroon, verscholen in een dicht bladerdak, is zonder technische hulpmiddelen bijzonder lastig. Het gebruik van zenders en bijbehorende ontvangersets vergroot de detectiekans aanzienlijk en maakt de opsporing efficiënter.

Budget

De provincie Noord-Holland heeft een budget van Euro 20.000 ter beschikking gesteld voor de opsporing van nesten. Het voorstel is om dit budget als volgt in te zetten:

Beschrijving	Aantal	Totaal	Opmerkingen
Zoektas voor zoekgroep	38	2172,20	In de zoektas zitten benodigdheden voor de zoekgroepen (zie onder).
Lokstof (Trappit)	9	730	
Zendersets	3	10527	Toewijzing zenderset aan verenigingen zonder set en met een actief zoekteam (op leenbasis)
Extra (nano)zenders	46	6719,48	Dit is een combinatie van de huidige zenders en nieuwe lichtere zenders met opladers
Totaal		***20.148,68***	

Inhoud van een zoektas: T8000 lijm, paintmarkers, reflectie folie, vang/markeer kooitjes, schepnet, spraybottle voor trappit, gele doeken voor lont, bic pen, tie wraps, bedrukte reflectiehestjes AH opsporingsteam

Format voor het stellen van vragen:

Nr.	Document/ Hoofdstuk/ paragraaf/ artikel	Pagina nr.	Vraag	Antwoord
1	Offerteaanvraag-miniumeisen		Is het toegestaan om in te schrijven terwijl het certificaat ongediertebestrijding zich nog in afronding bevindt, mits dit certificaat voor de start van de uitvoeringswerkzaamheden is behaald en dit expliciet wordt toegelicht in het Plan van Aanpak?	
2	Offerteaanvraag-Betaling en facturatie		In de offerteaanvraag staat vermeld dat facturatie plaatsvindt na afloop van het seizoen. Is het mogelijk om tussentijds (bijvoorbeeld per kwartaal) te factureren op basis van het aantal daadwerkelijk verwijderde nesten?	
3	Offerteaanvraag-Betaling en facturatie		Welke betalingstermijn hanteert de provincie Noord-Holland na ontvangst van de factuur?	
5				
6				
7				

Plan van aanpak:
Nestverwijdering Aziatische hoornaar Noord-Holland 2026-2027

In dit plan van aanpak wordt beschreven op welke manier wij de nesten van de Aziatische hoornaar gaan verwijderen in de komende twee jaar. De bijlagen waar in de tekst naar verwezen wordt, kunt u terugvinden als losse documenten in de e-mail.

1. Bestrijdingsmethoden

Bestrijdingsmethode: primaire nesten
Handeling: melding komt binnen > registratie en validatie via waarneming.nl > contact tussen bestrijder en melder/zoekteam > criteria bepaling > verwijder actie indien noodzakelijk > LMRA veiligheidsprotocol (bijlage 1) > verwijdering aangepast op de situaties zoals hieronder beschreven.
Vrijhangend embryonest: op het moment dat de koningin in het nest is > afsteken met een spatel > in afgesloten container plaatsen > container invriezen.
Bereikbaar primair nest: afsteken met een spatel of uitknippen uit vegetatie > indien mogelijk nest in afgesloten container plaatsen > overgebleven nest(restanten) en werksters opzuigen met stofzuiger > nest en stofzuigerinhoud invriezen.
Niet bereikbaar primair nest: Onder 'niet bereikbaar' verstaan wij nesten die niet vrij toegankelijk zijn, zoals in spouwmuren en onder dakbedekking. Waardoor gifvrije verwijdering niet mogelijk is. Hier zal met een poederverstuiver gif in de invliegopening aangebracht worden. Handelend volgens de daarvoor geldende wettelijke voorschriften en toegepast zoals het etiket van het product voorschrijft.

Materialen: afsluitbare containers, spatel, stofzuiger, beschermende kleding, poederverstuivers, wettelijk toegestaan gif, vriezer.
Effectiviteit: Door nesten in te vriezen is goed controleerbaar of de koningin aanwezig was tijdens de verwijdering. De methode van gif met een poederverstuiver voor onbereikbare nesten heeft zijn effectiviteit bewezen door het veelvuldig gebruik door professionele bestrijders. Deze werkwijze komt overeen met de methode zoals behandeld in de opleiding plaagdierbestrijdingstechnicus en houtaantastende organismen.

Bestrijdingsmethode: secundaire nesten
Handeling: melding komt binnen > registratie en validatie via waarneming.nl > contact tussen bestrijder en melder/zoekteam > criteria bepaling > verwijder actie indien noodzakelijk > LMRA veiligheidsprotocol (bijlage 1) > verwijdering aangepast op de situatie zoals onderstaand beschreven.
Laag secundair nest (tot enkele meters). Invliegopening afsluiten > nest afsteken of uitknippen > indien mogelijk nest in afgesloten container plaatsen > overgebleven nest(restanten) en werksters opzuigen met stofzuiger > nest en stofzuigerinhoud invriezen. In andere situaties zal met de stofzuiger van 2Best het nest en de hoornaars opgezogen worden > stofzuigerzak zal worden ingevroren.
Hoog secundair nest bereikbaar met stofzuiger (tot 30 meter). Met de stofzuiger van 2Best wordt het nest en de hoornaars rondvliegende hoornaars opgezogen > stofzuigerzak zal worden ingevroren > naar beneden gevallen restanten worden opgeruimd > stofzuigerbuis zal minimaal 15 minuten in de boom op de locatie van het verwijderde nest geplaatst worden voor het opzuigen van terugvliegende hoornaars.

Hoogwerker: Indien een nest niet bereikbaar is voor de stofzuigermethode zal een hoogwerker ingezet worden voor het bereiken van het nest. Waarvanuit de procedure voor een laag secundair nest gebruikt kan worden.

Materialen: Stofzuiger met carbon buizen van 2Best, accu(hand)kettingzaag, snoeischaar, rugstofzuiger, beschermende kleding, vriezer en hoogwerker.
Effectiviteit: In de provincie Gelderland zijn met dit type stofzuiger al meer dan 500 nesten succesvol verwijderd (zie bijlage 2).

Indien op een locatie zowel het primaire als secundaire nest aangetroffen worden, zullen beide verwijderd worden. Dit om overlast van zoekende hoornaars te voorkomen. Het is niet met zekerheid vast te stellen in welk nest de leggende koningin zich bevindt. In de transitieperiode van primair naar secundair zal een check gedaan worden of het primaire nest in de nabije omgeving aanwezig is.

2. Veiligheidsmaatregelen

Veiligheid bestrijders
Om veiligheidsrisico's tot een minimum te beperken is het uitgangspunt dat wij als duo werken bij het verwijderen van een secundair nest. Daarnaast werken we volgens een vast LMRA veiligheidsprotocol (bijlage 1). We maken gebruik van de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen. Bestrijders dragen ten alle tijden een EpiPen bij zich en zijn bekend hoe deze te gebruiken in geval van een overgevoelige reactie na een steek. Wij werken samen met een adviseur die in bezit is van het VCA V.O.L. (bijlage 7).

Veiligheid omstanders/bewoners
Tijdens het verwijderen van een nest volgen wij het veiligheidsprotocol. Per situatie wordt beoordeeld of er naast het standaard LMRA veiligheidsprotocol extra veiligheidsmaatregelen nodig zijn. Verwijdering vindt zoveel mogelijk plaats op een tijdstip waarop het risico zo laag mogelijk is voor omstanders/bewoners. Periodiek zal er een RI&E overleg plaatsvinden om te bepalen of het LMRA veiligheidsprotocol aangepast dient te worden of nog voldoende is.

Nacontrole
Door regelmatig in contact te blijven met lokale zoekteams kan snel actie worden ondernomen in het geval van een rednest of blijvende overlast door een andere oorzaak. Wij zullen dan opnieuw ter plaatse gaan voor een nader te bepalen vervolgactie.

Certificering
Onderstaand overzicht toont de actuele status van de certificeringen, inclusief de trajecten die momenteel doorlopen worden:

- EHBO (bijlage 3)
- Inverde certificaat herkennen en verwijderen Aziatische hoornaar (bijlage 4)
- Cursus Wespen Stichting 1 & 2 (bijlage 5-6)
- VCA V.O.L. (bijlage 7)
- Bestrijdingstechnicus bij LESTRIX inschrijving + theorie examen (bijlage 8)
- Hoogwerker certificaat IPAF (bijlage 9)

3. Afstemming & communicatie

Contact met melders en zoekteams wordt onderhouden via waarneming.nl, de hoornaarspotter app en Whatsapp groepen van zoekteams. Per mail en telefoon stemmen we de locatie en contactpersoon van een nest vast.

Wij zullen te allen tijde telefonisch contact zoeken met de betreffende partij en/of grondeigenaar van de nestlocatie voordat de verwijdering plaatsvindt. Wij streven naar vaste contactpersonen bij organisaties waar we regelmatig nesten voor zullen verwijderen.

4. Inzetbaarheid

Afhandeling validaties: elke dag worden observaties op waarneming.nl beoordeeld.
Afhandeling bestrijding: zo spoedig mogelijk na melding is er contact met de melder voor het opnemen van de juiste contact- en locatiegegevens, zodat het nest opgenomen kan worden in de planning om te verwijderen. Hierbij maken we onderscheid tussen hoog en laag risicovolle nesten. De nesten met een hoog risico krijgen voorrang, zodat deze in ieder geval binnen 72 uur na melding verwijderd zijn. Wij streven ernaar om nesten met hoog risico binnen 48 uur na validatie te verwijderen. Voor nesten met een lager risico, streven wij naar verwijdering binnen 5 dagen. Wij hebben elke dag van de week iemand van ons team beschikbaar om te verwijderen. Doordat we woonachtig zijn in de provincie Noord-Holland zijn bovenstaande doelen haalbaar voor ons.

5. Continuïteit van de werkzaamheden

Bij de start van het seizoen wordt er gewerkt met een vast team van twee bestrijders.
Wij hebben momenteel contact met professionals waardoor we in het piekseizoen kunnen opschalen. In samenwerking met de app ‘Hoornaarspotter’ wordt gewerkt aan een opleiding voor het verwijderen van de nesten van de Aziatische Hoornaar. Hierdoor zullen er in de toekomst meer gespecialiseerde bestrijders beschikbaar komen in Nederland.

Bijlagen Plan Van Aanpak aanbesteding nestverwijdering Aziatische hoornaar Noord-Holland 2026-2027

1. LMRA veiligheidsprotocol

LMRA – VERWIJDEREN AZIATISCH HOORNAARNEST

Opgesteld door 5.1 5.1.2e 5.1.2e (versie 2026-2)

Last Minute Risico-Inventarisatie
Werkactiviteit: Verwijderen nest Aziatische hoornaar
Nesttype: ☐ primair ☐ secundair ☐ onbekend

1. STOP-MOMENT

☐ Ik ben aantoonbaar **bevoegd en geïnstrueerd**
☐ Ik ben **arbeidsfit** (geen belemmerende medicatie/alcohol/vermoeidheid)
☐ Er is **geen onaanvaardbare tijdsdruk**
☐ Ik ken mijn **stop bevoegdheid** bij onveilige situaties

Niet voldaan = werkzaamheden niet starten

2. Werkplek- en omgevingsrisico's

☐ Werkgebied veilig afgezet
☐ Blootstelling derden (bewoners, buren, omstanders, voorbijgangers) uitgesloten
☐ Verkeers- en omgevingsrisico's beheerst
☐ Weersomstandigheden geschikt
☐ Vluchtroute vastgesteld en vrij
☐ Check op aanwezigheid hoge (stroom)kabels
☐ Grondeigenaar is geïnformeerd

3. Gevaarsidentificatie

☐ Steekrisico (agressief gedrag)
☐ Valgevaar (>2,5 m)
☐ Beperkte bereikbaarheid
☐ Onverwachte nestactiviteit
☐ Mogelijke aanwezigheid meerdere nesten

Beheersmaatregelen vastgesteld? ☐ ja ☐ nee

4. Werk op hoogte

☐ Juiste arbeidsmiddel (ladder/hoogwerker)
☐ Ondergrond stabiel en vlak
☐ Valbeveiliging toegepast conform instructie
☐ Tweede persoon aanwezig (indien vereist)

5. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

☐ PBM geselecteerd op basis van risicoanalyse en verwijdermethode
☐ Volledig gesloten hoornaarpak
☐ Steekwerende handschoenen
☐ Veiligheidsschoenen
☐ Gelaat- en oogbescherming

PBM niet volledig = STOP

6. Werkmethode & middelen

☐ Werkinstructie gevolgd
☐ Juiste verwijderingsmethode gekozen
☐ Materieel technisch in orde
☐ Afsluitbare transportcontainer met sluitende deksel aanwezig
☐ Biociden (indien toegepast): toegelaten en volgens voorschrift

7. Milieuaspecten

☐ Geen schade aan beschermde flora/fauna
☐ Verspreidingsrisico voorkomen
☐ Restmateriaal verantwoord afgevoerd
☐ Milieubelasting geminimaliseerd

8. Incident- en noodbeheer

☐ EHBO-middelen beschikbaar (EpiPen, oogspoeling)
☐ Communicatiemiddel operationeel
☐ Noodprocedure bekend
☐ Calamiteitenmelding geregeld

9. BESLISMOMENT (LMRA)

☐ Risico's zijn aanvaardbaar en beheerst

Besluit:
☐ STARTEN
☐ UITSTELLEN (maatregelen nodig)
☐ STOPPEN & MELDEN

2. Evaluatie Gelderland

Conclusies aanpak 2025

- In 2025 zijn 4x meer nesten verwijderd (van 161 naar 707) met een vergelijkbaar budget van 2024
- Nesten die zijn gevonden in jul-sep zijn meestal opgespoord met zenders- zenderen helpt dus enorm bij de tijdige opsporing en bestrijding
- Stofzuiger is effectief en efficiënt
- Andere methoden blijven beperkt nodig voor o.a. hoge nesten (hoger dan 25-30 m)
- Werken met meerdere bestrijders leidt tot snelle ruiming van nesten- meestal binnen een week
- Werken met semi-professionele bestrijders en imkerverenigingen ondersteund door professionele bestrijders heeft voordelen
- Belangrijk om te investeren in goede relaties, korte lijntjes en uniforme aanpak tussen zoekgroepen, provincies, gemeenten en terreinbeheerders
- Hoornaarspotter is een handige en gebruiksvriendelijke app
- Door het gebruik van zowel hoornaarspotter en waarneming.nl zijn data niet volledig. Kiezen voor één toegepast registratie platform of werken aan data-synchronisatie (waarneming.nl vs hoornaarspotter)

NBV

Gebruik industriële stofzuiger

- Effectieve & efficiënte methode
- Milieuvriendelijk
- Makkelijk aan te leren
- Goedkoper in gebruik dan hoogwerker
- Kan (bijna) overal komen
- Bestrijder hoeft niet gecertifieerd te zijn
- Nesten moeten zichtbaar zijn
- Nesten worden langzaam opgezogen (dus niet met de stofzuigerbuis nesten uit de boom stoten)

NBV

Bron: Nederlandse Bijenhouders Vereniging 14 Januari 2026

3. Certificering EHBO

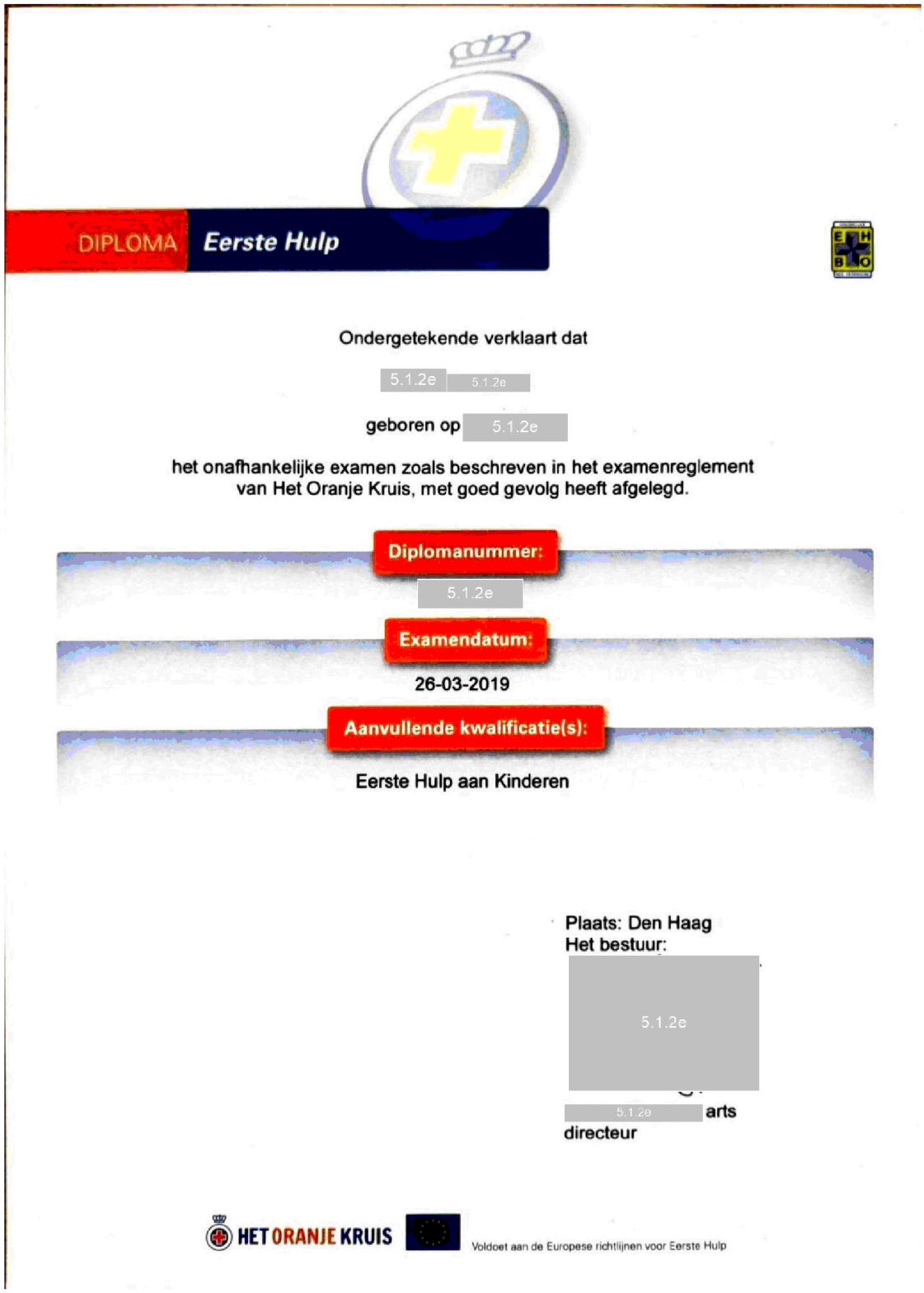

DIPLOMA *Eerste Hulp*

Ondergetekende verklaart dat

5.1.2e 5.1.2e

geboren op 5.1.2e

het onafhankelijke examen zoals beschreven in het examenreglement van Het Oranje Kruis, met goed gevolg heeft afgelegd.

Diplomanummer:

5.1.2e

Examendatum:

26-03-2019

Aanvullende kwalificatie(s):

Eerste Hulp aan Kinderen

Plaats: Den Haag
Het bestuur:

5.1.2e

5.1.2e arts
directeur

HET ORANJE KRUIS

Voldoet aan de Europese richtlijnen voor Eerste Hulp

4. Certificering Inverde

CERTIFICAAT

als bewijs van deelname aan de

OPLEIDING VERDELGING EN VERWIJDERING VAN AZIATISCHE HOORNAARS

LEERINHOUD

1. Wetgeving Aziatische hoornaar
2. Uitbreiding en bedreiging
3. Herkenning
4. Levenscyclus
5. Neutralisatie
6. Vespa-Watch

UITGEREIKT AAN 5.1.2e

NUMMER Inverde-BE-250015

PLAATS Liedekerke

DATA 15.03.2025 - Aantal lesuren: 7u

inverde

Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88 bus 75
1000 BRUSSEL
T +32 2 658 24 94
info@inverde.be
BE 0887 269 985
www.inverde.be

5.1.2e
Directeur Inverde

5.1.2e

idings- en examencentrum
Eigen Vermogen van het
latuur en Bos.

AGENTSCHAP NATUUR & BOS
Vlaanderen

Qfor

Check this document: by clicking here

5. Certificering Wespen Stichting 1

WESPEN STICHTING

CERTIFICAAT

De Wespenstichting verklaart dat

5.1.2e 5.1.2e

op 8 november 2025 heeft deelgenomen aan de basiscursus

WESPENCONSULENT

op trainingslocatie Stadsboerderij Molenweide in Den Haag

Tijdens de cursus kwam aan de orde:

- Leefwijze van sociale wespen
- Herkennen van sociale wespensoorten en hun nesten
- Natuurvriendelijk oplossen van problemen met wespen
- Verplaatsen van wespennesten

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Voorzitter *Woordvoerder/mediaspecialist*

6. Certificering Wespen Stichting 2

WESPEN STICHTING

CERTIFICAAT

De Wespenstichting verklaart dat

5.1.2e 5.1.2e

op 8 februari 2025 heeft deelgenomen aan de Gevorderdencursus

WESPENCONSULENT 2

op trainingslocatie Steede Hoge Woerd in Utrecht

Tijdens de cursus kwam aan de orde:

- ***Het herkennen van sociale wespensoorten en hun nesten***
- ***Persoonlijke beschermingsmaatregelen***
- ***De belangrijkste wespennest-verplaatsingstechnieken***
- ***Diverse typen wespenkasten***

Sjoert Fleurke *Voorzitter*

Maureen Glandorf *Bestuurslid*

5.1.2e

7. Certificering VOL - VCA

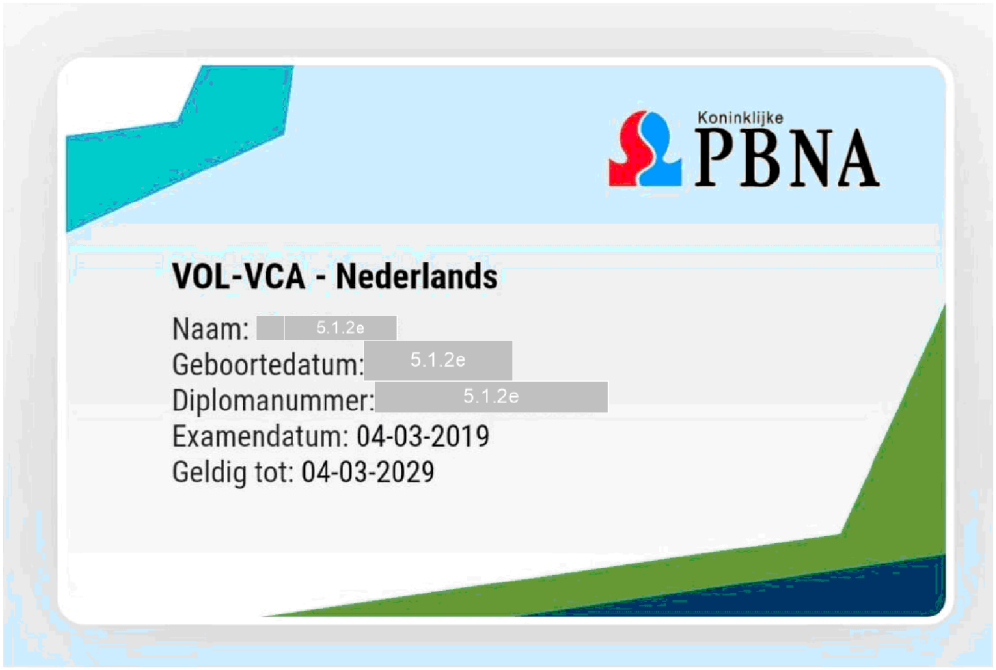

Sorteren op: Kies hier

5.1.2e

Geboren op 5.1.2e

QR-code

VCA

VCA V.O.L.

Diplomanummer 5.1.2e

Examendatum 04-03-2019

Examencentrum Koninklijke PBNA B.V.

Geldig tot 04-03-2029

Taal Nederlands

Zoek in CDR Belgie

8. LESTRIX bewijs van inschrijving + examenresultaten theoriedeel

Stichting Lestrix
Bedrijfsweg 18
3831 KE LEUSDEN
Tel.nummer: 085-4010181

Emailadres: 5.1.2e@lestrix.nl
Website: www.lestrix.nl
BTWnummer: NL860931481B01
KVK: 77197623
IBAN: NL42INGB0006361203
BIC: INGBNL2A

STICHTING LESTRIX (NA)SCHOLINGEN

Aan: **Stronk**

5.1.2e

FACTUUR

Factuurdatum	**30-01-2026**
Factuurnummer	**260051**
Klantnummer	**20210770**
BTWnummer klant	

Artikelcode	Omschrijving	Aantal	Stukprijs	Krt%	Totaal	Code
BT	Opleiding bestrijdingstechnicus plaagdieren en houtaantastende organismen incl. IPM-K 5.1.2e 5.1.2e	1,00	1.950,00		1.950,00	2

Inloggegevens voor online (na)scholing worden verstrekt zodra uw betaling verwerkt is.

Code	Btw%	Grondslag	BTW-bedrag
0	0,00	0,00	0,00
1	9,00	0,00	0,00
2	21,00	1.950,00	409,50

Excl. BTW	1.950,00
Totaal BTW	409,50
Te betalen	**€ 2.359,50**

Gaarne betaling binnen 8 dagen met vermelding van: 260051

Stichting Lestrix
Bedrijfsweg 18
3831 KE LEUSDEN
Tel.nummer: 085-4010181

Emailadres: [redacted]lestrix.nl
Website: www.lestrix.nl
BTWnummer: NL860931481B01
KVK: 77197623
IBAN: NL42INGB0006361203
BIC: INGBNL2A

STICHTING LESTRIX (NA)SCHOLINGEN

Aan: **De Plaagmeester**

[redacted]

FACTUUR

Factuurdatum	30-01-2026
Factuurnummer	260050
Klantnummer	20210769
BTWnummer klant	

Artikelcode	Omschrijving	Aantal	Stukprijs	Krt%	Totaal	Code
BT	Opleiding bestrijdingstechnicus plaagdieren en houtaantastende organismen incl. IPM-K	1,00	1.950,00		1.950,00	2

[redacted]

Inloggegevens voor online (na)scholing worden verstrekt zodra uw betaling verwerkt is.

Code	Btw%	Grondslag	BTW-bedrag
0	0,00	0,00	0,00
1	9,00	0,00	0,00
2	21,00	1.950,00	409,50

Excl. BTW	1.950,00
Totaal BTW	409,50
Te betalen	**€ 2.359,50**

Gaarne betaling binnen 8 dagen met vermelding van: 260050

RPMV Register Plaagdierbeheersing Milieu en Veiligheid

Naam : [redacted]
Relatienummer: : 676532
Examen : RPMV Examen Bestrijdingstechnicus deel A: Biologie
Examen gedaan op : 26 februari 2026
Totaal aantal examenvragen : 30
Totaal aantal behaalde punten : 23
Cijfer : 7
Eindresultaat : Voldoende

Onderwerp	Score	Max score
De meest voorkomende knaagdieren herkennen	5	9
De meest voorkomende vliegende insecten herkennen	6	8
De meest voorkomende kruipende insecten herkennen	8	8
De meest voorkomende houtaantastende organismen herkennen	4	5
TOTAAL	23	30

Het verwerken van de resultaten in de administratie moet nog plaatsvinden. U krijgt een bevestiging per e-mail zodra dit is gebeurd

RPMV Register Plaagdierbeheersing Milieu en Veiligheid

Naam	: 5.1.2e
Relatienummer:	: 676532
Examen	: RPMV Examen Bestrijdingstechnicus deel B: Biociden en techniek
Examen gedaan op	: 26 februari 2026
Totaal aantal examenvragen	: 30
Totaal aantal behaalde punten	: 24
Cijfer	: 7
Eindresultaat	: Voldoende

Onderwerp	Score	Max score
Kennis betreffende de benodigde apparatuur en middelen	10	12
Per plaagdier de belangrijkste werings- en bestrijdingsmethoden kennen	11	12
Kennis van de benodigde hoeveelheid biocide en de spuitvloeistof om het lokaas gebruiksklaar te maken	3	6
TOTAAL	24	30

Het verwerken van de resultaten in de administratie moet nog plaatsvinden. U krijgt een bevestiging per e-mail zodra dit is gebeurd

RPMV Register Plaagdierbeheersing Milieu en Veiligheid

Naam	: 5.1.2e
Relatienummer:	: 676532
Examen	: RPMV Examen Bestrijdingstechnicus deel C: Bestrijding dierplagen
Examen gedaan op	: 26 februari 2026
Totaal aantal examenvragen	: 30
Totaal aantal behaalde punten	: 21
Cijfer	: 6
Eindresultaat	: Voldoende

Onderwerp	Score	Max score
Kennis van geïntegreerde plaagdierbeheersing	5	6
De risico's voor veiligheid, gezondheid, voedselveiligheid en milieu van toe te passen biociden en beheersingsmethoden herkennen	3	4
Kennis van een bestrijding van plaagdieren en houtaantastende organismen met behulp van de daarvoor geschikte apparatuur en hulpmiddelen die gebaseerd is op geïntegreerde plaagdierbeheersing	4	5
Kennis om voorlichting te geven over beheersingsmethoden en hoe deze passen binnen de geïntegreerde plaagdierbeheersing	3	6
Kennis om de opdrachtgever te adviseren over de door de hem te nemen voorzorgsmaatregelen voorafgaand aan een bestrijding	2	3
Kennis om een preventie- en beheersingsplan op te stellen en te beoordelen op de risico's ten aanzien van volksgezondheid, voedselveiligheid en milieu	2	2
Kennis om houtaantastingen op de juiste wijze behandelen	0	1
Kennis om te adviseren over de juiste preventieve en curatieve maatregelen ten aanzien van plaagdieren en houtaantastende organismen	2	3
TOTAAL	21	30

Het verwerken van de resultaten in de administratie moet nog plaatsvinden. U krijgt een bevestiging per e-mail zodra dit is gebeurd

RPMV Register Plaagdierbeheersing Milieu en Veiligheid

Naam	: 5.1.2e
Relatienummer:	: 676532
Examen	: RPMV Examen Bestrijdingstechnicus deel D: Wetskennis
Examen gedaan op	: 26 februari 2026
Totaal aantal examenvragen	: 30
Totaal aantal behaalde punten	: 22
Cijfer	: 6
Eindresultaat	: Voldoende

Onderwerp	Score	Max score
De voorschriften en richtlijnen op het etiket van een biocide lezen	6	10
Kennis betreffende de belangrijkste wet- en regelgeving op het gebied van het beheersen van plaagdieren en houtaantastende organismen in Nederland	16	20
TOTAAL	22	30

Het verwerken van de resultaten in de administratie moet nog plaatsvinden. U krijgt een bevestiging per e-mail zodra dit is gebeurd

RPMV Register Plaagdierbeheersing Milieu en Veiligheid

Naam	: 5.1.2e
Relatienummer:	: 676532
Examen	: RPMV Examen Bestrijdingstechnicus deel E: Arbeidsveiligheid (ARBO)
Examen gedaan op	: 26 februari 2026
Totaal aantal examenvragen	: 30
Totaal aantal behaalde punten	: 23
Cijfer	: 7
Eindresultaat	: Voldoende

Onderwerp	Score	Max score
Kent de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen om op een veilige en verantwoorde wijze een bestrijding uit te voeren	6	9
Kent de gevolgen van biociden op het menselijk lichaam	7	7
Weet hoe te handelen bij aanraking met biociden	2	3
Kan biociden op veilige wijze behandelen en afvoeren	3	4
Kent de te nemen veiligheidsmaatregelen	5	7
TOTAAL	23	30

Het verwerken van de resultaten in de administratie moet nog plaatsvinden. U krijgt een bevestiging per e-mail zodra dit is gebeurd

9. Certificering IPAF hoogwerker certificaat

16:36

Uitnodiging cursus BLOM opl...

Geachte 5.1.2e

Hierbij sturen wij u de uitnodiging toe voor uw cursus bij BLOM opleidingen die binnenkort van start gaat.
U staat ingeschreven voor de volgende cursus of examen:

"Hoogwerker IPAF-certificaat cat. 3A & 3B"

Datum	Tijd	Locatie	Onze referentie
20-04-2026	08:30 - 16:30 uur	Walruskoog 8, 1822 BC, Alkmaar	26-10463

Tijdens deze praktijkgerichte cursus is het dragen van veiligheidsschoenen, een helm en harnasgordels verplicht. Het dringende advies is dan ook om uw eigen middelen mee te nemen.
Neem ze dus mee. Koffie & thee

Reply

opleidingen **een lunchpakket of**

AANBIEDINGSBRIEF

Aalsmeerderbrug, 1 maart 2026

Betreft: Inschrijving offerte – Nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026–2027
Kenmerk: NR230126LT1

Geachte 5.1.2e Hierbij dien ik, namens @klusief, mijn inschrijving in voor de uitvoering van de opdracht 'Nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026–2027', conform offerteaanvraag NR230126LT1. Met deze inschrijving verklaar ik akkoord te gaan met de inhoud van de offerteaanvraag en de daarbij behorende voorwaarden. Tevens verklaar ik te voldoen aan de gestelde minimumeisen. Deze inschrijving heeft een gestanddoeningstermijn van 30 dagen. Bijgevoegd treft u: - Plan van Aanpak - Definitieve prijsopgave - Ingevuld en ondertekend UEA Indien nadere toelichting gewenst is, verstrek ik deze graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

@klusief

Bedrijfsgegevens:
KvK-nummer: 80509584
IBAN: NL52 RABO 0359282075

DEFINITIEVE PRIJSOPGAVE

Nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026–2027

@klusief – 5.1.2e

Officiële inschrijfprijs

Vaste prijs per volledig verwijderd nest: €795 exclusief btw.

Toelichting prijsopbouw

1 Arbeid en inzet personeel inclusief reistijd
2 Mechanische verwijdering of professioneel afzuigsysteem
3 Persoonlijke beschermingsmiddelen en veiligheidsmaatregelen
4 Transport- en brandstofkosten
5 Nazorg en controle op restactiviteit
6 Administratie en rapportage
7 Inzet hoogwerker verdisconteerd op basis van gemiddeld gebruik

De prijs is gebaseerd op een gemiddelde inzet van personeel, materieel en reistijd per verwijdering, inclusief voorbereiding, uitvoering, nazorg en rapportage. Inzet van een hoogwerker is niet bij iedere verwijdering noodzakelijk. De kosten zijn daarom gemiddeld verdisconteerd op basis van verwachte inzetfrequentie. De prijs omvat alle kosten die noodzakelijk zijn voor een veilige, volledige en verantwoorde verwijdering van het nest, inclusief voorbereiding, uitvoering, nazorg en rapportage.

PLAN VAN AANPAK

Nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026–2027

@klusief – 5.1.2e

1. Bestrijdingsmethode

Na ontvangst van een melding via waarneming.nl wordt de locatie binnen 24 uur beoordeeld en gevalideerd. Indien noodzakelijk wordt vooraf een inspectie uitgevoerd om de aard, bereikbaarheid en risico's van het nest vast te stellen. Buiten wordt standaard gekozen voor gifvrije bestrijding via mechanische verwijdering of professioneel afzuigsysteem met gesloten opvang. Indien mechanische verwijdering niet mogelijk is, wordt bestrijding uitgevoerd conform de geldende wettelijke voorschriften. Indien nodig wordt een hoogwerker ingezet. Vooraf wordt een risicoanalyse uitgevoerd om veilige toegang te waarborgen. Effectiviteit wordt geborgd door: - Aantoonbare verwijdering van de koningin - Monitoring van restactiviteit na 24–48 uur - Nazorg bij eventuele rednesten - Afvoer van nestmateriaal conform geldende regelgeving

2. Veiligheidsmaatregelen

Veiligheid heeft hoogste prioriteit. Werkzaamheden worden uitgevoerd volgens VCA-VOL richtlijnen. Maatregelen: - Werkzone wordt afgezet met passende veiligheidsradius - Gebruik van professioneel steekwerend beschermingspak en PBM - Hoogwerker uitsluitend bediend door gecertificeerde gebruiker - Beoordeling van weersomstandigheden voorafgaand aan uitvoering - Afstemming met terreinbeheerder of grondeigenaar voorafgaand aan werkzaamheden

3. Afstemming

Afstemming vindt plaats met relevante partijen zoals terreinbeheerders, grondeigenaren, gemeenten en zoekgroepen. Toegang tot terrein wordt vooraf geregeld. Bij locaties met publiek risico vindt directe afstemming plaats met verantwoordelijke beheerders. Na uitvoering wordt gerapporteerd over locatie, criterium, bijzonderheden en uitgevoerde werkzaamheden.

4. Inzetbaarheid

Binnen 24 uur na melding wordt contact opgenomen. - Criteria 2 en 3: uitvoering binnen maximaal 72 uur - Criteria 1: uitvoering binnen maximaal 7 dagen Operationeel materieel voor bestrijding is standaard beschikbaar. Indien inzet van een hoogwerker noodzakelijk is, wordt deze via vaste verhuurpartners tijdig ingepland, zodat uitvoering binnen de gestelde termijnen gewaarborgd blijft. Planning wordt afgestemd op efficiënte inzet en clustering van locaties waar mogelijk.

5. Continuïteit van werkzaamheden

Continuïteit wordt gewaarborgd door: - Samenwerking met gecertificeerde collega-bestrijders - Beschikbaarheid van reserve materieel - Flexibele inzet van hoogwerkerhuur - Onafhankelijkheid van één leverancier Hierdoor blijft uitvoering binnen gestelde termijnen gewaarborgd, ook bij ziekte of onvoorziene omstandigheden.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @gmail.com]
From: 5.1.2e - NBV
Sent: Thur 5/28/2026 2:25:54 PM
Subject: 10 juni/ bestelling robor/ factuur
Received: Thur 5/28/2026 2:26:01 PM

Beste 5.1.2e ,

Hoe is het? Hier een kort bericht met 3 onderwerpen/ vragen:

1. De bijeenkomst op 10 juni komt al snel naderbij. Mocht je nog hulp kunnen gebruiken bij het afmaken van het programma dan denken we graag met je mee!

2. Onlangs heeft 5.1.2e 5.1.2e contact gehad met Robor en we hebben begrepen dat je al zenders en opladers bij hen besteld hebt. Dat is mooi voortvarend! Is er nog verder ruimte in het budget voor extra opladers of Lite110 opsporing kits (@ Euro 595)?

3. De offerte die we voor de zoektassen en lokstoffen hebben ingediend bedroeg Euro 2902,20. De uiteindelijke kosten zijn iets hoger geworden zoals al eerder aangegeven. Is het mogelijk om jullie een factuur te sturen voor het resterende bedrag van Euro 344,87 (zie ook mijn mail van 18 mei)?

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e
5.1.2e
Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig
T 5.1.2e (10:00-12:00)
M 5.1.2e
E 5.1.2e @bijenhouders.nl
I www.bijenhouders.nl

To: Projectinkoop[5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e .1.2e
Sent: Tue 12/2/2025 8:17:07 AM
Subject: Aanbesteding voor bestrijding Aziatische hoornaar
Received: Tue 12/2/2025 8:17:09 AM

Hoi,

Ik heb een aanbestedingsvraag. Afgelopen twee jaar hebben we een opdracht gehad bij een professionele bestrijder om nesten van de Aziatische hoornaar weg te halen, deze opdracht is 1-op1 verleend buiten het raamcontract voor ongeveer 45k.

Nu loopt deze opdracht dit jaar af, en willen we voor volgend jaar opnieuw opdracht verlenen om hoornaars te bestrijden. De huidige opdracht is 1-op1 aanbesteed omdat er destijds eigenlijk geen andere bestrijders waren, maar inmiddels zijn er wel meer opties.

Vraag: hoe ga ik dit aanbesteden? Alle bestrijders vallen buiten het raamcontract. Kan ik een openbare aanbesteding doen buiten het raamcontract?

Opnieuw bij dezelfde bestrijder 1-op1 aanbesteden via een uitzondering zou misschien kunnen, maar ik zou liever aanbiedingen krijgen van meerdere bestrijders.

Groet 5.1.2e

To: Nieuwsredactie[5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 11/28/2025 8:15:22 AM
Subject: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht
Received: Fri 11/28/2025 8:15:27 AM
Nieuw beleid bestrijding Aziatische hoornaar - nieuwsbericht.docx

Ha collega's,

Aantal weken geleden is de vernieuwing van het beleid voor de bestrijding van de Aziatische hoornaar vastgesteld door Anouk. De afgelopen weken zijn gemeenten en andere belangenorganisaties hiervan op de hoogte gesteld. Voor vandaag heb ik in het actualiteitenoverzicht het nieuwsbericht ingepland. Zie bijlage. Daarnaast moet de alinea die nu op de pagina Invasieve exoten staat worden gewijzigd. Daarvoor voeg ik hieronder een tekstvoorstel toe.

Sinds 2023 heeft de Aziatische hoornaar zich gevestigd in Noord-Holland. Sinds 2024 haalt de Provincie Noord-Holland bijna alle gemelde nesten weg. Toch neemt het aantal nesten toe. Helemaal uitroeien blijkt dus niet mogelijk. Vanaf 2026 verandert de aanpak: we verwijderen alleen nog nesten die direct gevaar opleveren voor de veiligheid van mensen of de natuur. De provincie Noord-Holland verwijdert vanaf 2026 de nesten van de Aziatische hoornaar wanneer deze voldoet aan een van de volgende criteria:

- Binnen 500 meter van een Natura 2000-gebied;
- Binnen 10 meter van een gebouw;
- Op drukbezochte plekken zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden.

Inwoners kunnen helpen door waarnemingen van de Aziatische hoornaar of een nest te melden via Waarneming.nl Opent een externe link . Meer informatie over het herkennen van een Aziatische hoornaar staat op de website van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA).

Willen jullie daarnaast nieuwsbericht ook toevoegen aan de pagina over Invasieve exoten? Dank alvast! En hoor het graag als er nog opmerkingen zijn!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Nieuw beleid voor bestrijding Aziatische Hoornaar

Sinds 2023 heeft de Aziatische hoornaar zich gevestigd in Noord-Holland. Sinds 2024 haalt de Provincie Noord-Holland bijna alle gemelde nesten weg. Toch neemt het aantal nesten toe. Helemaal uitroeien blijkt dus niet mogelijk. Vanaf 2026 verandert de aanpak: we verwijderen alleen nog nesten die direct gevaar opleveren voor de veiligheid van mensen of de natuur.

Gerichte aanpak vanaf 2026

Omdat het aantal nesten groeit en volledige uitroeiing niet mogelijk blijkt, gaan we gericht bestrijden. Dat betekent dat de provincie alleen ingrijpt bij:

- nesten binnen 500 meter van een Natura 2000-gebied;
- nesten binnen 10 meter van een gebouw;
- nesten op drukbezochte plekken zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden.

Vrijwillige imkers blijven belangrijk in het opsporen en soms verwijderen van voorjaarsnesten. De provincie ondersteunt hen met kennis en materialen en stelt hiervoor geld beschikbaar. Daarnaast bespreekt de provincie ook met gemeenten welke rol zij in de bestrijding kunnen pakken.

Waarom de provincie nesten weghaalt

De Aziatische hoornaar staat sinds 2016 op de Europese lijst van invasieve soorten. Dat betekent dat hij hier niet thuishoort en schade kan veroorzaken. Vooral honingbijen – belangrijk voor de bestuiving van planten – zijn een geliefde prooi. Minder bijen betekent minder bestuiving, en dat raakt uiteindelijk de hele natuur én de landbouw. Sommige kunnen ook voor overlast zorgen of gevaar opleveren, bijvoorbeeld als spelende kinderen te dicht in de buurt komen.

Uw hulp is onmisbaar

We kunnen het niet alleen. Om nesten tijdig te vinden, hebben we meldingen van inwoners nodig. Ziet u een Aziatische hoornaar of een nest? Kijk op noord-holland.nl/natuur/invasieve_exoten voor informatie over het melden.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 6/11/2026 8:43:26 AM
Subject: Aantekeningen & opgehaalde input/verslag geelpoothoornaar 10-6
Received: Thur 6/11/2026 8:43:34 AM
Geelpoothoornaar bijeenkomst rauwe aantekeningen.docx
Opgehaalde input - opzet verslag geelpoothoornaar 10-6-2026.docx

Hi 5.1.2e ,

Zoals besproken in de bijlage mijn 'rauwe' aantekeningen van de dag en opgehaalde input/opzet verslag voor de terugkoppeling aan de gemeenten.
Laat vooral weten als ik nog wat kan doen. Ik ben t/m dinsdag vrij dus lees je mails dan woensdag!
Thanks

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | vrij op vrijdag in de even weken

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Geelpoothoornaar bijeenkomst notulen 10-6-2026

13:10 – 13:15 Opening

Aanvulling op de mentimeter: 5.1.2e van dijk en waard en ouder amstel is er ook

Wat is de rolverdeling?

Hoe gaan we samenwerken? Dus niet alleen taken overhevelen aan gemeente

13:15 – 13:45 Presentatie over beleid – Provincie

Vraag over gevaar voor biodiversiteit: is dit zo?

Volgt het invasieve exotenbeleid op het landelijk beleid? Of andersom. Invasieve exotenbeleid is algemeen.

Vraag: is het niet tijd voor een vervolgonderzoek na het rapport van stichting EIS? Een vernieuwing? Goed om mee te nemen als mogelijkheid zegt 5.1.2e.

Aanvulling: het gaat niet alleen om dat de hoornaar bestuiving van honingbijen voorkomt, maar ook dat ze fruit aanvreet. Dus de landbouw kan fruit niet meer verkopen.

Aanvulling: risico van de toename is groot, dus hoe kan provincie dan concluderen dat impact laag is? Vindt men niet een goede conclusie.

Vraag: kunnen wij als gemeente provincie inroepen als er een nest is in de openbare ruimte? 5.1.2e legt uit dat dit via waarneming.nl gaat. En dat we dit de komende 2 jaar blijven doen. Dit is een overgangsperiode. De bestrijder bepaalt of het nest dan weggehaald wordt.

Opmerking: waarop gebaseerd heeft de provincie deze beleidskeuze gemaakt? Hoe kan het dat deze keuzes alleen gemaakt zijn gebaseerd op EIS-onderzoeken? Aanvulling 5.1.2e: we kijken ook naar de zuidelijke provincies, die hebben veel meer ervaring dan wij.

Noot: de brief aan de gemeenten meesturen met de presentatie en het verslag.

Geen wettelijke taak/we leggen het niet op als provincie aan de gemeenten om dit te doen. Gemeenten moeten handelen vanuit hun eigen verantwoordelijkheden en belang.

Vraag: waarom wel Natura2000 en niet andere natuurgebieden blijven bestrijden? Wat is die afweging? Goed om mee te nemen in het verdere proces.

Aanvulling: onduidelijk wie er in actie komt. Vraag: wie gaat er weghalen? Hoe zit de communicatie naar de gemeenten dat de provincie niet in actie komt? Wat is er voor communicatie richting de inwoner?

Vraag: is er een juridische grondslag om de verantwoordelijkheid voor bestrijding over te hevelen naar de gemeenten? Toevoeging voor 5.1.2e.

Aanvulling: is het niet zo dat jullie als provincie zeggen: we kunnen het niet aan en we vragen de hulp van gemeenten? Dat is zeker deels de waarheid. Vraag: gaan de gemeenten dan niet tegen dezelfde dingen aanlopen qua capaciteit en kosten? Antwoord 5.1.2e: we moeten naar een situatie toe dat we de hoornaar gaan aanvliegen als normale wespen.

Vraag: waarom heeft de provincie geen eenduidig advies gegeven aan alle gemeenten? Antwoord: dat is deels deze bijeenkomst. Reactie: dat vinden mensen laat. En men heeft behoefte aan advies hoe dit aan te pakken als gemeente.

Vraag: is de kosten baten analyse over bestrijden van de hoornaar openbaar? Antwoord: is verwerkt in het EIS-rapport.

Reactie: beleid wat provincie presenteert is symptoombestrijding. Dit roept veel weerstand op. Want er moet gerichter bestreden worden. Er moet meer een plan komen.

Oproep: wat doet de provincie voor de gemeentes zodat ze weten hoe ze dit kunnen oppakken? En hoe kunnen gemeenten samenwerken? Behoefte is aan een coördinerende/verbindende functie van de provincie.

Advies aan 5.1.2e : stel je leidinggevende/collega's op de hoogte van deze bijeenkomst, deze reacties/het sentiment en vraag hulp. Volgende bijeenkomst: een mediator en nog een kenniscollega die kan aanvullen.

13:45 – 14:15 Presentatie over bestrijding – 5.1.2e 5.1.2e

Ervaringen uit Frankrijk: als de bestrijding versnipperd raakt over de gemeente is het lastig om het beeld volledig te houden over de hoornaar.

Vraag aan 5.1.2e : is het verhaal van de bestrijder afgestemd?

Goed om mee te nemen: grensgevallen zijn uitdaging. Wat nou als de nesten op de gemeentelijke grenzen zitten? Wat doen we dan?

Goede aanbevelingen voor gemeenten vanuit de bestrijder. Meesturen met verslag!

Aanbeveling: op zoek naar coördinatie vanuit provincie/rijk.

5.1.2e gaat navragen over de rol van BIJ12 over meldingen/onderzoek naar nesten.

Aanbeveling: moet er niet een centraal punt worden gemaakt om meldingen te doen? De overheid moet een centraal onafhankelijk losstaand platform hebben waarop meldingen worden verzameld. Dat werkt met gemeentes en provincies. Met name voor de overgangsperiode.

Advies aan 5.1.2e : haal advies bij collega's over bestaande systemen voor bijvoorbeeld iepenziektes en eikenprocessierups om meldingen te centraliseren.

14:25 – 14:55 Interactief deel

14:55 – 15:15 Plenaire afsluiting

Platformen met eens in de zo veel tijd bij elkaar komen. Terugkoppelingsmomenten.

Behoefte aan richtlijnen vanuit de provincie. Advies vanuit de provincie. Overzicht houden: waar zijn we nu mee bezig, zodat je niks mist ook.

Aansturen vanuit centraal punt.

En kijken of er niet iets te leren valt vanuit andere invasieve exoten.

Er is zeker behoefte om nog een keer zoiets te organiseren. Meer tijd nodig. Misschien iemand van het rijk erbij? En misschien wat praktijkvoorbeelden bespreken. Spreken over financiering. Meer duidelijkheid over die landelijke werkgroep exoten. Voor de volgende keer van tevoren concrete acties opstellen: wat gaan we daadwerkelijk regelen. Voor de volgende keer: vanuit de provincie aangeven wat de rol van de provincie kan zijn en wat er mogelijk is.

Oproep om navraag bij 5.1.2e te doen bij je collega's die Europese natuurherstel doen.

Notulen bijeenkomst geelpoothoornaar 10-6-2026

Aanwezig

Dijk en Waard & Ouder Amstel

Wat willen jullie uit deze bijeenkomst halen?

Behoeftes per thema

Thema 1: Rolverdeling en verantwoordelijkheden

1. **Wat is een goede rolverdeling tussen de provincie en gemeenten?**
   - 20% gemeenten: regelen en doorgeven van meldingen.
     80% provincie: registreren meldingen, verwijderen nesten, terug melden aan gemeenten.
2. **Welke rol zien gemeenten voor zichzelf?**
   - Bestrijding als gevaar voor volksgezondheid & in hoog risicogebieden.
   - Wisselend, afhankelijk, budget, achterban.
   - Zorg voor de burger.
3. **Wat verwachten gemeenten van de provincie?**
   - Provincie dient te coördineren + eenduidige richtlijnen.
   - Provincie dient het overzicht te houden over hoe het gaat met de ontwikkeling van de geelpoothoornaar (ook op gebied van biodiversiteit) en te signaleren als het beleid bijgestuurd moet worden.
   - Provincie dient hulp te bieden met afstemming, dus verbindende partij zijn.
   - Provincie dient ook nesten weg te halen bij RWS + NNN-gebieden.
   - Provincie dient een centraal meldpunt op te zetten.
   - Meer leren van aanpak andere invasieve exoten.
4. **Wat ligt er bij vrijwilligers/imkers/inwoners?**
   - Monitoring en eventueel bestrijding.

Thema 2: Samenwerken en kennisdeling

1. **Hoe kunnen provincie, gemeenten en imkers/vrijwilligers samenwerken?**
   - Centrale coördinatie en uniformiteit in meldingen.
   - Meldpunt zodat direct contact melders/bestrijders tot stand komt. Rijk/Provincie moet hier eigenaar van zijn.
   - Er is behoefte aan een andere manier van samenwerken en kennisdelen dan alleen bij elkaar komen (bv digitaal platform, centraal meldpunt).
2. **Wat is er nodig voor een goede samenwerking tussen provincie en gemeenten?**
   - Kennis delen.
   - Voorbeelden vanuit andere provincies.

Thema 3: Communicatie

1. **Moet er meer gecommuniceerd worden over de geelpoothoornaar? Zo ja, op welke manier of via welke kanalen?**
   - Via een landelijk protocol georganiseerd door Rijk, naar provincie en gemeentes. Gemeentes vervolgens naar inwoners.

2. **Hoe kunnen gemeenten en provincie samenwerken op het gebied van communicatie?**
   - Gemeentes kunnen ervaringen delen richting provincie/Rijk. Provincie/Rijk stelt zo nodig communicatie bij.
3. **Hoe kunnen we inwoners goed informeren?**
   - Ook communiceren naar groenwerkers. Die moeten vanuit de provincie een cursus krijgen.

Behoeften & afspraken voor de toekomst

- Er is behoefte aan duidelijkheid, gerichte acties en een duidelijke rolverdeling. De gemeentes verwachten hierin dat de provincie stappen zet.
- Er is behoefte aan een nieuwe bijeenkomst. Hiervoor pakt de provincie het initiatief. Suggesties hiervoor:
  a) Misschien iemand van het Rijk erbij.
  b) Misschien wat praktijkvoorbeelden bespreken.
  c) Spreken over financiering.
  d) Meer duidelijkheid over die landelijke werkgroep exoten.
  e) Van tevoren concrete acties opstellen: wat gaan we daadwerkelijk regelen.
  f) Voor de volgende keer: vanuit de provincie aangeven wat de rol van de provincie kan zijn en wat er mogelijk is.
  g) Er moet meer tijd ingepland worden, nu was de tijdsdruk te groot.

To: 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e, RJ (5.1.2e)[5.1.2e @overijssel.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 12/15/2025 3:36:04 PM
Subject: Aantekeningen/acties communicatie AH
Received: Mon 12/15/2025 3:36:05 PM

Hoi,
Hier nog wat notities die ik nog had van vorige week. Ik dacht dat we een datum voor vervolg hadden afgesproken, maar ben kwijt wanneer, zou iemand nog een uitnodiging sturen?

Aantekeningen
Wat willen we, wat is er nodig qua communicatie?
Doelgroepen zijn o.a.:

- Inwoners: verschillende meningen hoe gevaarlijk de hoornaar is en wat de impact is. Desinformatie en onrust tackelen met goede communicatie.
- Gemeenten: hebben vragen over wat ze kunnen en moeten doen. Welke nesten prioriteren? Ga je bij burgers bestrijden of alleen gemeentegrond?
- Groenwerkers/professioneel: hoe omgaan met risico's nesten AH tijdens werkzaamheden buiten?
- Imkers: ..

- Op een rij zetten welke informatie er al is, tot een gezamenlijk stuk komen

Parallel daaraan uitzoeken welke informatiebehoefte er verder nog is --> Actie 5.1.2e: voorstel hoe dit aan te pakken (bijv. als opdracht uitzetten (bij wie?) of zelf inventariseren)

Welke producten en kanalen willen we benutten
Bij voorkeur een centraal informatiepunt: website
Actie 5.1.2e: verkennen of Bij12 website hier een platform voor kan zijn, en anders polsen of gezamenlijke website een optie is

Discussie interdepartementaal overleg plaagsoorten: LVVN, VWS, I&W, RO
Groep met experts om vragen te beantwoorden over risico's volksgezondheid en bestrijdingsmethoden en certificering. Eventueel kan het nuttig zijn om als provincies een praatstuk te maken met onze visie hoe het geregeld zou moeten worden.

Actie 5.1.2e communicatiemedewerkers betrekken bij volgend overleg (5.1.2e of anders 5.1.2e).

Groet 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 12/2/2025 8:49:22 PM
Subject: aanvraag subsidie bestrijding Aziatische hoornaar
Received: Tue 12/2/2025 8:49:43 PM
Hulpvraag NBV West-Friesland mbt Aziatische Hoornaar 28 Nov.pdf

NBV
WEST-FRIESLAND

28 November 2025

De Aziatische hoornaar: een groeiende bedreiging voor de biodiversiteit incl de honingbij.

De aziatische hoornaar is de afgelopen jaren steeds vaker in Nederland waargenomen, ook in Noord-Holland. Dit jaar zijn er in onze provincie tot op heden al 97 nesten geregistreerd.

Juist in de maanden september, oktober en begin november wordt de aanwezigheid van de Aziatische hoornaar zichtbaarder: de nesten zijn dan volgroeid en de hoornaars gaan steeds actiever op jacht naar insecten om met deze eiwitten hun larven te voeden. Dat is precies de periode waarin honingbijen, wespen en andere insecten nog nectar en pollen (september-oktober) verzamelen voor de winter – en dus extra kwetsbaar zijn. In november gaan de aziatische hoornaar koninginnen opzoek naar suikers voordat ze in winterslaap zullen gaan. Een goede plek om suikers te vinden, als de meeste planten gestopt zijn met bloeien, is de bijenkast. De koninginnnen zullen de bijenkasten betreden en daarmee stress veroorzaken aan de bijen.

De Aziatische hoornaar is bijzonder gevaarlijk voor honingbijen (40% van hun dieet) en andere bestuivers (wilde (solitaire) bijen, hommels, (sluip) wespen eigenlijk eten ze alle insecten, de hoornaar is een opportunist: ze jagen actief op vliegende insecten. Ze jagen bij nectarhoudende struiken zoals de klimop maar ook voor de bijenkast. Hierdoor vliegen opgegeven moment de honingbijen niet meer uit om te fourageren en dus te bestuiven, ze blijven in de bijenkast zitten met als gevolg dat ze verhongeren. Voor imkers betekent dit niet alleen verlies van volken, maar voor de samenleving is het nog zorgwekkend: zonder bijen en andere bestuivers komt onze voedselvoorziening en biodiversiteit ernstig in gevaar.

Daarom is het van groot belang dat wij dit probleem tijdig en gezamenlijk aanpakken. Gemeenten, imkers, inwoners en natuurorganisaties in Noord-Holland moeten de handen ineenslaan om te voorkomen dat de Aziatische hoornaar voor grote overlast gaat zorgen in onze regio.

Een aantal concrete stappen zijn hierbij noodzakelijk:

- **Bewustwording:** Het is belangrijk dat onze inwoners weten hoe de Aziatische hoornaar eruitziet en wat ze moeten doen wanneer zij deze signaleren.
- **Meldpunt:** Er moet duidelijk zijn waar inwoners een nest kunnen melden, zodat er snel actie kan worden ondernomen.
- **Ondersteuning:** Het opruimen van nesten kost geld en inzet van gespecialiseerde bestrijders. Gemeenten kunnen imkers en inwoners helpen door hier financieel aan bij te dragen.

Alleen door gezamenlijke inspanning kunnen we de schade beperken en daarmee onze biodiversiteit en voedselvoorziening veiligstellen.

Op de volgende pagina staat de huidige werkwijze en de kosten die gemoeid zullen gaan met het opsporen en bestrijden van de Aziatische hoornaar vanuit de vereniging. Wij verwachten geensinds dat deze kosten allemaal vanuit de gemeente SED bekostigd kunnen worden maar willen wel laten zien wat de totale uitgaven zullen zijn.

Huidige werkwijze van opsporen Aziatische hoornaar nesten.
Imkers zijn erg druk geweest met het opsporen van Aziatische hoornaar nesten. De huidige manier van opsporen met behulp van lokpotten en merken van de AH's duurt erg lang. Hierdoor zijn er dit jaar nesten blijven hangen. Dat betekent dat het aantal nesten volgend jaar explosief zal stijgen.

De vraag is nu of het mogelijk is dat de gemeente, budget vrij kan maken voor de aanschaf van een ontvanger met piepkleine zenders die de imkers van de zoekgroep aan de AH bevestigen? Daarmee kunnen we veel sneller de nesten lokaliseren.

Hieronder bijgevoegd de prijzen van de middelen die wij graag zouden willen aanschaffen. Onze vereniging doet de rest. We zijn erg benieuwd naar de support vanuit de gemeente, zodat we het opsporen enorm kunnen versnellen.

1. Een zender pakket van Robor kost €2400,- excl.BTW. Deze set is zo samengesteld dat het een compleet oplossing biedt met alles erin wat nodig is om de nesten van de Aziatische Hoornaars op te sporen
2. Dustbest-stofzuiger met H14 HEPA-filter en de lange buizenset tot 35 meter. Prijs: € 5.570,00 excl. BTW.
3. Tevens twee Aziatisch hoornaar beschermingspakken Prijs € 500,- per stuk om te gebruiken tijdens het verwijderen van de nesten met de speciale industriele stofzuiger.
4. Trappit lokstof 5 liter Prijs € 64,95. Hiervan is er dit jaar één gebruikt. De verwachting is dat er volgend jaar minimaal 3 zullen worden gebruikt doordat het aantal nesten flink zal toenemen.

Op dit moment ligt onze prioriteit bij het aanschaffen van de zenderset van Robor zodat we in ieder geval zo snel mogelijk de nesten kunnen opsporen. Daarnaast willen we graag een stofzuiger en 2 beschermende pakken aanschaffen zoals vermeld staan bij punt 2 en 3. Aangezien de provincie alleen nog nesten gaat laten ruimen welke bij kritieke plekken hangen waarbij er sprake is van steekgevaar. Voor de overige nesten willen wij als vereniging ons inzetten om de nesten op te ruimen. In een bericht van de provincie Noord-Holland verzonden op 26 november, kenmerk NR17112025LT, staat dat er €20.000 beschikbaar wordt gesteld.

Tevens heeft de bijenvereniging afdeling West-Friesland al contact gehad met H.V.C afdeling plagen te weten de heer 5.1.2e Deze dienst is niet uitgerust voor de bestrijding van de Aziatische hoornaar en wil in de toekomst graag gebruik maken van onze diensten.

Wij hopen dat u naar onze hulpvraag wil kijken.

5.1.2e / Secretaris Nederlandse bijenvereniging afdeling West-Friesland.
5.1 5.1.2e / Bioloog

To: Robor Nature[5.1.2e@robor.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e@noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e@noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 7/2/2026 11:05:38 AM
Subject: Aanvullende opdracht zendersets Aziatische Hoornaar
Received: Thur 7/2/2026 11:05:42 AM
NR300626LT04 aanvullende opdracht zendersets aziatische hoornaar.pdf

Geachte heer 5.1.2e,

Bijgaand de aanvullende opdracht zendersets Aziatische Hoonaar.

Succes met de opdracht.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e (5.1.2e
5.1.2e sector Natuur & Recreactie, Persoonlijk Ontwikkelbudget (PBDI)

T 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
5.1.2e@noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Per email verzonden aan 5.1.2e @robor.nl

Commissaris van de Koning
Uw contactpersoon
5.1.2e 5.1.2e

BEL/NR

Telefoonnummer: 5.1.2e

5.1.2e @noord-holland.nl

Verzenddatum
02-07-2026

Kenmerk
NR300626LT04

Uw kenmerk
26088

Betreft: Opdracht: Zendersets Aziatische Hoornaar met nummer 1200032939

Geachte heer 5.1.2e

Op 28 april 2026 ontving u van mijn collega 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e via e-mail van de opdracht voor Zendersets Aziatische Hoornaar met bovengenoemd opdrachtnummer.

Deze opdracht is in uitvoering. We hebben echter in de afgelopen periode geconstateerd dat meer aanvullende materialen nodig zijn.

Op basis van uw offerte op 22 juni 2026 is het aantal extra benodigde materialen vijftig (50) VFT110 zenders, zes (6) VF110 batterijopladers en 12 aanbrengpincetten om Aziatische hoornaar nesten te lokaliseren

Ik geef u hierbij dan ook de opdracht voor het verrichten van dit deze aanvullende materialen voor een bedrag van € 3.279,00, exclusief btw. De opdrachtwaarde komt daarmee op een totaal van € 16.663,00, exclusief btw, inclusief reis- en verblijfkosten, inclusief parkeerkosten en overige kosten. **Let op: overschrijding van het bovengenoemde totaalbedrag is niet mogelijk, tenzij hiervoor schriftelijke toestemming wordt verleend door de provincie Noord-Holland.**

Ik wens u veel succes bij het voltooien van deze opdracht.

Hoogachtend,
de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,

Afleveradres
Houtplein 33
2012 DE Haarlem

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provincie
Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

namens deze,

Sectormanager Natuur & Recreatie

5.1.2e

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

To: 5.1.2e (FRL)[5.1.2e @frysian.frl]; 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e (OV)[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e (GR)[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e (GL)[5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e (NB)[5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e (LB)[5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e (ZL)[5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @sittard-geleen.nl[5.1.2e @sittard-geleen.nl]; 5.1.2e @drenthe.nl[5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e, 5.1.2e
Sent: Tue 12/16/2025 3:43:44 PM
Subject: Actiepunten Aziatische hoornaar overleg
Received: Tue 12/16/2025 3:43:54 PM

Goedemiddag allen,

Bij deze de actiepunten en een paar niet-actie punten die uit het overleg van vanmiddag kwamen, in het rood.

We hebben er drie nieuwe exoten collega's bij: 5.1.2e 5.1.2e is nu in Drenthe het aanspreekpunt voor invasieve exoten en 5.1.2e (vandaag aanwezig) en 5.1.2e 5.1.2e (vandaag niet aanwezig) starten vanaf 1 januari parttime op het Aziatische hoornaar onderwerp in Limburg. 5.1.2e kunnen jullie vast in je vaste mail lijst zetten, maar 5.1.2e en 5.1.2e krijgen vanaf 6 januari een provincie mailadres; even dat jullie er rekening mee houden □* voor nu gebruik ik het mailadres dat ik heb doorgekregen.

1. Agenda langslopen
2. Mededeling: WOO verzoeken

Als er veel zienswijzen van andere provincies binnenkomen, informeer dan bij je WOO-contactpersoon naar de afspraken die zij interprovinciaal hebben gemaakt.

3. Overname coördinatorschap vanaf 2026

De provincies die zich hiervoor (voorlopig) hebben opgegeven bespreken dit intern en komen hier in januari op terug. Zij (of één van hen) zullen ook aansluiten bij de Interdepartementale werkgroep van de landelijke overheid. Ook 5.1.2e wil dit misschien wel doen, als de afspraken op locatie in Den Haag plaatsvinden. Wanneer hierover knopen zijn doorgehakt horen we het.

4. Waarneming.nl
   > Offerte 2026
   > Coördinatie van meldingen

Groningen gaat het contract van waarneming.nl in 2026 overnemen. Als je nog opmerkingen/wensen hebt wat betreft het contract, mail 5.1.2e deze week en het liefst ook met de andere provincies in de CC zodat 5.1.2e niet te veel dubbele opmerkingen krijgt. Hou het wel concreet; aan een meldpunt voor meer invasieve exoten gaan we in 2026 aandacht besteden.

5. Bericht van NBV

5.1.2e heeft zojuist een concept antwoord gemaild die opgesteld is door 5.1.2e en 5.1.2e. Als we willen kunnen we aan de hand van dit antwoord een gezamenlijk antwoord geven op het bericht van NBV, met het stuk van 5.1.2e 5.1.2e dat aan de provincies en gemeenten is gestuurd.

6. Interdepartementale werkgroep
   > Terugkoppeling

De interdepartementale werkgroep wil verder werken aan de Aziatische hoornaar.

   > Communicatie
   > Volksgezondheid
   > Certificering/ bestrijdingsmethoden

7. Wensenlijstje

De wensen uit het lijstje dat 5.1.2e in de teams omgeving heeft gedeeld kunnen we gebruiken als input richting de int. Werkgroep. Het actiepunt is om hier nogmaals naar te kijken met deze context in het achterhoofd. Naar verwachting komen we in januari weer bijeen en dan komt dit weer op de agenda.

8. Afsluiting

Sophie gaat ervoor zorgen dat iedereen in de ipoIE-teamsomgeving kan.

Fijne feestdagen en tot volgend jaar!

Groeten 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Team NBM
5.1.2e @provincie-utrecht.nl

PROVINCIE :: UTRECHT

Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht

Ik werk van maandag t/m donderdag.

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e @noord-holland.nl
Sent: Fri 8/28/2026 3:31:25 PM
Subject: Afdoeningstermijn verstreken – reactie gevraagd overlast en schade door de Aziatische hoornaar V2608 1802
Received: Fri 8/28/2026 3:31:30 PM

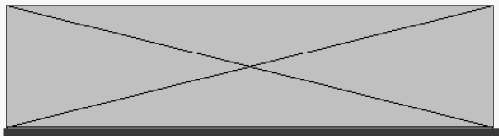

Provincie Noord Holland V2608 1802

Beste 5.1.2e 5.1.2e,

De afdoeningstermijn van de melding die wij op 22-08-2026 hebben doorgestuurd, is verstreken 22-08-2026 11:40. Wij vragen je zo spoedig mogelijk te reageren:

Per e-mail (antwoord op deze mail) of door telefonisch contact op te nemen met de melder en ons hierover te informeren.

Let op!
Ontvangen wij binnen 2 werkdagen geen reactie, dan volgt er een 2e herinneing.

Neem voor vragen gerust contact met ons op. Het meldingsnummer is V2608 1802

Melder: 5.1.2e
Gewenst contact via: Email
Telefoonnummer:
Afdoeningstermijn: 28-08-2026 17:30

Melding:
Ik ben een hobby-imker in een hobbytuin aan de 5.1.2e 5.1.2e
Hierbij wil ik als hobby-imker mijn ernstige zorgen uitspreken over de toenemende (Vespa velutina).

De gemeente is al geweest en bevestigd dat het om deze bijensoort gaat en twee bijen gevangen en mij vervolgens verwezen naar de provincie. Jullie zouden ons verder kunnen helpen.

Om te beginnen wil ik vermelden dat er een basisschool is gevestigd in de directe nabijheid van onze hobbytuin.

Ik houd als hobby bijen en merk dat de aanwezigheid van de Aziatische hoornaar een steeds groter probleem vormt voor mijn bijenvolken. De hoornaars jagen actief op mijn honingbijen en blijven rondom de bijenkasten aanwezig. Hierdoor ontstaat grote onrust bij de bijenvolken en worden mijn bijen voortdurend onder druk gezet. Dit leidt tot verzwakking van de volken en uiteindelijk tot het verlies van bijenvolken.

Als hobby-imker steek ik veel tijd, geld en zorg in het houden en gezond houden van mijn bijenvolken. Het is daarom zeer zorgelijk dat ik momenteel onvoldoende mogelijkheden zie om mijn bijen tegen deze invasieve exoot te beschermen.

Ik begrijp dat de provincie Noord-Holland inmiddels beleid heeft opgesteld voor de bestrijding van de Aziatische hoornaar en dat niet ieder aangetroffen nest automatisch wordt verwijderd. Toch wil ik u vragen om bij de uitvoering van dit beleid nadrukkelijk rekening te houden met de situatie van imkers en

de aantoonbare schade die een nest in de directe omgeving van een bijenstand kan veroorzaken.

Ik verzoek u daarom om:

1. te beoordelen of in mijn situatie maatregelen tegen de betreffende Aziatische hoornaars of het aanwezige nest kunnen worden genomen;
2. duidelijk aan te geven welke mogelijkheden een hobby-imker heeft wanneer een bijenvolk ernstig wordt belaagd;
3. te onderzoeken of bijenstanden als kwetsbare locaties kunnen worden meegenomen in het beleid voor bestrijding;
4. aan te geven bij welke instantie ik terecht kan voor daadwerkelijke bestrijding wanneer de situatie niet onder de huidige provinciale criteria valt;
5. te overwegen of voor imkers een specifieke regeling of maatwerk mogelijk is wanneer aantoonbare schade aan bijenvolken ontstaat door de Aziatische hoornaar.

Ik wil benadrukken dat mijn melding niet alleen betrekking heeft op persoonlijk ongemak. De Aziatische hoornaar vormt een ernstige bedreiging voor honingbijen en andere bestuivende insecten. Als hobby-imker probeer ik mijn bijdrage te leveren aan het behoud van gezonde bijenvolken en daarmee ook aan de bestuiving en biodiversiteit. Ook wil ik nogmaals benadrukken dat er een basisschool is gevestigd in de directe nabijheid.

Ik verzoek u daarom mijn situatie serieus te beoordelen en mij schriftelijk te laten weten welke concrete mogelijkheden er zijn om in deze situatie op te treden.

Eventuele toelichting van het Servicepunt:
24-08-2026 07:34 5.1.2e , 5.1.2e
Is dit een e-mail die jij zou kunnen beantwoorden of is dit meer voor de gemeente, BIJ12 of een andere instantie?

Waarom deze herinnering?
Het Servicepunt stuurt herinneringen om afspraken met melders na te komen en het meldproces overzichtelijk en navolgbaar te houden. Zo zorgen we ervoor dat vragen, klachten en meldingen van burgers en bedrijven voor de Provincie Noord-Holland tijdig worden beantwoord of dat de melder hierover goed wordt geïnformeerd. Herinneringen zijn bedoeld als ondersteuning en dragen bij aan een eenduidige werkwijze.

Met vriendelijke groet,

Servicepunt Provincie Noord Holland
Telefoon: 0800 – 0200 600
Website: www.noord-holland.nl

Openingstijden: maandag tot en met vrijdag 8.00 tot 17.00 uur
(voor dringende zaken kunt u ook buiten kantoortijden bellen; u wordt dan doorgeschakeld naar de telefonische meldingsdienst)

To: 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e (OV)[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e (GR)[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e (GL)[5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e (NB)[5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e (ZL)[5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @drenthe.nl[5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e, 5.1.2e
Sent: Tue 12/16/2025 12:29:00 PM
Subject: Agenda Aziatische hoornaar overleg
Received: Tue 12/16/2025 12:29:08 PM

Hallo iedereen,

Bij deze de agenda voor het overleg van 14:00.

1. Agenda langslopen
2. Mededeling: WOO verzoeken
3. Overname coördinatorschap vanaf 2026
4. Waarneming.nl
   > Offerte 2026
   > Coördinatie van meldingen
5. Bericht van NBV
6. Interdepartementale werkgroep
   > Terugkoppeling
   > Communicatie
   > Volksgezondheid
   > Certificering/ bestrijdingsmethoden
7. Wensenlijstje
8. Afsluiting

Tot straks,

Groeten 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie :: Utrecht
Ik werk van maandag t/m donderdag.

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 9/25/2025 8:15:04 AM
Subject: Aziatische hoornaar
Received: Thur 9/25/2025 8:15:08 AM

Hi 5.1.2e ,

Weet je al iets meer over de planning van nieuwe besluitvorming? Jij en 5.1.2e zitten op dit onderwerp toch? #zendersets? #educatie imkers?

Flevoland probeert speciale stofzuiger tegen Aziatische hoornaar
24-09-2025 | LELYSTAD (ANP) - Flevoland gaat een speciale stofzuiger inzetten om de Aziatische hoornaar beter te kunnen bestrijden. Met het nieuwe apparaat moeten hoog in bomen hangende nesten "efficiënt en veilig" vanaf de grond kunnen worden weggehaald. Vrijwilligers van de taskforce Aziatische hoornaar gaan met deze stofzuiger aan de slag.

Het laat volgens gedeputeerde Harold Hofstra (natuur) zien "dat Flevoland inzet op innovatie en samenwerking in de strijd tegen invasieve exoten. We hopen dat deze aanpak bijdraagt aan het beperken van de plaagdruk en het beschermen van onze natuur." De Aziatische hoornaar komt van nature niet voor in Nederland, maar verspreidt zich wel snel en wordt gezien als een bedreiging voor insecten als hommels en bijen.

Onlangs maakte de provincie Zeeland bekend te stoppen met het bestrijden van de Aziatische hoornaar. De aanpak is kostbaar en het aantal meldingen over nesten blijft toenemen. De inzet is nu het aantal Aziatische hoornaars beheersbaar te houden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkzaam op ma/di/do/vr

Provincie
Noord-Holland

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 4/9/2026 11:53:02 AM
Subject: Aziatische Hoornaar
Received: Thur 4/9/2026 11:53:13 AM

Dag 5.1.2e ,

Dank voor je vraag gisteren! Natuurmonumenten heeft het standpunt dat we als samenleving waarschijnlijk aan het voorkomen van de Aziatische Hoornaar zullen moeten gaan wennen. Bij waarnemingen via waarnemingen.nl op onze terreinen hoeft de verdelger daarom niet in actie te komen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Noord-Holland en IJsselmeergebied

Schaalsmeerdijk 1, 1534 NA, Oostknollendam
5.1.2e
maandag tot en met donderdag

https://www.natuurmonumenten.nl/bescherm-de-jonkies

To: 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 5/12/2025 3:10:25 PM
Subject: Aziatische hoornaar
Received: Mon 5/12/2025 3:10:00 PM

Hoi 5.1.2e,
Heb vanochtend met 5.1.2e gesproken over bestrijding Aziatische hoornaar.

Samenvattend:
De opdracht die we hem hebben gegeven kan hij nog even mee vooruit maar het is niet voldoende om dit hele jaar nog te bestrijden (staat nog ca. 15k van de opdracht open). 5.1.2e laat weten wanneer hij dit volledig heeft besteed.
Dus of we moeten de opdracht ophogen of we beslissen om dit jaar niet meer alles te bestrijden.

We hebben het ook gehad over zenders voor vrijwilligers. Hij gaf aan dat dit de bestrijding efficiënter maakt omdat hij dan zelf minder tijd kwijt is aan het opsporen van nesten en zich kan focussen op bestrijding. De vrijwilligers nemen dan de uren voor opsporen op zich en daardoor kan 5.1.2e meer nesten bestrijden binnen de opdracht (deze constructie hebben ze ook in Overijssel).
Hij staat er ook voor open om een rol te spelen in een cursus (mij onduidelijk of dat echt nodig is).

Voorstel:
- We stellen zendersets beschikbaar aan de taakgroep (kosten max. 10k)
  - Opties zijn: zelf kopen en ze aan de taakgroep 'schenken', of via 5.1.2e beschikbaar stellen (geen voorkeur van 5.1.2e)
- We breiden voor dit jaar de opdracht aan 5.1.2e uit zodat hij de nesten die gevonden worden door de taakgroep kan weghalen. Ik stel voor met 30k te verhogen zodat er in ieder geval net zoveel nesten als dit jaar kunnen worden verwijderd, maar waarschijnlijk meer omdat hij minder tijd kwijt is aan opsporen
- We nemen in opdracht aan 5.1.2e mee om de taakgroep te leren met de zendersets te werken en te bestrijden

Op deze manier zetten we dit jaar de bestrijding door zoals afgesproken en komen we de vrijwilligers tegemoet (en de gemeente, o.a. Purmerend). Ik zou zeggen dat de boodschap dan wel is dat we de bestrijding volgend jaar gaan afschalen en meer regie bij gemeenten/vrijwilligers gaan leggen (omdat uit rapport van Eis eigenlijk geen noodzaak blijkt om te bestrijden).

De vraag is of we ca. 40k budget beschikbaar hebben.

Ik heb volgende week een afspraak gemaakt met 5.1.2e van de taakgroep, zou fijn zijn als we dan in ieder geval uitsluitsel kunnen geven over de zenders en onze inzet voor de komende jaren. Kunnen morgen misschien nog even bespreken en dan voorleggen aan 5.1.2e.

Groet 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 9/23/2025 8:46:40 AM
Subject: Aziatische hoornaar
Received: Tue 9/23/2025 8:46:45 AM

'We moeten ermee leren leven'

bestrijding

Zoekgroep vindt nest Aziatische hoornaar in Zuiderzeemuseum Enkhuizen

Voorbijgangers keken deze week vreemd op van het pamflet met potje, dat aan een lantaarnpaal op het Streek plein in Bovenkarspel hangt. De wiekpot met lokstof is bedoeld om de Aziatische hoornaar te lokaliseren. Dergelijke potten zijn op meer plekken in West-Friesland te vinden, want de invasieve exoot rukt op en dat baart zorgen.

5.1.2e 5.1.2e

Bovenkarspel In het Zuiderzee dorp van het Zuiderzeemuseum is onlangs een nest gelokaliseerd van de Aziatische hoornaar, vertelt 5.1.2e . De Hoornse imker is coördinator West-Friesland en stuurt het zoekteam aan, dat in deze regio speurt naar nesten van de invasieve exoot, die vanuit het zuiden steeds verder oprukt in Nederland. Een zorgelijke ontwikkeling, aldus 5.1.2e , die tegelijkertijd onderkent dat het lastig, zo niet ónmogelijk is om de wespensoort uit te roeien. „We zullen er vermoedelijk mee moeten leren omgaan."

5.1.2e ziet dat de wesp oprukt in Nederland. „In het Spaanse Galicië zie je inmiddels veertig nesten op de vierkante kilometer, dat is heel veel. Maar in Nederland, vooral Limburg, Brabant en Zeeland, komen ze ook vaak voor." Ook in West Friesland rukt de hoornaar op. Vorig jaar werd in de Grote Waal in Hoorn een nest aangetroffen en verwijderd. Dit jaar is de wesp al gesignaleerd in Enkhuizen, Grootebroek, Medemblik, Wieringerwerf en 5.1.2e .

„Je ziet in lagergelegen gebieden als Hilversum en Naarden een hogere nestdichtheid. Daar is de hoornaar echt al gesetteld. En dat is voor de natuur een drama: een nest verorbert 115 kilo insecten, waarvan twintig tot dertig procent bij en, maar het is ook heel slecht voor de vlinder stand. Voor de hele biodiversiteit is deze ontwikkeling niet goed." Hoornaars maken twee nesten per jaar, een laaggelegen nest in het voorjaar en een nest hoog in de boom in de zomer. „Die zien eruit als een skippybal. Tref je een nest aan bij bijvoorbeeld het snoeien van je haag, dan heb je echt een heel groot probleem. De hoornaar is heel defensief, dat wil je niet." Bestrijding kost veel geld, dus dat is de oplossing niet, vreest 5.1.2e Daarom is het onder de duim houden van het insect in Noord-Holland, waar deze wespensoort nog niet zo heel lang voorkomt, de beste oplossing.

Zoekgroep

En dat is de taak van de zoekgroep, die bestaat uit groepen vrijwilligers. Onder hen natuurliefhebbers, maar bijvoorbeeld ook imkers, al benadrukt 5.1.2e dat het zeker niet 'het probleem van de imker is' zoals wel wordt gesuggereerd. „Er komt veel meer bij kijken. Het is het probleem van ons allen." De wiekpot ten, gevuld met zoete vloeistof als bier, wijn en suiker, worden ingezet om de hoornaar, als hij ergens is gesignaleerd, op te sporen en het nest uit de peilen. Wat nog een hele klus is. De zoete vloeistof trekt suikerhalers die op de pot landen, zichzelf volzuigen en linea recta naar het nest vliegen. „Onze vrijwilligers controleren regelmatig de potten. We vangen de wesp, geven hem een kleurtje en laten hem weer vrij, waarna we volgen welke richting hij op gaat. Daarbij is elke minuut honderd meter, dus je kunt berekenen in welke richting het nest moet hangen." Na drie meldingen in Grootebroek, in de buurt van de Dracht en de Habijt, besloot de zoekgroep wiekpotten op te hangen op meerdere plekken in Stede Broec. Daarbij is het natuurlijk nog de vraag of het nest zelf zich in Grootebroek bevindt, of bijvoorbeeld in buurgemeente Enkhuizen, waar onlangs in het museumdorp een nest werd aangetroffen. Het is van belang de nesten te vernietigen vóórdat de koningin uitvliegt, en dat wordt de komende weken verwacht, benadrukt 5.1.2e 5.1.2e , dus dringt de tijd. „Als we de nesten kunnen ruimen voordat de nieuwe koninginnen uitvliegen hebben we het volgend jaar minder druk. Hoe eerder je erbij bent hoe beter." Als coördinator van de zoekgroep moedigt 5.1.2e iedereen aan om meldingen te doen. „Als er bij jou in de buurt een hoornaar wordt gesignaleerd, kun je dat melden, want pas als we meldingen hebben kunnen we gericht gaan zoeken. Anders is het vinden van de nesten, zeker zo hoog in de boom, onbegonnen werk."

Natuurgebied

Het bestrijden van nesten in Noord Holland is de taak van bestrijder 5.1.2e uit Limburg, die de hoornaars met nest en al 48 uur in de vriezer stopt, waarna ze sterven. Maar hij heeft het razend druk. In heel Nederland moeten inmiddels tienduizenden nesten bestreden worden. Een van die nesten hangt dus hoog in de bomen in het Zuiderzee dorp in Enkhuizen. Het museum is inmiddels op de hoogte van het nest, bevestigt

woordvoerder 5.1.2e 5.1.2e. „Het nest hangt gelukkig in het natuurgebied, waar geen bezoekers komen, en niet midden in het museum. We hebben het wel aangemeld, maar we maken ons geen zorgen, omdat het geen overlast geeft voor onze bezoekers en dus ook niet tot onrust leidt.” Toch hoopt 5.1.2e dat wordt doorgepakt. Hij wijst op een filmpje van de bestrijding van een nest, waarbij de hoornaars zeer defensief reageren. „Moet je nagaan als je ze aantreft, terwijl je aan het snoeien bent! Vorig jaar hadden we een nest in Hoorn, j e ziet dat ze nu al veel vaker voorkomen dus haast is wel geboden. Maar of we de wedstrijd winnen weet ik niet. Ik vrees dat we met de hoornaar zullen moeten leren leven, ook in West-Friesland.”

Aziatische hoornaar

De Aziatische hoornaar is een wespensoort die van oorsprong niet in Nederland thuishoort, maar sinds een aantal jaren wordt aangetroffen. Het insect, dat in principe ongevaarlijk is voor mensen, is vooral schadelijk voor honingbijen, hommel soorten en andere bestuivende insecten. Vespa-Watch is een Vlaams meldpunt voor de Aziatische hoornaar, waar ook Nederlandse meldingen kunnen worden gedaan. Daar is ook in te zien waar in Nederland potten zijn te vinden. Tref je een nest aan bij bijvoorbeeld net snoeien van je haag, dan heb je echt een heel groot probleem. De hoornaar is heel defensief, dat wil je niet.
Op meerdere plekken in Stede Broec hangen wiekpotten om hoornaars te lokken.
Imker 5.1.2e 5.1.2e is coördinator West-Friesland van het zoekteam naar de hoornaars.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkzaam op ma/di/do/vr

Provincie
Noord-Holland

To: 5.1.2e [5.1.2e @live.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 11/28/2025 10:54:31 AM
Subject: Aziatische hoornaar 2026
Received: Fri 11/28/2025 10:54:31 AM

Hoi 5.1.2e ,

Er is zojuist een nieuwsbericht op onze website geplaatst over aanpak AH komende twee jaar:
Nieuw beleid voor bestrijding Aziatische Hoornaar in Noord-Holland

Zoals te lezen is gaan we alleen nog bestrijden in situaties die mogelijk risico's opleveren voor mensen en natuur. Hiervoor hebben we 30.000 euro beschikbaar gesteld. Het idee is om hiervoor een nieuwe opdracht te geven aan een bestrijder voor de komende twee jaar. Hoe we dit precies vorm gaan geven is nog niet bepaald. Er hebben meerdere mensen contact met ons gelegd met vragen over bestrijding volgend jaar, waarin ook andere technieken zoals met stofzuigers worden genoemd. Over de precieze criteria en organisatie hiervan moeten we op korte termijn nog een knoop doorhakken zodat dit voor volgend jaar op tijd is geregeld.

De prioritering is nodig om de kosten beheersbaar te houden. Daarnaast zien we het niet als verantwoordelijkheid van provincie om AH te beheersen in het kader van volksgezondheid (steekgevaar), in principe staan gemeenten hiervoor aan de lat. We hebben gemeenten een brief gestuurd waarin we hebben medegedeeld dat we de komende twee jaar nog nesten met risico's op steekgevaar verwijderen maar hierna hoogstwaarschijnlijk mee stoppen. Gemeenten kunnen komende twee jaar gebruiken om eigen aanpak te bepalen, afhankelijk van welke rol zij willen vervullen. Daarbij is het te bedenken dat de AH dezelfde behandeling kan krijgen als andere plaagdieren en wespen. Intussen werken we met de provincies aan een gezamelijke landelijke communicatie lijn en communicatiemateriaal voor gemeenten, inwoners etc.

Daarnaast stellen we 20.000 euro beschikbaar om inspanning van vrijwilligers te ondersteunen in opsporing en/of bestrijding, bijvoorbeeld voor zendersets. Ik ga graag met de taakgroep in gesprek over de invulling hiervan.

Er spelen verder nog veel vragen, zoals wat de risico's nou precies zijn voor de volksgezondheid (vergelijkbaar met wespen of erger?), en vragen over toegestande methoden en certificering voor bestrijding. Ik wilde in ieder geval laten weten dat provincies hier onderling en binnenkort o.a. met ministerie van volksgezondheid over in gesprek zijn en proberen zaken duidelijker te krijgen en beter te organiseren.

Groet,
5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

T: 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

To: [redacted] [redacted]@provinciegroningen.nl]; [redacted] [redacted]@noord-holland.nl]; [redacted] [redacted]@gelderland.nl]; [redacted] Lnv[redacted]@minlnv.nl]; [redacted] [redacted]@tilburg.nl]; [redacted] [redacted]@brabant.nl]; [redacted] [redacted]@prvlimburg.nl]; [redacted] [redacted]@assen.nl]
Cc: [redacted] ([redacted])[redacted]@minlnv.nl]; [redacted] [redacted]@minlnv.nl]
From: [redacted]
Sent: Thur 4/2/2026 5:25:34 PM
Subject: Concept landelijke website
Received: Thur 4/2/2026 5:26:26 PM
Outlook-rz33j3nf
Concept landelijke website Aziatische hoornaar.docx
2026-03-25 verslag kritiek-repliek sessie 2.docx

Goedemiddag,

Bij deze stuur ik jullie de concepttekst voor de webpagina Aziatische hoornaar toe ter voorbereiding van ons overleg volgende week woensdag 8 april. Het is nog niet helemaal af, maar gezien het paasweekend leek het ons goed om het alvast te delen.

Het zou mooi zijn als jullie de aanvullingen en toevoegingen voor het overleg nog kunnen toesturen. Nuttige websites zijn welkom!

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

[redacted] | [redacted] | Programma Natuur | [redacted] | [redacted]@brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 [redacted] Contactformulier | Brabant.nl

---

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Provincie Noord-Brabant

Concept landelijke webpagina Aziatische hoornaar

Home > onderwerpen > Aziatische hoornaar

Datum

1 april 2026

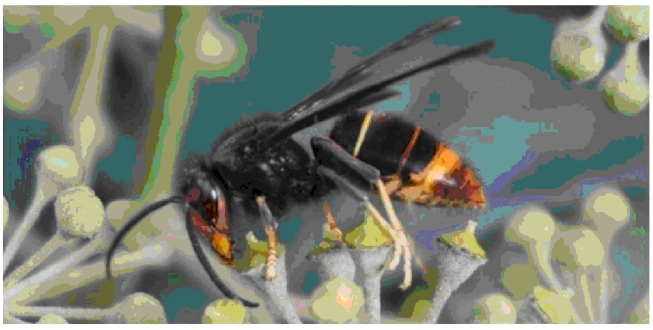

Aziatische hoornaar

Deelonderwerpen		
Herkenning en leefwijze	Risico's imkerij	Veel gestelde vragen?
Risico's volksgezondheid	Wat kunt u zelf doen	
Risico's biodiversiteit	Informatie voor gemeentes	

Kernboodschap

De Aziatische hoornaar komt steeds vaker voor in Nederland en zorgt voor overlast. Dat brengt ook veel vragen en zorgen met zich mee.
Er komen elk jaar heel snel veel nieuwe nesten bij. De soort is daardoor niet meer uit te roeien. We moeten leren omgaan met de Aziatische hoornaar.
Om u zo goed mogelijk te informeren leest u op deze website wat de Aziatische hoornaar is, welke risico's er zijn en wat u zelf kunt doen. Ook leggen we uit wie waarvoor verantwoordelijk is en waar u terecht kunt met uw melding. Je vindt hier antwoord op de meest gestelde vragen en verwijzingen naar andere betrouwbare websites voor meer informatie.

Wat is de Aziatische hoornaar?

De Aziatische hoornaar (ook wel geelpoothoornaar genoemd) is een insect. Deze hoornaar komt van nature niet in Nederland voor en zorgt voor overlast. De Aziatische hoornaar kan ook schadelijk zijn voor honingbijen, hommelsoorten en andere bestuivende insecten. We noemen de Aziatische hoornaar daarom ook een invasieve exoot.

Waar komt de Aziatische hoornaar vandaan?

De Aziatische hoornaar komt uit zuidoost Azië en komt sinds 2004 in Europa voor. Waarschijnlijk is de soort per ongeluk via handel naar Europa gekomen. Vanuit Frankrijk heeft de Aziatische hoornaar zich verspreid naar andere landen zoals Portugal, Spanje, Italië, België en Duitsland en ook Nederland.

Verspreiding in Nederland

De Aziatische hoornaar komt inmiddels in heel Nederland voor, maar leeft vooral in het midden en zuiden van Nederland

In 2017 kwam de Aziatische hoornaar Nederland binnen via Vlaanderen. De eerste waarneming was in de provincie Zeeland. Daarna breidt de soort zich snel uit. Het aantal nesten groeit en de hoornaar komt in steeds meer gebieden voor. Tot en met 2023 werden vooral nesten gevonden in Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. In 2024 en 2025 zien we ook een sterke toename in de andere provincies.

Snelle verspreiding

De Aziatische hoornaar kan zich snel verspreiden. Dat komt doordat één nest veel nieuwe koninginnen maakt. Gemiddeld gaat het om ongeveer 250 koninginnen per nest. Een klein deel daarvan overleeft de winter en start in het voorjaar een nieuw nest. Daarnaast heeft de Aziatische hoornaar nog weinig natuurlijke vijanden. Daardoor kan de soort zich snel uitbreiden naar nieuwe gebieden.

Wat doet de overheid?

Provincies en gemeentes maken beleid over de aanpak van de Aziatische hoornaar op basis van wetenschappelijke kennis. Zij kijken daarbij naar de mogelijke risico's van de Aziatische hoornaar. De risico's die nu bekend zijn, nemen we serieus. Tegelijk is de Aziatische hoornaar nog een nieuwe soort in Nederland. We zien daarom dat er nog veel vragen en zorgen zijn over de gevolgen van deze soort. Deze vragen en zorgen brengen we in kaart en onderzoeken we. Levert dat nieuwe inzichten op? Dan passen we de aanpak aan.

Herkenning en leefwijze

Kernboodschap
De Aziatische hoornaar is een sociale wesp die in groepen leeft. Hij is groter dan een gewone wesp. Door het jaar heen bouwt de Aziatische hoornaar verschillende nesten. Ook is het belangrijk om te weten dat de Aziatische hoornaar defensief is. Dat betekent dat hij steekt om zichzelf of zijn nest te verdedigen, vooral als u te dichtbij komt. Op deze pagina leest u meer over de herkenning en leefwijze van de Aziatische hoornaar.

Herkenning
De Aziatische hoornaar is vooral zwart met een opvallende gele band op het achterlijf. De poten zijn zwart met een geel uiteinde. Daarnaast heeft de Aziatische hoornaar een zwarte kop met een geel gezicht. Werksters worden tussen de 1,7 en 2,5 cm groot, de koningin wordt ongeveer 3 cm groot.

De inheemse Europese hoornaar is groter dan de Aziatische hoornaar en heeft veel meer geel op haar achterlijf. Het borststuk en kop van de Europese hoornaar zijn roodbruin.

Meer informatie over de herkenning van de Aziatische hoornaar vind je op PM.

Aziatische hoornaar

Europese hoornaar

Leefwijze
De Aziatische hoornaar is net zoals de Europese hoornaar en limonadewespen een sociale wesp. Een volk (ook wel kolonie genoemd) hoornaars bestaat uit één koningin en honderden werksters. Een volk kan aan het eind van het seizoen uitgroeien tot wel 2.000 tot 3.000 hoornaars, inclusief jonge koninginnen en mannetjes. De koningin legt als enige van het volk eitjes. De werksters verzorgen het nest en de larven.

[voedsel]
Aziatische hoornaars voeden hun larven met insecten. Het zijn opportunistische jagers die prooien vangen die veel voorkomen en makkelijk te vangen zijn. De Aziatische hoornaar heeft daarom een voorkeur voor honingbijen, andere sociale wespen (zoals limonadewespen) en vliegen. De werksters zelf leven van nectar van bloemen van bijvoorbeeld klimop.
De Aziatische hoornaar heeft in Nederland nog geen natuurlijke vijanden. In zuid Europese landen lijkt de wespendief de soort te hebben ontdekt als nieuwe voedselbron.

Ik kan me voorstellen dat dit "te veel' info is, ma
vind het belangrijk om het niet te veel in te korte
is dit de basis van ons verhaal: het is geen
monsterwesp, maar een dier dat z'n ding doet. Da
moeten we mee leren omgaan. Deze info is ook n
niet overzichtelijk op één website te vinden, dus
om het hier compact te bundelen
5.1.2e
04/01/2026 17:01

Hoeveel wespen in nest duitse/gewone wesp of Europese hoornaar?
5.1.2e
04/01/2026 17:06

Check of dit klopt. Dacht dat de insecten uitsluite voor larven waren
5.1.2e
04/01/2026 15:40

[levenscyclus]

De levenscyclus van Aziatische hoornaars begint met de koningin die na de winter ontwaakt. Zij bouwt een nieuw nest en legt de eerste eitjes. Als deze eitjes uitkomen worden ze verzorgt door de koningin totdat deze larven zich verpoppen tot werksters. De werksters nemen de verzorging van de larven over en breiden het nest uit. Het volk groeit gedurende het seizoen en produceert vanaf de nazomer nieuwe koninginnen en mannetjes. Rond oktober en november verlaten de nieuwe koninginnen het nest om een schuilplaats te zoeken voor de winter. Na 15 november zijn de meeste nesten zo goed als leeg: de werksters sterven en de jonge koninginnen overwinteren buiten het nest. Slechts 1 tot 10 procent van de bevruchte koninginnen overleeft de winter én hiervan zal slechts een klein deel daadwerkelijk erin slagen om een nieuw nest te stichtten.

[nesten]

De Aziatische hoornaar maakt in de loop van het jaar verschillende nesten, afhankelijk van de fase van de kolonie:

Voorjaarsnesten (klein, vaak laag bij de grond)
In maart-april bouwt de koningin een embryonest. Dit is vaak niet groter dan een pingpongbal en hangt op beschutte plekken zoals in een schuurtje, vogelhuisje, spouwmuur, onder een dakrand of in een heg.
In mei-juni groeit dit nest uit met werksters tot een primair nest. Het nest is nog steeds relatief klein en bolvormig.

Zomernesten (groot, vaak hoog in de boom):
In juli bouwen de werksters een secundair nest (het tweede nest), ook wel het zomernest genoemd. Dit nest is veel groter (tot wel 70 cm), hangt meestal hoog in bomen en heeft een vliegopening aan de zijkant. Het nest is gemaakt van papierachtig materiaal en valt vaak pas op als de bladeren beginnen te vallen.

Meer informatie over de leefwijze en de nesten van de Aziatische hoornaar vindt u hier

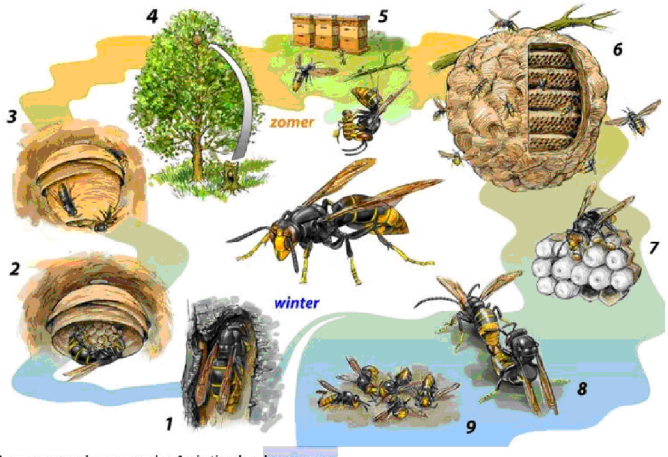

Levenscyclus van de Aziatische hoornaar

Check of afbeelding gebruikt mag worden (illustr
EIS/ 5.1.2e
5.1.2e
04/01/2026 15:36

Relevante bronnen

Site	Eigenaar	opmerking
Herkenning Aziatische hoornaar - kenniscentruminsecten.nl	EIS kenniscentrum insecten	Inclusief vergelijking met gelijkende soorten
EIS2024-06_ZeegersBuesink_2024_Aziatische_Hoornaar.pdf	EIS kenniscentrum insecten	
Aziatische hoornaar / geelpoothoornaar (Vespa velutina nigrithorax): alle info	Wespenstichting	
https://www.natuurpunt.be/soorten/insecten-ongewerveld/aziatische-hoornaar	Natuurpunt	Vlaamse website, met filmpje over herkenning
Aziatische hoornaar | Invasieve Exoten	Kennisnetwerp invasieve exoten	Inclusief filmpje over herkenning

Risico's volksgezondheid

Kernboodschap

De steek van de Aziatische hoornaar doet pijn, maar voor de meeste mensen is een steek niet gevaarlijk. De risico's zijn vergelijkbaar met die van andere wespen en hoornaars. Voor mensen met een allergie voor wespengif kan een steek wel gevaarlijk zijn. Dan is altijd medische hulp nodig. Bij een allergische reactie of andere acute situatie belt u 112.
Uw gemeente of provincie bekijkt per nest of er een risico is voor de veiligheid van mensen.

Op deze pagina vindt u meer informatie over het gedrag van de Aziatische hoornaar en de risico's voor de volksgezondheid en veiligheid voor mensen.

Gedrag van de Aziatische hoornaar

De Aziatische Hoornaar is een defensief insect. Dat betekent dat hij alleen aanvalt als hij zich bedreigd voelt.

De Aziatische hoornaar komt niet af op zoet eten of drinken. Dat is anders dan bij veel andere wespen, zoals de limonadewesp. Als u de Aziatische hoornaar met rust laat, dan laat hij u ook met rust.
Dit geldt ook voor nesten. Nesten die niet worden verstoord, bijvoorbeeld hoog in een boom, zijn meestal niet gevaarlijk. Wordt het nest wel verstoord dan verdedigen de hoornaars hun nest fel. Dat doen zij net als andere wespensoorten. Blijf daarom altijd op afstand van een nest (minimaal 5 meter). Controleer ook eerst uw heg of boom voordat u gaat snoeien.

Steek van de Aziatische hoornaar

Een steek van de Aziatische hoornaar doet pijn. De steek is niet gevaarlijker dan die van een gewone wesp. Een steek kan wel gevaarlijk zijn als u allergisch bent voor wespen of bijen. Bel in dat geval 112. Ook bij een steek in de hals of mond is het verstandig om direct een arts te bellen.

arts of 112?
5.1.2e
01/01/1900

Meer informatie over wat u kunt doen bij een wespensteek vindt u op de website van het Rode Kruis [link toevoegen]

Meerdere steken en extra risico

Het risico voor de mens wordt groter bij meerdere steken tegelijk. Dit kan gebeuren als Aziatische hoornaars hun nest verdedigen. Bij meerdere steken komt er meer gif in het lichaam. Dat kan gevaarlijk zijn. De Aziatische hoornaar kan ook gif in de ogen spuiten. Dit kan oogletsel veroorzaken.

Bekijk hier wat u kunt doen om het risico op gevaarlijke situaties en steekincidenten te verkleinen

Link naar deelonderwerp wat kunt u zelf doen
5.1.2e
04/01/2026 16:54

Relevante bronnen en Q&A

PM

Risico's biodiversiteit

Aziatische hoornaars jagen op insecten, maar huidige impact lijkt mee te vallen

- Kunnen lokaal een ongewenste extra drukfactor vormen
- Landscape of fear

Wat kunt zelf doen?

Kernboodschap

De Aziatische hoornaar komt steeds vaker voor in Nederland. De soort kan niet meer worden uitgeroeid. We moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Gemeenten en provincies maken daarom bewuste keuzes. Zij kijken per situatie wat nodig en mogelijk is. Niet elk nest wordt automatisch weggehaald door de overheid. Dat is ook niet altijd nodig, want niet elk nest vormt een gevaar.

Ziet u een Aziatische hoornaar of een nest? Dan kunt u zelf helpen om overlast of onveilige situaties te voorkomen. Verwijder een nest nooit zelf. Schakel altijd een professionele bestrijder in.

Melden van nesten

Ziet u een nest van de Aziatische hoornaar? Meld dit dan. Hoe u een nest meldt, verschilt per gemeente of provincie. Dat komt doordat meerdere overheden betrokken zijn bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. In sommige provincies worden nesten door de provincie bestreden. In de andere provincies hebben gemeenten een grotere rol.

Link naar “herkenning en leefwijze”

5.1.2e
04/02/2026 15:38

Na uw melding wordt bekeken:

- Of het om de Aziatische hoornaar gaat
- Of het nest een risico vormt voor de veiligheid van mensen
- Of het nest wordt verwijderd.

Provincies en gemeentes bepalen zelf welke nesten ze wel en niet weghalen, maar maken daarbij altijd een afweging van de risico’s. Als u melding maakt, kijken provincies of gemeentes of het inderdaad om de Aziatische hoornaar gaat en of het nest verwijderd moet worden. Losse hoornaars hoeft u niet te melden bij de overheid.

Wilt u weten wat de aanpak binnen uw provincie is? Klik op onderstaande kaart op uw provincie om naar de provinciale website te worden doorgestuurd

<Kaart invoegen waar je op de provincie kunt klikken en vanuit daar naar de provinciale pagina wordt gestuurd met meer uitleg.>

Voorkom overlast of gevaarlijke situaties

Niet elk nest is gevaarlijk. Het is vooral belangrijk om nesten niet te verstoren. Blijf daarom uit de buurt van een nest (minimaal 5 meter) en zorg dat het nest niet verstoord kant worden door spelende kinderen of huisdieren.

Gaat u uw boom of heg snoeien of uw schuur opruimen? Lijk dan van te voren goed of er misschien een nest in uw haag, boom of schuur zit. Stel de werkzaamheden uit als er een nest in de heg of boom zit.

Aziatische hoornaars die in de tuin op zoek zijn naar voedsel zorgen over het algemeen niet voor overlast omdat ze niet worden aangetrokken door zoete drankjes en ons eten. Als u wel overlast ervaart van de Aziatische hoornaar in uw tuin, dan kunt u verschillende maatregelen treffen om de overlast te verminderen. Deze vuistregels gelden ook voor andere wespensoorten.

- Blijf rustig en sla niet naar de hoornaars

- Zet zoet en drinken afgedekt weg
- Ruim rottend (val)fruit, etensresten en afval snel op
- Richt een buffetje in met fruit in een rustige 5 1 2e van de tuin. Hiermee leidt u de hoornaars naar een plek waar ze niet voor overlast zorgen

Bestrijding van de Aziatische hoornaar

Het is gevaarlijk om zelf het nest van de Aziatische hoornaar te bestrijden. Schakel daarom altijd een professionele bestrijder in als u een nest wilt laten verwijderen. Let er daarbij op dat de bestrijder zonder gif werkt. Het gebruik van gif buitenshuis is verboden en gevaarlijk voor mens en milieu. Nesten kunnen gifvrij worden bestreden met speciale stofzuigersystemen die Aziatische hoornaars in en rondom het nest opzuigen. Het nest zelf wordt in een bak geplaatst en ingevroren.

Sommige nesten worden door de overheid weggehaald. Neem daarom eerst contact op met uw gemeente of provincie als u een nest wilt laten bestrijden.

Meer informatie over de bestrijding van de Aziatische hoornaar vindt u hier

Imkerij en de Aziatische hoornaar

Kernboodschap
De betrokkenheid vanuit de imkerij is groot en wordt gewaardeerd. Imkers vormen een belangrijke schakel bij de signalering en opsporing van de Aziatische hoornaar. De overheid werkt daarom waar mogelijk samen met imkers en maakt op verschillende niveaus afspraken.

Vertegenwoordigers vanuit de imkerij zijn zowel op landelijk, provinciaal én lokaal niveau betrokken bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. De Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV) is namens de imkerverenigingen het centrale aanspreekpunt voor overheden bij de aanpak van de Aziatische hoornaar.

Impact op imkerij
De Aziatische hoornaar vormt een bedreiging voor honingbijen. Voor de Aziatische hoornaar zijn honingbijen een aantrekkelijke prooi en Aziatische hoornaars vliegen dan ook vaak bij bijenkasten om op honingbijen te jagen. De hoeveelheid honingbijen die worden gevangen hangt af van verschillende factoren zoals het aantal bijenkasten op één locatie en de hoeveelheid hoornaarnesten in de omgeving.
De aanwezigheid van de Aziatische hoornaar zorgt ook voor stress bij het bijenvolk. Hierdoor treedt foerageerverlamming op: honingbijen durven de bijenkast niet meer uit om nectar te halen waardoor het volk verzwakt de winter in gaat.

Misschien met mooie actiefoto?
5.1.2e
04/01/2026 16:40

Het is belangrijk om op te merken dat de Aziatische hoornaar niet de enige bedreiging is voor honingbijen (en andere insecten). Het gebruik van (landbouw)gif, ziektes en parasieten, verdroging en het afnemen van geschikt leefgebied zorgen er ook voor dat bijenvolken verzwakken. De Aziatische hoornaar is daarmee weliswaar een zichtbare, maar zeker niet de enige bedreiging voor honingbijen.

Kastbescherming
De Aziatische hoornaar kan niet meer worden uitgeroeid en we moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Dit vraagt om aanpassingen in de imkerij. Zo zijn er verschillende methodes om honingbijen te beschermen tegen de Aziatische hoornaar. Zo zijn er constructies op de markt die aan of rondom de bijenkast kunnen worden geplaatst waardoor honingbijen veiliger in en uit de kast kunnen vliegen. Hierdoor ervaren ze minder stress door de Aziatische hoornaar.

Zie voor meer informatie website NBV

Informatie voor gemeentes

Kernboodschap

Het is niet langer mogelijk om de Aziatische hoornaar uit te roeien en we moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Hierdoor veranderd de manier waarop overheden omgaan met deze soort. Verschillende provincies bouwen de bestrijding van de Aziatische hoornaar af en beperken zich tot hun verantwoordelijkheden ten aanzien van biodiversiteit. Tegelijkertijd zijn gemeentes vanuit hun taken ten aanzien van openbare orde en veiligheid genoodzaakt om keuzes te maken over de manier waarop zij met nesten omgaan die niet langer door de provincie worden bestreden.

Het Rijk en provincies streven naar het geven duidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden. Daarbij ondersteunen provincies gemeentes om de aanpak van de Aziatische hoornaar zo goed mogelijk te organiseren. Dit doen we onder andere door het inrichten van een speciale kennispagina waarin praktische informatie voor gemeentes wordt gedeeld.

Dit is de pagina waar bv de info bladen van Limb kunnen worden gedeeld. We moeten nog besprek waar deze pagina het beste kan komen. Bv via stadswerk?
5.1.2e
04/02/2026 14:08

Rollen en verantwoordelijkheden

De aanpak van invasieve exoten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en gebeurd op basis van verschillende belangen en wettelijke kaders. Hierdoor kan de rolverdeling tussen overheden of andere belanghebbenden soms onduidelijk zijn. Dit zien we ook bij de Aziatische hoornaar.

De provincies bestrijden invasieve exoten als onderdeel van hun wettelijke natuurtaken. Één van deze taken is het nemen van uitroeiings- of beheersmaatregelen tegen invasieve exoten van de Europese Unielijst. De Europese unielijst maakt deel uit van de Europese exotenverordening die is gericht op de bescherming van de biodiversiteit.
Unielijstsoorten die nog in de vestigingsfase zitten (soorten die nog weinig voorkomen) worden actief door de provincie bestreden terwijl wijdverspreide soorten, zoals de Aziatische hoornaar worden beheerst. Provincies bepalen zelf hoe ze een wijdverspreide soort beheersen en maken hiervoor een kosten- en baten afweging. Zo kiezen veel zuidelijke provincies ervoor om de actieve bestrijding af te bouwen en zich uitsluitend te richten op nesten die een gevaar vormen voor de biodversiteit. Noordelijke provincies kiezen nog voor het internsief bestrijden van nesten omdat de aantallen in het noorden veel lager zijn.

Gemeentes hebben geen formele taak op grond van de Europese exotenverordening, maar staan wel aan de lat voor openbare orde en veiligheid. Sommige nesten van de Aziatische hoornaar brengen risico's met zich mee voor de volksgezondheid en zijn daarom een punt van aandacht voor gemeentes. De aanpak van de Aziatische hoornaar is voor gemeentes is geen nieuwe wettelijke taak, maar wel een nieuwe plaagsoort waarvoor een aanpak moet worden opgesteld en middelen moeten worden gereserveerd. De Aziatische hoornaar moet gezien worden als soort die voor overlast kan zorgen, net zoals bijvoorbeeld limonadewespen.

Provincie Noord-Brabant

Besprekingsverslag

Bespreking

Kritiek-repliek – Inwoners + imkers

Aanwezig

5 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1 5.1.2e

Afwezig

5.1.2 5.1.2e ; 5.1.2 5.1.2e

Kopie aan

De kritiek-repliek methode wordt gebruikt om draagvlak te creëren bij belanghebbenden (actoren). Daarbij wordt kritiek van de belangrijkste belanghebbenden op een rij gezet en gefundeerd beantwoord. De antwoorden vormen op hun beurt bouwstenen voor de kernboodschap. In de eerste sessie hebben we ons gefocust op gemeentes, in deze sessie richten we ons op inwoners en imkers.

Kritiek-Repliek Inwoners

Kritiek 1
Ik meld een nest, maar hoor niks terug. Ik wil gewoon weten dat mijn melding serieus genomen wordt.
Repliek
Bedankt voor uw melding. We streven naar een responstermijn van …. De praktijk leert dat deze niet altijd gehaald wordt, zeker niet bij seizoensgebonden pieken zoals bij de geelpoothoornaar het geval is. Onze excuses hiervoor, maar we hopen op uw begrip.
Goede melding. We nemen elke melding serieus en registreren die. Door het grote aantal meldingen kunnen we niet altijd persoonlijk reageren. We werken eraan om de melders beter op de hoogte te houden van wat er met hun melding gebeurt.
Wij streven er naar om helder te communiceren over welke nesten wij wel en niet weghalen. Het meldsysteem via waarneming.nl dat de Provincies

gebruikten was bedoeld om in een vroeg stadium snel nesten in beeld te krijgen. Inmiddels is het aantal nesten zo snel toegenomen dat dit systeem ontoereikend is om alle meldingen goed te verwerken.
[input tijdens overleg] Dit is eigenlijk een te lokale vraag voor de landelijke website want de beantwoording hangt sterk af van de provincie of gemeente waar je woont. Beter is om vanaf de landelijke pagina door te verwijzen naar het provinciale beleid (en vanuit daar naar gemeentes) Liever niet op landelijke pagina doorverwijzen naar waarneming.nl, bij grote aantallen meldingen is dit systeem niet geschikt. Gemeentes regelen meldsystemen ook liever zelf (bijvoorbeeld via eigen site of app). Tip: probeer wel al een indicatie te geven over de snelheid waarmee nesten worden opgepakt
Kernboodschap (voorstel)
Geen gerichte kernboodschap nodig voor landelijke website. Kritiek 1-5 hangen samen en zijn gebundeld in één kernboodschap (zie kritiek 5)

Kritiek 2
Het nest dat ik heb gemeld wordt niet op tijd of niet snel genoeg weggehaald
Repliek
We streven naar een afhandeltermijn van … Hierbij prioriteren we op basis van risico-locaties en trachten we onderlinge reisafstanden te minimaliseren door het bundelen van meldingen in nabijheid van elkaar. Excuses voor de vertraging die u ervaart, maar we hopen op uw begrip.
Goede opmerking. We begrijpen dat dit vervelend is. We proberen nesten zo snel mogelijk te verwijderen. Door drukte lukt het niet altijd direct. We geven prioriteit aan situaties met risico voor mensen. We werken eraan om snel te handelen.
Inwoners willen graag dat een nest zo snel mogelijk wordt verwijderd en dat is begrijpelijk. Toch is het niet altijd noodzakelijk om een nest te verwijderen omdat er bijvoorbeeld geen gevaar is voor de volksgezondheid. Soms is het ook niet mogelijk om een nest binnen enkele dagen te verwijderen. Dit heeft onder andere te maken met de beschikbaarheid van de bestrijder of de weersomstandigheden. Wij hebben met onze bestrijder afspraken gemaakt om nesten binnen xx te verwijderen. Indien dit niet lukt wordt u hierover op de hoogte gebracht.
[input tijdens overleg] Ook dit is een “lokale” vraag. Burgers ervaren risico’s anders dan een provinciale/gemeente ambtenaar. Het is goed om duidelijk te verwoorden welke afwegingen we maken in het kader van verwachtingsmanagement - Acuut gevaar: bel 112, leg uit in welke situatie 112 mag worden gebeld - Hoe hoger het risico van een nest, hoe hoger de prioriteit en responsetijd (licht toe hoe we het risico bepalen)

- Responsetijd van niet acute nesten hangt af van onder andere de beschikbare capaciteit, weersomstandigheden en de planning (clustering van nesten op een route)
Kernboodschap (voorstel)
Geen gerichte kernboodschap nodig voor landelijke website. Kritiek 1-5 hangen samen en zijn gebundeld in één kernboodschap (zie kritiek 5)

Kritiek 3
Ik word van het kastje naar de muur gestuurd; niemand voelt zich verantwoordelijk.
Repliek
Vervelend dat u dit zo ervaart. Hopelijk begrijpt u dat recentelijk verschuivingen hebben plaatsgevonden in de taken en verantwoordelijkheden tussen provincie en gemeenten. Mogelijkerwijs heeft uw ervaring te maken met deze overgangsfase. De kaders zijn inmiddels helder en te vinden op …
Dat is vervelend. Het moet duidelijke zijn wie verantwoordelijk is. We werken samen met verschillende partijen, maar nemen meldingen altijd serieus. We zorgen dat meldingen bij de juiste partij komen en pakken dit beter op.
Momenteel bevinden we ons in overgangsfase in de aanpak van de Aziatische hoornaar. Hierbij moeten provincies en gemeentes zich hun nieuwe rol nog eigen maken. Helaas kan dit voor onduidelijkheid zorgen en worden inwoners soms per abuis naar het verkeerde loket gestuurd. Naarmate meer ervaring wordt opgedaan, zal dit minder vaak voorkomen.
[input tijdens overleg] Overgangsfase benoemen om begrip te creëren. Dit soort processen zij niet van de een op de andere dag geregeld. We vinden het vervelend en benadrukken dat we vragen en meldingen altijd serieus nemen. Belangrijk om overgangsfase al te benoemen op de website
Kernboodschap (voorstel)
Geen gerichte kernboodschap nodig voor landelijke website. Kritiek 1-5 hangen samen en zijn gebundeld in één kernboodschap (zie kritiek 5)

Kritiek 4
De beoordeling van de gemeente/bestrijder klopt niet, het nest wordt niet weggehaald terwijl dat zou moeten.
Repliek
We beoordelen de risico's van elk gemeld nest conform vaste kaders. Onze aannemer heeft hierin de vrijheid af te wijken van deze kaders op basis van een risicobeoordeling. Wellicht is het voor u goed om te weten dat de afstanden die wij als uitgangspunt hanteren over ruim voldoende veiligheidsmarge beschikken, uitzonderingen daargelaten.
Dat is vervelend. We begrijpen uw zorgen. De boordeling gebeurt volgens vaste richtlijnen. Niet elk nest wordt verwijdert. We kijken naar risico's voor mensen en omgeving. Als de situatie verandert beoordelen we dit opnieuw.

Dat is vervelend. Misschien is niet alle benodigde informatie aangeleverd waaruit blijkt dat bestrijding noodzakelijk is op grond van het gemeentebeleid en kunt u dit alsnog aanleveren. Daarbij moet opgemerkt worden dat de beoordeling van de bestrijding/gemeente in principe leidend is.
[input tijdens overleg] Dit is een te lokale vraag voor de landelijke website. We zullen ook meldingen krijgen van lege nesten (van het afgelopen seizoen) of meerdere meldingen van het zelfde nest. Hoe kan je hier mee omgaan? - Onder het nest (aan de boom) een bordje plaatsen met dat het nest leef is of dat het nest al is gemeld en onder de aandacht is. Daarmee straal je uit dat je "iets" doet, ookal laat je het hangen - Landelijke website met overzicht van gemelde/bekende nesten.
Kernboodschap (voorstel)
Geen gerichte kernboodschap nodig voor landelijke website. Kritiek 1-5 hangen samen en zijn gebundeld in één kernboodschap (zie kritiek 5)

Kritiek 5
Waar moet ik een nest melden en wie haalt mijn nest weg? Gemeente? Provincie? Ik weet het niet.
Kernboodschap (voorstel)
Het aantal Aziatische hoornaars neemt de afgelopen jaren sterk toe. Het is niet langer mogelijk om de Aziatische hoornaar uit te roeien en we moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Hierdoor veranderd ook de manier waarop overheden omgaan met deze soort. Dit kan per provincie verschillen omdat de situatie per provincie anders is. *Het bestrijden van de Aziatische hoornaar wordt in Nederland door meerdere overheden opgepakt. In sommige provincies wordt de Aziatische hoornaar door de provincie bestreden, terwijl in andere provincies de bestrijding zowel door de provincie als gemeente wordt uitgevoerd. Provincies en gemeentes bepalen zelf welke nesten ze wel en niet weghalen, maar maken daarbij altijd een afweging van de risico's.*
Repliek
Uit uw vraag begrijp ik dat de taken en verantwoordelijkheden tussen provincie en gemeente niet helemaal duidelijk zijn en/of dat onvoldoende duidelijk is waar u een nest kunt melden. Zie punt 3 voor nadere toelichting en doorverwijzing wat betreft taken en verantwoordelijkheden. Meldingen kunt u doen via Fixi, waarbij u meldingen aan de juiste verantwoordelijke wordt geadresseerd.
Goeie vraag. Meld het nest altijd bij de gemeente . De melding wordt beoordeeld en doorgezet. In veel gevallen zorgt de gemeente voor het verwijderen van het nest, vaak via een gespecialiseerd bedrijf. Twijfel u ? meld het altijd. Dan komt het bij de juiste partij en wordt het opgepakt.
Wie en of het nest verwijderd is afhankelijk van uw woonplaats. In sommige

provincies worden hoornaarnesten door de provincies bestreden. In andere provincies is de provinciale bestrijding afgebouwd waarbij gemeentes een medeverantwoordelijkheid hebben bij de bestrijding van bepaalde nesten. We begrijpen dat dit verwarrend kan werken. Daarom hebben we op xx een overzicht geplaatst van het beleid per gemeente.
Zie ook antwoord bij vraag 8.

Kritiek 6

Ik vind het onredelijk dat ik zelf de (hoge) kosten moet betalen voor het verwijderen van een nest. De overheid moet het voor mij weghalen.

Kernboodschap (voorstel)

De Aziatische hoornaar komt steeds meer voor in Nederland en we moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Dit betekent dat gemeentes en provincies bewust moeten kiezen hoe zij met de Aziatische hoornaar omgaan. Zij kijken per situatie wat nodig en mogelijk is. Het is daardoor niet vanzelfsprekend dat elk nest door de overheid wordt bestreden. Dit hoeft ook niet want niet elk nest vormt een gevaar.

Repliek

Wij begrijpen dat het maken van dergelijke kosten onwenselijk is. Tegelijkertijd dragen wij als overheid een groot deel van de kosten en maken wij bewuste keuzes in de kaders voor de nestbeheersing. Helaas kunnen wij als overheid niet alle verantwoordelijkheden dragen en daarmee ook niet alle kosten. Wij kunnen u wel voorzien van advies. De eerste vraag die wij onszelf en u uzelf daarbij kunnen stellen is of verwijdering van het nest noodzakelijk is voor uw veiligheid?

Ik begrijp dat het zo voelt. De kosten verdeling is. De kosten verdeling is niet altijd duidelijk. In veel gevallen ligt de verantwoordelijkheid bij de eigenaar van de grond of de woning. De overheid kan soms helpen of meedenken, maar vergoed niet altijd. We kijken per situatie wat nodig en mogelijk is, vooral als er een risico is voor de omgeving. Twijfelt u? Neem contact op met de gemeente om te bespreken wat er kan.

We begrijpen dat het vervelend is om op eigen kosten een nest te laten verwijderen en dat deze kosten vaak onverwacht zijn.
De Aziatische hoornaar is een soort die in Nederland zal blijven. Daarom moeten provincies en gemeenten keuzes maken in welke nesten zij wel en niet bestrijden op basis van hun wettelijke taken en verantwoordelijkheden als terreinbeheerder. Particulieren zijn verantwoordelijk voor hun eigen terreinen en maken dus ook zelf de keuze of zij een nest willen bestrijden, net zoals bij andere wespensoorten.

Het is niet altijd noodzakelijk om een nest te bestrijden. Het ligt aan de situatie of er sprake is van een “probleem” dat moet worden opgelost

[input tijdens overleg]
Goed om het achterhoofd te houden er voor inheemse soorten vaak een andere afweging wordt gemaakt (soort hoort hier thuis, heeft een nuttige rol)

om wel/niet te bestrijden en dat men die makkelijker accepteert dan die bij de Aziatische hoornaar

Leg op de website uit dat de situatie tov eerdere jaren is veranderd en dat het niet meer vanzelfsprekend is dat de overheid betaald voor de bestrijding van een nest. Het is een gevestigde soort en we moeten er mee leren leven. Heb daarbij oog voor verschillen Noord en Zuid Nederland

Goed om ook de verschillende nesten te benoemen (niet elk nest is het zelfde) en duidelijk maken dat er een verschil zit in nesten op particulier terrein en publiek terrein

Niet elk nest hoef te worden verwijderd, maar schakel altijd een bestrijder in als u het nest wilt verwijderen. “bel zelf een bestrijder net zoals u dat ook bij een wespennest zou doen”

Kritiek 7

Ik ben erg bang/allergisch voor Aziatische hoornaars (/wespen) en maak me zorgen

Kernboodschap (voorstel)

Veel mensen zijn bang voor wespen (waaronder hoornaars) en andere stekende insecten. Wespen (waaronder hoornaars) zijn defensief en steken alleen uit zelfbescherming. De steek van de Aziatische hoornaar kan pijnlijk zijn, maar is doorgaans niet gevaarlijk als u niet allergisch bent. Bel altijd 112 als u allergisch bent voor wespen en door de Aziatische hoornaar of wanneer er een andere medische acute situatie is.

Repliek

Wij begrijpen uw zorg. Wat mogelijk voor enige geruststelling kan zorgen is dat wespen (waaronder hoornaars) nooit agressief gedrag vertonen en dus nooit zonder reden zullen stekken. Wespen en hoornaars gebruiken hun angel enkel ter verdediging, bijvoorbeeld in directe nabijheid van hun nest. In geval van een allergie voor wespengif adviseren wij in het geval van een nest in uw nabije omgeving om deze te melden indien het op openbaar terrein is of in geval van privéterrein een wespenbestrijder te laten komen om het nest te verwijderen. Dit advies geldt overigens niet alleen voor geelpoothoornaars, maar ook voor inheemse wespen en hoornaars.

Dat is begrijpelijk. Angst en allergie maakt dit extra spannend. Neem dit altijd serieus. Blijf uit de buurt van het nest en probeer het niet zelf te verwijderen. Meld het direct en duidelijk aan dat u bang of allergisch bent. Dan er sneller gekeken worden voor een passende oplossing. Voelt u zich onveilig? Neem contact op met de gemeente. Bij acute situaties kunt u ook 112 bellen

Veel mensen zijn bang voor wespen en andere stekende insecten. Een steek kan pijnlijk zijn, maar is doorgaans niet gevaarlijk als u niet allergisch bent. Aziatische hoornaars (en veel andere soorten) komen niet op zoetigheid af en steken alleen als ze zich bedreigd voelen, bijvoorbeeld als u te dicht bij het nest komt.
Er zijn een aantal praktische tips waarmee u de kans om een nest te verstoren

verkleint
- Inspecteer uw heg of boom voordat u gaat snoeien
- Let in het voorjaar bij vogelhuisjes en andere beschutte plekken zoals een overkapping op af en aan vliegende hoornaars.

Etc

Mocht u toch gestoken worden dan "voeg advies rode kruis/GGD toe".

[input tijdens overleg]

Deze vraag speelt ook voor wespennesten in het algemeen. Check wespenstichting voor inspiratie.

Bel 112 bij acute medische situatie of steek bij allergie. (laat bij allergie het nest altijd preventief verwijderen)

Benadruk dat soort defensief is (ipv "niet agressief")

Goed om het gedrag van het dier en de steek op zich te scheiden. Maak onderscheid het dier (op zichzelf niet agressief/gevaarlijk), het gif en het volk (verdediging nest).

Kritiek 8

Wat moet ik doen als ik een Aziatische hoornaar(nest) zie? Moet ik dit melden?

Kernboodschap (voorstel)

De beste manier om een nest te melden is afhankelijk van de gemeente of provincie waar u woont. Zo kunt u in de provincies PMPM, het nest het beste melden via waarneming.nl. In de overige provincies hebben gemeentes een grotere rol in de bestrijding en kunt u een nest het beste direct bij de gemeente melden. Zij kijken of het inderdaad om de Aziatische hoornaar gaat en of het nest verwijderd moet worden.
Losse hoornaars hoeft u niet te melden bij de overheid.

Repliek

Het melden van geelpoothoornaars heeft uitsluitend zin als sprake is van een nest. Wij kunnen namelijk enkel nesten beheersen en geen individuele dieren.

Ja altijd melden. Ziet u een (mogelijk) nest van de Aziatische Hoornaar:
- Blijf op afstand(minimaal 5-10 meter)
- Kom niet in de buurt en raak het nest niet aan
- Maak als het kan een foto (van afstand)
- Meld het bij de gemeente

Na uw melding wordt gekeken of het echte om de Aziatische Hoornaar gaat en of het nest verwijdert moet worden.
Twijfelt u? gewoon melden. Liever een keer te veel dan te weinig.

Werksters van de Aziatische hoornaar hoeven in principe niet te worden gemeld (maar mag wel via waarneming.nl). De gemeente/provincie bestrijdt geen individuele werksters.

Een nest van de Aziatische hoornaar mag altijd gemeld worden, bijvoorbeeld via waarneming.nl, maar dit is niet verplicht. Indien u graag wilt dat het nest wordt bestreden kunt u het nest het beste melden bij uw provincie/gemeente

(afhankelijk van provincie). De provincie/gemeente bepaalt dan of het nest inderdaad bestreden moet worden. Elke overheid heeft een eigen meldsysteem zoals een meld & herstel pagina. Vraag bij uw gemeente na hoe u een nest het beste kan melden. Andere optie: Op xx vindt u per gemeente het beleid ten aanzien van de Aziatische hoornaar en de wijze waarop u de melding door kan geven/ vul hieronder uw postcode in en u wordt doorverwezen naar de juiste website

Kritiek 9
De overheid neemt mijn veiligheid niet serieus als zij nesten (te lang) laten hangen
Kernboodschap (voorstel)
Niet elk nest van de Aziatische hoornaar vormt een bedreiging voor de mens. Provincies en gemeentes nemen elke melding van een nest serieus. Zij maken per melding een inschatting van de risico's voor de veiligheid en volksgezondheid. Deze inschatting gebeurd op basis van actuele kennis.
Repliek
Zie antwoord 4
Ik begrijp dat dat zo voelt. Veiligheid nemen we serieus. Niet elk nest wordt weggehaald. We beoordelen eerst het risico voor mensen en de omgeving. Nesten zonder direct gevaar krijgen soms een lagere prioriteit. Is er wel risico of voelt het onveilig? Meld dat opnieuw en geef duidelijk aan waarom. Dan wordt de situatie opnieuw bekeken en zo nodig opgepakt.
Deze kritiek gaat over onderliggende angst, ik weet niet goed hoe we die kunnen wegnemen. De veiligheid van inwoners staat voorop bij de overheid (gemeente/provincie). Om die reden haalt de gemeente/provincie in de openbare ruimte nesten weg die als risicovol worden gezien. De Aziatsche hoornaar is niet gevaarlijker dan andere inheemse wespensoorten. Daarom is het beleid ten aanzien van particuliere terreinen hetzelfde als bij nesten van de limonadewesp en Europese hoornaar. Inwoners zijn op hun eigen terrein verantwoordelijk voor het (desgewenst) bestrijden van plaagsoorten zoals limonadewespen en Aziatische hoornaars.
[input tijdens overleg] We moeten duidelijk zijn over het risico van nesten en wanneer je acteert. Tegelijk moeten we ook accepteren dat we niet alle risico's in het leven weg kunnen nemen. En we nemen elke melding serieus en zo nodig opgepakt.

Kritiek 10
Iedereen beweert iets anders over de aanpak van Aziatische hoornaars, ook commerciële bestrijders. Waar vind ik betrouwbare informatie?
Kernboodschap (voorstel)
Deze officiële website geeft betrouwbare informatie over de Aziatische

hoornaar op basis van de nieuwste wetenschappelijke inzichten en ervaringen. Waar nodig, wordt u doorverwezen naar betrouwbare websites of publicaties voor meer informatie. *Betrouwbare informatie over de lokale aanpak van de Aziatische hoornaar vindt u op de website van uw provincie of gemeente.*
Repliek
Wij delen uw zorg. Precies om die reden is in gezamenlijkheid als overheid besloten u te verwijzen naar … Deze website geeft betrouwbare informatie op basis van wetenschappelijke inzichten en ervaringen en verwijst u waar nodig/mogelijk door naar betrouwbare websites of publicaties. Op deze manier hopen wij uw vragen te beantwoorden op basis van betrouwbare informatie.
Goeie vraag. Het klopt dat er verschillende verhalen zijn. Voor betrouwbare informatie kunt u het beste kijken op de site van uw gemeente en bij de site van de Provincie. Verder kunt ook bij de NVWA. Melden kunt u bij de gemeente. Dit zijn officiële bronnen. Zij werken met vaste richtlijnen en actuele informatie.
Er is veel informatie te vinden over de Aziatische hoornaar. Niet alle informatie is betrouwbaar of correct. Om deze reden hebben het Rijk en de Provincies in samenwerking met gemeentes, de volgende website gelanceerd: Hier vindt u betrouwbare informatie.
[input tijdens overleg] Er zijn officiële bronnen bij provincie, gemeenten en NVWA. Die werken volgens een vaste richtlijn en actuele informatie. De website verwijst hier ook zo goed mogelijk naar.

Kritiek 11
Wie moet ik inhuren als ik een nest zelf wil bestrijden? Heb ik een gespecialiseerde bestrijder nodig?
Kernboodschap (voorstel)
Het is gevaarlijk om zelf het nest van de Aziatische hoornaar te bestrijden. Schakel daarom altijd een professionele bestrijder in als u een nest wilt laten verwijderen. Het is belangrijk dat de bestrijder zonder gif werkt. Het gebruik van gif buitenshuis is verboden en gevaarlijk voor mens en milieu. *Sommige nesten worden door de overheid weggehaald. Neem daarom eerst contact op met uw gemeente of provincie als u een nest wilt laten bestrijden.*
Repliek
U bent vrij te kiezen voor een wespenbestrijder naar keuze. Omwille van de gezondheid van het milieu, (huis)dieren en uzelf adviseren wij u ten zeerste te kiezen voor gifvrije bestrijding. U kunt hiervoor o.a. terecht bij de Wespenstichting.
Goeie vraag. U mag het nest niet zelf bestrijden. Dit is gevaarlijk en vraagt om specialistische kennis en middelen. Neem altijd contact op met uw gemeente. Het nest wordt beoordeeld en , als dat nodig is, verwijdert door gespecialiseerde bestrijder.
Voordat u een bestrijder inhuurt is het goed om te kijken wat het gemeentebeleid is. In sommige gemeentes worden nesten (onder voorwaarden) kosteloos bij particulieren bestreden. Bedenk ook dat niet elk nest bestreden hoeft te worden. Nesten hoog in de boom vormen doorgaans

geen gevaar.

Indien de gemeente het nest niet bestrijdt kunt u zelf een bestrijder inhuren. Dit mag een bestrijder zijn die ervaring heeft met het verwijderen van (aziatische) hoornaars. Let er bij het inhuren op dat de bestrijder in het bezit is van een geldig certificaat en wees u er van bewust gif voor wespenbestrijding niet in de buitenruimte mag worden gebruikt. Een gifvrije methode heeft de voorkeur.

[input tijdens overleg]
Schakel altijd een gediplomeerde/ gecertificeerde professional om nesten weg te halen.

Biociden zijn niet toegestaan (dus "voorkeur voor gifvrij" is niet correct. Je mag gewoon geen gif gebruiken).

Er is geen certificaat nodig om gifvrij te werken, in feite mag je iedereen inhuren die gifvrij werkt, maar dan heb je niet per se een professional. Het Rijk verkend mogelijkheden voor een speciaal hoornaar certificaat voor bestrijders.

Gewenste werkwijze voor nu: zoek een professional (check of hij de juiste certificaten heeft) en vraag of hij gifvrij kan werken. Neem geen bestrijders in dienst die toch met gif willen werken (dat zijn de cowboys).

Kritiek 12

Wat doe ik tegen werksters in mijn tuin? Ik heb hier last van.

Kernboodschap (voorstel)

Aziatische hoornaars die in de tuin op zoek zijn naar voedsel zorgen over het algemeen niet voor overlast omdat ze niet worden aangetrokken door zoete drankjes en ons eten. Als u wel overlast ervaart van de Aziatische hoornaar in uw tuin, dan kunt u verschillende maatregelen treffen om de overlast te verminderen.
(Op de webpagina de maatregelen benoemen)

Repliek

Erg vervelend te horen dat u overlast ervaart. Doorgaans zorgen enkel werksters van de 'limonadewespen' voor overlast aangezien zij kunnen worden aangetrokken door de suikers van onze drankjes of ons voedsel. Om overlast te beperken kunt u verschillende maatregelen treffen, waarbij wij u graag verwijzen naar de website van de Wespenstichting. Blijf vooral kalm!

Dat is vervelend. U kunt hier zelf iets aan doen:
- Blijf rustig en sla niet naar de hoornaars
- Zet zoet en drinken afgedekt weg
- Ruim etensresten en afval snel op
- Vermijd sterke geur zoals parfum

Blijft de overlast groot? Dan kan er een nest in de buurt zitten. Meld dat bij de gemeente.

Het is vervelend als u overlast ondervindt van Aziatische hoornaars. Het heeft geen zin om werksters en andere wespen in uw tuin te bestrijden. Als de

overlast te groot is, kunt u uw tuin minder aantrekkelijk maken voor Aziatische hoornaars, maar dat betekent ook dat andere insectensoorten zoals (wilde) bijen uw tuin ook minder aantrekkelijk vinden. Zo zijn er bepaalde planten waarvan bekend is dat hoornaars en wespen ze graag bezoeken, ook rottend fruit trekt wespen en hoornaars aan.
[input tijdens overleg] Website kan inwoners adviseren met praktische adviezen (check wespenstichting): Blijf rustig, zet drinken afgedekt weg, ruim afval snel op, vermijd parfum etc. Hierbij moeten we ook onderscheid maken tussen hoornaars en wespen, zodat dit ook duidelijk is. Moeten we ingaan op lokvallen? Liever niet te veel aandacht geven, maar wel kort benoemen dat je beter niet kan gebruiken (lok geen hoornaars met lokvallen) Niet zeggen 'maak je tuin minder aantrekkelijk' dat zorgt voor grijze tuinen. Dat wil je ook niet. Wel duidelijke statement maken als overheid hierover.

Kritiek Repliek – Imkers

Kritiek 1
Wij voelen ons nog onvoldoende betrokken/ onze praktijkkennis kan goed worden benut.
Kernboodschap (voorstel)
Imkers spelen een belangrijke rol bij het herkennen en melden van nesten van de Aziatische hoornaar. Vertegenwoordigers vanuit de imkerij zijn zowel op landelijk, provinciaal én lokaal niveau betrokken bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. De Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV) is namens de imkerverenigingen het centrale aanspreekpunt voor overheden bij de aanpak van de Aziatische hoornaar.
Repliek
Uw inzet wordt zeer gewaardeerd. …
Goed opmerking. We vinden uw praktijkkennis juiste heel waardevol. We willen imkers beter betrekken bij de aanpak. Uw kennis kan helpen bij het herkennen, melden en beoordelen van situaties. We kijken hoe we dit structureel kunnen meenemen in de samenwerking.
De imkerij bestaat uit een diverse groep inwoners die zijn verenigd in diverse lokale verenigingen. Vertegenwoordigers vanuit de imkerij zijn zowel op landelijk, provinciaal én lokaal niveau betrokken bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. Zo zijn door de provincie eenmalig middelen vrijgemaakt voor de ondersteuning van de imkerij en zijn er diverse gemeentes die afspraken maken met lokale verenigingen. Daarnaast vindt er regelmatig afstemming plaats met vertegenwoordigers vanuit de imkerij bij bijvoorbeeld het opstellen van beleid.

[input overleg]
De NBV is hét aanspreekpunt voor overheden, dus imkers kunnen zich het best organiseren via de NBV. Ook via de nationale bijenstrategie kunnen imkers een eigen bijdrage doen. Belangrijk is om het signaal geven dat ze zichzelf goed moeten organiseren.

Kritiek 2

Kan de overheid ons ondersteunen met de aanschaf van selectieve vallen/zenders/etc?

Kernboodschap (voorstel)

Niet besproken. Het is aan de gemeente/provincie om hier zelf een afweging in te maken

Repliek

Het is aan elke gemeente de keuze om wel/niet

De overheid kan soms ondersteunen, maar dat is niet overal hetzelfde geregeld. In sommige provincies of gemeenten is er subsidie of ondersteuning voor imkers, bijvoorbeeld voor materialen zoals vallen of opsporingsmiddelen. Ook zijn er voorbeelden waar gemeente bijdragen aan systemen om nestte op te sporen of vallen te plaatsen. MAAR dit is NIET LANDELIJK GEREGELD. HET VERSCHILD PER PROVINCIE OGF GEMEENTE. Antwoord: We begrijpen deze behoefte. Op sommige plekken is al ondersteuning mogelijk. We kijken hoe we imkers hierin beter kunnen faciliteren en nemen dit mee in de verdere aanpak.

Elke provincie en gemeente maakt op basis van haar beleid zelf een afweging om imkers te ondersteunen.

Vanuit PNB: Nee op dit moment hebben wij geen mogelijkheden om de imkerij financieel te ondersteunen. Wij richten onze aanpak op de bestrijding op bedreigde populaties wilde bijen. Eerder heeft de provincie wel eenmalig middelen vrijgemaakt voor de aanschaf van bestrijdingsmiddelen voor imkers. Hierover is afstemming geweest met de provinciale vertegenwoordiging vanuit de imkerij.

Kritiek 3

De overheid neemt de gevaren van de Aziatische hoornaar niet serieus. Uit dit artikel/onderzoek/nieuwsbericht blijkt dat de problemen voor de biodiversiteit en gezondheid veel groter zijn dan nu wordt geschetst

Kernboodschap (voorstel)
Overheden maken beleid op basis van de huidige (wetenschappelijke) inzichten over de Aziatische hoornaar en de mogelijke risico's die deze soort vormt voor volksgezondheid, biodiversiteit en de imkerij [links toevoegen naar betreffende onderdelen]. De risico's die bekend zijn nemen we serieus. Tegelijkertijd is de Aziatische hoornaar een nieuwe soort in ons land en we zien dat er nog veel vragen en zorgen zijn over de impact van de Aziatische hoornaar. Deze vragen en zorgen brengen we in beeld en onderzoeken we. Als dit onderzoek leidt tot nieuwe inzichten zullen ons beleid daar op aanpassen.
Repliek
Wij begrijpen uw zorg. Belangrijk om te weten is dat wij de ernst van de problematiek serieus nemen en op de voet volgen. Wij laten ons als gemeente hierin leiden door de hogere overheden als provincie en rijksoverheid aangezien zij nauwe contacten onderhouden met experts in het vakgebied op zowel de thema's biodiversiteit als gezondheid.
Ik begrijp de zorg. Er zijn inderdaad verschillende geluiden hierover. De AH is een invasieve soort en kan schade geven aan de biodiversiteit en bijen. Daarom staat hij ook op de Europese lijst van zorgsoorten. Tegelijk laten onderzoeken zien dat de grootte van het risico nog niet overal hetzelfde wordt beoordeeld. Sommige studie zeggen dat de impact beperkt is , terwijl andere juist waarschuwen voor grotere effecten. ANTWOORD: We nemen de risico's serieus. Er is nog discussie tussen de onderzoeken over hoe groot het probleem precies is. Daarom kiezen we voor een aanpak waarbij we blijven monitoren en ingrijpen waar dat nodig is.
Als overheid baseren we ons beleid zo veel mogelijk op betrouwbaar (wetenschappelijk) onderzoek. Uit dit onderzoek komen adviezen en richtlijnen voor de aanpak van de Aziatische hoornaar. We zien dat er twijfel is over deze afwegingen en adviezen. Wanneer er aanleiding is om eerdere conclusies te herzien, dan staan wij hiervoor open, mits dit goed onderbouwd kan worden. Om die zelfde rede is in het verleden de status van de Aziatische hoornaar gewijzigd van eliminatie naar beheersen. We nemen nieuws en andere artikelen serieus, maar moeten ook steeds de afweging maken of de aangedragen informatie 1. Correct is (geen desinformatie) 2. Onafhankelijk is (het eerlijke verhaal, zonder informatie uit te vergroten of juist te bagatelliseren) 3. Een structureel fenomeen is of een uitzondering
[input overleg] We maken beleid op basis van de risico's die nu in beeld zijn. De ricico's die momenteel in beeld zijn nemen we uiterst serieus. Het klopt dat er aanvullende vragen zijn. De webpagina en het beleid zijn gebaseerd op de huidige inzichten. We erkennen dat er nog veel vragen en zorgen zijn over gezondheid en biodiversiteit. Deze vragen brengen we in beeld en zoeken we uit met vervolgonderzoek. Heb ook aandacht voor het feit dat het een nieuwe soort is. Het heeft onze

volle aandacht maar er zullen altijd nieuwe inzichten komen. Deze moeten wel gebaseerd zijn op huidige inzichten vanuit de wetenschap. Goed om dan meteen door te verwijzen naar de onderdelen die in gaan op risico's voor biodiversiteit en volksgezondheid

Kritiek 4
De provincie laat het werk teveel aan ons over terwijl het hun verantwoordelijkheid is
Kernboodschap (voorstel)
De betrokkenheid vanuit de imkerij is groot en wordt gewaardeerd. Imkers vormen een belangrijke schakel bij de signalering en opsporing van de Aziatische hoornaar. De overheid werkt daarom zo veel mogelijk samen met imkers. Dit wordt georganiseerd via lokale en landelijke aanspreekpunten vanuit de imkerij
Repliek
Vervelend dat u dat zo ervaart. Als overheid maken wij duidelijke keuzes in de aanpak van de geelpoothoornaar. Wij zijn ons ervan bewust dat onze werkwijze niet zal leiden tot het elimineren van de geelpoothoornaar en dat is ook niet ons doel.
Ik begrijp dat dat zo voelt. De provincie heeft een belangrijke coördinerende rol in de aanpak, maar werkt samen met gemeenten, uitvoerders en andere partijen. Het is dus een gezamenlijke verantwoordelijkheid. We zien dat dit soms onduidelijk is . Daarom werken we aan een betere afstemming en duidelijkheid over wie wat doet.
De imkerij heeft een sterk belang bij de bestrijding van de Aziatische hoornaar. Om deze rede zien wij in het hele land mensen die op *vrijwillige* basis nesten opsporen en zelfs bestrijden. Deze betrokkenheid wordt gezien en gewaardeerd, tegelijkertijd willen we benadrukken dat imkers zelf de keuze maken of en hoe ze helpen. Provincies en gemeentes dwingen niemand om nesten op te sporen of te bestrijden.
[input overleg] samenwerking met imkers > samenwerken een belangrijk woord.

Datum
11 maart 2026
Van
5.1.2 5.1.2e
Telefoon
(5.1.2e

Kritiek 5
Het heeft geen zin om nog naar nesten te zoeken. Er wordt toch niets met mijn

melding gedaan. Dit werkt frustrerend en demotiverend.
Kernboodschap (voorstel)
Niet tijdens kritiek-repliek opgepakt. Zie kritiek 4
Repliek
Vervelend dat u dit zo ervaart. We zijn u erg dankbaar voor uw inspanningen, waarbij gezegd moet worden dat wij u nimmer verplichten tot deze inspanningen en dat onze doelstellingen hierin wellicht verschillen.
Ik begrijp dat dit frustrerend is. Uw melding heeft wel zin. Elke melding helpt om beter zicht te krijgen op de verspreiding en om waar nodig actie te nemen. Niet elk nest wordt weggehaald, maar meldingen worden altijd gebruikt. We weken eraan om dit duidelijk terug te koppelen.
We begrijpen dat het demotiverend kan zijn als nesten niet worden verwijderd, terwijl het de verwachting was dat dit wel het geval zou zijn. Volledige eliminatie is echter niet meer haalbaar. Hierdoor bestrijden gemeentes en provincies niet langer alle gevonden nesten. Desondanks heeft opsporing van nesten zeker wel zin, omdat dit helpt bij ons inzicht in de populatieontwikkeling.

Kritiek 6
Als onze honingbijen sterven is dit slecht voor de biodiversiteit (/honingbijen zijn goed voor de biodiversiteit + als honingbijen “op zijn”, dan zijn de inheemse soorten aan de beurt)
Kernboodschap (voorstel)
PM: antwoord wordt nog afgestemd met ambtenaren van landelijke Bijenstrategie.
Repliek
U spreekt een terechte zorg uit. Wat betreft de impact van honingbijen op de biodiversiteit is sprake van verschillende inzichten.
Ik begrijp uw zorg. Honingbijen zijn belangrijk voor bestuiving van gewassen en planten. Dat helpt de biodiversiteit. Tegelijkertijd kijken we breder: Ook wilde bijen en andere insecten zijn belangrijk. Daarom richten we ons op bescherming van de hele biodiversiteit.
Dit ligt in werkelijkheid genuanceerder. Honingbijen dragen bij aan de bestuiving van verschillende gewassen en vervullen een nuttige rol zeker in gebieden met weinig wilde besuivers, tegelijkertijd blijkt uit onderzoek dat honingbijen concurreren inheemse wilde bijen en andere bestuivers. In bepaalde natuurgebieden vormen honingbijen hierdoor juist een bedreiging voor de biodiversiteit. Op dit moment hebben we geen signalen dat de populatiedynamiek van de Aziatische hoornaar anders is dan die van andere jagende insecten. Ofwel: er is geen rede om aan te nemen dat de Aziatische hoornaar in aantal blijft toenemen als het voedselaanbod minder wordt.

[input overleg] 5.1.2e wil dit afstemmen met collega's Bijenstrategie. Deze kritiek is gelinkt aan een bredere en complexe discussie over de effecten van honingbijen op de natuur/biodiversiteit.

Kritiek 7
We willen meedenken/helpen over de aanpak Aziatische hoornaar
Kernboodschap (voorstel)
Niet opgepakt bij kritiek-repliek. Zie kritiek 1
Repliek
We staan altijd open het gesprek aan te gaan. Graag doen we dit met een vertegenwoordiging vanuit de imkerij, zodat ...
Dat waarderen we. We willen imkers juiste betrekken bij de aanpak. Uw kennis en ervaring zijn belangrijk. We gaan kijken hoe we dit beter kunnen organiseren, bijvoorbeeld via overleg en samenwerking bij signalering en aanpak.
Het aanbod om mee te denken/helpen wordt altijd gewaardeerd. Wij zijn echter al in gesprek met landelijke en lokale vertegenwoordigers van de imkerij. Om versnippering binnen de imkerij te voorkomen kunt u uw suggestie of aanbod het beste kenbaar maken via uw imkervereniging. Zo heeft de NBV een taskforce Aziatische hoornaar en zijn er binnen de vereniging (vaak) speciale aanspreekpunten voor de Aziatische hoornaar.

To: 5.1.2e@waarneming.nl[5.1.2e@waarneming.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 10/24/2025 11:51:53 AM
Subject: Contact meldingen Aziatische hoornaar op Waarneming.nl
Received: Fri 10/24/2025 11:51:55 AM

Beste 5.1.2e,

Wij hebben momenteel alleen een afspraak met 5.1.2e om de meldingen op te volgen. Voor volgend jaar moeten we een nieuwe aanbesteding doen, dus mogelijk zal dit dan iemand anders worden. Ik zal laten weten als het verandert.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

T:+316 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e@noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @gmail.com]; 5. 5.1.2e 5.1.2e @gmail.com]; 5.1.2e @telfort.nl[5.1.2e @telfort.nl]
From: 5.1.2e - NBV
Sent: Thur 8/13/2026 8:33:34 AM
Subject: Cursus en bijeenkomst Aziatische hoornaar (geelpoothoornaar)
Received: Thur 8/13/2026 8:35:03 AM
Zendercursus 15 augustus.docx
flyer-autonome hoornaardetector.pdf

Goedemorgen 5.1.2e ,

De geplande zendercursus is aanstaande zaterdag in Zuidoost Beemster. Daar vliegen op het moment hoornaars die gezenderd kunnen worden zodat het zenderen in de praktijk kan worden uitgelegd en getoond. Tien verschillende zoekregio's nemen deel aan de cursus. Je bent natuurlijk van harte welkom om aan te sluiten. Zie de bijgesloten uitnodiging.

Een week later, zaterdagmiddag 22 augustus, is er een informatiebijeenkomst in Amsterdam. Naast uitleg over de hoornaar zal er ook informatie worden gegeven over een autonome hoornaardetector: een lokpot met een camera en een digitaal brein. Zodra er een hoornaar voorbij vliegt, verzamelt de detector de beelden en stuurt de melding direct door naar één centraal punt (zie de bijgesloten flyer). Meer over deze bijeenkomst vind je hier: https://bijeenkomsten.bijenhouders.nl/nbv-bijeenkomsten/detail-bijeenkomsten/171/informatiebijeenkomst-aziatische-hoornaar-geelpoothoornaar-provincie-noord-holland En natuurlijk ben je ook voor de bijeenkomst van 22 augustus van harte uitgenodigd.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 5 augustus 2026 13:51
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Onderwerp: Re: Bruikleenovereenkomst zendersets

Beste 5.1.2e

Mooi dat alles is geleverd en de cursus gepland staat, en bedankt voor de ondertekende overeenkomst.

Vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: maandag 3 augustus 2026 10:49
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Bruikleenovereenkomst zendersets

Goedemorgen 5.1.2e ,

Bijgesloten de ondertekende bruikleenovereenkomst. De laatste zendersets zijn een paar dagen geleden geleverd en de cursus in het gebruik van de zendersets zal 15 augustus zijn.

Dank voor alle support.

Hartelijke groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 3 juli 2026 17:41
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl
Onderwerp: Re: 10 juni/ bestelling robor/ factuur

Hallo 5.1.2e,

Volgens de bruikleenovereenkomst moeten de spullen worden teruggegeven aan ons '*tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen tussen Partijen'*. Mijn idee is dat we tegen die tijd contact hebben of jullie de spullen nog kunnen gebruiken, en zo ja kunnen we dan een nieuwe afspraak maken.

Het is toegestaan dat de NBV de spullen afgeven aan de verschillende imkerverenigingen in Noord-Holland. Ik hoef geen lijst van imkerverenigingen te ontvangen.

Goed weekend!
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV <5.1.2e@bijenhouders.nl>
Verzonden: maandag 29 juni 2026 12:06
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>; 5 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>; 5.1.2e@telfort.nl <5.1.2e@telfort.nl>
Onderwerp: RE: 10 juni/ bestelling robor/ factuur

Goedemiddag 5.1.2e,

Dank voor de bruikleenovereenkomst en ook dank voor het verslag van de bijeenkomst over de hoornaar van 10 juni. Zo te zien is het een goede en productieve bijeenkomst geweest!

Nog twee vragen over de bruikleenovereenkomst:

- Artikel 1.1: De duur van de overeenkomst is tot 31 december 2027. Wat gebeurt er daarna?
- Artikel 2.3: "*Het is Bruikleennemer niet toegestaan om de voorwerpen in gebruik af te staan aan derden of te verhuren aan derden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Bruikleengever*". Als NBV staan we de materialen af aan verschillende imkersverenigingen in Noord-Holland voor gebruik. Kun je hiervoor schriftelijk toestemming geven conform dit artikel? Of wil je een lijst van de imkersverenigingen die de materialen ontvangen voor gebruik?

Met vriendelijke groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 24 juni 2026 14:47
Aan: 5.1.2e - NBV <5.1.2e@bijenhouders.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>; 5 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>; 5.1.2e@telfort.nl
Onderwerp: Re: 10 juni/ bestelling robor/ factuur

Hoi 5.1.2e

Het gaat lukken om de extra spullen en cursus te bestellen, ik verwacht dat dit volgende week is geregeld. Robor zei ook dat ze eind deze week beginnen met leveren van de zenders.

In bijlage ook nog de opgestelde bruikleenovereenkomst, zou je die indien akkoord getekent retour kunnen sturen als jullie alle materialen hebben ontvangen?

Vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV <5.1.2e@bijenhouders.nl>
Verzonden: vrijdag 5 juni 2026 16:56
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>; 5 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>; 5.1.2e@telfort.nl <5.1.2e@telfort.nl>

Onderwerp: RE: 10 juni/ bestelling robor/ factuur

Hoi 5.1.2e ,

De 4 zendersets zijn in goede orde ontvangen; de lichtgewicht zenders van 110 mg en de 6 opladers nog niet. De levering hiervoor is vertraagd. Volgens Robor zullen deze eind deze maand geleverd kunnen worden.

Als het budget het toelaat zouden we nog graag het volgende willen toevoegen:

- een cursus door Robor over het gebruik van de zendersets (deze is vorig jaar ook gegeven maar we weten de kosten hiervoor niet)
- nog 6 extra opladers
- nog 50 extra zenders van 110 mg
- 12 “pincetjes” om de 110 mg zenders makkelijker aan de hoornaars te kunnen bevestigen

Met deze bestelling erbij kunnen 12 zoekteams aan de slag en hebben ze alle 12 de beschikking over een zenderset, een oplader en 10 lichtgewicht zenders van 110 mg en een hulpmiddel om de zenders makkelijker te kunnen bevestigen aan de hoornaar.

Heel veel succes met de bijeenkomst volgende week!

Hartelijke groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 29 mei 2026 14:51
Aan: 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
Onderwerp: Re: 10 juni/ bestelling robor/ factuur

Hoi 5.1.2e ,

1. Vanwege vakantie/drukte ben ik er helaas nog niet aan toegekomen om het verder uit te werken, ik ga hier volgende week mee aan de slag. Ik denk dat ik er wel uit kom en anders laat ik het weten.

2. De zendersets en opladers zijn een maand geleden besteld, hebben jullie die nog niet ontvangen? De opdracht aan Robor voor levering van 4 opsporingskits, 70 zenders (110mg) en 6 opladers kwam op €13.384 excl. Btw. Inclusief de zoektassen komt dit op €16.631,-. Dus er is ruimte om de opdracht nog wat op te hogen voor extra zenders of opladers.

3. Ik heb de opdracht op laten hogen dus jullie kunnen een factuur sturen voor het restende bedrag.

Groet,

5.1.2e .1.2e

5.1.2e

T: 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: donderdag 28 mei 2026 16:25
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
Onderwerp: 10 juni/ bestelling robor/ factuur

Beste 5.1.2e,

Hoe is het? Hier een kort bericht met 3 onderwerpen/ vragen:

1. De bijeenkomst op 10 juni komt al snel naderbij. Mocht je nog hulp kunnen gebruiken bij het afmaken van het programma dan denken we graag met je mee!

2. Onlangs heeft 5.1.2e contact gehad met Robor en we hebben begrepen dat je al zenders en opladers bij hen besteld hebt. Dat is mooi voortvarend! Is er nog verder ruimte in het budget voor extra opladers of Lite110 opsporing kits (@ Euro 595)?

3. De offerte die we voor de zoektassen en lokstoffen hebben ingediend bedroeg Euro 2902,20. De uiteindelijke kosten zijn iets hoger geworden zoals al eerder aangegeven. Is het mogelijk om jullie een factuur te sturen voor het resterende bedrag van Euro 344,87 (zie ook mijn mail van 18 mei)?

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig

T 5.1.2e (10:00-12:00)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @bijenhouders.nl

I www.bijenhouders.nl

Zendercursus 15 augustus

Locatie bij bedrijf:
van 't Hek.
Nekkerweg 63
Z. O. BEEMSTER

Aanvang 10 uur

Bij binnenkomst ook de door de provincie betaalde [bruikleen, via NBV] lichtgewicht zenders per regio in ontvangst nemen.

Lezing [60-90 minuten] Door 5.1.2e 5.1.2e

Na de lezing tot 15 uur praktijkles zenderen op lokpotten waar AH?AGH/GH opvliegen in Beemster/Purmerend.

Als voorbereiding op de les dient u de app Vespa Finder op uw telefoon te downloaden. Zorg ook dat de telefoon van tevoren 100% opgeladen is.

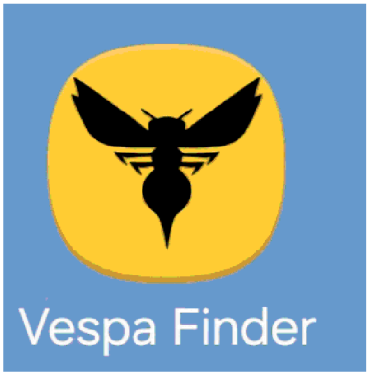

De temperatuur zal vermoedelijk geen rol van betekenis spelen voor de vliegactiviteit van de AH [de weersvoorspelling is net iets lager dan afgelopen zondag, waarbij ook AH nest opgespoord is].
Neem brood voor lunch en flesje water zelf mee.

Tot dan,

Namens de coördinatoren AH Taskforce,

5.1.2e

Van jampot naar hi-tech waakhond

Ontwikkeling van een autonome Hoornaardetector

Dat de Geelpoot Hoornaar een ramp is voor onze bijen, hoeven we niemand meer uit te leggen. Maar de opsporing? Die bleef toch lang steken op het niveau: "Een jampot met een briefje erbij en hopen dat iemand wat ziet".

Dat kon slimmer, dacht een groepje eigenwijze techneuten. Het resultaat is de Hoornaardetector. De vertrouwde lokpot is gebleven, maar heeft nu een camera en een digitaal brein. Zodra er een hoornaar voorbij vliegt, verzamelt de detector de beelden en stuurt de melding direct door naar één centraal punt. Zolang het licht is, mist dit apparaat niks. Zo kunnen nesten veel sneller én gerichter worden opgespoord.
Op 22 augustus nemen we jullie mee in dit technische avontuur.

- Hoe transformeer je een laboratoriumproefje naar een werkend veldmodel?
- Welke keuzes maak je onderweg?
- En hoe ver staat de techniek nu?

Kom kijken hoe een stel nerds de strijd aanbindt met de Hoornaar, 22 augustus, AVBB, Amsterdam.
(En geen zorgen: we laten ingewikkeld IT-jargon gewoon thuis)

802707

0056

To: 5.1.2e 5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 6/3/2026 1:55:05 PM
Subject: Documenten voor bijeenkomst
Received: Wed 6/3/2026 1:55:06 PM

Presentatie: Presentatie Noord-Holland geelpoothoornaar.pptx
Uitwerking interactief deel: Interactief onderdeel bijeenkomst.docx
Presentatie ZH: Slides bijeenkomst toekomst met de Aziatische hoornaar 16 maart.pdf
Mentimeter ZH: Terugkoppeling uitkomsten mentimeter Aziatische hoornaar bijeenkomst 16 maart.pdf
Brief aan gemeenten: Brief over nieuwe aanpak Aziatische hoornaar.pdf

Groet
5.1.2e

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 6/30/2026 1:33:45 PM
Subject: FW: Aanvraag offerte zendersets Aziatische Hoornaar
Received: Tue 6/30/2026 1:33:49 PM
Offerte_Provincie Noord-Holland_26088.pdf

Ter info: de meerwerk opdracht nu bij Inkoop. Als die akkoord is en de verplichting is opgehoogd kan de meerwerk opdracht worden gemaild.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e – *team* Natuurbeleid en Monitoring, Planning & Control sector Natuur & Recreactie, Persoonlijk Ontwikkelbudget (PBDI)

T (023) 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: Robor Nature < 5.1.2e @robor.nl>
Verzonden: maandag 22 juni 2026 09:57
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanvraag offerte zendersets Aziatische Hoornaar

Geachte heer 5.1.2e ,

Hierbij doe ik u een offerte toekomen voor een Aziatische hoornaar opsporingscursus, vijftig (50) VFT110 zenders, zes (6) VF110 batterijopladers en 12 aanbrengpincetten om Aziatische hoornaar nesten te lokaliseren.

Met vriendelijke groet,

5 5.1.2e
5.1.2e
ROBOR ELECTRONICS B.V.

robor electronics

A: Suetersweg 6A | 7497 MZ Bentelo | The Netherlands
T: +31 (0) 5.1.2e W: www.robor.nl M: 5.1.2e @robor.nl

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 22 juni 2026 09:25
Aan: Robor Nature < 5.1.2e @robor.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: Re: Aanvraag offerte zendersets Aziatische Hoornaar

Hallo 5.1.2e ,

Klopt we willen de opdracht graag uitbreiden, inderdaad 50 zenders en 6 extra laders. Kunnen jullie daarnaast

ook de 12 pincetjes (om zenders vast te maken) los leveren?
En geven jullie een cursus over gebruik van de zenders?

Groet,
5.1.2e

Van: Robor Nature <5.1.2e @robor.nl>
Verzonden: maandag 22 juni 2026 08:54
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; Robor Nature <5.1.2e @robor.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanvraag offerte zendersets Aziatische Hoornaar

Goedemorgen 5.1.2e ,

Excuses dat ik nu pas terugkoppeling geef.

Even voor de duidelijkheid. Op jullie opdracht van 24.04.2026 (opdrachtnummer: 1200032934) hebben jullie 4 kits (al geleverd), 70x VFT110 zenders en 6x VF110 opladers besteld. Eind deze week beginnen we de VFT110 zenders en opladers uit te leveren.

Voor de nieuwe offerte vraag je om nog 50x VFT110 zenders en 6x VF110 opladers.

Begrijp ik goed dat jullie op het eind in totaal 120x VFT110 zenders en 12x VF110 opladers willen hebben?

Met vriendelijke groet,

5 5.1.2e
5.1.2e
ROBOR ELECTRONICS B.V.

A: Suetersweg 6A | 7497 MZ Bentelo | The Netherlands
T: +31 (0) 5.1.2e W: www.robor.nl M: 5.1.2e @robor.nl

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 16 juni 2026 13:11
Aan: Robor Nature <5.1.2e @robor.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: Re: Aanvraag offerte zendersets Aziatische Hoornaar

Beste 5.1.2e ,

De zendersets zijn in goede orde ontvangen.
Aanvullend op deze offerte zouden we de opdracht nog wat uit willen breiden.

- een cursus door Robor over het gebruik van de zendersets (we begrepen dat deze vorig jaar ook is gegeven)
- nog 6 extra opladers
- nog 50 extra zenders van 110 mg
- 12 “pincetjes” om de 110 mg zenders makkelijker aan de hoornaars te kunnen bevestigen

Zouden jullie nog een offerte willen opsturen voor bovenstaande?

Alvast bedankt,
Groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

T:+316 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: Robor Nature < 5.1.2e @robor.nl>
Verzonden: woensdag 15 april 2026 14:25
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanvraag offerte zendersets Aziatische Hoornaar

Geachte heer 5.1.2e ,

Hierbij doe ik u een offerte toekomen voor vier (4) Aziatische hoornaar zendersets, zeventig (70) VFT110 zenders (110mg) en zes (6) VF110 batterijopladers om Aziatische hoornaar nesten te lokaliseren.

Uw kenmerk: NR300326LT01

Zoals telefonisch besproken bieden we de VFT110 zender aan. Deze zender weegt rond de 110mg en is geschikt om al vroeg in het seizoen met te zenderen. De verwachting is om de VFT110 eind mei 2026 op de markt te brengen.

De VFT80 zender (80mg) gaan we deze seizoen gebruiken voor navorsing en validatie.

De offerte is 30 dagen geldig en we stemmen in met de Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 16 mei 2023.

Mocht u nog verdere vragen hebben, dan hoor ik het graag.

Fijne middag gewest.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

ROBOR ELECTRONICS B.V.

A: Suetersweg 6A | 7497 MZ Bentelo | The Netherlands

T: +31 (0) 5.1.2e W: www.robor.nl M: 5.1.2e @robor.nl

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Verzonden: woensdag 8 april 2026 14:05
Aan: Robor Nature < 5.1.2e @robor.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Aanvraag offerte zendersets Aziatische Hoornaar

Geachte lezer,

Bijgaand de offerte aanvraag voor zendersets Aziatische Hoornaar

Succes met de offerte

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e – *team* Natuurbeleid en Monitoring, Planning & Control sector Natuur & Recreactie, Persoonlijk Ontwikkelbudget (PBDI)

T (023) 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Provincie Noord-Holland

T.a.v. 5.1.2e 5.1.2e

Postbus 3007
2001 DA Haarlem

5.1.2e @noord-holland.nl

Robor Electronics B.V.
Suetersweg 6a
7497 MZ Bentelo
Tel: 0547292090
K.V.K nr.: 06076385
BTW nr: NL815151196B01
IBAN: NL20Rabo0322179181
www.robor.nl

Datum: 22.06.2026
Offerte nr.: 26088
Betreft: Offerte voor Aziatische Hoornaar zenders, opladers, aanbrengpincetten en cursus

Geachte heer 5.1.2e

Hierbij doe ik u een offerte toekomen voor een Aziatische hoornaar opsporingscursus, vijftig (50) VFT110 zenders, zes (6) VF110 batterijopladers en 12 aanbrengpincetten om Aziatische hoornaar nesten te lokaliseren.

Omschrijving	Prijs	Aantal	Totaal
Aziatische hoornaar opsporingscursus	€ 295,00	1	€ 295,00
VFT110 zender (110mg)	€ 49,00	50	€ 2.450,00
VF110 batterijoplader	€ 59,00	6	€ 354,00
Aanbrengpincetten (VFT110)	€ 15,00	12	€ 180,00
		Totaal excl. 21% BTW	**€ 3.279,00**
		Totaal incl. 21% BTW	**€ 3.967,59**

Offerte 30 dagen geldig.
Betaling: na levering.

We stemmen in met de Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 16 mei 2023.

Met vriendelijke groet,

5. 5.1.2e
+31 5.1.2e
5.1.2e @robor.nl

De levering en werkzaamheden geschieden volgens de algemene voorwaarden van Robor Electronics B.V. welke gedeponeerd bij de griffie van de rechtbank onder nummer: 15/2000. Tevens kunt u deze kosteloos toegestuurd krijgen.

To: 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 12/3/2025 8:48:20 AM
Subject: FW: aanvraag subsidie bestrijding Aziatische hoornaar
Received: Wed 12/3/2025 8:48:21 AM
Hulpvraag NBV West-Friesland mbt Aziatische Hoornaar 28 Nov.pdf

Ter info,
Nederlandse Bijenhouders vereniging afdeling West-Friesland klopt nu dus bij ons aan om aanspraak te maken op het geld dat we voor vrijwilligers hebben gereserveerd.

Van: 5.1.2e >
Verzonden: Dinsdag, 2 December, 2025 21:49
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: aanvraag subsidie bestrijding Aziatische hoornaar

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 3/10/2026 1:51:01 PM
Subject: FW: Aziatische hoornaar
Received: Tue 3/10/2026 1:51:06 PM

Hoi 5.1.2e ,

Ik kreeg deze mail door van 5.1.2e 1.2e .
Kunnen wij morgen misschien even bespreken hoe we met dit soort verzoeken omgaan?

Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 10 maart 2026 11:44
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar

Hi 5.1.2e ,

Wat leuk dat ik jou nu kan bevragen over de Aziatische hoornaar. Ik kreeg je naam door van 5.1.2e met de volgende vraag.
Ik schuif – als regiomanager- maandelijks aan bij het regionale portefeuillehoudersoverleg in de Westfriese regio. Hier kwam de inzet op de bestrijding van de Aziatische Hoornaar aan de orde vanuit 5.1.2e Nederpelt, wethouder Medemblik. Er zijn daar zorgen in de gemeente over de bestrijding. Ik heb ze eerder meegegeven dat die aanpak van de provincie is beperkt tot verwijderen van alleen nog nesten die direct gevaar opleveren voor de veiligheid van mensen of de natuur.

Ze willen nu kijken of er iets van een regionale aanpak mogelijk is en wat de vraag is wat daarin de mogelijkheden zijn voor kennis/ondersteuning cq facilitering vanuit de provincie. Waar of bij wie kunnen ze daarvoor terecht en wat zijn daarin eventueel mogelijkheden die we voorhanden hebben?

Dank en groet,
5.1.2e 1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
T (023) 5.1.2e M (5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 1.2e
Sent: Tue 4/7/2026 3:01:19 PM
Subject: FW: Offerte monitoring Aziatische hoornaar
Received: Tue 4/7/2026 3:01:28 PM

Hoi 5.1.2e ,

Ter info wat mailwisseling met Waarneming.nl.

Met vriendelijke groet,

5.1. 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWEZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

WEB www.provinciegroningen.nl

provincie groningen

Van: 5.1.2e | Observation.org < 5.1.2e @observation.org>
Verzonden: vrijdag 27 februari 2026 09:41
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: Re: Offerte monitoring Aziatische hoornaar

Hallo 5.1.2e ,

De opdracht is binnen. We gaan deze verwerken.

Op dit moment zijn de volgende zaken denk ik belangrijk:

- automatisch antwoord naar melder van een nest. Deze tekst zal door jullie worden aangeleverd. Zodra deze er is, kunnen wij de instellingen doen.
- lijst met contactpersonen (1 per provincie) en een link naar hun account op waarneming.nl. Deze mensen krijgen een autorisatie om de data te downloaden gedurende dit jaar.
- lijst met personen die de waarnemingen in mogen zien en kunnen valideren waar nodig (dit kunnen dezelfde personen zijn als de contactpersonen die mogen downloaden).

With kind regards,

5.1.2e

Observation.org - Biodiversity citizen science & monitoring
Together we discover more!

On Wed, Feb 11, 2026 at 8:36 AM, " 5.1.2e " < 5.1.2e @provinciegroningen.nl> wrote:

Hoi 5.1.2e,

Bedankt nog voor de offerte, ik ga 'm proberen z.s.m. gegund te krijgen.

Antwoorden op onze vragen zijn helder. Ik begrijp dat er dus al wel de mogelijkheid is om automatische validatie in te stellen, maar dat EIS dan eerst referentiebeelden moet opvoeren waarmee het systeem getraind wordt om te herkennen wat wel en wat niet een aziatische hoornaar is. Daar zullen we dan EIS over benaderen. Die contacten hebben wij ook zelf, dus dat komt wel goed.

Met vriendelijke groet,

5.1.2 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWEZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

WEB www.provinciegroningen.nl

[Image]

Van: 5.1.2e Observation.org < 5.1.2e @observation.org>

Verzonden: woensdag 28 januari 2026 11:25
Aan: 5.1.2e 1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: Re: Offerte monitoring Aziatische hoornaar

Hallo 5.1.2e ,

Het heeft even geduurd, maar hierbij onze offerte en welke werkzaamheden / mogelijkheden er zijn op basis van deze offerte.

1. De mogelijkheid om (per provincie) een automatisch antwoord te sturen naar een melder. Dat scheelt misschien in het aantal vragen dat jullie krijgen n.a.v. meldingen en zou kunnen helpen in verwachtingmanagement. Ik hoor graag of dit een optie is en welke kosten er evt. mee gemoeid zijn.

Het is mogelijk om de melder van een nest direct na invoering een email te sturen met instructies over het verdere vervolg van de melding. Dit is een landelijke melding, maar hier kan wel alle contactinformatie per provincie worden opgenomen. De tekst zal door de opdrachtgever moeten worden voorzien.

Er zijn 3 pagina's over dit onderwerp.

- pagina met informatie: https://waarneming.nl/pages/vespa-velutina-nl/
- meldingen van individuele dieren https://waarneming.nl/go/vespa-velutina/?
- nest meldingen: https://waarneming.nl/events/vespa-velutina-nl/?

Het is mogelijk om meer content op de pagina's te plaatsen. Let wel, ivm het karakter van Waarneming.nl zal er zo minimaal mogelijk informatie worden genoemd over bestrijding van deze diersoort.

2. Nu vindt de bestrijding nog hoofdzakelijk via provincies plaats, maar zeker in de zuidelijke provincies is er een verschuiving naar gemeenten. Dus het zou fijn zijn als ook gemeentelijke contactpersonen toegang krijgen om zo nodig acties in hun gemeenten op te zetten. Ook hierbij hoor ik graag of dit mogelijk is en welke kosten er evt. mee gemoeid zijn.

Iedere gebruiker van Waarneming.nl kan een alert instellen voor een diersoort. Ook gemeentes kunnen dat doen. Zij krijgen dan een melding als de soort ergens is gezien.

Let wel, deze informatie mag alleen gebruikt worden voor onderzoek of om eventueel een zoekploeg te laten zoeken. Contact opnemen met de waarnemer is alleen toegestaan als de waarneming via het meldpunt is ingevoerd (externe bron). Waarnemingen die door gebruikers via hun account zijn ingevoerd vallen hier buiten. Het is alleen toegestaan om met hen contact op te nemen via Waarneming.nl als er vragen zijn over de determinatie van de soort. Het is niet toegestaan om contact op te nemen via Waarneming.nl in verband met bestrijding.

3. Is er mogelijkheid voor automatische validatie (AI?) om het werk voor validatoren te beperken. Dus voor meldingen met een duidelijke foto.

De automatische validatie van soorten wordt ingesteld door onze soorten-experts van de desbetreffende soortorganisaties. Wij kunnen jullie in contact brengen met EIS kenniscentrum om te bekijken wat de mogelijkheden zijn voor de Aziatische hoornaar.

4. Bij de nestmeldingen worden al de volgende opties aangeboden om in te vullen:

- hoogte van het nest
- nestgrootte
- nesttype

- nestlocatie

De volgende opties zullen wij niet verwerken:

- Bij wie hangt het nest (privé terrein, openbaar gebied, …)
In verband met de AVG kan deze informatie niet worden gevraagd. Daarnaast is de exacte locatie van het nest door de waarnemer toegevoegd aan de waarneming. Meer informatie kan uit de kaart worden gehaald of via andere kanalen (als melder een telefoonnummer heeft genoteerd) worden opgezocht.
- Wel/niet bestreden
In verband met het karakter van Waarneming.nl willen wij het bestrijden van soorten niet propageren. Daarnaast is het niet de bedoeling dat Waarneming.nl als een notitie-boek door eventuele bestrijders wordt gebruikt en zal deze administratie buiten Waarneming.nl plaats moeten vinden.

5. Mogelijkheid tot het maken van een uitdraai en filteren van gegevens: aantallen, locaties melders, per dag, week, maand, jaar, etc.

We kunnen per provincie 1 persoon een autorisatie geven om de data te downloaden met betrekking tot de Aziatische hoornaar binnen de provincie in het tijdsbestek van 2026-01-01 t/m 2026-12-31
Voor deze autorisatie heeft deze contactpersoon een eigen account nodig op Waarneming.nl
Deze contactpersoon kan zelf het gehele jaar door de gewenste data (geselecteerd op datum) exporteren indien nodig.

Hieronder vind je onze offerte voor 2026.

BELANGRIJK!
Daarnaast zullen wij per 1 februari alle personen die toegang hebben gekregen tot de data van de Aziatische hoornaar deze toegang ontzeggen (validatoren specifiek aangemeld voor deze soorte). Door een wildgroei aan personen met de rol en het misbruik daarvan, willen wij met een schone lei beginnen en zullen wij alleen personen toegang geven die expliciet door de provincies zijn aangemeld.

With kind regards,

5.1.2e

Observation.org - Biodiversity citizen science & monitoring
Together we discover more!

On Tue, Jan 20, 2026 at 10:32 AM, 5.1.2e | Observation.org <5.1.2e@observation.org> wrote:

Hallo 5.1.2e,

Vanmorgen kort met wat collega's gesproken over de wensen die jullie hebben.
Morgen zitten we met ons team wat langer samen en gaan we jullie wensen en de mogelijkheden naast elkaar leggen.

On Mon, Jan 19, 2026 at 12:12 PM, 5.1.2e | Observation.org <5.1.2e@observation.org> wrote:

Hallo 5.1.2e,

Zeker, morgen zijn wij allemaal weer aan het werk en kan ik eea gaan bespreken met mijn collega's

On Mon, Jan 19, 2026 at 12:07 PM, "5.1.2e .1.2e " <5.1.2e@provinciegroningen.nl> wrote:

Hoi 5.1.2e,

Ik was even benieuwd naar de stand van zaken. Is er interesse vanuit Observation.org om een offerte uit te brengen?

Met vriendelijke groet,

5.1.2 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWE ZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

WEB www.provinciegroningen.nl

[Image]

Van: 5.1.2e | Observation.org < 5.1.2e @observation.org>
Verzonden: vrijdag 19 december 2025 12:38
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: Re: Offerte monitoring Aziatische hoornaar

Hallo 5.1.2e ,

Goed om te weten!
Jij ook fijne feestdagen en dan hebben we volgend jaar weer contact!

With kind regards,

5.1.2e
Observation.org - Biodiversity citizen science & monitoring
Together we discover more!

On Fri, Dec 19, 2025 at 11:33 AM, " 5.1.2e " < 5.1.2e @provinciegroningen.nl> wrote:

Hoi 5.1.2e ,

Haast heeft het niet direct hoor, dit is ook mijn laatste dag voor de kerst. Dus ik pak 'm in januari weer op. Het was ook meer om te laten weten dat we de opdracht graag willen verlengen.

Fijne feestdagen alvast!

Met vriendelijke groet,

5.1.2 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWEZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

WEB www.provinciegroningen.nl

[Image]

Van: 5.1.2e | Observation.org <5.1.2e @observation.org>
Verzonden: vrijdag 19 december 2025 11:25
Aan: 5.1.2e 1.2e <5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: Re: Offerte monitoring Aziatische hoornaar

Hallo 5.1.2e ,

Dank je wel voor je email en uiteenzetting van wensen.
Ivm de feestdagen werken wij met een skeleton crew en durf ik niet te zeggen of het lukt jullie voor het eind van het jaar een voorstel te doen.
Ik houd je op de hoogte.

With kind regards,

5.1.2e

Observation.org - Biodiversity citizen science & monitoring
Together we discover more!

On Fri, Dec 19, 2025 at 10:05 AM, "5.1.2e 1.2e" <5.1.2e @provinciegroningen.nl> wrote:

Hallo,

Afgelopen jaar heeft de provincie Utrecht een opdracht verstrekt voor de monitoring van Aziatische hoornaar, ook met het oog op de validatie van (mogelijke) waarnemingen en de bestrijding van deze invasieve exoot.

Na overleg tussen provincies wil provincie Groningen die opdracht voor 2026 graag overnemen. Zouden jullie mij daarvoor een nieuwe offerte willen sturen?

Aandachtspunten voor de offerte die ik meekreeg vanuit de provincies:

- De mogelijkheid om (per provincie) een automatisch antwoord te sturen naar een melder. Dat scheelt misschien in het aantal vragen dat jullie krijgen n.a.v. meldingen en zou kunnen helpen in verwachtingmanagement. Ik hoor graag of dit een optie is en welke kosten er evt. mee gemoeid zijn.
- Nu vindt de bestrijding nog hoofdzakelijk via provincies plaats, maar zeker in de zuidelijke provincies is er een verschuiving naar gemeenten. Dus het zou fijn zijn als ook gemeentelijke contactpersonen toegang krijgen om zo nodig acties in hun gemeenten op te zetten. Ook hierbij hoor ik graag of dit mogelijk is en welke kosten er evt. mee gemoeid zijn.
- Is er mogelijkheid voor automatische validatie (AI?) om het werk voor validatoren te beperken. Dus voor meldingen met een duidelijke foto.
- Extra invulopties voor nesten bij het meldformulier:
  - Hoogte van het nest
  - Nestgrootte
  - Nestlocatie (binnen/dichtbij bebouwing, hoog in boom, of bij een struik
  - Bij wie hangt het nest (privé terrein, openbaar gebied, …)
  - Nesttype
  - Wel/niet bestreden
- Mogelijkheid tot het maken van een uitdraai en filteren van gegevens: aantallen, locaties melders, per dag, week, maand, jaar, etc.

Uiteraard snap ik dat bestrijding faciliteren niet het doel van Waarneming.nl/observation.org is. Daar hebben we ook al eerder het gesprek met elkaar over gevoerd. Natuurlijk ga ik graag met jullie in gesprek over jullie eigen aandachtspunten bij de monitoring van Aziatische hoornaar.

Met vriendelijke groet,

5.1.2 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWE
ZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

WEB www.provinciegroningen.nl

[Image]

To: 5.1.2e [5.1.2e @stadswerk.nl]
Cc: 5.1.2e [5.1.2e @amsterdam.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @ggd.amsterdam.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 6/22/2026 7:30:54 PM
Subject: FW: Presentatie webinar geelpoothoornaar + pollvragen
Received: Mon 6/22/2026 7:31:09 PM

Goedemiddag 5.1.2e .

Hierbij stuur ik de bijgewerkte versie van de presentatie voor het webinar over de geelpoothoornaar. https://we.tl/t-ZS1UirciAzNiXoLg
Ik heb de pollslides uit de presentatie verwijderd. Zouden jullie onderstaande polls rechtstreeks in het webinarsysteem kunnen opnemen?

Aan het begin van het webinar naar slide 2
Poll 1 – Hebben jullie al te maken met de geelpoothoornaar?

- Ja
- Nee
- Nog niet, maar we verwachten dit wel
- Weet ik niet

Poll 2 – Heeft jouw organisatie al beleid of een aanpak voor de geelpoothoornaar?

- Ja
- Nee
- In voorbereiding
- Weet ik niet

Aan het einde van het webinar
Poll 3 – Heb je vandaag iets nieuws geleerd over de geelpoothoornaar?

- Ja
- Nee

Poll 4 – Gaan jullie naar aanleiding van dit webinar anders kijken naar de voorbereiding op de komst van de geelpoothoornaar?

- Ja
- Nee
- Weet ik nog niet

Daarnaast zou het mooi zijn om als afsluiting nog een open vraag in de chat te stellen:
Welke kansen of valkuilen zien jullie bij de voorbereiding op de komst van de geelpoothoornaar?

Alvast bedankt voor het organiseren van het webinar. Mocht er nog iets aangepast moeten worden aan de presentatie, laat het gerust weten.

Met vriendelijke groet

5.1.2e
5.1.2e
Verkeer & Openbare Ruimte | Stedelijk Beheer | Team Groen, Water & Wegen

Gemeente Amsterdam

M 5.1.2e
5.1.2e @amsterdam.nl
Werkdagen: ma, di, wo (ochtend), do, vrij

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 95089, 1090 HB Amsterdam

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

To: [redacted] [redacted]@provinciegroningen.nl]; [redacted] [redacted]@prvlimburg.nl]; [redacted] [redacted] [redacted]@provincie-utrecht.nl]; [redacted] [redacted]@provincie-utrecht.nl]; [redacted] [redacted] [redacted]@zeeland.nl]; [redacted] [redacted]@pzh.nl]; [redacted] @pzh.nl'[redacted]@pzh.nl]; [redacted] [redacted][redacted]@gelderland.nl]; [redacted] [redacted]@gelderland.nl]; [redacted] [redacted]@noord-holland.nl]; [redacted] [redacted]@noord-holland.nl]; [redacted] @flevoland.nl'[redacted]@flevoland.nl]; [redacted] [redacted]@flevoland.nl]; [redacted] [redacted]@overijssel.nl]; [redacted] [redacted]@drenthe.nl]; [redacted] [redacted]@drenthe.nl]; [redacted] [redacted]@fryslan.frl]; [redacted] [redacted] [redacted]@provinciegroningen.nl]
Cc: [redacted] Lnv[redacted]@minlnv.nl]
From: [redacted]
Sent: Thur 7/17/2025 3:19:01 PM
Subject: FW: Stand van zaken aanpak Aziatische hoornaar juli 2025
Received: Thur 7/17/2025 3:19:12 PM
Outlook-cauhjb2n
Outlook-ivycv2d2
2025-07-16 Geplande aanpak Aziatische hoornaar.pdf

Goedemiddag,

Hierbij ook voor jullie, ter info, de voortgang van de Brabantse hoornaar aanpak. Wij zijn nu druk met het uitwerken van concrete richtlijnen en acties zodat de provincie en gemeentes gezamenlijk de bestrijding van de Aziatische hoornaar kunnen oppakken.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

[redacted] | [redacted] | Programma Natuur | [redacted] | [redacted]@brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Van: [redacted] < [redacted]@brabant.nl>
Verzonden: Donderdag, 17 Juli, 2025 17:12
Onderwerp: Stand van zaken aanpak Aziatische hoornaar juli 2025

Geachte Lezer,

U heeft aangegeven dat u graag geïnformeerd wilt worden over nieuwe ontwikkelingen rondom de Aziatische hoornaar. Vandaar dat u deze mail ontvangt. Bij deze stuur ik u een nieuwe update toe van de laatste stand van zaken.

Momenteel wordt er druk gewerkt aan een concreet handelingskader van de Aziatische hoornaar. In de bijgevoegde bijlage vindt u een beschrijving van de geplande aanpak die nu wordt uitgewerkt.

Kern van de gezamenlijke aanpak is dat iedere partij vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid en belang bijdraagt aan de beheersing van de Aziatische hoornaar. Hierin kunnen belanghebbenden zelf een afweging maken van de wijze waarop zij de Aziatische hoornaar beheersen. De provincie heeft hierin een coördinerende en faciliterende rol. Dit betekent dat de Provincie aan de lat staat voor kennisdeling en richtlijnen formuleert voor de aanpak van de Aziatische hoornaar.
Doel van de aanpak is om de Aziatische hoornaar te beheersen zodat de schade aan diverse belangen zo veel mogelijk beperkt blijft. Dit betekent dat voor verschillende belangen een afweging wordt gemaakt in welke mate de (lokale) bestrijding van de soort opweegt tegen de kosten.

De voorgestelde aanpak is tweeledig. Er wordt zowel ingezet op een organisatiestructuur die zich richt op een centraal (en landelijk) georganiseerde kennisdeling als op een provinciaal/lokaal georganiseerde uitvoering van de bestrijding. Samengevat komt de aanpak op het volgende neer:

- Het handelingskader geeft richtlijnen voor de minimale benodigde (wettelijke) inspanning. Belanghebbenden maken zelf de afweging of zij een grotere inspanning willen leveren.
- De provincie neemt een coördinerende regierol. Dit betekent dat zij het initiatief neemt op het gebied van kennisdeling.
- De Provincie bestrijdt nesten daar waar een concreet risico is voor kwetsbare soorten of ecosystemen (belang biodiversiteit). Bijvoorbeeld in kerngebieden van wilde bijen.
- De gemeente bestrijdt nesten met een risico voor de volksgezondheid zoals laaghangende secundaire nesten (belang volksgezondheid en openbare orde).
- Imkers nemen maatregelen om hun bijenkasten te beschermen, al dan niet gesteund door de Provincie of gemeente. (belang landbouw/zorg voor eigendieren)

Meer weten?
Meer achtergrondinformatie over de aanpak van de Aziatische hoornaar tot dusver vindt u in het achtergronddocument dat op onze provinciale website
is geplaatst. Hier vindt u ook nuttige informatie over de huidige aanpak en veelgestelde vragen.
De statenmededeling waarin de voorgestelde aanpak van de Aziatische hoornaar is aangekondigd, vindt u hier.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl |
Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Brabantlaan 1 | Postbus 90151 | 5200 MC 's-Hertogenbosch
073 5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant?
Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Geplande aanpak Aziatische hoornaar

16 juli 2025

De provincie Noord-Brabant bouwt de bestrijding van Aziatische hoornaars af en pakt in plaats daarvan een coördinerende regierol op. 2025 vormt hierin een overgangsjaar, waarin de bestrijding van Aziatische hoornaar nog door de provincie wordt uitgevoerd (zolang er budget beschikbaar is), tegelijkertijd zal in samenspraak met belanghebbenden een provinciaal plan van aanpak worden opgesteld. Hierin worden duidelijke kaders en richtlijnen gegeven voor de verschillende belanghebbenden. Samenspraak met belanghebbende partijen gebeurt in de vorm van het Brabantse Hoornaaroverleg. Aan dit overleg nemen vertegenwoordigers van de gemeenten en imkerij deel, de belangrijkste belanghebbenden.

Deze notitie vormt de basis voor het gezamenlijke handelingskader van de Aziatische hoornaar. De voorgestelde aanpak is tweeledig. Er wordt zowel ingezet op een organisatiestructuur die zich richt op een centraal (en landelijk) georganiseerde kennisdeling als op een provinciaal/lokaal georganiseerde uitvoering van de bestrijding. Samengevat komt de aanpak op het volgende neer:

- Het handelingskader geeft richtlijnen voor de minimale benodigde (wettelijke) inspanning. Belanghebbenden maken zelf de afweging of zij een grotere inspanning willen leveren.
- De provincie neemt een coördinerende regierol. Dit betekent dat zij het initiatief neemt op het gebied van kennisdeling.
- De Provincie bestrijdt nesten daar waar een concreet risico is voor kwetsbare soorten of ecosystemen (belang biodiversiteit). Bijvoorbeeld in kerngebieden van wilde bijen.
- De gemeente bestrijdt nesten met een risico voor de volksgezondheid zoals laaghangende secundaire nesten (belang volksgezondheid en openbare orde).
- Imkers nemen maatregelen om hun bijenkasten te beschermen, al dan niet gesteund door de Provincie of gemeente. (belang landbouw/zorg voor eigendieren)

Achtergrond

Voor de Aziatische hoornaar geldt sinds 2021 een beheersopgave in plaats van een eliminatieopgave. Dit betekent dat volledige uitroeiing van de soort niet meer het doel is. Wel moet verdere verspreiding en aantasting van de biodiversiteit zoveel als redelijkerwijs mogelijk worden voorkomen. De beheersopgave betekent ook dat provincie niet als enige partij verantwoordelijk is voor de bestrijding van de Aziatische hoornaar. Verschillende belanghebbenden zoals gemeenten, terreineigenaren en imkers een eigen verantwoordelijkheid en rol in de aanpak van deze soort. Dit is vergelijkbaar met andere wijdverspreide invasieve exoten zoals de reuzenberenklauw.

Tot en met 2024 heeft de provincie de bestrijding van de Aziatische hoornaar zo veel mogelijk in eigen handen gehouden. De snelle uitbreiding van de Aziatische hoornaar heeft er echter toe geleid dat het voor de provincie niet langer haalbaar is om alle nesten op te sporen en te bestrijden[1]. Om die reden doet de provincie een beroep op andere partijen die vanuit hun eigen belang en medeverantwoordelijkheid voor natuur, landbouw en volksgezondheid te maken hebben met de Aziatische hoornaar.

Juridisch Kader

De Aziatische hoornaar staat sinds 2016 op de Europese Unielijst voor invasieve exoten. De Unielijst maakt onderdeel uit van de Europese Verordening No. 1143/2024 waarin soorten zijn opgenomen die een bedreiging vormen voor de biodiversiteit. Lidstaten zijn verplicht om maatregelen te treffen tegen deze soorten.
De noodzakelijke maatregelen zijn afhankelijk van het stadium waarin de introductie van een soort zich bevindt in een lidstaat. Vestiging van de soorten van de Unielijst in lidstaten moet voorkomen worden (preventie en eliminatie). Als de soort al is gevestigd in een lidstaat bij plaatsing op de lijst, dan moet de soort beheerst worden.
Wanneer vestiging van een soort ondanks inspanningen niet voorkomen kan worden en volledige uitroeiing niet meer mogelijk wordt geacht, kan op verzoek van de lidstaat de status van de soort worden gewijzigd van 'vroeg stadium van invasie' (doel: snelle uitroeiing), naar 'gevestigd' (doel: beheersen). In 2021 is geconcludeerd dat de volledige uitroeiing van de Aziatische hoornaar in Nederland niet meer mogelijk is waardoor de status van "vroeg stadium van invasie" is gewijzigd naar "gevestigd".

Sinds 2018 zijn de provincies (beleids-)verantwoordelijk voor de beheersing en bestrijding van invasieve exoten van de Unielijst en het herstel van ecosystemen. Zij handelen hierbij vanuit hun wettelijke taken ten aanzien van natuurbescherming. De provincies kunnen zelf invulling geven aan deze verantwoordelijkheid en initiëren hiertoe onderzoek, doen aanbestedingen en richten zich op communicatie met andere partijen. De provincies mogen hierin prioriteren en hun eigen beleid bepalen.
De verantwoordelijkheid voor de aanpak van invasieve exoten betekent niet dat de provincie zelf alle maatregelen moet of kan uitvoeren. Bij gevestigde wijdverspreide soorten met een beheersopgave hebben alle betrokken partijen een eigen of medeverantwoordelijkheid die samenvalt met hun publieke taak en/of eigendom. De provincie heeft hierin een faciliterende en waar mogelijk coördinerende rol vanuit het provinciale natuurbelang.

[1] Zie voor een verdere toelichting [Link]

802674 0065

Betrokken belangen

De Aziatische hoornaar vormt een risico voor de biodiversiteit, volksgezondheid en landbouw, waaronder de imkerij. Partijen hebben vanuit hun belang ten aanzien van deze aspecten dan ook een gedeelde verantwoordelijkheid in de bestrijding van de Aziatische hoornaar.

Biodiversiteit

De Aziatische hoornaar staat sinds 2016 op de Europese Unielijst voor invasieve exoten. De werksters van de Aziatische hoornaar vangen vliegende insecten als voedsel voor de larven. Prooidieren bestaan voornamelijk uit honingenbijen, maar ook uit wilde bijen, wespen, vliegen en andere vliesvleugeligen. Dit heeft een direct effect op de prooidieren en een indirect effect op de bestuiving van (wilde) planten en mogelijk ook op andere insecteneters.

Volksgezondheid en openbare orde (steekgevaar)

Net als veel andere wespensoorten kunnen Aziatische hoornaars steken als ze zich bedreigd voelen. De steek van de Aziatische hoornaar kan pijnlijker zijn, maar is niet gevaarlijker dan die van andere soorten zoals de limonadewesp. Een steek van de Aziatische hoornaar is, net als bij andere wespensoorten, wel gevaarlijk wanneer de persoon allergisch is voor wespensteken. Het risico voor de gezondheid is groter wanneer de persoon meerdere keren wordt gestoken, bijvoorbeeld wanneer Aziatische hoornaars hun nest gezamenlijk verdedigen.
De voorjaarsnesten van de Aziatische hoornaar zijn klein en bevinden zich vaak op plekken waar men in contact kan komen met het nest. Denk aan nestkastjes, heggen, schuurtjes en spouwmuren. Grote zomernesten van de Aziatische hoornaar hangen meestal hoog in de boom waardoor de kans op steekincidenten klein is.

Landbouw en Imkerij

De Aziatische hoornaar is een opportunist die het voedsel kiest dat het meest voorhanden is. De voornaamste voedselbron van de Aziatische hoornaar is, mede als gevolg van de beschikbaarheid, de honingbij. Aziatische hoornaars zijn vaak te zien bij bijenkasten waar ze jagen op bijen. Hun aanwezigheid veroorzaakt stress bij het bijenvolk, waardoor er een hoger risico is op bijenvolksterfte in de winter. Vanuit imkers zijn dan ook grote zorgen over de gevolgen van de Aziatische hoornaar voor hun bijenvolken. Indirect zijn er (mogelijk) effecten voor de bestuiving van landbouwgewassen. Er zijn ook signalen dat werksters (vraat)schade veroorzaken aan (zachte) fruitgewassen zoals appels, peren, druiven en pruimen.

802674 0065

Voorgestelde aanpak

Voor de Aziatische hoornaar geldt een *beheersopgave*. De soort is niet meer uit te roeien in Noord-Brabant en volledige provincie brede eliminatie is dus *geen* haalbaar doel. Wel zal de soort beheerst moeten worden zodat de schade aan diverse belangen zo veel mogelijk beperkt blijft. Dit betekent dat voor verschillende belangen een afweging wordt gemaakt in welke mate de (lokale) bestrijding van de soort opweegt tegen de kosten.

Kern van de gezamenlijke aanpak is dat iedere partij vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid en belang bijdraagt aan de beheersing van de Aziatische hoornaar. Hierin kunnen belanghebbenden zelf een afweging maken van de wijze waarop zij de Aziatische hoornaar beheersen. De provincie heeft hierin een coördinerende en faciliterende rol. Dit betekent dat de Provincie aan de lat staat voor kennisdeling en richtlijnen formuleert voor de aanpak van de Aziatische hoornaar.

De onderstaande aanpak wordt momenteel verder uitgewerkt in een concreet handelingskader en geeft een beeld van de richting waarin wordt gedacht.

Provinciale versus landelijke aanpak

Provincies geven in principe zelf invulling aan de aanpak van invasieve exoten. Op deze manier is er ruimte voor de regionale en lokale verschillen tussen de provincies en de exotenproblematiek ter plaatse. Hoewel deze notitie zich in eerste instantie richt op een Brabantse uitwerking, is er ook het besef dat de Aziatische hoornaar zich niet aan provinciale grenzen houdt. Daarom zal ook in interprovinciaal verband de samenwerking worden gezocht voor aspecten die om een landelijke uitwerking vragen. Denk bijvoorbeeld aan een gezamenlijke landelijke informatievoorziening.

Opsporing van nesten

- Zoekgroepen vormen een belangrijke schakel in de opsporing van Aziatische hoornaars, maar ook in de voorlichting. Inwoners zien dat er in hun wijk wordt gezocht naar Aziatische hoornaars en spreken de vrijwilligers hierover aan. Dit vergroot het lokale bewustzijn en ze bieden een laagdrempelige mogelijkheid voor contact en inzicht in wat men zelf kan doen.
- Er kan worden ingezet op een samenwerking tussen lokale zoekgroepen en gemeentes. Bijvoorbeeld via een aanspreekpunt per zoekgroep of een koppeling met gemeentelijke meldpunten waarin meldingen kunnen worden doorgegeven.
- De provincie kan een partij opdracht geven om de diverse vrijwillige zoekgroepen te coördineren en faciliteren
- Vrijwillige zoekgroepen kunnen ondersteund worden met zendersets. Dit kan via een subsidieregeling, maar wellicht ook via een provinciale coördinator die de zenders inkoopt en vervolgens uitleent aan de zoekgroepen.

Bestrijding van nesten

Voor de bestrijding van nesten wordt gedacht aan een gezamenlijke basis ambitie, waarin is vastgelegd welke nesten in ieder geval moeten worden bestreden, waarbij belanghebbende partijen zelf de keuze maken of ze meer willen doen.

802674 0065

1. Vanuit biodiversiteitsoogpunt wordt de soort lokaal uitgeroeid. Bijvoorbeeld bij leefgebieden van wilde bijen, wespen of zweefvliegen van de Rode lijst. De bestrijding in deze gebieden is de verantwoordelijkheid van de provincie Noord-Brabant.
2. Vanuit het oogpunt van volksgezondheid en openbare orde worden locaties of situaties bepaald waarin secundaire nesten moeten worden bestreden, bijvoorbeeld via een risico gestuurde aanpak. Denk aan secundaire nesten die laag bij de grond hangen of binnen een bepaalde straal van een school of zorginstelling etc. Gemeentes zijn verantwoordelijk voor de bestrijding van deze nesten vanuit hun belang voor de openbare orde en volksgezondheid.
3. Voor alle primaire nesten en overige secundaire nesten maakt iedere gemeente zelf een afweging over de gewenste extra inzet. Overwogen kan worden om:
    a. Alle nesten te bestrijden ongeacht locatie (gemeente of particuliere grond)
    b. Alleen nesten op gemeentegrond te bestrijden
    c. Alleen primaire nesten te bestrijden. Dit zijn de kleinere voorjaarsnesten waar men sneller mee in aanraking komt (dus een groter steekgevaar). De bestrijding van deze nesten is goedkoper dan de bestrijding van secundaire nesten.
    d. Een (gedeeltelijke) vergoeding of tegemoetkoming aanbieden voor de bestrijding van nesten op particulier terrein.
4. Terreineigenaren kunnen ervoor kiezen om nesten die niet door de gemeente of provincie worden bestreden zelf te bestrijden. Het gaat dan om nesten die *geen* concreet risico opleveren voor de volksgezondheid en/of biodiversiteit. Dit is vergelijkbaar met de aanpak van andere plaagsoorten waarvoor een terreineigenaar zelf maatregelen kan nemen als er sprake is van overlast.

Bescherming van bijenvolken

Het is niet langer haalbaar om alle nesten van de Aziatische hoornaar te bestrijden. De Aziatische hoornaar is daarmee één van de drukfactoren voor honingbijen (en wilde bijen) waarmee imkers te maken krijgen. Naast het aanpakken van de overige drukfactoren voor honingbijen zal dus ook gezocht moeten worden naar mogelijkheden voor imkers om hun bijenvolken te beschermen tegen de Aziatische hoornaar. Momenteel zijn er verschillende technieken beschikbaar of in ontwikkeling die bijenvolken tegen de Aziatische hoornaar beschermen. In het beheerplan worden deze vormen van hoornaar bescherming en eventuele bijbehorende financieringsmogelijkheden nader uitgewerkt.

Communicatie

De provincie stelt (in afstemming met belanghebbenden) een communicatiestrategie op rondom de Aziatische hoornaar dat ondersteuning biedt aan de coördinerende en faciliterende rol van de provincie. Hierbij is bijvoorbeeld aandacht voor het ontwikkelen en delen van communicatiemateriaal en jaarlijks terugkerende communicatiemomenten. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij landelijke trajecten.

Een communicatiekalender met daarin de boodschap, doelgroep en hoe we die het beste kunnen bereiken wordt in de werkgroep afgestemd.

Mogelijke communicatiemomenten voor belanghebbenden en/of het brede publiek zijn:
- Start hoornaar seizoen
    - oproep om koninginnen te vangen
    - voorlichting over primaire nesten en steekgevaar
- Hoogseizoen:
    - Informeren over zoekgroepen en waar werksters en nesten gemeld kunnen worden
- Najaar:
    - Terugkoppeling van het afgelopen jaar: resultaten

Mogelijk communicatiemateriaal voor gemeentes, zoekgroepen en imkerverenigingen om inwoners te informeren kan bestaan uit:
- Flyers
- Een (landelijke) website met onder andere informatie over herkenning, gedrag en risico's van de Aziatische hoornaar.
- Beschikbaar stellen van informatie voor gemeentelijke websites
- Richtlijnen/adviezen voor imkers en groenbeheerders over de omgang met nesten.
- Een jaarlijkse netwerkdag voor gemeentes voor het uitwisselen van ervaringen en informatie.

Financiën

Tot en met 2025 heeft de provincie middelen beschikbaar gesteld voor de maximale bestrijding van nesten van de Aziatische hoornaar. Doel was om zoveel mogelijk nesten te bestrijden. Deze aanpak, waarbij de provincie het voortouw neemt in de bestrijding, is niet langer haalbaar. Niet alleen neemt het aantal nesten, ondanks de maximale bestrijding, toe, maar de kosten wegen niet meer op tegen de baten. Vanaf 2026 wordt geen budget meer beschikbaar gesteld voor de maximale bestrijding van de Aziatische hoornaar.

In bovengenoemde aanpak wordt geborgd dat nesten die een direct gevaar vormen voor de biodiversiteit of volksgezondheid worden bestreden door de provincie, dan wel gemeente. Hiervoor moet door de betrokken partijen apart budget beschikbaar worden gesteld. In aanvulling op de nesten die in elk geval moeten worden bestreden, kunnen gemeentes en de provincie de afweging maken om aanvullend nesten te bestrijden. Dit is een financiële afweging die elke partij zelf maakt, de Provincie kan hier eventueel in ondersteunen.
Voor nesten die niet door de gemeente of provincie worden bestreden, geldt dat de eigenaar van het terrein waar het nest zich bevindt, zelf de kosten opbrengt voor het verwijderen van het nest. De terreineigenaar maakt zelf de afweging of het nest bestreden wordt.

De provincie stelt middelen beschikbaar voor de bestrijding van nesten die zij vanuit haar eigen verantwoordelijkheid moet bestrijden. Daarnaast worden aanvullend middelen gereserveerd voor het uitvoeren van de coördinerende rol van de provincie. Deze middelen zijn bedoeld voor het ontwikkelen van communicatiemateriaal, regie op opsporing en monitoring of eventueel als tegemoetkoming aan imkers die hun kasten willen beschermen. De precieze inzet van middelen wordt nog nader bepaald.

802674 0065

To: 5.1.2e 5.1.2e @Noord-Holland.nl]
From: 5.1.2e .1.2e
Sent: Thur 5/7/2026 11:42:24 AM
Subject: FW: vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar & overleg
Received: Thur 5/7/2026 11:42:24 AM
Uitgaven AH vrijwilligersbijdrage zoektassen en lokstof.xlsx

Hoi 5.1.2e ,

De kosten voor de vrijwilligers zijn toch iets hoger, kan de opdracht aan de Nederlandse Bijenhoudersvereniging worden opgehoogd met 300 euro?

Kan dat zonder besluitenblad? Ik ben vanaf nu op verlof dus ik kan geen akkoord geven op besluitenbladen, dus als dat wel nodig is komt dit na mijn vakantie.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: donderdag 30 april 2026 14:54
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl <5.1.2e @telfort.nl>
Onderwerp: vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar & overleg

Dag 5.1.2e ,

Fijn dat de opdracht voor de zendersets verstrekt is en jammer dat ze nog niet tijdig geleverd kunnen worden (wel goed natuurlijk dat we zendersets krijgen met een groter bereik).

Wat betreft de zoektassen en lokstoffen willen we graag het bedrag met 300 euro verhogen. Bijgesloten een overzicht van de gemaakte kosten voor de zoektassen & lokstof tot nu toe. We komen nu 244,87 euro tekort. Dit willen we iets verhogen (naar 300 euro) zodat we nog wat ruimte hebben om verzend-/ transport kosten te betalen. De meeste zoektassen zullen echter worden uitgereikt op de Beemstermarkt aankomende zaterdag.

We denken graag mee over het programma voor 10 juni. Woensdag heb ik al andere plannen, maar ik kan wel op maandag na 14:30 en dinsdagochtend tot 12:00 en dinsdagmiddag na 15:00. Zit daar een moment voor je tussen?

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 29 april 2026 09:42
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Dag 5.1.2e ,

De opdracht aan Robor voor levering van de zendersets is maandag verstrekt. Ik krijg net van hen terug dat ze dit in goede orde ontvangen hebben. Ik zal even vragen wanneer ze dit kunnen verzenden.

Voor de zoektassen had je verzocht om de opdracht iets op te hogen, dat kan, maar dan hoor ik graag nog met welk bedrag het moet worden opgehoogd.

Andere vraag: hebben jullie/jij volgende week een half uurtje tijd om (via teams) even mee te denken over het programma voor de bijeenkomst op 10 juni? Bijvoorbeeld woensdag middag ergens? Dan vraag ik ook een gemeente.
Ik ben zelf vanaf volgende week donderdag 2 weken met verlof dus goed om voor die tijd wat vragen/verzoek uit te zetten voor eventuele presentaties.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: dinsdag 28 april 2026 14:11
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Goedemiddag 5.1.2e ,

Hoe is het? Is er al meer bekend over de zendersets?
Het zou mooi zijn als deze (evenals de zoektassen) aan imkers/ verenigingen kunnen worden meegegeven aanstaande zaterdag tijdens de Beemster-Bijenmarkt. Dit is een gezellige, inspirerende en informatieve markt met van alles over bijen en aanverwante zaken zoals drachtplanten en insectenhotels waar vele imkersverenigingen uit Noord Holland aanwezig zullen zijn. Meer informatie op: https://www.bijenteeltverenigingbeemster.nl/beemster-bijenmarkt

Je bent natuurlijk van harte welkom!

Hartelijke groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 10 april 2026 10:35
Aan: 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hallo 5.1.2e

We zijn in contact met Robor over de zendersets, zal laten weten als dit rond is.

Budget ophogen voor de zoektassen is denk ik wel mogelijk, om welk bedrag gaat het dan?

Ik heb zelf afgelopen dinsdag kennis gemaakt met onze nieuwe bestrijder, ik vraag even wanneer het hen uitkomt om te bespreken.

Bijeenkomst met gemeenten staat nog op de planning, ik zal proberen of ik volgende week richting een datum kan prikken.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: dinsdag 7 april 2026 14:27
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl <5.1.2e @telfort.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hallo 5.1.2e ,

Goede paasdagen gehad?
Inmiddels zijn we volop bezig met het voorbereiden voor het komende hoornaarseizoen en het wegvangen van koninginnen. Er zijn alweer meer dan 20 koninginnen gemeld op waarneming.nl.

Wat betreft de zendersets, willen we er graag 4. Deze kosten Euro 2400 per stuk en mogen alle 4 verzonden worden naar Imkersvereniging de Beemster., tav 5.1.2e Nekkerweg 37, 1461 LC Zuidoost Beemster (email: 5.1.2e). Zij en 5.1.2e zullen zorgen voor de verdeling van deze zendersets onder de verschillende imkersverenigingen in Noord-Holland voor een optimale verspreiding en gebruik. Het resterende bedrag van de vrijwilligersbijdrage willen we graag inzetten voor de aanschaf van

(nano)zenders. De nanozenders zijn nu nog niet beschikbaar en worden nog volop getest, we willen de uitkomsten hiervan nog afwachten. We komen hier dus nog graag later op terug conform het voorstel wat we eerder op het provinciehuis hebben besproken.

De kosten voor de inhoud van de zoektassen blijken hoger dan verwacht. Prijzen zijn gestegen sinds we de begroting opmaakten en/of de goedkopere opties van bepaalde producten zijn niet meer leverbaar. Is het mogelijk om het budget hiervoor nog te verhogen of kunnen jullie bepaalde items aanschaffen? Anders zit er niet anders op om het aantal items in de zoektas te verminderen.

Daarnaast zouden we graag een afspraak inplannen met jou en de bestrijder zodat we het proces van opsporing, melden van het nest, beoordelen of de provincie het verwijderen financiert en het ruimen van het nest zo goed mogelijk kunnen stroomlijnen. Wanneer zou dit uitkomen? We horen het graag.

In je mail van 13 maart schreef je dat de provincie het ook een goed vindt om een bijeenkomst met gemeenten te organiseren over de Aziatische hoornaar. Als we hierover kunnen meedenken of meehelpen organiseren doen we dat natuurlijk ook graag.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e
5.1.2e
Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig
T 0317 5.1.2e (10:00-12:00)
M 5.1.2e
E 5.1.2e @bijenhouders.nl
I www.bijenhouders.nl

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 26 maart 2026 13:12
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com> 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e

De bruikleenovereenkomst wordt door een jurist bij ons opgesteld, ik weet niet hoe dat in elkaar zit maar neem contact op als er een bespreekbaar document is.

Zendersets direct naar imkerverenigingen opsturen lijkt mij wel te regelen met Robor.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: donderdag 26 maart 2026 12:33
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com> 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl <5.1.2e @telfort.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Dank voor je bericht. We komen morgen weer als Taskforce bij elkaar om een besluit te nemen over het aantal zendersets. Ik heb zojuist ook Robor gesproken over de nanozenders, deze komen waarschijnlijk in mei op de markt en kunnen nu dus nog niet besteld worden.

Heb je al een idee hoe de bruikleenovereenkomst eruit komt te zien? Is het mogelijk dat de zendersets naar de desbetreffende imkersverenigingen worden opgestuurd? Direct door Robor bij bestelling of door jullie?

Vanwege persoonlijke omstandigheden kan 5.1.2e voorlopig geen deel uitmaken van onze Taskforce Aziatische hoornaar. 5.1.2e (ook in de cc) valt zolang voor haar in.

Hartelijke groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 25 maart 2026 12:24
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Was er al een besluit voor hoeveel zendersets ik een offerte kan aanvragen bij Robor?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: vrijdag 13 maart 2026 13:43
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5 5.1.2e ; 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e ; 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e ,

Dank voor het goede nieuws!

Volgende week hebben we weer intern overleg en daarna laten we je weten hoeveel zendersets, (nano)zenders en opladers we willen aanvragen. Daarnaast zullen we als NBV een offerte opmaken voor de zoektassen. Zijn er nog bepaalde richtlijnen waar de offerte aan moet voldoen?

De vraag over het onderzoek naar selectieve vallen heb ik doorgestuurd naar 5.1.2e van Naturalis en de student 5.1.2e die het onderzoek zou uitvoeren. Ik heb hen gevraagd direct contact hierover met je op te nemen.

Ik ben ook zeer blij te horen dat er een bijeenkomst met de gemeenten georganiseerd gaat worden. Zoals gezegd willen we de provincie hierbij graag helpen indien gewenst.

Hartelijke groeten en alvast een goed weekend,

5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 13 maart 2026 11:42
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>

CC: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com> 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e

Dank voor de samenvatting.
Ik kan bevestigen dat jullie voorstel akkoord is. Ook hoeven wij geen BTW af te dragen als wij de spullen bestellen, dus daardoor kan er meer worden besteld.

Ik heb Robor net gebeld en kreeg de volgende prijzen door:

Zenderset	2400 excl. btw
Extra	79 excl. btw
Extra oplader	180,- excl. btw
Extra zender	98,- excl. btw

Als jullie laten weten hoeveel jullie in dat geval willen bestellen kan ik een offerte aanvragen bij Robor (nu alleen voor de zendersets, de extra zenders dus later). Ik moet alleen nog uitzoeken hoe we de bruikleenovereenkomst regelen, dat zal ik nog laten weten.

Ik heb ook met collega's gesproken over organiseren van een bijeenkomst met gemeenten, we denken dat dit een goed idee is. We gaan kijken wanneer we dat kunnen organiseren en komen hier later op terug.

Over de vraag over het onderzoek naar selectieve vallen, blijkbaar loopt er in België ook al onderzoek dus vragen we ons af wat de toegevoegde waarde is om dit nog een keer te onderzoeken. We kunnen het onderzoek nu niet goed beoordelen, zouden jullie een onderzoeksvoorstel en concreet bedrag wat nodig is kunnen delen?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: Maandag, 9 Maart, 2026 10:52
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e,

Dank voor de ontvangst afgelopen vrijdag en het gesprek. 5.1.2e heeft een samenvatting van het gesprek gemaakt dat ik graag met je deel:

Aanwezig: 5.1.2e .1.2e (Provincie), 5.1.2e (NBV), 5.1.2e en 5 5.1.2e 13.06; samenvatting), (Taskforce NH). Afmelding: 5.1.2e

1. De ingediende aanvraag voor middelen voor het opsporen van AH nesten is door de provincie positief ontvangen. Eind volgende week wordt een formele reactie verwacht. Het plan is dat (i) zoektassen (via de NBV) betaald worden, zodat de AH-Taskforce de diverse hulpmiddelen kan aanschaffen en verdelen over de 51 zoektassen; en (ii) zendersets, extra zenders en trappit door de provincie ingekocht worden [i.v.m. BTW verschil] en daarna aan AH taskforce

co?rdinatoren geleverd.

2. De aanbesteding voor bestrijding nesten voor de komende twee jaar door de provincie loopt op dit moment. Er wordt gezocht naar 1 bedrijf voor heel NH. Het selectiecriterium van de provincie is (vooralsnog) effici?ntie: het offertebedrag (€). Er is €30k voor twee jaar beschikbaar (halvering van het budget van 2025). De financiering voor verwijderen van gevonden nesten wordt slechts voor een relatief klein deel door de provincie vergoed (natura 2000 gebieden plus 500 meter eromheen en risicolocaties voor bevolking). De provincie zal dus niet het verwijderen van alle nesten financieren, mogelijk gaat het om slechts rond 15% van de nesten. De provincie heeft reeds eerder een brief aan de gemeenten gestuurd met het provinciale beleid. Dit staat ambitieuze gemeenten vrij om zelf mee te acteren bij AH bestrijding, maar dit is niet tussen Provincie en Gemeenten uitgewerkt. Bijvoorbeeld: i) Wanneer is iets gevaarlijk voor de bevolking? En wie beoordeelt dit? Beseft een gemeente dat de kosten voor verwijderen van AH nesten in hun plantsoen voor hun zijn? Beseft een eigenaar van de tuin met AH nest dat hij/zij voor de kosten opdraait?

3. In het overleg is door de taskforce co?rdinatoren de zorg benoemd dat voor grofweg 85% van de in 2026 te verwachten opgespoorde nesten geen financiering voor verwijdering in het vooruitzicht gesteld is en dat verwijdering van gevonden AH-nesten daarmee onzeker is. Dit kan leiden tot grotere dan onvermijdelijke toename van AH nesten met duidelijke toename van gezondheidsrisico voor bevolking en ons inziens ook ernstige gevolgen voor de biodiversiteit. Los hiervan is benoemd dat dit niet motiverend werkt voor co?rdinatoren van de taskforce, noch voor deelnemers aan de zoekteams (onbezoldige vrijwilligers, grotendeels imkers): wel opsporen stimuleren, maar geen steunend beleid voor verwijderen. Benoemd is dat het heel belangrijk is om als provincie in overleg te gaan met gemeenten (en andere terrein beherende organisaties/ partijen) om de consequenties van het provinciale beleid voor de gemeentes over te brengen en af te stemmen. In ZH is op 16 maart een overleg met provincie, imkerij en TBO. Wellicht kan de provincie NH een vergelijkbare bijeenkomst organiseren. Met een verwachting van ca 1000 nesten voor heel NH in 2026, komen 850 ten laste van gemeenten. De NBV en de co?rdinatoren AH-Taskforce NH hebben, indien door provincie gewenst, hun steun uitgesproken. De vertegenwoordiger van de provincie begrijpt onze grote zorgen.

4. De provincie benoemde dat het wenselijk is om een onafhankelijk informatieplatform over de Aziatische hoornaar te hebben (inclusief informatie over diverse onderzoeken). Hier wordt over nagedacht met landelijk perspectief.

5. 5.1.2e vraagt (namens de NBV) extra subsidie aan voor de aanschaf van de vallen zelf voor het onderzoek van Naturalis naar de selectieve vallen. De provincie-vertegenwoordiger gaat hierover met andere provincies in overleg.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig

T 0317 5.1.2e (10:00-12:00)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @bijenhouders.nl

I www.bijenhouders.nl

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 4 maart 2026 11:32
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e

Als het goed is hebben jullie net een uitnodiging ontvangen, jullie zijn welkom op het Houtplein 33.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: dinsdag 3 maart 2026 17:24
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e ,

Dank voor de snelle reactie. We hebben onderling afgestemd en we (5.1.2e , 5.1.2e en ik) kunnen aanstaande vrijdag van 12:30-13:30. Voor deze kennismaking en het overleg kijken we uit naar een live ontmoeting en komen graag naar het provinciehuis in Haarlem. Schikt dat?

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 3 maart 2026 11:20
Aan 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e

Dank voor het voorstel! Ik ben aankomende vrijdag grotendeels beschikbaar (behalve 10:00-11:00). Schikt dat ergens?

Groet,

5.1.2e .1.2e

5.1.2e

T:+316 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: dinsdag 3 maart 2026 10:22
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e .1.2e ,

In navolging van mijn email van 17 februari willen wij als Taskforce Aziatische hoornaar Noord-Holland graag een overleg inplannen voor een nadere kennismaking. Zoals in de eerdere correspondentie is aangegeven, heeft 5.1.2e haar taken neergelegd; deze zijn inmiddels overgenomen door 5 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e met ondersteuning vanuit de NBV.

Tijdens het overleg lichten wij ook graag het bijgevoegde voorstel voor de inzet van het vrijwilligersbudget toe. Daarnaast vernemen wij graag hoe de provincie voornemens is de verwijdering van nesten van de Aziatische hoornaar in het komende seizoen te organiseren. Ook ontvangen wij graag een toelichting op de wijze waarop de communicatie richting gemeenten over de Aziatische hoornaar wordt afgestemd, en of – en zo ja, hoe – wij hieraan vanuit de taskforce kunnen bijdragen.

Is het mogelijk om op korte termijn een overlegmoment in te plannen? Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig

T 0317 5.1.2e (10:00-12:00)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @bijenhouders.nl

I www.bijenhouders.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e @Noord-Holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 5/26/2026 12:53:03 PM
Subject: FW: vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar & overleg
Received: Tue 5/26/2026 12:53:03 PM
Uitgaven AH vrijwilligersbijdrage zoektassen en lokstof.xlsx

Zie onder voor het precieze bedrag wat ze vragen.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: maandag 18 mei 2026 11:29
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
Onderwerp: RE: vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar & overleg

Hoi 5.1.2e ,

De Beemster markt was een groot succes en de meeste zoektassen zijn die dag verstrekt aan de verschillende zoekgroepen. En die gaan zeer goed van pas komen want er zijn alweer vele hoornaars gemeld op verschillende platforms.

De offerte die we voor de zoektassen en lokstoffen hebben ingediend bedroeg Euro 2902,20. De uiteindelijke kosten zijn iets hoger geworden zoals al eerder aangegeven- zie bijgesloten overzicht. Is het mogelijk om jullie een factuur te sturen voor het resterende bedrag van Euro 344,87?

Met vriendelijke groeten,
5.1.2e
5.1.2e
Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig
T 0317 5.1.2e (10:00-12:00)
M 5.1.2e
E 5.1.2e @bijenhouders.nl
I www.bijenhouders.nl

Van: 5.1.2e - NBV
Verzonden: donderdag 30 april 2026 14:54
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl
Onderwerp: vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar & overleg

Dag 5.1.2e ,

Fijn dat de opdracht voor de zendersets verstrekt is en jammer dat ze nog niet tijdig geleverd kunnen worden (wel goed natuurlijk dat we zendersets krijgen met een groter bereik).

Wat betreft de zoektassen en lokstoffen willen we graag het bedrag met 300 euro verhogen. Bijgesloten een overzicht van de gemaakte kosten voor de zoektassen & lokstof tot nu toe. We komen nu 244,87 euro tekort. Dit willen we iets verhogen (naar 300 euro) zodat we nog wat ruimte hebben om verzend-/ transport kosten te betalen. De meeste zoektassen zullen echter worden uitgereikt op de Beemstermarkt aankomende zaterdag.

We denken graag mee over het programma voor 10 juni. Woensdag heb ik al andere plannen, maar ik kan wel op maandag na 14:30 en dinsdagochtend tot 12:00 en dinsdagmiddag na 15:00. Zit daar een moment voor je tussen?

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 29 april 2026 09:42
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Dag 5.1.2e

De opdracht aan Robor voor levering van de zendersets is maandag verstrekt. Ik krijg net van hen terug dat ze dit in goede orde ontvangen hebben. Ik zal even vragen wanneer ze dit kunnen verzenden.

Voor de zoektassen had je verzocht om de opdracht iets op te hogen, dat kan, maar dan hoor ik graag nog met welk bedrag het moet worden opgehoogd.

Andere vraag: hebben jullie/jij volgende week een half uurtje tijd om (via teams) even mee te denken over het programma voor de bijeenkomst op 10 juni? Bijvoorbeeld woensdag middag ergens? Dan vraag ik ook een gemeente.
Ik ben zelf vanaf volgende week donderdag 2 weken met verlof dus goed om voor die tijd wat vragen/verzoek uit te zetten voor eventuele presentaties.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: dinsdag 28 april 2026 14:11
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Goedemiddag 5.1.2e ,

Hoe is het? Is er al meer bekend over de zendersets?
Het zou mooi zijn als deze (evenals de zoektassen) aan imkers/ verenigingen kunnen worden meegegeven aanstaande zaterdag tijdens de Beemster-Bijenmarkt. Dit is een gezellige, inspirerende en informatieve markt met van alles over bijen en aanverwante zaken zoals drachtplanten en insectenhotels waar vele imkersverenigingen uit Noord Holland aanwezig zullen zijn. Meer informatie op: https://www.bijenteeltverenigingbeemster.nl/beemster-bijenmarkt

Je bent natuurlijk van harte welkom!

Hartelijke groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 10 april 2026 10:35
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hallo 5.1.2e ,

We zijn in contact met Robor over de zendersets, zal laten weten als dit rond is.

Budget ophogen voor de zoektassen is denk ik wel mogelijk, om welk bedrag gaat het dan?

Ik heb zelf afgelopen dinsdag kennis gemaakt met onze nieuwe bestrijder, ik vraag even wanneer het hen uitkomt om te bespreken.

Bijeenkomst met gemeenten staat nog op de planning, ik zal proberen of ik volgende week richting een datum kan prikken.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: dinsdag 7 april 2026 14:27
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl <5.1.2e @telfort.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hallo 5.1.2e ,

Goede paasdagen gehad?
Inmiddels zijn we volop bezig met het voorbereiden voor het komende hoornaarseizoen en het wegvangen van koninginnen. Er zijn alweer meer dan 20 koninginnen gemeld op waarneming.nl.

Wat betreft de zendersets, willen we er graag 4. Deze kosten Euro 2400 per stuk en mogen alle 4 verzonden worden naar Imkersvereniging de Beemster., tav 5.1.2e , Nekkerweg 37, 1461 LC Zuidoost Beemster (email: 5.1.2e). Zij en 5.1.2e zullen zorgen voor de verdeling van deze zendersets onder de verschillende imkersverenigingen in Noord-Holland voor een optimale verspreiding en gebruik. Het resterende bedrag van de vrijwilligersbijdrage willen we graag inzetten voor de aanschaf van (nano)zenders. De nanozenders zijn nu nog niet beschikbaar en worden nog volop getest, we willen de uitkomsten hiervan nog afwachten. We komen hier dus nog graag later op terug conform het voorstel wat we eerder op het provinciehuis hebben besproken.

De kosten voor de inhoud van de zoektassen blijken hoger dan verwacht. Prijzen zijn gestegen sinds we de begroting opmaakten en/of de goedkopere opties van bepaalde producten zijn niet meer leverbaar. Is het mogelijk om het budget hiervoor nog te verhogen of kunnen jullie bepaalde items aanschaffen? Anders zit er niet anders op om het aantal items in de zoektas te verminderen.

Daarnaast zouden we graag een afspraak inplannen met jou en de bestrijder zodat we het proces van opsporing, melden van het nest, beoordelen of de provincie het verwijderen financiert en het ruimen van het nest zo goed mogelijk kunnen stroomlijnen. Wanneer zou dit uitkomen? We horen het graag.

In je mail van 13 maart schreef je dat de provincie het ook een goed vindt om een bijeenkomst met gemeenten te organiseren over de Aziatische hoornaar. Als we hierover kunnen meedenken of meehelpen organiseren doen we dat natuurlijk ook graag.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e
5.1.2e
Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig
T 0317 5.1.2e (10:00-12:00)
M 5.1.2e
E 5.1.2e @bijenhouders.nl
I www.bijenhouders.nl

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 26 maart 2026 13:12
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com> 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

De bruikleenovereenkomst wordt door een jurist bij ons opgesteld, ik weet niet hoe dat in elkaar zit maar neem contact op als er een bespreekbaar document is.

Zendersets direct naar imkerverenigingen opsturen lijkt mij wel te regelen met Robor.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: donderdag 26 maart 2026 12:33
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl <5.1.2e @telfort.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Dank voor je bericht. We komen morgen weer als Taskforce bij elkaar om een besluit te nemen over het aantal zendersets. Ik heb zojuist ook Robor gesproken over de nanozenders, deze komen waarschijnlijk in mei op de markt en kunnen nu dus nog niet besteld worden.

Heb je al een idee hoe de bruikleenovereenkomst eruit komt te zien? Is het mogelijk dat de zendersets naar de desbetreffende imkersverenigingen worden opgestuurd? Direct door Robor bij bestelling of door jullie?

Vanwege persoonlijke omstandigheden kan 5.1.2e voorlopig geen deel uitmaken van onze Taskforce Aziatische hoornaar. 5.1.2e (ook in de cc) valt zolang voor haar in.

Hartelijke groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 25 maart 2026 12:24
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e
< 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e

Was er al een besluit voor hoeveel zendersets ik een offerte kan aanvragen bij Robor?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e .2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: vrijdag 13 maart 2026 13:43
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e ,

Dank voor het goede nieuws!

Volgende week hebben we weer intern overleg en daarna laten we je weten hoeveel zendersets, (nano)zenders en opladers we willen aanvragen. Daarnaast zullen we als NBV een offerte opmaken voor de zoektassen. Zijn er nog bepaalde richtlijnen waar de offerte aan moet voldoen?

De vraag over het onderzoek naar selectieve vallen heb ik doorgestuurd naar 5.1.2e van Naturalis en de student 5.1.2e die het onderzoek zou uitvoeren. Ik heb hen gevraagd direct contact hierover met je op te nemen.

Ik ben ook zeer blij te horen dat er een bijeenkomst met de gemeenten georganiseerd gaat worden. Zoals gezegd willen we de provincie hierbij graag helpen indien gewenst.

Hartelijke groeten en alvast een goed weekend,

5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 13 maart 2026 11:42
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e ,

Dank voor de samenvatting.
Ik kan bevestigen dat jullie voorstel akkoord is. Ook hoeven wij geen BTW af te dragen als wij de spullen bestellen, dus daardoor kan er meer worden besteld.

Ik heb Robor net gebeld en kreeg de volgende prijzen door:

Zenderset	2400 excl. btw
Extra	79 excl. btw
Extra oplader	180,- excl. btw
Extra zender	98,- excl. btw

Als jullie laten weten hoeveel jullie in dat geval willen bestellen kan ik een offerte aanvragen bij Robor (nu alleen voor de zendersets, de extra zenders dus later). Ik moet alleen nog uitzoeken hoe we de bruikleenovereenkomst regelen, dat zal ik nog laten weten.

Ik heb ook met collega's gesproken over organiseren van een bijeenkomst met gemeenten, we denken dat dit een goed idee is. We gaan kijken wanneer we dat kunnen organiseren en komen hier later op terug.

Over de vraag over het onderzoek naar selectieve vallen, blijkbaar loopt er in België ook al onderzoek dus vragen we ons af wat de toegevoegde waarde is om dit nog een keer te onderzoeken. We kunnen het

onderzoek nu niet goed beoordelen, zouden jullie een onderzoeksvoorstel en concreet bedrag wat nodig is kunnen delen?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: Maandag, 9 Maart, 2026 10:52
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e,

Dank voor de ontvangst afgelopen vrijdag en het gesprek. 5.1.2e heeft een samenvatting van het gesprek gemaakt dat ik graag met je deel:

Aanwezig: 5.1.2e .1.2e (Provincie), 5.1.2e (NBV), 5.1.2e en 5. 5.1.2e (13.06; samenvatting), (Taskforce NH). Afmelding: 5.1.2e

1. De ingediende aanvraag voor middelen voor het opsporen van AH nesten is door de provincie positief ontvangen. Eind volgende week wordt een formele reactie verwacht. Het plan is dat (i) zoektassen (via de NBV) betaald worden, zodat de AH-Taskforce de diverse hulpmiddelen kan aanschaffen en verdelen over de 51 zoektassen; en (ii) zendersets, extra zenders en trappit door de provincie ingekocht worden [i.v.m. BTW verschil] en daarna aan AH taskforce co?rdinatoren geleverd.

2. De aanbesteding voor bestrijding nesten voor de komende twee jaar door de provincie loopt op dit moment. Er wordt gezocht naar 1 bedrijf voor heel NH. Het selectiecriterium van de provincie is (vooralsnog) effici?ntie: het offertebedrag (€). Er is €30k voor twee jaar beschikbaar (halvering van het budget van 2025). De financiering voor verwijderen van gevonden nesten wordt slechts voor een relatief klein deel door de provincie vergoed (natura 2000 gebieden plus 500 meter eromheen en risicolocaties voor bevolking). De provincie zal dus niet het verwijderen van alle nesten financieren, mogelijk gaat het om slechts rond 15% van de nesten. De provincie heeft reeds eerder een brief aan de gemeenten gestuurd met het provinciale beleid. Dit staat ambitieuze gemeenten vrij om zelf mee te acteren bij AH bestrijding, maar dit is niet tussen Provincie en Gemeenten uitgewerkt. Bijvoorbeeld: i) Wanneer is iets gevaarlijk voor de bevolking? En wie beoordeelt dit? Beseft een gemeente dat de kosten voor verwijderen van AH nesten in hun plantsoen voor hun zijn? Beseft een eigenaar van de tuin met AH nest dat hij/zij voor de kosten opdraait?

3. In het overleg is door de taskforce co?rdinatoren de zorg benoemd dat voor grofweg 85% van de in 2026 te verwachten opgespoorde nesten geen financiering voor verwijdering in het vooruitzicht gesteld is en dat verwijdering van gevonden AH-nesten daarmee onzeker is. Dit kan leiden tot grotere dan onvermijdelijke toename van AH nesten met duidelijke toename van gezondheidsrisico voor bevolking en ons inziens ook ernstige gevolgen voor de biodiversiteit. Los hiervan is benoemd dat dit niet motiverend werkt voor co?rdinatoren van de taskforce, noch voor deelnemers aan de zoekteams (onbezoldige vrijwilligers, grotendeels imkers): wel opsporen stimuleren, maar geen steunend beleid voor verwijderen. Benoemd is dat het heel belangrijk is om als provincie in overleg te gaan met gemeenten (en andere terrein beherende organisaties/ partijen) om de consequenties van het provinciale beleid voor de gemeentes over te brengen en af te stemmen. In ZH is op 16 maart een overleg met provincie, imkerij en TBO. Wellicht kan de provincie NH een vergelijkbare bijeenkomst organiseren. Met een verwachting van ca 1000 nesten voor heel NH in 2026, komen 850 ten laste van gemeenten. De NBV en de co?rdinatoren AH-Taskforce NH hebben, indien door provincie gewenst, hun steun uitgesproken. De vertegenwoordiger van de provincie begrijpt onze grote zorgen.

4. De provincie benoemde dat het wenselijk is om een onafhankelijk informatieplatform over de Aziatische hoornaar te hebben (inclusief informatie over diverse onderzoeken). Hier wordt over nagedacht met landelijk perspectief.

5. 5.1.2e vraagt (namens de NBV) extra subsidie aan voor de aanschaf van de vallen zelf voor het onderzoek van Naturalis naar de selectieve vallen. De provincie-vertegenwoordiger gaat hierover met andere provincies in overleg.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig

T 0317 5.1.2e (10:00-12:00)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @bijenhouders.nl

I www.bijenhouders.nl

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 4 maart 2026 11:32
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e

Als het goed is hebben jullie net een uitnodiging ontvangen, jullie zijn welkom op het Houtplein 33.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: dinsdag 3 maart 2026 17:24
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5. 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e,

Dank voor de snelle reactie. We hebben onderling afgestemd en we (5.1.2e, 5.1.2e en ik) kunnen aanstaande vrijdag van 12:30-13:30. Voor deze kennismaking en het overleg kijken we uit naar een live ontmoeting en komen graag naar het provinciehuis in Haarlem. Schikt dat?

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 3 maart 2026 11:20
Aan: 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5. 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e

Dank voor het voorstel! Ik ben aankomende vrijdag grotendeels beschikbaar (behalve 10:00-11:00). Schikt dat ergens?

Groet,

5.1.2e .1.2e

5.1.2e

T:+316 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: dinsdag 3 maart 2026 10:22
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e 5.1.2e,

In navolging van mijn email van 17 februari willen wij als Taskforce Aziatische hoornaar Noord-Holland graag een overleg inplannen voor een nadere kennismaking. Zoals in de eerdere correspondentie is aangegeven, heeft 5.1.2e haar taken neergelegd; deze zijn inmiddels overgenomen door 5 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e met ondersteuning vanuit de NBV.

Tijdens het overleg lichten wij ook graag het bijgevoegde voorstel voor de inzet van het vrijwilligersbudget toe. Daarnaast vernemen wij graag hoe de provincie voornemens is de verwijdering van nesten van de Aziatische hoornaar in het komende seizoen te organiseren. Ook ontvangen wij graag een toelichting op de wijze waarop de communicatie richting gemeenten over de Aziatische hoornaar wordt afgestemd, en of – en zo ja, hoe – wij hieraan vanuit de taskforce kunnen bijdragen.

Is het mogelijk om op korte termijn een overlegmoment in te plannen? Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig

T 0317 5.1.2e (10:00-12:00)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @bijenhouders.nl

I www.bijenhouders.nl

NBV
NEDERLANDSE
BIJENHOUDERSVERENIGING

Uitgaven zoektassen en lokstof ter beheersing van de Aziatische hoor

	Uitgaven
A) Kosten voor AH zoektas	**totaal (Euro)**
T8000 lijm	149.97
paintmarkers (set van 24 st voor 7,95)	47.31
reflectie folie (6 st voor 8,65)	4.51
vang/markeer kooitjes	1092
schepnet	52.2
sprayflesje voor trappit (50 st. voor 19,98)	59.75
1,35)	5.4
bic pennen (10 st. voor 1,99)	1.58
tie wraps (100 st voor 6,95	135.09
glazen potten + deksel voor wiekpot zelf recyclen	0
bedrukte reflectiehestjes AH opsporingsteam	1021.85
tas zelf	22.42
Subotaal zoektassen	**2592.08**
Bedrag per zoektas	68.21
B) Lokstoffen	
Lokstof containers @ 5 liter	654.99
C) Totaal (A+ B) zoektassen en loks	***3247.07***

D) Begroot	**Euro**
zoektassen	1972.2
transport zoektassen	200
lokstof	730
Totaal begroot	***2902.2***

Tekort (D-C)	***344.87***

naar (geelpoothoornaar)

To: 5.1.2e; 5.1.2e @amsterdam.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @ggd.amsterdam.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @stadswerk.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 5/26/2026 9:52:56 AM
Subject: FW: Webinar geelpoothoornaar
Received: Tue 5/26/2026 9:53:44 AM
Uitnodigingtekst concept geelpoothoornaar 24062026.docx

Goedemorgen allemaal,

Zoals besproken, hierbij het programma voor het webinar op 24 juni over de geelpoothoornhaar. Zouden jullie naar de tekst en de opzet van het webinar willen kijken? Ik denk dat we ongeveer 10 minuten per spreker moeten aanhouden, niet meer. Zo houden we ook voldoende ruimte over voor de opstart en voor vragen.
Zouden jullie daarnaast ook alvast een foto naar mij willen sturen, zoals gevraagd door 5.1.2e ?

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet

5.1.2e
5.1.2e
Verkeer & Openbare Ruimte | Stedelijk Beheer | Team Groen, Water & Wegen

Gemeente Amsterdam

M 5.1.2e
5.1.2e @amsterdam.nl
Werkdagen: ma, di, wo (ochtend), do, vrij

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 95089, 1090 HB Amsterdam

Van: 5.1.2e <5.1.2e @stadswerk.nl>
Verzonden: dinsdag 26 mei 2026 11:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Webinar geelpoothoornaar

Hallo 5.1.2e

Zoals beloofd ontvang je van mij een concepttekst voor het webinar van 24 juni.

Zou je hier even naar willen kijken en aanvullen waar nodig? Als je foto's van mij hebt van jouzelf of eventueel andere sprekers, dan graag.

De uitnodiging kan vandaag nog uit, en anders wordt het volgende week dinsdag (maar mijn voorkeur heeft vandaag).

Ik hoor het graag,

Met vriendelijke groet,
Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland

5.1.2e
5.1.2e
E 5.1.2e @STADSWERK.NL
T 5.1.2e 5.1.2e
POSTBUS 416 / 6710 BK EDE
GALVANISTRAAT 1 / 6716 AE EDE

Werkdagen: di t/m do

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Uitnodiging

Webinar: De geelpoothoornaar: een integrale aanpak

Beste Stadswerker,

Woensdag 24 juni van 11:00 – 12:00 staat in het teken van Invasieve Exoten. Tijdens de week van de Invasieve Exoot gaan we in op de aanpak van de geelpoothoornaar, voorheen ook wel bekend als de Aziatische Hoornaar.

De geelpoothoornaar is een wespachtige die van nature in Zuidoost- en Oost-Azië voorkomt. De soort staat op de Unie-lijst van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten en moet dus bestreden en – indien bestrijding niet mogelijk is – dient verdere verspreiding voorkomen te worden.

Nu de soort zich inmiddels gevestigd heeft op veel plekken, kiezen sommige provincies ervoor om deze aanpak over te dragen op gemeenten. Tijdens dit webinar gaan we nader in op de aanpak van de geelpoothoornaar door de provincie Noord-Holland (spreker) en de gemeente Amsterdam.

We starten met een algemene introductie en hoe u de soort kunt herkennen, dit wordt toegelicht door 5.1.2e van de GGD Amsterdam. Daarna gaan we in op de aanpak van de provincie en afschaling van de bestrijding tot 2028.

Dan neemt 5.1.2e (gemeente Amsterdam) u mee in de plannen van de gemeente en de voorbereidingen op de overdracht in 2028. Tot 5.1.2e geeft 5.1.2e (achternaam) van Stadswerk Amsterdam een praktische aanvulling over het verwijderen van nesten en de communicatie tot 2028 tussen de provincie, de bestrijder en de gemeente.

Tijdens dit webinar kun je vragen stellen via de chat,ook zal de replay achteraf openbaar beschikbaar blijven.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Dit webinar is een initiatief van het Kennisnetwerk Invasieve Exoten en Stadswerk.

To: [redacted] [redacted]@noord-holland.nl]
From: [redacted]
Sent: Mon 3/30/2026 7:31:18 AM
Subject: FW: Zendersets Aziatische hoornaar
Received: Mon 3/30/2026 7:31:18 AM

Ter info

Van: Robor Nature <[redacted]@robor.nl>
Verzonden: vrijdag 27 maart 2026 15:10
Aan: [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Zendersets Aziatische hoornaar

Goedemiddag [redacted],

Bedankt voor uw e-mail.

We geven de gebruikelijke 2 jaar garantie zolang de zenderset gebruikt wordt volgens de gebruiksaanwijzingen in de handleiding.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

ROBOR ELECTRONICS B.V.

robor electronics

A: Suetersweg 6A | 7497 MZ Bentelo | The Netherlands
T: +31 [redacted] W: www.robor.nl M: [redacted]@robor.nl

Van: [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 27 maart 2026 15:06
Aan: Robor Nature <[redacted]@robor.nl>
Onderwerp: Zendersets Aziatische hoornaar

Goedemiddag,

Laatst hadden wij telefonisch contact over de aanschaf van zendersets. Wij verwachten binnenkort een offerteverzoek naar jullie te sturen.
Nog een vraag, zit er garantie op de sets en zo ja hoe lang?

Alvast bedankt!
Groet,

[redacted]

T:+316 [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
[redacted]@noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: De Hoornaarverwijderaar[5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 5/1/2026 12:32:46 PM
Subject: Fwd: Validator 2026 Aziatische hoornaar
Received: Fri 5/1/2026 12:33:01 PM

Dag 5.1.2e ,

Een aantal punten:
- het valideren gaat inmiddels goed, dank voor het verstrekken van de rechten.
- betreffende jouw vraag over contacten bij de gemeente voor de informatiebijeenkomst: voor de gemeente Dijk en Waard heb ik contact gehad met 5.1.2e - 5.1.2e / 5.1.2e / 5.1.2e @dijkenwaard.nl
- Via waarnemingen.nl ontving ik de onderstaande mail. Kortgezegd, de bestrijders hebben de afgelopen jaren dit platform kunnen gebruiken om contact te leggen met melders van nesten zodat informatie opgehaald kan worden zodat bestreden kan worden. Bij het toevoegen van ons als nieuwe bestrijders is dit nadrukkelijk verboden. Dit belemmerd onze werkzaamheden, want wij kunnen zo geen direct contact meer opnemen met melders van nesten die volgens de verwijdercriteria hangen. Is deze wijziging van beleid van waarneming bij jullie als provincies bekend? En zou het mogelijk zijn dat jullie als opdrachtgever voor de data (danwel via de provincie Groningen) hier een uitzondering voor ons op aanvragen?

Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

---------- Forwarded message ---------
Van: **Waarneming.nl** <5.1.2e @waarneming.nl>
Date: di 14 apr 2026 om 11:58
Subject: Validator 2026 Aziatische hoornaar
To: <5.1.2e @gmail.com>

Hallo 5.1.2e ,

Via de provincie Noord-Holland hebben we begrepen dat jij de waarnemingen van de Aziatische hoornaar voor deze provincie gaat valideren.

Hieronder vind je een aantal links met handleidingen:

- https://observation.org/pages/validation/
- https://waarneming.nl/pages/validator-manual/

Zoals we met de provincies hebben afgesproken, is het de bedoeling dat je je concentreert op het valideren van de waarnemingen en eventueel contact hebt met gebruikers over de determinatie van de soort. Het is niet toegestaan om contact op te nemen over bestrijding of andere commerciële zaken. De data mag niet anders gebruikt worden dan het valideren.

Soortorganisatie EIS staat in de cc van deze e-mail. Zij houden zich namelijk bezig met de organisatie van validatoren voor de soortgroep waar de Aziatische hoornaar onder valt.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e van Waarneming.nl

Waarneming.nl is gratis beschikbaar voor iedereen.
□* Steun Waarneming.nl met een donatie

To: 5.1.2e 5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @ipo.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e @overijssel.nl'[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e (5.1.2e @provincie-utrecht.nl)[5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5. 5.1.2e [5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e] 5.1.2e @sittard-geleen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 7/9/2026 8:44:33 AM
Subject: Geelpoothoornaar rapport: hoe reaqeren wij hierop?
Received: Thur 7/9/2026 8:44:47 AM

Beste collega's en betrokkenen bij de geelpoothoornaar beheersing in alle provincies,

Kennen jullie het bijgevoegde onderzoek? Net als het onderzoek van 5 5.1.2e wordt hier een fors risico geschetst, maar dit keer is het een andere onderzoeker. Weet iemand misschien wie hier opdracht voor heeft gegeven? Zo nee, dan bel ik de onderzoeker om ernaar te vragen. 20260508 Vespa-velutina-economische-schade-en-gevaar-2.pdf
Ik kreeg het doorgestuurd van een van de bestrijders die wij dit jaar inhuren om nesten van de geelpoothoornaar te verwijderen. Gemeente Nijmegen werd erdoor gealarmeerd, zij hebben relatief veel nesten en zijn van plan om na afschaling van bestrijding door ons (de provincie Gelderland) alleen de nesten met een hoog risico voor inwoners te bestrijden.
Dit onderzoek pleit juist voor een grootschalige aanpak van de geelpoothoornaar.
Zie hieronder ook de reactie van 5.1.2e van het KAD.

Wat vinden jullie hiervan?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e @gelderland.nl | www.gelderland.nl
werkdagen: dinsdag | woensdag | donderdag | vrijdag

provincie
Gelderland

Van: 5.1 5.1.2e | KAD < 5.1.2e @kad.nl>
Verzonden: maandag 29 juni 2026 12:33
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @nijmegen.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e | KAD < 5.1.2e @kad.nl>
Onderwerp: RE: Geelpoothoornaar Evaluatie rapport

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @kad.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Beste 5.1.2e ,

Bedankt voor het toesturen. Hier een reactie op jouw vragen:

Kennen jullie dit rapport en wat is de status hiervan?
Ik heb dit rapport niet eerder gezien, maar vind het wel fijn om te lezen. De discussie over de rapporten van EIS en Naturalis (wat ik al bijzonder vond, aangezien EIS gevestigd is in Naturalis) die elkaar tegenspreken was mij wel bekend, maar hier wordt het een en ander nog even uiteengezet.

Is dit rapport in opdracht gemaakt (van wie?) , of is dit op eigen initiatief opgesteld ten behoeve van ..? wie?
Het rapport beschrijft inderdaad niet duidelijk wie opdrachtgever is geweest, al wordt onderaan pagina 12 specifiek Provincie Overijssel beschreven. Dit vond ik opvallend, maar ik weet niet of dit te maken heeft met een opdrachtgever of per toeval zo beschreven staat. Volgens mij schrijft 5.1.2e ook wel eens rapporten op eigen initiatief, dus dat is ook altijd nog een optie.

Ik vraag me af wat ik hiermee aanmoet. Wij zijn van plan risico gestuurd nesten te verwijderen in Nijmegen, en dit rapport pleit juist voor een grootschalige aanpak. Is de provincie van plan hier op te reageren en zo ja hoe?
Hier kan ik natuurlijk geen antwoord op geven, maar ik ben ook benieuwd hoe provincies hier straks mee om gaan. In het landelijk aanvalsplan invasieve exoten (dat begin dit jaar gepubliceerd is) is aangegeven dat er ook budget vrijgemaakt is voor onder andere deze soort, maar wat de invulling daar precies van zal zijn is mij nog niet duidelijk.

Hoe kijkt KAD hiernaar?
EIS stelt dat risico-gestuurd nesten verwijderen voldoende zou zijn, dit rapport pleit voor een grootschalige aanpak.De ervaringen met eikenprocessierupsen en de late reactie hierop zijn een relevante vergelijking. Het KAD stelt dat er goed en duidelijk beleid moet zijn zodat alle partijen weten waar ze aan toe zijn, zowel bewoners als aannemers en gemeentemedewerkers. Het KAD heeft geen standpunt ingenomen over de aanpak. Wat we wel adviseren aan gemeenten is om een IPM-waardig plan van aanpak op de plank te hebben om in te zetten wanneer de provincie heeft besloten om stedelijk niet meer te gaan bestrijden binnen gemeenten. Dit is (zover ik weet) voor Gelderland nog niet aan de orde.
De gemeente Nijmegen kan bij mijn collega 5.1.2e (cc) terecht als zij ondersteuning nodig achten bij het tot stand komen van een beleidsnotitie en een uitvoeragenda.

Met vriendelijke groet,

5.1 5.1.2e
5.1.2e

0317 5.1.2e

5.1.2e @kad.nl

www.kad.nl

Kazemat 2
3905 NR Veenendaal

Kennis- en Adviescentrum Dierplagen

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @nijmegen.nl>
Verzonden: vrijdag 26 juni 2026 12:32
Aan: 5. 5.1.2e | KAD < 5.1.2e @kad.nl>; 5.1.2e e < 5.1.2e @gelderland.nl>
Onderwerp: FW: Geelpoothoornaar Evaluatie rapport

Dag 5.1.2e en 5.1.2e

Ik ontving bijgaand rapport van 5.1.2e, imker/bestrijder ingehuurd door provincie Gelderland voor bestrijding in een deel van Gelderland.
Hierin wordt opnieuw gepleit voor intensieve aanpak van de Geelpoothoornaar.

Kennen jullie dit rapport en wat is de status hiervan? Is dit rapport in opdracht gemaakt (van wie?) , of is dit op eigen initiatief opgesteld ten behoeve van ..? wie?
5.2.1

Ik vraag me af wat ik hiermee aanmoet. Wij zijn van plan risico gestuurd nesten te verwijderen in Nijmegen, en dit rapport pleit juist voor een grootschalige aanpak.
Is de provincie van plan hier op te reageren en zo ja hoe?
Hoe kijkt KAD hiernaar?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Nijmegen

Gemeente Nijmegen

5.1.2e

5.1.2e @nijmegen.nl

bereikbaar op maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

Bezoekadres: Korte Nieuwstraat 6, 6511 PP Nijmegen
Postadres: ST30, Postbus 9105, 6500 HG Nijmegen

To: 5.1.2e @zeeland.nl[5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e @prvlimburg.nl[5.1.2e @prvlimburg.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 6/26/2026 9:06:00 AM
Subject: Geelpoothoornaar vraag
Received: Fri 6/26/2026 9:06:01 AM

Hoi 5.1.2e, 5.1.2e

In Zuid- en Noord-Holland hebben we recent allebei een bijeenkomst georganiseerd met gemeenten over afschaling van provinciale inzet rond geelpoothoornaar. Bij beide kwam de vraag vanuit gemeenten naar voren voor een visie over na 2027 (als wij stoppen met bestrijden), of een soort advies over hoe gemeenten hiermee om moeten gaan, en welke rol provincie daarna nog vervult.

Nu vroegen we ons af of deze vraag vanuit gemeenten bij jullie ook naar voren is gekomen, en of jullie wellicht al iets hebben liggen waar we op voort kunnen borduren?

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

T:+316 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 6/15/2026 3:06:05 PM
Subject: Link naar presentatie Aziatische hoornaar
Received: Mon 6/15/2026 3:07:30 PM
Roadmap to control invasive hornets - beelife.pdf
Vespa-velutina-economische-schade-en-gevaar-2 (1).pdf

 10-6-2026 Gemeentebijeenkomst provinciehuis.pdf

Dag 5.1.2e ,
Hierbij de link naar de presentatie: https://canva.link/r5mq5urqd0czzhq ook als drive link beschikbaar bovenaan deze mail.

De publicatie naar de roadmap van beelife: New European Roadmap Warns of Growing Threat from Invasive Hornets ook als bijlage in het deze mail.

De derde bijlage is een van de bronnen van de cijfers waar ik naar verwijs in de presentatie. Dit betreft een publicatie van Hellingman onderzoek en advies BV. Het document heet: Vespa-velutina-economische-schade-en-gevaar-2

Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e .

 Virusvrij.www.avast.com

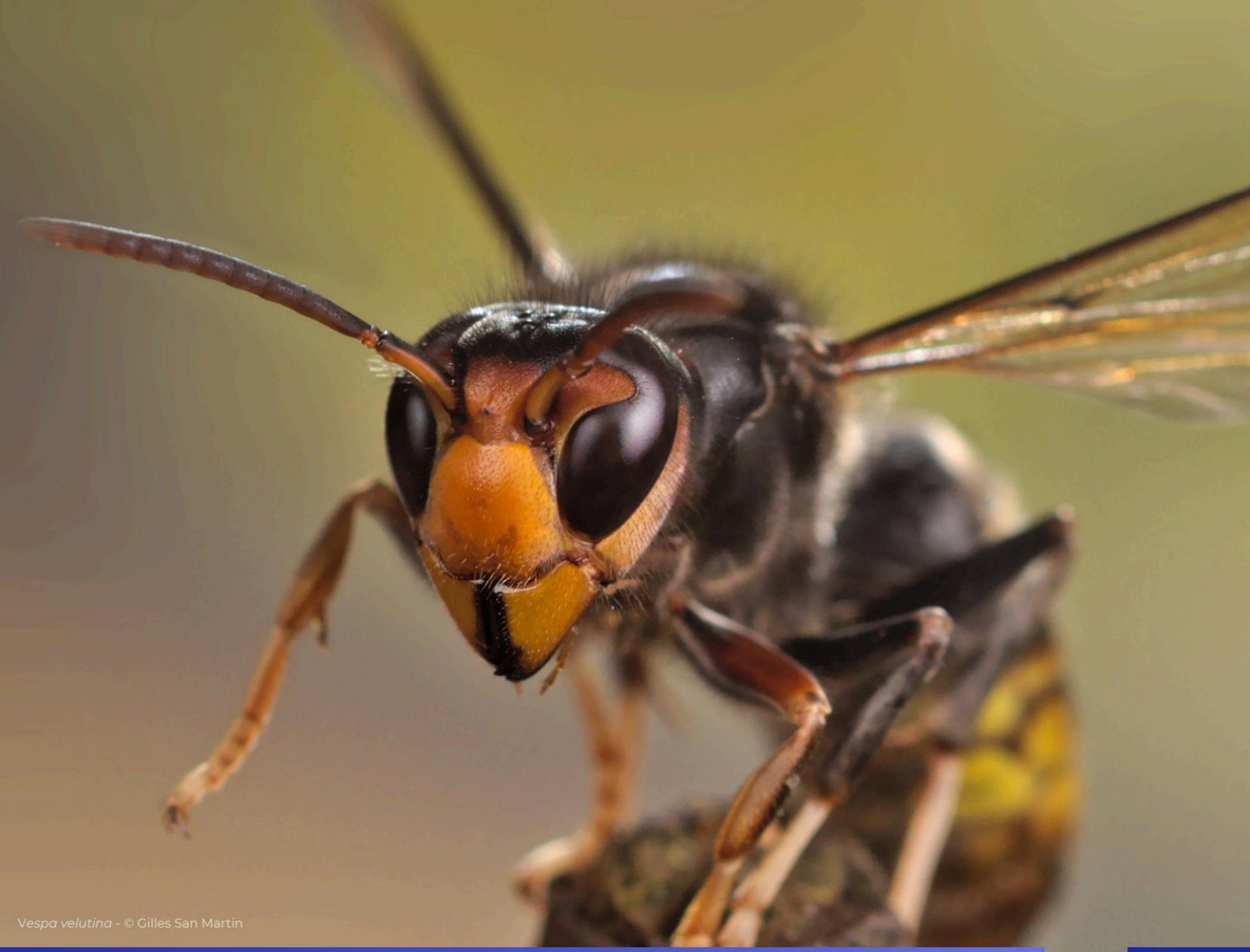

Vespa velutina - © Gilles San Martin

Roadmap to control "Invasive Hornets"

BeeLife
European Beekeeping Coordination

copa*cogeca

APIMONDIA

EPBA EUROPEAN PROFESSIONAL BEEKEEPERS ASSOCIATION

Introduction

Invasive alien species are among the five most important direct drivers of global species decline.[1] The costs incurred between 1980 and 2019 are estimated at $1.208 billion worldwide, equivalent to those from environmental disasters.[2] Social wasps are known as successful invasive species worldwide,[3,4] that, as social apex predators, can have a significant impact on local ecosystems.[5]

This policy brief analyses the spread and threats posed by invasive hornets, particularly *Vespa velutina* and *Vespa orientalis*, to the European environment, public health, and economy. We also examine the factors that led to the current epidemiological situation, and propose recommendations for action at different governance levels.

We acknowledge the presence of *Vespa bicolor* and *Vespa soror* in the European territory, either currently or historically. However, data on their ecological and societal impacts are scarce.

An underestimated problem: the spread and impact of invasive hornets

Spread of hornets

To date, *Vespa velutina* has been detected in 16 European countries. In most of these, a population has now become established. As an opportunistic generalist and social organism, *V. velutina* is highly adaptable to diverse environmental conditions. This high level of flexibility has even surprised scientists. Its proliferation is therefore only limited by adverse climatic conditions. However, longer seasons due to climate change appear to favour the spread of this species. So far, the high nest densities reported in some European areas also indicate relatively low intraspecific competition.[6]

Furthermore, *Vespa orientalis* - a species that occurs naturally in some areas of southern Europe - has expanded its range into new regions and Member States. This species is well adapted to warm, semi-arid and arid conditions.

Local efforts have been deployed to try to control their spread, including surveillance and nest removal. Unfortunately, authorities have often failed to establish the necessary networks with local people to remove nests. In addition, removal has not been professionalised everywhere, and in some cases, it remains a task that weighs heavily on beekeepers' shoulders.

Vespa velutina - © Gilles San Martin

Impact on biodiversity

To understand the pressure that the presence of *V. velutina* exerts on ecosystems, it's useful to know that an average colony requires approximately 11 kg of prey per year to survive and thrive (not taking into account the energy requirements of the larvae's metabolism). Consequently, in areas where the density of hornet nests reaches 20 per square kilometre, the total food requirement is above 220 kg of insects. Studies report effects on ivy pollination due to the displacement of other pollinators[7] and on bumblebee colony development[8]. A study across three European regions by Pedersen et al.[9] identified 1,449 different taxa in the hornet's diet. Of the 50 most prevalent species in this diet, 43 were pollinators, and all of the top 10 most hunted species were pollinators.

Unfortunately, the impact of the neo-invasive *V. orientalis* on ecosystems has so far received little scientific attention. However, negative effects can also be assumed for this species.

Impact on beekeeping

Damage to beekeeping caused by *V. velutina* has been reported in heavily infested regions. Damage can also be caused by the fact that even a few individuals in front of the beehives can decrease the colony's flight activity. This is especially evident in late summer, when hornets' activity is at its peak while bees are stocking up for the winter. In a national survey in France in 2024, *V. velutina* was the most cited reason as explanation by beekeepers for winter 2023/2024 colony losses, 22% of respondents.[10] From the direct field experience of French, Italian, and Spanish beekeepers, we have learned that where wasps are present in large numbers, hive losses increase exponentially (by as much as 30%).[6,11,12] A recent survey in Galicia estimates that beekeepers spend between 14% and 21% of the value of honey production on control of *V. velutina*.[13]

Moreover, the presence of *V. velutina* at high densities has already changed beekeeping practices, adding steps to technical routes and rendering breeding and queen mating impossible in some areas.

Additionally, beekeepers in many affected regions spend considerable time and money detecting and destroying nests, which are often located high in the canopy. Nest destruction is the most effective method for preventing the establishment of *V. velutina*, especially in newly colonised areas. However, as it is difficult to locate all the nests in time, additional measures and methods are required to successfully control this species and prevent damage.

V. orientalis is also known for being a notorious danger to bee colonies,[14] and beekeepers in Andalucia (Spain) are already experiencing some attacks on their apiaries (Molero, *pers. comm.*).

Due to the lack of systematic data collection, regional differences in infestation levels lead to differing opinions regarding the dangers posed by (neo)invasive vespids. In some cases, the lack of visible damage in the early stages of colonisation leads to a misjudgment of the potential impact of these species.

Impact on agriculture

The impact of (neo)invasive hornets on agriculture can be direct or indirect. Indirectly, as already mentioned, *V. velutina* has been shown to prey on a wide diversity of insects[9], which contribute to a functional ecosystem that supports farming by providing pollination, pest control, and nutrient recycling[14]. Additionally, depending on local population density, fruit and wine production can be directly affected by invasive insects[16,17]. Above all, increased autumn and winter losses of bee colonies due to *V. velutina* can, in turn, lead to fewer colonies being available for pollination in spring.

Impact on Human Safety

To date, there is some evidence from public health authorities suggesting that *V. velutina* poses a threat to human health[18]. Furthermore, there are cases in the literature that warrant continued attention to this issue. However, the evidence for increased human mortality cases associated with *V. velutina* in Spain appears unfounded, undocumented, or understudied[19]. Hornets might pose a safety concern for humans, particularly in highly touristic areas or public places (schools, playgrounds, golf courses), where there is a high density of Vespa spp. active nests. In the event of an allergic reaction, their stings can cause more severe reactions than those of smaller, common wasp species and can be fatal if a systemic reaction, such as anaphylaxis or poisoning, occurs.

An increase in anaphylactic shock and the treatment of allergies caused by Asian hornet stings has been reported in both Spain[20] and Portugal[21]. In these regions, stings from *V. velutina* account for 75% of allergic reactions to hymenopterans. While the annual death toll from hornet stings in Galicia is fortunately low, it exceeds the statistically expected figures[20]. Furthermore, a higher incidence was observed in regions where *V. velutina* is prevalent[18].

In addition, and in line with the previous section, *V. velutina* could pose a health risk to harvest workers and tourists in wine-growing regions, for example, due to its sometimes massive presence.

Vespa velutina - © Gilles San Martin

Reasons for the failure of adequate control

As previously mentioned, *V. velutina* is highly adaptable. However, we have also identified several structural problems that facilitate the spread of *V. velutina* and other (neo)invasive vespids, hindering their eradication or effective management. Based on experience with *V. velutina*, the question arises: how effective is invasive-species control in the EU overall? *V. velutina* teaches us many lessons in this regard.

Authorities and regulations

1. Despite the provisions of the EU Regulation 1143/2014[22] on invasive species of Union concern, there is no uniform approach among Member States.

2. Not only among Member States but also within them, there is generally no uniform approach, as regional and local authorities are responsible for combating invasive species.

3. There is no coordinated exchange of information between the authorities of the Member States in the fight against invasive hornets. As a consequence, almost every Member State is reinventing the wheel in the fight against *V. velutina* and other (neo)invasive vespids.

4. EU Regulation 1143/2014 places obligations on EU Member States regarding the management of *V. velutina*. However, due to inadequate implementation of the EU regulation at the national level and in accordance with the national constitution, national governments are not always able to ensure that the regions comply with these obligations.

5. Internal disputes: Environmental authorities are generally responsible for combating invasive species. However, they often consider honeybees to be the responsibility of the ministries of agriculture. The latter, in turn, points out that *V. velutina*, as an invasive species, falls within the remit of the environment ministries. The task of protecting beehives from (neo)invasive vespids is therefore often postponed. We should remember that, in the early stages of the invasion by *V. velutina*, the issue was often considered minor because it affected the often-neglected sector of beekeeping. Furthermore, in various cases, competent authorities refuse to carry out the tasks assigned to them under EU regulations, particularly those aimed at minimising economic damage and risks to human health.

Vespa velutina - © Gilles San Martin

Allocated resources and field interventions

6. If the costs of nest removal are passed on entirely to the property owners (farmers or citizens), most nests will be left hanging.

7. The possibility of a cost-benefit analysis, permitted under EU Regulation 1143/2014, is sometimes misused to completely reject any measures to combat *V. velutina* and *V. orientalis*.

8. Lack of funding for hornet monitoring, nest detection, and nest removal: if early action is delayed, combating an invasive species becomes expensive. Some regions lack effective monitoring systems. As a result, the response to the invasion sometimes came far too late. In some cases, efficient reporting platforms are still lacking. When there are many reports, the responsible employees quickly become overwhelmed. In addition, many platforms do not provide the public with a clear overview of the occurrence of the invasive species.

9. Following the end of the eradication phase and the transition to Article 19 of EU Regulation 1143/2014, some competent authorities are ignoring that this article requires measures to minimise not only risks to biodiversity but also economic damage and risks to human health. No appropriate management is carried out, although "population control" is defined in Article 3 (14) as "any lethal or non-lethal action applied to a population of invasive alien species, [...] to keep the number of individuals as low as possible, so that, while not being able to eradicate the species, its invasive capacity and adverse impact on biodiversity, the related ecosystem services, on human health or the economy, are minimised."

10. The location and removal of nests are laborious, costly, and often time-consuming tasks. It is particularly important to locate nests before new queens and drones emerge. However, in general, too many nests are discovered too late, by the time the new queens have already spread. This allows the population to rebuild itself in the following year.

11. Although funds are available to combat invasive species, there is no priority for funding the control of invasive hornets by the authorities, who often rely on beekeeping (via National Beekeeping Programmes) and local funding.

Biocides for combating invasive vespids

12. There is a lack of sustainable biocides to neutralise *V. velutina* and *V. orientalis* nests.

13. In some cases, theoretical preparations for combating an invasive species may have been put in place, and control plans may even have been drawn up - but it then becomes apparent that there is a lack of practical preparations for an emergency.

14. There is sometimes a problem in finding companies willing to apply for biocide authorisation. Control of invasive hornets is a problem little felt by society, yet it has serious and obvious consequences for the beekeeping sector. Therefore, it is of no economic interest to biocidal companies.

We would recommend

Governance that actually works

EU level

- Recognise that invasive vespids are a problem for society as a whole and not just a problem for beekeeping.

- Recognise the threat posed by the neoinvasive species *V. orientalis* in some regions, even though it is a native species in some Member States.

- Ensure that Member States and regions comply with the requirements of EU Regulation 1134/2014. We call on the European Commission to issue guidelines to harmonise the National implementation of this Regulation.

- We welcome the EU Commission's announcement of its willingness to establish a dedicated platform (under Article 22 of Regulation (EU) 1143/2014) to enable authorities, experts, and stakeholders to share data and best practices. This should include national management plans, control methods and authorised agents, public awareness initiatives, monitoring and reporting systems and the data they generate, current research projects and the data they generate, and indicators of success. We now call on the EU Commission and Member States to implement the platform.

- Provide adequate financial support for nest removal in Member States. Since *V. velutina* and *V. orientalis* are venomous insects and pose a problem for society as a whole, beekeeping subsidies should not be the sole source of financing for this purpose, as is often the case today. Given the varied impacts of invasive hornets across sectors (e.g., agriculture, public health, tourism), additional funding should be allocated from other budgetary posts to develop an integrated financial approach to the problem.

- The Commission should conclude joint procurement and framework contracts at the EU level to lower local authorities' costs for purchasing control equipment (e.g., drones/thermal cameras, radio-tag kits, protective gear).

National level

- Establish a National Vespa Coordination Unit, including relevant stakeholders (environment, agriculture, health, and civil protection), to draft a national action plan that lives up to its name. Special attention should be paid to integrating the people who have already been working in the control field.

- Review/Audit the national implementation of the EU regulation and, where possible, enforce its requirements at the regional level.

- Where a Member State's constitution prevents the establishment of a binding national control plan, the competent regions should be required to draw up a binding control plan. The management plans of the regions must take into account the requirements of Article 19 of EU Regulation 1143/2014. They may cover the following points:

    - Monitoring strategy,
    - Intervention measures,
    - Cooperation obligations between authorities, local authorities and associations,
    - Reporting procedures,
    - Procedures for prioritising nests,
    - Measures to raise public awareness.

- The national government should define binding target indicators which the regions must set out in their management plans.

- The national government should set monitoring standards that every federal state/region must comply with scientifically recognised methods.

- The national government should set up a national coordination office. Its responsibilities should include the following:

    - coordinating cooperation between the various national and regional ministries,
    - compiling a nationwide overview of the situation, for example, by managing a national platform that collects and presents up-to-date information on the reporting situation in the various regions,
    - collecting and disseminating relevant information on *V. velutina* and *V. orientalis* to state authorities and stakeholders,
    - producing information materials for public relations work.

- *V. orientalis* should be classified as an 'invasive species' in Member States or regions where it does not occur naturally. It should be recognised as a threat to biodiversity and society, causing economic damage to some productive sectors. In Member States where it has so far only been considered native in certain areas, it should be classified as 'neoinvasive'.

- National governments should provide adequate financial support for implementing the national action plan.

Regional/local level

- Ensure that control of *V. velutina* and *V. orientalis* is primarily left to professional pest controllers (private or public), who are specially trained to manage these species. It should not be borne mainly by beekeepers or citizens.

- Legal clarity is required for access to private land and for action: rapid-entry permissions (with safeguards) should be guaranteed to pest controllers appointed by the relevant authorities to destroy nests on private land.

- One operational lead per territory (like the "hornet air-traffic controller"): coordinates call-outs, triage, nest destruction, and data entry.

- Local/regional authorities create stakeholder groups (e.g., citizens, hunters, farmers, beekeepers) to help with the surveillance of invasive hornets.

- Support the management of nest destruction by introducing effective IT. The platform should make it easy to report nests, provide Open and FAIR[a] data and verify the correctness of the reports (see below). Furthermore, effective IT should simplify the creation of overview maps, the direct assignment of tasks for nest removal and the tracking of their status (nest removed or not).

- Build networks to streamline on-the-ground operations and reduce the need for long-distance travel.

- Mutual-aid agreements between neighbouring regions (hornets ignore administrative borders with heroic indifference).

Surveillance

- Financial resources need to be made available for extensive monitoring.

- Involvement of all local stakeholders, from farmers to beekeepers, from forest rangers to citizens, to implement monitoring according to specific guidelines.

- Support the development of a high-quality reporting platform for *V. velutina* and other (neo)invasive species. This platform should use AI to largely automate the verification of reports based on mandatory photos[25]. This speeds up report processing, increasing citizens' satisfaction with reporting and reducing employees' workload. Since citizen reports play an essential role in combating invasive species, the reporting platform must be attractive and user-friendly. It should also provide an accurate, up-to-date overview of reports across regions and the country as a whole. A uniform standard for a reporting platform within the EU would be desirable.

a. Findable Accessible Interoperable Reusable

Awareness-raising, training and behavioural change

- Since “citizen science” is an important, if not the most important, factor in monitoring invasive species, it should be promoted through information campaigns. Provide resources to support awareness-raising actions for municipalities, gardeners, hunters, waste management staff, construction workers, farmers, and citizens. One possibility would be to declare an “Invasive Species Day” or, in the case of *V. velutina*, a “Velutina Week” in the spring to locate queens and their embryo nests that can still be removed easily and usually free of charge or at least at low cost.

- Promote the use of the official reporting platform to ensure that:

    - Sightings are verified, and other insect species are not mistaken for *V. velutina*;
    - Reports are not only submitted to unofficial platforms, which often means they are not made known to the authorities.

- Spread a single message: **“Don’t panic. Don’t poke. Do report.”**

- Inform medical doctors, schools, farmers and field workers, etc., about the possible dangers posed by *V. velutina*.

Vespa velutina - © Gilles San Martin

Control

- We welcome the European Commission's plans to fund a *V. velutina*/Invasive hornets research project through the Horizon Europe programme in 2027. Research must produce results that can be effectively applied in practice to combat the hornets. Scientific studies should aim to:

    - facilitate the detection of nests using appropriate, affordable and widely applicable means;
    - develop appropriate, sustainable biocidal active substances for controlling *V. velutina* and *V. orientalis* and bring them[b] to market approval insofar as they fall under the legal regulations for biocides;

b. Some active ingredients are already authorised in some Member states for nest destruction. However, there is concern about the impact of their use in the environment, mainly in the case of neutralised nests that are not removed. Furthermore, there is concern about the use of biocides based on neonicotinoids/fipronil given their persistence in the environment and bioaccumulation in the food chain. Authorities, researchers and relevant industry should explore the possibility to achieve a European authorisation of SO^2 or pyrethrum as a biocide category 18, ensuring clear information of application and precautions during its use.

802762 0076

- review the Trojan horse method[c] for killing nests without having to find them. This requires environmentally friendly agents and approaches to avoid unintended negative impacts on biodiversity. It is necessary to establish species-specific toxicological parameters and compare them with those of species likely to feed on dead hornets and on eliminated nests, to minimise any impact on wild species. Residue studies will be conducted on nests destroyed by the insecticides under study;
- develop effective attractants/baits or decoy nests for trapping queens of *V. velutina* or *V. orientalis*;
- evaluate traps for efficiency, effectiveness, and selectivity. However, this must be done more broadly than before. Different new trap types should be tested in sufficient numbers under various conditions, at different times of year, and for different purposes (intercepting queens vs intercepting workers). The bycatch should be examined under the different tested conditions, distinguishing between other invasive species, pests, common species and protected species;
- determine over a longer period of time whether the interception of queens in spring actually leads to a significant decrease in nest numbers;
- assess the efficacy of the so-called electric harps as control tools;
- explore the possibility of integrating individuals of invasive hornets into novel food Regulation[23,24], shifting the concept of these invasive species from nuisance to food/feedstuffs, creating added value in their control.

Conclusion

Invasive hornets represent a structurally underestimated, cross-sectoral risk in Europe, and their effective management requires a shift from fragmented, reactive approaches to a coordinated, well-funded, and professionalised EU-wide system integrating surveillance, control, data sharing, and research.

c. Trojan methods" to neutralise Vespa nests
The term "Trojan methods" refers to procedures that involve capturing Vespa workers near apiaries (or other locations), treating them, and releasing them to deliver an insecticide molecule to the nest, allowing for its neutralisation without the need to identify it directly. This control system is currently prohibited in Europe because no molecules are authorised for this use. However, it has been experimentally applied in two countries, Italy and Spain, under the names "Method-Z" and "Remote Nest Neutralisation", respectively. The two methods differ in the type of active ingredients used for the experiments. These projects aimed to evaluate the effectiveness of these methods in neutralising *V. velutina* nests and their impact on reducing the presence of hornets and their predation on beehives. Since the active ingredients used in both methods are adulticidal, the treatment does not affect the pupae in the cocoon, which hatch and return to prey on the apiaries. Therefore, with these two methods, repeated treatment is necessary. These methods may pose an environmental threat, given the inability to identify the locations of the destroyed nests. In general, good pest control practice would entail removing the nest soon after it is destroyed to avoid insecticidal residues being disseminated in the wild. To conduct trials on Trojan methods, a provisional research authorisation must be obtained from the competent national authority, and methods for locating the nests (before or after treatment) should be developed. The use of these methods needs to be done by the agents involved in pest control.

802762 0076

References

1. Roy, H. E. et al. Summary for Policymakers of the Thematic Assessment Report on Invasive Alien Species and Their Control of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. https://zenodo.org/records/11254974 (2023) doi:10.5281/zenodo.11254974.
2. Turbelin, A. J. et al. Biological invasions are as costly as natural hazards. Perspect. Ecol. Conserv. 21, 143–150 (2023).
3. Lester, P. J. & Beggs, J. R. Invasion Success and Management Strategies for Social Vespula Wasps. Annu. Rev. Entomol. 64, 51–71 (2019).
4. Wilson Rankin, E. E. Emerging patterns in social wasp invasions. Curr. Opin. Insect Sci. 46, 72–77 (2021).
5. Spradbery A, J. P. & Maywald B, G. F. The Distribution of the European or German Wasp, Vespula germanica (F.) (Hymenoptera: Vespidae), in Australia: Past, Present and Future.
6. Monceau, K. & Thiery, D. *Vespa velutina*: Current situation and perspectives. Atti Accad. Naz. Ital. Entomol. 64, 137–142 (2016).
7. Rojas-Nossa, S. V., Mato, S., Feijoo, P., Lagoa, A. & Garrido, J. Comparison of Effectiveness and Selectiveness of Baited Traps for the Capture of the Invasive Hornet *Vespa velutina*. Animals 14, (2023).
8. O'Shea-Wheller, T. A. et al. Quantifying the impact of an invasive hornet on Bombus terrestris colonies. Commun. Biol. 6, 990 (2023).
9. Pedersen, S. et al. Broad ecological threats of an invasive hornet revealed through a deep sequencing approach. Sci. Total Environ. 970, 178978 (2025).
10. ESA - Plateforme d'Épidémiosurveillance en Santé Animale. Enquête Nationale de Mortalité Hivernale Des Colonies d'Abeilles ENMHA 2023-2024. 74 (2024).
11. Cazenave, C. L'offensive éclair d'un tueur en série. Sci. Avenir 175, 58–61 (2013).
12. Monceau, K., Bonnard, O., Moreau, J. & Thiéry, D. Spatial distribution of *Vespa velutina* individuals hunting at domestic honeybee hives: heterogeneity at a local scale. Insect Sci. 21, 765–774 (2014).
13. García-Arias, A. I., Ferreira-Golpe, M. A. & Vázquez-González, I. El coste económico de las especies invasoras: Costes asociados a la lucha contra la *Vespa velutina* en la apicultura gallega. Econ. Agrar. Recur. Nat. 24, 147–165 (2024).
14. Zucca, P. et al. The oriental hornet (*Vespa orientalis*) as a potential vector of honey bee's pathogens and a threat for public health in North-East Italy. Vet. Med. Sci. 10, e1310 (2024).
15. Gallego, P. P. Kiwifruit production and research in Spain. Acta Hortic. 23–30 (2018) doi:10.17660/ActaHortic.2018.1218.3.
16. Lueje, Y. R., Jácome, M. A. & Servia, M. J. New problems for old vineyards: Mitigating the impacts of yellow-legged hornets (*Vespa velutina*) in a historical wine-producing area. Agric. Ecosyst. Environ. 367, 108969 (2024).
17. Nave, A. et al. *Vespa velutina* : a menace for Western Iberian fruit production. Cogent Food Agric. 10, 2313679 (2024).
18. Feás, X. Human Fatalities Caused by Hornet, Wasp and Bee Stings in Spain: Epidemiology at State and Sub-State Level from 1999 to 2018. Biology 10, 73 (2021).
19. Herrera, C. & Leza, M. No evidence of increased mortality associated with *Vespa velutina* (Hymenoptera: Vespidae) spread in Spain. J. Med. Entomol. 63, tjag039 (2026).
20. Vidal, C. The Asian wasp *Vespa velutina* nigrithorax : Entomological and allergological characteristics. Clin. Exp. Allergy 52, 489–498 (2022).
21. Caldeira, L. E., Silva, M. I. T., Pedro, E. & Cosme, J. Hypersensitivity to *Vespa velutina* nigrithorax: an emerging problem in Portugal? Eur Ann Allergy Clin Immunol 55, 189–193 (2023).
22. Regulation (EU) No 1143/2014 of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 on the Prevention and Management of the Introduction and Spread of Invasive Alien Species. OJ L vol. 317 (2014).
23. IPIFF. Regulation (EU) 2015/2283 on novel foods. Briefing paper on the provisions relevant to the commercialisation of insect-based products intended for human consumption in the EU. (2021).
24. Regulation (EU) 2015/2283 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on Novel Foods, Amending Regulation (EU) No 1169/2011 of the European Parliament and of the Council and Repealing Regulation (EC) No 258/97 of the European Parliament and of the Council and Commission Regulation (EC) No 1852/2001 (Text with EEA Relevance). OJ L vol. 327 (2015).
25. O'Shea-Wheller, T. A., Corbett, A., Osborne, J. L., Recker, M. & Kennedy, P. J. VespAI: a deep learning-based system for the detection of invasive hornets. Commun. Biol. 7, 354 (2024).

To: Projectinkoop[5.1.2e @noord-holland.nl]
From: Projectinkoop
Sent: Wed 2/18/2026 1:49:46 PM
Subject: Nota van Inlichtingen Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026-2027
Received: Wed 2/18/2026 1:49:54 PM
Nota van Inlichtingen - Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026-2027.pdf

Geachte heer/mevrouw,

In het kader van de offerteaanvraag Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026-2027 treft u in de bijlage de Nota van Inlichtingen aan. Hierin zijn de gestelde vragen en de bijbehorende antwoorden opgenomen.

Wij verzoeken u deze Nota van Inlichtingen zorgvuldig door te nemen en deze in acht te nemen bij het opstellen van uw offerte. Wij zien uw aanbieding graag uiterlijk **maandag 2 maart 2026 vóór 12.00 uur** tegemoet.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e)
Sector Subsidie /Inkoop

Maandag, woensdag, donderdag, vrijdag beschikbaar van 09:00 tot 17:00 uur.
Mobiel: 5.1.2e

Provincie
Noord-Holland

Nota van Inlichtingen – Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026-2027

Nr.	Document/ Hoofdstuk/ paragraaf/ artikel	Pagina nr.	Vraag	Antwoord
1	Offerteaanvraag	Minimume isen	Is het toegestaan om in te schrijven terwijl het certificaat ongediertebestrijding zich nog in afronding bevindt, mits dit certificaat voor de start van de uitvoeringswerkzaamheden is behaald en dit expliciet wordt toegelicht in het Plan van Aanpak?	Dit is toegestaan.
2	Offerteaanvraag	Betaling en facturatie	In de offerteaanvraag staat vermeld dat facturatie plaatsvindt na afloop van het seizoen. Is het mogelijk om tussentijds (bijvoorbeeld per kwartaal) te factureren op basis van het aantal daadwerkelijk verwijderde nesten?	Dit is mogelijk.
3	Offerteaanvraag	Betaling en facturatie	Welke betalingstermijn hanteert de provincie Noord-Holland na ontvangst van de factuur?	De provincie hanteert een termijn van 30 dagen.
4	Offerteuitvraag nestverwijdering / resultaat	2/10	*''Vervolgens worden nesten van de Aziatische hoornaar die onder de criteria vallen verwijderd, gericht op het voorkomen van overlast of steek gevaarlijke situaties en risico's voor biodiversiteit.''* Hoe wordt bij twijfelgevallen bepaald of een nest wel of niet aan de criteria voor verwijdering voldoet? Moet per individueel twijfelgeval contact opgenomen worden met de provincie of beslist de bestrijder ter plaatse dit?	Hierover worden in een startgesprek afspraken gemaakt. De intentie is om de bestrijder dit ter plaatse te laten bepalen.
5	Offerteuitvraag nestverwijdering / resultaat	2/10	*''De opdrachtnemer dient de factuur in na afloop van het seizoen, op basis van het aantal verwijderde nesten.''* Is een maandelijkse uitbetaling van de uitgevoerde werkzaamheden bespreekbaar?	Dit is mogelijk.

			In verband met wettelijke factureringsregels vanuit de belastingdienst (voor de vijftiende van de opvolgende maand), de investeringen en de kosten die worden gemaakt voor het bestrijden van de nesten.	
6	Offerteuitvraag nestverwijdering / minimumeisen	3/10 punt 3 en 4	*''3. De opdrachtnemer dient buitenshuis (in de openlucht) enkel gebruik te maken van gifvrije bestrijding/verdelging, bijvoorbeeld via afzuiging of mechanische bestrijding.* *4. Als gifvrije bestrijding niet mogelijk is wordt gif gebruikt volgens de daarvoor geldende wettelijke voorschriften.''* Volgens het CGBT is er op dit moment geen toelating voor het gebruik van Siliciumdioxide (Silicium dioxide/Kieselguhr) ook wel bekend als Diatomeeënaarde op de Vespa Velutina Nigirithorax. Wanneer er niet voldaan kan worden aan punt drie (zoals hierboven omschreven) mag de bestrijder dan gebruikmaken van Siliciumdioxide?	Diatomeeëtenaarde wordt sinds 2017 door de EU gezien als een biocide (dus niet als mechanische bestrijding). Dit middel mag volgens de huidige Europese Biocidenverordening alleen gebruikt worden voor de bestrijding van kakkerlakken, bloedluizen, mieren en bedwantsen etc., maar niet voor de bestrijding van vliegende insecten zoals de Aziatische hoornaar. De huidige juridische consensus betekent dat de inzet van diatomeeënaarde op dit moment daarom niet is toegestaan. Zie voor een verdere uitwerking van de laatst bekende juridische omstandigheden: Aziatische hoornaar - Provincie Limburg, en dan rechts onder het kopje 'Zie ook' → 'informatie voor bestrijders'. De provincie heeft niet het bevoegd gezag om deze beoordeling te geven, dat is het CTGB. De opdrachtnemer kan het CTGB om uitsluitsel vragen over de legaliteit van het gebruik van diatomeeënaarde. Wij gaan ervanuit dat de opdrachtnemer vanuit diens eigen expertise invulling geeft aan de inzet van legaal bruikbaar gif als bestrijdingsmiddel, binnen de daarvoor wettelijk geldende voorschriften.
7	Offerteuitvraag nestverwijdering / minimumeisen	4/10 punt 8	*''Opdrachtnemer moet zorgen dat de koningin(en) aantoonbaar is/zijn verwijderd''* Hoe dient dit aangetoond te worden bij de opdrachtgever?	Dit hoeft niet aangetoont te worden bij de opdrachtgever. Het gaat erom dat de koningin is verwijderd, dat kan bijvoorbeeld doordat deze terug te vinden is in het verwijderde nest.
8	Offerteuitvraag nestverwijdering / minimumeisen	4/10 punt 10.	*''10. De opdrachtnemer dient een melding die valt onder criteria 1 binnen maximaal 7 dagen op te volgen.* *11. De opdrachtnemer dient een melding die valt onder criteria 2 en 3 zo snel als mogelijk op te volgen, in ieder geval binnen 72 uur.''* Wat wordt er bedoeld met opvolging? Is dat binnen 3 of 7 dagen het nest verwijderen of wordt hiermee bedoeld dat	Met opvolging wordt bedoeld dat het nest is verwijderd.

			er binnen 3 of 7 dagen stappen ondernomen moeten worden ter voorbereiding van de verwijdering?	
9	Offerteuitvraag nestverwijdering / minimumeisen	4/10 punt 13.	*''13. De opdrachtnemer levert aan het eind van het jaar een overzicht aan van de locaties en het aantal verwijderde nesten, de reden van bestrijding (welk criteria).''* Is er een einddatum tot wanneer er bestreden dient te worden? De afgelopen jaren was dit tot 15 november. Is er een einddatum vastgesteld voor het bestrijden in seizoen 2026-2028?	Als einddatum wordt voorlopig 15 november aangehouden.
10	Algemene vraag	n.v.t.	Ons is bekend dat het maximale budget 30.000 is voor het verwijderen nesten in de provincie Noord-Holland in 2026. Klopt dat? Indien nee, wat is het beschikbare budget?	Dit klopt. De opdracht zal worden gegund voor een waarde van 30.000 euro.
11	Algemene vraag	n.v.t.	Wat zijn de gevolgen voor het bestrijden als er meer bestreden moet worden dan het door jullie genoemde budget toelaat?	Als het budget is besteed dan stopt de opdracht. Wel is het mogelijk dat we de opdrachtwaarde verhogen, mocht er eventueel extra budget beschikbaar komen.
12	Algemene vraag	n.v.t.	Wat gebeurt er in uitzonderlijke situaties waarbij de locatie of de veiligheidssituatie het niet mogelijk maakt een nest (veilig) te verwijderen, terwijl het nest wel aan de genoemde criteria voldoet? Kan er in een uitzonderlijk geval meerwerk worden afgesproken? Mag er een andere kostprijs voor het specifieke nest gerekend worden?	Indien een dergelijk geval zich voordoet dient hierover eerst contact opgenomen te worden met de provincie. In principe is het mogelijk om voor specifieke gevallen een uitzondering te maken.
13			Op dit moment staat Persoon X geregistreerd met <NAAM> onder het KVK nummer: XXX Persoon Y staat geregistreerd met het bedrijf <NAAM> met het KVK nummer: XXX Wij zijn voornemens de opdracht gezamenlijk aan te nemen als het tot gunning komt. Welke rechtsvorm is gewenst voor de definitieve indiening van de offerte inschrijving?	Eén van de bedrijven dient zich als penvoerder in te schrijven voor de offerte en zal de opdracht gegunt krijgen. U dient zelf onderling af te spreken welk bedrijf en hoe u de samenwerking verder regelt.

To: 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e (FRL)[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl] 5.1.2e (GR)[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl] 5.1.2e 5.1.2e (NB)[5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e D)[5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e . 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e (ZL)[5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]
From: 5.1.2e , 5.1.2e
Sent: Mon 11/3/2025 9:23:24 AM
Subject: Notulen Interprovinciaal AH-overleg 23-10
Received: Mon 11/3/2025 9:24:02 AM
Notulen Interprovinciale bijeenkomst Aziatische hoornaar 23.docx

Beste interprovinciale collega's,

Bij deze de notulen (met enkele oproepen voor volgende keer) van het overleg Aziatische hoornaar van 23 oktober.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e @gelderland.nl | www.gelderland.nl
werkdagen: dinsdag | woensdag | donderdag | vrijdag

provincie
Gelderland

Notulen Interprovinciale bijeenkomst Aziatische hoornaar

23 oktober 2025

WOO verzoeken

Een aantal provincies heeft de documenten voor het WOO verzoek al klaar, aantal varieert van 20 (Utrecht) tot 500 (Zeeland). 3 provincies hebben direct contact gehad met het prive detectievebureau dat het WOO verzoek heeft neergelegd. Dat gesprek gaf helaas geen duidelijkheid over de vraagsteller(s) of de achterliggende vraag, en ook geen vernauwing van de zoekvraag.
Twee provincies hebben ook whatsapp berichten toegevoegd, omdat dit volgens de aanvrager ook onder de gevraagde 'correspondentie' valt. Maar whatsapp staat niet expliciet genoemd in het WOO verzoek. Vraag hierbij (aan de provincialw WOO teams) is wel of dit privacy gevoelige informatie is aangezien appjes soms wel tot een persoon zijn te herleiden.
Opgemerkt wordt ook dat we hoe dan ook voor het insturen alert moeten zijn op achtergebleven gevoelige informatie, want ervaring leert dat niet altijd alles weggelakt is.
De meeste provincies vragen verlenging aan, aangezien er ook nog zienswijzen moeten worden opgehaald.

Bestrijdingsinzet en vrijwilligers
In Utrecht loopt bestrijding via 5.1.2e en de inzet van vrijwilligers voo opsporing nesten via Landschap & Erfgoed Utrecht.

Noord Holland ziet een toename van nesten, ook zij hebben 5.1.2e als bestrijder, dat was ook de voorkeur van de opsporingsvrijwilligers. Zij gaan nog beslissen over 2026: mogelijk alleen nog in NNN gebieden bestrijden en waar overlast is, ook willen ze zendersets aanschaffen.

In Zeeland bleek het voor veel gemeenten, ondanks aankondigingen, lastig om in hun nieuwe rol te komen nu de provincie de bestrijding niet meer op zich neemt. Hoe de nieuwe rol van de gemeenten werd opgepakt verschilde sterk per gemeente.

Limburg bestreed dit jaar nog enkel de nesten in natura 2000 gebieden, dit hebben ze voor 3 jaar aanbesteed (90.000 euro), ook hier pakken gemeenten de bestrijding vaak zelf op, maar verschilt de invulling van het beleid sterk tussen gemeenten. Er is een opdracht aan de NBV gegeven voor validatie van meldingen en het coördineren van waar de melder terecht kan. Limburg heeft de WUR opdracht gegeven oor een onderzoek naar de beste prioritering van de bestrijding binnen natuurgebieden: waar is de biodiversiteit het meest in de het geding en waar minder? Ook wordt bekeken of de Europese hoornaar agressiever wordt als er Aziatische hoornaars in de buurt zijn (noot; ik weet niet meer zeker of dit in het onderzoek zit, de vraag werd genoemd).

Noord Brabant; de raamopdracht die zij aan 5.1.2e 5.1.2e hadden gegund (voor 5 jaar) was na 2 jaar uitgeput, , ze hogen het bedrag hiervan nu voor de laatst mogelijke keer op om toch nesten te kunnen laten bestrijden.

In 2026 wordt bestrijding AH buiten natuur ook hier een taak voor de gemeenten, hiervoor is een document opgesteld dat kan helpen om bestrijding te prioriteren. Bestrijding om de imkerij te ondersteunen wordt in Brabant bekostigd vanuit het budget dat voor landbouw bestemd is. Er is een formele brief aan alle gemeenten gestuurd om ze op de hoogte te stellen van wat er in 2026 verandert. Op 6 nov is er een bijeenkomst met gemeenten over zowel eikenprocessierups en AH, omdat deze beide als een 'plaagsoort' kunnen worden gezien.

Flevoland: Werken ook samen met NBV, provincie heeft zendersets, stofzuigerset en buizen/las aangeschaft voor bestrijding. Hiermee kunnen hiervoor opgeleide imkers de bestrijding oppakken. Soms wordt dit ook door (beschermde en via NBV verzekerde) vrijwilligers gedaan.

Zuid Holland: bestrijding nog enkel boven de A12, tot nu toe 100 nesten verwijderd door 5.1.2e. In 2026 willen ze breder kijken voor bestrijding en misschien ook de focus leggen op natuurgebieden.

- Er is bij alle provincies behoefte aan nationale richtlijnen voor wat betreft de toegestane methoden en stoffen per type locatie, en over welke werkzaamheden door professionals 9certificering?) moeten worden gedaan en wat ook door vrijwilligers kan worden gedaan.
- Waarneming.nl: de functie waarmee 5.1.2e 5.1.2e eerder kon aangeven f een nest was verwijderd werkt nu niet meer. Validatie is waarschijnlijk het best landelijk te organiseren, dit is naar verwachting lastig te regelen voor gemeenten. Provincies willen ook graag zicht hebben op waarnemingen.
- In zeeland waren er enkele meldingen waarbij ieamnd na een AH steek naar het ziekenhuis moest, deze mensen waren allergisch. Volksgezondheid is geen taak van

provincies, kunnen Rijk en/off GGD-s hier iets met de communicatie doen? Reeel beeld vanb gezondheidsrisico's vermelden op websites.

- Oproep; wie wil er deelnemen aan werkgroep 'communicatie'? 5.1.2e en 5.1.2e in ieder geval. Er kan handboek 'best practices' worden gemaakt, en aangehaakt worden bij LVVN werkgroep plaagdieren.

Oproepen aan allen:

1; welke provincie wil in 2026 de gezamenlijke opdracht aan waarneming.nl betalen (10.000 euro)?

2; wie neemt trekkersrol interprovinciaal overleg Aziatische hoornaar op zich in 2026?

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 3/24/2026 10:30:47 AM
Subject: RE: Aanpak Aziatische hoornaar
Received: Tue 3/24/2026 10:30:52 AM

Hi 5.1.2e ,

Veel dank voor je antwoord!! Ik zie inderdaad op de website van de provincie Utrecht alle argumenten die jij noemt verschijnen: https://www.provincie-utrecht.nl/actueel/nieuws/provincie-gaat-aziatische-hoornaar-alleen-gericht-bestrijden, incl de dure bestrijding en dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor een veilige leefomgeving. Wij hebben over deze verantwoordelijkheid van de gemeenten niet eerder actief gecommuniceerd en ik kies er hier ook voor om dit nog niet te doen. Mijn voorstel is om dit pas te gaan doen als er ook daadwerkelijk met de gemeenten gesproken is over de aanpak en hun verantwoordelijkheden. Ik zal de journalist nog wel even verwijzen naar het feit dat wij één van de inmiddels zeven provincies zijn die voor deze gerichtere aanpak kiezen, incl. de provincie Utrecht.
Bovendien zal ik vermelden dat we ons inderdaad mede hebben gebaseerd op het EIS-rapport.

Dank aan jullie beiden voor jullie reactie!
Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 23 maart 2026 17:53
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aanpak Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Prima antwoorden, de kernboodschap is inderdaad dat volledige bestrijding niet haalbaar is en ook veel geld kost en dat we ons daarom nu richten op de grootste risico's. Onze wettelijke taak vanuit de EU exotenverordening is het beheersen van exoten om schade aan biodiversiteit te beperken, en gezien de effecten op de biodiversiteit niet groot worden geacht (daar is in ieder geval geen wetenschappelijk bewijs voor) maken we een kosten-batenafweging (er zijn ook nog andere exoten die middelen vragen). Gemeenten daarentegen zijn verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid (al kunnen ze zelf een afweging maken of bestrijding AH daaronder valt). De reden dat we nu afbouwen heeft dus ook met rollen/verantwoordelijkheden te maken.

Ons beleid is inderdaad mede gebaseerd op het EIS-rapport, dat is prima om te benoemen. Ik weet ook niet welke deskundigen uit Wageningen en provincie Utrecht worden bedoeld, als we die vraag terug mogen stellen ben ik ook wel benieuwd.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 23 maart 2026 16:21
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanpak Aziatische hoornaar

Veel dank 5.1.2e !! Heel fijn dat je zo snel en helder kunt meekijken. Ik wacht even de dubbelcheck van 5.1.2e af, ook wat betreft het EIS-rapport. Veel dank voor de moeite en je antwoord vast! Groeten!

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>

Verzonden: maandag 23 maart 2026 16:19
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanpak Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e,

Lijkt me een goede lijst van antwoorden. Dubbelcheck bij 5.1.2e lijkt me zeker een goed idee.

M.b.t. het EIS-rapport: ik weet niet of we ooit formeel hebben gecommuniceerd dat ons beleid daarop is gebaseerd, maar dat klopt wel ja. Waar de signalen uit terugkomen dat er vanuit Wageningen en de provincie Utrecht dan weer kritiek op is, weet ik niet. Duidelijk is wel dat er twee tegengestelde kampen zijn – de provincies en wetenschappers enerzijds die onze lijn volgen (en dat doen steeds meer provincies) en de imkerverenigingen anderzijds die hun hobby/bedrijf/economisch verdienmodel in gevaar zien komen. Veel tegengeluiden komen dus uit die hoek.

Zo dwaalt er een rapport rond van iemand die 'namens' Naturalis over de hoornaar had gepubliceerd (tegenovergesteld aan het advies van EIS), maar waar Naturalis vervolgens expliciet afstand van heeft gedaan omdat het niet in afstemming met Naturalis was gemaakt.

Dus de wedervraag 'wie zijn dan die deskundigen die er anders naar kijken' kan misschien de moeite waard zijn?

Maar goed, het kan ook weer geen kwaad om het EIS-rapport te benoemen. Het is tenslotte in opdracht van de provincie Noord-Holland (en Zuid-Holland) gemaakt. Plus ons beleid sluit er in feite op aan, dus 1 en 1 is 2 voor de slimme lezer wat dat betreft.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Sector Natuur en Recreatie

T: 5.1 5.1.2e
M: 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e@noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>

Verzonden: maandag 23 maart 2026 16:09
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Aanpak Aziatische hoornaar

Hi 5.1.2e,

Zoals zojuist telefonisch besproken, kreeg ik onderstaande persvraag binnen over het nieuwe (sinds 2026) provinciebeleid rondom de Aziatische Hoornaar. Ik heb hier onderstaand antwoord op geformuleerd (met name gebaseerd op onze webpagina hierover en wat 5.1.2e mij verteld heeft). Zou jij dit even willen controleren op juistheid voor zover jou dat lukt? En kun jij mij toevallig vertellen of het beleid inderdaad (mede) gebaseerd is op het EIS-rapport? En of we dat naar buiten toe kunnen communiceren?

Noot: ik zie dat de deadline op woensdag 12u staat ipv morgen al. Ik hoop dus 5.1.2e hiervoor nog even te spreken ter check, maar het zou al super zijn als jij er even naar zou willen kijken! Mocht je dingen dus niet zeker weten hoop ik 5.1.2e nog te spreken ter dubbelcheck *

Mijn dank is groot!

Waarom is de inzet veranderd?

Sinds 2023 heeft de Aziatische hoornaar zich in Noord-Holland gevestigd. Sinds 2024 heeft de provincie bijna alle gemelde nesten verwijderd, maar ondanks die intensieve inzet neemt het aantal nesten toe. Helemaal uitroeien blijkt dus niet mogelijk. Dat is de belangrijkste aanleiding voor het nieuwe beleid: helemaal uitroeien blijkt niet mogelijk, kost veel geld, en leidt niet tot het gewenste effect. Vanaf 2026 kiest de provincie daarom voor een gerichte aanpak, waarbij we alleen nog nesten verwijderen die:

- binnen 500 meter van een Natura 2000-gebied liggen,
- op drukbezochte plekken zitten (zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings, recreatiegebieden),
- of acuut steekgevaar opleveren.

De provincie is bekend met verschillende meningen over de bestrijding van de Aziatische hoornaar. Het nieuwe beleid is echter gebaseerd op:

- feitelijke ontwikkelingen (toenemende aantallen nesten)
- ervaringen uit de praktijk (bijna alle nesten verwijderen leidt niet tot afname)

Het is dus een gerichte keuze die aansluit bij wat effectief is.

Betekent dit dat stedelijk gebied nu op zichzelf is aangewezen?

Nee. De provincie blijft ondersteunen, maar de aanpak verandert:

- De provincie verwijdert nog steeds nesten op plekken waar veiligheid of natuur in het geding is.
- Vrijwillige imkers blijven een belangrijke rol spelen bij het opsporen en soms verwijderen van voorjaarsnesten. Zij krijgen ondersteuning in de vorm van kennis, materialen en financiële middelen.
- Daarnaast is en gaat de provincie in gesprek met gemeenten over welke rol zij kunnen oppakken in de bestrijding.

Waarom alleen ingrijpen bij direct gevaar? Is dat niet afwachten tot er iets misgaat?

Nee. De keuze voor gericht ingrijpen is gebaseerd op twee feiten:

1. Volledige uitroeiing is niet mogelijk, ook niet met maximale inzet.
2. De provincie moet haar middelen inzetten waar de risico's het grootst zijn. Dit is bij kwetsbare natuurgebieden, drukbezochte plekken of situaties met acuut steekgevaar.

Dit is dus geen afwachtend beleid, maar een gerichte en risicogestuurde aanpak.

De rol van inwoners

Ook de provincie benadrukt dat meldingen van inwoners onmisbaar blijven om nesten op te sporen. Kijk op de pagina over invasieve exoten voor informatie over het melden.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nhmedia.nl>
Verzonden: maandag 23 maart 2026 14:30
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Aanpak Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e,

Naar aanleiding van ons gesprek neem ik per mail contact met u op. Wij werken aan een reportage over de Aziatische hoornaar in Aalsmeer. Aanleiding daarvoor is het volgende krantenartikel: Gemeente Aalsmeer vraagt hulp bij melden Aziatische hoornaar | Aalsmeer | AD.nl ,waaruit blijkt dat inwoners actief worden opgeroepen om te helpen bij het opsporen van de Aziatische hoornaar.

Voorheen zette de provincie zich in voor de bestrijding; dat was zelfs een wettelijke taak. Nu lijkt die inzet te zijn afgeschaald, mogelijk naar aanleiding van het EIS-rapport "Hoe verder met de Aziatische hoornaar? Beleidsadvies"? U weet dat hier door meerdere deskundigen, onder andere van Wageningen en de provincie Utrecht, kritisch op is gereageerd? Ik zie dat u op sommige plekken nog ondersteunt, maar betekent dit dat stedelijk gebied nu grotendeels op zichzelf is aangewezen? Nieuw beleid voor bestrijding Aziatische Hoornaar in Noord-Holland

Kenniscentrum EIS, rapport uit 2024: Hoe verder met de Aziatische hoornaar? - Beleidsadvies - kenniscentruminsecten.nl

Berichten: Nieuwe aanpak voor bestrijding Aziatische hoornaar | Radio Aalsmeer Waarom alleen aanpakken als het een direct gevaar is? Dat klinkt alsof je afwacht tot er iets ergs gebeurt?

Waarom is ervoor gekozen de bestrijding van de Aziatische hoornaar (deels) af te bouwen? Welke factoren hebben daarbij een rol gespeeld?

Onze deadline staat op woensdag 12:00. Hopelijk lukt het.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

NH

's-Gravelandseweg 80
1217 EW Hilversum

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; Nieuwsredactie[5.1.2e @noord-holland.nl]
From: Nieuwsredactie
Sent: Fri 11/28/2025 10:04:48 AM
Subject: RE: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht
Received: Fri 11/28/2025 10:04:54 AM

Ik heb de bullets in het nieuwsbericht en op de pagina over de exoten aangepast

5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 11:02
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; Nieuwsredactie < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht
Urgentie: Hoog

Hoi,
Er is een verouderde versie van het nieuwsbericht gestuurd, de criteria voor nestverwijdering kloppen niet. Kan dit zsm worden aangepast?
Zie bijlage voor juiste versie.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 10:59
Aan: Nieuwsredactie < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht

Helemaal goed 5.1.2e , thanks!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie
Noord-Holland

Van: Nieuwsredactie < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 10:15
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht

Hoi 5.1.2e ,

Je bericht staat op de site. Invasieve exoten heeft geen nieuwsfeed, da pagina natuur wel, daar heb ik m aan toegevoegd (naast de home).
Ik heb toch een andere foto gezocht. We zaten toevallig net in het nieuwsredactieoverleg en ik vond de bron een beetje tricky. Zeker omdat we eerder dit jaar al 2 keer gedoe hebben gehad over beeldrechten. De licentie

bij Wikimedia Common was ons net niet helder genoeg (we moesten naamsvermelding en linken naar de licentie en de houder ofzo). Dus voor de veilige route gekozen en een foto die 5.1.2e ons in 2023 stuurde in de hergebruik gegooid.

Het staat er dus op. De exoten-pagina is ook aangepast.

Zet m op vandaag,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 09:15
Aan: Nieuwsredactie <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht

Ha collega's,

Aantal weken geleden is de vernieuwing van het beleid voor de bestrijding van de Aziatische hoornaar vastgesteld door Anouk. De afgelopen weken zijn gemeenten en andere belangenorganisaties hiervan op de hoogte gesteld. Voor vandaag heb ik in het actualiteitenoverzicht het nieuwsbericht ingepland. Zie bijlage. Daarnaast moet de alinea die nu op de pagina Invasieve exoten staat worden gewijzigd. Daarvoor voeg ik hieronder een tekstvoorstel toe.

Sinds 2023 heeft de Aziatische hoornaar zich gevestigd in Noord-Holland. Sinds 2024 haalt de Provincie Noord-Holland bijna alle gemelde nesten weg. Toch neemt het aantal nesten toe. Helemaal uitroeien blijkt dus niet mogelijk. Vanaf 2026 verandert de aanpak: we verwijderen alleen nog nesten die direct gevaar opleveren voor de veiligheid van mensen of de natuur. De provincie Noord-Holland verwijdert vanaf 2026 de nesten van de Aziatische hoornaar wanneer deze voldoet aan een van de volgende criteria:

- Binnen 500 meter van een Natura 2000-gebied;
- Binnen 10 meter van een gebouw;
- Op drukbezochte plekken zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden.

Inwoners kunnen helpen door waarnemingen van de Aziatische hoornaar of een nest te melden via Waarneming.nl Opent een externe link . Meer informatie over het herkennen van een Aziatische hoornaar staat op de website van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA).

Willen jullie daarnaast nieuwsbericht ook toevoegen aan de pagina over Invasieve exoten? Dank alvast! En hoor het graag als er nog opmerkingen zijn!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; Nieuwsredactie[5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e .1.2e
Sent: Fri 11/28/2025 10:02:57 AM
Subject: Re: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht
Received: Fri 11/28/2025 10:02:58 AM

Hetzelfde geld voor de criteria die nu op de webpagina invasieve exoten staat.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 11:02
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; Nieuwsredactie <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht

Hoi,
Er is een verouderde versie van het nieuwsbericht gestuurd, de criteria voor nestverwijdering kloppen niet. Kan dit zsm worden aangepast?
Zie bijlage voor juiste versie.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 10:59
Aan: Nieuwsredactie <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht

Helemaal goed 5.1.2e, thanks!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie
Noord-Holland

Van: Nieuwsredactie <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 10:15
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht

Hoi 5.1.2e,

Je bericht staat op de site. Invasieve exoten heeft geen nieuwsfeed, da pagina natuur wel, daar heb ik m aan toegevoegd (naast de home).
Ik heb toch een andere foto gezocht. We zaten toevallig net in het nieuwsredactieoverleg en ik vond de bron een beetje tricky. Zeker omdat we eerder dit jaar al 2 keer gedoe hebben gehad over beeldrechten. De licentie bij Wikimedia Common was ons net niet helder genoeg (we moesten naamsvermelding en linken naar de

licentie en de houder ofzo). Dus voor de veilige route gekozen en een foto die 5.1.2e ons in 2023 stuurde in de hergebruik gegooid.

Het staat er dus op. De exoten-pagina is ook aangepast.

Zet m op vandaag,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 09:15
Aan: Nieuwsredactie <5.1.2e@noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Onderwerp: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht

Ha collega's,

Aantal weken geleden is de vernieuwing van het beleid voor de bestrijding van de Aziatische hoornaar vastgesteld door Anouk. De afgelopen weken zijn gemeenten en andere belangenorganisaties hiervan op de hoogte gesteld. Voor vandaag heb ik in het actualiteitenoverzicht het nieuwsbericht ingepland. Zie bijlage. Daarnaast moet de alinea die nu op de pagina Invasieve exoten staat worden gewijzigd. Daarvoor voeg ik hieronder een tekstvoorstel toe.

Sinds 2023 heeft de Aziatische hoornaar zich gevestigd in Noord-Holland. Sinds 2024 haalt de Provincie Noord-Holland bijna alle gemelde nesten weg. Toch neemt het aantal nesten toe. Helemaal uitroeien blijkt dus niet mogelijk. Vanaf 2026 verandert de aanpak: we verwijderen alleen nog nesten die direct gevaar opleveren voor de veiligheid van mensen of de natuur. De provincie Noord-Holland verwijdert vanaf 2026 de nesten van de Aziatische hoornaar wanneer deze voldoet aan een van de volgende criteria:

- Binnen 500 meter van een Natura 2000-gebied;
- Binnen 10 meter van een gebouw;
- Op drukbezochte plekken zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden.

Inwoners kunnen helpen door waarnemingen van de Aziatische hoornaar of een nest te melden via Waarneming.nl Opent een externe link . Meer informatie over het herkennen van een Aziatische hoornaar staat op de website van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA).

Willen jullie daarnaast nieuwsbericht ook toevoegen aan de pagina over Invasieve exoten? Dank alvast! En hoor het graag als er nog opmerkingen zijn!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e@noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

To: Nieuwsredactie[5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 11/28/2025 8:30:44 AM
Subject: RE: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht
Received: Fri 11/28/2025 8:30:53 AM
Vespa_velutina_Dordogne_(2).jpg

Dank 5.1.2e !
In bijlage beeld dat NVWA ook gebruikt, moet wel bronvermelding bij: Beeld: Père Igor - Wikimedia common

Is niet op socials geweest nog, maar denk niet direct nodig.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: Nieuwsredactie < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 09:24
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht

Hoi 5.1.2e ,

Dankjewel, ga ik mee aan de slag. Heb je nog beeld voor me? En wil je het nieuwsbericht ook op de socials? Of is dat een paar weken geleden geweest bij het vaststellen?

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 09:15
Aan: Nieuwsredactie < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht

Ha collega's,

Aantal weken geleden is de vernieuwing van het beleid voor de bestrijding van de Aziatische hoornaar vastgesteld door Anouk. De afgelopen weken zijn gemeenten en andere belangenorganisaties hiervan op de hoogte gesteld. Voor vandaag heb ik in het actualiteitenoverzicht het nieuwsbericht ingepland. Zie bijlage. Daarnaast moet de alinea die nu op de pagina Invasieve exoten staat worden gewijzigd. Daarvoor voeg ik hieronder een tekstvoorstel toe.

Sinds 2023 heeft de Aziatische hoornaar zich gevestigd in Noord-Holland. Sinds 2024 haalt de Provincie Noord-Holland bijna alle gemelde nesten weg. Toch neemt het aantal nesten toe. Helemaal uitroeien blijkt dus niet mogelijk. Vanaf 2026 verandert de aanpak: we verwijderen alleen nog nesten die direct gevaar opleveren voor de veiligheid van mensen of de natuur. De provincie Noord-Holland verwijdert vanaf 2026 de nesten van de Aziatische hoornaar wanneer deze voldoet aan een van de volgende criteria:

- Binnen 500 meter van een Natura 2000-gebied;
- Binnen 10 meter van een gebouw;

- Op drukbezochte plekken zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden.

Inwoners kunnen helpen door waarnemingen van de Aziatische hoornaar of een nest te melden via Waarneming.nl Opent een externe link . Meer informatie over het herkennen van een Aziatische hoornaar staat op de website van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA).

Willen jullie daarnaast nieuwsbericht ook toevoegen aan de pagina over Invasieve exoten? Dank alvast! En hoor het graag als er nog opmerkingen zijn!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

To: Nieuwsredactie[5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 11/28/2025 10:16:42 AM
Subject: RE: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht
Received: Fri 11/28/2025 10:16:47 AM

Oh excuus 5.1.2e en dank 5.1.2e !

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: Nieuwsredactie < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 11:05
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; Nieuwsredactie < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht

Ik heb de bullets in het nieuwsbericht en op de pagina over de exoten aangepast

5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 11:02
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; Nieuwsredactie < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht
Urgentie: Hoog

Hoi,
Er is een verouderde versie van het nieuwsbericht gestuurd, de criteria voor nestverwijdering kloppen niet. Kan dit zsm worden aangepast?
Zie bijlage voor juiste versie.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 10:59
Aan: Nieuwsredactie < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht

Helemaal goed 5.1.2e , thanks!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: Nieuwsredactie < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 10:15
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht

Hoi 5.1.2e ,

Je bericht staat op de site. Invasieve exoten heeft geen nieuwsfeed, da pagina natuur wel, daar heb ik m aan toegevoegd (naast de home).
Ik heb toch een andere foto gezocht. We zaten toevallig net in het nieuwsredactieoverleg en ik vond de bron een beetje tricky. Zeker omdat we eerder dit jaar al 2 keer gedoe hebben gehad over beeldrechten. De licentie bij Wikimedia Common was ons net niet helder genoeg (we moesten naamsvermelding en linken naar de licentie en de houder ofzo). Dus voor de veilige route gekozen en een foto die 5.1.2e ons in 2023 stuurde in de hergebruik gegooid.

Het staat er dus op. De exoten-pagina is ook aangepast.

Zet m op vandaag,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 09:15
Aan: Nieuwsredactie < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Aanpassing pagina over invasieve exoten + nieuwsbericht

Ha collega's,

Aantal weken geleden is de vernieuwing van het beleid voor de bestrijding van de Aziatische hoornaar vastgesteld door Anouk. De afgelopen weken zijn gemeenten en andere belangenorganisaties hiervan op de hoogte gesteld. Voor vandaag heb ik in het actualiteitenoverzicht het nieuwsbericht ingepland. Zie bijlage. Daarnaast moet de alinea die nu op de pagina Invasieve exoten staat worden gewijzigd. Daarvoor voeg ik hieronder een tekstvoorstel toe.

Sinds 2023 heeft de Aziatische hoornaar zich gevestigd in Noord-Holland. Sinds 2024 haalt de Provincie Noord-Holland bijna alle gemelde nesten weg. Toch neemt het aantal nesten toe. Helemaal uitroeien blijkt dus niet mogelijk. Vanaf 2026 verandert de aanpak: we verwijderen alleen nog nesten die direct gevaar opleveren voor de veiligheid van mensen of de natuur. De provincie Noord-Holland verwijdert vanaf 2026 de nesten van de Aziatische hoornaar wanneer deze voldoet aan een van de volgende criteria:

- Binnen 500 meter van een Natura 2000-gebied;
- Binnen 10 meter van een gebouw;
- Op drukbezochte plekken zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden.

Inwoners kunnen helpen door waarnemingen van de Aziatische hoornaar of een nest te melden via Waarneming.nl Opent een externe link . Meer informatie over het herkennen van een Aziatische hoornaar staat op de website van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA).

Willen jullie daarnaast nieuwsbericht ook toevoegen aan de pagina over Invasieve exoten? Dank alvast! En hoor het graag als er nog opmerkingen zijn!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie
Noord-Holland

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @overijssel.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 12/16/2025 12:19:43 PM
Subject: Re: Aantekeningen/acties communicatie AH
Received: Tue 12/16/2025 12:20:35 PM
Outlook-q5yaw0ty
Outlook-gqai3gc0
2025-12-10 Verslag interprovinciaal communicatieoverleg Aziatische hoornaar.docx

Goedemiddag,

Hierbij de aantekeningen van ons vorige overleg. Ik ga na de kerst aan de slag met de actiepunten. Dan maak ik ook een overzicht van gewenste informatie en beschikbare informatie die anderen kunnen aanvullen.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl |
Werkdagen ma-wo |

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: dinsdag 16 december 2025 12:59
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e e (5.1.2e) < 5.1.2e @overijssel.nl>
Onderwerp: Re: Aantekeningen/acties communicatie AH

Hoi 5.1.2e ,

Bedankt voor het doorsturen! Ik had het verslag al klaarstaan, maar ik had het nog niet in de drukte kunnen versturen. Ik zal die samen met de uitnodiging van het volgende overleg versturen!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl |
Werkdagen ma-wo |

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 15 december 2025 16:36

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@brabant.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 1.2e) <5.1.2e@overijssel.nl>
Onderwerp: Aantekeningen/acties communicatie AH

Hoi,
Hier nog wat notities die ik nog had van vorige week. Ik dacht dat we een datum voor vervolg hadden afgesproken, maar ben kwijt wanneer, zou iemand nog een uitnodiging sturen?

Aantekeningen
Wat willen we, wat is er nodig qua communicatie?
Doelgroepen zijn o.a.:

- Inwoners: verschillende meningen hoe gevaarlijk de hoornaar is en wat de impact is. Desinformatie en onrust tackelen met goede communicatie.
- Gemeenten: hebben vragen over wat ze kunnen en moeten doen. Welke nesten prioriteren? Ga je bij burgers bestrijden of alleen gemeentegrond?
- Groenwerkers/professioneel: hoe omgaan met risico's nesten AH tijdens werkzaamheden buiten?
- Imkers: ..

- Op een rij zetten welke informatie er al is, tot een gezamenlijk stuk komen

Parallel daaraan uitzoeken welke informatiebehoefte er verder nog is --> Actie 5.1.2e: voorstel hoe dit aan te pakken (bijv. als opdracht uitzetten (bij wie?) of zelf inventariseren)

Welke producten en kanalen willen we benutten
Bij voorkeur een centraal informatiepunt: website
Actie 5.1.2e: verkennen of Bij12 website hier een platform voor kan zijn, en anders polsen of gezamenlijke website een optie is

Discussie interdepartementaal overleg plaagsoorten: LVVN, VWS, I&W, RO
Groep met experts om vragen te beantwoorden over risico's volksgezondheid en bestrijdingsmethoden en certificering. Eventueel kan het nuttig zijn om als provincies een praatstuk te maken met onze visie hoe het geregeld zou moeten worden.

Actie 5.1.2e communicatiemedewerkers betrekken bij volgend overleg (5.1.2e of anders 5.1.2e).

Groet 5.1.2e
Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.
Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e 5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

---

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Provincie Noord-Brabant

Besprekingsverslag

Bespreking
Communicatie Aziatische hoornaar
10:00

Datum
10 december 2025
Van
5.1.2e 5.1.2e
Telefoon
(5.1.2e
Email
5.1.2e @brabant.nl

Aanwezig
5.1.2e 5.1.2e (NH), 5.1.2e 5.1.2e (GR), 5 5.1.2e (OV), 5.1.2e
5.1.2e (NB)

Afwezig

Kopie aan

Doel overleg
Doel van het overleg is om met enkele provincies een landelijke communicatielijn of -strategie uit te werken ten aanzien van de Aziatische hoornaar. Deze behoefte voor een centrale communicatie leeft vooral bij de provincies waar de Aziatische hoornaar inmiddels in grotere aantallen voorkomt en midden in een transitie zitten van de eliminatieaanpak naar een beheeraanpak. Ook voor noordelijke provincies waar de Aziatische hoornaar nog beperkt voorkomt kan het hebben van een landelijke communicatiestrategie waardevol zijn.

Vanuit IPO is het idee om een aparte werkgroep op te zetten rondom communicatie. Het gezamenlijk oppakken van de communicatie rondom de Aziatische hoornaar kan gezien worden als een proef voor de interprovinciale samenwerking op het gebied van communicatievraagstukken.

Rol Rijk
Binnen de ministeries is een interdepartementale werkgroep in het leven geroepen (LVVN, VWS, I&W, RO) die zich bezighoudt met plaagdieren. Onlangs is besloten dat de Aziatische hoornaar ook binnen deze werkgroep opgepakt gaat worden. De groep gaat zich bezig houden met de volgende aspecten:

- Mogelijkheden en beperkingen rondom de bestrijding van nesten (wie mag bestrijden, welke middelen zijn toegestaan etc)
- Risico's voor volksgezondheid beter in beeld krijgen

Belangrijkste doelgroepen

Op basis van ervaringen in de zuidelijke provincies lijken er drie globale doelgroepen te zijn die behoefte hebben aan informatievoorziening

- Burgers
  Hebben veelal vragen over nesten, de gevaren en wie ze weg kan komen halen. Belangrijk om desinformatie en onrust te tackelen met goede communicatie.
- Lokale overheden (Gemeentes)
  Willen weten hoe ze invulling kunnen en moeten geven aan de beheersopgave (welke nesten wel/niet, ook bij particulieren?) en hoe burgers geïnformeerd kunnen worden
- Professionals (bv groenbeheer/bouw)
  Bijvoorbeeld bouwbedrijven of groenwerkers die baat hebben bij richtlijnen om veilig te werken. Hoe ga je om met de risico's tijdens werkzaamheden?

Vervolg

Iedere provincie ziet meerwaarde in een centraal informatiepunt. Afgesproken is om de mogelijkheden voor een centrale website te verkennen. Dit kan bijvoorbeeld opgezet worden via BIJ12 of wellicht via de werkgroep van het Rijk.

Doel is om vóór de start van het nieuwe hoornaarseizoen (maar/april) een landelijke website met basisinformatie. Deze kan gedurende het jaar worden geactualiseerd als er bijvoorbeeld meer duidelijk wordt over gezondheidsrisico's en/of de inzet van het Rijk.

Daarnaast wordt parallel aan de snelle informatievoorziening een uitvraag uitgezet om bij verschillende belanghebbenden na te gaan welke informatiebehoefte er precies leeft. Welke informatie is gewenst, zijn er bepaalde communicatiemiddelen die gewenst zijn en waar wij in kunnen faciliteren?

Datum
10 december 2025
Van
5.1.2e 5.1.2e
Telefoon
(5.1.2e
Email
5.1.2e @brabant.nl

Dergelijk onderzoek neemt meer tijd in beslag en vindt daarom parallel plaatst aan het opzetten van een landelijke website. Bijenlandschap West Brabant is al bezig met het ontwikkelen van communicatiemiddelen in haar werkgebied en zou dit eventueel ook breder kunnen oppakken, maar de vraag is hoe breed dit kan. Daarnaast loopt er een vergelijkbaar project in Gelderland met het IVN voor andere invasieve exoten.

Het volgende overleg vindt plaats op Donderdag 15 januari tussen 10:00-11:00
Doel van dit overleg is om met communicatieadviseur(s) te sparren over mogelijkheden om bovengenoemde doelgroepen zo goed mogelijk te kunnen bedienen.

Actiepunten	Actie door
Bij BIJ12 informeren naar de mogelijkheden voor een aparte subpagina op de website van BIJ12 en navragen hoe de plaagsoortenwerkgroep van het Rijk tegenover een algemene website aankijkt.	5.1.2e
Overzicht van beschikbare informatie voor de website.	Iedereen
Uitzoeken hoe en waar een communicatie opdracht het best kan worden uitgezet	5.1.2e
Uitnodigen interne communicatieadviseur	5.1.2e, anders 5.1.2e
Overzicht van benodigde informatie en eventuele behoefde doelgroepen	Iedereen

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 6/16/2026 11:07:01 AM
Subject: RE: Aanvraag offerte zendersets Aziatische Hoornaar
Received: Tue 6/16/2026 11:07:05 AM

Ja en dat kan gewoon even via de mail naar Robor. Hoeft niet met de echte aanvraag uit. Als die maar onder de € 4000 blijft. Als je de offerte hebt dan kan ik hem meteen verwerken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e sector Natuur & Recreactie, Persoonlijk Ontwikkelbudget (PBDI)

T 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 16 juni 2026 12:55
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: Re: Aanvraag offerte zendersets Aziatische Hoornaar

Heb dus nog geen nieuwe offerte ontvangen, moet offerteverzoek voor meerwerk nog versturen. Het zal ongeveer op 3500 uitkomen.
Offerteverzoek dat ik stuurde kan ik dus gewoon naar Robor sturen?

5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Verzonden: dinsdag 16 juni 2026 12:16
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanvraag offerte zendersets Aziatische Hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Er is een speciale meerwerk brief voor vereenvoudigd. Hoeveel vraagt die in de nieuwe offerte?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e ector Natuur & Recreactie, Persoonlijk Ontwikkelbudget (PBDI)

T 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 16 juni 2026 10:52
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: Re: Aanvraag offerte zendersets Aziatische Hoornaar

Hoi 5.1.2e ,
Ik wil deze opdracht graag uitbreiden, hiervoor heb ik een nieuw offerteverzoek gemaakt. Dit is meer dan 2500 dus dan moet er een besluitenblad, wil je dat klaar maken?

Groet 5.1.2e

Van: Robor Nature < 5.1.2e @robor.nl>
Verzonden: woensdag 15 april 2026 14:25
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: RE: Aanvraag offerte zendersets Aziatische Hoornaar

Geachte heer 5.1.2e ,

Hierbij doe ik u een offerte toekomen voor vier (4) Aziatische hoornaar zendersets, zeventig (70) VFT110 zenders (110mg) en zes (6) VF110 batterijopladers om Aziatische hoornaar nesten te lokaliseren.

Uw kenmerk: NR300326LT01

Zoals telefonisch besproken bieden we de VFT110 zender aan. Deze zender weegt rond de 110mg en is geschikt om al vroeg in het seizoen met te zenderen. De verwachting is om de VFT110 eind mei 2026 op de markt te brengen.
De VFT80 zender (80mg) gaan we deze seizoen gebruiken voor navorsing en validatie.

De offerte is 30 dagen geldig en we stemmen in met de Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 16 mei 2023.

Mocht u nog verdere vragen hebben, dan hoor ik het graag.

Fijne middag gewest.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
ROBOR ELECTRONICS B.V.
robor electronics
A: Suetersweg 6A | 7497 MZ Bentelo | The Netherlands
T: +31 (0) 547 292 090 **W:** www.robor.nl **M:** 5.1.2e @robor.nl

---

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Verzonden: woensdag 8 april 2026 14:05
Aan: Robor Nature < 5.1.2e @robor.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Aanvraag offerte zendersets Aziatische Hoornaar

Geachte lezer,

Bijgaand de offerte aanvraag voor zendersets Aziatische Hoornaar

Succes met de offerte

Met vriendelijke groet,

5.1.2e (5.1.2e

5.1.2e Natuur & Recreactie, Persoonlijk Ontwikkelbudget (PBDI)

T (023) 514 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: [redacted]
From: [redacted]
Sent: Tue 12/9/2025 9:30:47 AM
Subject: Re: aanvraag subsidie bestrijding Aziatische hoornaar
Received: Tue 12/9/2025 9:30:48 AM

Beste [redacted],

Bedankt voor de brief en het voorstel. We hebben inderdaad budget gereserveerd om de vrijwillige inspanning rond Aziatische hoornaar te ondersteunen dus in principe staan we positief tegenover jullie voorstel.

Echter omdat het budget ook beperkt is en we niet iedere individuele imkervereniging van deze spullen kunnen voorzien was het idee om de invulling van het budget te laten coördineren door de Taakgroep Aziatische hoornaar in Noord-Holland zodat er een goed totaalpakket en verdeling binnen de provincie komt. Hoe ik het begreep zijn de meeste imkerverenigingen in Noord-Holland hierbij aangesloten. Jullie niet?

Ons contactpersoon bij de Taakgroep is [redacted] ik heb haar vorige week gesproken en gevraagd of ze een voorstel wil doen voor het beschikbare budget. Als het goed is ging ze contact met jullie opnemen om dit te overleggen.

Het zou voor ons het makkelijkst zijn als we één aanspreekpunt hebben, dus hopelijk komen jullie er onderling uit. Als dit geen optie is hoor ik het graag.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Sector Natuur & Recreatie

T [redacted]

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
[redacted]@noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: [redacted] >
Verzonden: dinsdag 2 december 2025 21:49
Aan: [redacted] < [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: aanvraag subsidie bestrijding Aziatische hoornaar

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 12/3/2025 12:54:38 PM
Subject: RE: aanvraag subsidie bestrijding Aziatische hoornaar
Received: Wed 12/3/2025 12:54:41 PM

Nou dat wordt snel concreet! Op zich wel mooi denk ik?
Hoe zie jij deze vraag afhandeling voor je? Wat kan er op korte termijn al geregeld worden denk je?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Sector Natuur en Recreatie

T: +312 5.1.2e
M: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 3 december 2025 09:48
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: aanvraag subsidie bestrijding Aziatische hoornaar

Ter info,
Nederlandse Bijenhouders vereniging afdeling West-Friesland klopt nu dus bij ons aan om aanspraak te maken op het geld dat we voor vrijwilligers hebben gereserveerd.

Van: 5.1.2e >
Verzonden: Dinsdag, 2 December, 2025 21:49
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: aanvraag subsidie bestrijding Aziatische hoornaar

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 12/19/2025 11:17:55 AM
Subject: RE: aanvraag subsidie bestrijding Aziatische hoornaar
Received: Fri 12/19/2025 11:17:58 AM

Oh top ja slim.
Bedankt weer en fijne feestdagen gewenst alvast!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Sector Natuur en Recreatie

T: +31235 5.1.2e
M: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 15 december 2025 09:54
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: aanvraag subsidie bestrijding Aziatische hoornaar

Ja op zich prima, alleen zou niet handig zijn als we met allemaal losse imkerverenigingen te maken krijgen. Heb met 5.1.2e afgesproken dat zij contact opneemt met deze imkervereniging en vanuit de taakgroep AH een gezamenlijk voorstel doen voor heel Noord-Holland.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 3 december 2025 13:54
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: aanvraag subsidie bestrijding Aziatische hoornaar

Nou dat wordt snel concreet! Op zich wel mooi denk ik?
Hoe zie jij deze vraag afhandeling voor je? Wat kan er op korte termijn al geregeld worden denk je?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Sector Natuur en Recreatie

T: +312351 5.1.2e
M: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl

5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 3 december 2025 09:48
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: aanvraag subsidie bestrijding Aziatische hoornaar

Ter info,
Nederlandse Bijenhouders vereniging afdeling West-Friesland klopt nu dus bij ons aan om aanspraak te maken op het geld dat we voor vrijwilligers hebben gereserveerd.

Van: 5.1.2e 5.1.2e >
Verzonden: Dinsdag, 2 December, 2025 21:49
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: aanvraag subsidie bestrijding Aziatische hoornaar

To: 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e (FRL)[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e (GR)[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e (D)[5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e (ZL)[5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]
From: 5.1.2e , 5.1.2e
Sent: Thur 10/23/2025 8:37:45 AM
Subject: RE: Agendapunten overleg vanmiddag
Received: Thur 10/23/2025 8:37:53 AM

Hallo 5.1.2e en anderen,

Dankjewel voor het plannen en de agenda. Er is (wat mij betreft) weer veel te bespreken over dit onderwerp. Ik wil dit keer wel de notulist zijn, dan stuur ik deze na afloop door.
Tot vanmiddag,

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e @gelderland.nl | www.gelderland.nl
werkdagen: dinsdag | woensdag | donderdag | vrijdag

provincie
Gelderland

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: donderdag 23 oktober 2025 10:28
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e (FRL) < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e : 5.1.2e @overijssel.nl>; bhpa.v.dinther < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e (GR) < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e (NH) < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; smc.erens < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e (ZL) < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: Re: Agendapunten overleg vanmiddag

Goedemorgen 5.1.2e en anderen,

Wat mij betreft staan we ook even stil bij communicatie. Wat doen provincies nu qua communicatie, zijn er zaken waarin we gezamenlijk (evt met LVVN) kunnen optrekken?

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Van: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>
Verzonden: donderdag 23 oktober 2025 10:21
Aar 5.1.2e FRL) < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e (OV) < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl> 5.1.2e (GR) < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; I. 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl> 5.1.2e (NH) < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl> 5.1.2e 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl> 5.1.2e LB) < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e ZL) < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: Agendapunten overleg vanmiddag

Goedemorgen collega's,

Hebben jullie aanvullende agendapunten voor vanmiddag? En wilt iemand zich aanbieden als notulist?

Bij deze onder aan de mail de concept agenda. Als er aanvullende bespreekpunten zijn dan hoor ik dat graag, het liefst voor 12:00.

Tot vanmiddag,

Groeten 5.1.2e

P.S. Mochten jullie de agenda afspraak nog niet geaccepteerd of geannuleerd hebben, doe dat dan alsnog zodat ik vanmiddag weet of iedereen er is □*

Concept Agenda Interprovinciaal overleg Aziatische hoornaar
23-10-2025

-Opening
-WOO verzoeken
- Waar staan we
- Hoe interpreteren we de vraag en hoe hebben we het opgepakt?
- Moet er nog iets gebeuren buiten het verzamelen van documenten?
-Bestrijdingsinzet en vrijwilligers (soort van gerichter 'rondje om alle provincies')
- Beschikbare en uitgegeven financiële middelen
- Contact en bijdragen aan vrijwilligers en imkerij
- Ontwikkelingen op politiek vlak 2025 en 2026
- Andere ontwikkelingen en/of problemen
-Waarneming.nl
- Contact gegevens provincie mailboxen gedeeld
- Toegang en functies bestrijders
-Sluiting

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team NBM
5.1.2e @provincie-utrecht.nl

PROVINCIE :: UTRECHT

Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht

Ik werk van maandag t/m donderdag.

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e (OV)[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e (GR)[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e (GL)[5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e (NB)[5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e (ZL)[5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @drenthe.nl[5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e, 5.1.2e
Sent: Tue 12/16/2025 10:18:30 AM
Subject: RE: AH: overleg morgen & offerte wn.nl
Received: Tue 12/16/2025 10:18:36 AM

Hallo iedereen,

Goed punt 5.1.2e, dit is een vrij korte offerte. In de opdrachtverlening vanuit de provincie staat aanvullende informatie, die hebben zij ook gehad en ondertekend voor de opdracht verleend werd. Daar kom ik tijdens overleg vanmiddag op terug.

Aan de rest: overleg vanmiddag gaat dus WEL door, richttijd is één uur. Ik maak de agenda op basis van de mailwisselingen van gisteren en vandaag, maar als er nog meer punten zijn hoor ik het graag.

Tot vanmiddag,

Groeten 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie :: Utrecht
Ik werk van maandag t/m donderdag.

From: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>
Sent: dinsdag 16 december 2025 10:24
To: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e (OV) < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e : 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e GR) < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e (NB) < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (NH) < 5.1.2e @noord-holland.nl> 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e : 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e ZL) < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl
Subject: RE: AH: overleg morgen & offerte wn.nl

Dag 5.1.2e,

Kijken er ook mensen vanuit financieren/ inkoop mee naar de offerte?
Ik vraag mij bijvoorbeeld af wat de risico's zijn op meerwerk en ook nergens in de offerte staat benoemd wat het meerwerktarief is.
Daarnaast kun je ook heel veel extra werk hebben van meerwerkvragen en opdrachtverstrekking hierin.

Hgr.
5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>
Verzonden: maandag 15 december 2025 14:27
Aan 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e OV) < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e (GR) < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl> 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e (NB) < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (NH) < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e (ZL) < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl

Onderwerp: AH: overleg morgen & offerte wn.nl

Goedemiddag Exotencollega's,

Morgen staat er weer een Aziatische hoornaar overleg gepland. Omdat het toch wel kort dag is sinds ons vorige overleg en iedereen waarschijnlijk druk is weet ik niet zeker of het veel toegevoegde waarde heeft om het door te laten gaan. Zijn er onderwerpen die jullie graag hadden willen bespreken? Als er voldoende agendapunten zijn dan gaat het natuurlijk wel gewoon door. Ik hoor graag van jullie.

In de bijlage heb ik de offerte van waarneming.nl van 2025 meegestuurd. Hier is door meerdere van jullie om gevraagd. Heb ik het goed begrepen dat Lennart/Groningen het contract voor 2026 op zich wil nemen?

Groeten 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team NBM
5.1.2e *@provincie-utrecht.nl*

PROVINCIE :: UTRECHT

Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht

Ik werk van maandag t/m donderdag.

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy
De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoansgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês hjir ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy
De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees hier onze Privacyverklaring.

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

To: 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e (FRL)[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e (OV)[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e (GL)[5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl] 5.1.2e LB)[5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e (ZL)[5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e @drenthe.nl[5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 12/15/2025 2:04:09 PM
Subject: Re: AH: overleg morgen & offerte wn.nl
Received: Mon 12/15/2025 2:04:21 PM
Outlook-t1qkjbbo

Goedemiddag,

Ik kan er morgen alleen het eerste uur bij zijn, dus wat mij betreft geen probleem om het overleg in te korten of te annuleren. In aanvulling op de punten van 5.1.2e , denk ik dat het goed is om nog een keer naar de opdracht aan Waarneming.nl te kijken voordat we hem zomaar verlengen.

Een paar jaar geleden heeft waarneming.nl een presentatie gegeven over een speciaal meldpunt dat ze hadden gemaakt voor Vlaanderen waarbij je meer kan dan bij ons Nederlandse meldpunt. Dat hebben we destijds afgekaatst, maar de situatie rondom de Aziatische hoornaar is inmiddels snel aan het veranderen.
Steeds meer provincies bouwen de bestrijding af terwijl gemeentes de bestrijding oppakken. Dus wellicht is een upgrade nu wel wenselijk?

Ook hier hoeven we het geen 2 uur over te hebben, maar wellicht handig om te bespreken vóórdat Groningen het stokje overneemt ;)

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl |
Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Van: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Verzonden: maandag 15 december 2025 14:47
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e (FRL) < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e FL)

< 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e (OV) < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e
5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (NH) < 5.1.2e @noord-holland.nl> 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e (LB)
< 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e (ZL) < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: AH: overleg morgen & offerte wn.nl

Ha 5.1.2e ,

Dank, dan ga ik contact leggen met Waarneming.nl inderdaad. Als ze de prijzen verveelvoudigd hebben, meld ik me weer □*

Verder heb ik wel één/twee actuele vragen: gaat er iemand het coördinator-stokje voor Aziatische hoornaar overnemen, of doen we het vanaf 2026 zonder coördinator; en wie schuiven we straks namens de provincies naar voren voor het interdepartementale werkgroepje (waar we de vragen over volksgezondheid en certificering/bestrijdingsmethoden hopen te parkeren én een stuk van de communicatie verder kunnen opzetten hopelijk)

Daar hoeven we het wat mij betreft geen twee uur over te hebben, maar wel fijn om even te bespreken hoe we het werk onderling goed verdelen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWEZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

WEB www.provinciegroningen.nl

provincie groningen

Van: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>
Verzonden: maandag 15 december 2025 14:27
Aan 5.1.2e FRL) < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl> 5.1.2e (OV)
< 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e (GL)

< 5.1.2e @gelderland.nl> 5.1.2e (NB) < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (NH) < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl> 5.1.2e LB) < 5.1.2e @prvlimburg.nl> 5.1.2e ZL) < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl
Onderwerp: AH: overleg morgen & offerte wn.nl

Goedemiddag Exotencollega's,

Morgen staat er weer een Aziatische hoornaar overleg gepland. Omdat het toch wel kort dag is sinds ons vorige overleg en iedereen waarschijnlijk druk is weet ik niet zeker of het veel toegevoegde waarde heeft om het door te laten gaan. Zijn er onderwerpen die jullie graag hadden willen bespreken? Als er voldoende agendapunten zijn dan gaat het natuurlijk wel gewoon door. Ik hoor graag van jullie.

In de bijlage heb ik de offerte van waarneming.nl van 2025 meegestuurd. Hier is door meerdere van jullie om gevraagd. Heb ik het goed begrepen dat 5.1.2e Groningen het contract voor 2026 op zich wil nemen?

Groeten 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team NBM
5.1.2e @provincie-utrecht.nl

PROVINCIE UTRECHT

Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht

Ik werk van maandag t/m donderdag.

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; Winter, 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e (OV)[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl] 5.1.2e (GL)[5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e (NB)[5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl] 5.1.2e 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e B)[5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e ZL)[5.1.2e @zeeland.nl]
From: 5.1.2e , 5.1.2e
Sent: Tue 12/16/2025 2:50:00 PM
Subject: RE: AH: overleg morgen & offerte wn.nl
Received: Tue 12/16/2025 2:51:07 PM
Antwoordbrief_Aziatische_Hoornaar_met_Literatuurlijst.docx

Hoi allen,

Met dank aan 5.1.2e en 5.1.2e vanuit Drenthe, bij deze de conceptreactie op de mail van de NBV, die inderdaad in mijn inbox was blijven steken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWEZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

WEB www.provinciegroningen.nl

provincie groningen

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 15 december 2025 14:57
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl> 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e FL) < 5.1.2e @flevoland.nl> 5.1.2e OV) < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl> 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e (NB) < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl> 5.1.2e (NH) < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e LB) < 5.1.2e @prvlimburg.nl> 5.1.2e (ZL) < 5.1.2e @zeeland.nl>
Onderwerp: Re: AH: overleg morgen & offerte wn.nl

Hoi 5.1.2e ,

Bedankt voor de offerte van waarneming uit 2025. Ik sluit me aan bij 5.1.2e . Goed om even te bespreken hoe het werk onderling verdeeld gaat worden. Verder heb ik, naast het wensenlijstje, ook geen agendapunten. Twee uur is wat mij betreft ook een beetje aan de lange kant.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
5.1.2e | 5.1.2e @drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: maandag 15 december 2025 14:55
Aan 5.1.2e 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl> 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e (OV) < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e (NB) < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (NH) < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl> 5.1.2e 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl: 5.1.2e (LB) < 5.1.2e @prvlimburg.nl> 5.1.2e ZL) < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e Veen < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: AH: overleg morgen & offerte wn.nl

Ha 5.1.2e ,

We zouden ook nog het opgestelde wensenlijstje bespreken wat we na vorige vergadering hebben gemaakt.
Ik denk dat met deze punten de vergadering inderdaad niet 2 uur hoeft te duren maar ben het eens met 5.1.2e om wel even samen te komen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Domein water, klimaat en natuur

provincie Zuid-Holland

Maandag t/m vrijdag (vrijdag alleen ochtend):
5.1.2e
5.1.2e @pzh.nl

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Verzonden: maandag 15 december 2025 14:48
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e FRL) < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl> 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl> 5.1.2e 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl> 5.1.2e 5.1.2e (NB) < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e (NH) < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (LB) < 5.1.2e @prvlimburg.nl> 5.1.2e (ZL) < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl
Onderwerp: RE: AH: overleg morgen & offerte wn.nl

Ha 5.1.2e,

Dank, dan ga ik contact leggen met Waarneming.nl inderdaad. Als ze de prijzen verveelvoudigd hebben, meld ik me weer □*

Verder heb ik wel één/twee actuele vragen: gaat er iemand het coördinator-stokje voor Aziatische hoornaar overnemen, of doen we het vanaf 2026 zonder coördinator; en wie schuiven we straks namens de provincies naar voren voor het interdepartementale werkgroepje (waar we de vragen over volksgezondheid en certificering/bestrijdingsmethoden hopen te parkeren én een stuk van de communicatie verder kunnen opzetten hopelijk)

Daar hoeven we het wat mij betreft geen twee uur over te hebben, maar wel fijn om even te bespreken hoe we het werk onderling goed verdelen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWEZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

provincie groningen

VAN: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @PROVINCIE-UTRECHT.NL>
VERZONDEN: MAANDAG 15 DECEMBER 2025 14:27
AAN: 5.1.2e (FRL) < 5.1.2e @FRYSLAN.FRL> 5.1.2e FL) < 5.1.2e @FLEVOLAND.NL>; 5.1.2e 5.1.2e (OV) < 5.1.2e @OVERIJSSEL.NL>; 5.1.2e < 5.1.2e @PZH.NL>; 5.1.2e < 5.1.2e @PROVINCIEGRONINGEN.NL>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @PROVINCIE-UTRECHT.NL> 5.1.2e 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @GELDERLAND.NL> 5.1.2e 5.1.2e (NB) < 5.1.2e @BRABANT.NL>; 5.1.2e < 5.1.2e @NOORD-HOLLAND.NL> 5.1.2e 5.1.2e (NH) < 5.1.2e @NOORD-HOLLAND.NL>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @PZH.NL>; 5.1.2e 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @FLEVOLAND.NL>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @PZH.NL>; 5.1.2e LB) < 5.1.2e @PRVLIMBURG.NL: 5.1.2e (ZL) < 5.1.2e @ZEELAND.NL>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @PROVINCIEGRONINGEN.NL>; 5.1.2e @DRENTHE.NL
ONDERWERP: AH: OVERLEG MORGEN & OFFERTE WN.NL

GOEDEMIDDAG EXOTENCOLLEGA'S,

MORGEN STAAT ER WEER EEN AZIATISCHE HOORNAAR OVERLEG GEPLAND. OMDAT HET TOCH WEL KORT DAG IS SINDS ONS VORIGE OVERLEG EN IEDEREEN WAARSCHIJNLIJK DRUK IS WEET IK NIET ZEKER OF HET VEEL TOEGEVOEGDE WAARDE HEEFT OM HET DOOR TE LATEN GAAN. ZIJN ER ONDERWERPEN DIE JULLIE GRAAG HADDEN WILLEN BESPREKEN? ALS ER VOLDOENDE AGENDAPUNTEN ZIJN DAN GAAT HET NATUURLIJK WEL GEWOON DOOR. IK HOOR GRAAG VAN JULLIE.

IN DE BIJLAGE HEB IK DE OFFERTE VAN WAARNEMING.NL VAN 2025 MEEGESTUURD. HIER IS DOOR MEERDERE VAN JULLIE OM GEVRAAGD. HEB IK HET GOED BEGREPEN DAT LENNART/GRONINGEN HET CONTRACT VOOR 2026 OP ZICH WIL NEMEN?

GROETEN 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
TEAM NBM
5.1.2e @PROVINCIE-UTRECHT.NL

PROVINCIE :: UTRECHT

ARCHIMEDESLAAN 6 | POSTBUS 80300 | 3508 TH UTRECHT

IK WERK VAN MAANDAG T/M DONDERDAG.

DE INFORMATIE IN DIT BERICHT IS ALLEEN BESTEMD VOOR DE GEADRESSEERDE. IS DIT BERICHT NIET VOOR U BEDOELD? DAN VRAGEN WIJ U OM DE INHOUD NIET TE GEBRUIKEN, MAAR ONS TE INFORMEREN DOOR HET BERICHT TE BEANTWOORDEN EN DAARNA TE VERWIJDEREN. ALVAST HARTELIJK BEDANKT VOOR UW HULP.

Concept–antwoordbrief aan de Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Onderwerp: Uw brief en het rapport "Verantwoord beleid bij beheer van de Aziatische hoornaar in Nederland"

Geachte heer/mevrouw,

Hartelijk dank voor uw brief en het toezenden van het rapport van de heer 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e. Wij hebben kennisgenomen van zowel het rapport als uw toelichting. Naar aanleiding daarvan willen wij enkele punten graag helder verwoorden, zodat de verdere discussie feitelijk en transparant kan blijven.

1. Positie van Naturalis

In uw brief stelt u dat de heer 5.1.2e als gastonderzoeker verbonden is aan Naturalis. Dat klopt, maar het is belangrijk te benadrukken dat Naturalis zelf inmiddels expliciet heeft verklaard dat het rapport van 5.1.2e niet het standpunt van Naturalis vertegenwoordigt. Het rapport is een persoonlijke zienswijze, geen product of beleidsadvies van Naturalis.

Wij constateren dat uw brief dit onderscheid niet scherp maakt, terwijl de NBV eerder is geïnformeerd over deze nuancering. De formulering in uw brief is daardoor ongelukkig en kan als misleidend worden opgevat, omdat deze suggereert dat het rapport institutionele steun van Naturalis zou genieten. Dat is nadrukkelijk niet het geval.

2. Inhoudelijke tekortkomingen in het rapport van 5.1.2e

Zoals ook uit de onafhankelijke second opinion van de Wespenstichting blijkt, kent het rapport van 5.1.2e substantiële methodologische en inhoudelijke tekortkomingen, waardoor het onvoldoende basis biedt voor beleidswijzigingen. Hieronder de belangrijkste bevindingen:

• Niet onafhankelijk – Het rapport is geschreven door een betrokken imker en door de NBV zelf omarmd.

• Geen wetenschappelijke borging – Het rapport presenteert zich als wetenschappelijk, maar bevat voornamelijk selectieve literatuur.

• Onjuiste extrapolaties – Cijfers uit Zuid-Europa worden zonder context toegepast op Nederland.

• Bestrijdingsmethoden zonder bewezen effect – Grootschalige bestrijding heeft internationaal geen aantoonbaar effect gehad. Het werken met a-selectieve vallen kan bovendien grote schade veroorzaken aan andere soorten en dus aan de biodiversiteit in het algemeen.

• Risico's onvoldoende in context – De ecologische schade van bestrijding wordt onderschat.

• Ontbrekende kosten-batenanalyse – Een realistische kwantificering ontbreekt volledig.

3. Beleidskader en proportionaliteit

EU-verordening 1143/2014 verplicht provincies tot proportioneel beheer, niet tot grootschalige uitroeiing. De Wespenstichting concludeert terecht:

'Uitroeiing is onmogelijk en grootschalige bestrijding is ineffectief, kostbaar en ecologisch schadelijk.' Dit sluit volledig aan bij het huidige nationale en Europese kader.

4. Vervolg

Wij waarderen het dat de NBV zich inzet voor de belangen van imkers. Tegelijkertijd is het voor provincies essentieel om te werken op basis van onafhankelijke, wetenschappelijk gedragen informatie.

Wij nemen uw aanbod voor een presentatie voor kennisgeving aan. Op dit moment zien wij echter geen aanleiding om op basis van het rapport van 5.1.2e ons beleid te herzien.

Met vriendelijke groet,

[Naam]

[Functie]

[Provincie]

Literatuur

Van Alphen, J.J.M. (2025). *Verantwoord beleid bij beheer van de Aziatische hoornaar in Nederland.* Nederlandse Bijenhoudersvereniging.

EIS Kenniscentrum Insecten (2025). *Hoe verder met de Aziatische hoornaar?* EIS Nederland.

Wespenstichting (2025). *Beleidsnotitie: Verantwoord omgaan met de Aziatische hoornaar in Nederland – geen zinloze bestrijding maar proportioneel beheer.* Wespenstichting.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e @flevoland.nl'[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 7/10/2025 1:17:41 PM
Subject: RE: Aziatische hoornaar - effect volksgezondheid
Received: Thur 7/10/2025 1:17:51 PM

Hoi 5.1.2e

Vanuit Zuid-Holland hebben we nog niet dit soort berichten ontvangen. Mochten we deze krijgen zal ik ze hier delen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Domein water, klimaat en natuur

provincie Zuid-Holland

Maandag t/m vrijdag (vrijdag alleen ochtend):
5.1.2e
5.1.2e @pzh.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 10 juli 2025 13:55
Aan 5.1.2e 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e : 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e @flevoland.nl' < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar - effect volksgezondheid

Hoi,

Vanuit Drenthe hebben we dit soort meldingen nog niet,

Vanuit de wetenschap wordt aangegeven dat ze niet of nauwlijks agressiever zijn dan de gewone hoornaar,
Ook de samenstelling van het gif is vergelijkbaar en niet ernstiger dan de gewone hoornaar.althans voor zover tot dusver bekend is.

Natuurlijk is de steek van any hoornaar altijd ernstiger dan van een gewone en kleinere wesp.
Daarnaast is het zo dat A.z hoornaars hun naasten vaak dichter of in de bewoonde wereld plaatsen waardoor incidenten eerder optreden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Domein Landelijk Gebied-Thema Natuur

provincie Drenthe

+31 5.1.2e

werkdagen: maandag-donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | 5.1.2e @drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @zeeland.nl>
Verzonden: donderdag 10 juli 2025 13:45
Aan: 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e @pzh.nl' < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl> 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e @flevoland.nl' < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl> 5.1.2e < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e : 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar - effect volksgezondheid

Hallo allemaal,

Er is bij ons net een melding binnen gekomen van een meneer die 2x is gestoken door een Aziatische hoornaar. Hij kreeg hier een heftige reactie op en is toen met ambulance naar het ziekenhuis gebracht. Via via hoorde ik dat meneer geen allergie zou hebben. De precieze details weet ik (nog) niet. Een tijd terug kreeg ik van een andere melder te horen dat iemand naar de huisarts moest en daar een prik heeft gekregen. Ik weet dat er vorig jaar een aantal meldingen in het buitenland (Spanje?) waren. Vorig jaar waren die verhalen nog niet zo duidelijk en wat vaag. Na deze meldingen in onze provincie, vroeg ik mij af hoe dit bij jullie is?

Hebben jullie al meldingen ontvangen van personen die gestoken worden? Wat zijn de reacties/ reageren mensen hier ook heftig op?

Ik vind het zelf interessant om de vraag toch nog eens ergens op tafel te leggen en het standpunt over het effect van een steek misschien te herzien (indien nodig). Zijn jullie het hier mee eens en aan welke partijen denken jullie dan? RIVM, NVWA..?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e @zeeland.nl
*Vrijdag afwezig

Provincie Zeeland

Provinciehuis | Abdij 6, 4331 BK Middelburg | www.zeeland.nl

To: [redacted]@zeeland.nl]; [redacted]@prvlimburg.nl]; [redacted]@brabant.nl]; [redacted]@pzh.nl'[redacted]@pzh.nl]; [redacted]@pzh.nl]; [redacted]@gelderland.nl]; [redacted]@gelderland.nl]; [redacted]@provincie-utrecht.nl]; [redacted]@provincie-utrecht.nl]; [redacted]@noord-holland.nl]; [redacted]@noord-holland.nl]; [redacted]@flevoland.nl'[redacted]@flevoland.nl]; [redacted]@flevoland.nl]; [redacted]@overijssel.nl]; [redacted]@drenthe.nl]; [redacted]@drenthe.nl]; [redacted]@provinciegroningen.nl]; [redacted]@provinciegroningen.nl]
From: [redacted]
Sent: Thur 7/10/2025 12:30:39 PM
Subject: RE: Aziatische hoornaar - effect volksgezondheid
Received: Thur 7/10/2025 12:30:49 PM

Dag [redacted]

Zie de link (ook mooi adres om info in te winnen…): https://www.west-vlaanderen.be/een-steek-van-een-aziatische-hoornaar-gevaarlijker

Verder natuurlijk de vraag waarom dit een Aziaitische hoornaar is en geen gewone hoornaar, (hoe) kon deze persoon dit beoordelen?

Hgr.
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@zeeland.nl>
Verzonden: donderdag 10 juli 2025 13:45
Aan: [redacted]@prvlimburg.nl>; [redacted] <[redacted]@brabant.nl>; [redacted]@pzh.nl' <[redacted]@pzh.nl>; [redacted]@pzh.nl>; [redacted], [redacted] <[redacted]@gelderland.nl>; [redacted]@gelderland.nl>; [redacted] <[redacted]@provincie-utrecht.nl>; [redacted] <[redacted]@provincie-utrecht.nl>; [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>; [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@flevoland.nl' <[redacted]@flevoland.nl>; [redacted] <[redacted]@flevoland.nl>; [redacted] <[redacted]@overijssel.nl>; [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted] <[redacted]@fryslan.frl>; [redacted] <[redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted], [redacted] <[redacted]@provinciegroningen.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar - effect volksgezondheid

Hallo allemaal,

Er is bij ons net een melding binnen gekomen van een meneer die 2x is gestoken door een Aziatische hoornaar. Hij kreeg hier een heftige reactie op en is toen met ambulance naar het ziekenhuis gebracht. Via via hoorde ik dat meneer geen allergie zou hebben. De precieze details weet ik (nog) niet. Een tijd terug kreeg ik van een andere melder te horen dat iemand naar de huisarts moest en daar een prik heeft gekregen. Ik weet dat er vorig jaar een aantal meldingen in het buitenland (Spanje?) waren. Vorig jaar waren die verhalen nog niet zo duidelijk en wat vaag. Na deze meldingen in onze provincie, vroeg ik mij af hoe dit bij jullie is?

Hebben jullie al meldingen ontvangen van personen die gestoken worden? Wat zijn de reacties/ reageren mensen hier ook heftig op?

Ik vind het zelf interessant om de vraag toch nog eens ergens op tafel te leggen en het standpunt over het effect van een steek misschien te herzien (indien nodig). Zijn jullie het hier mee eens en aan welke partijen denken jullie dan? RIVM, NVWA..?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]@zeeland.nl
*Vrijdag afwezig

Provincie Zeeland

Provinciehuis | Abdij 6, 4331 BK Middelburg | www.zeeland.nl

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy
De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoansgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês hjir ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy
De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees hier onze Privacyverklaring.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e @pzh.nl'[5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e @flevoland.nl'[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl] 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 7/10/2025 12:28:36 PM
Subject: Re: Aziatische hoornaar - effect volksgezondheid
Received: Thur 7/10/2025 12:29:17 PM
Outlook-hgevmxgp
2024 Medisch Contact Pas op voor de aziatische hoornaar.pdf

Hoi 5.1.2e ,

Zo nu en dan krijg ik een melding dat iemand is gestoken, maar vaak zonder noemenswaardige bijwerkingen. Er zijn twee steekincidenten bij mij bekend die er uit sprongen:

1. Wij hebben vorig jaar een geval gehad waarbij een nest was bestreden en de overgebleven hoornaars via een openstaand raam in een kamer waren gaan schuilen (daarom is aandacht voor nazorg zo belangrijk). De persoon die toen gestoken werd, bleek wel allergisch te zijn en is in het ziekenhuis behandeld.
2. Ik heb een melding gehad over iemand die onwel was geworden, maar dat ging om meerdere steken en erg warme omstandigheden (30+ graden, warm pak aan). Dit was bij de bestrijding van een nest in Limburg (was in 2022/2023 zo uit mijn hoofd).

Het lijkt het me goed om scherp te hebben hoe het zit met de risico's (past ook mooi bij een landelijk infopunt voor de Azh □□). Want dit soort verhalen kunnen ook weer voor onrust zorgen, terwijl er ook andere verklaringen voor de heftige reactie kunnen zijn (bv de hitte in het bovengenoemde voorbeeld).

In het medisch tijdschrift *Medisch Contact* is vorig jaar wel een artikel gepubliceerd over de Aziatische hoornaar (zie bijlage). Vooral het krijgen van meerdere steken is gevaarlijk. Dan kan het gif zelf voor gezondheidsschade zorgen (ipv de allergische reactie).

Ik denk dat het RIVM een logische keuze is of anders de GGD of een koepel voor huisartsen?

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 10 juli 2025 13:54
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @zeeland.nl> 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e @pzh.nl' < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl> 5.1.2e 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e @flevoland.nl' < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl: 5.1.2e 5.1.2e : 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar - effect volksgezondheid

Hoi,

Vanuit Drenthe hebben we dit soort meldingen nog niet,

Vanuit de wetenschap wordt aangegeven dat ze niet of nauwlijks agressiever zijn dan de gewone hoornaar,
Ook de samenstelling van het gif is vergelijkbaar en niet ernstiger dan de gewone hoornaar.althans voor zover tot dusver bekend is.

Natuurlijk is de steek van any hoornaar altijd ernstiger dan van een gewone en kleinere wesp.
Daarnaast is het zo dat A.z hoornaars hun naasten vaak dichter of in de bewoonde wereld plaatsen waardoor incidenten eerder optreden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Domein Landelijk Gebied-Thema Natuur

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag-donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | 5.1.2e @drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zeeland.nl>
Verzonden: donderdag 10 juli 2025 13:45
Aan 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e @pzh.nl' <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e <5.1.2e @gelderland.nl> 5.1.2e 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e @flevoland.nl' <5.1.2e @flevoland.nl>; 5. 5.1.2e <5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @overijssel.nl> 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e <5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e <5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar - effect volksgezondheid

Hallo allemaal,

Er is bij ons net een melding binnen gekomen van een meneer die 2x is gestoken door een Aziatische hoornaar. Hij kreeg hier een heftige reactie op en is toen met ambulance naar het ziekenhuis gebracht. Via via hoorde ik dat meneer geen allergie zou hebben. De precieze details weet ik (nog) niet. Een tijd terug kreeg ik van een andere melder te horen dat iemand naar de huisarts moest en daar een prik heeft gekregen. Ik weet dat er vorig jaar een aantal meldingen in het buitenland (Spanje?) waren. Vorig jaar waren die verhalen nog niet zo duidelijk en wat vaag. Na deze meldingen in onze provincie, vroeg ik mij af hoe dit bij jullie is?

Hebben jullie al meldingen ontvangen van personen die gestoken worden? Wat zijn de reacties/ reageren mensen hier ook heftig op?

Ik vind het zelf interessant om de vraag toch nog eens ergens op tafel te leggen en het standpunt over het effect van een steek misschien te herzien (indien nodig). Zijn jullie het hier mee eens en aan welke partijen denken jullie dan? RIVM, NVWA..?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e @zeeland.nl
*Vrijdag afwezig

Provincie Zeeland

Provinciehuis | Abdij 6, 4331 BK Middelburg | www.zeeland.nl

Brabantlaan 1 | Postbus 90151 | 5200 MC 's-Hertogenbosch
073 6812812 | Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant?
Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

To: 5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e @pzh.nl'[5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl] 5.1.2e 5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e @flevoland.nl'[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 7/17/2025 2:39:53 PM
Subject: RE: Aziatische hoornaar - effect volksgezondheid
Received: Thur 7/17/2025 2:40:10 PM

Hallo allemaal,

Bedankt voor jullie reacties! Dit schept een beetje een beeld van hoe het in Nederland gaat met de steekincidenten.

Het is in ieder geval goed om dit in de gaten te houden. Het lijkt mij goed om informatie te blijven delen wanneer er in de toekomst toch nog incidenten zijn, waarbij er een heftige reacties optreden, die niet goed te verklaren zijn (hitte, allergie, ..).

Ook dank voor het toesturen van de stukken! (Die moet ik nog in detail doorlezen).

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e @zeeland.nl
*Vrijdag afwezig

Provincie Zeeland

Provinciehuis | Abdij 6, 4331 BK Middelburg | www.zeeland.nl

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @overijssel.nl>
Verzonden: donderdag 10 juli 2025 16:04
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e @pzh.nl' < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl> 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e @flevoland.nl' < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e : 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar - effect volksgezondheid

Hoi 5.1.2e
Voor zulke vragen (volksgezondheid) zou ik bij de GGD aankloppen. Zal bij jullie wel GGD-Middelburg zijn.
Er is ook een netwerk van huisartsen (LHV geloof ik), die ook gegevens aanleveren bij GGD.
NVWA is meer een controlerende organisatie en RIVM richt zich meer op omgevingskwaliteit. Voor gezondheidseffecten moet je bij de GGD'en zijn.
Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @zeeland.nl>
Verzonden: donderdag 10 juli 2025 13:45
Aan: 5.1.2e : 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e @pzh.nl' < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>;

5.1.2e @flevoland.nl' < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @overijssel.nl> 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e @drenthe.nl>;
5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e
< 5.1.2e @provinciegroningen.nl>

Onderwerp: Aziatische hoornaar - effect volksgezondheid

Hallo allemaal,

Er is bij ons net een melding binnen gekomen van een meneer die 2x is gestoken door een Aziatische hoornaar. Hij kreeg hier een heftige reactie op en is toen met ambulance naar het ziekenhuis gebracht. Via via hoorde ik dat meneer geen allergie zou hebben. De precieze details weet ik (nog) niet. Een tijd terug kreeg ik van een andere melder te horen dat iemand naar de huisarts moest en daar een prik heeft gekregen. Ik weet dat er vorig jaar een aantal meldingen in het buitenland (Spanje?) waren. Vorig jaar waren die verhalen nog niet zo duidelijk en wat vaag. Na deze meldingen in onze provincie, vroeg ik mij af hoe dit bij jullie is?

Hebben jullie al meldingen ontvangen van personen die gestoken worden? Wat zijn de reacties/ reageren mensen hier ook heftig op?

Ik vind het zelf interessant om de vraag toch nog eens ergens op tafel te leggen en het standpunt over het effect van een steek misschien te herzien (indien nodig). Zijn jullie het hier mee eens en aan welke partijen denken jullie dan? RIVM, NVWA..?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e @zeeland.nl
*Vrijdag afwezig

Provincie Zeeland

Provinciehuis | Abdij 6, 4331 BK Middelburg | www.zeeland.nl

To: [redacted]

From: [redacted]

Sent: Tue 2/17/2026 12:29:48 PM

Subject: RE: Aziatische hoornaar - Landelijke communicatie

Received: Tue 2/17/2026 12:29:57 PM

Goedemiddag allen,

Ik geef bij deze ook graag even door dat de opdracht aan Waarneming.nl voor de monitoring/meldingen van AH zo goed als de deur uit is bij ons (opdrachtverlening is goedgekeurd).
Wellicht hebben jullie al gehoord dat Waarneming.nl jullie bestrijders/validatoren van het portal af heeft gegooid. Dat is een eigen initiatief van Waarneming.nl geweest om met een schone lei te beginnen.
Op voordracht van jullie kunnen betrokkenen ook weer worden toegevoegd.

Verder hadden we een paar puntjes uitgevraagd naar aanleiding van ons overleg eind vorig jaar over onze wensen richting Waarneming.nl.
Een korte terugkoppeling daarover:

- Mogelijkheid van automatische melding naar de melder: Waarneming.nl geeft aan dat er een landelijke melding gestuurd kan worden via hun systeem. Hier kan contactinformatie per provincie worden opgenomen. Waarneming.nl geeft aan dat wij daar een tekst voor kunnen aanleveren. *Mijn voorstel zou zijn om die tekst ook door het groepje communicatie te laten voorbereiden.* Waarneming.nl geeft ook aan dat er mogelijkheid is om meer content te plaatsen op de bestaande pagina's, waarbij Waarneming.nl de info over bestrijding zoveel mogelijk wil beperken.

  pagina met informatie: https://waarneming.nl/pages/vespa-velutina-nl/

  meldingen van individuele dieren https://waarneming.nl/go/vespa-velutina/?

  nest meldingen: https://waarneming.nl/events/vespa-velutina-nl/?

- Gevraagd naar mogelijkheid om gemeentelijke contactpersonen toe te voegen: Waarneming.nl geeft aan dat medewerkers van gemeenten een alert kunnen instellen en die informatie kunnen gebruiken voor onderzoek of een zoekploeg. Contact met de waarnemer is alleen toegestaan als de waarneming via het meldpunt is ingevoerd (externe bron). Waarneming.nl stelt dat contact alleen is toegestaan met het oog op validatie, niet met het oog op bestrijding.
- Mogelijkheid van automatische validatie met AI; die wordt volgens Waarneming.nl ingesteld door de soortorganisaties (EIS in dit geval). Dus daar zouden we het met EIS over moeten hebben.
- Invulopties nestmelding: Waarneming.nl wil de hoogte, nestgrootte, nesttype en nestlocatie registreren (kan al). Bij wie het nest hangt mogen ze ivm AVG niet registreren. Ook 'wel/niet bestreden' wil Waarneming.nl niet registreren.
- Mogelijkheid uitdraai gegevens: per provincie kan 1 persoon autorisatie krijgen om uitdraaien te maken tijdens de opdrachtperiode (1 januari 2026 t/m 31 december 2026).

Aan de communicatieve aspecten bij Waarneming.nl kunnen we nog wat schaven. En de automatische herkenning kunnen we bij EIS aanstippen.

Verder lopen we dus wat aan tegen het principiële punt vanuit Waarneming.nl dat ze bestrijding niet willen aanmoedigen.
Ik ben benieuwd hoe jullie dat zien, maar ikzelf denk dat het niet veel gaat opleveren om daar nog discussies over te voeren.
Het onderstreept wel het belang om aan een ander systeem voor opvolging van waarnemingen te gaan

werken (het app-idee waar 5.1.2e samen met o.a. 5.1.2e aan werkt)

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWEZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

WEB www.provinciegroningen.nl

provincie groningen

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: dinsdag 17 februari 2026 11:28
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl> 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e) < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e (ZL) < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl> 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl> 5.1.2e 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar - Landelijke communicatie

Goedemorgen exoten-collega's

Bij deze wil ik jullie kort updaten over de voortgang met betrekking tot de landelijke communicatie t.a.v. Aziatische hoornaar. Momenteel leggen we de laatste hand aan een voorstel voor de landelijke communicatie met daarin onze doelen en wensen. Het LVVN heeft aangegeven dat een landelijke website via het Rijk kan worden opgezet

Eind februari organiseren we een overleg (waarschijnlijk in Utrecht) met verschillende overheden waarbij we onze gezamenlijke kernboodschap willen uitwerken. Hiervoor zijn we nog op zoek naar 5 a 6 gemeentes die hier aan zouden willen deelnemen.
Het liefst sluiten er in ieder geval enkele gemeentes van onder de rivieren aan, maar het is fijn om ook een paar gemeentes erbij te hebben die nog iets minder nadrukkelijk met de Aziatische hoornaar te maken hebben.
Mijn vraag aan jullie is of jullie contactgegevens kunnen doorgeven van gemeentes die hier graag in mee zouden willen denken. Ik hoef niet val elke provincie een gemeente te krijgen, maar als jullie iemand weten die mee wil denken en goede input heeft dan hoor ik het graag □*

Daarnaast werk ik aan een overzicht met alle wensen/kritieken/vragen etc die er de afgelopen jaren bij ons loket zijn binnengekomen over de Aziatische hoornaar. Dit dient als input voor onze kernboodschap en website.
De Brabantse lijst zal al behoorlijk compleet zijn, maar deze zal ik hier tzt ook nog delen met het verzoek om de lijst aan te vullen.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e t | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e 5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

---

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

To: 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5. 5.1.2e [5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e @overijssel.nl[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e[5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @zeeland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 12/12/2025 2:30:00 PM
Subject: RE: Aziatische hoornaar - specifieke eisen voor bestrijding
Received: Fri 12/12/2025 2:30:16 PM

Aanvullend op de nuttige input van 5.1.2e

Nr.	Omschrijving van de eis
1.	De opdrachtnemer dient buitenshuis (in de openlucht) enkel gebruik te maken van gifvrije bestrijding/verdelging, bijvoorbeeld via afzuiging of mechanische bestrijding.
2.	De hoofdbestrijder die aanwezig is op locatie moet minimaal 1 jaar aantoonbare praktijkervaring hebben met de bestrijding van het type nest dat op dat moment bestreden wordt (primair danwel secundaire nest van de Aziatische hoornaar).
3.	De hoofdbestrijder die aanwezig is op locatie moet bevoegd zijn om de benodigde bestrijdingsmiddelen te mogen gebruiken.
4.	Indien voor de werkzaamheden op locatie een hoogwerker benodigd is dan dient de opdrachtnemer deze te verzorgen.
5.	Bij de inzet van een hoogwerker dient degene die de hoogwerker bedient hiervoor over specifieke deskundigheid te beschikken
6.	Bij klimactiviteiten dienen de door de opdrachtnemer betrokken bestrijders deskundige klimmers te zijn om veilig in bomen te kunnen klimmen en daarbij het juiste professionele materiaal te gebruiken.
7.	De door de opdrachtnemer betrokken bestrijders dienen de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen te gebruiken.
8.	De door de opdrachtnemer betrokken bestrijders dienen de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen bij zich te hebben voor omstanders en/of de juiste beschermingsmaatregelen te treffen om gevaar voor omstanders te voorkomen.
9.	Opdrachtnemer dient toestemming voor toegang tot terreinen van derden te organiseren en af te stemmen met verantwoordelijke beheerders.
10.	Opdrachtnemer moet zorgen dat de koningin(en) aantoonbaar is/zijn verwijderd en dat de werksters zoveel mogelijk zijn afgevoerd en geen verdere overlast geven.
11.	Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de nazorg na bestrijding (het afhandelen van rednesten of eventuele resterende overlast).
12.	De opdrachtnemer dient niet-spoedmeldingen uit te voeren binnen een termijn van maximaal zeven kalenderdagen. Deze termijn gaat in op het moment dat de opdrachtgever het verzoek tot uitvoering indient bij de opdrachtnemer. Verzoeken tot verwijdering worden door de opdrachtgever verzonden via WhatsApp of e-mail.
13.	Opdrachtnemer dient bij een spoedmelding binnen 48 uur inzetbaar te zijn. Deze termijn gaat in op het moment dat de opdrachtgever het verzoek tot uitvoering indient

	bij de opdrachtnemer. Verzoeken tot verwijdering worden door de opdrachtgever verzonden via WhatsApp of e-mail. In het verzoek staat vermeld waarom de melding als spoedmelding wordt aangemerkt.
14.	Het team van de opdrachtnemer moet bestaan uit meerdere bestrijders waardoor continuïteit voldoende gegarandeerd is.
15.	Opdrachtnemer draagt aantoonbaar bij aan de verdere doorontwikkeling van bestrijdingsmethodes en de kennis rondom de Aziatische hoornaar.
16.	De opdrachtnemer levert aan het einde van elk kwartaal een uitgebreide rapportage aan, die ten minste de volgende informatie bevat: • Een overzicht van het totale aantal nesten dat gedurende het kwartaal is bestreden. Een beschrijving van eventuele calamiteiten die zich tijdens het kwartaal hebben voorgedaan
17.	De opdrachtnemer levert aan het einde van het jaar een uitgebreide rapportage aan, die ten minste de volgende informatie bevat: **Locaties van werkzaamheden:** • Een overzicht van alle locaties waar de opdrachtnemer werkzaamheden heeft verricht in opdracht van de opdrachtgever. **Methodiek en situatiebeschrijving:** • Een overzicht van de toegepaste methoden. • Beschrijving van het type nest en de specifieke kenmerken van de locatie. • De reden(en) voor de bestrijding per locatie. **Bijzonderheden tijdens de bestrijding:** • Een samenvatting van eventuele afwijkingen, uitdagingen, of opmerkelijke omstandigheden die zich hebben voorgedaan tijdens de bestrijdingswerkzaamheden. **Gebruik van insecticiden in gebouwen:** • Specificatie van het gebruikte product(en), inclusief de toegepaste hoeveelheid. • De reden voor het gebruik van insecticiden en de omstandigheden waarin dit heeft plaatsgevonden. • Eventuele voorzorgsmaatregelen of aanvullende maatregelen die zijn genomen.
18.	Opdrachtnemer is tijdens werkdagen beschikbaar via mail of whatsapp voor opdrachtverlening door de provincie en in staat hierop binnen 24 uur te reageren.
19.	Opdrachtnemer is op verzoek beschikbaar voor fysiek of online overleg met de opdrachtgever.
20.	Opdrachtnemer voert de werkzaamheden uit conform de voor de uitvoering van de opdracht vigerende wet- en regelgeving en de door opdrachtnemer ingezette apparatuur en materialen dienen te voldoen aan de daarop van toepassing zijnde vigerende wet- en regelgeving.
21.	Ingeval van een crisissituatie dient opdrachtnemer direct contact op te nemen met de opdrachtgever.
22.	Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het beschikbaar hebben en het inzetten van het juiste materieel dat nodig is voor de uitvoering van de werkzaamheden
23.	De door de opdrachtnemer ingezette apparatuur en materialen dienen van een deugdelijke kwaliteit te zijn. De ingezette apparatuur en materialen moeten in staat zijn om het beoogde doel (het verwijderen van het volledige nest met koningin en het

	maximaal afvangen van werksters)goed en op een veilige manier uit te voeren), zodat de kwaliteit van de uitvoering niet wordt ondermijnd.
24.	Indien de bestrijding op een drukke locatie plaatsvindt zal opdrachtnemer afstemming zoeken met de bevoegde autoriteiten voor afstemming over het treffen dan de nodige veiligheidsmaatregelen.
25.	Opdrachtnemer stelt één vast contactpersoon aan voor de uitvoering van deze overeenkomst. Wanneer deze vaste contactpersoon niet bereikbaar is, dient er een vervanger beschikbaar te zijn.

Nader subgunningscriterium
1 Plan van aanpak Projectaanpak:
Beschrijf de door u voorgestelde projectaanpak met betrekking tot de uit te voeren opdracht. Besteed daarbij in ieder geval aandacht aan: De inschrijver dient een Plan van Aanpak in te dienen waarin wordt toegelicht op welke wijze de opdracht wordt uitgevoerd. Het plan dient concreet en volledig te zijn en de volgende aspecten te beschrijven:
- De bestrijdingsmethode
  - Beschrijf de methode die u toepast voor het bestrijden van nesten, met een duidelijk onderscheid tussen primaire en secundaire nesten.
  - Licht toe welke handelingen en materialen u gebruikt en geef een toelichting op de effectiviteit van de methode.
- Veiligheidsmaatregelen
  - Beschrijf hoe u de veiligheid van uw werknemers en de omgeving waarborgt tijdens de werkzaamheden.
  - Geef aan hoe u rekening houdt met verschillende mogelijke situaties die zich kunnen voordoen.
  - Indien u beschikt over relevante certificeringen, benoem deze hier.
- Afstemming
  - Licht toe hoe en in welke situaties u afstemming zoekt met relevante partijen, zoals grondeigenaren, beheerders van terreinen, en wegbeheerders.
- Inzetbaarheid
  - Geef aan binnen hoeveel werkdagen u gemiddeld een melding kunt afhandelen en onderbouw deze inschatting.
- Innovatie en kennisvergaring
  - Beschrijf hoe u bijdraagt aan de ontwikkeling van nieuwe methoden en de uitbreiding van kennis rondom de bestrijding van de Aziatische hoornaar.
- Continuïteit van de werkzaamheden
  - Geef aan hoe u de continuïteit van de opdracht waarborgt in geval van verhindering, zoals ziekte of andere onvoorziene omstandigheden.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: donderdag 11 december 2025 09:50
Aan: 5.1.2e @noord-holland.nl; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5. 5.1.2e <5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e @overijssel.nl; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @gelderland.nl> 5.1.2e <5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zeeland.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar - specifieke eisen voor bestrijding

Goedemorgen 5.1.2e en anderen,

Ik reageer even per mail op je vraag in whats-app, ook omdat we tijdens ons vorige IPO-overleg hadden afgesproken om dit soort zaken weer vaker via de mail te bespreken.

Je vroeg of andere provincie specifieke eisen stellen aan hun bestrijders. Wij stellen in Brabant inderdaad specifieke eisen. Je kan denken aan het volgende:

- Een *professionele* bestrijder moet ingeschreven zijn bij de Kamer van Koophandel én in het bezit zijn van een geldig bewijs van vakbekwaamheid RPMV (dit is wettelijke bepaald). Er is geen certificaat voor Aziatische hoornaarbestrijding, maar je kan wel vragen om ervaring met de bestrijding van (Aziatische) hoornaars.

- De bestrijder moet aan kunnen tonen dat hij over de juiste kennis en kunde beschikt ten aanzien van veiligheid en ARBO (juiste kleding, certificaat voor werken met hoogwerker, eventueel ehbo etc)

- De bestrijder werkt in principe gifvrij, daar waar dat niet mogelijk is (bijvoorbeeld in een spouwmuur), gebruikt hij gif volgens de wettelijke voorschriften.

- Maak afspraken over de bestrijdingstermijn van een nest (en wat te doen als de termijn niet gehaald kan worden). In Brabant zien we dat nesten door drukte soms enige tijd zijn blijven hangen, wat voor veel onrust en onvrede zorgt bij omwonenden en veel vragen bij ons loket.

- Denk na over aspecten zoals communicatie, nazorg en het voorkomen van steekincidenten. bv het op afstand houden van mensen tijdens bestrijden, het uitdelen van flyers en omwonenden vooraf te vragen om hun ramen en deuren te sluiten.

- Hoe worden meldingen verzameld? heeft de bestrijder een netwerkwerk waar hij/zij gebruik van kan maken (bv lokale zoekgroepen)?

- Niet onbelangrijk om alvast over na te denken: wat ga je doen als het budget aan het eind van het jaar ontoereikend blijkt te zijn? Maak afspraken over facturering om verrassingen te voorkomen.

Ik heb het hier over "de bestrijder", maar uiteraard moeten alle medewerkers en onderaannemers ook aan deze eisen voldoen.
Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl |
Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!
Dit e-mailbericht en de informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Dit bericht kan informatie bevatten waarop intellectuele eigendomsrechten rusten of die vertrouwelijk is of om andere redenen rechtens beschermd is. Kennisname en gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde (n) is verboden. Indien u deze email abusievelijk hebt ontvangen, brengt u ons dan op de hoogte waarbij u gevraagd zal worden het originele bericht te vernietigen. Let op: De Provincie Limburg gaat geen verplichtingen aan via e-mail van of naar individuele medewerkers. U kunt aan deze e-mail geen rechten ontlenen, tenzij er een besluit bij zit.

To: 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)
Sent: Thur 2/5/2026 12:25:41 PM
Subject: RE: Aziatische hoornaar - Voorstel landelijke communicatie
Received: Thur 2/5/2026 12:26:02 PM
Concept voorstel landelijke communicatie Aziatische hoornaar, opm RW.docx

Dank voor je werk Ingridm
Bijgevoegd wat opmerkingen.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e

Team Natuur en Milieu Natuurbeleid (NMNB)
Provincie Overijssel
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 5.1.2e
E-mail 5.1.2e @Overijssel.nl
www.overijssel.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: woensdag 4 februari 2026 14:08
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @gelderland.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar - Voorstel landelijke communicatie

Goedemiddag,

Hierbij het conceptvoorstel voor de landelijke communicatie. Ik ontvang graag jullie input zodat wij het voorstel bij ons volgende overleg kunnen bespreken. Daarna wil ik het IPO-breed delen voor input.

PS: vergeten jullie niet de datumprikker in te vullen?* Dank jullie wel!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Provincie Noord-Brabant

Memo

Onderwerp
Voorgestelde aanpak landelijke communicatie Aziatische hoornaar

Datum
03 februari 2026
Documentnummer

Aan
Kopie aan
van
5.1.2e
5.1.2e
Telefoon
5.1.2e
Email

Aanleiding

De Aziatische hoornaar heeft zich sinds de eerste waarneming in 2017 in snel tempo over Nederland verspreidt en is inmiddels een wijdverspreide soort.

De berichtgeving in de media en het negatieve imago dat veel wespensoorten (en andere stekende insecten) hebben, zorgt voor veel vragen en zorgen uit de maatschappij.
Daarnaast hebben ook het veranderende beleid (van artikel 17 naar 19) en bijgestelde provinciale bestrijdingsambities geleid tot onduidelijkheid over deze soort, waardoor er een groeiende behoefte is aan eenduidige communicatie bij medeoverheden en andere belanghebbenden.

Momenteel worden op verschillende niveaus voorbereidingen getroffen ten aanzien van communicatie rondom de Aziatische hoornaar in 2026.
Vanuit hun regierol hechten provincies waarde aan eenduidige communicatie over de Aziatische hoornaar en dat er (op landelijk niveau) duidelijke, betrouwbare en feitelijke informatie beschikbaar is.

Dit voorstel geeft een eerste aanzet voor een landelijk communicatieplan waar niet alleen provincies, maar ook andere relevante partijen achterstaan en aan meewerken.

Hieronder beschrijven we de communicatievraag, -doelen, uitgangspunten, aanpak en vervolgstappen voor de landelijke communicatie over de Aziatische hoornaar.

Vraag

Hoe kunnen we (provincies) in 2026 in samenwerking met landelijke stakeholders, duidelijke, feitelijke, betrouwbare en afgestemde communicatie over de Aziatische hoornaar bieden, die leidt tot rust, minder zorgen, juiste handelingsperspectieven en minder desinformatie/misinformatie aan gemeenten en breed publiek?

Communicatiedoelen

Hoofddoel is om duidelijke betrouwbare en feitelijke informatie te delen, die breed gedragen wordt door provincies en stakeholders aan gemeenten en breed publiek.

Provincies (en andere partijen) richten zich op hun eigen website op informatie over hun beleid en gebruiken/of verwijzen naar de landelijke pagina voor meer algemene informatie. Hiermee voorkomen we dat er ruis ontstaat.
De provincies hebben de volgende **subdoelen** geformuleerd voor een landelijk communicatietraject:

1. Het wegnemen van zorgen en onrust bij inwoners en het bieden van handelingsperspectief aan inwoners
   Berichtgeving in de media heeft de Aziatische hoornaar een onterecht imago gegeven van "agressieve monsterwesp". We willen dit beeld op basis van feiten en handelingskaders (wat te doen bij …) nuanceren. Mensen moeten een beter beeld krijgen van de risico's.

2. Duidelijkheid scheppen over de verdeling van rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende overheden en stakeholders.
   Afgelopen jaren is gebleken dat er veel onduidelijkheid is over bepaalde beleidskeuzes en welke invloed dit heeft op de bestrijding van nesten. Deze informatie was voor burgers er lokale overheden niet altijd eenvoudig te vinden. We willen burgers beter informeren over het actuele beleid per provincie/gemeente. Een landelijk informatiepunt kan mensen helpen sneller de juiste websites of informatie te vinden met het beleid dat voor hen van toepassing is.

3. Informeren en bewustzijn creëren over wet- en regelgeving rondom de bestrijding van de Aziatische hoornaar.
   Provincies krijgen signalen dat bij de bestrijding van hoornaarnesten gebruik wordt gemaakt van niet-toegestane middelen. Burgers die zelf een bestrijder in de hand nemen gaan er vanuit dat de bestrijder een nest volgends de regels verwijdert. Het informeren over de toegestane bestrijdingsmethodes en tips voor het kiezen van een bestrijder kan bewustwording vergroten.

Eens met de toelichtende tekst. Maar dat zou ik d koptekst veranderen naar: 'Duidelijkheid geven c aanpak door de overheid'
5.1.2e
02/05/2026 13:23

Doelgroepen

- Breed publiek (inwoners)
- Gemeenten
- Stakeholders (imkers, natuurorganisaties, pers/media, bestrijders etc.) (bijvoegen stakeholderanalyse in bijlage)

Dit lijken mij veel doelgroepen om met een aanp bereiken. Dat betekent dat we bij de producten zu moeten differentiëren
5.1.2e
02/05/2026 13:21

Wie heeft welke informatiebehoefte? (specificeren per doelgroep)
Nader uit te werken in overleg met betrokken stakeholders

Aanpak

Kernboodschap:
Een landelijke kernboodschap helpt bij het uitdragen van eenduidige en feitelijke informatie. Met een kernboodschap slaan we een de brug tussen de beleving van de doelgroep en onze eigen doelstellingen. Om de kernboodschap te ontwikkelen is het belangrijk dat deze wordt opgesteld samen met de provincies door middel van de kritiek-repliek methode. Tijdens een kritiek-replieksessie bekijken we het onderwerp vanuit het perspectief van de doelgroep die we willen bereiken en verzamelen we

vragen en zorgen die daar leven. Dit levert waardevolle bouwstenen op voor onze kernboodschap. Daarnaast levert dit ook input op voor Q&A's.

Landelijke landingspagina
Idealiter wordt de beschikbare informatie verzameld en gepubliceerd op een landelijke website. Andere overheden en partijen kunnen naar deze website verwijzen voor meer (algemene) informatie of informatie van deze website één op één gebruiken voor hun eigen website.

Voor overheden zoals provincie en gemeentes blijft het belangrijk om hun eigen beleid goed te communiceren via hun eigen kanalen. De landelijke website zal hooguit doorverwijzen naar de provinciale pagina's waar het provinciale beleid is toegelicht (al dan niet met een doorverwijzing naar beleid op gemeenteniveau)

Er zijn enkele opties beschikbaar voor een landelijke website

1. Thema-website via het Rijk (zoals het Landelijk informatiepunt wolven)
   + Een eigen website waar het Rijk/Provincies de regie hebben
   - Website moet vanuit niets worden opgebouwd
   - Nadere afspraken nodig over eigenaarschap en beheer
   - Langzamer proces

2. Website via BIJ12
   + Duidelijke (inter)provinciale toon
   + Regie blijft bij provincies
   - Minder vrijheid in opmaak (subpagina)
   - Mogelijk minder goed vindbaar dan thema-website

3. Kennisnetwerk invasieve exoten
   + Al informatie beschikbaar, ook gericht op bestrijding
   + Bestaand onafhankelijk platform met overheidspartnets
   + Kan stapsteen zijn voor communicatie over andere invasieve soorten
   - Externe partij
   - Minder invloed op de inhoud dan bij optie 1 en 2?
   - Hogere kosten?
   - Minder goed vindbaar voor "gewone burger"?

Landelijke communicatiewerkgroep:
- Maandelijkse afstemming
- Wie moeten hier verder nog aan deelnemen?

Concept
PM

Randvoorwaarden aanpak
- Heldere regierol:
  - *wie heeft formeel de regie over communicatie en hoe spreken we dit met elkaar af?*

  - *Wie is eindverantwoordelijk voor de inhoudelijke en feitelijke correctheid van de informatie?*
- Provincie trekken samen op in het opstellen van de kernboodschappen voor eenduidige communicatie: Besluiten nemen over kenboodschappen, Q&A's en andere vormen commmunicatie in het maandelijke communicatie-overleg.
- Woordvoeringsafspraken:
  PM
- Beheer website:
  budget, beheer, monitoring, webredactie, opmaak content website, data en beeldmateriaal etc.
- Monitoring en signalering voor inhoud website:
  afstemmen welke vragen/zorgen er leven. Welke criteria hanteren we voor het toevoegen van informatie aan de website?
- Zijn er politiek-bestuurlijke en beleidsmatige randvoorwaarden?

- Publieke en maatschappelijke randvoorwaarden:
  Duidelijke meldroute, en een duidelijke landelijke afsgestemde richtlijn voor handelingsperspectieven (afgestemd met experts) Denk aan: waarnemingen, nesten, steken, risico's.

Stakeholders die betrokken moeten worden
- Interdepartementale plaagsoortenwerkgroep van het Rijk
- Provincies
- Gemeentes (koplopers)
- Nederlandse Bijenvereniging/Taskforce Aziatische hoornaar
- Wespenstichting
- CTGB
- EIS Kenniscentrum instecten
- RIVM en/of GGD
- Pers/Media

Planning
PM

Vervolg
1. Voorliggend conceptvoorstel wordt afgestemd met de interprovinciale communicatiewerkgroep.
2. Voorstel wordt afgestemd met andere provincies en interdepartementale werkgroep plaagsoorten:
   a. Knoop doorhakken locatie website (zie aanpak)
   b. Opstellen kernboodschap voor de landelijke website.
3. Input/wensen ophalen bij belangrijkste potentiële partners.
   a. Opstellen conceptteksten voor landelijke website
4. Voorstel wordt besproken met belangrijkste potentiële partners.
   a. Herijken en aanvullen conceptteksten voor landelijke website
5. Bouwen/inrichten van website
   a. Aanvullende communicatie
      i. Q&A en woordvoering
   b. Lancering website

i. persmoment?

To: 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e@provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e)'[5.1.2e@overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e@noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e@brabant.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e@gelderland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 3/16/2026 8:57:26 AM
Subject: Re: Aziatische hoornaar - Voorstel landelijke communicatie
Received: Mon 3/16/2026 8:57:37 AM
Outlook-hgwfmglb

Hoi 5.1.2e,

Een beetje op de valreep, maar hierbij alvast de stand van zaken.

De afgelopen periode hebben we met enkele provincies (GR, Gld, NH, Ov, NB) gesproken over onze wensen ten aanzien van een landelijke informatiepagina. We willen een webpagina die zorgen en onrust in de samenleving weg kan nemen en breed wordt gedragen door verschillende belanghebbenden zoals gemeentes, imkerij en natuur- en kennisorganisaties.
Het LVVN heeft aangeboden om de website via Rijksoverheid.nl in te richten. Hierover gaan we waarschijnlijk deze week in gesprek. Belangrijk is om goed scherp te hebben we de website actueel houdt en blijft onderhouden.
Om ervoor te zorgen dat de website daadwerkelijk aansluit bij de wensen van inwoners maken we gebruik van de kritiek-repliek methode. Om een beeld te krijgen van de informatiebehoefte wordt alle ontvangen "kritiek" (vragen, klachten, complimenten etc) verzameld van zowel inwoners als gemeentes en imker(sverenigingen). Hier gaan we dan op reageren, en leggen daarmee de basis voor de website en een gezamenlijke kernboodschap. Omdat gemeentes steeds vaker te maken krijgen met de Aziatische hoornaar hebben we hen, samen met het LVVN, betrokken bij deze sessies.
Afgelopen week heeft de eerste sessie plaatsgevonden en dat heeft al interessante inzichten opgeleverd in de informatiebehoefte van gemeentes. Volgende week volgt de tweede sessie.
Wanneer de belangrijkste informatiebehoefte, en daarmee ook de basis van de website, is uitgewerkt, vindt nog een overleg plaats met andere belanghebbenden zoals de imkerij, natuur/kennisorganisaties, KAD etc. Samen met hen finetunen we de inhoud van website zodat de informatie correct en actueel is. Hiermee willen we ook discussie achteraf voorkomen.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl |
Werkdagen ma-wo |

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@provinciegroningen.nl>
Verzonden: donderdag 5 maart 2026 16:00
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e)' <5.1.2e@overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@brabant.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar - Voorstel landelijke communicatie

Hoi allen,

Op de 17e staat er weer een overleg tussen alle provincies gepland. Mag ik iemand van jullie vragen in een paar regels op te schrijven wat de stand van zaken is m.b.t. communicatie Aziatische hoornaar. Mag kort en

bondig in een paar regels. Dan kunnen we dat vooraf rondsturen en kunnen we het mogelijk zonder verdere bespreking doen en de tijd besteden aan andere onderwerpen.

Tenzij jullie concrete vragen hebben die jullie met de andere provincies willen bespreken. In dat geval ontvang ik graag een toelichting met wat er van de andere provincies gevraagd wordt of besproken moet worden □*

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWEZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

WEB www.provinciegroningen.nl

provincie groningen

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: woensdag 4 februari 2026 14:08
Aan: 5.1.2e ,5.1.2e(5.1.2e)' < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar - Voorstel landelijke communicatie

Goedemiddag,

Hierbij het conceptvoorstel voor de landelijke communicatie. Ik ontvang graag jullie input zodat wij het voorstel bij ons volgende overleg kunnen bespreken. Daarna wil ik het IPO-breed delen voor input.

PS: vergeten jullie niet de datumprikker in te vullen?□* Dank jullie wel!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

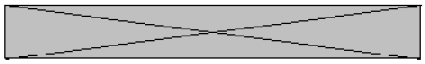

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

To: 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 4/20/2026 11:05:25 AM
Subject: Re: Aziatische hoornaar
Received: Mon 4/20/2026 11:05:34 AM

Prima dank ,

Ik heb even proberen terug te zoeken .. Ik vond bij de bij paden weggehaalde hoornaarnesten geen indicatie of het Europese of Aziatische waren. En soms zijn alleen waarschuwingsbordjes geplaatst "Pas op steekgevaar"

Met vriendelijke groet

5.1.2e

Classificatie: Intern

Van: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 20 april 2026 11:21
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @waternet.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

In principe alle nesten ja, maar je wilt ook niet te veel verstoren dus sommige nesten laat je misschien wel hangen. De bestrijder gebruikt een stofzuigersysteem die tot ca 25 hoog komt, dus hoger dan dat ergens diep in een bosperceel of op kwetsbare locaties laat je misschien wel hangen. Langs paden etc is makkelijk te verwijderen. Blijft dus per geval wel even kijken of verwijderen gewenst is.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @waternet.nl>
Verzonden: maandag 20 april 2026 11:02
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Goed om te weten. Tot nu toe hebben we paar nesten gehad die naast wandelpaden zaten die we hebben laten verwijderen ivm steekgevaar.

Begrijp ik het goed dat jullie ook nesten meer verspreid in het duin willen laten bestrijden?

Ik zet je vraag wel even door naar het Boswachters/ Beheer team wie daar als contactpersoon wil optreden .

Met vriendelijke groet

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: Maandag, 20 April, 2026 10:32
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @waternet.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Vraagje over de Aziatische hoornaar:
Provincie heeft een bestrijder in dienst om nesten van de Aziatische hoornaar te verwijderen. Sinds dit jaar voeren we gericht bestrijding uit in/rond N2000 gebieden en situaties die steekgevaar opleveren, zie Nieuw beleid voor bestrijding Aziatische Hoornaar in Noord-Holland

Als er een nest in de AWD wordt gevonden kan deze dus op onze kosten worden verwijderd.
Onze bestrijder moet dan wel toegang/toestemming krijgen dus dan is het handig als jullie een contactpersoon doorgeven. Als jullie dit niet zien zitten hoor ik het ook graag.

(Tot op heden zijn er geen/weinig nesten gevonden in natuurgebieden, maar omdat we nu een nieuwe bestrijder hebben en het zo prioriteren toch even de vraag aan jullie).

Alvast dank,
Groet,

5.1.2e 5.1.2e
Sector Natuur & Recreatie

T 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Classificatie: Intern

****
Waternet gaat zorgvuldig om met de totstandkoming en verstrekking van informatie. Indien uit de aanhef of de inhoud blijkt dat dit bericht niet voor u is bedoeld, verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie https://www.waternet.nl/privacy-en-cookies/
****
Waternet makes every effort to ensure that the information it generates and distributes is correct at all times. If the name or contents of this message lead you to suspect that it is not intended for you, we kindly request that you inform the sender and delete the message. For more information about information rights, see https://www.waternet.nl/privacy-en-cookies/

****
Waternet gaat zorgvuldig om met de totstandkoming en verstrekking van informatie. Indien uit de aanhef of de inhoud blijkt dat dit bericht niet voor u is bedoeld, verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie https://www.waternet.nl/privacy-en-cookies/
****
Waternet makes every effort to ensure that the information it generates and distributes is correct at all times. If the name or contents of this message lead you to suspect that it is not intended for you, we kindly request that you inform the sender and delete the message. For more information about information rights, see https://www.waternet.nl/privacy-en-cookies/

To: 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @pwn.nl]
Cc: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e (5.1.2e)
Sent: Tue 4/14/2026 1:55:38 PM
Subject: Re: Aziatische hoornaar
Received: Tue 4/14/2026 1:55:48 PM
Outlook-PNH rgb lo
Outlook-Twitter ha
Outlook-payoff han

Heb zojuist 5.1.2e gesproken en bijgepraat.

5.1.2e

PWN

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e
www.pwn.nl

Ik werk niet op vrijdag

@pwnwaternatuur Puur water & natuur

Denk groen! Is het echt nodig om deze e-mail te printen?

Van: 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @pwn.nl>
Verzonden: dinsdag 14 april 2026 12:31
Aan: 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @pwn.nl>
CC: 5.1.2e @noord-holland.nl <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1. 5.1.2e),

Lijkt me meer een vraag voor jou, als PWNs 'chef exoten' □*

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 14 april 2026 12:16
Aan: 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @pwn.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @noord-holland.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Hallo 5.1.2e,

Ik weet niet zeker of ik bij jou aan het juiste adres ben, maar ik heb een vraag over de Aziatische hoornaar aan PWN.
Provincie heeft een bestrijder in dienst om nesten van Aziatische hoornaar te verwijderen. Sinds dit jaar voeren we gericht bestrijding uit in/rond N2000 gebieden en situaties die steekgevaar opleveren, zie Nieuw beleid voor bestrijding Aziatische Hoornaar in Noord-Holland

Wat is het standpunt van PWN rond deze exoot, willen jullie op onze kosten een nest laten verwijderen als dit

in jullie natuurgebieden wordt aangetroffen?
Zo ja, dan moet onze bestrijder toegang/toestemming krijgen en is het handig als jullie een contactpersoon doorgeven. Als jullie dit uberhaupt liever niet hebben hoor ik het ook graag.

PS. Tot op heden zijn er geen/weinig nesten gevonden in natuurgebieden, maar omdat we het nu zo prioriteren toch even de vraag.

Groet,

5.1.2e 5.1.2e
Sector Natuur & Recreatie

T 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 11/24/2025 1:17:29 PM
Subject: Re: Aziatische hoornaar
Received: Mon 11/24/2025 1:17:30 PM

Ha 5.1.2e ,

Mijn manager moet nog even akkoord geven (hopelijk vandaag), dan kan de brief hopelijk morgen verstuurd worden. Wat mij betreft is het prima om eind deze week het nieuwsbericht te plaatsen.
Ik laat het weten zodra ik de brief naar de postkamer stuur.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: Maandag, 24 November, 2025 13:42
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Hee 5.1.2e ,

Is de brief verstuurd? Zal ik publicatie van het nieuwsbericht voor later deze week plannen? Of begin volgende week, zodat we eventuele reactie van gemeenten kunnen afwachten?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 19 november 2025 11:12
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

We afschalen wel af in de bestrijding dus ik vraag me af of het dan verstandig is om inwoners actief te betrekken als we er vervolgens niet altijd meer iets mee gaan doen, gaat dat niet juist tot onrust leiden?
Inwoners betrekken is wel van toepassing bij risicovolle situaties, heb het nog iets aangepast □*

@5.1.2e 5.1.2e is de brief zo akkoord om te versturen aan gemeenten?

Brief aan gemeenten Aziatische hoornaar.docx

Groet

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 18 november 2025 09:45
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Ha 5.1.2e ,

Ik heb de alinea over communicatie nog iets herschreven. Ik denk namelijk dat het goed is dat we niet alleen communiceren over ons beleid, maar ook wat inwoners zelf kunnen doen om te helpen. Ik las in het rapport van dhr. 5.1.2e (zie andere mail) dat juist het voorjaar alertheid vraagt van inwoners in bijv. schuren en garages, om jonge nesten op te sporen. Dat is iets waar we volgens mij met andere provincies een communicatieaanpak voor kunnen maken. Maar pas gerust aan als het inhoudelijk niet klopt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 17 november 2025 16:59
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Goede punten, heb nog wat aanpassingen gemaakt ☒Brief aan gemeenten Aziatische hoornaar.docx
Onder kopje Overgangsperiode explicieter neergezet dat gemeenten zich de komende twee jaar moeten voorbereiden op het beheersen van risico's voor openbare veiligheid/gezondheid. Kopje samenwerking en communicatie ook wat concreter gemaakt.

Ik denk dat het voor de vrijwilligers ('taakgroep Aziatische hoornaar') toch niet nodig is om een brief te sturen. Als we het persbericht hebben gepubliceerd kan ik hen gewoon een mail sturen en daarnaar verwijzen.

Als de brief zo goed is zou ik hem deze week willen versturen via de postkamer. Persbericht dan een week later publiceren?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 14 november 2025 09:55
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>

Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Hee 5.1.2e ,

Dank voor het toesturen! Ik heb twee opmerkingen in de brief gemaakt. Daarnaast paar punten:

- Consistentie: je gebruikt nu termen “acuut steekgevaar” en “verhoogde kans op verstoring”, maar je bedoelt volgens mij hetzelfde. Welke past beter? Of is “overlast” een passendere term?
- Bij risico’s voor biodiversiteit kun je misschien nog aangeven dat het wel gaat om kwetsbare soorten, maar dat de algemene impact beperkt is.
- Specificeren wat we zien als rol van de gemeente. En waar zij wel of geen hulp in kunnen verwachten van de provincie.
- Toevoegen wat er na deze overgangsperiode gebeurt. Nu gaat het alleen over vanaf 2026, maar we kijken natuurlijk eigenlijk vooruit naar daarna.

Laat weten als je vragen/opmerkingen hebt. Gaat een vergelijkbare brief ook naar de vereniging van imkers? Of berichten jullie hen op een andere manier? En ik hoor het graag wanneer de brief eruit gaat, dan kunnen we ook publicatie van nieuwsbericht gaan plannen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team Woordvoering en Communicatieadvies

M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl

Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 11 november 2025 15:40
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e,

Hier de brief aan gemeenten: Brief gemeenten Aziatische hoornaar.docx

Hoor het graag als jij nog verbeteringen ziet!

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 7 november 2025 11:02
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@Noord-Holland.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Ha 5.1.2e,

Mooi! En eens wat betreft de volgorde. Behalve dat het denk ik ook goed is om de imkerverenigingen voor we het nieuwsbericht plaatsen een bericht te sturen. Kan zelfde/vergelijkbaar zijn als die aan gemeenten. Ik lees graag mee!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team Woordvoering en Communicatieadvies

M: + 5.1.2e | 5.1.2e@noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl

Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 7 november 2025 10:34
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@Noord-Holland.nl>

Onderwerp: Aziatische hoornaar

Hoi,

Ons voorstel voor de Aziatische hoornaar is akkoord dus we kunnen ermee naar buiten gaan (5.1.2e net gesproken en bevestigde dat het akkoord is). Ik stel voor dat we eerst een brief naar gemeenten sturen en kort daarop een nieuwsbericht plaatsen, wat denk jij 5.1.2e ?

Ik zal in ieder geval een aanzet maken voor een brief naar gemeenten.

Groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

T: 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 5/5/2026 5:54:15 AM
Subject: RE: Aziatische hoornaar
Received: Tue 5/5/2026 5:54:33 AM

Dag 5.1.2e,

Bedankt voor de toelichting. Ik zet het aan de imkervereniging door.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e

ZNSTD
Stadhuisplein 100, 1506 MZ Zaandam
(5.1.2e
5.1.2e @zaanstad.nl
www.zaanstad.nl

Afwezig op woensdag

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 30 april 2026 16:02
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Waarschuwing!: Deze e-mail is afkomstig van buiten onze organisatie. Wees extra voorzichtig met linkjes en bijlagen. Zeker als je de afzender niet herkent.

Hoi 5.1.2e,

We hebben geen subsidie voor individuele imkerverenigingen. We hebben wel 4 zendersets die we beschikbaar stellen, dit wordt gecoördineerd door de NBV (contactpersoon 5.1.2e) en de taakgroep Aziatische hoornaar NH. Je kan tegen de imkervereniging zeggen dat ze daar even contact mee moeten zoeken.
Wellicht kunnen we hier ook even bij stilstaan bij de bijeenkomst op 10 juni.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>
Verzonden: donderdag 30 april 2026 09:29
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e,

Heb jij misschien al meer informatie of de Imkervereniging van Zaanstad in aanmerking kan komen voor een subsidie voor een Zenderpakket?

Groet,

5.1.2e
5.1.2e

ZNSTD
Stadhuisplein 100, 1506 MZ Zaandam
(5.1.2e

5.1.2e @zaanstad.nl
www.zaanstad.nl

Afwezig op woensdag

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 8 januari 2026 14:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

> **Waarschuwing!:** Deze e-mail is afkomstig van buiten onze organisatie. Wees extra voorzichtig met linkjes en bijlagen. Zeker als je de afzender niet herkent.

Volgens mij is de bijlage niet meegekomen, hierbij nogmaals.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 8 januari 2026 14:51
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e ,

Zie het nieuwsbericht van afgelopen november: Nieuw beleid voor bestrijding Aziatische Hoornaar in Noord-Holland.
We hebben alle gemeenten kort daarvoor ook een brief gestuurd, misschien is die niet bij jou terecht gekomen? Zie bijlage in ieder geval.

De zenderpakketten zijn onderdeel van de 20.000 voor vrijwilligers, ze zijn nu een voorstel aan het maken hoe ze dit bedrag willen benutten.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>
Verzonden: donderdag 8 januari 2026 13:57
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e ,

Is er al meer bekend over de aanpak tegen de Aziatische hoornaar en de subsidies voor zenderpaketten?

Ik hoor het graag.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
ZNSTD
Stadhuisplein 100, 1506 MZ Zaandam
(5.1.2e
5.1.2e @zaanstad.nl
www.zaanstad.nl

Afwezig op woensdag

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 10 november 2025 09:48
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>
CC: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Waarschuwing!: Deze e-mail is afkomstig van buiten onze organisatie. Wees extra voorzichtig met linkjes en bijlagen. Zeker als je de afzender niet herkent.

Beste 5.1.2e ,

Momenteel heeft de provincie geen subsidies voor zenderpakketten. We zijn wel voornemens om dit voor volgend jaar beschikbaar te stellen, hierover zullen we binnenkort meer informatie geven.

Alvast ter informatie, er komt binnenkort ook een brief naar alle gemeenten met onze aanpak voor volgend jaar.

Vriendelijke groet,

5.1.2e .1.2e

Sector Natuur & Recreatie

T:+316 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>
Verzonden: donderdag 6 november 2025 12:17
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e,

Wij hebben van onze imkervereniging Zaanstad specifiek de vraag gekregen of wij kunnen bijdragen/sponsoren/doneren van zo'n zenderpakket. Ik wilde dit verzoek graag bij jullie neerleggen omdat jullie hierin het bevoegde gezag zijn.
Op welke manier kan deze imkervereniging aanspraak maken op een zenderpakket?

Ik hoor graag van jullie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

ZNSTD
Stadhuisplein 100, 1506 MZ Zaandam

(5.1.2e
5.1.2e @zaanstad.nl
www.zaanstad.nl

Afwezig op woensdag

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @zaanstad.nl>
Verzonden: donderdag 6 november 2025 10:01
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @zaanstad.nl>
Onderwerp: FW: Aziatische hoornaar

Zie onder

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 6 november 2025 9:44
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @zaanstad.nl>
Onderwerp: FW: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e,

Jullie kunnen contact opnemen met 5.1.2e 5.1.2e .

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 5 november 2025 15:37
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e,
Voor bestrijding van Aziatische hoornaar hebben wij afgelopen twee jaar een opdracht lopen bij een professionele bestrijder. Vanaf heden gaan we echter niet meer alle nesten verwijderen en alleen focussen op nesten die voor overlast zorgen.

We hebben geen subsidie, maar we gaan wel zendersets beschikbaar stellen aan vrijwilligers (imkers) zodat die daarmee nesten kunnen opsporen en verwijderen.
Vanwaar de vraag?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 4 november 2025 10:02
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e,

5.1.2e zit woensdag in de staf van Anouk specifiek over dit onderwerp.
@ 5.1.2e 5.1.2e zou jij 5.1.2e kunnen bijpraten?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Sector Natuur en Recreatie

T: +3123514 5.1.2e

M: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 4 november 2025 09:19
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e,

Hebben we een subsidie voor het bestrijden of zenderen van de aziatische hoornaar?

groet,
5.1.2e

--- --- --- ---disclaimer--- --- --- --- Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De Gemeente Zaanstad sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht. De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Mocht u dit bericht bij vergissing ontvangen hebben dan wordt u verzocht de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen. Indien u niet de geadresseerde bent noch een geautoriseerde medewerker die kennis mag nemen van berichten voor de geadresseerde, mag u het bericht niet openbaar maken of op enige wijze verspreiden of vermenigvuldigen --- --- --- ---disclaimer--- --- --- ---

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e [5.1.2e @Noord-Holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 11/18/2025 8:45:11 AM
Subject: RE: Aziatische hoornaar
Received: Tue 11/18/2025 8:45:16 AM

Ha 5.1.2e ,

Ik heb de alinea over communicatie nog iets herschreven. Ik denk namelijk dat het goed is dat we niet alleen communiceren over ons beleid, maar ook wat inwoners zelf kunnen doen om te helpen. Ik las in het rapport van dhr. 5.1.2e (zie andere mail) dat juist het voorjaar alertheid vraagt van inwoners in bijv. schuren en garages, om jonge nesten op te sporen. Dat is iets waar we volgens mij met andere provincies een communicatieaanpak voor kunnen maken. Maar pas gerust aan als het inhoudelijk niet klopt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 17 november 2025 16:59
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Goede punten, heb nog wat aanpassingen gemaakt ☒Brief aan gemeenten Aziatische hoornaar.docx
Onder kopje Overgangsperiode explicieter neergezet dat gemeenten zich de komende twee jaar moeten voorbereiden op het beheersen van risico's voor openbare veiligheid/gezondheid. Kopje samenwerking en communicatie ook wat concreter gemaakt.

Ik denk dat het voor de vrijwilligers ('taakgroep Aziatische hoornaar') toch niet nodig is om een brief te sturen. Als we het persbericht hebben gepubliceerd kan ik hen gewoon een mail sturen en daarnaar verwijzen.

Als de brief zo goed is zou ik hem deze week willen versturen via de postkamer. Persbericht dan een week later publiceren?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 14 november 2025 09:55
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Hee 5.1.2e ,

Dank voor het toesturen! Ik heb twee opmerkingen in de brief gemaakt. Daarnaast paar punten:

- Consistentie: je gebruikt nu termen “acuut steekgevaar” en “verhoogde kans op verstoring”, maar je bedoelt volgens mij hetzelfde. Welke past beter? Of is “overlast” een passendere term?
- Bij risico’s voor biodiversiteit kun je misschien nog aangeven dat het wel gaat om kwetsbare soorten, maar dat de algemene impact beperkt is.
- Specificeren wat we zien als rol van de gemeente. En waar zij wel of geen hulp in kunnen verwachten van de provincie.
- Toevoegen wat er na deze overgangsperiode gebeurt. Nu gaat het alleen over vanaf 2026, maar we kijken natuurlijk eigenlijk vooruit naar daarna.

Laat weten als je vragen/opmerkingen hebt. Gaat een vergelijkbare brief ook naar de vereniging van imkers? Of berichten jullie hen op een andere manier? En ik hoor het graag wanneer de brief eruit gaat, dan kunnen we ook publicatie van nieuwsbericht gaan plannen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team Woordvoering en Communicatieadvies

M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl

Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 11 november 2025 15:40
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Hier de brief aan gemeenten: ☒Brief gemeenten Aziatische hoornaar.docx

Hoor het graag als jij nog verbeteringen ziet!

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 7 november 2025 11:02
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Ha 5.1.2e,

Mooi! En eens wat betreft de volgorde. Behalve dat het denk ik ook goed is om de imkerverenigingen voor we het nieuwsbericht plaatsen een bericht te sturen. Kan zelfde/vergelijkbaar zijn als die aan gemeenten. Ik lees graag mee!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team Woordvoering en Communicatieadvies

M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl

Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 7 november 2025 10:34
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar

Hoi,

Ons voorstel voor de Aziatische hoornaar is akkoord dus we kunnen ermee naar buiten gaan (5.1.2e net gesproken en bevestigde dat het akkoord is). Ik stel voor dat we eerst een brief naar gemeenten sturen en kort daarop een nieuwsbericht plaatsen, wat denk jij 5.1.2e ?

Ik zal in ieder geval een aanzet maken voor een brief naar gemeenten.

Groet,

5.1.2e 5.1.2e

Sector Natuur & Recreatie

T 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 4/28/2026 2:29:04 PM
Subject: RE: Aziatische hoornaar
Received: Tue 4/28/2026 2:29:08 PM

Dank 5.1.2e. Als er nog breder ruchtbaarheid aan moet worden gegeven, laat graag weten, dan kan ik dat ook nog bij mijn collega-regiomanagers aangeven. Ik zie dat 'mijn' regio in je uitnodiging gedekt is, maar nog niet alle gemeenten zijn meegenomen als ik het goed zie.

Groet,

5.1.2e

M (5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 28 april 2026 16:16
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e,
Klopt het idee is om 10 juni een bijeenkomst met gemeenten te organiseren, ik heb vorige week een uitnodiging gestuurd. Het programma moet nog worden uitgewerkt.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 28 april 2026 14:49
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

5.1.2e 5.1.2e zat zojuist bij Haarlemmermeer en vernam daar dat er op 10 juni vanuit de provincie (?) iets wordt georganiseerd aan overleg rond de hoornaar. Hebben jullie hier toevallig meer informatie over?

Groet,

5.1.2e

M (5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 4 december 2025 08:58
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Dag allen,

Vervelend om te lezen dat de timing van brief versturen en nieuwsbericht plaatsen niet ideaal was. Ik was in de veronderstelling dat de gemeenten de brief al hadden gehad voor we nieuwsbericht plaatsten. Maar goed om hier volgende keer dus iets meer tijd tussen te laten.
Wel benieuwd wat de reactie van gemeenten gaat zijn over deze beleidswijziging. Hou je mij op de hoogte 5.1.2e ?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 3 december 2025 14:03
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Dag 5.1.2e ,

Dank voor de snelle reactie. En inderdaad fijn als je even met 5.1.2e kunt bellen. En ook onderstaande te delen met haar.

Ik begrijp uit de mail dat de gemeente graag de brief eerder had ontvangen dan dat het nieuwsbericht zou uitgaan, maar goed dat is nu even zo. Iets voor de toekomst om mee te nemen wanneer wij stoppen met bepaalde zaken waarvan wij verwachten dat de gemeenten daarin een rol gaan nemen.

Mocht er nog iets van mij nodig zijn, hoor ik het graag.

Groet,

5.1.2e

M (5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 3 december 2025 13:56
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Dat is vooraf niet met alle gemeenten afgestemd, om hen te informeren hebben we juist de brief gestuurd. De timing van het nieuwsbericht is ongelukkig geweest begrijp ik?

Met de recentere reviews bedoelen zij denk ik het 'onderzoek' van Dhr 5.1.2e . Wij zien dit stuk echter niet als een gedegen onderzoek waarop we ons beleid kunnen baseren omdat het geen onafhankelijk onderzoek is. Dit begint ermee dat bij de publicatie de indruk is gewekt dat het onderzoek vanuit Naturalis kwam, de auteur is echter alleen een gastonderzoeker (en imker) en in plaats daarvan is het opgesteld in opdracht van de Nederlandse Bijenhouders Vereniging. Nadat Naturalis hun hierop heeft aangesproken heeft de NBV dit gecorrigeerd. Meer argumenten waarom het geen goed onderzoek is staat in de reactie van de wespenstichting Beleidsnotitie Aziatische hoornaar - Wespenstichting.

5.1.2e en ik hebben van het voorjaar wel nog een overleg gehad met 5.1.2e waarin we het over AH beleid hebben gehad. Maar toen waren we nog niet zo ver met onze nieuwe aanpak dus dit is wel nieuw voor de

gemeenten (al zou het niet helemaal een verassing moeten zijn).
Ik kan zelf wel even contact zoeken met 5.1.2e

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 3 december 2025 12:09
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Aziatische hoornaar

Dag 5.1.2e, Dag 5.1.2e,

Onderstaand signaal kregen we van gemeente Haarlemmermeer toegestuurd, dit zal mogelijk ook bij andere gemeenten spelen. Ik lees in de stafstukken niet over afstemming met onze gemeenten, wel met provincies. Paar korte vragen mijnerzijds:

- Kunnen jullie aangeven of voorafgaand behandeling in de staf ook met gemeenten is gesproken over het voornemen van de provincie een andere beheerstrategie te gaan hanteren t.a.v. de AH?
- Heeft in het verleden op enige manier op regionaal of provinciaal niveau overleg of afstemming plaatsgevonden over de bestrijding van de AH?
- Hoe kijken wij naar de door Haarlemmermeer opgeworpen 'recentere reviews zijn die een duidelijker (en ernstiger) beeld geven van de effecten van Aziatische hoornaar'? Zijn die bij ons bekend en meegenomen in de voorgestelde koers?

Ik kan me voorstellen dat het handig is om even contact te hebben met 5.1.2e 5.1.2e van Haarlemmermeer, voordat zij naar hun wethouder gaan op 15 december. Op die manier kan iets meer toelichting worden gegeven en de angel uit het gesprek gehaald worden. Ik organiseer een overleg natuurlijk graag.

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

M (5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 3 december 2025 11:52
Aan 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Ha 5.1.2e

Dank voor je bericht. En helaas, helemaal niks over gehoord. Ik ga over de infrastructuur niet over dit soort besluiten. En in mijn sector is er ook niemand die zich met dit soort dingen bezighoudt.

Ik stuur je mail door naar 5.1.2e, onze regiomanager. Hij kent alle beleidsvelden en kan dit terugkoppelen aan de juiste mensen. Misschien kun je 5.1.2e nog doorgeven wie de betreffende brief vanuit PNH heeft behandeld?

@5.1.2e 5.1.2e, Ken jij dit en kun jij terugkoppelen dat dit blijkbaar een niet heel goed afgestemde brief is geweest?

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Verzonden: Woensdag, 3 December, 2025 09:58
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Aziatische hoornaar

Hej 5.1.2e, ben je, zie hieronder, op de hoogte?

Groet voor nu

5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Verzonden: woensdag 3 december 2025 09:40
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Goedemorgen Moniek,

Ik denk ook dat het verstandig is om 5.1.2e hier z.s.m. over te informeren en haar te laten weten dat we dit op 15 december in de staf bespreken.

Het is wel onhandig dat de PNH dit op deze manier doet, waardoor gemeenten geen gelegenheid krijgen om dit eerst intern af te stemmen. @5.1.2e 5.1.2e lijkt me goed om de PNH hierop aan te spreken.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Verzonden: woensdag 3 december 2025 09:20
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Inmiddels is kennelijk ook het persbericht uitgegaan vanuit PNH https://www.facebook.com/share/1BtDK1uqft/ (NH nieuws) over afschaling inzet.

Dit kan betekenen dat er vragen komen vanuit de Raad, sowieso lijkt het mij wenselijk dat 5.1.2e zsm wordt geïnformeerd ipv het uit de media te moeten vernemen. Kunnen we ipv te wachten op de staf in overleg met de bestuursadviseur de memo wellicht eerder (via de leesmap?) aanleveren?

Ik hoor graag jullie mening!

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Verzonden: Tuesday, December 2, 2025 12:32:46 PM
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e : 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Beste allen,

Ik heb een concept van de memo Aziatisch hoornaar voorbereid, zie 2025-12 memo Aziatische hoornaar.docx. Als het goed is hebben jullie allemaal bewerkingsrechten. Graag voorgestelde aanpassingen met wijzigingen bijhouden doorvoeren. Mocht je geen opmerkingen hebben/op dit moment geen bijdrage voor jezelf zien/uit deze mailwisseling willen hoor ik het graag.

Doel van de memo is wat mij betreft om 5.1.2e te informeren, en te peilen hoe zij de verdere aanpak voor zich ziet. Het leek mij niet efficiënt om al met een uitgewerkt pva voor beleid aan te komen zetten als dat mogelijk niet wenselijk wordt geacht. Als jullie dit anders zien hoor ik het ook graag.

Voor de volledigheid ook nog even de brief van PNH in de bijlage (voor de nieuwe geadresseerden in deze mailwisseling).

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 023 56 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

5.1.2e

Verzonden: maandag 1 december 2025 11:22
Aan 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @haarlemmermeer.nl> 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar

Beste collega's,

De brief van PNH is binnen, zie bijlage. Zoals gevreesd gaat PNH de inzet afbouwen en wordt er naar de gemeentes gekeken voor de toekomst. Extra teleurstellend is dat PNH nog steeds naar het advies van EIS verwijst, terwijl er inmiddels recentere reviews zijn die een duidelijker (en ernstiger) beeld geven van de effecten van Aziatische hoornaar.

Ik ga een memo voorbereiden voor de staf van 15 december, die ik met jullie in concept zal delen.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 023 567 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

5.1.2e

Verzonden: dinsdag 25 november 2025 09:40
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
CC 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl> 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: RE: Terugkoppeling regionaal ecologenoverleg - Aziatische hoornaar

Hi 5.1.2e

Zie bijlage, het is wachten op de brief van PNH. Ik heb die nog niet gezien, dus stel voor om in te zetten op staf van 15 december. Het is ook nog even spannend aan wie de brief in Djuma wordt toebedeeld, dus het kan ook nog even duren voordat we de brief daadwerkelijk in bezit hebben.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 023 567 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Van: 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Verzonden: maandag 24 november 2025 15:28
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: RE: Terugkoppeling regionaal ecologenoverleg - Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e

Hebben jullie al een memo of voorblad om een terugkoppeling te geven in de staf van volgende week of doen we dit mondeling?

Gr.

5.1.2e

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e
Cluster Beheer en Onderhoud

Tel (023) 567 5.1.2e

Mob 5.1.2e

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeer.nl

Werkdagen: ma, di, wo, do, vr

Volg ons op:

5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Verzonden: woensdag 12 november 2025 14:51
Aan 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e @haarlemmermeer.nl> 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: RE: Terugkoppeling regionaal ecologenoverleg - Aziatische hoornaar

Hi 5.1.2e

Is een goed idee denk ik. Moet daar dan nog een memo o.i.d. voor komen? De 17e kan ik alleen het laatste half uur aansluiten en als er een memo nodig is wordt dat krap om tijdig aan te leveren vermoed ik. Inzetten op 1 december?

Samengevat zou het dan m.i. i.i.g. gaan om het volgende:

- Bijpraten huidige situatie; meldingen gebrekkige bestrijding vanuit IVH, gebrek aan informatie/actie vanuit PNH;
- Bespreken van de eventuele wens om vanuit de gemeente actiever in te grijpen. Bijvoorbeeld door de bestrijding van de hoornaar door Meerlanden te laten uitvoeren en dit onderdeel toe te voegen aan de DVO. Hier moet dan wel een werkwijze voor worden uitgewerkt m.b.t. prioritering, evt. vergoeding, inhuren bestrijders?) en structureel budget voor worden aangevraagd. Daarbij ook de vraag of dit intern of door een externe partij moet worden uitgewerkt (i.v.m. capaciteit intern), wat ook budget vraagt.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 023 567 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Van: 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Verzonden: woensdag 12 november 2025 11:32
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: RE: Terugkoppeling regionaal ecologenoverleg - Aziatische hoornaar

Hoi,

Zie jullie nog aanleiding om de wethouder hierover in een volgende stafvergadering bij te praten?

5.1.2e

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e
Cluster Beheer en Onderhoud

Tel (023) 56 5.1.2e

Mob 5.1.2e

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeer.nl

Werkdagen: ma, di, wo, do, vr

Volg ons op:

5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Verzonden: woensdag 12 november 2025 11:28
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: Terugkoppeling regionaal ecologenoverleg - Aziatische hoornaar

Beste collega's,

Ter info.

Gisteren heb ik het onderwerp Aziatische hoornaar ingebracht in het regionale ecologenoverleg (een kennis-uitwisseling overleg tussen gemeentes in en rond de MRA). Daarbij kreeg ik i.i.g. het bijgevoegde interessante artikel toegestuurd. Ik sta grotendeels achter de inhoud en deze sluit aan op eerdere vragen die wij aan PNH hebben gesteld i.r.t. standpunt EIS-rapport, het Exeter-onderzoek etc.

Het blijkt dat in Flevoland er (nog) wel aansturing/ondersteuning is vanuit de provincie, en het beschikbaar stellen van middelen: Omroep Flevoland - Nieuws - Taskforce gaat Aziatische hoornaar bestrijden met speciale stofzuiger. Overigens is ook provincie Flevoland ge-WOO't, dus het lijkt erop dat er een breder, misschien wel landelijk beeld wordt opgesteld van de bestrijding.

In NH gaan gemeentes er verschillend mee om, maar het overwegende beeld is dat gemeentes de bestrijding ondersteunen. Zoals wij hebben gedaan door de lans beschikbaar te stellen. Wat ook een aantal keer werd genoemd is het beschikbaar stellen van zenders, die kunnen worden gebruikt om de nesten op te sporen. Aanleiding voor ondersteuning lijken meestal acties in de Raad (raadsvragen en moties) die het college opdragen bestrijding op te pakken.

Geen van de gemeentes heeft vanuit de provincie meer informatie gekregen. Het is voor mij dus nog steeds onduidelijk of en op welke manier PNH de bestrijding voortzet in 2026, en of er nog iets terecht komt van het voornemen om imkers op te leiden en te ondersteunen.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 023 567 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

****
****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

****
****

To: [redacted] [redacted]@noord-holland.nl]
Cc: [redacted]@staatsbosbeheer.nl]; [redacted] [redacted]@staatsbosbeheer.nl]; [redacted] [redacted] [redacted]@staatsbosbeheer.nl]
From: [redacted]
Sent: Tue 4/28/2026 1:48:17 PM
Subject: RE: Aziatische hoornaar
Received: Tue 4/28/2026 1:48:28 PM

Dag [redacted],

Je kunt mij als contactpersoon noteren mocht er in onze gebieden en groot probleem ontstaan m.b.t. de Aziatische hoornaar. In dat geval kan er op korte termijn een grondgebruikersverklaring worden afgegeven. Erg fijn als jullie in dat geval willen optreden. In onze gebieden hebben we geen problemen m.b.t. de Aziatische hoornaar en die voorzien we ook niet. Indien ingrijpen toch ooit nodig mocht blijken dan is het voor ons belangrijk dat er geen niet-selectieve vallen worden gebruikt, alleen lokvallen waarna de hoornaars worden gevangen en gezenderd. Daarnaast kan er geen gebruik worden gemaakt van gifstoffen in onze gebieden.

Nog een interessant artikel van onze collega ecoloog [redacted] [redacted] Europese en Aziatische hoornaars: minder lastig dan gewone wesp

Dank voor je proactieve mail over deze kwestie,

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
M: [redacted]
Amsterdam

Staatsbosbeheer

Van: [redacted] <[redacted]@staatsbosbeheer.nl>
Verzonden: dinsdag 14 april 2026 13:18
Aan: [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@staatsbosbeheer.nl>; [redacted] <[redacted]@staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Dag [redacted],

Hartelijk dank voor jouw mail, goed dat je hierover contact met ons opneemt. Collega [redacted] pakt dit even op en komt er bij je op terug.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 14 april 2026 12:13
Aan: [redacted]@staatsbosbeheer.nl>
CC: [redacted]@staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar

Hoi [redacted]

Provincie heeft een bestrijder in dienst om nesten van Aziatische hoornaar te verwijderen. Sinds dit jaar voeren we gericht bestrijding uit in/rond N2000 gebieden en situaties die steekgevaar opleveren, zie Nieuw beleid voor bestrijding Aziatische Hoornaar in Noord-Holland

Wat is het standpunt van SBB rond deze exoot, willen jullie op onze kosten een nest laten verwijderen als dit in jullie natuurgebieden wordt aangetroffen?
Zo ja, dan moet onze bestrijder toegang/toestemming krijgen en is het handig als jullie een contactpersoon doorgeven. Als jullie dit uberhaupt liever niet hebben hoor ik het ook graag, dan zullen we geen bestrijding uitvoeren in jullie gebieden.

PS. Tot op heden zijn er geen/weinig nesten gevonden in natuurgebieden, maar omdat we het nu zo prioriteren toch even de vraag aan jullie.

Groet,

5.1.2e 5.1.2e
Sector Natuur & Recreatie

T: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.
Lees hier onze Disclaimer

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 3/13/2026 8:31:18 AM
Subject: RE: Aziatische hoornaar
Received: Fri 3/13/2026 8:31:22 AM

Hoi 5.1.2e 1.2e ,
Excuus dat ik niet eerder gereageerd heb op je mail.
Ik ben momenteel niet meer bezig met invasieve exoten, maar mijn collega 5.1.2e wel met de aziatische hoornaar.
Ik denk dat er qua regionale aanpak misschien iets in die vergoeding voor vrijwilligers zit die de PNH beschikbaar stelt.
Hierover moeten geloof ik nog gesprekken gevoerd worden.

Je kan met 5.1.2e contact opnemen om het verder te bespreken!
Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 13 maart 2026 08:09
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Hi,
Zie jij kans te reageren op onderstaande? Dan kan ik begin volgende week de wethouder informeren.
Dank en groet!
Fijn weekend vast,
5.1.2e 1.2e

Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: Tuesday, March 10, 2026 11:44:23 AM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar

Hi 5.1.2e ,

Wat leuk dat ik jou nu kan bevragen over de Aziatische hoornaar. Ik kreeg je naam door van 5.1.2e met de volgende vraag.
Ik schuif – als regiomanager- maandelijks aan bij het regionale portefeuillehoudersoverleg in de Westfriese regio. Hier kwam de inzet op de bestrijding van de Aziatische Hoornaar aan de orde vanuit Harry Nederpelt, wethouder Medemblik. Er zijn daar zorgen in de gemeente over de bestrijding. Ik heb ze eerder meegegeven dat die aanpak van de provincie is beperkt tot verwijderen van alleen nog nesten die direct gevaar opleveren voor de veiligheid van mensen of de natuur.

Ze willen nu kijken of er iets van een regionale aanpak mogelijk is en wat de vraag is wat daarin de mogelijkheden zijn voor kennis/ondersteuning cq facilitering vanuit de provincie. Waar of bij wie kunnen ze daarvoor terecht en wat zijn daarin eventueel mogelijkheden die we voorhanden hebben?

Dank en groet,
5.1.2e 1.2e

5.1.2e . (5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
T 5.1.2e M 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

To: [redacted] [redacted]@noord-holland.nl]; [redacted]@waternet.nl]
From: [redacted]
Sent: Thur 4/23/2026 7:59:05 AM
Subject: Re: Aziatische hoornaar
Received: Thur 4/23/2026 7:59:20 AM

Hoi [redacted]

[redacted] zal als onze contactpersoon fungeren voor toegang AWD .. Ik koppel jullie hierbij vast per mail aan elkaar. Zodat gegevens met bestrijder uitgewisseld kunnen worden. Krijgen jullie de meldingen via NDFF binnen? En als er bij ons (bv Bezoekerscentrum) meldingen zijn .. Goed om eerst te checken of het inderdaad de (Aziaat) Geelpoot is voor melding door te zetten

Nieuw beleid voor bestrijding Aziatische Hoornaar in Noord-Holland

Met vriendelijke groet

[redacted]

Classificatie: Intern

Van: [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 20 april 2026 11:21
Aan: [redacted] <[redacted]@waternet.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

In principe alle nesten ja, maar je wilt ook niet te veel verstoren dus sommige nesten laat je misschien wel hangen. De bestrijder gebruikt een stofzuigersysteem die tot ca 25 hoog komt, dus hoger dan dat ergens diep in een bosperceel of op kwetsbare locaties laat je misschien wel hangen. Langs paden etc is makkelijk te verwijderen. Blijft dus per geval wel even kijken of verwijderen gewenst is.

Groet [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@waternet.nl>
Verzonden: maandag 20 april 2026 11:02
Aan: [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Hoi [redacted],

Goed om te weten. Tot nu toe hebben we paar nesten gehad die naast wandelpaden zaten die we hebben laten verwijderen ivm steekgevaar.

Begrijp ik het goed dat jullie ook nesten meer verspreid in het duin willen laten bestrijden?

Ik zet je vraag wel even door naar het Boswachters/ Beheer team wie daar als contactpersoon wil optreden .

Met vriendelijke groet

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: Maandag, 20 April, 2026 10:32
Aan: [redacted] <[redacted]@waternet.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e,

Vraagje over de Aziatische hoornaar:
Provincie heeft een bestrijder in dienst om nesten van de Aziatische hoornaar te verwijderen. Sinds dit jaar voeren we gericht bestrijding uit in/rond N2000 gebieden en situaties die steekgevaar opleveren, zie Nieuw beleid voor bestrijding Aziatische Hoornaar in Noord-Holland

Als er een nest in de AWD wordt gevonden kan deze dus op onze kosten worden verwijderd.
Onze bestrijder moet dan wel toegang/toestemming krijgen dus dan is het handig als jullie een contactpersoon doorgeven. Als jullie dit niet zien zitten hoor ik het ook graag.

(Tot op heden zijn er geen/weinig nesten gevonden in natuurgebieden, maar omdat we nu een nieuwe bestrijder hebben en het zo prioriteren toch even de vraag aan jullie).

Alvast dank,
Groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

T 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Classificatie: Intern

****
Waternet gaat zorgvuldig om met de totstandkoming en verstrekking van informatie. Indien uit de aanhef of de inhoud blijkt dat dit bericht niet voor u is bedoeld, verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie https://www.waternet.nl/privacy-en-cookies/
****
Waternet makes every effort to ensure that the information it generates and distributes is correct at all times. If the name or contents of this message lead you to suspect that it is not intended for you, we kindly request that you inform the sender and delete the message. For more information about information rights, see https://www.waternet.nl/privacy-en-cookies/

****
Waternet gaat zorgvuldig om met de totstandkoming en verstrekking van informatie. Indien uit de aanhef of de inhoud blijkt dat dit bericht niet voor u is bedoeld, verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie https://www.waternet.nl/privacy-en-cookies/
****
Waternet makes every effort to ensure that the information it generates and distributes is correct at all times. If the name or contents of this message lead you to suspect that it is not intended for you, we kindly request that you inform the sender and delete the message. For more information about information rights, see https://www.waternet.nl/privacy-en-cookies/

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 4/21/2026 2:09:09 PM
Subject: RE: Aziatische hoornaar
Received: Tue 4/21/2026 2:09:12 PM

Hoi 5.1.2e ,
Zie hier dit nieuwsbericht: https://www.noordhollandsdagblad.nl/regio/west-friesland/bijenteeltvereniging-west-friesland-gaat-3500-euro-van-rabobank-gebruiken-in-hun-strijd-tegen-de-geelpoothoornaar/146698835.html

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 17 maart 2026 09:13
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e 1.2e ,

Bedankt voor het doorsturen.

We willen graag meer samenwerken met gemeenten in dit dossier, ook omdat we bepaalde verantwoordelijkheden in de toekomst bij hen gaan leggen. We hebben alle gemeenten afgelopen najaar een brief gestuurd waarin we hebben laten weten dat we nog twee jaar nesten bestrijden vanuit het oogpunt veiligheid/steekgevaar, maar dat we dat daarna als verantwoordelijkheid van gemeenten zien, dus logisch dat gemeenten kijken hoe ze dit kunnen oppakken.
Het idee is om dit jaar nog een bijeenkomst met alle gemeenten in Noord-Holland te organiseren om daarover in gesprek te gaan.

Heb jij contactgegevens van iemand daar? Dan kan ik even doorvragen wat voor ondersteuning ze nodig denken te hebben.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 16 maart 2026 10:13
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 13 maart 2026 12:16
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

We hebben elkaar niet eerder ontmoet volgen mij. Ik ben regiomanager Westfriesland. Ik schuif – als regiomanager- maandelijks aan bij het regionale portefeuillehoudersoverleg in de Westfriese regio. Hier kwam de inzet op de bestrijding van de Aziatische Hoornaar aan de orde vanuit Harry Nederpelt, wethouder Medemblik.
Er zijn daar zorgen in de gemeente over de bestrijding. Ik heb ze eerder meegegeven dat die aanpak van de provincie is beperkt tot verwijderen van alleen nog nesten die direct gevaar opleveren voor de veiligheid van mensen of de natuur.

Ze willen nu kijken of er iets van een regionale aanpak mogelijk is en wat de vraag is wat daarin de mogelijkheden zijn voor kennis/ondersteuning cq facilitering vanuit de provincie.
Wat kunnen we daar in betekenen?

Had jij toevallig ook het artikel in het Noordhollands Dagblad gezien al?
Dank en groet,
5.1.2e 1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
T 5.1.2e M (5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Cc: 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 11/11/2025 2:40:24 PM
Subject: Re: Aziatische hoornaar
Received: Tue 11/11/2025 2:40:25 PM

Hoi 5.1.2e,

Hier de brief aan gemeenten: Brief gemeenten Aziatische hoornaar.docx
Hoor het graag als jij nog verbeteringen ziet!

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 7 november 2025 11:02
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar

Ha 5.1.2e,

Mooi! En eens wat betreft de volgorde. Behalve dat het denk ik ook goed is om de imkerverenigingen voor we het nieuwsbericht plaatsen een bericht te sturen. Kan zelfde/vergelijkbaar zijn als die aan gemeenten. Ik lees graag mee!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 7 november 2025 10:34
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar

Hoi,

Ons voorstel voor de Aziatische hoornaar is akkoord dus we kunnen ermee naar buiten gaan (5.1.2e net gesproken en bevestigde dat het akkoord is). Ik stel voor dat we eerst een brief naar gemeenten sturen en kort daarop een nieuwsbericht plaatsen, wat denk jij 5.1.2e?

Ik zal in ieder geval een aanzet maken voor een brief naar gemeenten.

Groet,
5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

T: 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

To: [redacted] [redacted]@noord-holland.nl]; [redacted] [redacted]@noord-holland.nl]
From: [redacted]
Sent: Wed 5/6/2026 1:11:08 PM
Subject: Re: Aziatische hoornaar
Received: Wed 5/6/2026 1:11:11 PM

Dag beiden,
Dank voor de mail. Ik heb mijn regionaal contactpersoon op het thema landschap even bevraagd. Voor Waterland schijnt er met de imkers te worden samengewerkt. Op regioniveau wordt er niet gezamenlijk gestuurd door de ZaWa gemeenten zover men weet.

Mocht meer info wenselijk zijn of als ik iets kan betekenen hoor ik het graag.

Groet,
[redacted]

Verzonden vanaf mijn telefoon dus kort bericht

Van: [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag, april 28, 2026 4:48 PM
Aan: [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Aziatische hoornaar

Dag collega's,

10 mei wordt een ambtelijke bijeenkomst georganiseerd over de aanpak van de geelpoothoornaar. Datgene waarop we als provincie bij besluit van eind 2025 hadden aangegeven onze inzet af te schalen… Hieronder zie je welke gemeenten al zijn benaderd. Wellicht goed om ook te verspreiden onder collega's van de gemeenten die nog niet in onderstaand overzicht staan (afgestemd met [redacted]). Programma is nog in de maak.

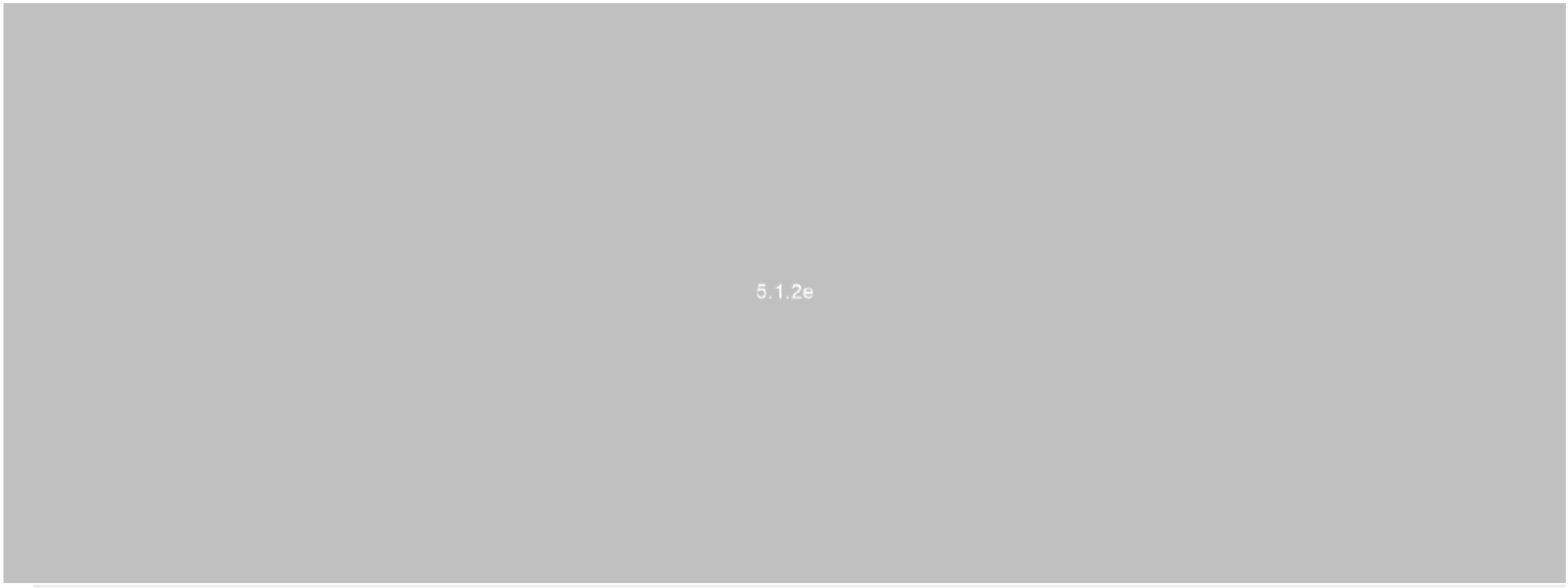

Goedemiddag allen,

Graag nodig ik jullie uit voor een bijeenkomst over de geelpoothoornaar. Idee van deze bijeenkomst is om kennisdelin toekomstige aanpak te bespreken. De locatie en agenda/programma volgen later.

Vraag: zouden jullie aan mij willen laten weten welke contactpersonen jullie bij andere gemeenten kennen, zodat ik d

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

M (5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

To: 5.1.2e [5.1.2e @sittard-geleen.nl]; 5.1.2e @brabant.nl[5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @flevoland.nl[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e @flevoland.nl[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e @overijssel.nl[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e @pzh.nl[5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e @provincie-utrecht.nl[5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e @gelderland.nl[5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e @pzh.nl[5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e @pzh.nl[5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e @prvlimburg.nl[5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e @zeeland.nl[5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @drenthe.nl[5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e @provincie-utrecht.nl[5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e @overijssel.nl[5.1.2e @overijssel.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 12/17/2025 10:02:02 AM
Subject: RE: Aziatische hoornaar: opdracht waarneming.nl
Received: Wed 12/17/2025 10:02:11 AM

Goedemorgen,

Ik herhaal nogmaals wat ik gisteren ook al heb gezegd:
Waarneming.nl is onderdeel van observation.org en is een internationale organisatie die zich inzet voor het in kaart brengen van verspreidingspatronen van soorten, bij voorkeur van zeldzame soorten.
De data waarmee waarneming.nl werkt wordt vervolgens toegevoegd aan de internationale database GBIF.
Voor GBIF moet de data in een universele methode worden aangeleverd die ook andere websites, zoals bijvoorbeeld inaturalist geldt.
Dat wij handig gebruik kunnen maken van waarneming.nl is mooi en dat moeten we in mijn optiek ook zeker doen, omdat het een nationaal en inmiddels internationaal bekend fenomeen is.
Maar het is wel belangrijk om te begrijpen dat wij eigenlijk dingen van waarneming.nl verwachten waar het niet voor is bedoeld, en dat dit daarom zou kunnen leiden tot frustratie.
Ik zou daarom persoonlijk eerst het dialoog opzoeken met het team achter de website, voordat ik met allemaal verwachtingen kom die niet aansluiten op hun missie/doel van de site.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWEZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

WEB www.provinciegroningen.nl

provincie groningen

Van: 5.1.2e <5.1.2e @sittard-geleen.nl>
Verzonden: woensdag 17 december 2025 10:40
Aan: 5.1.2e @brabant.nl; 5.1.2e @fryslan.frl; 5.1.2e @flevoland.nl; 5.1.2e @flevoland.nl; 5.1.2e @overijssel.nl; 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e <5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provincie-utrecht.nl; 5.1.2e @gelderland.nl; 5.1.2e @noord-holland.nl; 5.1.2e @noord-holland.nl; 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e @prvlimburg.nl; 5.1.2e @zeeland.nl; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl; 5.1.2e @provincie-utrecht.nl; 5.1.2e @overijssel.nl
Onderwerp: RE: Aziatische hoornaar: opdracht waarneming.nl

Goedemorgen,
Ook even een aanvulling.
De mogelijkheid om de data die hierin ontstaan moeten vrij benaderbaar zijn.
Teven moet er de mogelijkheid zijn om dit te kunnen filteren… aantallen, locaties melders, per dag, week maand jaar… etc.

Met de meest vriendelijke Groet,

5.1.2e

5.1.2e
Gemeente Sittard-Geleen
Domein Omgeving | team Inrichting, Beheer, Leefomgeving (IBL)

5.1.2e
Provincie Limburg
Natuurprogramma | Cluster Natuur en Water
www.limburg.nl

T 5.1.2e **Teams** 5.1.2e **| M** 5.1.2e **| V – (geen voicemail)**
@ 5.1.2e **@sittard-geleen.nl | www.sittard-geleen.nl**
Postbus 18, 6130 AA Sittard
Bezoekadres: Jubileumplein 11 Geleen, Alleen op afspraak
*Donderdags OR
*Vrijdags thuiswerkdag

provincie Limburg
Gemeente Sittard-Geleen
ONDERNEMINGSRAAD OR
LIFE Oak Processionary
Kennisplatform Processierups
Life

Van: 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: woensdag 17 december 2025 10:33
Aan: Winter, 5.1.2e de <5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e <5.1.2e @flevoland.nl>; 5. 5.1.2e <5.1.2e @flevoland.nl> 5.1.2e <5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e .1.2e

(5.1.2e @provincie-utrecht.nl)' < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl> 5.1.2e (NH) < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @overijssel.nl>
Onderwerp: Aziatische hoornaar: opdracht waarneming.nl

> **LET OP:** Open alleen betrouwbare links of bijlagen.

Goedemorgen 5.1.2e en anderen,

Hierbij mijn aandachtspunten ten aanzien van de opdracht waarneming.nl

- In de offerte van 2025 staat dat er overleggen zijn gepland met waarneming.nl (start- en evaluatiegesprek). Ik weet niet of deze hebben plaatsgevonden, maar hiervoor worden wel uren geschreven. Goed om hier alert op te zijn, ook voor 2026.

- Onderstaande punten komen voort uit mijn ervaringen met waarneming.nl van het afgelopen jaar. Het zou fijn zijn als hier aandacht voor is in de offerte van 2026, volgens mij kost dit ze weinig extra werk:

    - De mogelijkheid om (per provincie) een automatisch antwoord te sturen aan een melder. Dit kan helpen in het verwachtingsmanagement naar burgers toe en dat scheelt waarneming.nl mogelijk ook tijd en frustratie (van mensen die waarneming.nl direct benaderen). (Actie van ons: tekst aanleveren)

    - De mogelijkheid voor gemeentes om bestrijders/gemeentelijke contactpersonen aan te dragen die toegang krijgen tot contactgegevens van melders op waarneming.nl. Nu zijn dit nog de provincies, maar vanaf volgend jaar regelen veel gemeentes zelf de bestrijding. Ik hoef niet perse doorgeefluik te zijn voor de gemeentes ;)

Aanvullend, maar dat zal mogelijk ook in de prijs uit gaan maken, nog de volgende punten:

- Zijn er al mogelijkheden voor automatische validatie van duidelijke waarnemingen? Dit kan validatoren veel werk schelen.

- extra invulopties (of aparte subsite) voor nesten bij het meldpunt zoals:

    - Hoogte van het nest

    - Nestgrootte

    - Nestlocatie (binnen/dichtbij bebouwing, hoog in boom of bij een struik)

    - Bij wie hangt het (privé terrein melder/burger of openbaar gebied?)

    - Nesttype

    - wel of niet al bestreden

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

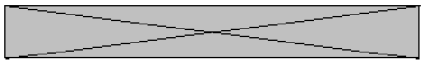

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e 5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

---

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 8/14/2026 9:17:01 AM
Subject: RE: Aziatische/geelpoot hoornaar
Received: Fri 8/14/2026 9:17:21 AM

Goedemorgen 5.1.2e,

Bedankt voor je telefoontje en heldere uitleg.
We zullen intern verder kijken of we nog iets met de nesten willen die geen direct gevaar vormen voor omwonende en bezoekers.
Mochten we nog verdere vragen hebben dan weet ik je te vinden!

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e
Gemeente Heemskerk
5.1.2e

Disclaimer

Gemeente Heemskerk
Bezoekadres:
Maerten van Heemskerckplein 1
1964 EZ Heemskerk
Telefoon: 14 0251
Website: heemskerk.nl

Postadres:
Postbus 1
1960 AA Heemskerk

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 14 augustus 2026 11:02
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @heemskerk.nl>
Onderwerp: Aziatische/geelpoot hoornaar

Beste 5.1.2e,
Wij spraken elkaar zojuist, bij deze mijn contactgegevens.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Sector Natuur & Recreatie

T: 5.1.2e
E: 5.1.2e @noord-holland.nl
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @Noord-Holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 5/5/2026 10:28:00 AM
Subject: RE: beginnend nestje in mijn schuur
Received: Tue 5/5/2026 10:28:06 AM

Hoi 5.1.2e ,

Verstandigste advies is natuurlijk een bedrijf om imkervereniging inschakelen voor hulp altijd het beste.
Toevallig hadden wij laatst ook een wespennest (weet niet of het gewone wespen of geelpoothoornaar was). Die was qua formaat vergelijkbaar met wat jij hebt gefotografeerd.

Dus wij zijn gaan do-it-yourselven.
Wespengif gekocht bij de bouwmarkt, goed aangekleed om prikken te voorkomen (trui met capuchon, stevige bril en gezichtsbescherming, handschoenen, voorkomen dat ze in je kleding kunnen kruipen etc.). Dus dat is het spannendste. Dan eind van de avond in het donker (want dan zijn ze in rust en zitten ze bij elkaar als het meerdere wespen zijn, NIET OVERDAG!) bespuiten met gif en dan gaat het heel snel, en dan de resten weghalen, om de zoveel dagen kijken of er nog wat nieuws komt.
Tot nu toe is het bij ons gelukt. En ik ben niet gestoken, ze kregen niet eens de kans om weg te vliegen.

Dus ecologisch niet goed (want gif), qua veiligheid eigen risico, qua kosten 15 eu voor het gif, qua tijd 15 minuutjes □* .

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Sector Natuur en Recreatie

T: 5.1.2 5.1.2e
M: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 5 mei 2026 12:11
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @Noord-Holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: beginnend nestje in mijn schuur

Foto is niet heel duidelijk maar dat kan best een geelpoothoornaar zijn. Alleen haalt provincie sinds dit jaar alleen nog in de openbare ruimte en in natuurgebieden nesten weg.
Je kan hulp vragen bij de wespenstichting: Aanvraag hulp of advies van een wespenconsulent. Of de lokale imkervereniging haalt soms ook nestjes weg (even checken bij je gemeente, soms staan er contactgegevens).

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Verzonden: dinsdag 5 mei 2026 11:57
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>

Onderwerp: beginnend nestje in mijn schuur

Hoi,

Even een vraagje aan jullie. Ik heb al meerder Europese Hoornaars is mijn schuur en huis gehad. Nu heb ik onderstaand in mijn schuur. Weten jullie wat en welke soort dit is. En moet ik iemand hiervoor laten komen. Als ik het opzoek staat er overal bij dat ik zelf niet moet weghalen i.v.m. dat je kan worden aangevallen. Het is nog heel klein maar voordat het groter gaat worden en de wesp op zich is best groot. Ik hoor het graag □*

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
Verzonden: dinsdag 5 mei 2026 10:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp:

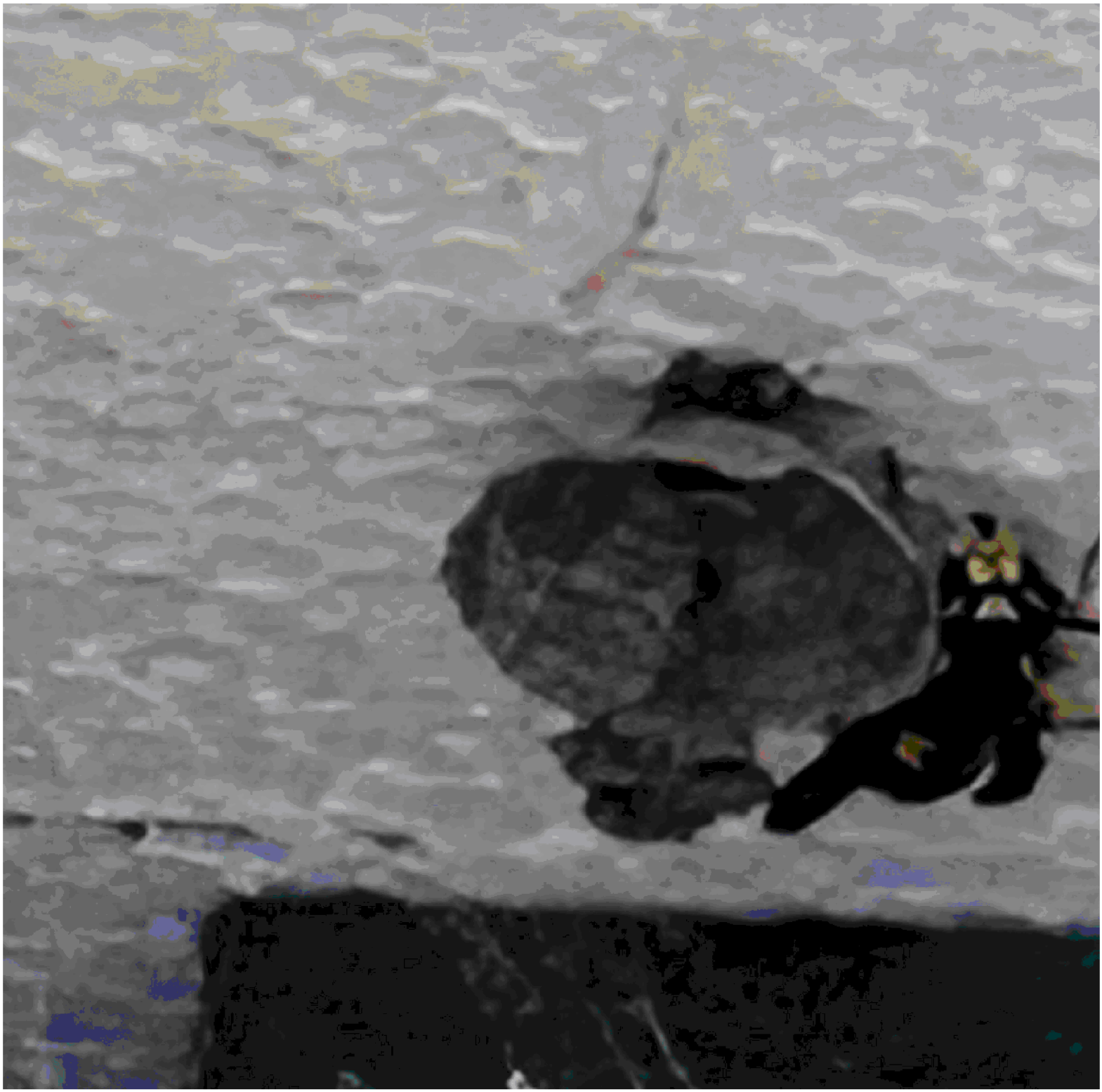

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 11/20/2025 10:33:47 AM
Subject: RE: Beleid bestrijding invasieve exoten 2026: Aziatische hoornaar
Received: Thur 11/20/2025 10:33:53 AM

Fijn dat je hem hebt gesproken 5.1.2e , dank!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 19 november 2025 15:28
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Beleid bestrijding invasieve exoten 2026: Aziatische hoornaar

Heb deze persoon net gesproken.

Hij wilde met name zijn ervaring en ideeën delen hoe we de bestrijding beter kunnen organiseren. Hij adviseert om meer lokale bestrijders te contracteren en ook gebruik te maken van de stofzuigertechniek (vergelijkbaar met Gelderland). Met lokale mensen zou de wachttijd korter zijn. Zo'n stofzuiger kost ongeveer 5k-6k maar hiermee worden de kosten voor bestrijding wel lager (hij noemt 300-400 euro per nest). Ik denk wel de moeite waard om deze optie te verkennen.
Sowieso moeten we nog kijken hoe we een nieuwe bestrijder gaan contracteren voor de geprioriteerde situaties, en welke voorwaarden we daarin opnemen qua techniek en methode. Het kunnen er eventueel ook meerdere zijn.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 18 november 2025 08:59
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Beleid bestrijding invasieve exoten 2026: Aziatische hoornaar

Ha 5.1.2e ,

Ik kreeg onderstaande vraag van inwoner (en expert zo te lezen) 5.1.2e 5.1.2e doorgestuurd. 5.1.2e vraagt mij om contact op te nemen, maar ik heb het idee dat deze inwoner vooral op inhoud benieuwd is naar ons nieuwe beleid. Zou jij kunnen bellen?
Ik kom zo terug op jouw andere mail hoor!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: Communicatie provincie Noord-Holland < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 18 november 2025 08:32
Aan: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: Communicatie provincie Noord-Holland < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Beleid bestrijding invasieve exoten 2026: Aziatische hoornaar

Goedemorgen 5.1.2e,

We pakken het op. Altijd aardig als inwoners willen meedenken. Ik zal 5.1.2e even vragen contact met de 5.1.2e op te nemen. En misschien kunnen we hem op de 'inhoud' binden. Zou je dat willen doen, @ 5.1.2e 5.1.2e ?

https://www.ad.nl/utrecht/grote-zorgen-over-snel-o prukkende-aziatische-hoornaar-in-utrecht-hele-bijenkasten-worden-leeggevreten~a47f3f79/

Groet, 5.1.2e

Van: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 17 november 2025 14:49
Aan: Communicatie provincie Noord-Holland < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Beleid bestrijding invasieve exoten 2026: Aziatische hoornaar

Goedemiddag Collega,

Onderstaande mail kreeg ik van een door mij niet bekende meneer.
Ook deze pagina is mij niet bekend en daar heb ik vanuit recruitment ook geen link mee.

Graag vanuit jullie een advies hoe om te gaan met deze vraag.

Alvast bedankt.

Hartelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
Verzonden: maandag 17 november 2025 14:32
Aan: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Beleid bestrijding invasieve exoten 2026: Aziatische hoornaar

Geachte 5. 5.1.2e,

Op de website (Invasieve exoten) van de provincie Noord Holland is te lezen dat de verwijdering van nesten van de Aziatische hoornaar tot 2025 gegarandeerd was, en dat er een onderzoek loopt naar het beleid voor 2026 en verder.
Nu is mijn vraag:
Is het beleid rondom het verwijderen van nesten van de Aziatische hoornaar voor 2026 al bekend? Indien niet, wanneer is dat te verwachten? En waar zal dit nieuwe beleid gepubliceerd worden?

Helaas zijn er dit jaar meer dan 2x zoveel nesten van deze soort gevonden in de provincie (2024 - 37 nesten en (2025 al meer dan 100 nesten) ook worden er nog bijna dagelijks nieuwe nesten gevonden. Nu zorgen de gunstige weersomstandigheden ervoor dat er vele nieuwe koninginnen uit kunnen vliegen en er volgend jaar opnieuw een enorme stijging te verwachten valt. Een factor 4 is volgens een zeer recent gepubliceerd artikel goed mogelijk (Verantwoord-beleid-Aziatische-hoornaar.pdf).

In België heb ik zowel theoretische als praktische vaardigheden op mogen doen rondom de bestrijding van deze invasieve exoot daar. Dit heeft mij aan het denken gezet hoe de lokale bestrijding hier in Nederland verbeterd zou kunnen worden waardoor nesten sneller er goedkoper verwijderd zouden kunnen worden. Mocht informatie hierover gewenst zijn, benader mij dan gerust.
Op zaterdag 10 januari 2026 13:30-15:00 geef ik in de Helderse Vallei een lezing over dit insect en haar invloed op de omgeving. Deze kennis is gebaseerd op het boek van de wetenschapper S. Bunker en mijn praktijkkennis van de hoornaar bestrijding in België en de regio Utrecht. U en/of de medewerker die hier in de provincie over gaat zijn bij deze van harte uitgenodigd om aan te sluiten bij deze lezing.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

mobiel: 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e .1.2e
Sent: Thur 11/20/2025 10:20:23 AM
Subject: Re: Beleid Noord-Holland Aziatische hoornaar
Received: Thur 11/20/2025 10:20:24 AM
Concept brief NH aan gemeenten Aziatische hoornaar.docx

Hoi 5.1.2e ,

Bij deze de brief met onze aanpak voor volgend jaar, graag niet verspreiden.

Groet,

5.1.2e 5.1.2e
Provincie Noord-Holland – Sector Natuur & Recreatie
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: donderdag 20 november 2025 10:25
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Beleid Noord-Holland Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Ik vroeg mij af of wij binnenkort zouden kunnen bellen over het Noord-Hollandse beleid omtrent Aziatische hoornaar. Ben benieuwd naar jullie kijk zodat wij dat mee kunnen nemen in onze afwegingen. Ik ben bereikbaar op onderstaand nummer.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Domein water, klimaat en natuur

provincie Zuid-Holland

Maandag t/m vrijdag (vrijdag alleen ochtend):
5.1.2e
5.1.2e @pzh.nl

Krachtig Zuid-Holland.

Provincie Noord-Holland

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

5.1.2e

BEL/NR

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Telefoonnummer 5.1.2e

5.1.2e @noord-holland.nl

Burgemeester en Wethouders van de gemeente X
Postbus X
Postcode en plaats

Verzenddatum

Kenmerk

NR17112025LT

Uw kenmerk

CONCEPT

Betreft: Aanpak Aziatische hoornaar vanaf 2026

Geacht college,

In deze brief geven wij informatie over de gewijzigde aanpak van de Aziatische hoornaar in de provincie Noord-Holland.

Huidige situatie
De Aziatische hoornaar is een invasieve exoot die sinds 2017 in Nederland voorkomt. In Noord-Holland heeft de provincie de soort sinds 2023 actief laten bestrijden, met inzet van een gespecialiseerde bestrijder en ondersteuning door vrijwilligers. De afgelopen jaren was het doel om alle nesten te verwijderen en de soort uit te roeien.

Ondanks deze inspanningen is het niet gelukt om de verspreiding te stoppen. Door het toenemende aantal nesten is het niet realistisch om de huidige aanpak voort te zetten. Ook zal dit er niet voor zorgen dat het aantal hoornaars structureel afneemt.

Gewijzigde aanpak Aziatische hoornaar
Vanaf 2026 richt de provincie de bestrijding alleen nog op situaties waarin sprake is van een verhoogde kans op overlast of mogelijke risico's voor biodiversiteit. Dit betekent dat nesten alleen nog worden verwijderd in de volgende gevallen:

- Binnen een straal van 500m van een Natura2000-gebied;
- Locaties met verhoogde kans op overlast (speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden);
- Overige situaties die tot direct steekgevaar leiden.

Focus op risico's voor volksgezondheid en biodiversiteit
Het EIS Kenniscentrum Insecten concludeert in haar recente beleidsadvies dat de Aziatische hoornaar geen noemenswaardig risico

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

vormt voor de volksgezondheid. Steekincidenten zijn zeldzaam en beperken zich meestal tot directe verstoring van een nest. Ook voor de inheemse biodiversiteit is er geen aantoonbare bedreiging; de soort jaagt vooral op algemene insectensoorten waardoor de totale impact beperkt is. Omdat er geen economische argumenten zijn die grootschalige bestrijding rechtvaardigen, adviseert EIS om het doel van volledige uitroeiing los te laten en de inzet te beperken tot het voorkomen van acute risico's en eventueel het beschermen van kwetsbare natuur.

Overgangsperiode
De komende twee jaar beschouwt de provincie als overgangsperiode waarin er nog nesten zullen worden verwijderd wanneer er sprake is van steekgevaar. Hiervoor is €30.000 beschikbaar gemaakt. Hierna zal de provincie de bestrijding verder afbouwen en de aanpak focussen op het beschermen van de biodiversiteit. Net als bij andere plaagdieren zullen grondeigenaren meer verantwoordelijkheden krijgen om overlast op hun terrein te voorkomen. Van gemeenten verwachten we dat zij zich de komende twee jaar voorbereiden op het beheersen van risico's in relatie tot de openbare veiligheid en gezondheid.

Ondersteuning vrijwilligers
Om de inspanningen van vrijwilligers te ondersteunen stelt de provincie €20.000 beschikbaar voor materialen om nesten op te sporen en/of verwijderen. De besteding wordt afgestemd met de Taakgroep Aziatische Hoornaar Noord-Holland.

Samenwerking en communicatie
Om onnodige maatschappelijke onrust te voorkomen is het belangrijk dat gemeenten en provincie(s) eenduidig en helder communiceren. We willen niet alleen uitleggen waarom deze nieuwe aanpak nodig is, maar inwoners ook voorzien van realistische informatie over risicosituaties en in dergelijke gevallen oproepen om alert te zijn op (jonge) nesten van de Aziatische hoornaar. Op korte termijn zullen wij via de gebruikelijke kanalen communiceren over de nieuwe aanpak. Daarnaast werken wij samen met andere provincies aan extra informatievoorziening en een gezamenlijke communicatie die ook door gemeenten gebruikt kan worden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

Sectormanager Natuur en Recreatie
5.1.2e

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

To: 5.1.2e - NBV[5.1.2e @bijenhouders.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @telfort.nl] 5.1.2e [5.1.2e @gmail.com]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gmail.com]; De Hoornaarverwijderaar[info@dehoornaarverwijderaar.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 4/24/2026 6:08:41 AM
Subject: Re: Bijeenkomst Aziatische hoornaar met gemeenten
Received: Fri 4/24/2026 6:09:01 AM

Dag 5.1.2e,
Wat mij betreft akkoord. Mocht je van mij nog iets verwachten in de vorm van een presentatie met informatie over de Aziatische hoornaar algemeen of het plan rondom bestrijden dan hoor ik dat graag.

Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

Op ma 20 apr. 2026 17:25 schreef 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>:

Hallo 5.1.2e,

5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e kunnen alle drie op 10 juni. Dus ik zou willen voorstellen om de bijeenkomst over de Aziatische hoornaar met de gemeenten dan te houden als ook de bestrijders op de middag van 10 juni aanwezig kunnen zijn. Uiteraard denken en helpen we graag mee met de voorbereidingen voor de bijeenkomst.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV
Verzonden: donderdag 16 april 2026 15:13
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @telfort.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; De Hoornaarverwijderaar <5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl>
CC: 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>
Onderwerp: RE: Bijeenkomst Aziatische hoornaar met gemeenten

Goedemiddag 5.1.2e,

Fijn dat de bijeenkomst met de gemeenten over de Aziatische hoornaar georganiseerd gaat worden. Zelf ben ik van 8 tot 28 juni op vakantie. Mocht de bijeenkomst op 10 juni gehouden worden dan kan 5.1.2e - directeur van de NBV- voor mij invallen. Zijn email adres staat in de cc.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig

T 5.1.2e (10:00-12:00)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @bijenhouders.nl

I www.bijenhouders.nl

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 16 april 2026 14:50
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @telfort.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; De Hoornaarverwijderaar <5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl>
Onderwerp: Bijeenkomst Aziatische hoornaar met gemeenten

Dag allen,

Is 10 juni 13:00-16:00 een geschikt moment voor bijeenkomst over Aziatische hoornaar?

Ik hoor het graag, zodat ik ook de gemeenten kan gaan uitnodigen.

Groet,

5.1.2e .1.2e

5.1.2e

T: 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 5/20/2026 8:41:36 AM
Subject: RE: bijeenkomst Geelpoothoornaar - contactpersoon gemeente Gooise Meren
Received: Wed 5/20/2026 8:41:47 AM

Beste 5.1.2e ,

Dank voor je uitleg over de bijeenkomst. Helaas zijn er op het moment van de bijeenkomst andere verplichtingen waardoor mijn collega's en ik niet aanwezig kunnen zijn.
Mocht er een verslag of een presentatie worden gedeeld na de bijeenkomst zou ik die graag ontvangen om op de hoogte te blijven.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Aanwezig op: maandag t/m donderdag

gm gooisemeren

Postbus 6000, 1400 HA Bussum
Bezoekadres Brinklaan 35, Bussum
Algemeen nummer 035 207 00 00
https://www.gooisemeren.nl
Denk aan het milieu voordat u dit bericht print

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 7 mei 2026 09:08
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @gooisemeren.nl>
Onderwerp: Re: bijeenkomst Geelpoothoornaar - contactpersoon gemeente Gooise Meren

Dag 5.1.2e ,

De bijeenkomst is georganiseerd om het over de aanpak van de geelpoothoornaar te hebben. Alle gemeenten hebben hier afgelopen najaar een brief van ons over ontvangen. Naar aanleiding daarvan hebben een aantal gemeenten en de imkers/vrijwilligers aangegeven behoefte te hebben om hier een keer verder over te spreken.

Het idee is nu dat ik zelf een presentatie zal geven over ons beleid, onze bestrijder een presentatie geeft en er daarna een interactief deel is waar we onderling in gesprek kunnen over verschillende aspecten van de geelpoothoornaar zoals communicatie, prioritering en toekomstige aanpak.

Groet,

5.1.2e .1.2e
5.1.2e
T 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e @gooisemeren.nl>
Verzonden: woensdag 6 mei 2026 14:31
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: bijeenkomst Geelpoothoornaar - contactpersoon gemeente Gooise Meren

Beste 5.1.2e,

Deze e-mail stuur ik naar aanleiding van je bericht dat je geen contactpersoon hebt bij de gemeente Gooise Meren betreffende de bijeenkomst op 10 juni over de geelpoothoornaar.
Ik ben 5.1.2e bij de gemeente en waarschijnlijk de juiste contactpersoon voor dit onderwerp. Kun je iets meer vertellen over de inhoud/agenda van de bijeenkomst. Naar aanleiding daarvan zal ik kijken of ikzelf of een collega kan aansluiten bij de bijeenkomst op 10 juni.

Ik hoor graag van je.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Aanwezig op: maandag t/m donderdag

gm gooisemeren

Postbus 6000, 1400 HA Bussum
Bezoekadres Brinklaan 35, Bussum
Algemeen nummer 035 207 00 00
https://www.gooisemeren.nl
Denk aan het milieu voordat u dit bericht print

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 6/5/2026 7:29:50 AM
Subject: Re: Bijeenkomst geelpoothoornaar
Received: Fri 6/5/2026 7:30:09 AM

Prima!!

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e ; Let's make it a better place! □*

Op vr 5 jun 2026 om 09:18 schreef 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>

Hoi 5.1.2e ,

Bedankt voor het aanbod! Ik heb van tevoren met 5.1.2e en twee gemeenten gezeten voor het programma en heb hier ook wat hulp van een collega dus gaat lukken zo □□.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
Verzonden: woensdag 3 juni 2026 21:16
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Bijeenkomst geelpoothoornaar

Hoi 5.1.2e ,
Wil je dat ik mee help organiseren? Ik ben/ was trainer / organisatieadviseur en heb gewerkt met grote groepen.
Laat maar weten..

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e ; Let's make it a better place! □*

Op wo 3 jun 2026 om 16:57 schreef 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>

Goedemiddag,

Bij deze nogmaals de uitnodiging en het programma voor de bijeenkomst over de geelpoothoornaar.

Locatie: Amfitheater op het Houtplein 33 in Haarlem. Dit is de centrale ruimte op de eerste verdieping als je de trap omhoog neemt bij de receptie.

Programma:

- 13:00 - 13:10 - Inloop
- 13:10 - 13:45 - Presentatie provincie over beleid
- 13:45 - 14:15 - Presentatie bestrijder over bestrijding
- 14:15 - 14:30 - Pauze
- 14:30 - 15:00 - Interactief deel over toekomstige aanpak en samenwerking
- 15:00 - 15:20 - Plenaire afsluiting

Parkeren kan in Parkeergarage houtplein, navigeren naar Wagenmakerslaan 1.

We kijken uit naar een goede bijeenkomst!

Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: 5.1.2e 5.1.2e @debuch.nl]; 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @debuch.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 5/6/2026 9:40:06 AM
Subject: RE: Bijeenkomst geelpoothoornaar 10 juni
Received: Wed 5/6/2026 9:40:17 AM

Dag 5.1.2e ,

Ik sluit graag aan bij deze bijeenkomst.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e
5.1.2e

Telefoon: 5.1.2e (Bergen en Heiloo)

Werkdagen maandag, dinsdag, woensdag en donderdag

de BUCH

De BUCH werkt voor de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo

---

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @debuch.nl>
Verzonden: woensdag 6 mei 2026 09:13
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @debuch.nl>, 5.1.2e < 5.1.2e @debuch.nl>
Onderwerp: RE: Bijeenkomst geelpoothoornaar 10 juni

Hoi 5.1.2e ,

Ik heb je uitnodiging doorgestuurd naar mijn collega's. Als het goed is sluit één van deze collega's ook bij jou aan.
Het gaat om 5.1.2e en 5.1.2e zie cc voor de mailadressen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling

T 5.1.2e
Ik werk op ma, di, woe, do

de BUCH

De BUCH werkt voor de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo

---

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 5 mei 2026 11:21
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @debuch.nl>
Onderwerp: Bijeenkomst geelpoothoornaar 10 juni

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @noord-holland.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Hoi 5.1.2e

Ik heb laatst een uitnodiging gestuurd voor een bijeenkomst op 10 juni, zou je die door willen sturen naar je collega's die hiermee bezig zijn? Of mailadressen aan mij doorgeven? □*

Bedankt!

Groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

T: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 6/8/2026 2:27:01 PM
Subject: RE: Bijeenkomst geelpoothoornaar
Received: Mon 6/8/2026 2:27:10 PM

Bedankt en succes morgen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Beleid en beheer openbare ruimte (BBOR)
Gemeente Haarlem | Gemeente Zandvoort

5.1.2e @haarlem.nl
5.1.2e

Werktijden:
Maandag 09:00 – 17:00
Dinsdag: 09:00- 17:00
Woensdag: 09:00- 17:00
Donderdag: niet aan het werk
Vrijdag: 09:00-17:00

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 8 juni 2026 16:13
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @haarlem.nl>
Onderwerp: Re: Bijeenkomst geelpoothoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Was in ieder geval van plan om de presentaties na te sturen en ik probeer ook een verslag te maken. We kunnen ook even bellen nadat de bijeenkomst is geweest om je vragen te beantwoorden en terug te koppelen.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
T 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @haarlem.nl>
Verzonden: vrijdag 5 juni 2026 18:08

Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Geweigerd: Bijeenkomst geelpoothoornaar
Wanneer: woensdag 10 juni 2026 13:00-16:00.
Waar: Amfitheater Houtplein, Haarlem

Goedemiddag,

Helaas is er een dokters afspraak tussen gekomen. Maar ik ben wel heel benieuwd naar de inhoud. Is het mogelijk een terugkoppeling te geven?

Ik heb contact met de imkervereniging zuid-kennemerland en tegenstrijdige informatie gekregen. Ik zou graag willen weten:

- Hoe wordt tegen de Hoornaar aangekeken in andere provincies, maar misschien ook wel in België en Frankrijk? Zij kunnen als voorbeeld dienen
- Het is vrijwel zeker dat hij zich gaat vestigen, hoe willen we dit vertragen en welke manieren zijn er om dit te doen?
- Kunnen we samenwerken met verschillende gemeente onder begeleiding van de provincie?
- Klopt het dat de provincie minder geld gaat steken in de verwijdering van de nesten?

Hartelijk dank alvast en een fijne middag volgende week.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 8/5/2026 8:17:09 AM
Subject: RE: Bruikleenovereenkomst zendersets
Received: Wed 8/5/2026 8:17:14 AM

Hoi 5.1.2e ,

Dank!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e - Sector Juridische Zaken

M: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Afwezig op vrijdag

Voor adviesvragen aan JZ: via TopDesk onder de tegel Contact en feedback kun je het aanvraagformulier terugvinden of via de JZ pagina op het Plein.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 3 augustus 2026 11:01
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Bruikleenovereenkomst zendersets

Hoi 5.1.2e ,
In bijlage de ondertekende bruikleenovereenkomst.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: Maandag, 3 Augustus, 2026 10:49
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Bruikleenovereenkomst zendersets

Goedemorgen 5.1.2e ,

Bijgesloten de ondertekende bruikleenovereenkomst. De laatste zendersets zijn een paar dagen geleden geleverd en de cursus in het gebruik van de zendersets zal 15 augustus zijn.

Dank voor alle support.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 3 juli 2026 17:41
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl
Onderwerp: Re: 10 juni/ bestelling robor/ factuur

Hallo 5.1.2e ,

Volgens de bruikleenovereenkomst moeten de spullen worden teruggegeven aan ons '*tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen tussen Partijen'*. Mijn idee is dat we tegen die tijd contact hebben of jullie de spullen nog kunnen gebruiken, en zo ja kunnen we dan een nieuwe afspraak maken.

Het is toegestaan dat de NBV de spullen afgeven aan de verschillende imkerverenigingen in Noord-Holland. Ik hoef geen lijst van imkerverenigingen te ontvangen.

Goed weekend!

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: maandag 29 juni 2026 12:06
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl <5.1.2e @telfort.nl>
Onderwerp: RE: 10 juni/ bestelling robor/ factuur

Goedemiddag 5.1.2e ,

Dank voor de bruikleenovereenkomst en ook dank voor het verslag van de bijeenkomst over de hoornaar van 10 juni. Zo te zien is het een goede en productieve bijeenkomst geweest!

Nog twee vragen over de bruikleenovereenkomst:

- Artikel 1.1: De duur van de overeenkomst is tot 31 december 2027. Wat gebeurt er daarna?
- Artikel 2.3: "*Het is Bruikleennemer niet toegestaan om de voorwerpen in gebruik af te staan aan derden of te verhuren aan derden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Bruikleengever*". Als NBV staan we de materialen af aan verschillende imkersverenigingen in Noord-Holland voor gebruik. Kun je hiervoor schriftelijk toestemming geven conform dit artikel? Of wil je een lijst van de imkersverenigingen die de materialen ontvangen voor gebruik?

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 24 juni 2026 14:47
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl
Onderwerp: Re: 10 juni/ bestelling robor/ factuur

Hoi 5.1.2e ,

Het gaat lukken om de extra spullen en cursus te bestellen, ik verwacht dat dit volgende week is geregeld. Robor zei ook dat ze eind deze week beginnen met leveren van de zenders.

In bijlage ook nog de opgestelde bruikleenovereenkomst, zou je die indien akkoord getekent retour kunnen sturen als jullie alle materialen hebben ontvangen?

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: vrijdag 5 juni 2026 16:56
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl <5.1.2e @telfort.nl>
Onderwerp: RE: 10 juni/ bestelling robor/ factuur

Hoi 5.1.2e ,

De 4 zendersets zijn in goede orde ontvangen; de lichtgewicht zenders van 110 mg en de 6 opladers nog niet. De levering hiervoor is vertraagd. Volgens Robor zullen deze eind deze maand geleverd kunnen worden.

Als het budget het toelaat zouden we nog graag het volgende willen toevoegen:

- een cursus door Robor over het gebruik van de zendersets (deze is vorig jaar ook gegeven maar we weten de kosten hiervoor niet)
- nog 6 extra opladers
- nog 50 extra zenders van 110 mg
- 12 "pincetjes" om de 110 mg zenders makkelijker aan de hoornaars te kunnen bevestigen

Met deze bestelling erbij kunnen 12 zoekteams aan de slag en hebben ze alle 12 de beschikking over een zenderset, een oplader en 10 lichtgewicht zenders van 110 mg en een hulpmiddel om de zenders makkelijker te kunnen bevestigen aan de hoornaar.

Heel veel succes met de bijeenkomst volgende week!

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 29 mei 2026 14:51
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
Onderwerp: Re: 10 juni/ bestelling robor/ factuur

Hoi 5.1.2e ,

1. Vanwege vakantie/drukte ben ik er helaas nog niet aan toegekomen om het verder uit te werken, ik ga hier volgende week mee aan de slag. Ik denk dat ik er wel uit kom en anders laat ik het weten.
2. De zendersets en opladers zijn een maand geleden besteld, hebben jullie die nog niet ontvangen? De opdracht aan Robor voor levering van 4 opsporingskits, 70 zenders (110mg) en 6 opladers kwam op €13.384 excl. Btw. Inclusief de zoektassen komt dit op €16.631,-. Dus er is ruimte om de opdracht nog wat op te hogen voor extra zenders of opladers.
3. Ik heb de opdracht op laten hogen dus jullie kunnen een factuur sturen voor het restende bedrag.

Groet,

5.1.2e .1.2e

5.1.2e

T 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: donderdag 28 mei 2026 16:25
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
Onderwerp: 10 juni/ bestelling robor/ factuur

Beste 5.1.2e,

Hoe is het? Hier een kort bericht met 3 onderwerpen/ vragen:

1. De bijeenkomst op 10 juni komt al snel naderbij. Mocht je nog hulp kunnen gebruiken bij het afmaken van het programma dan denken we graag met je mee!

2. Onlangs heeft 5.1.2e 5.1.2e contact gehad met Robor en we hebben begrepen dat je al zenders en opladers bij hen besteld hebt. Dat is mooi voortvarend! Is er nog verder ruimte in het budget voor extra opladers of Lite110 opsporing kits (@ Euro 595)?

3. De offerte die we voor de zoektassen en lokstoffen hebben ingediend bedroeg Euro 2902,20. De uiteindelijke kosten zijn iets hoger geworden zoals al eerder aangegeven. Is het mogelijk om jullie een factuur te sturen voor het resterende bedrag van Euro 344,87 (zie ook mijn mail van 18 mei)?

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig

T 5.1.2e (10:00-12:00)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @bijenhouders.nl

I www.bijenhouders.nl

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 2/6/2026 8:08:18 AM
Subject: RE: Communicatie voor Aziatische Hoornhaar
Received: Fri 2/6/2026 8:08:24 AM

Ik zie nu deze. We hebben op dit moment geen aanpak liggen, anders dan dat we nieuw beleid hebben. We zouden hier nog over doorpraten. Ik heb voor nu gevraagd of 5.1.2e ruimte heeft, want ik loop een beetje over momenteel.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 5 februari 2026 16:58
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Communicatie voor Aziatische Hoornhaar

Hoi 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e is bij ons betrokken bij communicatie rond AH beleid, zie CC. Goed om af te stemmen inderdaad!

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 5 februari 2026 14:55
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Communicatie voor Aziatische Hoornhaar

Goedemiddag 5.1.2e,

Zou jij mij alsjeblieft kunnen helpen aan een contactpersoon bij de provincie voor onze communicatieadviseur? We willen graag samen afstemmen hoe de communicatie rondom de Aziatische hoornaar de komende twee jaar wordt ingericht.
Voor het voorjaar bereiden wij communicatie voor over invasieve exoten en plagen die overlast veroorzaken in de openbare ruimte. Daarbij is het belangrijk dat wij hierin op één lijn zitten met de provincie.

Alvast dank voor je hulp.

Met vriendelijke groet

5.1.2e
5.1.2e
Verkeer & Openbare Ruimte | Stedelijk Beheer | Team Groen, Water & Wegen

Gemeente Amsterdam

M 5.1.2e
5.1.2e @amsterdam.nl

Werkdagen: ma, di, wo (ochtend), do, vrij

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 95089, 1090 HB Amsterdam

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

To: 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @tilburg.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @assen.nl]
Cc: 5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @minlnv.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e)
Sent: Wed 4/8/2026 3:31:26 PM
Subject: RE: Concept landelijke website
Received: Wed 4/8/2026 3:35:15 PM
Concept landelijke website Aziatische hoornaar.docx

Beste 5.1.2e, beste allen,

In de bijlage ook mijn reactie op de concepttekst voor de webpagina.

En in reactie op de vraag van 5.1.2e hieronder over onderzoek naar mogelijke effecten van de AZH op de landbouw (imkerij en fruitteelt); daar worden nog weleens vragen over gesteld. O.a. 5.1.2e Zeegers heeft over de fruitteelt wel al wat geschreven (namelijk dat het seizoen niet overeenkomt met het bloeiseizoen van fruitteelt en dat verder alleen druiven in het najaar schade kunnen krijgen, maar die teelt is er nauwelijks in NL). Ik laat daar verder geen onderzoek naar doen (collega's binnen LVVN ook niet bij mijn weten).

En voor wat betreft de imkerij (economische schade); daar laat ik ook geen onderzoek naar doen (vanuit d.Natuur), maar ik kan daar eventueel wel collega's van andere directie op bevragen (we hebben binnen LVVN wel een contactpersoon voor de imkers/honingbijen, omdat het landbouwhuisdieren zijn). Maar eerlijk gezegd; predatie op honingbijen wordt door ons ook wel gezien als bedrijfsrisico waar imkers zelf voor aan de lat staan.

Met groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>
Verzonden: woensdag 8 april 2026 11:06
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: RE: Concept landelijke website

Hallo allen,

Ook van mij een reactie op het concept voor de website. Ik kan er straks helaas niet bij zijn (misschien het laatste halfuur, ligt eraan of mijn afspraak uitloopt).

In Gelderland zijn er statenvragen gesteld over onze aanpak van de AZH dit jaar. Een van de vragen was of we het als gezamenlijke provincies al hebben gehad over of we een onderzoek/analyse gaan laten uitvoeren naar mogelijke effecten van de AZH op de landbouw (imkerij en fruitteelt). Ik heb geantwoord dat we dat niet hebben gedaan omdat onze taak m.b.t. exoten ligt bij het beschermen van de inheemse biodiversiteit en niet bij het voorkomen van effecten op de landbouw.
Heeft een van jullie provincies een dergelijk onderzoek overwogen?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e @gelderland.nl | www.gelderland.nl
werkdagen: dinsdag | woensdag | donderdag | vrijdag

provincie Gelderland

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>
Verzonden: woensdag 8 april 2026 10:40
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e Lnv < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Re: Concept landelijke website

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @tilburg.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Hoi allen,

Sorry voor de late reactie, maar bij deze mijn input.
Tot zo.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e
Afdeling Ruimte
Gemeente Tilburg

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: Donderdag, 2 April, 2026 19:25
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e Lnv < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Concept landelijke website

Goedemiddag,

Bij deze stuur ik jullie de concepttekst voor de webpagina Aziatische hoornaar toe ter voorbereiding van ons overleg volgende week woensdag 8 april. Het is nog niet helemaal af, maar gezien het paasweekend leek het ons goed om het alvast te delen.

Het zou mooi zijn als jullie de aanvullingen en toevoegingen voor het overleg nog kunnen toesturen. Nuttige websites zijn welkom!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e Lnv[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @assen.nl]
Cc: 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @minlnv.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 4/8/2026 8:40:10 AM
Subject: Re: Concept landelijke website
Received: Wed 4/8/2026 8:41:14 AM
Outlook-rz33j3nf
Concept landelijke website Aziatische hoornaar_opm BD.docx

Hoi allen,

Sorry voor de late reactie, maar bij deze mijn input.
Tot zo.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e
Afdeling Ruimte
Gemeente Tilburg

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: Donderdag, 2 April, 2026 19:25
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e Lnv <5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Concept landelijke website

Goedemiddag,

Bij deze stuur ik jullie de concepttekst voor de webpagina Aziatische hoornaar toe ter voorbereiding van ons overleg volgende week woensdag 8 april. Het is nog niet helemaal af, maar gezien het paasweekend leek het ons goed om het alvast te delen.

Het zou mooi zijn als jullie de aanvullingen en toevoegingen voor het overleg nog kunnen toesturen. Nuttige websites zijn welkom!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Provincie Noord-Brabant

Concept landelijke webpagina Aziatische hoornaar

Home > onderwerpen > Aziatische hoornaar

Datum
1 april 2026

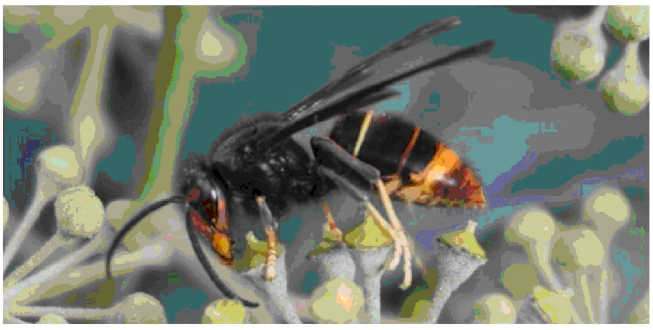

Aziatische hoornaar

Deelonderwerpen		
Herkenning en leefwijze	Risico's imkerij	Veel gestelde vragen?
Risico's volksgezondheid	Wat kunt u zelf doen	
Risico's biodiversiteit	Informatie voor gemeentes	

Kernboodschap

De Aziatische hoornaar komt steeds vaker voor in Nederland en zorgt voor overlast. Dat brengt ook veel vragen en zorgen met zich mee.
Er komen elk jaar heel snel veel nieuwe nesten bij. De soort is daardoor niet meer uit te roeien. We moeten leren omgaan met de Aziatische hoornaar.
Om u zo goed mogelijk te informeren leest u op deze website wat de Aziatische hoornaar is, welke risico's er zijn en wat u zelf kunt doen. Ook leggen we uit wie waarvoor verantwoordelijk is en waar u terecht kunt met uw melding. Je vindt hier antwoord op de meest gestelde vragen en verwijzingen naar andere betrouwbare websites voor meer informatie.

Wat is de Aziatische hoornaar?

De Aziatische hoornaar (ook wel geelpoothoornaar genoemd) is een insect. Deze hoornaar komt van nature niet in Nederland voor en zorgt voor overlast. De Aziatische hoornaar kan ook schadelijk zijn voor honingbijen, hommelsoorten en andere (bestuivende) insecten. We noemen de Aziatische hoornaar daarom ook een invasieve exoot.

Waar komt de Aziatische hoornaar vandaan?

De Aziatische hoornaar komt uit zuidoost Azië en komt sinds 2004 in Europa voor. Waarschijnlijk is de soort per ongeluk via handel naar Europa gekomen. Vanuit Frankrijk heeft de Aziatische hoornaar zich verspreid naar andere landen zoals Portugal, Spanje, Italië, België en Duitsland en ook Nederland.

Verspreiding in Nederland

De Aziatische hoornaar komt inmiddels in heel Nederland voor, maar leeft vooralsnog vooral in het midden en zuiden van Nederland
In 2017 kwam de Aziatische hoornaar Nederland binnen via Vlaanderen. De eerste waarneming was in de provincie Zeeland. Daarna breidt de soort zich snel uit. Het aantal nesten groeit en de hoornaar komt in steeds meer gebieden voor. Tot en met 2023 werden vooral nesten gevonden in Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. In 2024 en 2025 zien we ook een sterke toename in de andere provincies.

Snelle verspreiding

De Aziatische hoornaar kan zich snel verspreiden. Dat komt doordat één nest veel nieuwe koninginnen maakt. Gemiddeld gaat het om ongeveer 250 koninginnen per nest. Een klein deel daarvan overleeft de winter en start in het voorjaar een nieuw nest. Daarnaast heeft de Aziatische hoornaar nog weinig natuurlijke vijanden. Daardoor kan de soort zich ~~snel~~ makkelijk uitbreiden naar nieuwe gebieden.

Wat doet de overheid?

Provincies en gemeentes maken beleid over de aanpak van de Aziatische hoornaar op basis van wetenschappelijke kennis. Zij kijken daarbij naar de mogelijke risico's van de Aziatische hoornaar. De risico's die nu bekend zijn, nemen we serieus. Tegelijk is de Aziatische hoornaar nog een nieuwe soort in Nederland. We zien daarom dat er nog veel vragen en zorgen zijn over de gevolgen van deze soort. Deze vragen en zorgen brengen we in kaart en onderzoeken we. Levert dat nieuwe inzichten op? Dan passen we de aanpak aan.

Willen we ook nog iets kwijt over het aantal koninginnen dat nodig is voor één succesvol nest Vanuit de imkerij wordt namelijk gesuggereerd d nagenoeg elk van de 250 uitgevlogen koninginne een nieuw nest leidt, maar de werkelijkheid ligt a

5.1.2e

04/08/2026 09:49

En ervaringen vanuit andere Europese landen?

5.1.2e

04/08/2026 09:50

Herkenning en leefwijze

Kernboodschap

De Aziatische hoornaar is een sociale wesp die in groepen leeft. Hij is groter dan een gewone wesp en kleiner dan de Europese hoornaar. Door het jaar heen bouwt de Aziatische hoornaar verschillende nesten. Ook is het belangrijk om te weten dat de Aziatische hoornaar defensief is. Dat betekent dat hij steekt om zichzelf of zijn nest te verdedigen, vooral als u te dichtbij het nest komt. Op deze pagina leest u meer over de herkenning en leefwijze van de Aziatische hoornaar.

Herkenning

De Aziatische hoornaar is vooral zwart met een opvallende gele band op het achterlijf. De poten zijn zwart met een geel uiteinde. Daarnaast heeft de Aziatische hoornaar een zwarte kop met een geel gezicht. Werksters worden tussen de 1,7 en 2,5 cm groot, de koningin wordt ongeveer 3 cm groot.

De inheemse Europese hoornaar is groter dan de Aziatische hoornaar en heeft veel meer geel op haar achterlijf. Het borststuk en kop van de Europese hoornaar zijn roodbruin.

Meer informatie over de herkenning van de Aziatische hoornaar vind je op PM.

Aziatische hoornaar

Europese hoornaar

Leefwijze

De Aziatische hoornaar is net zoals de Europese hoornaar en limonadewespen een sociale wesp. Een volk (ook wel kolonie genoemd) hoornaars bestaat uit één koningin en honderden werksters. Een volk kan aan het eind van het seizoen uitgroeien tot wel 2.000 tot 3.000 hoornaars, inclusief jonge koninginnen en mannetjes. De koningin legt als enige van het volk eitjes. De werksters verzorgen het nest en de larven.

[voedsel]

Aziatische hoornaars voeden hun larven met insecten. Het zijn opportunistische jagers die prooien vangen die veel voorkomen en makkelijk te vangen zijn. De Aziatische hoornaar heeft daarom een voorkeur voor honingbijen, andere sociale wespen (zoals limonadewespen) en vliegen. De werksters zelf leven van nectar van bloemen van bijvoorbeeld klimop.
De Aziatische hoornaar heeft in Nederland nog geen natuurlijke vijanden. In zuid Europese landen lijkt de wespendief de soort te hebben ontdekt als nieuwe voedselbron.

Ik kan me voorstellen dat dit "te veel' info is, ma
vind het belangrijk om het niet te veel in te korte
is dit de basis van ons verhaal: het is geen
monsterwesp, maar een dier dat z'n ding doet. Da
moeten we mee leren omgaan. Deze info is ook n
niet overzichtelijk op één website te vinden, dus
om het hier compact te bundelen

5.1.2e
04/01/2026 17:01

Ik ben het met je eens en vind de balans tussen c
en detail prima.

5.1.2e
04/08/2026 09:52

Hoeveel wespen in nest duitse/gewone wesp of
Europese hoornaar?

5.1.2e
04/01/2026 17:06

Gewone wesp tot wel 10.000 en Duitse iets mind
langkopwespen hebben beduidend kleinere neste
enkele honderden werksters. Europese hoornaar
volgens mij tussen de 500-700 werksters, dus vee
minder dan de geelpoot.

5.1.2e
04/08/2026 10:01

Misschien nog ergens het nu van wespen en hoor
noemen? Het zijn namelijk uitstekende bestruide
andere overlastgevende soorten zoals vliegen en
wespen.

5.1.2e
04/08/2026 10:33

Check of dit klopt. Dacht dat de insecten uitsluite
voor larven waren

5.1.2e
04/01/2026 15:40

In basis wel, maar volgens mij zijn ze als imago
volledig vega. Inderdaad goed om na te checken
lijkt me teveel diepgang voor de website.

5.1.2e
04/08/2026 09:56

Ik ben van mening dat we het vooral moeten hebl
van schimmels, bacteriën en andere parasieten. W
we dat ook noemen?

5.1.2e
04/08/2026 09:54

[levenscyclus]

De levenscyclus van Aziatische hoornaars begint met de koningin die na de winter ontwaakt. Zij bouwt een nieuw nest en legt de eerste eitjes. Als deze eitjes uitkomen worden ze verzorgt door de koningin totdat deze larven zich verpoppen tot werksters. De werksters nemen de verzorging van de larven over en breiden het nest uit. Het volk groeit gedurende het seizoen en produceert vanaf de nazomer nieuwe koninginnen en mannetjes. Rond oktober en november verlaten de nieuwe koninginnen het nest om een schuilplaats te zoeken voor de winter. Na 15 november zijn de meeste nesten zo goed als leeg: de werksters sterven en de jonge koninginnen overwinteren buiten het nest. Slechts 1 tot 10 procent van de bevruchte koninginnen overleeft de winter én hiervan zal slechts een klein deel daadwerkelijk erin slagen om een nieuw nest te stichtten.

Top! Goede nuance.

5.1.2e

04/08/2026 10:01

[nesten]

De Aziatische hoornaar maakt in de loop van het jaar verschillende nesten, afhankelijk van de fase van de kolonie:

Voorjaarsnesten (klein, vaak laag bij de grond)

In maart-april bouwt de koningin een embryonest. Dit is vaak niet groter dan een pingpongbal en hangt op beschutte plekken zoals in een schuurtje, vogelhuisje, spouwmuur, onder een dakrand of in een heg.

In mei-juni groeit dit nest uit met werksters tot een primair nest. Het nest is nog steeds relatief klein en bolvormig.

Zomernesten (groot, vaak hoog in de boom):

In juli bouwen de werksters een secundair nest (het tweede nest), ook wel het zomernest genoemd. Dit nest is veel groter (tot wel 70 cm), hangt meestal hoog in bomen en heeft een vliegopening aan de zijkant. Het nest is gemaakt van papierachtig materiaal en valt vaak pas op als de bladeren beginnen te vallen.

Meer informatie over de leefwijze en de nesten van de Aziatische hoornaar vindt u hier

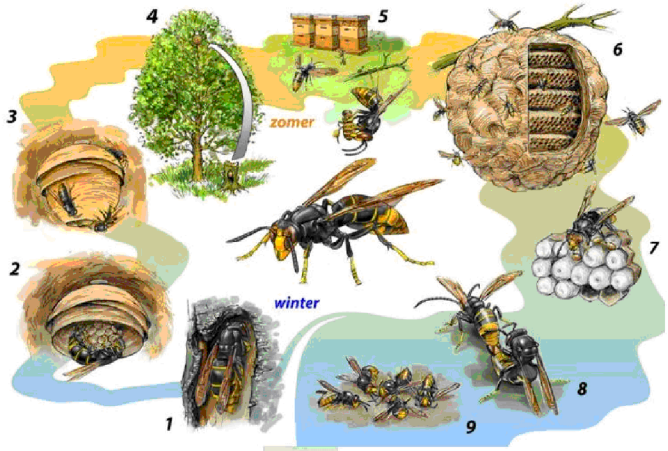

Levenscyclus van de Aziatische hoornaar

Check of afbeelding gebruikt mag worden (illusti
EIS. 5.1.2e

5.1.2e

04/01/2026 15:36

Relevante bronnen

Willen we ook nog verwijzen naar de NBV of de taskforce?

5.1.2e
04/08/2026 10:03

Site	Eigenaar	opmerking
Herkenning Aziatische hoornaar - kenniscentruminsecten.nl	EIS kenniscentrum insecten	Inclusief vergelijking met gelijkende soorten
EIS2024-06_ZeegersBuesink_2024_Aziatische_Hoornaar.pdf	EIS kenniscentrum insecten	
Aziatische hoornaar / geelpoothoornaar (Vespa velutina nigrithorax): alle info	Wespenstichting	
https://www.natuurpunt.be/soorten/insecten-ongewerveld/aziatische-hoornaar	Natuurpunt	Vlaamse website, met filmpje over herkenning
Aziatische hoornaar | Invasieve Exoten	Kennisnetwerp invasieve exoten	Inclusief filmpje over herkenning

Risico's volksgezondheid

Kernboodschap

De steek van de Aziatische hoornaar doet pijn, maar voor de meeste mensen is een steek niet gevaarlijk. De risico's zijn vergelijkbaar met die van andere wespen en hoornaars. Voor mensen met een allergie voor wespengif kan een steek wel gevaarlijk zijn. Dan is altijd medische hulp nodig. Bij een allergische reactie of andere acute situatie belt u 112.
Uw gemeente of provincie bekijkt per nest of er een risico is voor de veiligheid van mensen.

Op deze pagina vindt u meer informatie over het gedrag van de Aziatische hoornaar en de risico's voor de volksgezondheid en veiligheid voor mensen.

Gedrag van de Aziatische hoornaar

De Aziatische Hoornaar is een defensief insect. Dat betekent dat hij alleen aanvalt als hij zich bedreigd voelt.

De Aziatische hoornaar komt niet af op zoet eten of drinken. Dat is anders dan bij veel andere wespen, zoals de limonadewesp. Als u de Aziatische hoornaar met rust laat, dan laat hij u ook met rust.
Dit geldt ook voor nesten. Nesten die niet worden verstoord, bijvoorbeeld hoog in een boom, zijn meestal niet gevaarlijk. Wordt het nest wel verstoord dan verdedigen de hoornaars hun nest fel. Dat doen zij net als andere wespensoorten. Blijf daarom altijd op afstand van een nest (minimaal 5 meter). Controleer ook eerst uw heg of boom voordat u gaat snoeien.

Steek van de Aziatische hoornaar

Een steek van de Aziatische hoornaar doet pijn. De steek is niet gevaarlijker dan die van een gewone wesp. Een steek kan wel gevaarlijk zijn als u allergisch bent voor wespen of bijen. Bel in dat geval 112. Ook bij een steek in de hals of mond is het verstandig om direct een arts te bellen.

Meer informatie over wat u kunt doen bij een wespensteek vindt u op de website van het Rode Kruis [link toevoegen]

Meerdere steken en extra risico

Het risico voor de mens wordt groter bij meerdere steken tegelijk. Dit kan gebeuren als Aziatische hoornaars hun nest verdedigen. Bij meerdere steken komt er meer gif in het lichaam. Dat kan gevaarlijk zijn. De Aziatische hoornaar kan ook gif in de ogen spuiten. Dit kan oogletsel veroorzaken.

Bekijk hier wat u kunt doen om het risico op gevaarlijke situaties en steekincidenten te verkleinen

Relevante bronnen en Q&A

PM

Ik denk dat we ook iets moeten zeggen over het g
bij herhaaldelijk steken. Dat is namelijk wel relev
aannemelijk bij defensief gedrag nabij nesten.
5.1.2e
04/08/2026 10:04

Het risico zit met name in het onbewust en onver
verstoren.
5.1.2e
04/08/2026 10:06

arts of 112?
5.1.2e
01/01/1900

Jullie hebben overal aan gedacht. Goed bezig!
5.1.2e
04/08/2026 10:07

Link naar deelonderwerp wat kunt u zelf doen
5.1.2e
04/01/2026 16:54

Risico's biodiversiteit

Aziatische hoornaars jagen op insecten, maar huidige impact lijkt mee te vallen

- Kunnen lokaal een ongewenste extra drukfactor vormen
- Landscape of fear

Ik zou zeker benoemen dat het een potentieel risi
zijn, maar ook nuanceren door te noemen dat er v
biodiversiteit grotere problemen/oorzaken zijn.

5.1.2e

04/08/2026 10:08

Wat kunt zelf doen?

Kernboodschap

De Aziatische hoornaar komt steeds vaker voor in Nederland. De soort kan niet meer worden uitgeroeid. We moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Gemeenten en provincies maken daarom bewuste keuzes. Zij kijken per situatie wat nodig en mogelijk is. Niet elk nest wordt automatisch weggehaald door de overheid. Dat is ook niet altijd nodig, want niet elk nest vormt een gevaar.

Ziet u een Aziatische hoornaar of een nest? Dan kunt u zelf helpen om overlast of onveilige situaties te voorkomen. Verwijder een nest nooit zelf. Schakel altijd een professionele bestrijder in.

Melden van nesten

Ziet u een nest van de Aziatische hoornaar? Meld dit dan. Hoe u een nest meldt, verschilt per gemeente of provincie. Dat komt doordat meerdere overheden betrokken zijn bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. In sommige provincies worden nesten door de provincie bestreden. In de andere provincies hebben gemeenten een grotere rol.

Link naar "herkenning en leefwijze"

5.1.2e
04/02/2026 15:38

Na uw melding wordt bekeken:

- Of het om de Aziatische hoornaar gaat
- Of het nest een risico vormt voor de veiligheid van mensen
- Of het nest wordt verwijderd.

Ook dit hangt van de verantwoordelijkheid af. Vo gemeenten zeker waar maar als provincie beoord ook de impact op biodiversiteit (N2000).

5.1.2e
04/08/2026 10:11

Provincies en gemeentes bepalen zelf welke nesten ze wel en niet weghalen, maar maken daarbij altijd een afweging van de risico's. Als u melding maakt, kijken provincies of gemeentes of het inderdaad om de Aziatische hoornaar gaat en of het nest verwijderd moet worden. Losse hoornaars hoeft u niet te melden bij de overheid.

Meld uitsluitend nesten! Een Aziatische hoornaar tuin of openbare ruimte ...

5.1.2e
04/08/2026 10:14

Wilt u weten wat de aanpak binnen uw provincie is? Klik op onderstaande kaart op uw provincie om naar de provinciale website te worden doorgestuurd

<Kaart invoegen waar je op de provincie kunt klikken en vanuit daar naar de provinciale pagina wordt gestuurd met meer uitleg.>

Voorkom overlast of gevaarlijke situaties

Niet elk nest is gevaarlijk. Het is vooral belangrijk om nesten niet te verstoren. Blijf daarom uit de buurt van een nest (minimaal 5 meter) en zorg dat het nest niet verstoord kant worden door spelende kinderen of huisdieren.

We moeten de willekeur aan afstanden wel zien t ondervangen of met een* extra toelichten. Eventu ook afhankelijk van het seizoen.

5.1.2e
04/08/2026 10:15

Gaat u uw boom of heg snoeien of uw schuur opruimen? Lijk dan van te voren goed of er misschien een nest in uw haag, boom of schuur zit. Stel de werkzaamheden uit als er een nest in de heg of boom zit.

Aziatische hoornaars die in de tuin op zoek zijn naar voedsel zorgen over het algemeen niet voor overlast omdat ze niet worden aangetrokken door zoete drankjes en ons eten. Als u wel overlast ervaart van de Aziatische hoornaar in uw tuin, dan kunt u verschillende maatregelen treffen om de overlast te verminderen. Deze vuistregels gelden ook voor andere wespensoorten.

- Blijf rustig en sla niet naar de hoornaars

M.u.v. rottend fruit en/of alcohol.

5.1.2e
04/08/2026 10:16

- Zet zoet en drinken afgedekt weg
- Ruim rottend (val)fruit, etensresten en afval snel op
- Richt een buffetje in met fruit in een rustige 5 12e van de tuin. Hiermee leidt u de hoornaars en andere wespen naar een plek waar ze niet voor overlast zorgen

Bestrijding van de Aziatische hoornaar

Omdat hoornaars (en andere wespen) hun nest verdedigen is het~~Het is~~ gevaarlijk om zelf het nest van de Aziatische hoornaar te bestrijden. Schakel daarom altijd een professionele bestrijder in als u een nest wilt laten verwijderen. Let er daarbij op dat de bestrijder zonder gif werkt. Het gebruik van gif buitenshuis is bij wet verboden en gevaarlijk voor mens, (huis)dier en milieu. Nesten kunnen gifvrij worden bestreden met speciale stofzuigersystemen die Aziatische hoornaars in en rondom het nest opzuigen. Het nest zelf wordt in een bak geplaatst en ingevroren.

Sommige nesten worden door de overheid weggehaald. Neem daarom eerst contact op met uw gemeente of provincie als u een nest wilt laten bestrijden.

Meer informatie over de bestrijding van de Aziatische hoornaar vindt u hier

Imkerij en de Aziatische hoornaar

Kernboodschap
De betrokkenheid vanuit de imkerij is groot en wordt gewaardeerd. Imkers vormen een belangrijke schakel bij de signalering en opsporing van de Aziatische hoornaar. De overheid werkt daarom waar mogelijk samen met imkers en maakt op verschillende niveaus afspraken.

Vertegenwoordigers vanuit de imkerij zijn zowel op landelijk, provinciaal én lokaal niveau betrokken bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. De Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV) is namens de imkerverenigingen het centrale aanspreekpunt voor overheden bij de aanpak van de Aziatische hoornaar.

Impact op imkerij
De Aziatische hoornaar vormt een bedreiging voor honingbijen. Voor de Aziatische hoornaar zijn honingbijen een aantrekkelijke prooi en Aziatische hoornaars vliegen dan ook vaak bij bijenkasten om op honingbijen te jagen. De hoeveelheid honingbijen die worden gevangen hangt af van verschillende factoren zoals het aantal bijenkasten op één locatie, ~~en~~ de hoeveelheid hoornaarnesten in de omgeving en het aanbod van alternatieve prooien.
De aanwezigheid van de Aziatische hoornaar zorgt ook voor stress bij het bijenvolk. Hierdoor treedt foerageerverlamming op: honingbijen durven de bijenkast niet meer uit om nectar te halen waardoor het volk verzwakt de winter in gaat.

Misschien met mooie actiefoto?
5.1.2e
04/01/2026 16:40

Het is belangrijk om op te merken dat de Aziatische hoornaar niet de enige bedreiging is voor honingbijen (en andere insecten). Het gebruik van (landbouw)gif, ziektes en parasieten, verdroging en het afnemen van geschikt leefgebied zorgen er ook voor dat bijenvolken verzwakken. De Aziatische hoornaar is daarmee weliswaar een zichtbare, maar zeker niet de enige bedreiging voor honingbijen.

Uitstekende nuance!
5.1.2e
04/08/2026 10:29

Kastbescherming
De Aziatische hoornaar kan niet meer worden uitgeroeid en we moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Dit vraagt om aanpassingen in de imkerij. Zo zijn er verschillende methodes om honingbijen te beschermen tegen de Aziatische hoornaar. Zo zijn er constructies op de markt die aan of rondom de bijenkast kunnen worden geplaatst waardoor honingbijen veiliger in en uit de kast kunnen vliegen. Hierdoor ervaren ze minder stress door de Aziatische hoornaar.

Zie voor meer informatie website NBV

Informatie voor gemeentes

Kernboodschap

Het is niet langer mogelijk om de Aziatische hoornaar uit te roeien en we moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Hierdoor veranderd de manier waarop overheden omgaan met deze soort. Verschillende provincies bouwen de bestrijding van de Aziatische hoornaar af en beperken zich tot hun verantwoordelijkheden ten aanzien van biodiversiteit. Tegelijkertijd zijn gemeentes vanuit hun taken ten aanzien van openbare orde en veiligheid genoodzaakt om keuzes te maken over de manier waarop zij met nesten omgaan die niet langer door de provincie worden bestreden.

Het Rijk en provincies streven naar het geven duidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden. Daarbij ondersteunen provincies gemeentes om de aanpak van de Aziatische hoornaar zo goed mogelijk te organiseren. Dit doen we onder andere door het inrichten van een speciale kennispagina waarin praktische informatie voor gemeentes wordt gedeeld.

Dit is de pagina waar bv de info bladen van Limb kunnen worden gedeeld. We moeten nog besprek waar deze pagina het beste kan komen. Bv via stadswerk?

5.1.2e
04/02/2026 14:08

Rollen en verantwoordelijkheden

De aanpak van invasieve exoten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en gebeurd op basis van verschillende belangen en wettelijke kaders. Hierdoor kan de rolverdeling tussen overheden of andere belanghebbenden soms onduidelijk zijn. Dit zien we ook bij de Aziatische hoornaar.

De provincies bestrijden invasieve exoten als onderdeel van hun wettelijke natuurtaken. Één van deze taken is het nemen van uitroeiings- of beheersmaatregelen tegen invasieve exoten van de Europese Unielijst. De Europese unielijst maakt deel uit van de Europese exotenverordening die is gericht op de bescherming van de biodiversiteit.
Unielijstsoorten die nog in de vestigingsfase zitten (soorten die nog weinig voorkomen) worden actief door de provincie bestreden terwijl wijdverspreide soorten, zoals de Aziatische hoornaar worden beheerst. Provincies bepalen zelf hoe ze een wijdverspreide soort beheersen en maken hiervoor een kosten- en baten afweging. Zo kiezen veel zuidelijke provincies ervoor om de actieve bestrijding af te bouwen en zich uitsluitend te richten op nesten die een gevaar vormen voor de biodiversiteit. Noordelijke provincies kiezen nog voor het internsief bestrijden van nesten omdat de aantallen in het noorden veel lager zijn.

Gemeentes hebben geen formele taak op grond van de Europese exotenverordening, maar staan wel aan de lat voor openbare orde en veiligheid. Sommige nesten van de Aziatische hoornaar brengen risico's met zich mee voor de volksgezondheid en zijn daarom een punt van aandacht voor gemeentes. De aanpak van de Aziatische hoornaar is voor gemeentes is geen nieuwe wettelijke taak, maar wel een nieuwe plaagsoort waarvoor een aanpak moet worden opgesteld en middelen moeten worden gereserveerd. De Aziatische hoornaar moet gezien worden als soort die voor overlast kan zorgen, net zoals bijvoorbeeld limonadewespen.

To: 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @tilburg.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e Lnv[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @assen.nl]
Cc: 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @minlnv.nl]
From: 5.1.2e , 5.1.2e
Sent: Thur 4/9/2026 8:12:51 AM
Subject: RE: Concept landelijke website
Received: Thur 4/9/2026 8:13:52 AM
Concept landelijke website Aziatische hoornaar_opm BD_opm IS_opm LZ.docx

Hoi allen,

Misschien wat mosterd na de maaltijd, maar bijgevoegd ook nog mijn opmerkingen.
Ik ben wel benieuwd of jullie het nog over de naamgeving gehad hebben. EIS gebruikt namelijk de nieuwe naam: 'geelpoothoornaar'.
Verder heb ik vooral wat informatie over de gezondheidsrisico's bijgevoegd, maar misschien heeft 5.1.2e die ook al ingebracht.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWEZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

WEB www.provinciegroningen.nl

provincie groningen

Van: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>
Verzonden: woensdag 8 april 2026 11:06
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e Lnv < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: RE: Concept landelijke website

Hallo allen,

Ook van mij een reactie op het concept voor de website. Ik kan er straks helaas niet bij zijn (misschien het laatste halfuur, ligt eraan of mijn afspraak uitloopt).

In Gelderland zijn er statenvragen gesteld over onze aanpak van de AZH dit jaar. Een van de vragen was of we het als gezamenlijke provincies al hebben gehad over of we een onderzoek/analyse gaan laten uitvoeren naar mogelijke effecten van de AZH op de landbouw (imkerij en fruitteelt). Ik heb geantwoord dat we dat niet hebben gedaan omdat onze taak m.b.t. exoten ligt bij het beschermen van de inheemse biodiversiteit en niet bij het voorkomen van effecten op de landbouw.
Heeft een van jullie provincies een dergelijk onderzoek overwogen?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e @gelderland.nl | www.gelderland.nl
werkdagen: dinsdag | woensdag | donderdag | vrijdag

provincie
Gelderland

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>
Verzonden: woensdag 8 april 2026 10:40
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e Lnv < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Re: Concept landelijke website

> U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @tilburg.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Hoi allen,

Sorry voor de late reactie, maar bij deze mijn input.
Tot zo.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e
Afdeling Ruimte
Gemeente Tilburg

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: Donderdag, 2 April, 2026 19:25
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e Lnv < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Concept landelijke website

Goedemiddag,

Bij deze stuur ik jullie de concepttekst voor de webpagina Aziatische hoornaar toe ter voorbereiding van ons overleg volgende week woensdag 8 april. Het is nog niet helemaal af, maar gezien het paasweekend leek het

ons goed om het alvast te delen.

Het zou mooi zijn als jullie de aanvullingen en toevoegingen voor het overleg nog kunnen toesturen. Nuttige websites zijn welkom!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Provincie Noord-Brabant

Concept landelijke webpagina Aziatische hoornaar

Home > onderwerpen > Aziatische hoornaar

Datum

1 april 2026

Aziatische hoornaar

Deelonderwerpen		
Herkenning en leefwijze	Risico's imkerij	Veel gestelde vragen?
Risico's volksgezondheid	Wat kunt u zelf doen	
Risico's biodiversiteit	Informatie voor gemeentes	

Kernboodschap

De Aziatische hoornaar komt steeds vaker voor in Nederland en zorgt voor overlast. Dat brengt ook veel vragen en zorgen met zich mee.
Er komen elk jaar heel snel veel nieuwe nesten bij. De soort is daardoor niet meer uit te roeien. We moeten leren omgaan met de Aziatische hoornaar.
Om u zo goed mogelijk te informeren leest u op deze website wat de Aziatische hoornaar is, welke risico's er zijn en wat u zelf kunt doen. Ook leggen we uit wie waarvoor verantwoordelijk is en waar u terecht kunt met uw melding. Je vindt hier antwoord op de meest gestelde vragen en verwijzingen naar andere betrouwbare websites voor meer informatie.

Wat is de Aziatische hoornaar?

De Aziatische hoornaar (ook wel geelpoothoornaar genoemd) is een insect. Deze hoornaar komt van nature niet in Nederland voor en zorgt voor overlast. De Aziatische hoornaar kan ook schadelijk zijn voor honingbijen, hommelsoorten en andere (bestuivende) insecten. We noemen de Aziatische hoornaar daarom ook een invasieve exoot.

Waar komt de Aziatische hoornaar vandaan?

De Aziatische hoornaar komt uit zuidoost Azië en komt sinds 2004 in Europa voor. Waarschijnlijk is de soort per ongeluk via handel naar Europa gekomen. Vanuit Frankrijk heeft de Aziatische hoornaar zich verspreid naar andere landen zoals Portugal, Spanje, Italië, België en Duitsland en ook Nederland.

Erbij nog een kopje 'risico's fruitteelt' hier krege een statenvraag over, maar deze vraag leeft denk bij agrariers. Wat ik hierover vindt is dat er voora geen aanwijzingen zijn, ook niet uit België, dat d fruitteelt schade heeft van de AZH

5.1.2e 5.1.2e
04/08/2026 10:52

Hier staat nog iets over schade bij druiventelers i zuidelijke landen. Indirecte schade door jagen op bestuivers is verwaarloosbaar met als toelichting timing verschilt, bestuivers vooral actief in het vo de geelpoothoornaar heeft hoogste impact in naja

5.1.2e
04/09/2026 09:21

Ik zie dat EIS al over is naar Geelpoothoornaar al naam: Geelpoothoornaar - kenniscentruminsecter We zitten nu in een overgangsfase van de ene naa naar de andere, misschien toch aansluiten bij EIS Naturalis naamgeving?

5.1.2e
04/09/2026 09:18

Een reden om mee te gaan in de nieuwe naam is misschien de verwarring met de Aziatische reuzenhoornaar (vespa mandarinia) die nog wel e de media opduikt als 'horrorinsect'

5.1.2e
04/09/2026 09:29

Verspreiding in Nederland

De Aziatische hoornaar komt inmiddels in heel Nederland voor, maar leeft vooralsnog vooral in het midden en zuiden van Nederland. Het is wel de verwachting dat de soort zich verder naar het noorden verspreid.

In 2017 kwam de Aziatische hoornaar Nederland binnen via Vlaanderen. De eerste waarneming was in de provincie Zeeland. Daarna breidt de soort zich snel uit. Het aantal nesten groeit en de hoornaar komt in steeds meer gebieden voor. Tot en met 2023 werden vooral nesten gevonden in Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. In 2024 en 2025 zien we ook een sterke toename in de andere provincies.

Snelle verspreiding

De Aziatische hoornaar kan zich snel verspreiden. Dat komt doordat één nest veel nieuwe koninginnen maakt. Gemiddeld gaat het om ongeveer 250 koninginnen per nest. Een klein deel daarvan overleeft de winter en start in het voorjaar een nieuw nest. Daarnaast heeft de Aziatische hoornaar nog weinig natuurlijke vijanden. Daardoor kan de soort zich ~~snel~~ makkelijk uitbreiden naar nieuwe gebieden.

Wat doet de overheid?

Provincies en gemeentes maken beleid over de aanpak van de Aziatische hoornaar op basis van wetenschappelijke kennis. Zij kijken daarbij naar de mogelijke risico's van de Aziatische hoornaar. De risico's die nu bekend zijn, nemen we serieus. Tegelijk is de Aziatische hoornaar nog een nieuwe soort in Nederland. We zien daarom dat er nog veel vragen en zorgen zijn over de gevolgen van deze soort. Deze vragen en zorgen brengen we in kaart en onderzoeken we. Levert dat nieuwe inzichten op? Dan passen we de aanpak aan.

Willen we ook nog iets kwijt over het aantal koninginnen dat nodig is voor één succesvol nest Vanuit de imkerij wordt namelijk gesuggereerd d nagenoeg elk van de 250 uitgevlogen koninginne een nieuw nest leidt, maar de werkelijkheid ligt a

5.1 2c

04/08/2026 09:49

En ervaringen vanuit andere Europese landen?

5.1 2c

04/08/2026 09:50

Herkenning en leefwijze

Kernboodschap

De Aziatische hoornaar is een sociale wesp die in groepen leeft. Hij is groter dan een gewone wesp en kleiner dan de Europese hoornaar. Door het jaar heen bouwt de Aziatische hoornaar verschillende nesten. Ook is het belangrijk om te weten dat de Aziatische hoornaar defensief is. Dat betekent dat hij steekt om zichzelf of zijn nest te verdedigen, vooral als u te dichtbij het nest komt. Op deze pagina leest u meer over de herkenning en leefwijze van de Aziatische hoornaar.

Herkenning

De Aziatische hoornaar is vooral zwart met een opvallende gele band op het achterlijf. De poten zijn zwart met een geel uiteinde. Daarnaast heeft de Aziatische hoornaar een zwarte kop met een geel gezicht. Werksters worden tussen de 1,7 en 2,5 cm groot, de koningin wordt ongeveer 3 cm groot.

De inheemse Europese hoornaar is groter dan de Aziatische hoornaar en heeft veel meer geel op haar achterlijf. Het borststuk en kop van de Europese hoornaar zijn roodbruin.

Meer informatie over de herkenning van de Aziatische hoornaar vind je op PM.

Aziatische hoornaar

Europese hoornaar

Leefwijze

De Aziatische hoornaar is net zoals de Europese hoornaar en limonadewespen een sociale wesp. Een volk (ook wel kolonie genoemd) hoornaars bestaat uit één koningin en honderden werksters. Een volk kan aan het eind van het seizoen uitgroeien tot wel 2.000 tot 3.000 hoornaars, inclusief jonge koninginnen en mannetjes. De koningin legt als enige van het volk eitjes. De werksters verzorgen het nest en de larven.

[voedsel]

Aziatische hoornaars voeden hun larven met insecten. Het zijn opportunistische jagers die prooien vangen die veel voorkomen en makkelijk te vangen zijn. De Aziatische hoornaar heeft daarom een voorkeur voor honingbijen, andere sociale wespen (zoals limonadewespen) en vliegen. De werksters zelf leven van nectar van bloemen van bijvoorbeeld klimop.
De Aziatische hoornaar heeft in Nederland nog geen natuurlijke vijanden. In zuid Europese landen lijkt de wespendief de soort te hebben ontdekt als nieuwe voedselbron.

Suggestie: Geelpoothoornaar - kenniscentruminse

5.1.2e
04/09/2026 09:25

Ik kan me voorstellen dat dit "te veel' info is, ma
vind het belangrijk om het niet te veel in te korte
is dit de basis van ons verhaal: het is geen
monsterwesp, maar een dier dat z'n ding doet. Da
moeten we mee leren omgaan. Deze info is ook n
niet overzichtelijk op één website te vinden, dus
om het hier compact te bundelen

5.1.2e
04/01/2026 17:01

Ik ben het met je eens en vind de balans tussen c
en detail prima.

5.1.2e
04/08/2026 09:52

Hoeveel wespen in nest duitse/gewone wesp of Europese hoornaar?

5.1.2e
04/01/2026 17:06

Gewone wesp tot wel 10.000 en Duitse iets mind
langkopwespen hebben beduidend kleinere neste
enkele honderden werksters. Europese hoornaar
volgens mij tussen de 500-700 werksters, dus vee
minder dan de geelpoot.

5.1.2e
04/08/2026 10:01

Misschien nog ergens het nu van wespen en hoor
noemen? Het zijn namelijk uitstekende bestruide
andere overlastgevende soorten zoals vliegen en
wespen.

5.1.2e
04/08/2026 10:33

Check of dit klopt. Dacht dat de insecten uitsluite
voor larven waren

5.1.2e
04/01/2026 15:40

In basis wel, maar volgens mij zijn ze als imago
volledig vega. Inderdaad goed om na te checken
lijkt me teveel diepgang voor de website.

5.1.2e
04/08/2026 09:56

Ik ben van mening dat we het vooral moeten hebl
van schimmels, bacteriën en andere parasieten. W
we dat ook noemen?

5.1.2e
04/08/2026 09:54

[levenscyclus]

De levenscyclus van Aziatische hoornaars begint met de koningin die na de winter ontwaakt. Zij bouwt een nieuw nest en legt de eerste eitjes. Als deze eitjes uitkomen worden ze verzorgt door de koningin totdat deze larven zich verpoppen tot werksters. De werksters nemen de verzorging van de larven over en breiden het nest uit. Het volk groeit gedurende het seizoen en produceert vanaf de nazomer nieuwe koninginnen en mannetjes. Rond oktober en november verlaten de nieuwe koninginnen het nest om een schuilplaats te zoeken voor de winter. Na 15 november zijn de meeste nesten zo goed als leeg: de werksters sterven en de jonge koninginnen overwinteren buiten het nest. Slechts 1 tot 10 procent van de bevruchte koninginnen overleeft de winter én hiervan zal slechts een klein deel daadwerkelijk erin slagen om een nieuw nest te stichtten.

Top! Goede nuance.

5.1.2e
04/08/2026 10:01

[nesten]

De Aziatische hoornaar maakt in de loop van het jaar verschillende nesten, afhankelijk van de fase van de kolonie:

Voorjaarsnesten (klein, vaak laag bij de grond)
In maart-april bouwt de koningin een embryonest. Dit is vaak niet groter dan een pingpongbal en hangt op beschutte plekken zoals in een schuurtje, vogelhuisje, spouwmuur, onder een dakrand of in een heg.
In mei-juni groeit dit nest uit met werksters tot een primair nest. Het nest is nog steeds relatief klein en bolvormig.

Zomernesten (groot, vaak hoog in de boom):
In juli bouwen de werksters een secundair nest (het tweede nest), ook wel het zomernest genoemd. Dit nest is veel groter (tot wel 70 cm), hangt meestal hoog in bomen en heeft een vliegopening aan de zijkant. Het nest is gemaakt van papierachtig materiaal en valt vaak pas op als de bladeren beginnen te vallen.

Meer informatie over de leefwijze en de nesten van de Aziatische hoornaar vindt u hier

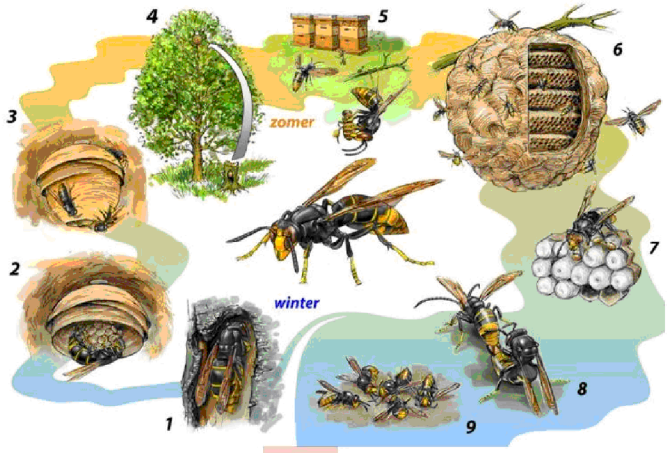

Levenscyclus van de Aziatische hoornaar

Check of afbeelding gebruikt mag worden (illustr
EIS/ 5.1.2e

5.1.2e
04/01/2026 15:36

Willen we ook nog verwijzen naar de NBV of de taskforce?

5.1.2e

04/08/2026 10:03

Aziatische hoornaar | Agentschap voor Natuur en hier staat ook een kopje in over effecten op de landbouw

5.1.2e 5.1.2e

04/08/2026 10:58

Relevante bronnen

Site	Eigenaar	opmerking
Herkenning Aziatische hoornaar - kenniscentruminsecten.nl	EIS kenniscentrum insecten	Inclusief vergelijking met gelijkende soorten
EIS2024-06_ZeegersBuesink_2024_Aziatische_Hoornaar.pdf	EIS kenniscentrum insecten	
Aziatische hoornaar / geelpoothoornaar (Vespa velutina nigrithorax): alle info	Wespenstichting	
https://www.natuurpunt.be/soorten/insecten-ongewerveld/aziatische-hoornaar	Natuurpunt	Vlaamse website, met filmpje over herkenning
Aziatische hoornaar | Invasieve Exoten	Kennisnetwerp invasieve exoten	Inclusief filmpje over herkenning

Risico's volksgezondheid

Kernboodschap

De steek van de Aziatische hoornaar doet pijn, maar voor de meeste mensen is een steek niet gevaarlijk. De risico's zijn vergelijkbaar met die van andere wespen en hoornaars. Voor mensen met een allergie voor wespengif kan een steek wel gevaarlijk zijn. Dan is altijd medische hulp nodig. Bij een allergische reactie of andere acute situatie belt u 112.
Uw gemeente of provincie bekijkt per nest of er een risico is voor de veiligheid van mensen.

Op deze pagina vindt u meer informatie over het gedrag van de Aziatische hoornaar en de risico's voor de volksgezondheid en veiligheid voor mensen.

Gedrag van de Aziatische hoornaar

De Aziatische Hoornaar is een defensief insect. Dat betekent dat hij alleen aanvalt als hij zich bedreigd voelt.

De Aziatische hoornaar komt niet af op zoet eten of drinken. Dat is anders dan bij veel andere wespen, zoals de limonadewesp. Als u de Aziatische hoornaar met rust laat, dan laat hij u ook met rust.
Dit geldt ook voor nesten. Nesten die niet worden verstoord, bijvoorbeeld hoog in een boom, zijn meestal niet gevaarlijk. Wordt het nest wel verstoord dan verdedigen de hoornaars hun nest fel. Dat doen zij net als andere wespensoorten. Blijf daarom altijd op afstand van een nest (minimaal 5 meter). Controleer ook eerst uw heg of boom voordat u gaat snoeien.

Steek van de Aziatische hoornaar

Een steek van de Aziatische hoornaar doet pijn. De steek is niet gevaarlijker dan die van een gewone wesp. Een steek kan wel gevaarlijk zijn als u allergisch bent voor wespen of bijen. Bel in dat geval 112. Ook bij een steek in de hals of mond is het verstandig om direct een arts te bellen.

Meer informatie over wat u kunt doen bij een wespensteek vindt u op de website van het Rode Kruis [link toevoegen]

Meerdere steken en extra risico

Het risico voor de mens wordt groter bij meerdere steken tegelijk. Dit kan gebeuren als Aziatische hoornaars hun nest verdedigen. Bij meerdere steken komt er meer gif in het lichaam. Dat kan gevaarlijk zijn. De Aziatische hoornaar kan ook gif in de ogen spuiten. Dit kan oogletsel veroorzaken.

Bekijk hier wat u kunt doen om het risico op gevaarlijke situaties en steekincidenten te verkleinen

Relevante bronnen en Q&A

PM

Ik denk dat we ook iets moeten zeggen over het g
bij herhaaldelijk steken. Dat is namelijk wel relev
aannemelijk bij defensief gedrag nabij nesten.
5.1.2e
04/08/2026 10:04

Er is vorig jaar overleg geweest met het ministeri
VWS, I&W en LVVN (om te bepalen of er
gezamenlijke actie nodig was). 5.1.2e n en
5.1.2e weten daar meer van. 5.1.2e
VWS liet toen weten dat het Nationaal Vergiftinc
Informatie Centrum (NVIC) informatie ontsluit v
zorgverleners en artsen en die ontsluit via
vergiftingen.info. Het NVIC hanteert één kader v
alle steken van hoornaars, wespen en bijen.

Uit de mail van 5.1.2e haal ik dat observatie word
geadviseerd vanaf circa 12 hoornaarsteken bij een
allergische volwassen en vanaf 5 steken bij (klein
kinderen. Misschien wel goed die informatie te la
bevestigen/dubbelchecken.
5.1.2e
04/09/2026 09:38

Het risico zit met name in het onbewust en onver
verstoren.
5.1.2e
04/08/2026 10:06

arts of 112?
5.1.2e
01/01/1900

Jullie hebben overal aan gedacht. Goed bezig!
5.1.2e
04/08/2026 10:07

Zie mijn opmerking hierboven met info van
VWS/NVIC
5.1.2e t
04/09/2026 09:42

Ook uit de mail van 5.1.2e VWS): de
effecten zijn doorgaans lokaal en tijdelijk (zoals
branderige pij, roodheid en tijdelijk wazig zicht).
Ernstige of blijvende oogschade is zeldzaam en v
beschreven bij de Aziatische reuzenhoornaar (Ve
mandarinia), een soort die niet in Nederland voor
5.1.2e
04/09/2026 09:42

Link naar deelonderwerp wat kunt u zelf doen
5.1.2e
04/01/2026 16:54

Risico's biodiversiteit

Aziatische hoornaars jagen op insecten, maar huidige impact lijkt mee te vallen

- Kunnen lokaal een ongewenste extra drukfactor vormen
- Landscape of fear

Ik zou zeker benoemen dat het een potentieel risi
zijn, maar ook nuanceren door te noemen dat er v
biodiversiteit grotere problemen/oorzaken zijn.

5.1.2e
04/08/2026 10:08

Wat kunt zelf doen?

Kernboodschap

De Aziatische hoornaar komt steeds vaker voor in Nederland. De soort kan niet meer worden uitgeroeid. We moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Gemeenten en provincies maken daarom bewuste keuzes. Zij kijken per situatie wat nodig en mogelijk is. Niet elk nest wordt automatisch weggehaald door de overheid. Dat is ook niet altijd nodig, want niet elk nest vormt een gevaar.

Ziet u een Aziatische hoornaar of een nest? Dan kunt u zelf helpen om overlast of onveilige situaties te voorkomen. Verwijder een nest nooit zelf. Schakel altijd een professionele bestrijder in.

Melden van nesten

Ziet u een nest van de Aziatische hoornaar? Meld dit dan. Hoe u een nest meldt, verschilt per gemeente of provincie. Dat komt doordat meerdere overheden betrokken zijn bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. In sommige provincies worden nesten door de provincie bestreden. In de andere provincies hebben gemeenten een grotere rol.

Na uw melding wordt bekeken:

- Of het om de Aziatische hoornaar gaat
- Of het nest een risico vormt voor de veiligheid van mensen
- Of het nest wordt verwijderd.

Provincies en gemeentes bepalen zelf welke nesten ze wel en niet weghalen, maar maken daarbij altijd een afweging van de risico's. Als u melding maakt, kijken provincies of gemeentes of het inderdaad om de Aziatische hoornaar gaat en of het nest verwijderd moet worden. Losse hoornaars hoeft u niet te melden bij de overheid.

Wilt u weten wat de aanpak binnen uw provincie is? Klik op onderstaande kaart op uw provincie om naar de provinciale website te worden doorgestuurd

<Kaart invoegen waar je op de provincie kunt klikken en vanuit daar naar de provinciale pagina wordt gestuurd met meer uitleg.>

Voorkom overlast of gevaarlijke situaties

Niet elk nest is gevaarlijk. Het is vooral belangrijk om nesten niet te verstoren. Blijf daarom uit de buurt van een nest (minimaal 5 meter) en zorg dat het nest niet verstoord kant worden door spelende kinderen of huisdieren.

Gaat u uw boom of heg snoeien of uw schuur opruimen? ~~Lijk~~ Kijk dan van te voren goed of er misschien een nest in uw haag, boom of schuur zit. Stel de werkzaamheden uit als er een nest in de heg of boom zit.

Aziatische hoornaars die in de tuin op zoek zijn naar voedsel zorgen over het algemeen niet voor overlast omdat ze niet worden aangetrokken door zoete drankjes en ons eten. Als u wel overlast ervaart van de Aziatische hoornaar in uw tuin, dan kunt u verschillende maatregelen treffen om de overlast te verminderen. Deze vuistregels gelden ook voor andere wespensoorten.

- Blijf rustig en sla niet naar de hoornaars

Bij ons vragen we om foto/beeldmateriaal bij meldingen om te kunnen valideren dat het echt o aziatische hoornaar gaat. Dat zou ik wel graag toevoegen. In andere provincies speelt dat missch iets minder, maar bij ons was vorig jaar ca. 80-90 de meldingen vals positief.

Wij reageren alleen op meldingen mét beeldmate dus de huidige tekst geeft voor ons de verkeerder verwachting.

5.1.2e
04/09/2026 09:54

Link naar "herkenning en leefwijze"

5.1.2e
04/02/2026 15:38

Ook dit hangt van de verantwoordelijkheid af. Vo gemeenten zeker waar maar als provincie beoord ook de impact op biodiversiteit (N2000).

5.1.2e
04/08/2026 10:11

Meld uitsluitend nesten! Een Aziatische hoornaar tuin of openbare ruimte ...

5.1.2e
04/08/2026 10:14

We moeten de willekeur aan afstanden wel zien t ondervangen of met een* extra toelichten. Eventu ook afhankelijk van het seizoen.

5.1.2e
04/08/2026 10:15

M.u.v. rottend fruit en/of alcohol.

5.1.2e
04/08/2026 10:16

Enige nuance is misschien wel op zijn plaats bij aangetrokken door zoetigheid'. Ik lees bij de zuiderburen dat de koninginnen vroeg in het seiz wél geïnteresseerd zijn in suikers en de kolonie la het seizoen switcht naar vooral eiwitten: Aziatisc

In een lokpot/wiekpot worden ook suikers/alcoho gebruikt...

5.1.2e
04/09/2026 10:02

- Zet zoet en drinken afgedekt weg
- Ruim rottend (val)fruit, etensresten en afval snel op
- Richt een buffetje in met fruit in een rustige 5 12e van de tuin. Hiermee leidt u de hoornaars en andere wespen naar een plek waar ze niet voor overlast zorgen

Bestrijding van de Aziatische hoornaar

Omdat hoornaars (en andere wespen) hun nest verdedigen is het~~Het is~~ gevaarlijk om zelf het nest van de Aziatische hoornaar te bestrijden. Schakel daarom altijd een professionele bestrijder in als u een nest wilt laten verwijderen. Let er daarbij op dat de bestrijder zonder gif werkt. Het gebruik van gif buitenshuis is bij wet verboden en gevaarlijk voor mens, (huis)dier en milieu. Nesten kunnen gifvrij worden bestreden met speciale stofzuigersystemen die Aziatische hoornaars in en rondom het nest opzuigen. Het nest zelf wordt in een bak geplaatst en ingevroren.

Sommige nesten worden door de overheid weggehaald. Neem daarom eerst contact op met uw gemeente of provincie als u een nest wilt laten bestrijden.

Meer informatie over de bestrijding van de Aziatische hoornaar vindt u hier

Imkerij en de Aziatische hoornaar

Kernboodschap
De betrokkenheid vanuit de imkerij is groot en wordt gewaardeerd. Imkers vormen een belangrijke schakel bij de signalering en opsporing van de Aziatische hoornaar. De overheid werkt daarom waar mogelijk samen met imkers en maakt op verschillende niveaus afspraken.

Vertegenwoordigers vanuit de imkerij zijn zowel op landelijk, provinciaal én lokaal niveau betrokken bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. De Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV) is namens de imkerverenigingen het centrale aanspreekpunt voor overheden bij de aanpak van de Aziatische hoornaar.

Impact op imkerij
De Aziatische hoornaar vormt een bedreiging voor honingbijen. Voor de Aziatische hoornaar zijn honingbijen een aantrekkelijke prooi en Aziatische hoornaars vliegen dan ook vaak bij bijenkasten om op honingbijen te jagen. De hoeveelheid honingbijen die worden gevangen hangt af van verschillende factoren zoals het aantal bijenkasten op één locatie, ~~en~~ de hoeveelheid hoornaarnesten in de omgeving en het aanbod van alternatieve prooien.
De aanwezigheid van de Aziatische hoornaar zorgt ook voor stress bij het bijenvolk. Hierdoor treedt foerageerverlamming op: honingbijen durven de bijenkast niet meer uit om nectar te halen waardoor het volk verzwakt de winter in gaat.

Misschien met mooie actiefoto?
5.1.2e
04/01/2026 16:40

Het is belangrijk om op te merken dat de Aziatische hoornaar niet de enige bedreiging is voor honingbijen (en andere insecten). Het gebruik van (landbouw)gif, ziektes en parasieten, verdroging en het afnemen van geschikt leefgebied zorgen er ook voor dat bijenvolken verzwakken. De Aziatische hoornaar is daarmee weliswaar een zichtbare, maar zeker niet de enige bedreiging voor honingbijen.

Uitstekende nuance!
5.1.2e
04/08/2026 10:29

Kastbescherming
De Aziatische hoornaar kan niet meer worden uitgeroeid en we moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Dit vraagt om aanpassingen in de imkerij. Zo zijn er verschillende methodes om honingbijen te beschermen tegen de Aziatische hoornaar. Zo zijn er constructies op de markt die aan of rondom de bijenkast kunnen worden geplaatst waardoor honingbijen veiliger in en uit de kast kunnen vliegen. Hierdoor ervaren ze minder stress door de Aziatische hoornaar.

Zie voor meer informatie website NBV

Informatie voor gemeentes

Kernboodschap

Het is niet langer mogelijk om de Aziatische hoornaar uit te roeien en we moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Hierdoor veranderd de manier waarop overheden omgaan met deze soort. Verschillende provincies bouwen de bestrijding van de Aziatische hoornaar af en beperken zich tot hun verantwoordelijkheden ten aanzien van biodiversiteit. Tegelijkertijd zijn gemeentes vanuit hun taken ten aanzien van openbare orde en veiligheid genoodzaakt om keuzes te maken over de manier waarop zij met nesten omgaan die niet langer door de provincie worden bestreden.

Het Rijk en provincies streven naar het geven duidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden. Daarbij ondersteunen provincies gemeentes om de aanpak van de Aziatische hoornaar zo goed mogelijk te organiseren. Dit doen we onder andere door het inrichten van een speciale kennispagina waarin praktische informatie voor gemeentes wordt gedeeld.

Dit is de pagina waar bv de info bladen van Limb kunnen worden gedeeld. We moeten nog besprek waar deze pagina het beste kan komen. Bv via stadswerk?

5 1 2e

04/02/2026 14:08

Rollen en verantwoordelijkheden

De aanpak van invasieve exoten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en gebeurd op basis van verschillende belangen en wettelijke kaders. Hierdoor kan de rolverdeling tussen overheden of andere belanghebbenden soms onduidelijk zijn. Dit zien we ook bij de Aziatische hoornaar.

De provincies bestrijden invasieve exoten als onderdeel van hun wettelijke natuurtaken. Één van deze taken is het nemen van uitroeiings- of beheersmaatregelen tegen invasieve exoten van de Europese Unielijst. De Europese unielijst maakt deel uit van de Europese exotenverordening die is gericht op de bescherming van de biodiversiteit.
Unielijstsoorten die nog in de vestigingsfase zitten (soorten die nog weinig voorkomen) worden actief door de provincie bestreden terwijl wijdverspreide soorten, zoals de Aziatische hoornaar worden beheerst. Provincies bepalen zelf hoe ze een wijdverspreide soort beheersen en maken hiervoor een kosten- en baten afweging. Zo kiezen veel zuidelijke provincies ervoor om de actieve bestrijding af te bouwen en zich uitsluitend te richten op nesten die een gevaar vormen voor de biodiversiteit. Noordelijke provincies kiezen nog voor het internsief bestrijden van nesten omdat de aantallen in het noorden veel lager zijn.

Gemeentes hebben geen formele taak op grond van de Europese exotenverordening, maar staan wel aan de lat voor openbare orde en veiligheid. Sommige nesten van de Aziatische hoornaar brengen risico's met zich mee voor de volksgezondheid en zijn daarom een punt van aandacht voor gemeentes. De aanpak van de Aziatische hoornaar is voor gemeentes is geen nieuwe wettelijke taak, maar wel een nieuwe plaagsoort waarvoor een aanpak moet worden opgesteld en middelen moeten worden gereserveerd. De Aziatische hoornaar moet gezien worden als soort die voor overlast kan zorgen, net zoals bijvoorbeeld limonadewespen.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: Waarneming.nl
Sent: Fri 10/24/2025 1:32:07 PM
Subject: Re: Contact meldingen Aziatische hoornaar op Waarneming.nl
Received: Fri 10/24/2025 1:32:15 PM

Hallo 5.1.2e ,

Dank je wel voor deze informatie!

Met vriendelijke groet,
5.1.2e van Waarneming.nl

Waarneming.nl is gratis beschikbaar voor iedereen.
□* Steun Waarneming.nl met een donatie

On Fri, Oct 24, 2025 at 11:52 AM, 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl> wrote:

> Beste 5.1.2e ,
>
> Wij hebben momenteel alleen een afspraak met 5.1.2e om de meldingen op te volgen. Voor volgend jaar moeten we een nieuwe aanbesteding doen, dus mogelijk zal dit dan iemand anders worden. Ik zal laten weten als het verandert.
>
> Vriendelijke groet,
>
> 5.1.2e 5.1.2e
>
> 5.1.2e
>
> T 5.1.2e
>
> Houtplein 33 2012 DE Haarlem
>
> www.noord-holland.nl
> 5.1.2e @noord-holland.nl
>
> [Image]
>
> Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 6/4/2026 2:09:22 PM
Subject: RE: Documenten voor bijeenkomst
Received: Thur 6/4/2026 2:09:24 PM

Hi 5.1.2e ,

Ik heb in de presentatie en in het documentje interactief deel opmerkingen toegevoegd. In de presentatie moeten we denk ik goed opletten dat het verhaal een vloeiende logische lijn volgt:

“Dit is de hoornaar, dit is wat zijn vestiging in NL betekent, dus we moesten actie ondernemen als provincie, toen bleek dat het effect van bestrijding niet groot was en uit rapport van EIS blijkt dat effect op biodiversiteit niet groot is ♌DUS nieuwe gerichte aanpak t/m 2027 en DUS nieuwe aanpak vanaf 2027 waarin jullie een rol gaan spelen. Daar gaan we t vandaag over hebben.”

In het documentje heb ik ook de kernboodschap geformuleerd die we de gemeentes mee willen geven. Ik denk dat het belangrijk is om deze kernboodschap in ons achterhoofd te houden bij het verhaal wat je vertelt en vooral op de slides waar het gaat over toekomstige aanpak.

Kijk er morgen/maandag even rustig naar en zullen we elkaar maandag nog even spreken? Laat maar weten waar je behoefte aan hebt!

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 3 juni 2026 15:55
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Documenten voor bijeenkomst

Presentatie: Presentatie Noord-Holland geelpoothoornaar.pptx
Uitwerking interactief deel: Interactief onderdeel bijeenkomst.docx
Presentatie ZH: Slides bijeenkomst toekomst met de Aziatische hoornaar 16 maart.pdf
Mentimeter ZH: Terugkoppeling uitkomsten mentimeter Aziatische hoornaar bijeenkomst 16 maart.pdf
Brief aan gemeenten: Brief over nieuwe aanpak Aziatische hoornaar.pdf

Groet
5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e @pzh.nl'[5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e @gelderland.nl'[5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @ipo.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e @overijssel.nl'[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e @provincie-utrecht.nl'[5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e @flevoland.nl'[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e @zeeland.nl'[5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e @prvlimburg.nl'[5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e @sittard-geleen.nl'[5.1.2e @sittard-geleen.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e @brabant.nl'[5.1.2e @brabant.nl]
From: 5.1.2e , 5.1.2e
Sent: Thur 7/9/2026 1:02:57 PM
Subject: RE: Geelpoothoornaar rapport: hoe reageren wij hierop?
Received: Thur 7/9/2026 1:03:12 PM

Dag allen,

Het volksgezondheidsaspect is natuurlijk vorig jaar in het interdepartementaal overleg ook nog met VWS besproken, die volgens mij geen reden tot koerswijziging zagen.

Verder stel ik vooral vast dat de meningen verdeeld zijn; en dat is natuurlijk niet nieuw. Zeker niet bij een onderwerp als invasieve exoten waar we nog iets meer met onzekerheden te maken hebben over wat een nieuwe soort precies voor impact gaat hebben.
Ik zie ook geen aanleiding om de afspraken uit het ambitiedocument en landelijk aanvalsplan en onze lijn als provincies aan te passen. Als een provincie wat meer wil doen, dan mag dat natuurlijk altijd. Net als Drenthe zet Groningen ook nog in op brede verwijdering van nesten, vooral omdat het er voorlopig nog weinig zijn. We lopen dus gewoon een aantal jaar achter op de zuidelijke provincies. We zijn al wel aan het nadenken over hoe afbouwen eruit kan zien (en kijken daarbij graag naar de goede voorbeelden van de zuidelijke provincies). Ook zijn we hier aan het kijken naar het in beeld brengen van onze meest waardevolle gebieden voor bestuivers (vergelijkbaar met onderzoek Zuid-Holland).

Met de landelijke website over geelpoothoornaar waaraan gewerkt wordt, proberen we natuurlijk gezamenlijk beter te communiceren over de geelpoothoornaar.

Tot slot; ook kritische geluiden zijn wat mij betreft waardevol. Uiteindelijk is het vooral belangrijk om het gesprek en de samenwerking te blijven opzoeken.
Om de tegeltjes-wijsheid van 5.1.2e tijdens de dag in Tilburg aan te halen: “exoten houden zich niet aan bestuurlijke en beheergrenzen”.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWEZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

WEB www.provinciegroningen.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>
Verzonden: donderdag 9 juli 2026 14:34
Aan: 5.1.2e @noord-holland.nl' < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e @pzh.nl' < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e @gelderland.nl' < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ipo.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl> 5.1.2e < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e @overijssel.nl' < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e @provincie-utrecht.nl' < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e @noord-holland.nl' < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e @flevoland.nl' < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e @zeeland.nl' < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e @prvlimburg.nl' < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e @sittard-geleen.nl' < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e @brabant.nl' < 5.1.2e @brabant.nl>
Onderwerp: RE: Geelpoothoornaar rapport: hoe reageren wij hierop?

Dag allen,

Graag meng ik me in het gesprek: In het rapport van 5.1.2e 5.1.2e Geelpoothoornaar - Aziatische hoornaar - Hellingman Onderzoek en Advies lees ik dat ze wel naar rapporten van 5.1.2e en de reactie van 5.1.2e verwijst, maar niet naar de kritische reactie daar weer op van 5.1.2e op 3 december 2025 Artikelen en nieuwsberichten over wespen. 5.1.2e zegt over het onderzoek van 5.1.2e waar hij het heeft over het gevaar van steken: *"De auteur meldt dodelijke slachtoffers in Zuid-Europa en citeert een tijdschriftartikel waarin volgens hem staat dat een volwassene na 12-20 steken en een kind na 5 steken kan overlijden. Hij verwijt de auteurs van het EIS-rapport dat ze dit artikel niet vermelden, hoewel het pas verscheen na publicatie van hun rapport. In het bericht wordt echter gesproken over een risico op orgaanfalen bij meerdere steken, niet over een directe link met overlijden. Daarnaast is het onduidelijk op welke manier de auteurs tot deze getallen zijn gekomen. Het bericht en de literatuur waarnaar wordt verwezen geeft hierover geen duidelijkheid."*
Wellicht nog wel goed om nog naar de factsheet EU INVASIVE SPECIES - Vespa velutina te laten kijken waar 5.1.2e zich op baseert voor wat betreft mortaliteit in buitenlanden (zie p4). Welke omstandigheden speelden bij de slachtoffers, vraag ik me af. Wie zou dat het beste kunnen checken?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>
Verzonden: donderdag 9 juli 2026 12:20
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ipo.nl>; 5.1.2e : 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e : 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e @overijssel.nl' < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Onderwerp: RE: Geelpoothoornaar rapport: hoe reageren wij hierop?

De naam kwam bij ontzettend bekend voor, en na even nazoeken kende ik deze schrijver van een eerder onderzoek naar paarverstoring van de eikenprocessierups.

Zijn er provincies die vanuit de landbouwtaken iets met de geelpoothoornaar willen/gaan doen? Bijv. een subsidieregeling om beschermende maatregelen voor honingbijen te financieren oid?

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 9 juli 2026 12:13
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>;

5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e : 5.1.2e @ipo.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e @overijssel.nl' < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>;
5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Onderwerp: Re: Geelpoothoornaar rapport: hoe reageren wij hierop?

Het rapport is ook hier te vinden: Geelpoothoornaar - Aziatische hoornaar - Hellingman Onderzoek en Advies. Volgens mij is het een update van een eerder rapport, komt bekend voor.

Ik zie geen reden om provinciaal beleid aan te passen. Volgens het rapport zitten de risico's met name in volksgezondheid en imkerij/landbouw, dat is bekend. Provincies daar niet primair voor verantwoordelijk, gemeenten en imkers zelf wel.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: donderdag 9 juli 2026 10:47
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e : 5.1.2e @ipo.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e @overijssel.nl' < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
(5.1.2e @provincie-utrecht.nl) < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Onderwerp: RE: Geelpoothoornaar rapport: hoe reageren wij hierop?

Hoi 5.1.2e ,

Zou je het onderzoek als losse PDF kunnen delen? Ik kan niet in jouw sharepoint omgeving.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>
Verzonden: donderdag 9 juli 2026 10:45
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e
< 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @ipo.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>;
5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e : 5.1.2e @overijssel.nl>;
5.1.2e @overijssel.nl' < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e @provincie-utrecht.nl)
< 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e : 5.1.2e @pzh.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl>;
5.1.2e 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e : 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @sittard-geleen.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Onderwerp: Geelpoothoornaar rapport: hoe reageren wij hierop?

Beste collega's en betrokkenen bij de geelpoothoornaar beheersing in alle provincies,

Kennen jullie het bijgevoegde onderzoek? Net als het onderzoek van 5.1.2e 5.1.2e wordt hier een fors risico geschetst, maar dit keer is het een andere onderzoeker. Weet iemand misschien wie hier opdracht voor heeft gegeven? Zo nee, dan bel ik de onderzoeker om ernaar te vragen. 20260508 Vespa-velutina-economische-schade-en-gevaar-2.pdf

Ik kreeg het doorgestuurd van een van de bestrijders die wij dit jaar inhuren om nesten van de geelpoothoornaar te verwijderen. Gemeente Nijmegen werd erdoor gealarmeerd, zij hebben relatief veel nesten en zijn van plan om na afschaling van bestrijding door ons (de provincie Gelderland) alleen de nesten met een hoog risico voor inwoners te bestrijden.
Dit onderzoek pleit juist voor een grootschalige aanpak van de geelpoothoornaar.
Zie hieronder ook de reactie van Aron van het KAD.

Wat vinden jullie hiervan?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e @gelderland.nl | www.gelderland.nl
werkdagen: dinsdag | woensdag | donderdag | vrijdag

provincie
Gelderland

Van 5.1.2e 5.1.2e | KAD < 5.1.2e @kad.nl>
Verzonden: maandag 29 juni 2026 12:33
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @nijmegen.nl>
CC: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl> 5.1.2e KAD < 5.1.2e @kad.nl>
Onderwerp: RE: Geelpoothoornaar Evaluatie rapport

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @kad.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Beste 5.1.2e

Bedankt voor het toesturen. Hier een reactie op jouw vragen:

Kennen jullie dit rapport en wat is de status hiervan?
Ik heb dit rapport niet eerder gezien, maar vind het wel fijn om te lezen. De discussie over de rapporten van EIS en Naturalis (wat ik al bijzonder vond, aangezien EIS gevestigd is in Naturalis) die elkaar tegenspreken was mij wel bekend, maar hier wordt het een en ander nog even uiteengezet.

Is dit rapport in opdracht gemaakt (van wie?) , of is dit op eigen initiatief opgesteld ten behoeve van ..? wie?
Het rapport beschrijft inderdaad niet duidelijk wie opdrachtgever is geweest, al wordt onderaan pagina 12 specifiek Provincie Overijssel beschreven. Dit vond ik opvallend, maar ik weet niet of dit te maken heeft met een opdrachtgever of per toeval zo beschreven staat. Volgens mij schrijft 5.1.2e ook wel eens rapporten op eigen initiatief, dus dat is ook altijd nog een optie.

Ik vraag me af wat ik hiermee aanmoet. Wij zijn van plan risico gestuurd nesten te verwijderen in Nijmegen, en dit rapport pleit juist voor een grootschalige aanpak. Is de provincie van plan hier op te reageren en zo ja hoe?
Hier kan ik natuurlijk geen antwoord op geven, maar ik ben ook benieuwd hoe provincies hier straks mee om gaan. In het landelijk aanvalsplan invasieve exoten (dat begin dit jaar gepubliceerd is) is aangegeven dat er ook budget vrijgemaakt is voor onder andere deze soort, maar wat de invulling daar precies van zal zijn is mij nog niet duidelijk.

Hoe kijkt KAD hiernaar?
EIS stelt dat risico-gestuurd nesten verwijderen voldoende zou zijn, dit rapport pleit voor een grootschalige aanpak.De ervaringen met eikenprocessierupsen en de late reactie hierop zijn een relevante vergelijking. Het KAD stelt dat er goed en duidelijk beleid moet zijn zodat alle partijen weten waar ze aan toe zijn, zowel bewoners als aannemers en gemeentemedewerkers. Het KAD heeft

geen standpunt ingenomen over de aanpak. Wat we wel adviseren aan gemeenten is om een IPM-waardig plan van aanpak op de plank te hebben om in te zetten wanneer de provincie heeft besloten om stedelijk niet meer te gaan bestrijden binnen gemeenten. Dit is (zover ik weet) voor Gelderland nog niet aan de orde.
De gemeente Nijmegen kan bij mijn collega Mari Middelkoop (cc) terecht als zij ondersteuning nodig achten bij het tot stand komen van een beleidsnotitie en een uitvoeragenda.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e@kad.nl
www.kad.nl
Kazemat 2
3905 NR Veenendaal

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@nijmegen.nl>
Verzonden: vrijdag 26 juni 2026 12:32
Aan: Aron 5.1.2e | KAD <5.1.2e@kad.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>
Onderwerp: FW: Geelpoothoornaar Evaluatie rapport

Dag 5.1.2e en 5.1.2e

Ik ontving bijgaand rapport van 5.1.2e 5.1.2e , imker/bestrijder ingehuurd door provincie Gelderland voor bestrijding in een deel van Gelderland.
Hierin wordt opnieuw gepleit voor intensieve aanpak van de Geelpoothoornaar.

Kennen jullie dit rapport en wat is de status hiervan? Is dit rapport in opdracht gemaakt (van wie?) , of is dit op eigen initiatief opgesteld ten behoeve van ..? wie?
5.2.1

Ik vraag me af wat ik hiermee aanmoet. Wij zijn van plan risico gestuurd nesten te verwijderen in Nijmegen, en dit rapport pleit juist voor een grootschalige aanpak.
Is de provincie van plan hier op te reageren en zo ja hoe?
Hoe kijkt KAD hiernaar?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Nijmegen

Gemeente Nijmegen
5.1.2e
5.1.2e@nijmegen.nl

bereikbaar op maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

Bezoekadres: Korte Nieuwstraat 6, 6511 PP Nijmegen
Postadres: ST30, Postbus 9105, 6500 HG Nijmegen

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @ipo.nl] 5.1.2e [5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e [5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e @overijssel.nl"[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5. 5.1.2e [5.1.2e @flevoland.nl] 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @sittard-geleen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 7/9/2026 11:54:21 AM
Subject: Re: Geelpoothoornaar rapport: hoe reaqeren wij hierop?
Received: Thur 7/9/2026 11:54:46 AM

Beste allen,

Ik ben het met 5.1.2e eens, bijzonder rapport en ik vraag me daarom inderdaad af wie de opdrachtgever is.

Het zou me ook niet verbazen als ze dit uit eigen naam geschreven heeft, ik ken 5.1.2e 5.1.2e namelijk een beetje. Ze is erg betrokken bij plaagsoorten als de eiken- en de dennenprocessierups en waarschuwt continue over de gevaren van te laat ingrijpen door overheden.

@ 5.1.2e 5.1.2e Drenthe zet nog steeds in op bestrijding en is niet van plan om vanuit de landbouwtaken iets extra's te gaan doen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Domein Landelijk gebied - Thema Natuur
5.1.2e

provincie Drenthe

5.1.2e
Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
5.1.2e | 5.1.2e @drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: Donderdag, 9 Juli, 2026 13:21
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e

< 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @ipo.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e
5.1.2e < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e @overijssel.nl' < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e
< 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5. 5.1.2e
< 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>; 5.1.2e (5.1.2e)
< 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Onderwerp: RE: Geelpoothoornaar rapport: hoe reageren wij hierop?

Hoi allen,

Ik heb het rapport doorgelezen en vindt het eerlijk gezegd niet een sterk onderzoek/advies.
Ik krijg sterk de indruk dat dit rapport grotendeels is gegenereerd door AI. Er missen veel bronverwijzingen, er worden het ene moment harde cijfers gegeven en het andere moment weer niet. Ook mist er vaak een beschouwing van bronnen of resultaten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Domein water, klimaat en natuur

provincie Zuid-Holland

Maandag t/m vrijdag (vrijdag alleen ochtend):
5.1.2e
5.1.2e @pzh.nl

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>
Verzonden: donderdag 9 juli 2026 12:20
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e
< 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2 5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e
5.1.2e : 5.1.2e @ipo.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e : 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e @overijssel.nl'
< 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-
holland.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl> 5.1.2e 5.1.2e)
< 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Onderwerp: RE: Geelpoothoornaar rapport: hoe reageren wij hierop?

De naam kwam bij ontzettend bekend voor, en na even nazoeken kende ik deze schrijver van een eerder onderzoek naar paarverstoring van de eikenprocessierups.

Zijn er provincies die vanuit de landbouwtaken iets met de geelpoothoornaar willen/gaan doen? Bijv. een subsidieregeling om beschermende maatregelen voor honingbijen te financieren oid?

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 9 juli 2026 12:13
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>;
5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @ipo.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e @overijssel.nl' < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e

< 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Onderwerp: Re: Geelpoothoornaar rapport: hoe reageren wij hierop?

Het rapport is ook hier te vinden: Geelpoothoornaar - Aziatische hoornaar - Hellingman Onderzoek en Advies. Volgens mij is het een update van een eerder rapport, komt bekend voor.

Ik zie geen reden om provinciaal beleid aan te passen. Volgens het rapport zitten de risico's met name in volksgezondheid en imkerij/landbouw, dat is bekend. Provincies daar niet primair voor verantwoordelijk, gemeenten en imkers zelf wel.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: donderdag 9 juli 2026 10:47
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @ipo.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e @overijssel.nl' < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e @provincie-utrecht.nl) < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl> 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @zeeland.nl> 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl> 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Onderwerp: RE: Geelpoothoornaar rapport: hoe reageren wij hierop?

Hoi 5.1.2e ,

Zou je het onderzoek als losse PDF kunnen delen? Ik kan niet in jouw sharepoint omgeving.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>
Verzonden: donderdag 9 juli 2026 10:45
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @ipo.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e @overijssel.nl' < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e @provincie-utrecht.nl) < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @zeeland.nl> 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl> 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Onderwerp: Geelpoothoornaar rapport: hoe reageren wij hierop?

Beste collega's en betrokkenen bij de geelpoothoornaar beheersing in alle provincies,

Kennen jullie het bijgevoegde onderzoek? Net als het onderzoek var 5.1.2e 5.1.2e wordt hier een fors risico geschetst, maar dit keer is het een andere onderzoeker. Weet iemand misschien wie hier opdracht voor heeft gegeven? Zo nee, dan bel ik de onderzoeker om ernaar te vragen. 20260508 Vespa-velutina-economische-schade-en-gevaar-2.pdf

Ik kreeg het doorgestuurd van een van de bestrijders die wij dit jaar inhuren om nesten van de geelpoothoornaar te verwijderen. Gemeente Nijmegen werd erdoor gealarmeerd, zij hebben relatief veel nesten en zijn van plan om na afschaling van bestrijding door ons (de provincie Gelderland) alleen de nesten met een hoog risico voor inwoners te bestrijden.
Dit onderzoek pleit juist voor een grootschalige aanpak van de geelpoothoornaar.

Zie hieronder ook de reactie van Aron van het KAD.

Wat vinden jullie hiervan?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e @gelderland.nl | www.gelderland.nl
werkdagen: dinsdag | woensdag | donderdag | vrijdag

provincie
Gelderland

Van: 5.1.2e 5.1.2e | KAD <5.1.2e @kad.nl>
Verzonden: maandag 29 juni 2026 12:33
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @nijmegen.nl>
CC: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e | KAD <5.1.2e @kad.nl>
Onderwerp: RE: Geelpoothoornaar Evaluatie rapport

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @kad.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Beste 5.1.2e

Bedankt voor het toesturen. Hier een reactie op jouw vragen:

Kennen jullie dit rapport en wat is de status hiervan?
Ik heb dit rapport niet eerder gezien, maar vind het wel fijn om te lezen. De discussie over de rapporten van EIS en Naturalis (wat ik al bijzonder vond, aangezien EIS gevestigd is in Naturalis) die elkaar tegenspreken was mij wel bekend, maar hier wordt het een en ander nog even uiteengezet.

Is dit rapport in opdracht gemaakt (van wie?) , of is dit op eigen initiatief opgesteld ten behoeve van ..? wie?
Het rapport beschrijft inderdaad niet duidelijk wie opdrachtgever is geweest, al wordt onderaan pagina 12 specifiek Provincie Overijssel beschreven. Dit vond ik opvallend, maar ik weet niet of dit te maken heeft met een opdrachtgever of per toeval zo beschreven staat. Volgens mij schrijft 5.1.2e ook wel eens rapporten op eigen initiatief, dus dat is ook altijd nog een optie.

Ik vraag me af wat ik hiermee aanmoet. Wij zijn van plan risico gestuurd nesten te verwijderen in Nijmegen, en dit rapport pleit juist voor een grootschalige aanpak. Is de provincie van plan hier op te reageren en zo ja hoe?
Hier kan ik natuurlijk geen antwoord op geven, maar ik ben ook benieuwd hoe provincies hier straks mee om gaan. In het landelijk aanvalsplan invasieve exoten (dat begin dit jaar gepubliceerd is) is aangegeven dat er ook budget vrijgemaakt is voor onder andere deze soort, maar wat de invulling daar precies van zal zijn is mij nog niet duidelijk.

Hoe kijkt KAD hiernaar?
EIS stelt dat risico-gestuurd nesten verwijderen voldoende zou zijn, dit rapport pleit voor een grootschalige aanpak.De ervaringen met eikenprocessierupsen en de late reactie hierop zijn een relevante vergelijking. Het KAD stelt dat er goed en duidelijk beleid moet zijn zodat alle partijen weten waar ze aan toe zijn, zowel bewoners als aannemers en gemeentemedewerkers. Het KAD heeft geen standpunt ingenomen over de aanpak. Wat we wel adviseren aan gemeenten is om een IPM-waardig plan van aanpak op de plank te hebben om in te zetten wanneer de provincie heeft besloten om stedelijk niet meer te gaan bestrijden binnen gemeenten. Dit is (zover ik weet) voor Gelderland nog niet aan de orde.
De gemeente Nijmegen kan bij mijn collega Mari Middelkoop (cc) terecht als zij ondersteuning nodig achten bij het tot stand komen van een beleidsnotitie en een uitvoeragenda.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e @kad.nl

www.kad.nl

Kazemat 2
3905 NR Veenendaal

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nijmegen.nl>
Verzonden: vrijdag 26 juni 2026 12:32
Aan: 5.1.2e 5.1.2e | KAD < 5.1.2e @kad.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>
Onderwerp: FW: Geelpoothoornaar Evaluatie rapport

Dag 5.1.2e en 5.1.2e

Ik ontving bijgaand rapport van 5.1.2e 5.1.2e , imker/bestrijder ingehuurd door provincie Gelderland voor bestrijding in een deel van Gelderland.
Hierin wordt opnieuw gepleit voor intensieve aanpak van de Geelpoothoornaar.

Kennen jullie dit rapport en wat is de status hiervan? Is dit rapport in opdracht gemaakt (van wie?) , of is dit op eigen initiatief opgesteld ten behoeve van ..? wie?
5.2.1

Ik vraag me af wat ik hiermee aanmoet. Wij zijn van plan risico gestuurd nesten te verwijderen in Nijmegen, en dit rapport pleit juist voor een grootschalige aanpak.
Is de provincie van plan hier op te reageren en zo ja hoe?
Hoe kijkt KAD hiernaar?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Nijmegen

Gemeente Nijmegen
5.1.2e
5.1.2e @nijmegen.nl

bereikbaar op maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

Bezoekadres: Korte Nieuwstraat 6, 6511 PP Nijmegen
Postadres: ST30, Postbus 9105, 6500 HG Nijmegen

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 7/30/2026 10:37:20 AM
Subject: RE: Geelpoothoornaar vraag
Received: Thur 7/30/2026 10:37:28 AM

Hoi 5.1.2e ,

Goed plan. Maandag kan ik in de ochtend en dinsdag in de middag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Domein water, klimaat en natuur

provincie Zuid-Holland

Maandag t/m vrijdag (vrijdag alleen ochtend):
5.1.2e
5.1.2e @pzh.nl

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 30 juli 2026 11:37
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Re: Geelpoothoornaar vraag

Ha 5.1.2e ,
Zullen wij wat inplannen om te bespreken hoe we tot zo'n visie kunnen komen? Ik heb volgende week of de week erna best veel tijd, maandag ergens of dinsdag middag bijvoorbeeld?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 29 juli 2026 11:47
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl>
Onderwerp: Re: Geelpoothoornaar vraag

Hoi allen,

Bedankt voor de informatie, geeft weer wat ideeën over hoe de gemeenten te begeleiden *

Lijkt me een goed idee om een keer iets te organiseren om ervaringen uit te delen, misschien als we nog een volgende bijeenkomst organiseren. Waarschijnlijk organiseren we dit als we de 'visie' of 'advies' voor gemeenten af hebben. Kom ik op terug!
@ 5.1.2e , het webinar staat inmiddels online om na te kijken: Webinar: De geelpoothoornaar: een integrale aanpak | Stadswerk

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

T 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zeeland.nl>
Verzonden: dinsdag 30 juni 2026 08:45
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @prvlimburg.nl>
Onderwerp: RE: Geelpoothoornaar vraag

Goedemorgen,

Wij hebben geen specifieke nota met informatie voor gemeenten. Toen het beleid werd veranderd hebben wij wel verschillende bijeenkomsten en vergaderingen georganiseerd om de gemeenten bij te praten op dit dossier. Gemeenten mogen naar eigen verantwoordelijkheid de bestrijding van nesten op pakken. Er is dus geen verplichting. We zien dat de gemeenten hier heel verschillend mee omgaan. De ene zet zich vol in voor de bestrijding en andere gaan er soepeler mee om. Wij stoppen dit jaar met de actieve bestrijding, wanneer het bestrijdingsbudget op is. Dat zal vermoedelijk snel gaan wanneer de secundaire nesten worden gemeld.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Provincie
Zeeland

Provinciehuis | Abdij 6, 4331 BK Middelburg | www.zeeland.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @prvlimburg.nl>
Verzonden: maandag 29 juni 2026 13:21
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zeeland.nl>
Onderwerp: RE: Geelpoothoornaar vraag

Hoi 5.1.2e,

Dank nog voor het inspirerende webinar en jouw bijdrage over het beleid rond de Aziatische hoornaar in Noord-Holland.

Ook de gemeente Amsterdam is goed bezig en heeft een sterke visie voor de langere termijn. Met 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e hebben wij al goed contact rondom Aziatische duizendknoop.

Misschien is het een idee om vanuit het zuiden eens bij jullie langs te komen, zodat we ideeën en ervaringen kunnen uitwisselen. Wellicht kunnen we 5.1.2e, transitieregisseur Aziatische hoornaar in Noord-Brabant, ook vragen om aan te sluiten. Met hem hebben we volgende week woensdag een afspraak.

Weet jij wanneer de presentaties van het webinar worden gedeeld? Of zou je jouw presentatie misschien alvast met ons kunnen delen?

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e | 5.1.2e

Cluster | Natuur en Water

T 5.1.2e | M 5.1.2e

E 5.1.2e @prvlimburg.nl

Postadres Postbus 5700 | 6202 MA Maastricht

Bezoekadres Limburglaan 10 | 6229 GA Maastricht

Kijk ook op www.limburg.nl of abonneer op onze nieuwsbrieven

provincie Limburg

Denk aan het milieu voor het printen van dit bericht

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>
Verzonden: vrijdag 26 juni 2026 11:10
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e @zeeland.nl
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>
Onderwerp: RE: Geelpoothoornaar vraag

Dag 5.1.2e,

Ik verwijs even door naar mijn hoornaarcollega's in cc en het onderstaande overzicht.

Groeten 5.1.2e

Svz Limburg AH

- **Evaluatie 2025 te vinden op**
  - **https://limburg.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/33ac94a8-246a-4121-8e96-df6ba8863084**
- **Sinds 2025 inhuur Transitieregisseurs (1 FTE), 2x ½ FTE gedetacheerd vanuit gemeenten**
- **Maandelijkse meetings met expertgroep, doel om dit jaar te komen tot een beheerregeling Aziatische hoornaar (dynamisch document waarin standpunten van alle partijen staan en hoe zij hun rol in de aanpak zien**
- **2 Informatiebijeenkomsten voor beleidsambtenaren gemeenten (olv wespenstichting)**
- **Leerdag voor bestrijders georganiseerd (valt binnen aanbesteding raamovereenkomst 5.1.2e provincie limburg)**
- **Q&A website, Folder gemaakt /Filmpje / Podcast in de planning. Plan voor E-learning**
- **Informatiesessie voor wethouders & GS in de planning sept/okt**
- **Meldingen via gemeenten en niet meer via waarneming.nl. Daarna data inpluggen in atlas provincie limburg.**
- **Budget 2025-2027:**
  - **90.000 geprioriteerde bestrijding**
  - **10.000 coördinatie data in 2025 door NBV**
  - **30.000 onderzoek Wageningen**
  - + kleine posten voor uitvoering van bovengenoemde ihkv uitvoering motie AH: tot hier en niet verder.

Zie ook

Aziatische hoornaar | Provincie Limburg

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 26 juni 2026 11:06
Aan: 5.1.2e @zeeland.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>
Onderwerp: Geelpoothoornaar vraag

Hoi 5.1.2e, 5.1.2e

In Zuid- en Noord-Holland hebben we recent allebei een bijeenkomst georganiseerd met gemeenten over afschaling van provinciale inzet rond geelpoothoornaar. Bij beide kwam de vraag vanuit gemeenten naar voren voor een visie over na 2027 (als wij stoppen met bestrijden), of een soort advies over hoe gemeenten hiermee om moeten gaan, en welke rol provincie daarna nog vervult.

Nu vroegen we ons af of deze vraag vanuit gemeenten bij jullie ook naar voren is gekomen, en of jullie wellicht al iets hebben liggen waar we op voort kunnen borduren?

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Sector Natuur & Recreatie

T 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: 5.1.2e [5.1.2e @Noord-Holland.nl]; 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 6/11/2025 11:49:41 AM
Subject: RE: Gesprek inplannen Aziatische hoornaar => vraag diatomeeënaarde
Received: Wed 6/11/2025 11:50:46 AM

Thanks, ik heb het bijgewerkt en haar gemaild.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Verzonden: woensdag 11 juni 2025 13:35
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Gesprek inplannen Aziatische hoornaar => vraag diatomeeënaarde

Prima antwoord, ik zou nog wel iets toevoegen dat je ervan uit gaat dat een deskundig bestrijder dit op orde heeft. We hebben wel vertrouwen in meneer 5.1.2e. Ook omdat hij zich in zet voor een natuurvriendelijke manier van bestrijden.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 11 juni 2025 10:47
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @Noord-Holland.nl>
Onderwerp: FW: Gesprek inplannen Aziatische hoornaar => vraag diatomeeënaarde

Voorstel voor een antwoord:

Hoi 5.1.2e

Zeker sprake van een misverstand, bedankt dat je je vraag nog even verduidelijkte.
Als opdrachtgever hebben we geen aparte voorwaarden opgelegd over specifieke middelen om de bestrijding uit te voeren, anders dan de algemene voorwaarde dat de opdrachtnemer alle van toepassing zijnde wettelijke eisen en overige overheidsvoorschriften dient na te leven.
5.1.2e gebruikt in de praktijk inderdaad diatomeeënaarde. Hij spuit het materiaal onder hoge druk via een telescopische lans tegen de hoog hangende nesten aan, waardoor ze mechanisch kapot worden gemaakt. Hij maakt gebruik van dit product: https://www.perche-lance-telescopique.fr/. Het is mij niet bekend of hij daarvoor een aparte vrijstelling/toestemming van het Ctgb heeft.

We kunnen geen antwoord geven op de vraag wat precies wel of niet mag, en wie dat dan wel of niet mag gebruiken en onder welke voorwaarden dat dan kan. Omdat de provincie hiervoor niet het bevoegd gezag is. Daarvoor moeten de imkers toch naar het Ctgb/NVWA.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Sector Natuur en Recreatie

T: 5.1.2e
M: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>

Verzonden: dinsdag 10 juni 2025 09:36
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Gesprek inplannen Aziatische hoornaar => vraag diatomeeënaarde

Hi 5.1.2e,

Hier is denk ik sprake van een misverstand. Het gaat niet zozeer om de bevoegdheden van de provincie, maar om het gegeven dat de door de provincie ingehuurde bestrijder (Dhr. 5.1.2e) dit middel kennelijk gebruikt. De vrijwilligers die zich bij ons melden gaven aan dat zij het niet direct bij dhr. 5.1.2e wilden vragen op basis waarvan, omdat zij zich niet in een potentiële situatie wilden plaatsen waarin duidelijk werd dat dhr. 5.1.2e wellicht een niet-toegestaan middel toepast. Daarom is ons verzocht om bij PNH als opdrachtgever na te vragen op basis waarvan dhr. 5.1.2e dit middel - al dan niet - toepast.

Het gaat dus niet om bevoegdheden van PNH om ons een vrijstelling te verlenen, maar of PNH/dhr. 5.1.2e over een dergelijke vrijstelling beschikt vanuit het Ctgb/anderzins. Net zoals Duke voorheen jaarlijks een vrijstelling kreeg voor CO2. Als er namelijk al iets geregeld is, hoeven we dat niet afzonderlijk te doen. Als er niks geregeld is, is ons duidelijk dat we naar het Ctgb moeten.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Van: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 10 juni 2025 09:24
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: RE: Gesprek inplannen Aziatische hoornaar => vraag diatomeeënaarde

Hoi 5.1.2e

Bij mijn weten is er geen Ow-regelgeving waar de provincie bevoegd gezag voor is m.b.t. diatomeeënaarde. 11.72 Bal (middelen waar je niet buiten mee mag komen) is de enige grondslag, maar heeft het alleen over munitie, klemmen,

vallen, strikken, vangkooien, lijm, netten en rodenators. Gif (als dat het al is) staat er gek genoeg niet eens tussen, maar wellicht wordt dat al door andere milieuwetgeving en CTGB-toestemmingen afgedekt?

Verder zijn Aziatische hoornaars geen beschermde soort en kan men ze dus zonder vergunning van de provincie bestrijden, met alle middelen die legaal beschikbaar zijn. In essentie werkt het qua regels op dezelfde manier als het gif wat voor ratten- en muizenbestrijding wordt gebruikt.
De enige manier waarop de provincie hierbij betrokken zou kunnen raken, is m.i. wanneer de maatregel negatieve effecten voor dierenwelzijn of andere beschermde soorten zou hebben (zorgplicht, voorkomen van onnodig lijden). Dus alleen handhavend.

Ik zou dus bij het CTGB aankloppen m.b.t. regulering. De NVWA houdt toezicht op het gebruik van (gewas)bestrijdingsmiddelen, vermoed ik zo.

Bijbehorende wetgeving is denk ik EUR-Lex - 02009R1107-20210327 - EN - EUR-Lex en wetten.nl - Regeling - Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden - BWBR0021670.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Sector Natuur en Recreatie

T: 5.1.2e
M: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Verzonden: maandag 2 juni 2025 11:17
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Gesprek inplannen Aziatische hoornaar => vraag diatomeeënaarde

Hi 5.1.2e,

Vooruitlopend op het gesprek komt er een hele specifieke vraag bij mij langs. Ik heb werkelijk geen idee, hopelijk jij wel..

Kennelijk wordt er diatomeeënaarde (siliciumdioxide) toegepast voor de aanpak van de nesten van Aziatische hoornaar. Vanuit de vrijwilligers die helpen met de bestrijding kwam de volgende vraag:
Bij een check bij ECHA en het CTgb is onze conclusie dat diatomeeënaarde in Nederland is toegelaten ter bestrijding van oa kakkerlakken, bloedluis, mieren etc in de binnenruimte. Dus helaas niet ter bestrijding van de AH in de buitenruimte. Kan bij de provincie worden nagevraagd of diatomeeënaarde is toegestaan om te gebruiken in de buitenruimte ter bestrijding van de AH nesten, aangezien dhr. 5.1.2e dit kennelijk toepast, en hoe dit is geborgd (vrijstelling?).

Doel van de vraag die ik hieruit afleid is dat de vrijwilligers de aarde ook kunnen toepassen, conform regelgeving.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 27 mei 2025 08:55
Aan: 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @purmerend.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Gesprek inplannen Aziatische hoornaar

Goedemorgen allemaal,
Dan ga ik later vandaag even een datumprikker aanmaken voor ons. Komen er wat meer opties aan.
In ieder geval mooi dat jullie willen aanschuiven.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Sector Natuur en Recreatie

T: 5.1.2e
M: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @purmerend.nl>
Verzonden: dinsdag 27 mei 2025 08:37
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Gesprek inplannen Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Ik ben alle data niet beschikbaar helaas. Wel eens met het voorstel om gezamenlijk een gesprek in te plannen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

PUR
MER
END

T 5.1.2e

| Purmersteenweg 42, 1441 DM Purmerend |
| Schrijf je in voor onze nieuwsbrief |
| Volg ons op | Facebook | Twitter | Instagram | LinkedIn |

Werkdagen ma, di, wo, do en vr

5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Verzonden: maandag 26 mei 2025 16:47
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @purmerend.nl>
Onderwerp: RE: Gesprek inplannen Aziatische hoornaar

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @haarlemmermeer.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Hi 5.1.2e,

Ik heb je email niet op tijd kunnen beantwoorden vrees ik. Bij deze alsnog.

- Maandag 26 mei tussen 09:00 of tussen 14:00-15:00 nee
- Dinsdag 27 mei tussen 10:00-11:00 ja
- of tussen 13:00-15:00 nee
- Donderdag 29 mei tussen 10:00-17:00 nee, hemelvaartsdag
- Vrijdag 30 mei tussen 09:00-13:00 nee

Niet veel opties vrees ik op deze termijn. Misschien kunnen we naar alternatieven kijken 1e week van juni?

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Van: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 22 mei 2025 10:56
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e)
<5.1.2e @purmerend.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Gesprek inplannen Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e en 5.1.2e ,

Vanuit de gemeenten Haarlemmermeer (5.1.2e) en Purmerend (5.1.2e) hebben jullie beiden ons benaderd met vragen over de bestrijding van de Aziatische hoornaar.
Mijn collega 5.1.2e en ik zouden graag met jullie (als jullie dat oké vinden vanuit twee verschillende gemeenten) een gezamenlijk gesprek willen inplannen om dit te bespreken.

We zouden het daarbij graag met jullie (in zekere zin even als informele vertegenwoordiging van de gemeenten in bredere zin) willen sparren over:

- Wat we tot nu toe hebben gedaan aan de AH in NH, en hoe de zaken zich interprovinciaal ontwikkelen.
- Wat we (provincie, gemeenten en andere partijen) kunnen, willen en hebben te doen in dit dossier;
- Hoe we beperkte middelen slim zouden kunnen inzetten;
- En hoe provincie en gemeenten de samenwerking op dit dossier effectief zouden kunnen organiseren, ook in samenhang met imkers en andere belanghebbende organisaties.

Gelijk een aantal datumvoorstellen mijnerzijds:

- Maandag 26 mei tussen 09:00 of tussen 14:00-15:00
- Dinsdag 27 mei tussen 10:00-11:00 of tussen 13:00-15:00
- Donderdag 29 mei tussen 10:00-17:00
- Vrijdag 30 mei tussen 09:00-13:00

Ik hoor graag of er een tijd tussen zit die jullie uitkomt. Alvast bedankt voor jullie tijd!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Sector Natuur en Recreatie

T: 5.1.2e
M: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

****
****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

****
****

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

****
****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

****
****

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

****
****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

****
****

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @heemskerk.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 12/22/2025 9:27:16 AM
Subject: Re: Gezamenlijke communicatie Aanpak Aziatische hoornaar
Received: Mon 12/22/2025 9:27:16 AM

Beste 5.1.2e ,

We zijn i.s.m. andere provincies bezig om een gezamenlijke opdracht uit te zetten voor communicatiemateriaal, ik verwacht dat dit in het voorjaar beschikbaar zal zijn.
In principe is er al veel informatie en communicatiemateriaal beschikbaar, maar omdat er ook onjuiste informatie wordt verspreid is het ook deels een kwestie van alles goed bij elkaar zetten en beter beschikbaar maken. Een ander onderdeel is ook uitvinden welke informatiebehoefte er precies is, bijvoorbeeld bij gemeenten. Dus mochten jullie behoefte hebben aan specifieke informatie of communicatiemateriaal hoor ik het graag!

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Sector Natuur & Recreatie

T 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @heemskerk.nl>
Verzonden: donderdag 18 december 2025 13:12
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Gezamenlijke communicatie Aanpak Aziatische hoornaar

Beste heer 5.1.2e ,

Op 26 november 2025 hebben wij van PNH een brief gekregen inzake de aanpak van de Aziatische hoornaar vanaf 2026. Bedankt voor dit bericht.

In het bericht lees ik de oproep om eenduidig vanuit gemeenten en provincie(s) te communiceren. Er wordt gewerkt aan extra informatievoorziening en gezamenlijk communicatie die ook als gemeente gebruikt kan worden.

Om dit vroegtijdig met onze communicatieafdeling af te stemmen: heeft u een prognose wanneer deze communicatiecampagne gereed is? Alvast hartelijk dank!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Aanwezig: ma-vr

BESTE 2024 OVERHEIDS ORGANISATIE VAN HET JAAR

Disclaimer

Gemeente Heemskerk
Bezoekadres:
Maerten van Heemskerckplein 1
1964 EZ Heemskerk
Telefoon: 14 0251
Website: heemskerk.nl

Postadres:
Postbus 1
1960 AA Heemskerk

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 7/10/2025 7:12:49 AM
Subject: RE: Heads-up m.b.t. vragen over Aziatische hoornaar
Received: Thur 7/10/2025 7:12:53 AM

Dank 5.1.2e, ik neem jullie opmerkingen mee en vraag of de alinea kan worden toegevoegd aan de pagina.

Gisteren is dit artikel gepubliceerd: https://www.nhnieuws.nl/nieuws/350361/nesten-in-schuren-en-vogelhuisjes-plaag-van-aziatische-hoornaars-dreigt. Wij hebben hier geen vragen vanuit NHnieuws over gehad. Maar wel goed dat er dus informatie staat op de website over ons beleid.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juli 2025 11:58
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Heads-up m.b.t. vragen over Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e,

Prima tekst, ons voorstel is een zin te verplaatsen en een zin te verwijderen zodat de tekst er als volgt uitziet:

Aziatische hoornaar
De provincie Noord-Holland blijft in 2024 en 2025 nesten van de Aziatische hoornaar verwijderen via een professionele bestrijder. Inwoners kunnen helpen door waarnemingen van de Aziatische hoornaar of een nest te melden via Waarneming.nl. Tegelijkertijd onderzoekt de provincie samen met gemeenten en imkerverenigingen hoe de aanpak er vanaf 2026 uit moet zien. Omdat volledige uitroeiing niet mogelijk is, verschuift de focus naar het beheersen van de verspreiding en het geven van voorlichting. De provincie onderzoekt ook of imkers en vrijwilligers in de toekomst zelf nesten kunnen leren verwijderen via een training.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 4 juli 2025 13:55
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Heads-up m.b.t. vragen over Aziatische hoornaar

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

Op verzoek van 5.1.2e help ik jullie graag bij dit onderwerp. Het lijkt ons verstandig gezien de verschillende vragen over dit onderwerp om wat informatie over de Aziatische Hoornaar op de website van de provincie te zetten. Ons voorstel is om het toe te voegen aan de pagina over Invasieve exoten. Hieronder een voorstel voor de alinea. Ik focus hierin op wat de provincie doet en wat inwoners zelf doen.

Aziatische hoornaar
De provincie Noord-Holland blijft in 2024 en 2025 nesten van de Aziatische hoornaar verwijderen via een professionele bestrijder. Tegelijkertijd onderzoekt de provincie samen met gemeenten en imkerverenigingen hoe de aanpak er vanaf 2026 uit moet zien. Omdat volledige uitroeiing niet mogelijk is, verschuift de focus naar het beheersen van de verspreiding en het geven van voorlichting. Inwoners kunnen helpen door waarnemingen van de Aziatische hoornaar of een nest te melden via Waarneming.nl. Zo kan snel worden vastgesteld of het om deze invasieve exoot gaat en kan het nest – indien nodig – worden verwijderd. De provincie onderzoekt ook of imkers en vrijwilligers in de toekomst zelf nesten kunnen leren verwijderen via een training.

Ik lees in jullie beantwoording dat nog niet alles helder is en vaststaat wat betreft rol en verantwoordelijkheid van provincie. Daarom focus ik vooral op de huidige situatie. Zodra er iets verandert kunnen we de tekst aanpassen en indien nodig extra communicatie inzetten. Bijvoorbeeld richting imkers of naar inwoners. Daarvoor kunnen jullie dan ook contact opnemen!

Ik hoor graag wat jullie vinden van het voorstel!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 4 juli 2025 10:22
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Heads-up m.b.t. vragen over Aziatische hoornaar

Hi 5.1.2e en 5.1.2e,

Bedankt, 5.1.2e (CC) pakt het op!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e) 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkzaam op ma/di/do/vr

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 3 juli 2025 16:02
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Heads-up m.b.t. vragen over Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e,

Zie hieronder antwoorden op de vragen.
We krijgen wel vaak terug dat er behoefte is aan communicatie over de aziatische hoornaar, bijvoorbeeld wat te doen als

je een nest tegenkomt (daarvoor moeten we deels ook wel ons beleid duidelijk gaan krijgen). Is het eventueel mogelijk om een pagina op onze website toe te voegen of heb jij ideeën hoe hierover te communiceren?
Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 1 juli 2025 14:47
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Heads-up m.b.t. vragen over Aziatische hoornaar

Hi 5.1.2e en 5.1.2e ,

Op de webpagina Invasieve exoten staat momenteel niets over de Aziatische hoornaar.
Hij wordt wel genoemd in het beleidsdocument Programma Invasieve Exoten.

Vooruitlopend op de vragen van inwoners en journalisten die vast ook aan ons gesteld gaan worden:

Wat doet de provincie Noord-Holland wel/niet met de Aziatische hoornaar?
We hebben in 2024 en 2025 een opdracht bij een professionele bestrijder van Aziatische hoornaar lopen om nesten te verwijderen. Inmiddels is duidelijk dat elimineren niet mogelijk is en zijn we ons aan het beraden op onze inzet voor 2026 en verder. We zijn in gesprek met gemeenten en lokale imkerverenigingen om te bepalen wat de beste aanpak is.
Wat is onze rol/verantwoordelijkheid/verplichting? Onze visie op de omgang met dit dier?
Wij zijn volgens artikel 19 van de EU-Exotenverordening verantwoordelijk om beheersmaatregelen te treffen. Dit kan op verschillende manier en we zijn ons dus aan het beraden hoe dit het beste vorm te geven. Omdat het nog niet helemaal duidelijk is wat de impact van Aziatische hoornaar is willen we de verspreiding zo veel mogelijk voorkomen maar de realiteit is ook dat we de verspreiding niet kunnen stoppen met de huidig beschikbare middelen. Daarnaast horen we veel behoefte om meer communicatie over hoe om te gaan met deze exoot dus daar willen we nog wel meer aandacht aan gaan besteden
Wat is er terecht gekomen met het voornemen om educatie voor imkers op te starten (zelf nesten leren verwijderen)?
Dit is nog niet gebeurd, we zijn in gesprek met imkers en op basis van hoe we ons beleid gaan vormgeven gaan we dat wel of niet meer organiseren.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e) 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkzaam op ma/di/do/vr

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 1 juli 2025 11:21
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Heads-up m.b.t. vragen over Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Misschien krijgen we hier niks over, maar er zingt op IPO-niveau wat rond over vragen die gesteld worden m.b.t. Aziatische hoornaar.
Zie bijgevoegde mails ter info.

Zou kunnen dat ze ook bij ons langskomen, dus dan weet je er alvast vanaf □* .

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Sector Natuur en Recreatie

T: 5.1.2e
M: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 11/14/2025 10:26:11 AM
Subject: RE: Info: 18 nov AH overleg op locatie
Received: Fri 11/14/2025 10:26:17 AM

Ha 5.1.2e ,

Prima om toe te voegen dat we daar nog aan werken en later op terug komen. En ik denk graag mee over het grotere communicatieverhaal met andere provincies. Laat maar weten hoe, wat en wanneer!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 14 november 2025 10:20
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Info: 18 nov AH overleg op locatie

Hoi 5.1.2e ,

Ik zag je opmerking over het deel samenwerking/communicatie in onze brief. Volgende week heb ik overleg met andere provincies over de AH, een van de agendapunten is om aan een gezamelijke communicatieboodschap te werken (zie in geel in onderhangende mails).

Om onze brief concreter te maken kan ik wel toevoegen dat we hieraan werken.
We moeten het nog iets scherper krijgen hoe we dit gaan aanpakken, maar heb jij eventueel interesse om hier later een keer over mee te denken?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @overijssel.nl>
Verzonden: Vrijdag, 14 November, 2025 09:33
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Info: 18 nov AH overleg op locatie

Hoi 5.1.2 5.1.2e en 5.1.2e ,

Ik denk ook dat we communicatiemensen nodig hebben in onze groep. Niet alleen om communicatieproducten te (laten) maken, maar ook om te bedenken hoe we communiceren, en wat onze doelgroepen zijn, en welke boodschap we willen uitdragen.

Zullen we een keer bij elkaar komen (teams) en bedenken hoe we dit kunnen organiseren?

En haha, ik ben ook niet van de inhoud (mijn achtergrond is geodesie), en ook niet van de communicatie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Verzonden: woensdag 12 november 2025 13:32
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e RL) < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e : 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl> 5.1.2e 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl> 5.1.2e 5.1.2e (NH) < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl> 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e ZL) < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @overijssel.nl>
Onderwerp: RE: Info: 18 nov AH overleg op locatie

Hoi allemaal,

Wat mij betreft hakken we in ieder geval een knoop door over:

- Welke provincie wil de opdracht aan waarneming.nl betalen (ca. 10.000 euro) – gekoppeld aan Ingrids vraag of we waarneming.nl nog de juiste partij vinden.
- Wie neemt het stokje van 5.1.2e over als trekker van het overleg Aziatische hoornaar.

Verder ben ik het eens met communicatie als onderwerp; en zou ik voorstellen om te proberen tot een gezamenlijke communicatieboodschap te komen (of in ieder geval een behoorlijke aanzet daarvoor), mogelijk met een voorbeeld van één van de zuidelijke provincies als vertrekpunt. Volgens mij is er met het interdepartementaal afstemmingsoverleg van LVVN, IenW, VWS en VRO een platform waar we gebruik van kunnen maken en misschien ook een aantal vragen kwijt kunnen.

Ik heb voor het onderwerp communicatie nu 5.1.2e (Overijssel), 5.1.2e (Brabant) en 5.1.2e (Noord-Holland) genoteerd. Mis ik dan nog iemand die zich wel had aangemeld voor dat onderwerp?

Het valt op dat we nu alleen medewerkers vanuit de inhoud hebben volgens mij, en nog geen mensen vanuit communicatie.

Die communicatie-groep zou de communicatie-boodschap en strategie misschien verder kunnen uitwerken.

Ik heb trouwens 5.1.2e van Overijssel en 5.1.2e 5.1.2e an Drenthe toegevoegd aan de mail.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

aanwezig ma, di, wo, do

tel 5.1.2e

adres Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

web www.provinciegroningen.nl

provincie groningen

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: woensdag 12 november 2025 11:59
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl> 5.1.2e FRL) < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e OV) < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl> 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e (NH) < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e (LB) < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (ZL) < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: Re: Info: 18 nov AH overleg op locatie

Goedemorgen Allemaal,

Bedankt 5.1.2e , voor de uitgebreide uitnodiging.

Het heeft mijn voorkeur om niet te veel agendapunten te hebben zodat we wat meer de diepte in kunnen duiken. Wat mij betreft de volgende punten:

1. Gezamenlijke communicatie (sorry, ja weer)

De behoefte aan een eenduidige gezamenlijke communicatiestrategie komt in ieder geval in onze provincie keer op keer naar voren bij zowel burgers als lokale overheden. Ik wil hier graag invulling aan geven en wij hebben hiervoor ook budget beschikbaar, maar idealiter pakken we dit met meerdere provincies tegelijk op.

- Wat is er nodig om zoiets van de grond te krijgen? Welke doelen streven we na en producten zouden we willen hebben. Welke partijen hebben we daarvoor nodig etc.
- Ik wil dit best (het liefst met een paar anderen) oppakken maar dan is het wel goed om scherp te hebben wat we willen.

2. Nesten melden tbv bestrijding

Een ander bespreekpunt zou de registratie en omgang met meldingen kunnen zijn. Hangt ook samen met communicatie. Vinden wij waarneming.nl nog een geschikte plek om nesten te melden met het doel ze te laten bestrijden? En zo nee, welke wensen alternatieven zijn er?

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @provincie-utrecht.nl>
Verzonden: woensdag 12 november 2025 11:17
Aan: 5.1.2e (FRL) <5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e FL) <5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e (OV) <5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (GR) <5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e (GL) <5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e (NH) <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (FL) <5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e LB) <5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e ZL) <5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: Info: 18 nov AH overleg op locatie

Goedemorgen collega's,

Jullie staan inmiddels allemaal aangemeld en we hebben een zaal voor ons volgende Aziatische hoornaar overleg. Dit keer niet in Paushuize, maar op het provinciehuis zelf.

Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht
Ruimte nr. 16 Austerlitzzaal (1e verdieping, met de wenteltrap omhoog)

Komt je met de auto?
Er zijn parkeerplekken op het dek voor bezoekers. Helaas kan ik geen plekken voor jullie reserveren dus ik hoop dat er voldoende plek is.

Kom je met het OV?
Vanaf Utrecht Centraal kun je het beste de ov-fiets pakken (ca. 15 minuten fietsen) of buslijn 28 richting P+R Science Park, Utrecht. Tot halte Rijnsweerd-Noord. Fietsen kunnen naast de ingang geparkeerd worden.

Koffiesituatie
Er zijn koffie/thee apparaten op ieder verdieping met gratis koffie en thee maar als je liever wat fancy-ers wilt dan hebben we op de begane grond een (niet gratis) koffiecorner met barista. Heb je geen eigen beker mee, pak dan een kopje mee bij de receptie en lever deze aan het eind van de dag weer in.

> Geef nog even aan of je komt of niet door het agendaverzoek te accepteren of te weigeren (kan zonder antwoord), dan kan ik zicht houden op de opkomst.

Verder hoor ik graag jullie agendapunten! Ik heb morgen tot en met maandag verlof dus ik zal dinsdag ochtend de agenda opmaken.

Tot dinsdag en veel plezier in 5.1.2e voor degene die hier maandag naartoe gaan! Ik hoor graag of jullie wat interessants gehoord hebben *

Groeten 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team NBM

5.1.2e @provincie-utrecht.nl

PROVINCIE UTRECHT

Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht

Ik werk van maandag t/m donderdag.

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen.

Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 4/29/2026 10:52:04 AM
Subject: RE: Kennis Netwerk Invasieve exoten: aanpak geelpoot hoornaar
Received: Wed 4/29/2026 10:52:23 AM

Goedemiddag 5.1.2e,

De datum hiervoor is eerst medio tot eind juni. De Webinar is online dus ik verwacht geen reistijd in ieder geval. Zou jij willen meedoen?

Met vriendelijke groet

5.1.2e
5.1.2e
Verkeer & Openbare Ruimte | Stedelijk Beheer | Team Groen, Water & Wegen

Gemeente Amsterdam

M 5.1.2e
5.1.2e @amsterdam.nl
Werkdagen: ma, di, wo (ochtend), do, vrij

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 95089, 1090 HB Amsterdam

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 24 april 2026 12:49
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Kennis Netwerk Invasieve exoten: aanpak geelpoot hoornaar

Hoi 5.1.2e

Binnen welke termijn is het idee om dit te doen? Dit kost wel wat voorbereiding. Komende twee weken ben ik erg druk en twee weken daarna met verlof dus heb vanaf juni pas tijd.
Is het live of maken we een opname die op de site komt?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 23 april 2026 07:54
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Kennis Netwerk Invasieve exoten: aanpak geelpoot hoornaar

Goedemorgen 5.1.2e,

Ik ben gevraagd om een webinar te geven over de Aziatische hoornaar voor het Kennisnetwerk Invasieve Exoten. Zou jij samen met mij, en wellicht ook 5.1.2e en 5.1.2e (ik moet hen nog vragen), een toelichting willen geven over de omvorming van jullie bestrijdingsaanpak? Bijvoorbeeld over het waarom, hoe en de vervolgstappen.

Ik stel me het volgende voor:

- 5.1.2e geeft een introductie van 10 minuten over herkenning.
- Jij geeft een toelichting op de aanpak van de provincie en de afschaling van de bestrijding tot 2028.
- Ik neem het daarna over en bespreek hoe wij als gemeente ervoor zorgen dat we in 2028 klaar zijn.
- 5.1.2e geeft een praktische aanvulling over het verwijderen van nesten en de communicatie tot 2028 tussen de provincie, de bestrijder en de gemeente.

Zou je mij voor **eind april** kunnen laten weten of je wilt meedoen?

Met vriendelijke groet

5.1.2e
5.1.2e
Verkeer & Openbare Ruimte | Stedelijk Beheer | Team Groen, Water & Wegen

Gemeente Amsterdam

M 5.1.2e
5.1.2e @amsterdam.nl
Werkdagen: ma, di, wo (ochtend), do, vrij

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 95089, 1090 HB Amsterdam

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 3/17/2026 8:12:53 AM
Subject: RE: LinkedInbericht Aziatische Hoornaar
Received: Tue 3/17/2026 8:12:58 AM

Hi 5.1.2e ,

Dank voor je wijzigingen! Ik heb een aantal dingen in het bericht aangepast. Ik heb het gehouden bij dat ze vooral een bedreiging vormen voor de honingbijen en heb weggehaald dat de vrijwillige imkers nesten weghalen, maar ze alleen signaleren.
Zo kiezen we een beetje een middenweg, met aandacht voor de juistheid van de info en voor de imkers. Ik plan wel eens in de maand een bila in. Dan kunnen we hem altijd afzeggen als er geen ontwikkelingen zijn. En als die er wel zijn, weet me dan vooral te vinden. Nogmaals dank en groet!

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 16 maart 2026 17:16
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: LinkedInbericht Aziatische Hoornaar

Hoi 5.1.2e ,
Ik zou voorstellen sommige zinnen iets anders verwoorden (bijv. minder nadruk op gevaren voor natuur waarvan we denken dat het wel meevalt):

De provincie kiest sinds dit jaar voor een gerichtere aanpak van de Aziatische hoornaar.
De Aziatische hoornaar is sinds 2023 actief in Noord-Holland. Ondanks het verwijderen van nesten neemt het aantal toe, en volledige uitroeiing blijkt niet haalbaar. Ze vormen vooral een bedreiging voor honingbijen, het effect op de biodiversiteit en volksgezondheid is waarschijnlijk klein. Wel zijn er situaties waarin bestrijding toch gewenst is. Daarom kiest de provincie vanaf 2026 voor een gerichte aanpak: alleen nesten die potentieel gevaar opleveren voor mensen of natuur worden verwijderd, bijvoorbeeld bij Natura 2000-gebieden, drukbezochte plekken en situaties met acuut steekgevaar.

Vrijwillige imkers blijven een belangrijke rol spelen in het opsporen en signaleren van nesten. De provincie faciliteert hen met materialen zoals zendersets. Ook maken we afspraken met gemeenten over toekomstige rol en taakverdeling, bijvoorbeeld bij overlastgevende nesten.

Ook uw hulp blijft onmisbaar! Ziet u een Aziatische hoornaar of een nest? Meld dit via https://waarneming.nl/ en help mee om de verspreiding en aantal nesten te blijven monitoren.
#DuurzaamNH #Biodiversiteit #InvasieveSoorten

En ik had geen vaste bila's met 5.1.2e , alleen op momenten dat er wat speelde. Maar we zouden eens per maand of twee maanden kunnen doen?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 16 maart 2026 15:33
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: LinkedInbericht Aziatische Hoornaar

P.S. zullen wij een nieuwe reeks bila's inplannen zoals je met 5.1.2e ook had? Hoe frequent hadden jullie die? □*

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 16 maart 2026 15:22

Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: LinkedInbericht Aziatische Hoornaar

Ter info voor plaatsing morgen. Laat vooral weten of je hier nog feedback op hebt:

De provincie kiest sinds dit jaar voor een gerichtere aanpak van de Aziatische hoornaar.

De Aziatische hoornaar is sinds 2023 actief in Noord-Holland en vormt een bedreiging voor honingbijen, natuur en landbouw. Ondanks het verwijderen van nesten neemt het aantal toe, en volledige uitroeiing blijkt niet haalbaar. Daarom kiest de provincie vanaf 2026 voor een gerichte aanpak: alleen nesten die direct gevaar opleveren voor mensen of natuur worden verwijderd, bijvoorbeeld bij Natura 2000-gebieden, drukbezochte plekken en situaties met acuut steekgevaar.

Vrijwillige imkers blijven een belangrijke rol spelen in het opsporen en verwijderen van voorjaarsnesten. De provincie ondersteunt hen met kennis, materialen en financiële middelen. Ook werken we samen met gemeenten om de bestrijding effectief te organiseren.

Ook uw hulp blijft onmisbaar! Ziet u een Aziatische hoornaar of een nest? Meld dit via https://waarneming.nl/ en help mee om de natuur te beschermen.

#DuurzaamNH #Biodiversiteit #InvasieveSoorten

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | vrij op vrijdag in de even weken

www.noord-holland.nl

Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

To: 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 8/19/2026 5:35:52 AM
Subject: Re: mislukte melding geelpoothoornaar
Received: Wed 8/19/2026 5:36:15 AM
IMG_0501.jpeg
IMG_0493.jpeg
IMG_0489.jpeg
a5ed9f04-0174-4b74-b541-40eb19f2df2e.jpeg
IMG_0543.jpeg
IMG_0544.jpeg

Beste 5.1.2e ,

Hartelijk bedankt voor uw snelle reactie en aangeboden hulp.. U ontvangt enkele foto's, zoals aangegeven lukt het me niet goed om de zwarte hoornaars op de foto te krijgen maar als u goed kijkt ziet u die ook.

Locatie - zie foto:
Melding zwarte en Europese hoornaars en wespen in en rond wilgenstruiken bij de brug aan het talud aan de Mies Noltelaan ter hoogte van nummer 4.

Verneem graag op welke termijn de bestrijder zou kunnen langskomen. Moeten buren worden geïnformeerd zodat ze beter ramen sluiten als de eventuele bestrijding plaatsvindt?

Hartelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Van: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: Tuesday, 18 August 2026 17:09:28
Aan: 5.1.2e @hotmail.com>
Onderwerp: Re: mislukte melding geelpoothoornaar

Beste 5.1.2e ,

Kunt u de foto's naar mij toesturen? Dan zal ik de melding maken en de bestrijder op de hoogte stellen.

Vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @hotmail.com>
Verzonden: dinsdag 18 augustus 2026 16:39
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: mislukte melding geelpoothoornaar

Geachte heer 5.1.2e , beste 5.1.2e ,

Ook nu raak ik weer verstrikt in het software programma en routing van waarneming.nl. Zoals aangegeven heb ik maar een paar foto's van de bewegende insecten maar zie ik zwarte hoornaars in de wilgenstruik die ik niet op de foto kan vangen. De foto's die ik wel heb, identificeert waarneming.nl als Europese hoornaar. Ik maak me zorgen over gevaarzetting voor alle weggebruikers die daar als voetganger, fietser en auto langsrijden. Als de vele Aziatische hoornaars op mens hoogte zich bedreigt voelen door de beweging, weet ik niet waartoe ze in

staat zijn. Ik waag me niet aan duidelijkere foto's en verzoek u de situatie te laten onderzoeken.

Het betreft een wilgenstruik aan 5.1.2e ter hoogte van huisnummer 5.1.2e

Tenslotte nog een opmerking over de site die wordt aangereikt om de melding te doen, deze is zeer gebruikersonvriendelijk en bureaucratisch (zelfs voor een hoogopgeleide werkende burger), je kunt er ook geen opmerking achterlaten en filtert volgens mij op onjuiste wijze, andere AI modellen identificeren dezelfde foto's alszijnde de Aziatische hoornaar. En ik zie ze maar kan ze niet fotograferen tijdens hun drukke bewegingen.

Wilt u de situatie ter plaatse laten beoordelen?

Hartelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag, augustus 18, 2026 3:56 PM
Aan: 5.1.2e @hotmail.com <5.1.2e @hotmail.com>
Onderwerp: Link voor melding geelpoothoornaar

Beste 5.1.2e ,

De waarneming kan via deze link worden ingevoerd:
Voer waarneming in voor Aziatische Hoornaar - Waarneming.nl

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e - Sector Natuur & Recreatie

T: 5.1.2e
E: 5.1.2e @noord-holland.nl
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: [redacted]

Cc: [redacted]

From: [redacted] - NBV

Sent: Tue 7/28/2026 2:05:55 PM

Subject: RE: Nieuwe inzichten Geelpoothoornaar/ Aziatische hoornaar

Received: Tue 7/28/2026 2:07:46 PM

LVVN Landelijk aanvalsplan invasieve exoten (1).pdf

Beste [redacted]

Dank voor je bericht. Bovenaan bladzijde 89 van het Landelijke aanvalsplan invasieve exoten (voor het gemak hier bijgesloten) staat het volgende over de Aziatische hoornaar/ geelpoothoornaar:

Lokaal elimineren/bestrijden

Provincies zetten sterker in op voorlichting aan gemeenten, groenbeheerders en andere doelgroepen zoals burgers (imkers) en professionele bestrijders over afschaling van de provinciale inzet en verschuiving van de (veilige) aanpak van Aziatische hoornaar naar deze partijen.

Provincies zoeken afstemming met hun gebiedspartners om samenwerking, kennisdeling over veilige en toegestane bestrijdingsmethoden, vrijwillige opsporing en professionele bestrijding te stimuleren.

Het is inderdaad zeer spijtig dat het verschuiven van de aanpak van de AH/ GPH van de provincie naar andere partijen zoals naar gemeenten, zoals wordt voorgesteld in het aanvalsplan, niet gepaard gaat met de benodigde financiële middelen.

Onze zorg is de exponentiële groei van hoornaarsnesten met een factor 5-7. Dat betekent dat een gemeente waar dit jaar 5 nesten worden gevonden, over drie jaar al met meer dan 600 nesten te maken kan krijgen (5 × 5 × 5 × 5 = 625). De kosten voor beheersing zullen daardoor eveneens exponentieel stijgen. Op basis van ervaringen in andere Europese gebieden in Frankrijk en Vlaanderen ligt de maximale nestdichtheid waarschijnlijk ergens rond de 12-15 nesten per km² in Nederland. Juist in deze fase van de invasie is een effectieve aanpak daarom het meest kostenefficiënt.

Ik hoop daarom dat de provincie een vervolg kan geven aan de bijeenkomst van 10 juni. Door samenwerking tussen provincie, gemeenten, terreinbeherende organisaties, imkerij en andere betrokken partijen kunnen de beschikbare middelen zo doelgericht en effectief mogelijk worden ingezet om de AH/ GPH beheersbaar te houden.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

[redacted]

Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig
T 0317 5.1.2e (10:00-12:00)
M 5.1.2e
E 5.1.2e @bijenhouders.nl
I www.bijenhouders.nl

Van: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @alkmaar.nl>
Verzonden: maandag 27 juli 2026 08:55
Aan: 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>; 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @alkmaar.nl>; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @dijkenwaard.nl; 5.1.2e @aalsmeer.nl; 5.1.2e @aalmeer.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e @belcombinatie.nl; 5.1.2e <5.1.2e @belcombinatie.nl>; 5.1.2e @gooisemeren.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @huizen.nl; 5.1.2e @wijdemeren.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @heemskerk.nl>; 5.1.2e @velsen.nl; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @velsen.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @velsen.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @denhelder.nl>; 5.1.2e @hollandskroon.nl; 5.1.2e @schagen.nl; 5.1.2e @texel.nl; 5.1.2e @texel.nl; 5.1.2e @sed-wf.nl; 5.1.2e @sed-wf.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @koggenland.nl; 5.1.2e @opmeer.nl; 5.1.2e @medemblik.nl; 5.1.2e @edam-volendam.nl; 5.1.2e @landsmeer.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @purmerend.nl; 5.1.2e @waterland.nl; 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>; 5.1.2e @bloemendaal.nl; 5.1.2e <5.1.2e @haarlem.nl>; 5.1.2e @heemstede.nl; 5.1.2e @zandvoort.nl 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @telfort.nl>; 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>; De Hoornaarverwijderaar <5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Nieuwe inzichten Geelpoothoornaar/ Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e ,

Hartelijk dank voor het toezenden van deze stukken.

In de casus van de geelpoothoornaar is het van belang dat er in het Landelijk aanvalsplan invasieve exoten (uit december 2025) geen rol is weggelegd voor gemeenten. Ook zijn er geen budgetten waaruit gemeenten deze bestrijding kunnen financieren. Omdat de gemeenten financieel onder druk staan door afnemende bijdragen van het Rijk (het zg. ravijnjaar dat in media wordt benoemd) zal het lastig zijn om de bestrijding van de geelpoothoornaar op zich te nemen.

Ik denk dat er op zich binnen gemeenten best bereidheid is om beheersing van de geelpoothoornaar uit te voeren. Maar het gebrek aan fondsen zal hier een rem op zetten. Daardoor zal er dan terug worden gegrepen naar de gebruikelijke gronden waarop de gemeente in deze gevallen kan acteren: Volksgezondheid en Openbare veiligheid.

Voor Volksgezondheid is het van belang dat er een grotere groep inwoners wordt getroffen. Anafylactische shock, hoe vervelend ook voor de mensen die het treft, is geen reden om vanwege Volksgezondheid in te grijpen.

Openbare veiligheid betreft nesten die op een bepaalde afstand hangen van bepaalde complexen, zoals bijvoorbeeld een nest op 5 meter hoogte bij een speeltuin of verzorgingstehuis. Het biedt geen grond om radicaal in te grijpen bij elk nest in de gemeente.

Dus als de algemene opvatting is dat er door gemeenten actief moet worden gehandhaafd op geelpoothoornaars dan is de financiering daarvan in mijn optiek voor de korte termijn het meest belangrijke aspect omdat de wet en het aanvalsplan invasieve exoten nu geen mogelijkheden bieden boven Volksgezondheid en Openbare veiligheid.

Ik heb een reply to all gekozen omdat dit in alle gemeenten waarschijnlijk op dezelfde wijze speelt. Misschien kunnen we gezamenlijk nadenken over een mogelijke oplossing.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Alkmaar
T 5.1.2e
M 5.1.2e
www.alkmaar.nl
Werkdagen: ma-wo-do-vr

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: donderdag 23 juli 2026 16:47
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @alkmaar.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @alkmaar.nl>; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @dijkenwaard.nl; 5.1.2e @aalsmeer.nl; 5.1.2e @aalmeer.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e @belcombinatie.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @belcombinatie.nl>; 5.1.2e @gooisemeren.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @huizen.nl; 5.1.2e @wijdemeren.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @heemskerk.nl>; 5.1.2e @velsen.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @velsen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @velsen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @denhelder.nl>; 5.1.2e @hollandskroon.nl; 5.1.2e @schagen.nl; 5.1.2e @texel.nl; 5.1.2e @texel.nl; 5.1.2e @sed-wf.nl; 5.1.2e @sed-wf.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @koggenland.nl; 5.1.2e @opmeer.nl; 5.1.2e @medemblik.nl; 5.1.2e @edam-volendam.nl; 5.1.2e @landsmeer.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @purmerend.nl; 5.1.2e @waterland.nl; 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>; 5.1.2e @bloemendaal.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @haarlem.nl>; 5.1.2e @heemstede.nl; 5.1.2e @zandvoort.nl 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @telfort.nl>; 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>; De Hoornaarverwijderaar <5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Nieuwe inzichten Geelpoothoornaar/ Aziatische hoornaar

> Sommige mensen die dit bericht hebben ontvangen, ontvangen niet vaak e-mail van 5.1.2e @bijenhouders.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Beste 5.1.2e, beste allen,

Nogmaals dank, 5.1.2e, voor het organiseren van de bijeenkomst over de Geelpoothoornaar (GPH)/ Aziatische hoornaar (AH) in de provincie Noord-Holland. We zijn erg benieuwd naar het vervolg van deze bijeenkomst.

Inmiddels zijn er weer nieuwe inzichten over de GPH/ AH. Zo heeft ecologe 5.1.2e 5.1.2e e beschikbare onderzoeken naar risico's en verspreiding op een rij gezet. Daaruit blijkt dat de GPH/ AH momenteel tot de meest schadelijke invasieve exoten van Europa behoort.

Daarnaast is er onlangs een wetenschappelijk artikel gepubliceerd over het dieet van de GPH/ AH. De onderzoekers concluderen dat GPH/ AH een extreem breed en flexibel dieet heeft, waardoor deze soort zich bijzonder goed kan aanpassen. Dit aanpassingsvermogen draagt bij aan het invasieve succes van de soort en vergroot de druk op inheemse insecten. De auteurs sluiten hun onderzoek af met de conclusie:

“Our results also reveal a further potential ecosystem-level pressure as we find that *V. velutina* demonstrates a high predation frequency on wild pollinators and recyclers, implying a threat to pollinator and recycler diversity and resultant ecosystem services.”

Deze twee publicaties deel ik hier graag met jullie. Zie bijgesloten.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e
5.1.2e
Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig
T 0317 5.1.2e (10:00-12:00)
M 5.1.2e
E 5.1.2e @bijenhouders.nl
I www.bijenhouders.nl

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 19 juni 2026 10:52
Aan: 5.1.2e @alkmaar.nl; 5.1.2e @alkmaar.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @dijkenwaard.nl; 5.1.2e @aalsmeer.nl; 5.1.2e @aalmeer.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e @belcombinatie.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @belcombinatie.nl>; 5.1.2e @gooisemeren.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @huizen.nl; 5.1.2e @wijdemeren.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @heemskerk.nl>; 5.1.2e @velsen.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @velsen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @velsen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @denhelder.nl>; 5.1.2e @hollandskroon.nl; 5.1.2e @schagen.nl; 5.1.2e @texel.nl; 5.1.2e @texel.nl; 5.1.2e @sed-wf.nl; 5.1.2e @sed-wf.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @koggenland.nl; 5.1.2e @opmeer.nl; 5.1.2e @medemblik.nl; 5.1.2e @edam-volendam.nl; 5.1.2e @landsmeer.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @purmerend.nl; 5.1.2e @waterland.nl; 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>; 5.1.2e @bloemendaal.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @haarlem.nl>; 5.1.2e @heemstede.nl; 5.1.2e @zandvoort.nl; 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @telfort.nl>; 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>; De Hoornaarverwijderaar <5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Verslag geelpoothoornaar bijeenkomst Noord-Holland

Hallo allen,

Bij deze de presentaties en verslag van de bijeenkomst over de geelpoothoornaar (en de brief aan gemeenten). De documenten kunnen hier worden gedownload (Pleio):
https://bestandendelen.pleio.nl/?s=download&token=31267302-b047-4a12-a643-676cbd1292e7

Dank voor jullie aanwezigheid en input. We hebben nog contact over het vervolg van deze bijeenkomst.

Voor vragen of contact tussendoor ben ik te bereiken op dit mailadres of via telefoonnummer onderaan.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Sector Natuur & Recreatie

T:+316 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Landelijk aanvalsplan invasieve exoten

803252

0153

Foto omslag: Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica*)
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

803252

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
2	Context	9
2.1	**Aanleiding en doel**	**9**
2.2	**Noodzaak en urgentie van exotenbeleid**	**9**
2.3	**Andere maatschappelijke doelen**	**12**
2.4	**Internationale verdragen en doelstellingen**	**12**
2.4.1	Internationale verdragen en doelstellingen ten aanzien van biodiversiteit en natuur en plantgezondheid	13
2.4.2	Internationale verdragen en doelstellingen ten aanzien van zoetwater en mariene ecosystemen	13
2.5	**Financieringsopgave**	**14**
2.6	**Uitgangspunten**	**15**
3	Het exotenbeleid op hoofdlijnen	19
3.1	**De invasiecurve**	**19**
3.2	**Betrokken overheidsniveaus**	**21**
4	Preventie: zorg dat invasieve soorten niet het land (of bijbehorende wateren en lucht) binnenkomen	25
4.1	**Kennis**	**26**
4.2	**Verbieden**	**27**
4.3	**Signalering en monitoring**	**30**
4.4	**Communicatie en voorlichting**	**33**
4.5	**Samenwerking met medeoverheden en stakeholders**	**35**
4.6	**Actieplannen voor introductieroutes** (*pathway action plans*)	**37**
4.7	**Financieringsopgave voor preventie (mensen en middelen)**	**38**
5	Vroege signalering en snelle eliminatie: als invasieve soorten toch binnenkomen, dan zo snel mogelijk elimineren en vestiging voorkómen	41
5.1	**Werkzaamheden**	**42**
5.2	**Taakverdeling provincies, waterschappen en LVVN**	**43**
5.3	**Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen ten aanzien van vroege signalering en snelle eliminatie**	**43**
5.4	**Aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van vroege signalering en snelle eliminatie**	**46**
5.5	**Kosten van huidige inzet van mensen en middelen voor vroege signalering en snelle eliminatie**	**47**
5.6	**Financieringsopgave voor vroege signalering en snelle eliminatie (mensen en middelen)**	**47**
6	Beheersing: als een invasieve soort zich toch vestigt, dan proberen de verdere verspreiding en de schadelijke effecten tegen te gaan	49
6.1	**Werkzaamheden**	**50**
6.2	**Taakverdeling provincies, waterschappen en LVVN**	**51**
6.3	**Beheersmaatregelen tegen uitheemse rivierkreeften**	**51**
6.4	**Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen ten aanzien van beheersing**	**53**
6.5	**Aanvullende maatregel ter ontwikkeling en versteviging van beheersing.**	**54**
6.6	**Gevestigde en wijdverspreide Unielijstsoorten waartegen beheersmaatregelen getroffen worden (artikel 19) onder voorbehoud van financiering**	**54**

803252 0153

7 Herstel: herstel van de schade aan ecosystemen 57

7.1 Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen ten aanzien van herstel 58
7.2 Financieringsopgave voor herstel 59

8 Acceptatie: als voorgaande stappen niet mogelijk zijn of niet lukken dan resteert accepteren en ermee leren omgaan 61

8.1 Aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van acceptatie 61

9 Exoten in marien gebied en grote wateren 65

9.1 Introductie- en verspreidingsroutes van mariene exoten 65
9.2 De kaders: richtlijnen, verdragen en wetgeving 65
9.3 Taakverdeling binnen het Rijk, provincies en RWS 67
9.4 De Waddenzee 67
9.5 Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen ten aanzien van mariene exoten 68
9.6 Aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van de aanpak mariene exoten 69
9.7 Financieringsopgave van de aanpak mariene exoten 70

10 Evaluatie 71

Bijlagen 73

Bijlage 1 Internationale en Europese verdragen en richtlijnen met betrekking tot invasieve exoten 74
Bijlage 2 Beschrijving surveillancesysteem invasieve exoten Nederland 76
Bijlage 3 Informatie partijen rond invasieve exoten 78
Bijlage 4 Initiatieven van brancheorganisaties en andere organisaties uit het maatschappelijk middenveld (niet uitputtend) 79
Bijlage 5 Opsomming van huidige overlegstructuren en samenwerkingsvormen 80
Bijlage 6 Overzicht van Unielijstsoorten in een vroeg stadium van introductie waarvoor eliminatieplicht geldt (artikel 17) 81
Bijlage 7 Overzicht van gevestigde en wijdverspreide Unielijstsoorten waartegen beheersmaatregelen getroffen worden (artikel 19) onder voorbehoud van financiering 87
Bijlage 8 Nieuwe soorten van de Unielijst per 7 augustus 2025 93
Bijlage 9 Generieke landelijke afspraken 94
Bijlage 10 Verantwoording van het doorlopen proces 96

803252 0153

803252 0153

Nest Japanse hoornaar *(Vespa velutina)*
Tu7uh, Wikimedia Commons

1 Inleiding

De biodiversiteit in ons land staat vanuit verschillende kanten onder druk. Een belangrijke factor hierin zijn de invasieve exoten: planten of dieren die niet in Nederland thuishoren, die door menselijk handelen hier terecht zijn gekomen en schadelijk zijn voor inheemse soorten. Volgens een rapport[1] van VN-panel IPBES vormen invasieve exoten mondiaal zelfs één van de voornaamste oorzaken van biodiversiteitsverlies.

Invasieve exoten kunnen zich vestigen in onze natuur, zich vermeerderen, gaan domineren en zo ervoor zorgen dat inheemse planten en dieren gedeeltelijk of zelfs geheel verdwijnen. Ze veroorzaken hierdoor ingrijpende en soms onomkeerbare veranderingen in de biodiversiteit en ecosystemen. Dit leidt tot negatieve en complexe gevolgen in alle delen van de aarde, inclusief het uitsterven van soorten. Wereldwijd is 60% van het uitsterven van soorten mede toe te schrijven aan invasieve exoten en 16% van het uitsterven is zelfs exclusief (volledig) aan invasieve exoten toe te schrijven. De internationale kosten voor bestrijding, preventie én door invasieve exoten veroorzaakte maatschappelijke en economische schade, worden in het IPBES-rapport geschat op jaarlijks meer dan 423 miljard US dollar wereldwijd.

We zien dat exoten op verschillende manieren in ons land terecht kunnen komen. Bijvoorbeeld door de wereldwijde handel in (uitheemse) planten en dieren of het meeliften in verpakkingshout, containers, boten of vrachtwagens die goederen vervoeren. Ook nemen vakantiegangers exotische planten, vruchten of dieren mee naar huis. In het verleden zijn uitheemse soorten vaak bewust hierheen gehaald. Denk hierbij bijvoorbeeld aan huisdieren en sierplanten. In Europa zijn naar schatting ongeveer 12.000 uitheemse soorten aanwezig, waarvan 10% tot 15% als invasief wordt beschouwd (= circa 1500 invasieve soorten).

Nederland is gevoelig voor de komst van (nieuwe) uitheemse soorten. We liggen aan de delta van grote rivieren, met open watersystemen. Als dichtbevolkt handelsland met wereldhavens en een grote tuinbouwsector vinden er veel transportbewegingen plaats over land, water en door de lucht, met in- en doorvoer vanuit de hele wereld. Door klimaatverandering wordt het bovendien voor meer soorten mogelijk zich in ons land te vestigen en verspreiden, waarbij juist ook door die klimaatverandering en andere drukfactoren kwetsbare ecosystemen extra onder druk staan.

Het is van groot belang om de negatieve invloed van invasieve exoten op onze ecosystemen zoveel mogelijk te beperken. Dit aanvalsplan beschrijft hoe de aanpak vanuit het natuurbeleid op dit moment is georganiseerd (binnen Nederland en in Europees verband), welke acties genomen gaan worden om de aanpak te versterken en welke financiële consequenties daaraan verbonden zijn. Invasieve exoten kunnen ook impact hebben op andere maatschappelijke terreinen. Dit aanvalsplan signaleert die problematiek, maar de aanpak daarvan valt buiten de reikwijdte van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN).

Het aanvalsplan bouwt voort op de Contouren van een landelijk aanvalsplan invasieve exoten en bevat voorstellen voor doorontwikkeling en versteviging van het exotenbeleid. De nadruk van dit aanvalsplan ligt bij preventie: het treffen van voorzorgsmaatregelen zodat invasieve exoten Nederland niet binnenkomen, zich niet kunnen vestigen en zich niet verder verspreiden. Niet alleen omdat preventie de meest kosteneffectieve manier is om schade door invasieve exoten te voorkomen; het is soms zelfs de énige optie omdat voor sommige soorten of milieus (nog) geen effectieve of efficiënte bestrijdingsmaatregelen bestaan.

[1] https://www.ipbes.net/IASmediarelease.

803252 0153

Grote waternavel *(Hydrocotyle ranunculoides)*
Janneke van de Loop

2 Context

2.1 Aanleiding en doel

De gevolgen van invasieve exoten op de biodiversiteit, ecosysteemdiensten en andere terreinen worden steeds zichtbaarder en voeden het besef van urgentie om (vroeg) in te grijpen.[2] Vanuit dit besef is op verzoek van de Staatssecretaris van LVVN dit landelijk aanvalsplan opgesteld.

Dat de urgentie door de Tweede Kamer wordt gevoeld, blijkt uit de motie Van der Plas van BBB en de motie Van Campen, Valstar en Grinwis van VVD en CU (Kamerstukken 36 410 XIV nr. 11 en nr. 12). Kort samengevat komen de moties erop neer dat de Kamer, naar aanleiding van landbouwschade door nijlganzen, verzoekt om een landelijke aanpak van invasieve exoten. De andere motie verzoekt de regering, naar aanleiding van het IPBES-rapport en de problematiek van uitheemse rivierkreeften, een offensief invasieve exoten op te stellen.

Doel van het exotenbeleid is de nadelige gevolgen voor de biodiversiteit en voor ecosysteemdiensten van zowel de opzettelijke als onopzettelijke introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten te voorkomen, tot een minimum te beperken en te matigen. Deze doelstelling vloeit voort uit het wereldwijde Biodiversiteitsverdrag[3] en de Europese Exotenverordening[4] (verder 'Exotenverordening') en is leidend voor het ministerie van LVVN. Ook de provincies hanteren dit uitgangspunt in hun exotenbeleid en de uitvoering. Deze algemene doelstelling is gehanteerd en doorvertaald naar dit landelijk aanvalsplan invasieve exoten. Dit aanvalsplan schetst hoe dit beleid in Nederland wordt vormgegeven en versterkt kan worden.

De Europese Exotenverordening

Sinds 1 januari 2015 is in de Europese Unie EU-verordening 1143/2014 van kracht. Deze verordening heeft als doel de nadelige gevolgen voor de biodiversiteit en voor ecosysteemdiensten van zowel de opzettelijke als onopzettelijke introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten te voorkomen, tot een minimum te beperken en te matigen. In de verordening zijn regels vastgesteld om de introductie, verspreiding en impact van invasieve exoten in Europa te beperken. Centraal in de verordening staat een lijst van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten waarvan de negatieve effecten zodanig zijn dat gezamenlijk optreden op het niveau van de Unie gewenst is.

2.2 Noodzaak en urgentie van exotenbeleid

De impact van invasieve uitheemse soorten op de biodiversiteit in Nederland is groot. Invasieve uitheemse soorten zijn een drukfactor voor de biodiversiteit en aanverwante ecosysteemdiensten.[5] Het aantal introducties van invasieve exoten, de verspreiding en de schade nemen nog altijd toe. In het milieu van de Europese Unie en andere Europese landen bevinden zich ongeveer 12.000 uitheemse soorten, waarvan ruwweg 10% tot 15% als invasief wordt beschouwd.[6]

[2] https://zenodo.org/records/11254974.
[3] https://www.cbd.int/invasive.
[4] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R1143&qid=1727774383778.
[5] Definitie uit Exotenverordening: Ecosysteemdiensten: de directe en indirecte bijdragen van ecosystemen aan het menselijke welzijn.
[6] Overwegingen Verordening (EU) nr. 1143/2014.

803252 0153

Definitie van invasieve uitheemse soort(en) (IUS) volgens de Europese Exotenverordening:
Uitheemse planten of dieren[7] waarvan is vastgesteld dat de introductie of verspreiding ervan buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied een bedreiging is of nadelige gevolgen heeft voor de biodiversiteit en aanverwante ecosysteemdiensten.

Definitie van invasieve exoten zoals gehanteerd in dit document:
Invasieve soorten die door menselijk handelen buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied terecht zijn gekomen en die schadelijk zijn voor de biodiversiteit en aanverwante ecosysteemdiensten[8] of andere maatschappelijke doelen (waarden en belangen), zoals volksgezondheid, veiligheid en economie.

De Europese Unielijst van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten (verder 'Unielijst') is op 7 augustus 2025 uitgebreid met 26 nieuwe plant- en diersoorten, waarmee op de Unielijst inmiddels 114 soorten staan. Niet al deze 114 soorten van de Unielijst kunnen zich in Nederland vestigen. Van de soorten die zich wel in Nederland kunnen vestigen komt een aantal al in ons land voor, soms wijdverspreid en soms nog in een vroege fase van introductie.

Ook in Nederland kan worden geconstateerd dat de dreiging van invasieve exoten toeneemt. Bronnen die dit laten zien zijn het Compendium voor de Leefomgeving[9] en verschillende rapporten[10] van het bureau Risicobeoordeling & onderzoek (BuRO) van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), waaronder de recent uitgebrachte Horizonscan.[11] Deze horizonscan signaleert een toename van potentiële invasieve exoten in Nederland. En de verspreiding van reeds in Nederland aanwezige invasieve exoten is de afgelopen jaren toegenomen – een aantal succesvolle bestrijdingsacties om soorten lokaal uit het milieu te verwijderen daargelaten.

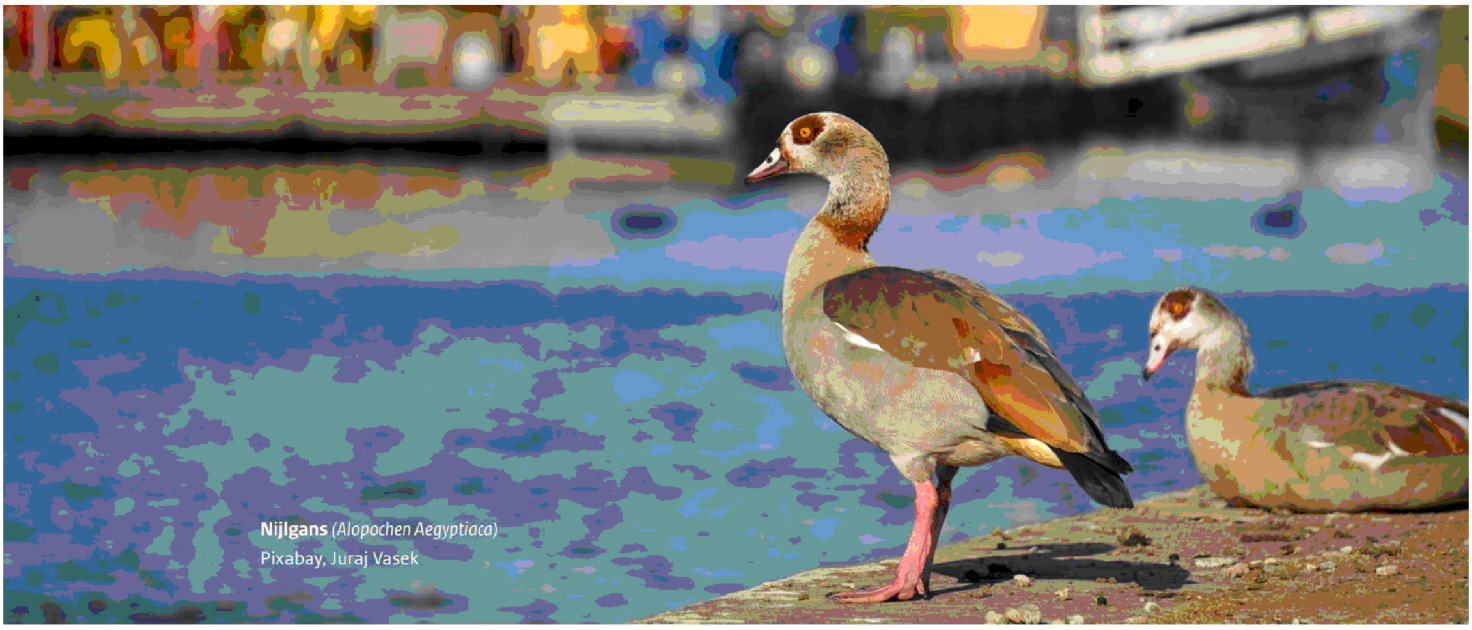

Nijlgans *(Alopochen Aegyptiaca)*
Pixabay, Juraj Vasek

[7] Levende exemplaren van soorten, ondersoorten of lagere taxa van dieren, planten, schimmels of micro-organismen die zijn geïntroduceerd buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied, met inbegrip van alle delen, gameten, zaadcellen, eicellen of propagulen van die soorten alsook alle kruisingen, variëteiten of rassen, die kunnen overleven en zich vervolgens kunnen voortplanten.
[8] De directe en indirecte bijdragen van ecosystemen aan het menselijke welzijn.
[9] https://www.clo.nl/indicatoren/nl162202-exoten-in-nederland-1900-2020.
[10] https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten.
[11] https://www.nvwa.nl/documenten/plant/planten-in-de-natuur/exoten/risicobeoordelingen/advies-van-buro-over-de-update-horizonscan-invasieve-exoten-2022.

803252 0153

Het in september 2023 gepubliceerde en toonaangevende mondiale rapport[12] van het Intergouvernementeel Platform voor Biodiversiteit en Ecosysteemdiensten (IPBES) bevat onder meer de volgende, voor Nederland relevante, kernbevindingen:

- Invasieve exoten veroorzaken ingrijpende en in sommige gevallen, onomkeerbare veranderingen in de biodiversiteit en ecosystemen, resulterend in negatieve en complexe gevolgen in alle delen van de aarde, inclusief het lokaal en mondiaal uitsterven van soorten. Wereldwijd is 60% van het uitsterven van soorten mede toe te schrijven aan invasieve exoten. En in 16% van de gevallen waren invasieve exoten zelfs de directe oorzaak van uitsterven van andere soorten.
- De economie, voedselzekerheid, waterzekerheid en humane gezondheid worden diepgaand en negatief beïnvloed door invasieve exoten.
- De bedreigingen van invasieve exoten nemen in alle delen van de aarde aanzienlijk toe, waarbij het huidige, ongeëvenaarde hoge aantal introducties naar verwachting in de toekomst nog verder zal stijgen.
- De voortdurende toename van de drukfactoren op de natuur, waaronder klimaatverandering, veranderd land- en zeegebruik, overexploitatie van grondstoffen en vervuiling, kan het aantal invasieve exoten en hun impact in de toekomst nog substantieel vergroten.
- De omvang van de toekomstige dreiging van invasieve exoten is moeilijk te voorspellen vanwege de complexe wisselwerking tussen directe en indirecte drukfactoren op de natuur.
- Preventie en voorzorgsmaatregelen zijn de meest kosteneffectieve opties en dus van cruciaal belang voor het beheersen van de bedreigingen van invasieve exoten. En dit geldt in het bijzonder voor mariene systemen en open verbonden wateren waar de meeste pogingen tot uitroeiing of beheersing van invasieve exoten grotendeels zijn mislukt.[13]

Uit het IPBES-rapport blijkt dat internationale kosten van invasieve exoten, voor zowel bestrijding en preventie als ook de aangerichte maatschappelijke en economische schade, jaarlijks neerkomen op meer dan 423 miljard US dollar wereldwijd. In andere studies worden de totale kosten van invasieve exoten in Europa (schade en beheersing) tussen 1960 en 2020 geschat op 116,61 miljard EUR.[14] Recentere studies hebben deze kosten geraamd op 28 miljard US dollar per jaar in de EU, met een verwachte toename tot 148,2 miljard US dollar in 2040.[15]

In Nederland zien we naast natuurschade door invasieve exoten op de hier toch al kwetsbare natuur, ook op allerlei andere terreinen negatieve impact van invasieve exoten. Een voorbeeld is de schadelijkheid van uitheemse rivierkreeften en woekerende waterplanten voor waterkwaliteit en water aan- en afvoer. We ontdekken nieuwe invasieve exoten, zoals termieten, die vooralsnog geen natuurschade lijken te veroorzaken, maar die wel schade aan houten constructies kunnen toebrengen. Bij vestiging en verdere verspreiding van zulke soorten zullen maatschappelijke kosten in de toekomst, naast de te verwachten schade ook bestaan uit de kosten van bestrijding en herstel en kosten voor preventieve maatregelen. Een ander voorbeeld zijn de wasberen die in Nederland nu nog in beperkte aantallen te vinden zijn, maar in Duitsland rond Berlijn reeds in zeer grote aantallen voorkomen. Naast natuurschade door predatie op kleine dieren kunnen wasberen allerlei overlast veroorzaken zoals het binnendringen van schuren en woningen en het openbreken van vuilnisbakken op zoek naar voedsel.

[12] https://www.ipbes.net/IASmediarelease.

[13] Het IPBES-rapport komt ook aan de orde in de Kamerbrief van 27 november 2023 (Kamerstuk 26407, nr. 150) en in de Kamerbrief van 1 maart 2024 (Kamerstuk 26407, nr. 151).

[14] Haubrock, P.J., Turbelin, A.J., Cuthbert, R.N. e.a., "Economic costs of invasive alien species across Europe", NeoBiota, vol. 63, 2021, blz. 153–190.

[15] Henry, M., Leung, B., Cuthbert, R.N. e.a., "Unveiling the hidden economic toll of biological invasions in the European Union", Environmental Sciences Europe, vol. 35, nr. 1, 2023, blz. 43.

803252 0153

2.3 Andere maatschappelijke doelen

De doelstelling van de Exotenverordening richt zich op (bescherming en instandhouding van de) biodiversiteit en aanverwante ecosysteemdiensten.

Invasieve exoten kunnen ook schadelijk zijn voor andere maatschappelijke doelen (waarden en belangen), zoals volksgezondheid, veiligheid en economie. Een aantal van deze doelen is breder dan het natuurbeleid en de overige beleidsverantwoordelijkheden van LVVN.[16] LVVN is niet verantwoordelijk voor alle diensten als zodanig die ecosystemen leveren, of voor de achterliggende doelen.[17] Voor zover (ook) maatschappelijke doelen door invasieve exoten in het geding komen, die niet behoren tot het beleidsdomein natuur, landbouw, visserij en voedselzekerheid, zoals waterveiligheid, waterkwaliteit en bouwveiligheid, ligt de beleidsopgave bij die departementen en overheden. In dit aanvalsplan zal deze problematiek van invasieve exoten die schadelijk zijn voor andere maatschappelijke doelen beperkt aan de orde komen. De interdepartementale coördinatie hieromtrent wordt hieronder kort geduid.

Interdepartementale coördinatiestructuur Plaagsoortbeheersing

In een interdepartementale coördinatiestructuur weegt het ministerie van LVVN met de ministeries van IenW, VRO en VWS[18] per plaagsoort af (waarover een onderbouwd risicosignaal of –advies beschikbaar is) of er een (tijdelijke) nationale rol is voor twee of meer departementen. En -zo ja- wie daar dan bij moet worden betrokken. Waar nodig wordt vanuit de coördinatiestructuur afstemming gezocht met medeoverheden, zoals provincies, gemeenten en waterschappen. De afbakening van deze coördinatie is breed: uitheemse en inheemse soorten, dier en plant, nieuw en gevestigd. Alleen de aanpak van zaken die al in andere gremia interdepartementaal worden afgestemd, zoals vectoren, bacteriën en virussen, komen niet aan de orde in deze coördinatiestructuur Plaagsoortbeheersing. De genoemde ministeries verkennen de nationale rol al werkende weg met behulp van de stappen van de invasiecurve uit de invasiebiologie, integraal plaagmanagement uit de wereld van milieubescherming en voorschriften voor veiligheid en gezondheid voor de bouwsector en leefomgeving.

2.4 Internationale verdragen en doelstellingen

Een landelijk aanvalsplan is niet alleen nodig in het belang van Nederland zelf, maar ook omdat het aansluit bij internationale afspraken en verdragen waaraan Nederland zich heeft gecommitteerd. Deze verdragen bevatten specifieke doelstellingen met betrekking tot invasieve exoten. De verspreiding van invasieve exoten vindt over landsgrenzen plaats, waardoor samenwerking op internationaal niveau noodzakelijk is. Een aantal internationale en Europese verdragen vormt de belangrijkste juridische kaders voor het beleid rond invasieve exoten.

Voor de kwetsbare eiland- en mariene ecosystemen in Caribisch Nederland wordt de bestrijding van invasieve soorten als een prioriteit beschouwd in het Natuur- en Milieubeleidsplan[19] (2020), omdat zij een van de belangrijkste drukfactoren vormen voor het behoud van unieke habitats en soorten. Hoewel Caribisch Nederland niet onder EU-richtlijnen valt, zijn veel internationale verdragen hier wel van toepassing. Het landelijk aanvalsplan zal de exotenaanpak in Caribisch Nederland verder niet behandelen.

[16] LVVN is tevens verantwoordelijk daar waar invasieve exoten aan de landbouw, visserij en voedselzekerheid raken.
[17] In die gevallen waar deze diensten of doelen niet onder de beleidsverantwoordelijkheid van LVVN vallen.
[18] Ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).
[19] https://open.overheid.nl/documenten/ronl-cc70ea56-f90a-4a0a-be1a-09fbfb7db7b0/file.

803252 0153

Naast de hieronder genoemde verdragen en richtlijnen bestaan er nog diverse andere verdragen en richtlijnen die samen een breed juridisch kader vormen voor het voorkomen en bestrijden van invasieve exoten. Een volledig overzicht hiervan is opgenomen in bijlage 1.

2.4.1 Internationale verdragen en doelstellingen ten aanzien van biodiversiteit en natuur en plantgezondheid

In het kader van bescherming en herstel van natuur verplicht het VN-Biodiversiteitsverdrag (CBD) verdragslanden in artikel 8(h) om invasieve soorten te voorkomen, beheersen of uit te roeien. Al sinds 1998 definieert de CBD invasieve exoten als een drukfactor op biodiversiteit en stelt het internationale handleidingen op en deelt het geleerde lessen over hoe deze drukfactor te voorkomen of verminderen. In het bijbehorende *Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework* zijn bovendien concrete reductiedoelen vastgelegd, zoals het terugdringen van nieuwe introducties met 50% in 2030 (doel 6).

De Bern-conventie (1979), waarbij Nederland is aangesloten via de Raad van Europa, bevat bindende bepalingen over de regulering van de introductie van uitheemse soorten en erkent invasieve exoten als een van de vijf belangrijkste drukfactoren op biodiversiteit. In het Strategisch Plan van de Bern-conventie tot 2030 is de bestrijding van invasieve exoten opgenomen als een van de prioriteiten.

Binnen de Europese Unie is de Exotenverordening (1143/2014) het centrale juridische kader. Deze verordening stelt bindende regels vast voor de preventie, het beheer en de uitroeiing van soorten die op de gezamenlijke Unielijst van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten staan. De Exotenverordening verwijst ook naar de doelstellingen van andere belangrijke Europese richtlijnen met betrekking tot natuur- en milieu; Kaderrichtlijn Water (2000/60), Kaderrichtlijn Mariene Strategie (2008/56), Vogelrichtlijn (2009/147) en Habitatrichtlijn (92/43).

Daarnaast bevat de Europese biodiversiteitsstrategie 2030 (EBS) beleidsmatige doelstellingen, waaronder het halveren van het aantal Rode Lijst-soorten dat door invasieve exoten wordt bedreigd. De uitvoering hiervan is onderwerp van Europese onderhandeling en wordt nader uitgewerkt via nationale herstelplannen en EU-verordeningen.

2.4.2 Internationale verdragen en doelstellingen ten aanzien van zoetwater en mariene ecosystemen

Voor zoetwatersystemen die door meerdere landen worden gedeeld, is het Verdrag inzake het recht van het gebruik van internationale waterlopen anders dan voor de scheepvaart (VN, 1997) relevant. Artikel 22 verplicht staten om introductie van uitheemse soorten te voorkomen indien deze aanzienlijke schade aan het ecosysteem kunnen veroorzaken.

Voor mariene ecosystemen is het VN-Zeerechtverdrag (UNCLOS, 1982) een van de belangrijkste juridische kaders. Artikel 196 verplicht lidstaten om alle noodzakelijke maatregelen te nemen om vervuiling van het mariene milieu te voorkomen of te beperken, waaronder de introductie van exoten die schadelijke veranderingen kunnen veroorzaken.

Daarnaast zijn er meer specifieke instrumenten voor de praktische beheersing van mariene exoten. Het *International Maritime Organization* (IMO)-Ballastwaterverdrag (2004, in werking 2017) stelt eisen aan de behandeling van ballastwater van schepen om verspreiding van aquatische exoten te beperken, bijvoorbeeld via filters of ontsmettingssystemen.

Ook de aangroei op scheepsrompen (*hull fouling*) wordt binnen de IMO als risico erkend. Hoewel er op dit moment geen bindende IMO-verordening is, bestaan er internationale richtlijnen (*Guidelines for the control and management of ships' biofouling*, 2011) die door lidstaten vrijwillig kunnen worden geïmplementeerd.

Op EU-niveau eist de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM) (2008/56/EG) dat lidstaten hun mariene ecosysteem in een Goede Milieutoestand (GMT) krijgen en/of deze GMT behouden. De KRM omvat 11 descriptoren. Een van deze descriptoren (D2) richt zich specifiek op exoten. De GMT voor exoten luidt:

803252 0153

"Door menselijke activiteiten geïntroduceerde niet-inheemse soorten komen voor op een niveau waarbij het ecosysteem niet verandert". Het primaire (verplichte) criterium hierbij luidt: "Het aantal nieuw geïntroduceerde niet-inheemse soorten in het Nederlandse deel van de Noordzee als gevolg van menselijke activiteiten is tot een minimum beperkt".

2.5 Financieringsopgave

Dit landelijk aanvalsplan brengt de kosten van de maatregelen die LVVN samen met de provincies treft voor het exotenbeleid in beeld (mensen en middelen) voor de komende vier jaar. Dit is een eerste stap om opvolging te geven aan de aanbevelingen uit de evaluatie van de Exotenverordening.[20] In die evaluatie wordt geconcludeerd dat het toekennen van een structureel en geoormerkt budget voor preventie en voor de bestrijding en beheersing van invasieve exoten een van de belangrijkste opgaven is.

Relevante aanbevelingen uit evaluatie:

Aanbeveling 11) Onderzoek benodigd aantal FTE in relatie totale omvang van opgave: onderzoek de inhoud en reikwijdte van de totale opgave per provincie en vertaal dit naar het aantal FTE dat nodig is om deze opgave aan te pakken.
Aanbeveling 12) Meer FTE beschikbaar voor preventie: als het ministerie van LNV kiest voor een grotere inzet op preventieve maatregelen dan ligt het voor de hand te overwegen hiervoor meer FTE beschikbaar te stellen om preventietaken op te pakken.

Aanbeveling 13) Inzicht in kostenontwikkeling: provincies moeten inzichtelijk maken wat, sinds 2018, hun kostenontwikkeling voor de aanpak van invasieve exoten is geweest (conform eerdere afspraak).

Aanbeveling 14) Totale opgave en geoormerkt, structureel budget: laat provincies de inhoud en reikwijdte van de totale opgave voor Artikel 17 en 19 soorten per provincie onderzoeken en vertalen naar een geoormerkt, structureel budget voor de aanpak van invasieve exoten.

Voor de komende vier jaar wordt in dit aanvalsplan een bedrag van 8 miljoen euro (indicatie) begroot voor de inzet van LVVN op preventie en overige landelijke taken. Daarnaast hebben de provincies hebben eind 2024 aan LVVN een provinciaal ambitiedocument invasieve uitheemse soorten aangeboden, waarin de opgave van de provincies is beschreven voor een periode van vier jaar.[21]

Bij de Voorjaarsbesluitvorming van 2025 is een totaalbedrag van 9,2 miljoen euro beschikbaar gesteld op de LVVN-begroting voor 2025 en 2026. Met dit budget wordt vooralsnog de nadruk gelegd op preventie en het volledig verwijderen uit het milieu van invasieve exoten met een eliminatiedoelstelling. Met de beschikbare middelen kan een eerste start worden gemaakt met de voorgestelde aanvullende maatregelen, waarna in latere jaren verdere opschaling kan plaatsvinden. Van het totale beschikbare bedrag voor 2025 en 2026 zal 1,6 miljoen euro ingezet worden voor de maatregelen die LVVN op zich neemt en circa 7,3 miljoen euro wordt ter beschikking gesteld aan de provincies voor het volledig verwijderen uit het milieu van invasieve exoten met een eliminatiedoelstelling. De mogelijkheden voor aanvullende financiering voor dit landelijk aanvalsplan moeten politiek verder worden onderzocht.

Disclaimer:
Dit aanvalsplan is opgesteld op basis van 88 soorten van de Unielijst en een aantal 'nationale' invasieve exoten die in het kader van natuurdoelstellingen op dit moment al aandacht vragen van provincies en

[20] De evaluatie is een bijlage bij de Kamerbrief van 1 maart 2024 (Kamerstuk 26407, nr. 151).
[21] De concrete afspraken die hier uit voortvloeien zijn in dit aanvalsplan opgenomen als bijlagen 6, 7 en 9.

803252 0153

terreinbeheerders in Nederland. De meest recente uitbreiding van de Europese Unielijst,[22] waarbij 26 nieuwe soorten aan de Unielijst zijn toegevoegd, wordt in dit aanvalsplan nog niet als zodanig meegenomen (zie overzicht in bijlage 8). Voor de 26 nieuwe soorten van de Unielijst wordt een separaat traject gestart waarin met de provincies afspraken worden gemaakt over ambitieniveau en financiering van maatregelen. De kostenindicatie van dit landelijk aanvalsplan bevat dus nog niet alle (nog in te schatten) kosten die volgen uit de meest recente uitbreiding van de Europese Unielijst met 26 nieuwe soorten.

2.6 Uitgangspunten

In de eerder verschenen contouren van dit aanvalsplan staan de zes uitgangspunten beschreven die leidend zijn bij de verdere uitwerking van dit landelijk aanvalsplan. De contouren vormen het afwegingskader voor de beleidskeuzes die zijn gemaakt.

A. Inzet op preventie en vroege eliminatie
B. Handelingsperspectief
C. Proportionaliteit (kosten- en batenafweging)
D. Ecosysteemherstel en -versterking
E. Samenwerking
F. Eigenaarschap

A. Inzet op preventie en vroege eliminatie

Onder preventie verstaan we het treffen van voorzorgsmaatregelen zodat invasieve exoten Nederland (via land, water of lucht) niet binnenkomen, zich niet kunnen vestigen en zich niet verder verspreiden binnen Nederland of naar buurlanden. Preventie kan op allerlei manieren vorm krijgen, variërend van voorlichting, educatie en communicatie, samenwerking met brancheorganisaties, monitoring en vroege signalering, protocollen voor hygiënisch werken in het veld, het opstellen van risicoanalyses (van invasieve soorten en hun introductieroutes) tot het instellen van (handels)verboden voor specifieke invasieve soorten.

Preventie en vroege eliminatie zijn cruciaal bij de aanpak van invasieve exoten. Het zijn de meest kosten-effectieve opties en daardoor van groot belang voor het voorkomen en inperken van de bedreigingen van invasieve exoten. Het kan schade aan biodiversiteit, ecosysteemdiensten en andere zaken voorkomen. Preventie en vroege eliminatie voorkomen dierenleed. Door in een vroeg stadium van verspreiding een dan nog klein aantal dieren volledig uit het milieu te verwijderen, wordt voorkomen dat op een later moment grote aantallen dieren moeten worden bestreden. Soms is preventie zelfs de enige mogelijkheid omdat voor sommige soorten of milieus geen effectieve of efficiënte bestrijdingsmaatregelen bestaan.

B. Handelingsperspectief

Er moet handelingsperspectief zijn om een invasieve soort aan te kunnen pakken. Met handelingsperspectief wordt bedoeld dat er mogelijkheden beschikbaar zijn om in een bepaalde situatie te handelen. Specifiek voor de aanpak van invasieve exoten gaat het er om of er maatregelen bestaan die effectief, technisch uitvoerbaar en betaalbaar zijn en die geen onacceptabele nevenschade veroorzaken.[23]

Het aanpakken van invasieve exoten is vaak arbeidsintensief en tijdrovend. Zowel in de voorbereiding en uitvoering van beheersmaatregelen als in de beleidvorming is maatwerk nodig. Het gaat immers om uiteenlopende soorten in uiteenlopende milieus en omstandigheden. En daarbij betreft het vooral soorten die nieuw in Nederland zijn en waarvoor methoden van bestrijding nog ontwikkeld moeten worden. Ook de expertise en capaciteit om te bestrijden is vaak nog niet voorhanden en moet eerst nog ontwikkeld worden. Voor bestrijding van invasieve exoten is specifieke soortkennis nodig en expertise van geschikte bestrijdings-methoden. Vaak is ook allerlei regelgeving en certificering van toepassing op bestrijdingsmethoden, waardoor bestrijding niet altijd onmiddellijk kan plaatsvinden.

[22] Per 7 augustus 2025.
[23] Artikel 19 van de Exotenverordening.

803252 0153

Voor sommige invasieve soorten is er eigenlijk geen handelingsperspectief na introductie of vestiging van de soort in het milieu: er bestaan geen of nauwelijks (effectieve) maatregelen en bestrijding of eliminatie is niet of nauwelijks mogelijk.

C. Proportionaliteit (kosten en baten afweging)

Het is van belang dat de baten van de aanpak in verhouding staan tot de kosten. Preventie is verreweg de meest effectieve en efficiënte strategie. Maar voor de soorten die zich desondanks vestigen, zijn de verwachtingen in de maatschappij de afgelopen jaren gegroeid. Denk hierbij aan soorten zoals Aziatische duizendknopen, reuzenberenklauw of uitheemse rivierkreeften die wijdverspreid zijn en niet of met veel moeite (en nooit geheel tot aan uitroeiing) te bestrijden zijn.

De Exotenverordening laat veel ruimte bij de lidstaten om zelf te beoordelen hoe zij invulling geven aan preventie en welke inzet zij plegen met betrekking tot de reeds gevestigde soorten van de Unielijst (artikel 19). Lidstaten beslissen over hun inzet op basis van kosten-batenanalyses (proportionaliteit) en mogen daarbij prioriteren. Dat wil zeggen dat keuzes worden gemaakt op basis van onderbouwde analyses waarbij de (verwachte) schade van de invasieve exoot wordt afgewogen tegen de kosten en effecten van bestrijding (van zowel de positieve effecten van die bestrijding als ook de neveneffecten daarvan).

Het is niet proportioneel om alle (gevestigde) invasieve exoten volledig uit het milieu te willen verwijderen. Voor iedere individuele soort is sprake van maatwerk en wordt beoordeeld welke maatregelen haalbaar en proportioneel zijn.

D. Ecosysteemherstel en versterking

Er zijn gevallen waarin een invasieve exoot niet geheel te verwijderen is uit het milieu en uitroeien niet meer mogelijk of niet haalbaar (proportioneel) is. Op dat moment resteert acceptatie van de aanwezigheid van de invasieve exoot en is het van belang om het ecosysteem te herstellen en te versterken. Dit betekent adaptief beheer dat vorm kan krijgen door leefgebieden op een dusdanige wijze aan te passen of (her) in te richten dat de invasieve exoot onderdrukt wordt door inheemse soorten en op deze wijze een beperkte invloed heeft op het inheemse ecosysteem.[24]

In de praktijk betekent dit een gebiedsgerichte aanpak van met name de meer wijdverspreide soorten. Daarbij ligt het biodiversiteitsbelang vooral, maar niet uitsluitend in Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland.

Een sterk en gezond ecosysteem is vaak ook weerbaarder tegen vestiging van eventuele nieuwe invasieve soorten en heeft minder kans om compleet uit evenwicht te raken.[25] In de aanpak van invasieve exoten ligt de focus daarom niet alleen op de aanpak van de soort, maar wordt breder gekeken naar de weerbaarheid van ecosystemen waarin de soort zich kan vestigen of heeft gevestigd. Herstel en versterking van ecosystemen is via andere beleidslijnen en programma's belegd dan het exotenbeleid en dient meer doelen dan de aanpak van invasieve exoten alleen.

E. Samenwerking

Samenwerking met betrokken medeoverheden en stakeholders is een vereiste om tot een effectieve aanpak van invasieve exoten te komen, want alle betrokkenen zullen hier vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid een bijdrage aan moeten leveren. LVVN staat aan de lat voor het op nationaal niveau tot stand brengen van afstemming tussen onder meer decentrale overheden met verschillende (met name) landelijke (terrein beherende) overheden. Goede afstemming en samenwerking met branche- en

[24] Funk, J. L., E. E. Cleland, K. N. Suding, E. S. Zavaleta (2008) Restoration Through Reassembly: Plant Traits and Invasion Resistance. Trends in Ecology and Evolution 23: 695-703.

[25] Kennedy, T. A., S. Naeem, K.M. Howe, J. M. H. Knops, D. Tilman, P. Reich (2002) Biodiversity as a barrier to ecological invasion. Nature 417: 636–638.

803252 0153

belangenorganisaties uit onder meer de sierteeltsector, dierenhandel, dierenopvang en dierenwelzijnsorganisaties is effectief, zeker waar het gaat om preventie.

Samenwerking kan gericht zijn op specifieke soorten of maatregelen, maar kan ook gebiedsgericht zijn waarbij wordt samengewerkt met de gebiedspartners. Invasieve exoten houden zich immers niet aan terreingrenzen en kunnen zich blijven verspreiden zolang deze niet uitgeroeid zijn. Gebiedsgericht samenwerken kan op allerlei niveaus plaatsvinden: lokaal, provinciaal, nationaal, internationaal of per stroomgebied van kleine of grotere wateren, rivieren en zeeën. Hierbij telt het subsidiariteitsbeginsel; lokaal waar het kan, nationaal of internationaal waar het moet. Zie in hoofdstuk 3 een overzicht van de verschillende overheidsniveaus.

F. Eigenaarschap

We zien steeds meer nieuwe invasieve exoten verschijnen die schadelijk kunnen zijn voor andere maatschappelijke belangen dan alleen de biodiversiteit en bescherming van ecosystemen. Invasieve exoten beperken zich niet tot biodiversiteit en ecosystemen (waarvoor provincies tezamen met LVVN verantwoordelijk zijn) of de situaties waar invasieve exoten raken aan de landbouw, visserij en voedselkwaliteit (waarvoor LVVN verantwoordelijk is). Meer overheden, ook andere ministeries, krijgen te maken met invasieve exoten die schade toebrengen aan de belangen waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Daarmee hebben deze overheden ook, vanuit de verantwoordelijkheid voor die belangen een rol in de aanpak van bepaalde (nieuwe) invasieve exoten. De eerdergenoemde interdepartementale coördinatiestructuur is voor deze gevallen ingericht.[26]

Op dit moment valt niet precies te voorspellen welke invasieve exoten in de toekomst zullen opduiken in Nederland. Wel kunnen we proberen te anticiperen en ons voor te bereiden op wat komen gaat. Dit kan onder meer door het uitvoeren van verkenningen en zogenaamde horizonscans waarvan een signaalfunctie uit gaat, ook richting medeoverheden, marktpartijen, terreinbeheerders en andere betrokkenen. Het bewustzijn over de problematiek van invasieve exoten onder de betrokken partijen zal nog moeten groeien. En daarmee ook het gevoel van urgentie en erkenning van de betrokken partijen van de eigen verantwoordelijkheden hierin en het (veelal gedeeld) probleemeigenaarschap.

[26] Dit is aangekondigd in Kamerstuk 27858, nr. 638.

803252 0153

Treurmaina (*Acridotheres tristis*)
Afsarnayakkan, Wikimedia Commons

3 Het exotenbeleid op hoofdlijnen

3.1 De invasiecurve

Op dit moment is de Europese Exotenverordening leidend in de wijze waarop Nederland het exotenbeleid heeft georganiseerd. In de opvolgende hoofdstukken worden de taken en verantwoordelijkheden stapsgewijs en meer in detail toegelicht. Daarbij worden de verschillende stadiums van de invasiecurve langsgelopen die de basis vormen in de aanpak van invasieve exoten:

- **Preventie:** zorg dat invasieve soorten niet het land (of bijbehorende wateren en lucht) binnenkomen.
- **Vroege signalering en snelle eliminatie:** als invasieve soorten toch binnenkomen, dan zo snel mogelijk elimineren en vestiging voorkómen.
- **Beheersing:** als een invasieve soort zich toch vestigt, dan proberen de verdere verspreiding en de schadelijke effecten tegen te gaan.
- **Herstel:** herstel van de schade aan ecosystemen.
- **Acceptatie:** en als voorgaande stappen niet mogelijk zijn of niet lukken dan resteert accepteren en ermee leren omgaan.

Figuur van de invasiecurve [27]

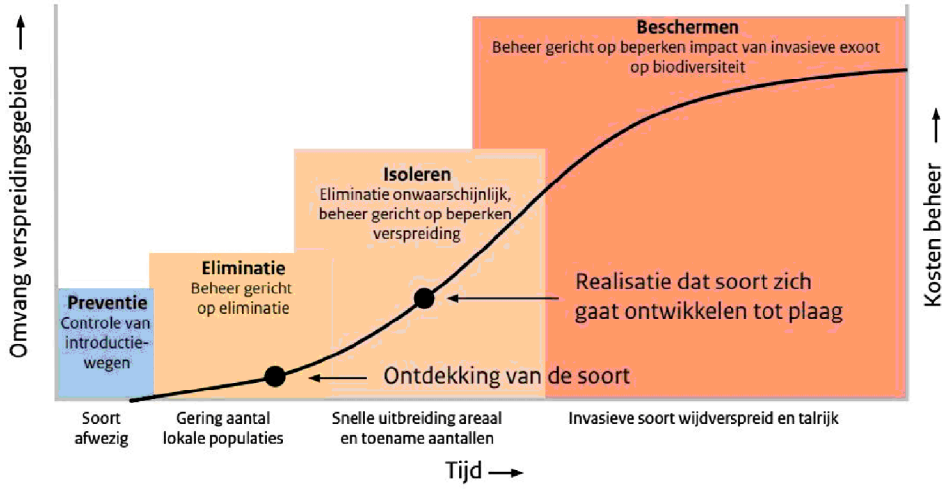

Toelichting figuur: De invasie curve toont de ontwikkeling van invasies en beschrijft de samenhang tussen de duur van een invasie (=X-as) de omvang van de verspreiding (=Y-as) de kosten van het beheer (=Y-as) en de mogelijkheden om in te grijpen in de invasie (de gekleurde blokken). Na introductie en vestiging van een invasieve exoot een nieuwe omgeving breidt de populatie zich uit en is er meer kans op ontdekking en wordt urgentie gezien. In een later stadium is uitroeiing moeilijker, kostbaarder of zelfs onmogelijk. Kosten van beheer stijgen naarmate soort wijder verspreid is en de schade neemt ook toe.

[27] Bron figuur en toelichting: Kennisnetwerk Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit (OBN) https://natuurkennis.nl/themas/invasieve-exoten/.

803252 0153

De figuur hieronder beschrijft op schematische wijze de verantwoordelijkheden en taken die voortvloeien uit de verplichtingen van de Exotenverordening en nationale wetgeving.

Stadia:	**PREVENTIE** van introductie in ons land (of bijbehorende wateren en lucht)	**Vroege signalering en snelle ELIMINATIE** om vestiging te voorkómen	**Isoleren en beschermen door het treffen van BEHEERSMAATREGELEN** om verdere verspreiding en schade tegen te gaan		**HERSTEL van de schade aan ecosystemen**
Verspreiding:	Soort afwezig	Gering aantal lokale populaties	Snelle areaal uitbreiding en toename aantallen	Invasieve soort wijdverspreid en talrijk	Na eliminatie of beheersing van invasieve soort
Maatregelen:	Controle van introductiewegen	Beheer gericht op eliminatie, waar mogelijk.	Beheer gericht op beperken verspreiding (isoleren)	Beheer gericht op beperken impact op biodiversiteit (beschermen)	Ecosysteem herstel en versterking
Wetgeving:	*EU-verordening IUS* **Artikel 4** Unielijst van zorgwekkende IUS **Artikel 5** Risicobeoordeling **Artikel 7** Beperkingen *Lid 1:* Opzettelijke handelingen -> Verboden: de Unie binnen brengen, houden, kweken, naar, uit of binnen de Unie vervoeren (behalve vervoer in het kader van uitroeiing naar voorzieningen) verhandelen, gebruiken of uitwisselen, laten voortplanten, kweken of telen of vrijlaten in het milieu. *Lid 2:* Onopzettelijke handelingen -> via o.a. voorlichting en hygiëne protocollen **Artikelen 8 en 9** Vergunningen en toelatingen **Artikel 10** Noodmaatregelen **Artikel 12** Voor een lidstaat zorgwekkende IUS **Artikel 13** Actieplannen voor introductieroutes **Artikel 15** Officiële controles **Nationaal handelsverbod** Aziatische duizendknopen *(Bal, artikel 11.109a)*	*EU-verordening IUS* **Artikel 14** Surveillance-systeem **Artikel 16** Kennisgevingen vroegtijdige detectie **Artikel 17** Snelle uitroeiing in vroeg stadium van invasie *Zie bijlage VC van Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).* Overdracht soorten aan provincies	*EU-verordening IUS* **Artikel 19** Beheer van wijdverspreide invasieve uitheemse soorten *Zie bijlage VC van Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).* Overdracht soorten aan provincies		*EU-verordening IUS* **Artikel 20** Herstel van de beschadigde ecosystemen
			ACCEPTATIE		
Maatregelen die in alle stadia aan de orde zijn:	← **Kennisontwikkeling en kennisdeling** →				
	← **Communicatie en voorlichting** →				
	← **Samenwerking** →				
	← **Monitoring** (artikelen 14 en 24) →				
	← **Rapportage** (artikel 24) →				

803252 0153

In de opvolgende hoofdstukken volgt na beschrijving van het huidige exotenbeleid steeds een korte analyse van verbeterpunten en worden de aanbevelingen uit de evaluatie vermeldt die op dat stadium van toepassing zijn. Vervolgens wordt voor ieder stadium beschreven welke aanvullende maatregelen genomen worden om het huidige exotenbeleid door te ontwikkelen en te verstevigen om tot effectieve preventie, bestrijding en beheer van invasieve exoten te komen in Nederland.

De aanpak van mariene exoten word in een apart hoofdstuk beschreven, omdat de Europese Exotenverordening momenteel beperkte werking heeft op mariene exoten (en mariene gebieden). Het zijn vooral andere internationale verdragen, richtlijnen en nationale wetgeving die leidend zijn voor mariene exoten. De onderliggende reden hiervoor is dat de problematiek, introductieroutes, aanpak en betrokken partijen sterk afwijken en een (nog) meer internationale dynamiek kennen dan die van invasieve exoten op land en zoetwater.

3.2 Betrokken overheidsniveaus

Nationaal LVVN

Onder de verantwoordelijkheid van LVVN met betrekking tot invasieve exoten vallen directe taken zoals de eerdergenoemde preventie, onderzoek, monitoring, communicatie, toezicht en handhaving, risicobeoordelingen, rapportage aan Brussel etc. Daarnaast is LVVN verantwoordelijk voor een aantal (aquatische) soorten van de Unielijst waarvan de verantwoordelijkheid niet aan de provincies is overgedragen.

Provincies

Het natuurbeleid is in Nederland in 2012 grotendeels gedecentraliseerd naar de provincies.[28] Na de inwerkingtreding van de Exotenverordening is vervolgens in 2018 ook de verantwoordelijkheid voor het treffen van bestrijdings- en beheersmaatregelen tegen de meeste invasieve exoten van de Unielijst en herstelmaatregelen in natuurgebieden gedecentraliseerd naar de provincies.[29]

Waterschappen

De waterschappen bestrijden op dit moment twee invasieve soorten van de Unielijst, namelijk de muskusrat en de beverrat, om schade aan waterstaatswerken te voorkomen. Deze verantwoordelijkheid is in de Waterschapswet vastgelegd.[30] De waterschappen hebben zelf een landelijke doelstelling geformuleerd (terugdringing tot de landgrens) en werken landelijk samen in de uitvoering van de bestrijding. Daarnaast hebben waterschappen taken op gebied van waterbeheer (doorstroming) en waterkwaliteit (KRW), waarvoor het nodig kan zijn invasieve soorten te verwijderen.

Nationaal IenW en Rijkswaterstaat

De goede ecologische waterkwaliteit conform de Kaderrichtlijn Water en de Kaderrichtlijn Marien valt onder de eindverantwoordelijkheid van IenW. IenW heeft voor de Natura 2000-gebieden in de grote wateren (zoals die in de zuidwestelijke delta, in het IJsselmeergebied en de Waddenzee) en in de Noordzee een taak om voor beschermde soorten en habitattypen beheerplannen vast te stellen en zorg te dragen voor het treffen van intandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen die nodig zijn voor de realisatie van de instandhoudingsdoelen voor die gebieden en het voorkomen van verslechtering. Hieronder valt ook de aanpak van invasieve exoten waar deze de instandhoudingdoelstellingen in gevaar brengen. In de grote Rijkswateren is de uitvoering van deze taak belegd bij Rijkswaterstaat (RWS) als voortouwnemer. RWS is beheerder van de Noordzee en van de grote Rijkswateren. In andere grote wateren, waar provincies de totstandkoming van het beheerplan coördineren(zoals Rijntakken), dient RWS medewerking te verlenen aan de noodzakelijke maatregelen.

[28] Kamerstuk 33576 nr.6.
[29] https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-13687.html.
[30] https://wetten.overheid.nl/BWBR0005108/2024-01-01.

803252 0153

Internationaal

Nederland werkt samen met andere Europees landen van de Europese Unie (Exotenverordening). Met alle Europese landen vindt tevens overleg plaats over invasieve exoten via de Bern Conventie (initiatief van de Raad van Europa). Daarnaast heeft Nederland het wereldwijde biodiversiteitsverdrag (CBD) ondertekend, waaruit verplichtingen voortvloeien op het gebied van invasieve exoten.

Marien

Naast IenW is LVVN vanuit de biodiversiteitsopgave en bescherming van ecosystemen ook verantwoordelijk voor exotenbeleid op de Noordzee. De problematiek, de schaal, de betrokken stakeholders (waaronder overheden) en de mogelijkheden zijn voor het mariene milieu van andere orde dan voor de natuur op land en in zoetwater. Voor mariene exoten zijn onder meer van toepassing de Europese Kaderrichtlijn mariene strategie, de ballastwater conventie en de scheepshuidaangroei richtlijnen onder de *International Maritime Organization* (IMO).

803252 0153

803252 0153

Lettersierschildpad *(Trachemys scripta)*
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

4 Preventie: zorg dat invasieve soorten niet het land (of bijbehorende wateren en lucht) binnenkomen

Onder preventie verstaan we het treffen van voorzorgsmaatregelen zodat invasieve exoten Nederland (via land, water of lucht) niet binnenkomen, zich niet kunnen vestigen en zich niet verder verspreiden binnen Nederland of naar buurlanden. Het belang van preventie staat meer uitgebreid beschreven in de contouren en preventie kan op allerlei manieren vorm krijgen.

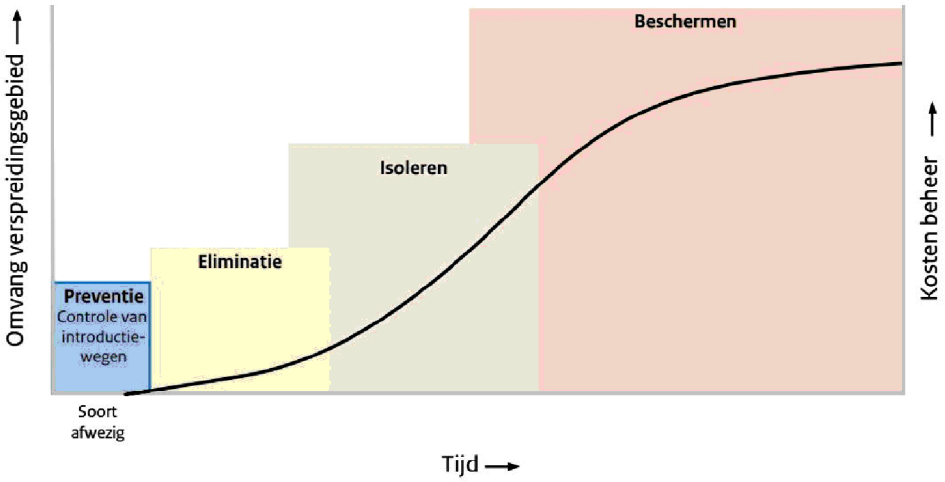

In de contouren is tevens uiteengezet dat bij de aanpak van invasieve exoten praktisch altijd sprake is van maatwerk. Ook voor preventie geldt dat er niet één generieke oplossing of preventie-aanpak bestaat die werkt in alle gevallen, bij alle soorten. Het betreft immers zeer uiteenlopende soortgroepen van planten en dieren (landplanten, waterplanten, zoogdieren, vissen, reptielen, ongewervelden etc.) die voorkomen in uiteenlopende milieus (land, zoetwater, zee). Er zijn allerlei introductieroutes waarlangs invasieve exoten het land binnen kunnen komen (kweek en handel, scheepvaart, toerisme etc.) en allerlei manieren van verdere verspreiding in het land (dumpingen, zaailingen, wegbeheer, baggeren etc.). Dit betekent dat verschillende invasieve exoten en in het verlengde daarvan ook verschillende partijen (doelgroepen en stakeholders) een eigen preventie-aanpak vergen.

Tevens kan er sprake zijn van bewuste (opzettelijke) handelingen en onbewuste (onopzettelijke) handelingen. Waarbij in de praktijk niet altijd duidelijk is van welke van die twee precies sprake is. Denk bijvoorbeeld aan import van invasieve exotische planten of dieren die vervolgens in Nederland in het milieu worden gebracht of invasieve exoten, zoals insecten, eitjes van dieren of zaad van planten, die per ongeluk met een product, container of transportmiddel meeliften en het land binnenkomen.

Relevante aanbeveling uit evaluatie:

Aanbeveling 7) Inzet op meer preventie: onderzoek hoe preventie (tegengaan introductie en onopzettelijke verspreiding) verder uitwerking kan krijgen dan wel aanpassingen vergt bij nieuwe ontwikkelingen. Dit vraagt voortzetting van goede analyses van '*pathways*', inzicht in handelings-perspectief per soort en inzicht in de te verwachten effectiviteit en daarmee prioriteit per te betrekken partijen (denk aan andere ministeries, RWS, ProRail, bedrijfsleven, soortenorganisaties, brancheorganisaties, etc.).

803252 0153

In de paragrafen hieronder staan de beleidsinstrumenten voor preventie beschreven die een brede werking hebben: kennis, verbieden, monitoring, communicatie en voorlichting en samenwerking. De preventie-maatregelen beschreven in dit hoofdstuk zijn nuttig, nodig en van toepassing voor alle soorten van de Unielijst en voor uitheemse soorten waarvan invasiviteit vermoed wordt of reeds is vastgesteld, maar die (nog) niet op een formele lijst staan zoals de Unielijst.

Vervolgens wordt ingegaan op de actieplannen voor introductieroutes (*pathway action plans*) die gericht zijn op specifieke introductieroutes. Dit is een verplichting van de Exotenverordening (artikel 13) die lidstaten vraagt te focussen op prioritaire introductieroutes van Unielijstsoorten en hiervoor een preventieve aanpak te ontwikkelen.

Ieder onderdeel eindigt met een korte analyse van verbeterpunten en een kader met de aanbevelingen uit de evaluatie die op dat onderdeel van toepassing zijn. Waarna een tabel volgt met daarin voorstellen voor extra maatregelen die noodzakelijk zijn voor ontwikkeling en versteviging van het exotenbeleid om tot effectieve preventie, bestrijding en beheer van invasieve exoten te komen in Nederland.

4.1 Kennis

Preventie van introductie en verspreiding begint met weten welke soorten (in meer of mindere mate) invasief zijn. Dit betekent dat de kennis over risicosoorten en risico's op orde moet zijn en actueel moet worden gehouden. Deze kennis is onder meer van belang voor de beleidsvorming en ten behoeve van de besluitvorming in Europa:

- Kennis over risicosoorten en risico's is nodig voor Nederlandse standpuntbepaling ten aanzien van voorstellen van de Europese Commissie voor uitbreiding van de Europese Unielijst (artikel 4 Exotenverordening).
- Het team invasieve exoten (TIE) van het (onafhankelijke) bureau Risicobeoordeling & Onderzoek (BuRO) van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) brengt risicosignalen en -adviezen uit, verzamelt informatie over soorten (factsheets met beknopte informatie over verspreiding, handelingsopties, mogelijke schade etc.) en ondersteunt op deze wijze het ministerie van LVVN bij de beleidsvorming. Het team richt zich vooral op exoten die schadelijk zijn voor de natuur, maar heeft ook oog voor schade aan de volksgezondheid, economie en veiligheid. BuRO maakt hiervoor gebruik van (wetenschappelijke) publicaties uit het veld en eigen organisatie (het Nederlands Instituut voor Vectoren, Invasieve Planten en Plantgezondheid - NIVIP).
- De kennisbasis bij wetenschappelijke instituten zoals de Radboud Universiteit (RU) en Wageningen University & Research (WUR) en soortenorganisaties dient op orde te zijn, zodat kennisontwikkeling en kennisdeling kunnen plaatsvinden.

Kennis is ook van belang in de andere stadiums; vroege signalering en snelle eliminatie, beheersing, herstel en acceptatie. Kennis komt daarom ook in de andere hoofdstukken aan de orde.

Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen ten aanzien van kennis

- De kennisbasis is geen vanzelfsprekendheid. Bij kennisinstellingen zoals de RU en WUR blijkt dat de invasiebiologie (risico-analyses) en kennis over (bestrijding van) invasieve exoten financiële borging behoeven, omdat continuïteit anders niet is te garanderen. Het opbouwen van kennisstructuren, kennisnetwerken en samenwerkingsverbanden kost tijd. Het ontbreken van financiering of het gebrek aan continuïteit van financiering doet afbreuk aan de kennisbasis.
- Er is geen gezamenlijke kennisagenda van betrokken partijen. Via verschillende kennisinstellingen en samenwerkingsverbanden zoals het Nederlands Expertise Centrum Exoten (NEC-E), OBN Natuurkennis, Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA), Kennisnetwerk Invasieve Exoten (KNIE) en werkgroepen van provincies en waterschappen wordt veel onderzoek in gang gezet en afstemming gezocht. Toch valt op het vlak van een gezamenlijke kennisagenda (onder meer afstemming over vraagformulering, prioritering, financiering etc.) én kennisdeling nog veel te winnen. Versnippering van

803252 0153

inzet en kennis kan worden voorkomen, evenals herhaling van onderzoek. Bovendien ontstaat door samenwerking meer slagkracht.
- BuRO brengt geregeld adviezen uit en biedt deze met aanbevelingen aan LVVN (en VWS) aan. Door een gebrek aan capaciteit bij beleid kan in onvoldoende mate opvolging worden gegeven aan deze aanbevelingen. De adviezen van BuRO die invasieve exoten aangaan die niet zozeer voor de biodiversiteit een probleem vormen maar voor andere beleidsterreinen, worden ingebracht in de interdepartementale coördinatiestructuur plaagsoortbeheersing.

Aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van kennis

Met de volgende aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van kennis komt LVVN, binnen de beschikbare middelen, tegemoet aan de hiervoor genoemde verbeterpunten en aanbevelingen:

4.1.1 **Professionaliseer kennismanagement op nationaal niveau.**
4.1.2 **Versterken capaciteit bij beleid LVVN voor opvolging van risico- en signaaladviezen van BuRO.**
4.1.3 **Borgen van kennisbasis** door financiering van vakgroep Invasiebiologie/RU, WUR, soortenorganisaties en NEC-E e.a.
4.1.4 **Het opstellen en volgen van een gezamenlijke kennisagenda en verbeteren van kennisdeling.**

4.2 Verbieden

Zodra invasieve soorten in beeld zijn kan worden overwogen deze te verbieden om introductie en (verdere) verspreiding te voorkomen. Dit is de 'harde kant' van preventie.

Exotenverordening

Binnen de Europese Unie geldt sinds 2015 de Europese Exotenverordening die van toepassing is op alle zorgwekkende invasieve uitheemse soorten van de Europese Unielijst (verder: Unielijst). Op deze Unielijst staan momenteel 114 invasieve plant- en diersoorten. De Unielijst wordt via een Europees besluitvormingsproces vastgesteld (artikel 4 Exotenverordening). De verboden die van toepassing zijn op (opzettelijke handelingen met) de soorten van de Unielijst staan beschreven in artikel 7 lid 1 van de Exotenverordening.

Artikel 7 lid 1 van de Exotenverordening

De voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten mogen niet opzettelijk:
a) op het grondgebied van de Unie worden binnengebracht, ook niet door middel van doorvoer onder douanetoezicht;
b) worden gehouden, ook niet in een gesloten omgeving;
c) worden gekweekt, ook niet in een gesloten omgeving;
d) naar, uit of binnen de Unie worden vervoerd, behalve om in het kader van uitroeiing naar voorzieningen te worden vervoerd;
e) in de handel worden gebracht;
f) worden gebruikt of uitgewisseld;
g) worden toegestaan zich voort te planten, te worden gekweekt of geteeld, ook niet in een gesloten omgeving; of
h) worden vrijgelaten in het milieu.

Daarnaast zijn er andere Europese verordeningen die relevante verplichtingen bevatten in relatie tot fytosanitaire regels rondom plantgezondheid en aquacultuur. Zie hiervoor ook bijlage 1.

Nationaal handelsverbod

Naast de verboden van de Exotenverordening voor de soorten van de Unielijst geldt in Nederland momenteel tevens een nationaal handelsverbod voor drie Aziatische duizendknopen (artikel 11.109a Besluit activiteiten leefomgeving).

803252 0153

Positieflijsten voor diersoorten

In Nederland geldt op dit moment een huis- en hobbydierenlijst voor zoogdieren, waarop circa 30 zoogdieren staan die in Nederland gehouden mogen worden. Daarnaast werkt LVVN op dit moment aan een positieflijst voor reptielen.

Positieflijsten kunnen op de lange termijn een preventieve werking hebben om de introductie van nieuwe potentieel invasieve exoten in Nederland te voorkomen. Positieflijsten zijn lijsten met diersoorten die in Nederland gehouden mogen worden. Soorten die niet op een positieflijst staan mogen niet meer worden geïmporteerd en er mag niet meer mee worden gefokt. Positieflijsten kennen inherent een 'nee-tenzij'-principe, wat betekent dat het houden van een diersoort in beginsel verboden is, tenzij een soort na een risicobeoordeling expliciet op de lijst wordt geplaatst.

Hoewel het invasiepotentieel van een soort niet expliciet wordt meegenomen in deze beoordeling, wordt met een positieflijst de hoeveelheid diersoorten die gehouden mogen worden fors teruggedrongen. Dit betekent dat veel minder soorten kunnen ontsnappen of bewust kunnen worden uitgezet in het Nederlandse milieu. De kans op het ontstaan van een 'nieuwe' invasieve soort wordt zo kleiner. Soorten die op de Europese Unielijst staan, komen vanzelfsprekend niet in aanmerking voor opname op een positieflijst. Daarnaast zorgen positieflijsten op nationaal niveau voor meer helderheid richting houders, handelaren en toezichthouders. Het is dan duidelijk welke soorten wél gehouden mogen worden. Dit maakt de naleving en handhaving eenvoudiger dan bij een lijst met verboden soorten, waar soms grijze gebieden kunnen bestaan. Ook dragen de lijsten bij aan bewustwording bij burgers en de handel dat niet elke diersoort geschikt of verantwoord is om te houden. Dit verkleint de kans op impulsieve aanschaf van exotische soorten in het algemeen.

Werkzaamheden en taakverdeling

LVVN geeft invulling aan deze 'harde kant' van preventie door:

- Toezicht en handhaving van de verplichtingen van de Exotenverordening die gelden voor soorten van de Unielijst door NVWA en RVO in samenwerking met de Douane die verantwoordelijk is voor grenscontroles (officiële controles onder artikel 15 van de Exotenverordening);
- Toezicht en handhaving op het nationaal handelsverbod voor Aziatische duizendknopen (Omgevingswet, artikel 11.109a Bal) en het algemeen uitzetverbod voor (exotische) dieren door NVWA en RVO (Omgevingswet, artikel 11.61 Bal en artikel 4.12 lid f Omgevingsbesluit).
- Toezicht en handhaving door NVWA en RVO op bevissing van en handel in uitheemse rivierkreeften en Chinese wolhandkrab waarvoor een vrijstellingsregeling voor bevissing geldt (als beheersmaatregel).
- Het beoordelen van aanvragen en verlenen van maatwerkvoorschriften voor wetenschappelijk onderzoek en ex-situ houden van invasieve uitheemse soorten door RVO (conform artikel 8 en 9 van de Exotenverordening).
- Het beoordelen van aanvragen en verlenen van maatwerkvoorschriften door RVO voor de opvang van dieren van de Unielijst volgens de beleidsregel kwaliteit opvang invasieve uitheemse soorten (als beheersmaatregel conform artikel 19 en artikel 17 en artikel 31.
- Inbeslagname en inbewaringname (strafrechtelijk en bestuursrechtelijk) van voornamelijk invasieve exotische dieren na overtreding van regelgeving waarbij RVO en NVWA het dier gedurende de procedure tijdelijk onderbrengen bij opslaghouders.
- Waar nodig omzetting van Europese Exotenverordening naar nationale regelgeving, zoals overdracht van Unielijstsoorten aan provincies onder de Omgevingswet en aanpassing van visserijwetgeving.
- Voorbereiding van besluitvorming over uitbreiding van de Unielijst, waaronder Nederlandse vertegenwoordiging in het Europees wetenschappelijk forum en besluitvorming in het Europees IAS-comité.
- Invulling van de bevoegdheid om een nationale lijst op te stellen voor invasieve exoten die schadelijk kunnen zijn in Nederland, en om voor die soorten maatregelen te treffen (artikel 12 Exotenverordening). Nederland heeft sinds 1 januari 2022 een nationaal handelsverbod op drie Aziatische duizendknopen.

803252 0153

Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen ten aanzien van verbieden

De verboden van de Exotenverordening gelden alleen voor opzettelijke handelingen en beperken zich tot soorten van de Unielijst. De Europese Unielijst blijkt voor Nederland te beperkt; handel van invasieve exoten blijft toegestaan zolang de soort (nog) niet verboden is onder de Exotenverordening. En er gaat beperkt werking uit van de Exotenverordening naar partijen om te voorkomen dat ónopzettelijke handelingen plaatsvinden waarmee invasieve exoten worden geïntroduceerd en verspreid in ons milieu. Verbeterpunten:

- Nederland kan invasieve exoten bij de Europese Commissie voordragen voor plaatsing op de Europese Unielijst. Plaatsing op de Unielijst is een langdurig traject en de uitkomst is onzeker, onder meer omdat een meerderheid van lidstaten nodig is.
- Soorten die binnen de Europese Unie (in andere regio's) inheems zijn, maar die in Nederland uitheems en invasief zijn, kunnen nooit op de Unielijst worden geplaatst. Hetzelfde geldt voor invasieve exoten die niet schadelijk zijn voor de biodiversiteit. In die gevallen kunnen soorten worden verboden met een nationaal handelsverbod vergelijkbaar met het nationaal handelsverbod op Aziatische duizendknopen (ingegaan op 1 januari 2022). Dat nationaal handelsverbod lijkt vooralsnog erg effectief; met name wat betreft toename van bewustwording en voorzorgsmaatregelen die in het veld worden getroffen. Een handelsverbod geeft een duidelijk signaal af naar de samenleving, dat handel van invasieve exoten niet opweegt tegen de risico's en schade voor de biodiversiteit en maatschappij.
- De verboden van de Exotenverordening richten zich op opzettelijke handelingen, terwijl verspreiding van invasieve exoten ook via onopzettelijke handelingen plaatsvindt. Bij inwerkingtreding van het nationaal handelsverbod op Aziatische duizendknopen onder de Omgevingswet bleek deze een bredere werking te hebben op álle handelingen, ook onopzettelijke handelingen waarbij de invasieve exoot onbedoeld 'meelift'. De les is dat een nationaal handelsverbod een sterker preventief karakter kan hebben dan de Exotenverordening als het gaat om handelingen waarbij (delen van) invasieve exoten onbedoeld worden versleept, bijvoorbeeld als meelifters in grond, bagger en maaisel.

Positieflijsten kunnen op de lange termijn een preventieve werking hebben om de introductie van nieuwe potentieel invasieve exoten in Nederland te voorkomen. De Tweede Kamer heeft de regering met een motie van de leden De Groot en Moorlag verzocht om ook een positieflijst voor amfibieën, vogels en reptielen te ontwikkelen (Kamerstuk 35570-XIV-41). Deze motie is vanuit de overweging aangenomen dat het houden van exotische dieren het risico op zoönose verhoogt. Het risico op introductie en verspreiding van (invasieve) exoten in het milieu is ook aanwezig. Hoe minder soorten dieren in Nederland gehouden worden, hoe kleiner de kans dat deze in het milieu terecht komen.

Relevante aanbevelingen uit evaluatie:

Aanbeveling 6) Voorstellen wijzigingen verordening: onderzoek of Nederland wijzigingen Exotenverordening kan realiseren (flankerend beleid, nationale lijsten, schadeloosstelling en gebruik van tussencategorieën).

Aanbeveling 8) Verbeteringen samenwerking NVWA en RVO: onderzoek of verbeteringen mogelijk zijn in samenwerking NVWA en RVO (bij handhaving verontreinigde producten en beoordeling aanvragen ontheffingen) en kijk naar doorontwikkeling van import controlesysteem (opnemen familie- én subnamen).

803252 0153

Aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van 'verbieden'

Met de volgende aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van 'verbieden' komt LVVN, binnen de beschikbare middelen, tegemoet aan de hiervoor genoemde verbeterpunten en aanbevelingen:

4.2.1 **Verkenning van een nationaal handelsverbod of Europees verbod (plaatsing op Unielijst) op *Paulownia tomentosa***. Zowel ondernemers als overheden behoeven duidelijkheid over welke *Paulownia* soorten invasief zijn en welke niet. Plaatsing van de invasieve exoot op de Unielijst wordt voorlopig niet verwacht en is altijd afhankelijk van Europese besluitvorming. Een handelsverbod schept die duidelijkheid richting toeleveranciers, boomkwekers en handelsketen die (willen) investeren in (veredeling, teelt en verwerking van) Anna Paulowna bomen voor hout, biomassa en andere doeleinden. En richting overheden of de aanplant wel of niet (toegestaan en) ondersteund kan worden.

4.2.2 **Ondervangen van de handel in andere risicosoorten door een nationale positieflijst op te stellen voor reptielen.** Een positieflijst voor reptielen is een effectieve manier om (op langere termijn) het risico te verkleinen dat potentieel invasieve uitheemse reptielen in het milieu terecht komen. Daarbij verdient het risico van dumping (als gevolg van een landelijk verbod op reptielen die niet op deze lijst staan) wel aandacht. Een goede overgangsregeling en communicatie daarover is van belang (toestaan van het bezit van dieren die voor inwerkingtreding al gehouden werden en voor de niet-Unielijstsoorten ook de verkoop door particulieren toestaan).

4.2.3 **Voldoende handhavingscapaciteit bij NVWA en RVO voor maatwerk en meer aandacht voor handhaving**. Door onder meer:

- Het behandelen en oplossen van specifieke toezichts- en handhavingsvragen.
- De vertaling van regels naar de uitvoeringspraktijk en het houden van voorlichtingsbijeenkomsten voor diverse sectoren en doelgroepen (programmatisch handhaven).
- Samenwerking met andere toezichthouders.

4.2.4 **Verkenning van een mogelijk nationaal handelsverbod op typisch 'Nederlandse' invasieve exoten,**[31] zoals gele bieslelie, termieten en overlast gevende mieren zoals het Mediterraan draaigatje en de plaagmier. Daarbij wordt gekeken of het handelsverbod voor specifieke risicosoorten of hele soortgroepen kan worden getroffen. Aanleiding hiervoor is de schade en overlast die deze soorten nu al veroorzaken (vroeg stadium van introductie en verspreiding). Er blijkt handel in exotische plaagsoorten, zoals termieten en mieren, door en voor liefhebbers. Het houden van plaagsoorten draagt het risico in zich dat exemplaren ontsnappen of zelfs worden gedumpt in het milieu. Een nationaal handelsverbod zal ook uitwerking hebben op het onopzettelijk verspreiden of importeren van deze plaagsoorten als meelifters in andere producten (zoals sierteelt) en (bouw-) materialen (zoals hout en grond).

4.3 Signalering en monitoring

Signalering en monitoring van nieuwe introducties en verspreiding van invasieve exoten in het milieu is van belang om goede preventiemaatregelen te kunnen treffen. **Signalering** is het waarnemen van een eerste introductie of eerste vestiging (surveillance), bijvoorbeeld door burgers, meldingen bij overheden of resultaten van officiële inspecties (douane, bedrijfsbezoeken). Zo kan vroeg worden ingegrepen bij nieuwe introducties (zie H6 'vroege signalering en snelle eliminatie') of worden ingeschat dat aanvullend maatregelen nodig zijn om verdere verspreiding tegen te gaan. **Monitoring** is het structureel en volgens een vaste systematiek verzamelen van gegevens om daar (vaak met statistische analyses) trends uit af te leiden. Alleen meerdere waarnemingen die volgens dezelfde systematiek zijn verzameld zijn bruikbaar voor monitoring. Het monitoren van ontwikkelingen is nodig om in te kunnen schatten of een soort zich invasief gedraagt.

[31] Hiermee worden invasieve exoten bedoeld die in Nederland uitheems zijn, maar in andere delen van Europa inheems zijn. Zulke soorten komen niet in aanmerking voor plaatsing op de Europese Unielijst.

803252 0153

Gegevens uit monitoring worden tevens gebruikt bij de rapportage aan de Europese Commissie die iedere zes jaar plaatsvindt (artikel 24 Exotenverordening).

Lidstaten moeten daarom een surveillancesysteem hebben dat de verspreiding van invasieve exoten verzamelt via onder andere onderzoeks- en monitoringprocedures (artikel 14 Exotenverordening). Het surveillance systeem invasieve exoten in Nederland bestaat uit zeven samenhangende onderdelen (zie ook bijlage 2):

1. Gestructureerde monitoring in aansluiting op de bestaande natuurmonitoring (NEM);
2. Gegevensbeheer in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF);
3. *Citizen science surveillance;*
4. Signaleringsproject invasieve exoten;
5. Nederlandse soorten register;
6. Alert systeem invasieve exoten;
7. Mariene exoten signaleringsnetwerk (MES).

Binnen het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) worden volgens geldende standaarden en protocollen gestructureerde tellingen verricht naar soorten. Dit gebeurt onder professionele coördinatie van de soortenorganisaties. Dankzij het uitgebreide vrijwilligersnetwerk van de soortenorganisaties zijn we in Nederland goed geïnformeerd over wat er in het milieu zit en waar het zit. De tellingen van invasieve exoten (voornamelijk van de Unielijst) door de soortenorganisaties zijn een aanvulling op de waarnemingsdata die reeds in het NDFF te vinden zijn. Het NDFF op zijn beurt wordt voornamelijk gevuld via waarnemingen die onder meer via Waarneming.nl binnenkomen.

Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen ten aanzien van signalering en monitoring

- Nieuwe methoden kunnen de effectiviteit of de efficiëntie van de monitoring vergroten, zoals de toepassing van geautomatiseerde cameravallen, *environmental* DNA in water of de inzet van drones, satelliet-data en *artificial intelligence* bij meer wijdverspreide soorten. Deze methoden verdienen verdere verkenning.
- Signalering en monitoring van instroom van invasieve exoten vanuit gebieden waar de soort al aanwezig is naar gebieden waar de soort nog niet voorkomt verdient aandacht. Dit speelt zowel binnenlands voor schone gebieden waar de intrede van (wijdverspreide) invasieve exoten voorkomen moet worden. Als ook in de grensgebieden waar via land (met name mobiele dieren) en via waterwegen (ook land- en waterplanten) vanuit buurlanden de daar soms al wijdverspreide soorten zich bewegen richting Nederland.
- Validatie van burgerwaarnemingen blijft een aandachtspunt. Met het toenemen van de verspreiding van opvallende invasieve exoten neemt ook het aantal 'vals positieve' waarnemingen toe. Waarnemingen van andere, aan invasieve exoten gelijkende, soorten 'vervuilen' de datasystemen. Bijvoorbeeld meldingen van de Aziatische hoornaar welke in sommige gevallen de inheemse Europese hoornaar blijken te zijn. Dit soort valse meldingen kunnen een vertekend beeld van de verspreiding geven. Validatie van alle waarnemingen door experts, met name van invasieve exoten met een eliminatiedoelstelling, wordt daardoor steeds relevanter. De kosten van validatie zullen toenemen, maar wegen op tegen de kosten van overbodige vervolgacties.
- Er is geen centraal systeem waarin besmettingshaarden van invasieve exoten van de waarnemingskaart of uit het datasysteem kunnen worden verwijderd nadat een soort volledig uit het milieu is verwijderd. Een actueel en accuraat datasysteem is van belang voor efficiënte inzet van bestrijdingsmaatregelen en voor goed georganiseerde monitoring van resultaten. Aandachtspunt daarbij is dat het verwijderen van gegevens zorgvuldig wordt georganiseerd.
- Een gebruiksvriendelijk meldingssysteem is belangrijk, waarbij ook duidelijk moet zijn hoe de validatie van waarnemingen verloopt. Een belangrijk instrument voor vroege signaleringen is Waarneming.nl. Provincies willen afspraken maken met meldingssystemen over dienstverlening.

803252 0153

Relevante aanbeveling uit evaluatie:

Aanbeveling 15) Actuele verspreiding van Artikel 17 en 19 soorten in beeld: behoefte van provincies aan inzicht in actuele verspreiding van artikel 17 en artikel 19 soorten die nog uit te roeien zijn. Kijk of hiervoor nieuwe/betere monitoringssystemen bestaan (of ontwikkeld kunnen worden) zodat provincies sneller in actie kunnen komen.

Aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van signalering en monitoring

Met de volgende aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van signalering en monitoring komt LVVN, binnen de beschikbare middelen, tegemoet aan de hiervoor genoemde verbeterpunten en aanbevelingen:

4.3.1 **Verkennen van nieuwe methoden** die de effectiviteit of de efficiëntie van de monitoring kunnen vergroten.

4.3.2 **Project voor slimme signalering in grensgebieden.** Hiervoor wordt samen met provincies en waterschappen ingezet op grensoverstijgende samenwerking met de buurlanden.

Piet Schuttelaar

803252 0153

4.4 Communicatie en voorlichting

Goede preventie hangt voor een belangrijk deel af van kennis, bewustwording, handelingsperspectief en (vrijwillige) medewerking van uiteenlopende partijen zoals burgers, bedrijven, ngo's, belangenorganisaties, terreinbeheerders en medeoverheden. Dit kun je zien als de 'zachte kant' van preventie, omdat partijen hiertoe niet zijn te dwingen maar overtuigd moeten worden om uit eigen beweging voor het algemeen belang iets te doen of te laten. Tegelijkertijd is preventie in veel gevallen de meest kosteneffectieve maatregel en soms zelfs de enige optie. Betrokkenen moeten worden overtuigd dat zij een eigen verantwoordelijkheid hebben bij het voorkomen van introductie en (verdere) verspreiding van (verboden en niet verboden) invasieve exoten. Daarnaast moeten ze ook de kennis én de mogelijkheid hebben om die verantwoordelijkheid in te kunnen vullen.

Medewerking van burgers en partijen kan op uiteenlopende wijze worden bereikt en begint met betrouwbare informatie, bewustwording van de risico's en het bieden van handelingsperspectief. Dit is noodzakelijk, maar niet voldoende om te komen tot gedragsverandering. Op dit moment geeft LVVN hier invulling aan door:

- Voorlichting door algemene informatie over invasieve exoten op de website van de NVWA (soorteninformatie en adviezen/rapporten, waaronder Horizonscan) en algemene informatie over de regelgeving op de website van RVO.
- Publicaties en uitgaven van de NVWA, zoals de risico- en signaaladviezen, *factsheets* van de soorten van de Unielijst en veldgidsen voor invasieve waterplanten en invasieve houtige plantsoorten.
- NVWA en RVO bezoeken regelmatig bijeenkomsten en om gericht doelgroepen voor te lichten, denk aan kennisbijeenkomsten over Aziatische duizendknopen, de landelijke dag dierenhulpverlening of beurzen waar in exotische dieren wordt gehandeld.
- Voorlichtingsmateriaal van het project Tuin er niet in! Van FLORON in opdracht van BuRO/NVWA dat bij de aanschaf van tuinplanten informeert of deze mogelijk invasief zijn en tips te krijgen over (veilige) alternatieven.
- Aanbod van onderwijsmodules over invasieve exoten door BuRO/NVWA voor MBO groen en bovenbouw HAVO en VWO (digitale leeromgeving LINVEXO).
- Infoblad 'verwijderen van invasieve exoten' als onderdeel van de campagne Sterker met Natuur dat terreinbeheerders kunnen verstrekken aan bezoekers.
- Mailingen vanuit LVVN over Brusselse ontwikkelingen (uitbreidingen Unielijst) aan stakeholders.
- Project rond insleep van Mediterraan draaigatje met TuinbrancheNL en EIS Naturalis, waarbij importeurs en leveranciers van olijfbomen uit Mediterrane Europese landen worden aangesproken op insleep van deze invasieve mieren.
- Communicatie bij inwerkingtreding hobby- en huisdierenlijst zoogdieren (en hierna voor reptielen) over overgangstermijn voor dieren die al in bezit zijn, teneinde dumping van (invasieve exotische) dieren te voorkomen.
- (Visuele) instructiebladen voor opleidingen van groenbeheerders en bouwsector (financiering via 'Kennis op Maat' van WUR).
- Bevorderen van het gebruik en toepassing van het handelingskader transport invasieve exoten door medeoverheden (en andere partijen). Met als doel dat terreinbeherende overheden bij eigen werkzaamheden, opdrachten en subsidies voorzorgsmaatregelen treffen om verdere verspreiding van invasieve exoten tegen te gaan. Concreet gaat het hier om het voorkomen van verdere verspreiding van invasieve exoten, zoals Aziatische duizendknopen en uitheemse rivierkreeften, via werkzaamheden zoals bermbeheer, grondverzet en baggeren.

Bijlage 3 bevat een niet-uitputtend overzicht van betrouwbare websites van andere (netwerk-)partijen over uiteenlopende aspecten rond invasieve exoten.

803252 0153

Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen ten aanzien van communicatie en voorlichting

- Er is grote behoefte aan betrouwbare informatie over invasieve exoten. Op veel plekken is al informatie beschikbaar, maar die is versnipperd en opgesteld voor verschillende doelgroepen. De aard van de informatie is afhankelijk van achtergrond van de aanbieder. De samenhang tussen deze informatie is niet altijd duidelijk. Het ontsluiten hiervan voor het grote publiek en het wegwijs maken in het grote aanbod van betrouwbare, goed onderbouwde informatie is een verbeterpunt.
- Meer inzet is gewenst op het actief informeren en communiceren middels een slimme communicatiestrategie, waarbij bestaande initiatieven uit het veld in hun kracht worden gezet en versterkt. De meeste informatie is weliswaar beschikbaar voor diegenen die zelf op zoek gaan, maar wordt niet actief gecommuniceerd. Relevante doelgroepen worden niet altijd voldoende bereikt. Om een grotere bijdrage te kunnen leveren aan het creëren van bewustwording en gedragsverandering is actieve aandacht voor het thema en het gewenste gedrag nodig. In de communicatie zal zoveel mogelijk aangesloten worden bij bestaande kanalen en ingangen van serieuze partijen (medeoverheden, instellingen, brancheorganisaties, samenwerkingsverbanden etc.) richting specifieke doelgroepen. Op die manier kan optimaal invulling worden gegeven aan de noodzaak tot maatwerk wat betreft type exoot, introductieroute, handelingsperspectief, *tone of voice* etc. en kan de betreffende doelgroep heel gericht worden benaderd. Daarnaast zal communicatie vanuit de eigen organisatie via eigen kanalen niet alleen een groter bereik hebben, maar ook meer impact hebben bij de achterban.
- Artikel 7 lid 2 van de Exotenverordening bevat een opdracht aan de lidstaten om inzet te plegen op voorkomen van onopzettelijke verspreiding van soorten van de Unielijst. Twee verbeterpunten waar nog veel te winnen valt;
  - Verhogen van bewustzijn van het publiek en stakeholders over wat onopzettelijk verspreiding dan precies is en hoe dit te voorkomen.
  - Meer inzet op het voorkomen van onopzettelijke verspreiding van niet-Unielijstsoorten.
- In het kader van onopzettelijke verspreiding spelen protocollen en handelingskaders (zoals Landelijk protocol omgaan met Aziatische duizendknopen en het Praktisch handelingskader transport en verwerking van invasieve exoten) een belangrijke rol in het tegengaan van verdere verspreiding van invasieve exoten door het beschrijven van werkwijzen en richtlijnen voor bestrijding en transport.
- Er wordt al veel gedaan aan informatievoorziening en voorlichting. Toch is er veel 'laaghangend fruit', dat wil zeggen er zijn al veel initiatieven in het veld die LVVN kan ondersteunen of versterken.

Relevante aanbeveling uit evaluatie:

Aanbeveling 16) Verbeteringen informatie en kennis: kijk naar beter bundelen en toegankelijk krijgen van relevante informatie en kennis voor verantwoordelijke en belanghebbende partijen in het gehele systeem voor de aanpak van invasieve exoten. Let op verschillen in kennisbehoefte op provincie- en lokaal niveau.

Aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van communicatie en voorlichting

Met de volgende aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van communicatie en voorlichting komt LVVN, binnen de beschikbare middelen, tegemoet aan de hiervoor genoemde verbeterpunten en aanbevelingen:

4.4.1 **In samenwerking met kennisinstellingen en medeoverheden ontwikkelen en uitrollen van een communicatiestrategie gericht op bewustwording en het belang van preventie.** Daarbij wordt zoveel mogelijk actief de samenwerking gezocht met relevante stakeholders (zoals branche- en koepelorganisaties binnen de sierteeltsector, dierenhandel, soortenorganisaties, dierbeschermingsorganisaties en andere partijen uit het maatschappelijk middenveld etc). Enerzijds om binnen die stakeholders zelf het bewustzijn over het belang van het onderwerp te vergroten, anderzijds om gericht en effectief met de verschillende doelgroepen te communiceren. In de uitwerking ligt de focus op de prioritaire *pathways* (dierenhandel en sierteelt, mogelijk uitgebreid met een derde prioriteit).

803252 0153

4.4.2 **Als onderdeel van de communicatiestrategie wordt de ontwikkeling van een koepelconcept voor communicatie over thema invasieve exoten verkend.** Met een dergelijk koepelconcept (dat organisaties naar eigen inzicht kunnen gebruiken) kan verbinding en samenhang aangebracht worden tussen de boodschappen/uitingen van de verschillende organisaties, waardoor deze elkaar gaan versterken. Daarnaast kan een dergelijk koepelconcept ook gebruikt worden als 'neutrale' afzender voor zowel bredere, meer algemene communicatiecampagnes, als voor doelgroep specifieke communicatie. Er worden bouwstenen ontwikkeld die partners op eenvoudige wijze kunnen aanpassen en gebruiken voor communicatie via hun eigen kanalen.

4.4.3 **Realisatie van een landelijk informatiepunt invasieve exoten:** het bouwen en onderhouden van het digitale portaal waarmee gebruikers wegwijs worden gemaakt en doorverwezen naar betrouwbare websites. Het informatiepunt moet gaan fungeren als landingspunt voor alle doelgroepen die informatie zoeken over invasieve exoten: burgers, terreinbeheerders, overheden, brancheorganisaties, onderwijs etc. en wordt daar qua structuur op ingericht. Algemene informatie staat op het portaal zelf, voor meer specifieke informatie wordt doorverwezen. Het portaal kan als basis fungeren voor alle communicatie onder het label van het te ontwikkelen koepelconcept. Aandachtspunt is de financiering op de langere termijn voor beheer en doorontwikkeling.

4.4.4 **Actualiseren en bevorderen van het gebruik en toepassing van het handelingskader transport invasieve exoten** door mede-overheden (en andere partijen). Het gaat er daarbij om dat organisaties zorgvuldig en hygiënisch werken in de eigen werkzaamheden en processen integreren om verdere verspreiding van in Nederland aanwezige invasieve exoten te voorkomen.

4.4.5 **Financieel ondersteunen van communicatie-initiatieven van brancheorganisaties en andere organisaties uit het maatschappelijk middenveld.** Zij hebben zicht op eigen achterban en directe ingang richting hun klanten of leden. We zien dat de bewustwording toeneemt. Dat juichen we toe en stimuleren we door voorlichtingsinitiatieven die bijdragen aan de beleidsdoelstellingen subsidie te geven. Zie voor een niet uitputtend overzicht van mogelijke onderwerpen bijlage 4.

4.5 Samenwerking met medeoverheden en stakeholders

Goede samenwerking tussen de verschillende betrokken partijen zoals overheden, terreinbeheerders, brancheorganisaties en kennisinstellingen, is een voorwaarde om passend en effectief preventiebeleid te voeren. Overheden en stakeholders hebben ieder een andere rol, verantwoordelijkheid en invloed op de problematiek van invasieve exoten. Omdat iedere partij zich anders verhoudt tot de specifieke soorten, de doelgroepen, introductieroutes en verspreidingswegen van risicosoorten etc., zijn alle partijen nodig om tot een gedegen aanpak en oplossingen te komen. Samenwerking in een sterk netwerk zorgt voor betere dekking, samenhang en impact van maatregelen. Een sterk netwerk wisselt kansen binnen regelgeving en voor financiering uit, naast inhoudelijke kennisuitwisseling over soorten en maatregelen.

Het beleidsterrein van invasieve exoten kent veel samenwerkingsvormen, netwerken en overlegstructuren. Deze samen vormen een sterk veld dat relevant en onmisbaar is voor het preventiebeleid én voor LVVN. De diversiteit aan samenwerkingsvormen vormt ook een uitdaging om effectief en doelgericht het exotenbeleid vorm te geven en uit te voeren. Vanuit LVVN wordt daarbij afhankelijk van de uitdaging een andere rol genomen, variërend tussen de rechtmatige, presterende, samenwerkende en responsieve overheid, zoals beschreven in het NSOB-sturingskwadrant.[32]

Het ministerie van LVVN organiseert zelf een aantal overleggen en sluit aan bij diverse overleggen en werkgroepen over invasieve exoten die door netwerk- en brancheorganisaties worden georganiseerd. Een opsomming van overlegstructuren en samenwerkingsvormen die LVVN zelf organiseert of bijwoont staat in bijlage 5.

[32] Nieuwe publicatie | Sturing in transities: Een raamwerk voor strategiebepaling | Nederlandse School voor Openbaar Bestuur.

803252 0153

Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen ten aanzien van samenwerking met medeoverheden en stakeholders

- Andere partijen en medeoverheden zijn medebepalend voor het behalen van de doelstellingen, zowel in positieve zin, doordat andere overheden en partijen zelf werken aan preventie en een belangrijke rol kunnen spelen om anderen te bereiken. Ofwel in negatieve zin, omdat overheden en partijen hun eigen gedrag soms zouden moeten aanpassen en preventie beter in hun eigen werkzaamheden moeten integreren. LVVN kan meer initiatief en regie nemen richting andere partijen en overheden om hen te bewegen meer invulling te geven aan hun rol en verantwoordelijkheden.
- Samenwerking met veel meer partijen en ook met andere (terreinbeherende) overheden kan nog veel beter. Momenteel wordt hier nog te weinig op ingezet en is het overleg en de samenwerking voornamelijk ad hoc en bilateraal. Het versterken van afstemming en samenwerking tussen partijen onderling en met LVVN, kan veel opleveren qua doelbereik en efficiëntie, maar kost ook meer inzet van LVVN en de betrokken partijen.

Relevante aanbevelingen uit evaluatie:

Aanbeveling 1) Afspraken met andere ministeries: over het proactief, vanuit een sterk preventief perspectief (en daarmee ook bestrijdend en beheersend), in het periodieke beheer en onderhoud van hun terreinen, gebouwen, wateren en infrastructuur gestalte gaan geven aan het voorkomen van introductie en het onopzettelijk verspreiden van invasieve exoten.

Aanbeveling 2) Structurele samenwerking tussen provincies, RWS en ProRail: bevorder vanuit LNV structurele samenwerking op het vlak van beheer en onderhoud van terreinen, gebouwen, wateren en infrastructuur.

Aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van samenwerking

Met de volgende aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van samenwerking komt LVVN, binnen de beschikbare middelen, tegemoet aan de hiervoor genoemde verbeterpunten en aanbevelingen:

4.5.1 **Behouden en waar mogelijk verstevigen van samenwerking met provincies via provinciale taakgroep IUS** (zie ook provinciaal ambitiedocument en landelijke afspraken in bijlage 6, 7 en 9).

4.5.2 **Bestendigen c.q. doorstart van de Focusgroep bestrijding voor nationale afstemming.** Onderzoeken of dit overleg verbreed moet worden met om partijen ook onderling met elkaar in contact te brengen en structurele samenwerking te bevorderen (Focusgroep bestrijding is een overleg op landelijk niveau tussen LVVN, provincies, RWS, Staatsbosbeheer, ProRail, UvW, VNG en VBNE).

4.5.3 **Verder uitbouwen van de samenwerking met de sierteelt en tuinbouwsector om het bewustzijn over de risico's van invasieve exoten te vergroten.** Onder meer via de werkgroep invasieve exoten van Vakgroep Bomen, vaste planten en zomerbloemen van LTO-Nederland vindt afstemming plaats met de ketenpartijen over:
- Uitbreidingen van de Unielijst.
- Het bevorderen van de eigen verantwoordelijkheid van de sector ten aanzien van de samenstelling van het assortiment van de ketenpartijen (veredelaars, kwekers, veilingen, handel, hoveniers, bloemisten, tuincentra). Dit kan door inventarisatie van welke sierplanten invasief zijn en vrijwillige overstap naar veilige alternatieven, zoals inheemse planten. Zodoende komen ondernemers niet voor verrassingen te staan bij plaatsing van invasieve commerciële soorten op de Unielijst of een nationaal verbod.
- Voorlichting om insleep en verspreiding van invasieve exotische meelifters via potplanten of ander materiaal te voorkomen.

4.5.4 **Bestendigen samenwerking met (natuur)terreinbeheerders via VBNE-werkgroep plaagsoorten en invasieve exoten.** Ondersteuning en versterking van inzet TBO's via VBNE-werkgroep ten behoeve van afstemming en samenwerking, kennisdeling (vroege signalering, soortlijsten en adviezen) en voorlichting (voorbeeldfunctie).

803252 0153

4.5.5 **Afspraken maken met alle terreinbeherende overheden die een verantwoordelijkheid hebben om werkzaamheden zorgvuldig uit te (laten) voeren.** Met als doelstelling de introductie en het onopzettelijk verspreiden van invasieve exoten pro-actief en vanuit een preventieve insteek (bij alle werkzaamheden en processen) bij de aanleg, het periodieke beheer en onderhoud van hun terreinen, gebouwen, wateren en infrastructuur te voorkomen. Dit betreft onder meer Rijkswaterstaat, ProRail, Defensie, waterschappen, provincies en gemeenten. Via drie sporen:

a. Commitment van alle medeoverheden aan het handelingskader transport exoten (of andere kaders voor implementatie van hygiënisch werken) via intentieverklaring of convenant. En het streven is dat tevens relevante partijen uit het bedrijfsleven het handelingskader bij hun werkzaamheden gaan toepassen en zo verdere verspreiding van invasieve exoten via grond, bagger en maaisel zoveel als mogelijk te voorkomen.
b. Provincies gaan zelf ook regionaal samenwerking met landelijke TBO's aan (Rijkswaterstaat, ProRail en Defensie).
c. Provincies pakken hun rol als gebiedsregisseur op richting gemeenten, TBO's en andere gebiedspartners.

4.5.6 **Deelname LVVN in de interdepartementale coördinatiestructuur plaagsoortbeheersing.** LVVN kan via deze coördinatiestructuur het contact met de VNG, en daarmee met de gemeenten, over hun aanpak van een aantal specifieke invasieve exoten en plaagsoorten stroomlijnen en verbeteren. Cofinanciering van de kosten coördinator en met wisselende inzet van diverse dossierhouders van verschillende directies.

4.5.7 **Investeren in afstemming met opvangorganisaties en dierenambulances** met betrekking tot bewustwording over schadelijke gevolgen van invasieve exoten en (knelpunten rond) de regels omtrent opvang.

4.6 Actieplannen voor introductieroutes (*pathway action plans*)

De Exotenverordening (artikel 13) schrijft lidstaten voor actieplannen voor introductieroutes op te stellen voor (nieuwe) soorten van de Unielijst. De actieplannen beschrijven de prioritaire introductieroutes, waarvoor maatregelen moeten worden getroffen. Deze maatregelen (en, in voorkomend geval, vrijwillige acties en codes van goede praktijk) zijn erop gericht om de prioritaire introductieroutes aan te pakken en de onopzettelijke introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten in of binnen de Unie te voorkomen. Hiertoe is eerst een analyse van prioritaire introductieroutes gemaakt. In deze analyse is onder meer gekeken naar de risico's op introductie van invasieve exoten door sierteelt, huisdieren, sportvisserij, toerisme, biomassa, bosbeheer, voedselbossen, zaadmengsels, pleziervaart en beroepsscheepvaart. Op dit moment heeft LVVN de dierenhandel en sierteelt en tuinbouw als prioritaire introductieroutes aangewezen.

Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen voor actieplannen voor introductieroutes

De huidige *pathway* analyses en de actieplannen voor introductieroutes moeten worden geactualiseerd naar aanleiding van de recente uitbreidingen van de Unielijst. Ook verdient de uitvoering van deze *pathway* actieplannen meer aandacht en inzet. De eerder beschreven preventiemaatregelen in dit hoofdstuk dragen allen bij aan de *pathway* actieplannen.

Aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van actieplannen voor introductieroutes

Met de volgende aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van actieplannen voor introductieroutes komt LVVN, binnen de beschikbare middelen, tegemoet aan de hiervoor genoemde verbeterpunten en aanbevelingen:

4.6.1 **Actualiseren van de huidige *pathway* analyses en de actieplannen** voor introductieroutes naar aanleiding van de uitbreidingen van de Unielijst.

4.6.2 **Onderzoeken of het nodig is om een derde *pathway* als prioritair aan te wijzen.** Er tekenen zich andere belangrijke *pathways* af die ook prioriteit verdienen, zoals de toenemende internationale handel via internet en het binnenlands verslepen van invasieve exoten. Het gaat bij dit laatste om verontreinigingen die door onzorgvuldig of onhygiënisch werken of door versleping van grond, compost, bagger en organisch materiaal worden verspreid. Te denken aan wortelstokken of maaisel

803252 0153

van de Japanse duizendknoop, zaden van reuzenbalsemien, reuzenberenklauw en ambrosia, uitheemse kreeften in bagger of levensvatbare fragmenten van waterplanten met vistuig of via materiaal om te graven, te schonen en/of te maaien.

4.6.3 **Voor de prioritaire *pathways* dierenhandel en sierteelt en tuinbouw wordt een communicatie-aanpak ontwikkeld** in samenwerking met branchepartijen en andere relevante stakeholders, (mede) gericht op bewustwording. Zie ook maatregel 4.4.2 en 4.4.4.

4.7 Financieringsopgave voor preventie (mensen en middelen)

De eerste ambtelijke verkenning van de kostenindicatie voor het voorgestelde maatregelpakket voor de inzet van LVVN is 8 miljoen euro. Voor de jaren 2025 en 2026 wordt begonnen met een bedrag van circa 1,6 miljoen euro dat hiervoor is gereserveerd in de Voorjaarsbesluitvorming 2025. Met deze middelen worden de genoemde maatregelen voor preventie in gang gezet.

803252 0153

803252 0153

Beverrat *(Myocastor coypus)*
Lucas Fernandez, Wikimedia Commons

5 Vroege signalering en snelle eliminatie: als invasieve soorten toch binnenkomen, dan zo snel mogelijk elimineren en vestiging voorkómen

In een vroeg stadium van invasie van soorten van de Unielijst wordt overgegaan tot snelle eliminatie (artikel 17 Exotenverordening). Eliminatie is het op dodelijke of niet-dodelijke wijze verwijderen van de invasieve exoot uit het milieu. Het belang van snelle eliminatie is toegelicht in de contouren. Naast preventie is vroege eliminatie de meest kosteneffectieve maatregel en van cruciaal belang voor het voorkomen en inperken van de bedreigingen van invasieve exoten en de schade daarvan. Daarmee is dit een effectieve en efficiënte strategie. Bovendien kan vroege signalering en snelle eliminatie (op langere termijn) veel dierenleed voorkomen (van zowel de invasieve exoot als inheemse soorten die te lijden hebben onder de aanwezigheid van de invasieve exoot).

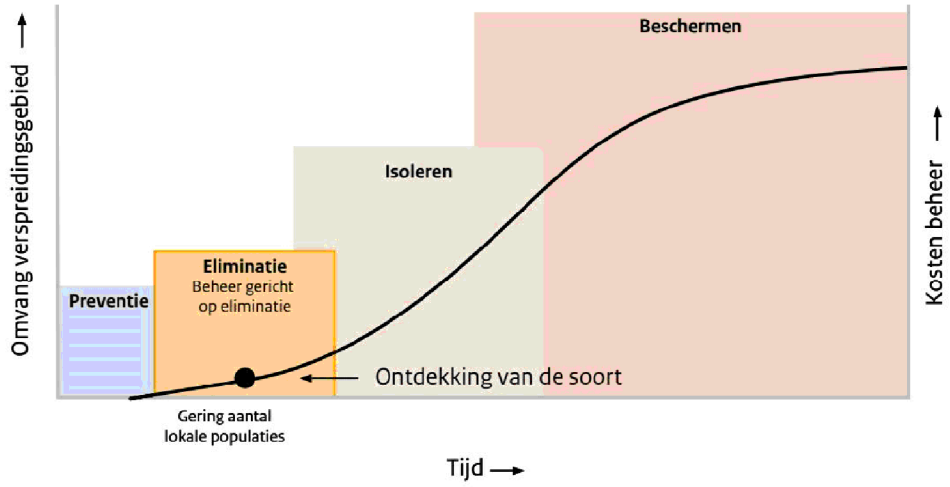

Dat vroege eliminatie werkt, blijkt uit het aantal acties waarbij invasieve exoten van de Unielijst met succes volledig uit het Nederlands milieu zijn verwijderd. Het betreft onder meer de beverrat, Amerikaanse stierkikker, huiskraai, treurmaina, smalle theeplant en boomwurger. Hiermee is natuurschade voorkomen en zijn hoge en structurele bestrijdingskosten en herstelkosten van natuur en anderszins op langere termijn vermeden.

In 2019 zagen vrijwilligers geheel onverwacht in de oever van de Middelwetering nabij Leidsche Rijn een plant van de Europese Unielijst staan: de smalle theeplant (*Gymnocoronis spilanthoides*). In een snelle gezamenlijke actie van de provincie Utrecht, gemeente Utrecht en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) is de plant met wortel en al uit de oever verwijderd. De provincie heeft hiervoor subsidie gegeven. Bij nacontrole bleek de soort met succes te zijn bestreden. Door deze snelle actie zijn mogelijke uitbreiding met schade en hogere kosten in de toekomst voorkomen.

Bij dit hoofdstuk hoort het overzicht in bijlage 6 van alle Unielijstsoorten die zich op dit moment in een vroeg stadium van introductie bevinden of nog niet in Nederland aanwezig zijn. Op deze soorten is artikel 17 van toepassing en geldt de eliminatieverplichting. In de derde kolom van het overzicht staan de landelijke afspraken vermeld die tussen LVVN en provincies zijn gemaakt over de inzet van de provincies.

803252 0153

Het budget dat voor 2025 en 2026 beschikbaar is wordt ingezet voor de soorten, ambities en doelstellingen die in deze tabel zijn **vetgedrukt**.

Bijlage 8 bevat een tabel met de 26 Unielijstsoorten die per 7 augustus 2025 op de Unielijst zijn geplaatst. Van deze soorten is nog niet formeel vastgesteld of deze onder de werking van artikel 17 of artikel 19 vallen.

5.1 Werkzaamheden

De huidige werkzaamheden voor vroege signalering en snelle eliminatie betreffen de soorten van de Unielijst en bestaan uit:

- Surveillance naar de verspreiding van soorten van de Unielijst. Het hebben van een surveillancesysteem, dat gegevens verzamelt en registreert via onder andere onderzoeks- en monitoringsprocedures, volgt uit artikel 14 van de Europese exotenverordening. LVVN draagt zorg dat waarnemingen van met name de invasieve exoten, waarvoor een eliminatiedoelstelling geldt, worden verzameld en beschikbaar zijn voor de provincies. Deze snelle signalering verloopt onder meer via Waarneming.nl en soortenorganisaties en TBO's die melding doen bij provincies of NVWA. Het is aan provincies om alert te zijn op deze meldingen. Daarnaast zijn door verschillende partijen ook zelf meldpunten ingericht.
- Bij nieuwe vestiging van een soort van de Unielijst dient Nederland de Europese Commissie hierover in kennis te stellen. Dit gebeurt middels een melding in het Europees systeem NOTSYS door BuRO van de NVWA (artikel 16). De provincies informeren BuRO daarom over de meldingen die direct bij de provincies binnenkomen.
- Het organiseren van het volledig verwijderen van de invasieve exoot uit het milieu; de eliminatie. Zie in paragraaf 5.2 voor de taakverdeling van de invasieve exoten tussen provincies, waterschappen en LVVN. Dit betreft het inschakelen van bestrijders die over de juiste expertise en bestrijdingsmethoden beschikken, waaronder vergunningen voor en toelating van methoden en middelen (gebruik vangmiddelen, vuurwapens, biociden of andere middelen). Hierbij speelt ook de specifieke zorgplicht een belangrijke rol, zodat onnodig lijden van dieren bij doden of vangen wordt voorkomen (artikel 11.27 lid 3 Bal). Vaak is ook andere regelgeving van toepassing en dient toegang tot het terrein verkregen te worden. Dit kan soms complex zijn en de nodige tijd en afstemming met verschillende overheden, terreineigenaren en partijen vergen.
- De provincies kunnen voor bepaalde (schuwe of mobiele) soorten meer inzet op detectie en opsporing en (landelijke) monitoring plegen in het kader van eliminatie en bestrijding. Dit met het oog op het lokaliseren, inzicht in de verspreiding van soorten en de effectiviteit van bestrijding. Deze extra inzet op detectie, opsporing en monitoring kan vorm krijgen door bijvoorbeeld het inrichten van meldpunten of extra tellingen te organiseren.
- Het uitzetten en begeleiden van onderzoek naar effectieve bestrijdingsmethoden. Dit is een gezamenlijke taak en wordt door zowel provincies als LVVN opgepakt afhankelijk van de situatie. Ontwikkeling van kennis en expertise over (nieuwe) invasieve exoten en methoden voor eliminatie en bestrijding is geregeld nodig. Het betreft vaak nieuwe soorten die niet eerder in Nederland voorkwamen, waardoor methoden en middelen vaak nog niet bestaan of bestrijdingscapaciteit nog niet beschikbaar is. Onderzoek naar effectieve en veilige bestrijdingsmethoden, innovaties en ook evaluatie van toegepaste methoden (naar effectiviteit, neveneffecten etc.) vindt momenteel wel plaats, maar nog onvoldoende.
- Nazorg in de vorm van gerichte monitoring van specifieke soorten, zoals de Amerikaanse stierkikker en kleine waterteunisbloem, op de locaties waar deze in het verleden (tegen hoge kosten) uit het Nederlands milieu zijn verwijderd. Deze nazorg is nodig vanwege het risico op herbesmetting. Gebruik van *environmental* DNA in water, grond of lucht lijkt perspectief te bieden om het eventueel opnieuw voorkomen van deze soort vroeg, nauwkeurig en relatief goedkoop te signaleren.
- Provincies zijn verantwoordelijk voor de effectmonitoring van de maatregelen die door de provincies bekostigd zijn. Deze moeten de provincies ook voor de zesjaarlijkse rapportage aan Brussel in beeld brengen. Provincies willen voor effectmonitoring een uniform systeem ontwikkelen.
- Artikel 18 van de Exotenverordening beschrijft in welke gevallen lidstaten mogen afwijken van de verplichting tot snelle uitroeiing: als de uitroeiing technisch niet uitvoerbaar is, de kosten uitzonderlijk hoog zullen zijn, geen uitroeiingsmethoden beschikbaar zijn of beschikbare methoden zeer ernstige

803252 0153

nadelige gevolgen hebben. Voor afwijking van de verplichtingen van artikel 17 dient een wetenschappelijk gefundeerde onderbouwing te worden gemaakt.

5.2 Taakverdeling provincies, waterschappen en LVVN

Op basis van de beschikbare verspreidingsinformatie bepaalt LVVN samen met provincies of een soort die in Nederland voorkomt, wordt gezien als een soort die zich in een vroeg stadium van introductie bevindt - waarvoor de landelijke doelstelling 'snelle uitroeiing' geldt (artikel 17) - of dat de soort moet worden gezien als een reeds gevestigde soort (artikel 19).

Vanuit het natuurbelang ligt de verantwoordelijkheid voor snelle eliminatie in de meeste gevallen bij de provincies (artikel 2.18 Omgevingswet). Het natuurbeleid is in Nederland in 2012 grotendeels gedecentraliseerd naar de provincies.[33] Na de inwerkingtreding van de Exotenverordening is in diezelfde lijn ook de verantwoordelijkheid voor het treffen van uitroeiingsmaatregelen (en beheersmaatregelen, zie Hoofdstuk 6) tegen de meeste invasieve exoten van de Unielijst (en herstelmaatregelen in natuurgebieden, zie Hoofdstuk 7) in 2018 overgedragen aan de provincies.[34] Het provinciaal ambitiedocument bevat een overzicht op pagina 21 t/m 27 van alle soorten van de Unielijst waarvan de verantwoordelijkheid aan de provincies is overgedragen.

De waterschappen bestrijden op dit moment twee invasieve soorten van de Unielijst, namelijk de muskusrat en de beverrat, om schade aan waterstaatswerken te voorkomen. Deze verantwoordelijkheid is in de Waterschapswet vastgelegd.[35] De beverrat is inmiddels sinds 2013 volledig verwijderd uit Nederland en waterschappen zetten in op opsporing en snelle eliminatie van alle nieuwe instroom uit buurlanden. Daarmee valt de beverrat inmiddels weer onder artikel 17. De verantwoordelijkheid tot het nemen van maatregelen voortvloeiend uit de Exotenverordening is voor deze soorten niet overgedragen aan de provincies.

Ook enkele andere Unielijstsoorten heeft LVVN niet aan de provincies overgedragen. Het betreft hier de mariene soorten *Fundulus heteroclitus* (een brakwater vis), *Morone americana* (Amerikaanse zeebaars) en *Rugulopteryx okamurae* (een zeewier) die alleen in Rijkswateren zouden kunnen voorkomen, waar het Rijk belast is met de zorg voor de natuur. En het betreft verschillende uitheemse rivierkreeften en Chinese wolhandkrab die onder de Visserijwet 1963 vallen, en waarvoor in 2016 een vrijstellingsregeling voor bevissing als beheersmaatregel is ingesteld. De mariene soorten en sommige uitheemse rivierkreeftsoorten zijn nog niet in Nederland gevestigd en vallen onder artikel 17. Indien deze soorten in de toekomst in Nederland gesignaleerd worden, dan is het aan LVVN om vanuit het natuurbelang, landbouwbelang of visserijbelang hiervoor maatregelen te treffen.

5.3 Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen ten aanzien van vroege signalering en snelle eliminatie

- Onder de Exotenverordening beperkt de verplichting tot vroege eliminatie zich tot soorten van de Unielijst die zich in een vroeg stadium van introductie bevinden. Plaatsing van een invasieve exoot op de Unielijst is een proces dat jaren kan duren en de uitkomst van een Europees besluitvormingsproces is altijd onzeker. En soms wordt Nederland geconfronteerd met Europese soorten die niet op de Europese Unielijst kunnen worden geplaatst, terwijl deze voor Nederland wel uitheems en invasief zijn. Invasieve exoten die (nog) niet op de Unielijst staan en een gevaar vormen voor de Nederlandse biodiversiteit worden hierdoor momenteel niet systematisch geëlimineerd. Dit betekent dat sommige 'nieuwe'

[33] Kamerstuk 33576 nr. 6.
[34] https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-13687.html.
[35] https://wetten.overheid.nl/BWBR0005108/2024-01-01.

803252 0153

invasieve exoten zich ongestoord kunnen vestigen en zich ongebreideld kunnen verspreiden in Nederland met alle ongewenste gevolgen van dien. Vroege eliminatie van invasieve exoten die niet op de Unielijst staan, is een korte termijn investering die vooral op lange termijn heel veel extra kosten (van schade en bestrijding in later stadium) gaat besparen.

- Bij de keuze van invasieve exoten die (nog) niet op de Unielijst staat en die voor vroege eliminatie in aanmerking komen moet worden geprioriteerd. LVVN hanteert daarbij een aantal uitgangspunten:
  - Risicoadviezen en signaaladviezen van BuRO zijn leidend bij het bepalen welke soorten voor systematische vroege eliminatie in aanmerking komen.
  - LVVN richt zich op invasieve uitheemse soorten die schadelijk zijn voor de biodiversiteit en andere terreinen die onder de verantwoordelijkheid van LVVN vallen. Invasieve exoten die voor andere terreinen schadelijk zijn kunnen per geval worden geagendeerd in het interdepartementaal coördinatieoverleg, waar LVVN naast IenW, VWS en VRO aan deelneemt.
- Indien signalen uit het veld – van terreinbeheerders, soortenorganisaties of van derden – daartoe aanleiding geven, kan ad hoc snelle eliminatie worden overwogen. Rol- en taakverdeling worden per geval bepaald. Terreinbeherende organisaties (TBO's) en provincies zijn momenteel al alert op ontwikkelingen in het veld en verwijderen op eigen initiatief, vrijwillig, invasieve exoten (met name planten) uit hun gebieden.
- Verbeteren van inzicht in actuele verspreiding en aanwezigheid van invasieve exoten in het milieu:
  - Provincies geven aan dat meldpunten nodig zijn ten behoeve van opsporing en detectie van mobiele soorten. Provincies hebben ook behoefte aan meer achtergrondinformatie van meldingen zodat de soort beter opgespoord kan worden.
  - Actuele informatie over de opvang van mobiele invasieve dieren door opvangcentra (waaronder wasberen) is van belang voor provincies om een compleet en actueel beeld van de (al dan niet) aanwezigheid van gevangen exemplaren uit het milieu.
  - Het opschonen van systemen, zodat niet nodeloos gezocht wordt naar soorten die al volledig uit het milieu verwijderd zijn. Dit is tevens van belang voor de zes jaarlijkse EU-rapportage, waarbij lidstaten accurate verspreidingskaarten dienen op te leveren.
- Provincies en LVVN kunnen zich beter voorbereiden op vroege eliminatie van nieuwe invasieve exoten, zodat sneller doorgepakt kan worden als de soort in het milieu wordt ontdekt. Er gaat soms nog veel tijd verloren tussen het moment dat een nieuwe invasieve exoot wordt gemeld en de daadwerkelijke eliminatie. Het organiseren van de bestrijding, waaronder het verkrijgen van een Omgevingsvergunning, maatwerkvoorschriften en andere (juridische) stappen vertraagt de vroege eliminatie. Dit betekent dat er meer kans is dat dat de soort zich in die tijd kan vestigen en verspreiden en eliminatie na alle voorbereidingen soms al niet meer realistisch is.
- De Exotenverordening biedt de mogelijkheid om te kiezen voor het dodelijk of niet-dodelijk verwijderen van invasieve exoten uit het milieu. Vanuit het exotenbeleid is geen geld beschikbaar voor de opvang van invasieve exoten (tijdelijke inbeslagname daargelaten). Opvangcentra met een speciaal maatwerkvoorschrift[36] mogen onder specifieke voorwaarden invasieve exoten opvangen. Het welzijn van het dier dient daarbij in acht genomen te worden. Dit maakt langdurige opvang van (grote aantallen) invasieve exoten op diervriendelijke en adequate wijze zeer kostbaar en praktisch onuitvoerbaar. Het uitzetten van dieren is verboden, evenals het vrijlaten van invasieve exoten van de Unielijst. De keuze voor het doden van deze invasieve uitheemse dieren is in de meeste gevallen de minst dieronvriendelijke methode.
- Vanuit het veld, provincies, waterschappen, TBO's en andere organisaties die zich met bestrijding bezighouden, is behoefte aan duidelijkheid over toegestane bestrijdingsmiddelen, strategieën en dodingsmethoden.

[36] Overzicht opvangcentra voor dieren en invasieve exoten | RVO.nl.

803252 0153

Relevante aanbevelingen uit evaluatie:

Aanbeveling 3) Controleer plannen voor aanpak artikel 17 soorten: check alle provinciale plannen voor de aanpak van artikel 17 soorten (snelle uitroeiing in vroeg stadium van invasie) en beoordeel of met (de bundeling van) deze plannen (landelijk overzicht) aan Europese doelen voldaan wordt.

Aanbeveling 5) Periodiek overleg over voortgang en resultaten: initieer en stimuleer gezamenlijk, strategisch overleg tussen provincies, waterschappen, LNV over voortgang en resultaten in relatie tot Europese eisen.

Aanbeveling 10) Succesfactoren inzichtelijk maken en delen: stimuleer en vergroot (binnen de huidige interprovinciale werkgroep 'invasieve exoten') de samenwerking tussen provincies onderling en tussen provincies en terreinbeherende organisaties door succesfactoren zichtbaar te maken en te delen (ook door verdere clustering voor soorten/soortgroepen). Activeer de provincies die achter liggen met hun beleid en uitvoering.

Boomwurger (*Celastrus orbiculatus*)
Richard Rowley, Wikimedia Commons

803252 0153

5.4 Aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van vroege signalering en snelle eliminatie

Met de volgende aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van vroege signalering en snelle eliminatie komt LVVN, binnen de beschikbare middelen, tegemoet aan de hiervoor genoemde verbeterpunten en aanbevelingen:

5.4.1 **Financiering van snelle eliminatie van alle Unielijstsoorten met een eliminatiedoelstelling.** Deze soorten zijn door de provincies in het provinciaal ambitiedocument opgenomen. LVVN maakt circa 7,3 miljoen euro vrij voor de provincies voor het verwijderen uit het milieu van soorten met een eliminatiedoelstelling. Hiertoe zijn in aanvulling op het provinciaal ambitiedocument landelijke afspraken gemaakt met de provincies. Een overzicht van deze landelijke afspraken staat in bijlages 6, 7 en 9. De provincies spannen zich in en committeren zich de beschikbare middelen (circa 7,3 miljoen euro) met voorrang in te zetten voor de doelstellingen en landelijke afspraken van de soorten in de tabel met **vetgedrukte** tekst.

5.4.2 **Provincies maken voor een aantal lastige soorten van de Unielijst die nog niet in Nederland voorkomen plannen van aanpak en draaiboeken.** Door vooraf alles juridisch te regelen en voor te bereiden, kunnen de provincies direct met snelle eliminatie aan de slag als nieuwe invasieve exoten zich in de toekomst openbaren.

5.4.3 **Organiseren van vroege eliminatie van invasieve exoten die (nog) niet op de Unielijst staan** en een gevaar vormen voor de Nederlandse biodiversiteit. Hiervoor wordt in samenspraak met BuRO, de provincies en TBO's een lijst van te bestrijden invasieve exoten opgesteld.
Nieuwe invasieve exoten (schadelijk voor biodiversiteit) die voor vroege eliminatie in aanmerking komen: geaderde stekelhoorn (*Rapana venosa*) en een invasief mosdiertje (*Biflustra grandicella*) in de Zeeuwse Delta, gele bieslelie en Chinese vijvermossel in de Maas.

5.4.4 **Meer inzet op innovatieve methoden voor snelle signalering en opsporing van invasieve exoten** voor doelgerichte inzet van bestrijdingscapaciteit bij eliminatie. Hierbij kan gedacht worden aan het verkennen van inzet van o.a.
- *environmental* DNA (eDNA) uit water, bodem en lucht
- bio-akoestiek voor o.a. muntjak, klauwkikker en stierkikker (werken met geluidsopnamen)
- slimme cameravallen
- drones eventueel in combinatie met andere *remote sensing*
- geautomatiseerde gegevensverwerking
- tagging met zenders

5.4.5 **Uitrol van een gebruiksvriendelijk meldingssysteem voor sommige mobiele soorten.** De wens van provincies om het meldpunt wasberen landelijk op te schalen en ook voor de andere zoogdieren op te richten.
Nieuwe systemen dienen ook aan het NDFF gekoppeld te worden. De validatie moet goed geregeld zijn evenals terugmelding in het meldingssysteem zodra een exemplaar verwijderd is, zodat actieve opsporing na verwijdering kan worden gestaakt.
Tevens organiseren dat datasystemen indien nodig na succesvolle eliminatie worden opgeschoond, zodat verspreidingskaarten accuraat blijven. Dit kost tijd en geld om te organiseren, maar zorgt op termijn voor efficiëntie.

5.4.6 **Inzet op onderzoek naar en ontwikkeling van effectieve en innovatieve bestrijdingsmethoden.** Gezamenlijk door provincies en LVVN.

5.4.7 **Opstellen van een gezamenlijke onderzoeksagenda** gericht op de ontwikkeling en validatie van bestrijdingsmethoden en strategieën, impact van methoden en effecten op dierenwelzijn, milieu, maatschappelijke draagvlak e.d.

5.4.8 **Gezamenlijk organiseren van vroege eliminatie van ('nieuwe andere') invasieve exoten die voor andere beleidsterreinen, anders dan biodiversiteit, schadelijk zijn.** 'Andere nieuwe' exoten zullen, indien een andere maatschappelijke schade dan natuurschade wordt verwacht, door LVVN worden voorgedragen ter bespreking door het interdepartementaal coördinatieoverleg plaagsoortbeheersing. Wanneer vroege eliminatie (naast mogelijk andere maatregelen) nodig wordt geacht, wordt de financiering daarvan in een separaat traject tussen de vier ministeries (en mogelijk met

803252 0153

andere overheden zoals gemeenten, provincies of waterschappen) afgesproken. LVVN kan ervoor kiezen om het LVVN-aandeel van dergelijke cofinanciering uit het budget voor dit aanvalsplan te halen.

5.4.9 **Inzet van mensen van provincies en LVVN ten behoeve van:**

- betere afstemming en (regionale en grensoverstijgende) samenwerking van provincies in de preventie en aanpak van invasieve exoten;
- de regierol van provincies richting hun gebiedspartners;
- het gezamenlijk (financieel en juridisch) organiseren van bestrijding door provincies.

Zie bijlage 9 voor meer toelichting op deze generieke landelijke (werk-)afspraken die ondersteunend zijn aan vroege signalering en snelle eliminatie.

5.5 Kosten van huidige inzet van mensen en middelen voor vroege signalering en snelle eliminatie

De kosten die provincies voor vroege signalering en snelle eliminatie maken zijn niet eenduidig vast te stellen. De provincies hebben momenteel geen (of nauwelijks) geoormerkte middelen voor vroege signalering en snelle eliminatie. De provincies financieren deze werkzaamheden uit de middelen beschikbaar onder het Natuurpact en programma Natuur en eigen middelen uit provinciale begrotingen. Zie ook aanbevelingen 12, 13 en 14 in paragraaf 2.5.

De kosten van alle provincies voor de complete aanpak van invasieve exoten bedroegen opgeteld naar schatting minimaal 40 miljoen euro in de periode 2018-2023. Specifiek voor vroege signalering en snelle eliminatie was dit enkele tonnen (indicatief).

Vanuit LVVN is eenmalig een pilot 'bestrijding termieten' gefinancierd, vooruitlopend op besluitvorming van het toen nog op te richten interdepartementaal coördinatieoverleg en om kennis over bestrijdingsmethoden op te doen.

5.6 Financieringsopgave voor vroege signalering en snelle eliminatie (mensen en middelen)

In het provinciaal ambitiedocument zijn de kosten voor eliminatie van soorten met een eliminatiedoelstelling en de kosten voor beheersmaatregelen tegen invasieve exoten in natuurgebieden gezamenlijk opgevoerd. Dit betekent dat deze kosten in het ambitiedocument niet van elkaar te onderscheiden zijn. Tussen LVVN en de provincies zijn aanvullend op het ambitiedocument landelijke afspraken gemaakt over de inzet van de beschikbare middelen voor 2025 en 2026. Daarbij zijn de kosten voor vroege signalering en eliminatie van soorten met een eliminatiedoelstelling ingeschat op circa 7,3 miljoen euro.

Met deze middelen geven de provincies opvolging aan de overeengekomen landelijke afspraken zoals (in **vetgedrukte** tekst) beschreven in het overzicht in bijlagen 6 en 7. Bijlage 9 bevat een aantal generieke landelijke (werk-)afspraken die zijn gemaakt tussen LVVN en provincies en die ook van toepassing zijn op vroege signalering en eliminatie. Het beschikbare geld wordt met voorrang op deze doelstellingen ingezet. Indien provincies middelen overhouden kunnen deze ook worden besteed aan de overige landelijke afspraken en meest prioritaire doelstellingen van het provinciaal ambitiedocument.

803252 0153

Reuzenberenklauw *(Heracleum mantegazzianum)*
Michel Langeveld, Wikimedia Commons

6 Beheersing: als een invasieve soort zich toch vestigt, dan proberen de verdere verspreiding en de schadelijke effecten tegen te gaan

De Exotenverordening schrijft voor dat lidstaten beheersmaatregelen moeten treffen indien zorgwekkende invasieve soorten van de Unielijst zich hebben gevestigd en wijdverspreid zijn (artikel 19 Exotenverordening). De soorten bevinden zich dan in het oranje blokje van de invasiecurve. Vanuit hun opgave voor de natuur treffen provincies in natuurgebieden ook beheersmaatregelen tegen enkele andere invasieve exoten die schadelijk zijn voor de biodiversiteit in die gebieden.

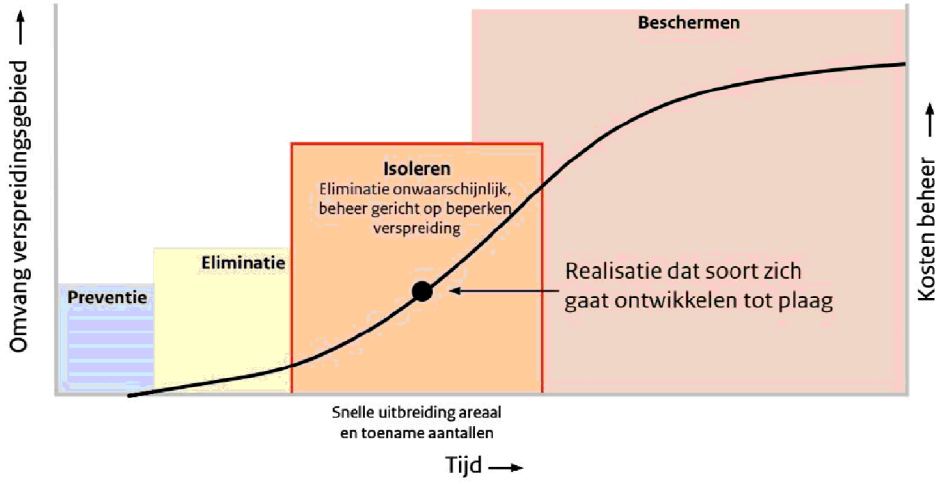

De Exotenverordening definieert beheersmaatregelen als "dodelijke of niet-dodelijke op de populatie van een invasieve uitheemse soort toegepaste maatregelen, waarbij tegelijkertijd de gevolgen voor niet doelsoorten en hun habitats tot een minimum worden beperkt. Het doel is om het aantal exemplaren van de populatie van een invasieve uitheemse soort zo laag mogelijk te houden zodat — hoewel de soort niet kan worden uitgeroeid — de invasieve capaciteiten en de negatieve gevolgen voor de biodiversiteit, de aanverwante ecosysteemdiensten, voor de menselijke gezondheid of de economie tot een minimum worden beperkt". De Exotenverordening biedt lidstaten veel beleidsruimte om te bepalen welke maatregelen passend zijn tegen de wijdverspreide soorten van de Unielijst in hun land (zie kader). Lidstaten beslissen over hun inzet op basis van kosten-batenanalyses en mogen daarbij prioriteren.

Artikel 19 Exotenverordening:

"Deze beheersmaatregelen zijn evenredig met de gevolgen voor het milieu en afgestemd op de specifieke omstandigheden van de lidstaten, zijn gebaseerd op een kosten-batenanalyse en omvatten tevens, voor zover haalbaar, de in artikel 20 bedoelde herstelmaatregelen. Zij worden op basis van de risico-evaluatie en hun kosteneffectiviteit naar prioriteit gerangschikt."

Bij het treffen van beheersmaatregelen is altijd sprake van maatwerk. Daarnaast zijn het hebben van handelingsperspectief en proportionaliteit van invloed op de keuze van te treffen beheersmaatregelen. Bij dieren moet rekening worden gehouden met de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 lid 3 Bal), zodat onnodig lijden van dieren bij doden of vangen wordt voorkomen. Zie voor meer toelichting op de termen maatwerk, handelingsperspectief en proportionaliteit de contouren.

803252 0153

Het Rijk en provincies stellen bij de beheersing van invasieve exoten prioriteiten. Provincies leggen de prioriteit bij bescherming van de inheemse biodiversiteit. In de praktijk betekent dit dat de beheersmaatregelen die in Nederland worden getroffen kunnen variëren van een minimale inzet tot volledige eliminatie van een populatie. Voor een aantal reeds gevestigde en wijdverspreide soorten van de Unielijst (artikel 19 soorten) is de ambitie volledige eliminatie, omdat eliminatie nog haalbaar is en op lange termijn de meest kostenefficiënte aanpak is. Het volledig verwijderen van een populatie uit het milieu is een investering die vooral op lange termijn heel veel extra kosten van schade en bestrijding en in het geval van dieren ook dierenleed kan besparen.

6.1 Werkzaamheden

Voorgaande betekent dat lidstaten een breed scala aan mogelijke beheersmaatregelen kunnen inzetten. Dit kan, binnen de kaders van de regelgeving, variëren van mechanische, biologische tot chemische bestrijding wat op allerlei manieren kan plaatsvinden. Te denken valt aan het uittrekken, afgraven of afdekken van planten, het afschieten of wegvangen van dieren. Ook kan het gaan om het treffen van lokale preventieve maatregelen om besmettingen af te schermen en verdere verspreiding te voorkomen (indamming) of juist de insleep naar een nog schoon gebied te voorkomen. Maar ook ecosysteembeheer is mogelijk, waarbij op het ecosysteem zelf wordt ingegrepen en dit weerbaarder wordt gemaakt. Bijvoorbeeld door aanplant van dominante inheemse planten of het aanpassen van oevers, waardoor sommige invasieve exoten in enige mate worden ingedamd.

Bij de keuze voor de uiteenlopende methoden en type beheersmaatregelen die lidstaten kunnen nemen, is dus variatie mogelijk in het ambitie- en inspanningsniveau van die maatregelen. Zo kunnen lidstaten bij invasieve exoten waarvoor geen handelingsperspectief bestaat (lees: waarvoor geen effectieve bestrijdingsmethoden bestaan), zich beperken tot voorlichting en het verstrekken van informatie over de betreffende invasieve exoot teneinde de gevolgen van die soort tot een minimum te beperken. In andere gevallen kan een lidstaat besluiten om alsnog volledige eliminatie[37] van een invasieve exoot na te streven, indien dit ondanks de vestiging en verspreiding van de soort toch nog haalbaar en betaalbaar blijkt te zijn.

De provincies werken samen met gebiedspartners zoals terreinbeherende organisaties (TBO's), wildbeheereenheden (WBE's) en andere organisaties die met subsidie of in opdracht van de provincies bestrijdings- en beheersmaatregelen treffen en die daarbij vaak ook geholpen worden door de vele vrijwilligers die zich, goed geïnformeerd of onder deskundige begeleiding, inzetten voor behoud van onze natuur.

Bij het treffen van beheersmaatregelen is het van belang dat naast een goede voorbereiding (effectiviteitsstudies van methoden, draaiboeken, opsporing en detectie) en afspraken over de uitvoering van werkzaamheden ook (soms langdurige) nazorg ná bestrijding en monitoring van effecten plaatsvindt. Verder zal er afstemming en samenwerking nodig zijn met relevante (gebieds- en uitvoerende) partijen en medeoverheden over hun inzet en medewerking. Het gaat er met name om dat overheden en marktpartijen het zorgvuldig werken in de eigen werkzaamheden en processen integreren om verdere verspreiding in Nederland te voorkomen. En het betreft het juridisch op orde brengen van opdrachten, gedoogbeschikkingen, vergunningen e.d. voor toegang en bestrijding op terreinen en met inzet van middelen.

[37] Eliminatie is het op dodelijke of niet-dodelijke wijze verwijderen van de invasieve exoot uit het milieu.

803252 0153

6.2 Taakverdeling provincies, waterschappen en LVVN

De verantwoordelijkheid voor het treffen van beheersmaatregelen ligt in de meeste gevallen bij de provincies. Het natuurbeleid is in Nederland in 2012 grotendeels gedecentraliseerd naar de provincies.[38] Na de inwerkingtreding van de Exotenverordening is in diezelfde lijn ook de verantwoordelijkheid voor het treffen van beheersmaatregelen tegen de meeste invasieve exoten van de Unielijst (en herstelmaatregelen in natuurgebieden, zie H8) in 2018 overgedragen aan de provincies.[39] Ook bij de latere uitbreidingen van de Europese Unielijst is deze verantwoordelijkheid voor de meeste Unielijstsoorten aan de provincies overgedragen. Het ambitiedocument van de provincies bevat een overzicht op pagina 21 t/m 27 van alle soorten van de Unielijst waarvan de verantwoordelijkheid aan de provincies is overgedragen. Provincies leggen (ook om redenen van proportionaliteit) bij het treffen van beheersmaatregelen tegen invasieve exoten nadruk op Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland.

De waterschappen bestrijden op dit moment twee invasieve soorten van de Unielijst, namelijk de muskusrat en de beverrat, om schade aan waterstaatswerken te voorkomen. Deze verantwoordelijkheid is in de Waterschapswet vastgelegd.[40] De muskusrat is nog wijdverspreid in Nederland. Toch hanteren de waterschappen een eliminatiedoelstelling voor de muskusrat. Na decennia van hoge bestrijdingsinspanning is er afname van circa 400.000 jaarlijkse vangsten in het verleden naar 65.000 jaarlijkse vangsten. Mede dankzij nieuwe methoden, zoals inzet van environmental DNA (eDNA),[41] is volledige opsporing en eliminatie van muskusratten in Nederland mogelijk. Tegelijk wordt ingezet op vroege signalering en snelle eliminatie van nieuwe instroom van muskusratten uit buurlanden.

Een aantal Unielijstsoorten heeft LVVN om verschillende redenen niet aan de provincies overgedragen. Het is aan LVVN om tegen deze soorten beheersmaatregelen te treffen. Van deze soorten vallen de uitheemse rivierkreeften en de Chinese wolhandkrab onder artikel 19, omdat deze in Nederland wijdverspreid zijn (en dat ook al waren ten tijde dat deze op de Unielijst werden geplaatst). Voor deze soorten treft LVVN de volgende beheersmaatregelen:

- In het programma Ontwikkeling Beheersingsaanpak Uitheemse Rivierkreeften (OBUR) zoeken de gecommitteerde partijen naar een kosteneffectieve beheersingsaanpak. Zie voor toelichting op het OBUR en de betrokken partijen paragraaf 6.3.
- Voor de Chinese wolhandkrab en uitheemse rivierkreeften is een vrijstelling voor bevissing geregeld als beheersmaatregel.

6.3 Beheersmaatregelen tegen uitheemse rivierkreeften

LVVN is in 2016 na plaatsing van uitheemse rivierkreeften op de Unielijst verantwoordelijk gebleven voor het treffen van beheersmaatregelen tegen uitheemse rivierkreeften. LVVN heeft ingezet op het mogelijk maken van bevissen en in de handel brengen van uitheemse rivierkreeften door beroepsvissers (daarnaast mogen sportvissers met een VISpas alleen vissen met een hengel voor eigen consumptie). Dit is gedaan door een vrijstellingsregeling onder de Wet Natuurbescherming (nu Omgevingswet). Volgens de Europese Commissie mag beroepsvisserij als beheersmaatregel ingezet worden omdat de uitheemse rivierkreeften wijdverspreid zijn.

LVVN heeft de preventieve maatregelen vormgegeven door voorlichting van het publiek via de websites van RVO en NVWA over de (visserij)regels en achtergrondinformatie over uitheemse rivierkreeften. De NVWA ziet toe op de handel in uitheemse rivierkreeften. Vanaf 2021 heeft LVVN een Programma Ontwikkeling Beheersingsaanpak Uitheemse Rivierkreeft (OBUR) opgestart, waaraan het ministerie van I&W, Unie van

[38] Kamerstuk 33576 nr. 6.
[39] https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-13687.html.
[40] https://wetten.overheid.nl/BWBR0005108/2024-01-01.
[41] https://www.ndff.nl/overdendff/validatie/protocollen/10-002-environmental-dna-onderzoek/..

803252 0153

Rode Amerikaanse rivierkreeft (*Procambarus clarkii*)
Luc Hoogenstein, Saxifraga

Waterschappen, Interprovinciaal Overleg, Vereniging Nederlandse Gemeenten en RBO Rijn-West, NetViswerk, VBNE, Sportvisserij Nederland en LTO zich gecommitteerd hebben. Het programma OBUR heeft als doel om gezamenlijk tot een kosteneffectieve beheersingsaanpak te komen. Partners dragen bij aan het programma via onderzoek, personele capaciteit en met financiën. Er is geen centrale financiering geregeld, bekostiging van activiteiten wordt op ad hoc basis door de partners van het programma OBUR georganiseerd.

Het programma bevat drie hoofdlijnen waar uiteenlopende acties onder vallen:

1. Preventie van introductie in nieuwe/schone gebieden. Onder deze hoofdlijn valt communicatie, handhaving en toezicht op handel. Daarnaast is binnen het programma een richtlijn ontwikkeld voor zorgvuldig handelen bij de uitvoering van werkzaamheden, ter voorkoming van verspreiding van invasieve exoten.
2. Mogelijk maken van vangen van uitheemse rivierkreeften door overheden. Hiervoor is juridisch onderzoek en onderzoek naar selectieve vistuigen uitgezet. Voor overheden wordt het mogelijk gemaakt om met selectieve vistuigen uitheemse rivierkreeften te vangen door de visserijregelgeving aan te passen.
3. Verkennen van de invloed van verhogen van de systeemweerbaarheid, wat door enkele overheden momenteel onderzocht wordt.

Daarnaast wordt, ter ondersteuning van de drie hoofdlijnen, gewerkt aan:

- Ontwikkeling van een afwegingskader waarmee provincies, waterschappen, gemeenten, IenW/ Rijkswaterstaat en particulieren ieder vanuit de eigen taken en bevoegdheden kunnen bepalen waar ze wel en waar niet maatregelen in zetten en als ze maatregelen inzetten, welke dat dan zijn. Eind 2025 zal de eerste versie van het afwegingskader worden opgeleverd.

803252 0153

- Kennisontwikkeling en kennisdeling middels een gezamenlijke onderzoeksagenda. De onderzoeksagenda wordt momenteel geactualiseerd om het onderzoek beter aan te sluiten op de ontwikkeling van het afwegingskader.
- Opheldering van de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de betrokken overheden met betrekking tot beheersmaatregelen en daaraan gekoppelde uitvoering en financiering. Hiertoe is een juridische studie uitgevoerd. Momenteel onderzoeken overheden gezamenlijk verschillende mogelijkheden om het vangen van uitheemse rivierkreeften effectief te organiseren.

6.4 Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen ten aanzien van beheersing

Relevante aanbevelingen uit evaluatie:

Aanbeveling 4) Benoem gezamenlijk ambitieniveau voor aanpak artikel 19 soorten: benoem (provincies gezamenlijk; in afstemming met het ministerie van LNV) per artikel 19 soort wat het gezamenlijk ambitieniveau moet zijn voor beheersing. En vertaal deze uitkomst naar de afzonderlijke provinciale plannen.

Aanbeveling 9) Verantwoordelijkheid aanpak invasieve waterplanten: onderzoek en benoem per provincie en betrokken waterschap(pen) welke partij voor welke soort(en) (voor wat betreft invasieve waterplanten) de verantwoordelijkheid draagt voor de aanpak (bestrijding danwel beheersing) ervan.

Aanbeveling 11) Onderzoek benodigd aantal FTE in relatie totale omvang van opgave: onderzoek de inhoud en reikwijdte van de totale opgave per provincie en vertaal dit naar het aantal FTE dat nodig is om deze opgave aan te pakken.

Aanbeveling 13) Inzicht in kostenontwikkeling: provincies moeten inzichtelijk maken wat, sinds 2018, hun kostenontwikkeling voor de aanpak van invasieve exoten is geweest (conform eerdere afspraak).

Aanbeveling 14) Totale opgave en geoormerkt, structureel budget: laat provincies de inhoud en reikwijdte van de totale opgave voor Artikel 17 en 19 soorten per provincie onderzoeken en vertalen naar een geoormerkt, structureel budget voor de aanpak van invasieve exoten.

Provincies hebben opvolging gegeven aan deze aanbevelingen door in het provinciaal ambitiedocument een inschatting te maken van het benodigd aantal FTE in relatie tot de totale omvang van hun opgave (aanbeveling 11). Tevens hebben de provincies inzicht gegeven in de kostenontwikkeling voor de periode 2018-2023 (aanbeveling 13) en op verzoek van het ministerie van LVVN wordt vooruitlopend op de volgende driejaarlijkse rapportage inzicht verschaft in de kosten van de provincies voor de aanpak van invasieve exoten in 2024. Het ambitieniveau, de inhoud en reikwijdte van de totale opgave van de provincies voor (vroege eliminatie en) te treffen beheersmaatregelen tegen wijdverspreide invasieve exoten is in het provinciaal ambitiedocument benoemd (aanbeveling 4 en 14). In afstemming met de provincies en waterschappen heeft LVVN aanvullende landelijke afspraken gemaakt ten aanzien van een aantal wijdverspreide soorten. Deze afspraken staan in bijlage 7. Het is aan provincies en waterschappen om met elkaar afspraken te maken over de verantwoordelijkheden genoemd in aanbeveling 9. Bijlage 9 bevat een aantal generieke landelijke (werk-)afspraken die zijn gemaakt tussen LVVN en provincies en die ook van toepassing zijn op beheersmaatregelen.

Besluitvorming over de financiering van de door de provincies ingeschatte middelen dient nog plaats te vinden. Verbeterpunten ten aanzien van uitheemse rivierkreeften worden binnen het programma OBUR (zie paragraaf 6.3) opgepakt en worden verder niet in dit aanvalsplan behandeld.

803252 0153

6.5 Aanvullende maatregel ter ontwikkeling en versteviging van beheersing.

Met de volgende aanvullende maatregel ter ontwikkeling en versteviging van beheersing komt LVVN, binnen de beschikbare middelen, tegemoet aan de hiervoor genoemde verbeterpunten en aanbevelingen:

6.5.1 **Waar mogelijk het aanpassen van wet- en regelgeving voor die situaties waar juridische knelpunten worden geïdentificeerd** die effectieve beheersmaatregelen verhinderen; LVVN spant zich in voor een ministeriële regeling met een lijst van aangewezen soorten waarbij jagers in heel Nederland toestemming krijgen om op hun jachtveld deze invasieve exoten te schieten (onder artikel 11.75, lid 1 onder c van het Bal). De uitvoering kan hiermee worden vereenvoudigd, administratieve lasten verminderd en de vergunningsvoorwaarden voor uitvoerders landelijk uniform worden gemaakt.

6.6 Gevestigde en wijdverspreide Unielijstsoorten waartegen beheersmaatregelen getroffen worden (artikel 19) onder voorbehoud van financiering

De beheersmaatregelen tegen invasieve exoten worden veelal integraal meegenomen bij herinrichting en herstelmaatregelen in natuurgebieden. De provincies hebben de afgelopen zes jaar circa 40 miljoen euro aan hun exotenaanpak uitgegeven vanuit gelden van het Natuurpact, programma Natuur en eigen middelen.

In het overzicht in bijlage 7 staat vermeld welke soorten van de Unielijst gevestigd en wijdverspreid zijn en waartegen lidstaten beheersmaatregelen dienen te treffen (artikel 19). In de derde kolom van het overzicht staan de landelijke afspraken vermeld die tussen LVVN en provincies zijn gemaakt over de voorgestelde inzet van de provincies onder voorbehoud van financiering (indicatief bedrag van 168 miljoen euro, zie provinciaal ambitiedocument). In bijlage 9 staan tevens een aantal generieke landelijke (werk-)afspraken vermeld die tussen LVVN en provincies zijn gemaakt die betrekking hebben op beheersmaatregelen.

Het budget van circa 7,3 miljoen euro dat voor 2025 en 2026 beschikbaar is wordt ingezet op de soorten, ambities en doelstellingen in de kolom 'landelijke afspraken' die **vetgedrukt** zijn. Dit zijn gevestigde en wijdverspreide soorten waarvan eliminatie toch nog haalbaar lijkt. Voor de overige landelijke afspraken is geen extra financiering vrijgemaakt of geoormerkt, en is het de vraag of dit uit andere natuurgelden (Natuurpact of programma Natuur of anderszins) gefinancierd kan worden.

803252 0153

803252 0153

Natuurherstel op Terschelling
Martijn van de Loo

7 Herstel: herstel van de schade aan ecosystemen

De Exotenverordening schrijft lidstaten voor passende maatregelen te nemen om het herstel van door Unielijstsoorten beschadigde ecosystemen te bevorderen (artikel 20). Het gaat daarbij om maatregelen die een verstoord ecosysteem beter in staat stellen de gevolgen van verstoringen door de aanwezigheid van Unielijstsoorten het hoofd te bieden, te absorberen, zich eraan aan te passen of ervan te herstellen.

Het gaat hier in de eerste plaats om het herstellen van de beschadigde inheemse natuur nadat maatregelen zijn getroffen (eliminatie of beheersmaatregelen). Vervolgens is het zaak dat de herstelmaatregelen een nieuwe invasie na eerder getroffen maatregelen helpen voorkomen. Dan werkt herstel tevens preventief, bijvoorbeeld door aanplant van (dominante) inheemse plantsoorten die invasieve plantsoorten in enige mate kunnen onderdrukken. In het provinciaal ambitiedocument hebben de provincies de kosten voor herstelmaatregelen, daar waar deze direct samenhangen met eliminatie of beheersmaatregelen, in de begroting meegenomen.

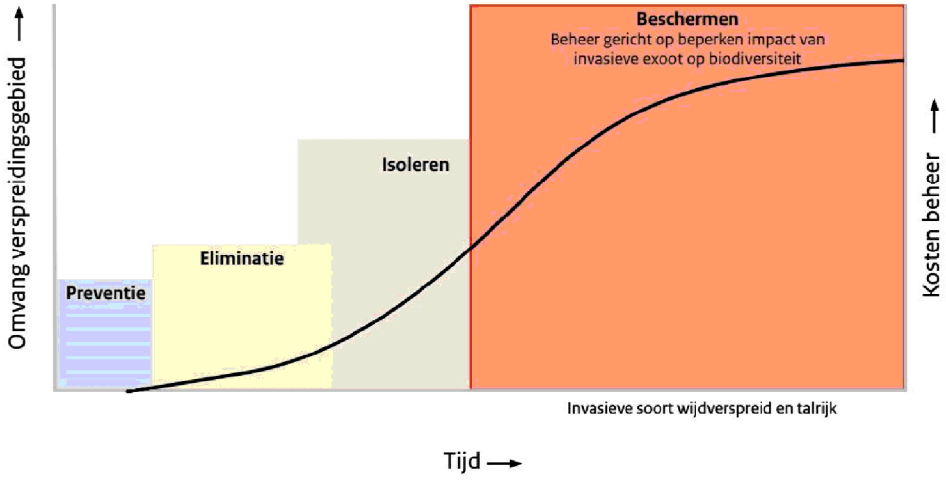

Door de decentralisatie van het natuurbeleid staan de provincies aan de lat voor herstelmaatregelen. Het biodiversiteitsbelang ligt vooral, maar niet uitsluitend, in Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland. De provincies leggen daarom (ook om redenen van proportionaliteit) de nadruk op deze natuurgebieden waar het herstelmaatregelen betreft. Het herstellen en versterken van het ecosysteem kan vorm krijgen door natuurgebieden op een dusdanige wijze aan te passen of (her) in te richten dat de invasieve exoot onderdrukt wordt door inheemse soorten en op deze wijze een beperkte invloed heeft op het inheemse ecosysteem.

Herstel van schade aan ecosystemen is ook van belang wanneer de natuur door allerlei andere drukfactoren minder weerbaar is tegen invasieve exoten. Zo kunnen als gevolg van klimaatverandering niches in de natuur ontstaan die kwetsbaarder zijn voor vestiging van invasieve exoten. Niches zijn 'open plekken' in de ecologie; inheemse plant- en diersoorten die lokaal uitsterven of noordelijker migreren door weersextremen of door andere gevolgen van klimaatverandering (verdroging, verzilting, verdwijnen van voedselbronnen etc.). Hierdoor ontstaat ruimte waar (invasieve) exoten vanwege hun aard zich gemakkelijk kunnen vestigen.

803252 0153

Ook in nieuw aangelegde natuurgebieden is het van belang om vanuit preventief oogpunt te zorgen dat deze niet braakliggend (kaal) worden opgeleverd. Deze gebieden maken een meer weerbare start als (dominante) inheemse plantsoorten zijn aangeplant, waardoor minder overlast optreedt met planten-exoten in de toekomst. En er zijn andere natuurherstelmaatregelen waarmee rekening gehouden kan worden bij de inrichting van gebieden, om voorafgaand aan invasies toe te passen.

Herstel via andere beleidslijnen en programma's

Het generiek herstellen en versterken van ecosystemen en biodiversiteit is via andere beleidslijnen en programma's belegd dan het exotenbeleid en dient meer doelen dan de aanpak van invasieve exoten alleen. Denk hierbij onder andere aan de herstelmaatregelen en beheer in de Natura 2000-gebieden, de natuur-herstelmaatregelen die in het kader van Programma Natuur worden getroffen (waarbij bij beide de Vogel- en Habitatrichtlijn centraal staat), maatregelen in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW), het realiseren van groenblauwe dooradering in het kader van het Aanvalsplan Landschap en de uitwerking van het Natuurherstelplan in het kader van de Natuurherstelverordening. Ook zijn er een aantal koploper-projecten vanuit het voormalig Nationaal Programma Landelijk Gebied gericht op de aanpak van specifieke invasieve exoten in een aantal gebieden.

Al deze gelden worden ingezet voor ecosysteemherstel en –versterking waarbij in de betreffende natuurgebieden, zo nodig, tevens de invasieve exoten worden aangepakt die dat herstel in de weg staan. Een sterkere natuur maakt deze tevens meer weerbaar tegen invasieve exoten. Het gaat hier dus om het integraal meenemen van invasieve exoten bij natuurmaatregelen en om bestrijding en beheersmaatregelen achteraf als een invasieve exoot al in een natuurgebied voorkomt.

Het generiek optimaliseren en weerbaar maken van ecosystemen tegen invasieve exoten is in dit aanvals-plan niet verder uitgewerkt en is met name gekoppeld aan bovengenoemde beleidstrajecten.

7.1 Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen ten aanzien van herstel

Provincies bekostigden tot op heden het exotenbeleid, waaronder herstel dat direct samenhangt met eliminatie en beheersmaatregelen, volledig met middelen vanuit het Natuurpact, het programma Natuur, andere natuurgelden en eventuele eigen middelen die binnen een provincie beschikbaar zijn. Voor aanpak van invasieve exoten die sinds 2018 aanvullend aan de Unielijst zijn toegevoegd en waarvoor de provincies bevoegd gezag zijn, zijn niet eerder aanvullende middelen beschikbaar gemaakt.

Dit betekent dat voor herstelmaatregelen die direct samenhangen met eliminatie of beheersmaatregelen geen structureel of geoormerkt budget beschikbaar is. De consequentie hiervan is dat de noodzakelijke herstelmaatregelen en langjarige nazorg niet altijd kan plaatsvinden. Dit vergroot het risico dat hardnekkige invasieve exoten die veel nazorg vergen toch weer kunnen opduiken en de overhand krijgen. Zie ook aanbeveling 14 van de evaluatie in paragraaf 2.5.

803252 0153

7.2 Financieringsopgave voor herstel

In het provinciaal ambitiedocument zijn kosten voor herstelmaatregelen begroot, maar uitsluitend waar deze direct samenhangen met eliminatie of bestrijdingsmaatregelen. Dit type herstelmaatregelen maakt onderdeel uit van de bestrijdingsmaatregelen die getroffen worden om invasieve exoten te elimineren of beheersen in een gebied. Deze kosten zijn daarom integraal meegenomen in de kosteninschatting van het onderdeel 'bestrijdingsmaatregelen' in de begroting van het provinciaal ambitiedocument.

LVVN heeft middelen vrijgemaakt om een eerste stap te maken ten behoeve van het landelijk aanvalsplan invasieve exoten. De focus ligt daarbij vooralsnog op preventie en vroegtijdige eliminatie van invasieve exoten. Besluitvorming over de financiering van de door de provincies ingeschatte middelen voor herstelmaatregelen (die direct samenhangen met eliminatie of beheersmaatregelen) dient nog plaats te vinden. Eventuele besluitvorming hierover is aan een volgend kabinet.

803252 0153

Japanse duizendknoop *(Fallopia x bohemica)*
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

8 Acceptatie: als voorgaande stappen niet mogelijk zijn of niet lukken dan resteert accepteren en ermee leren omgaan

Sommige invasieve exoten zullen niet meer verdwijnen uit onze samenleving. In de acceptatiefase gaat het erom hoe de samenleving met deze invasieve exoten kan leren leven. Het gaat hier om onze natuur en biodiversiteit én om andere maatschappelijke terreinen die geraakt kunnen worden door sommige invasieve exoten die zich definitief vestigen en wijd verspreiden in Nederland. In die gevallen kan de aanpak soms ook inzet gaan vergen van andere overheden omwille van andere belangen.

Voor dit stadium van acceptatie zijn geen kant en klare instrumenten beschikbaar. Ook is op voorhand niet duidelijk welke partijen of overheden hiervoor aan de lat staan.

Per situatie zal dit iets anders van onze samenleving vergen. Aanpassing en leren omgaan met de negatieve gevolgen (bijvoorbeeld bekendheid van het publiek met de risico's van contact met zo'n soort), het voorkomen van opzettelijke en onopzettelijke verdere verspreiding door het treffen van voorzorgsmaatregelen bij grondverzet, maai-, bagger- en andere werkzaamheden. Kortom, het vergroten van de kennis en het bewustzijn over invasieve exoten en het eigen aandeel in de al dan niet (on-) opzettelijk verdere verspreiding van deze soorten. Waarbij eenieder, burger bedrijf of overheid, de eigen verantwoordelijkheid neemt in de omgang met invasieve exoten en waar nodig het eigen gedrag aanpast of passende maatregelen integreert in de eigen werkzaamheden.

Acceptatie betekent dat er alleen nog ad hoc iets aan wordt gedaan op het moment dat de samenleving er concreet last van heeft. En die afweging ligt dan bij de betrokken partijen zelf. Omwille van de veilige leefomgeving kunnen gemeenten, naast terreineigenaren en bedrijven, besluiten over te gaan tot het (laten) verwijderen van reuzenberenklauw uit gemeentelijke plantsoenen en langs fiets- en wandelpaden. Steeds vaker zullen nesten van Aziatische hoornaars in opdracht van burgers, bedrijven of gemeenten van hun terrein worden verwijderd als overlast ervaren wordt of de veiligheid in het geding is. Vergelijkbaar met hoe dat bij wespennesten gaat. Ook zullen allerlei overheden en marktpartijen moeten leren omgaan met Aziatische duizendknopen en uitheemse rivierkreeften die voorkomen op hun terreinen en in hun water. Dit betekent onder meer dat zij passende voorzorgsmaatregelen zullen moeten integreren in hun werkzaamheden.

8.1 Aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van acceptatie

Met de volgende aanvullende maatregelen ter bevordering van acceptatie komt LVVN, binnen de beschikbare middelen, tegemoet aan de hiervoor genoemde verbeterpunten en aanbevelingen. Voor maatregelen ter bevordering van acceptatie is geen aparte financiële paragraaf geschreven. Maatregelen worden ofwel integraal meegenomen in de eerdere stadiums zoals beschreven in hoofdstukken 4, 5, 6 en 7. Ofwel de verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij andere overheden.

8.1.1 **Gezamenlijk meer inzet op voorlichting en communicatie** richting burgers, bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties die overlast ervaren van deze invasieve exoten en/of een eigen verantwoordelijkheid hebben bij het voorkomen van verdere verspreiding. Daar waar het invasieve exoten betreft die andere maatschappelijke schade veroorzaken dan aan de biodiversiteit en ecosystemen, wil LVVN hier gezamenlijk via het interdepartementaal coördinatieoverleg plaagsoortbeheersing invulling aan geven met de vier ministeries (en mogelijk met andere overheden zoals gemeenten, provincies of waterschappen).

803252 0153

8.1.2 **Via de interdepartementale coördinatiestructuur agenderen** en bespreken van invasieve exoten die in het stadium van acceptatie zijn gekomen en raken aan andere beleidsterreinen. Bijvoorbeeld door te verkennen of er relevante kennis beschikbaar is in andere beleidsvelden dan natuur en biodiversiteit. Of door te verkennen waar in (andere) wet- en regelgeving aanknopingspunten zijn voor actie.

8.1.3 **Waar nodig toepassen van de mogelijkheden in het Beleidskader Doelwijziging Natura 2000** als instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden door invasieve exoten onhaalbaar zijn geworden (Beleidskader Doelwijziging | natura 2000).

803252 0153

803252 0153

Geaderde stekelhoren *(Rapana venosa)*
Holger Krisp, Wikimedia Commons

9 Exoten in marien gebied en grote wateren

Mariene (invasieve) exoten kunnen voor ecologische en economische schade zorgen en veiligheids- en gezondheidsproblemen veroorzaken. Op de Unielijst staan inmiddels enkele mariene exoten waar de Exotenverordening op van toepassing is. De Exotenverordening blijkt echter weinig richtinggevend als het op mariene exoten aankomt. Het Nederlands beleid voor mariene exoten wordt voornamelijk door andere verdragen en richtlijnen bepaald. De problematiek, de schaal, de betrokken stakeholders (waaronder overheden) en de mogelijkheden voor het mariene milieu zijn van andere orde dan voor de natuur op land en in zoetwater. Vanwege de dynamische en open aard van mariene systemen en open wateren blijkt uitroeiing of beheersing van invasieve exoten zeer moeilijk of meestal onmogelijk.[42] Vanwege de moeite om gevestigde mariene exoten te verwijderen ligt de nadruk vooral op preventie van introductie en vestiging van nieuwe mariene exoten. Voor mariene exoten zijn andere introductie- en verspreidingsroutes van belang dan voor de meeste exoten die op land of in zoetwater kunnen voorkomen.

9.1 Introductie- en verspreidingsroutes van mariene exoten

Belangrijke introductie- en verspreidingsroutes zijn de scheepvaart, waarbij via aangroei op scheepshuiden en in *niche areas* (specifieke plekken op schepen die gevoelig zijn voor aangroei), en via ballastwater mariene exoten over lange afstanden kunnen worden getransporteerd. Het kan daarbij gaan om commerciële (internationale) scheepvaart, pleziervaart of vissersschepen. Verspreiding kan ook plaatsvinden via schelpdiertransport en andere transporten voor aquacultuurdoeleinden, zoals zeewierteelt of het uitzetten van vis. Daarnaast speelt ook zwerfvuil dat passief rondzwerft een rol bij de verspreiding van exoten.

In de afgelopen beleidscyclus van de Kaderrichtlijn Mariene strategie (KRM) 2018 – 2024 bleek scheepshuid-aangroei de grootste bijdrage aan nieuwe exoten in Nederlandse wateren te hebben gehad. Mariene exoten worden vaak in een niet-natuurlijke omgeving gevonden, denk hierbij aan havens en jachthavens op drijfsteigers, hard substraat van windparken en dergelijke. Bij veel soorten duurt het enige tijd (enkele jaren) voordat zij zich in een natuurlijke omgeving vestigen. Er zijn bepaalde hotspots van introducties zoals bovengenoemd waar aanvullende gerichte maatregelen een significant effect kunnen hebben op het beperken van de toestroom van exoten.

9.2 De kaders: richtlijnen, verdragen en wetgeving

Vooral de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM) is leidend voor de Nederlandse inzet op mariene exoten. Daarnaast zijn voor mariene exoten ook diverse andere verdragen, richtlijnen en wetgeving van toepassing en richtinggevend. Zie ook paragraaf 2.4 en bijlage 1.

Kaderrichtlijn Mariene strategie

De Europese KRM stelt kaders voor duurzaam gebruik binnen de randvoorwaarden van het mariene ecosysteem, rekening houdend met internationale en Europese regelgeving. De KRM verplicht lidstaten om voor hun mariene ecosysteem een Goede Milieutoestand (GMT) te bereiken en/of te behouden. Hiervoor omvat de KRM 11 descriptoren. Eén van deze descriptoren (D2) richt zich specifiek op het terugdringen van mariene exoten. De wijze waarop dit in de praktijk wordt gebracht, heeft Nederland vastgelegd in beleidsdocumenten Mariene Strategie deel 1 t/m 3 (MS1,2 &3). Hierin staat beschreven dat de toename van nieuwe exoten via verschillende introductieroutes geminimaliseerd moet worden. Primaire inzet is op

[42] Kernbevinding uit IPBES-rapport.

803252 0153

voorkomen van introducties vanwege het gebrek aan handelingsperspectief wanneer deze zich in Nederlandse wateren hebben gevestigd.

Het mariene exoten signaleringsnetwerk levert een belangrijke bijdrage aan monitoring. Deze is in de KRM beschreven in de MS2 (komend 2026). Dit systeem zorgt ervoor dat exoten vroegtijdig worden gesignaleerd. Informatie uit dit netwerk ondersteunt de besluitvorming en draagt bij aan het tijdig nemen van (preventieve) maatregelen. In sommige gevallen is vroeg ingrijpen mogelijk en kan bestrijding effectief zijn. Namelijk wanneer een nieuwe exoot in een vroeg stadium van introductie is (met name in havens, op drijvende structuren zoals steigers en boeien) en eliminatie soms nog mogelijk is.

Lidstaten beoordelen middels de KRM de situatie in beleidscycli van zes jaar. De beoordeling van de huidige situatie en de afstand tot aan de GMT wordt aan de Europese Commissie gerapporteerd. De indicator die aantoont of de GMT wordt behaald is nog in ontwikkeling onder regionale samenwerking. Dit gebeurt o.a. in werkgroepen van OSPAR en het Joint Research Centre van de Europese Commissie. Nederland neemt actief deel aan deze werkgroepen. In de meest recente MS1 (2024 – 2030) had Nederland de GMT voor exoten niet gehaald en bleek er een toename van het aantal nieuwe introducties te zijn geweest ten opzichte van de vorige beleidscyclus.

Overige internationale afspraken

Het OSPAR-verdrag (1992) heeft als doel het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan te beschermen. In OSPAR is Nederland een aantal richtlijnen overeengekomen over de praktijk rondom ballastwater van schepen om introducties van exoten in kustwateren te verminderen. In het strategische visiedocument *North East Atlantic Environment Strategy 2020-2030* (NEAES, 2021) van OSPAR staan strategische en operationele doelen, waaronder het operationele doel S7.O2. Daarin wordt specifiek gestreefd naar het beperken en, waar mogelijk, elimineren van de introductie van exoten in het gebied als gevolg van menselijke activiteiten. Daarnaast is het monitoren en beoordelen van het mariene milieu, waaronder nieuwe introducties van uitheemse soorten, een kerntaak van OSPAR. Deze beoordelingen voeden de Nederlandse rapportages in het kader van de KRM (zie boven).

De ballastwater conventie onder de *International Maritime Organization* (IMO) bestaat sinds 2004. Dit verdrag stelt eisen aan internationale scheepvaart om exotentransport via het ballastwater te minimaliseren door bijvoorbeeld filters of schoonmaaksystemen te gebruiken. Nederland heeft in 2017 het ballastwaterverdrag geïmplementeerd in nationale wet- en regelgeving en schrijft schoonmaaksystemen aan de scheepvaart voor om verspreiding van exoten via ballastwater te minimaliseren.

Scheepshuidaangroei richtlijnen onder de IMO. De IMO stelt richtlijnen voor lidstaten om verspreiding van exoten via scheepshuidaangroei en in *niche areas* te minimaliseren, onder andere begeleiding te bieden voor het schoonmaken van schepen op land.

Binnen de EU regelt de Verordening inzake het gebruik van uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten in de aquacultuur (Verordening (EG) 708/2007) het gebruik van uitheemse soorten in aquacultuur. Deze geldt voor alle vormen van aquacultuur, zowel dierlijk als plantaardig (vis, schaaldieren, schelpdieren en zeewier). Deze verordening heeft als doel om de introductie van exoten te voorkomen.

Beleidsregel schelpdiertransport

De nationale Beleidsregel schelpdiertransport regelt het verplaatsen van schelpdieren tussen wateren om de introductie en verspreiding van ongewenste soorten en ziekteverwekkers te voorkomen. Voor transport is een vergunning vereist, waarbij vooraf wordt beoordeeld of risico's voor natuur en milieu aanwezig zijn. Monitoring en inventarisatie van bron- en doelgebieden zijn verplicht om probleemsoorten te detecteren. Transporten tussen ecologisch verschillende gebieden, zoals tussen de Oosterschelde en het Grevelingenmeer, zijn aan extra voorwaarden gebonden. De beleidsregel draagt zo bij aan een duurzaam en verantwoord beheer van schelpdierbestanden binnen de kaders van de Omgevingswet (hiervoor Wet natuurbescherming).

803252 0153

9.3 Taakverdeling binnen het Rijk, provincies en RWS

Het mariene systeem van Nederland wordt gekenmerkt door de ligging in een delta, met estuaria van rivieren die in zee uitstromen, zoet/zout overgangen, de Waddenzee, en daarbuiten de Noordzee. Langs de kust zijn verscheidene (grote) havens gelegen met veel in- en uitstroom van internationale scheepvaart. Binnen dit systeem kunnen verschillende deelgebieden worden onderscheiden, die natuurlijk ook met elkaar in verbinding staan. Het gevolg hiervan is dat mariene exoten zich op het terrein van verschillende overheden kunnen bevinden.

Ministerie van LVVN

Onder de verantwoordelijkheid van LVVN met betrekking tot invasieve exoten vallen directe taken die volgen uit de Exotenverordening zoals preventie, onderzoek, monitoring, communicatie, toezicht en handhaving, risicobeoordelingen, rapportage aan Brussel etc. Tevens is LVVN verantwoordelijk voor een aantal (aquatische) soorten van de Unielijst waarvan de verantwoordelijkheid niet aan de provincies is overgedragen. LVVN is vanuit de biodiversiteitsopgave en bescherming van ecosystemen ook verantwoordelijk voor exotenbeleid op de Noordzee buiten de 12-mijlszone en voor de Waddenzee en andere grote wateren. Dit gebeurt grotendeels middels de KRM.

Ministerie van IenW en Rijkswaterstaat

De goede ecologische waterkwaliteit conform de KRM en de Kaderrichtlijn Water valt onder de eindverantwoordelijkheid van IenW. IenW is tevens verantwoordelijk voor de regulering van scheepvaart en milieueffecten van zwerfvuil.

IenW heeft voor de Natura 2000-gebieden in de grote wateren (zoals die in de zuidwestelijke delta, in het IJsselmeergebied en de Waddenzee) en in de Noordzee een taak om voor beschermde soorten en habitattypen beheerplannen vast te stellen en zorg te dragen voor het treffen van intandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen die nodig zijn voor de realisatie van de instandhoudingsdoelen voor die gebieden en het voorkomen van verslechtering. Hieronder valt ook de aanpak van invasieve exoten waar deze de instandhoudingdoelstellingen in gevaar brengen.

In de grote Rijkswateren is de uitvoering van deze taak belegd bij Rijkswaterstaat (RWS) als voortouwnemer. RWS is beheerder van de Noordzee en van de grote Rijkswateren. In andere grote wateren, waar provincies de totstandkoming van het beheerplan coördineren (zoals Rijntakken), dient RWS medewerking te verlenen aan de noodzakelijke maatregelen.

Provincies

De provincies zijn verantwoordelijk voor beheer van aangewezen exoten in de rivieren, meren en inlandse zeearmen (zoals de Oosterschelde). De provincies zijn ook verantwoordelijk voor de uiterwaarden en eilanden die binnen de Rijkswateren liggen.

9.4 De Waddenzee

Ook al is de Waddenzee een marien gebied, toch valt dit unieke en kwetsbare gebied formeel onder de Kaderrichtlijn Water (KRW) en niet onder de KRM. Ook de Zeeuwse delta (aquacultuur) en de zeehavens (met scheepvaart als belangrijke introductieroute) zijn KRW-gebieden. Dit zijn gebieden van waaruit exoten weer in het mariene milieu terecht kunnen komen. In de KRW worden (invasieve) exoten echter niet genoemd.

Binnen de Waterwet en de Kaderrichtlijn Water (KRW) worden beheerplannen opgesteld die gericht zijn op het behoud en herstel van de ecologische kwaliteit van waterlichamen, waaronder maatregelen voor het monitoren en beheersen van invasieve exoten. Deze plannen dragen bij aan een integrale aanpak waarbij zowel waterkwaliteit als ecologische balans centraal staan. In dit kader is er reeds aandacht voor invasieve exoten in de Waddenzee.

803252 0153

Als deelnemer aan de Trilaterale Waddenzee Samenwerking werkt Nederland samen met Duitsland en Denemarken aan de implementatie van het *Management and Action Plan on Alien Species* (MAPAS), gericht op monitoring, risicobeoordeling en bestrijding van invasieve exoten in het Waddengebied.

Monitoring en signalering van invasieve exoten zijn belangrijke pijlers in het huidige beleid. Via bestaande monitoringsprogramma's, zoals de Staat van het Wad en KRW-monitoring, wordt continu gewerkt aan het identificeren van invasieve exoten en het volgen van hun impact.

9.5 Analyse van verbeterpunten en aanbevelingen ten aanzien van mariene exoten

- Mariene exoten raken aan de terreinen van veel verschillende overheden en partijen, waardoor sprake is van versnippering. Samenwerking tussen IenW en LVVN, RWS, havenautoriteiten, de Waddenbeheer-autoriteit, provincies en waterschappen is nodig om effectief preventieve maatregelen te nemen tegen risicobronnen. Afstemming tussen alle betrokken overheden en samenhangend beleid is essentieel voor een effectieve (grensoverstijgende) aanpak, vooral in kwetsbare gebieden zoals de Waddenzee. Aangezien (internationale) scheepvaart een belangrijke introductie- en verspreidingsroute vormt voor exoten, werkt Nederland samen met internationale instanties en in regionaal verband om gezamenlijk het risico op verspreiding van exoten te minimaliseren.
- Veel exoten die nieuw binnenkomen worden eerst alleen op drijvende structuren (zoals steigers en boeien) in havens gevonden. Het duurt bij nieuwe soorten meestal enkele jaren voordat zij op andere plaatsen worden gevonden. Dit betekent dat regulier preventief onderhoud, zoals schoonmaak van drijvende structuren in havens, een effectieve maatregel kunnen zijn om vestiging en verdere verspreiding naar een meer natuurlijke omgeving in een vroeg stadium te voorkomen.
- BuRo van de NVWA laat elk jaar *hotspots* voor de introductie van uitheemse soorten monitoren via het signaleringsnetwerk mariene exoten. Daarnaast zijn er in de afgelopen jaren regelmatig uitgebreidere gebieds- en haveninventarisaties uitgevoerd. Het is van belang de continuïteit van het signaleringsnetwerk

803252 0153

voor mariene exoten voldoende te borgen om voldoende grip te krijgen en behouden op de aanpak van mariene exoten.

- Concrete aanvullende maatregelen organiseren voor snelle afhandeling na signalering van nieuwe exoten. Door het instellen van een *quick response* team van deskundigen dat actief wordt zodra de eerste exemplaren van een invasieve exoot worden gesignaleerd. Dit team kan snelle eliminatie organiseren in een poging om de soort te elimineren of uitbreiding te stoppen. Met een pilot in de Waddenzee kan worden gestart waarna deze werkwijze later naar alle grote wateren kan worden uitgerold.
- LVVN werkt aan een beleidskader rondom zeewierkweek. Risico mitigatie voor wat betreft invasieve exoten wordt onderdeel van dit beleidskader.
- Nationaal geldend transportbeleid voor alle vormen van aquacultuur. Er zou beleid moeten komen om verplaatsing van exoten tegen te gaan bij alle vormen van aquacultuur in het mariene milieu. In het risico-advies van BuRO (2017) wordt geadviseerd de beleidsregel breder toe te passen op import naar alle schelpdiergebieden en tussen afzonderlijke N2000-gebieden. Er is nu schelpdiertransportbeleid en er wordt verkend onder de KRM of dit zou moeten worden uitgebreid.
- Effectiviteit van de huidige richtlijnen kan verbeterd worden:
  - Maatregelen tegen scheepshuidaangroei richten zich nu vaak op aangroei op de romp van schepen. Maar vanuit preventie van aangroei en verspreiding van exoten zijn vooral de *niche areas* van belang. Ook de uitvoering van het schoonmaken van scheepshuidaangroei kan worden verbeterd als meer landen het spoelwater gaan afvangen (afvang van biociden/chemicaliën én bio-organismen). Dit zou nog beter verankerd moeten worden in de richtlijnen.
  - De ballastwaterbehandelingssystemen (van internationale) schepen functioneren vaak nog niet goed genoeg waardoor er uitzonderingen gemaakt moeten worden, zoals uitzondering van belangrijke natuurgebieden van de ballastwater wisselgebieden. In het kader van preventie is het belangrijk dat ballastwater goed behandeld wordt en uitzonderingen beperkt blijven.
- Bij nieuwe projecten, zoals windmolenparken op zee, natuurherstelprojecten, andere projecten in het water, kan meer naar de gevolgen voor exoten gekeken worden. Het gaat om de vraag of exoten bedoeld of onbedoeld door geïntroduceerd kunnen worden en of het project de vestigingsmogelijkheden voor exoten vergroot.
- De focus ligt momenteel vooral op preventie van introductie. Daarnaast zou ook ingezet kunnen worden op het voorkomen van vestiging en verspreiding. In een vroeg stadium kan definitieve vestiging van een exoot soms nog worden voorkomen, onder meer door:
  - Regulier schoonmaken van hotspots waarvan bekend is dat exoten die als *steppingstone* (opstapje naar verder verspreiding) gebruiken.
  - Met een *rapid response* budget nieuwe zorgwekkende mariene exoten snel verwijderen nadat ze voor het eerst waargenomen zijn.
  - Als een exoot eenmaal wijd verspreid gevestigd is, kan soms worden voorkomen dat exoten grote overlast veroorzaken door ze weg te vangen of door de omstandigheden dusdanig te veranderen dat ze minder goed voortplanten.
- Pleziervaart is ook een belangrijke verspreider van exoten. In andere landen (o.a. het Verenigd Koninkrijk, Duitsland) zijn er daarom publiekscampagnes (*check, clean, dry*) om ervoor te zorgen dat mensen hun boten schoonmaken.

9.6 Aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van de aanpak mariene exoten

Met de volgende aanvullende maatregelen ter ontwikkeling en versteviging van de aanpak van mariene exoten komt LVVN, binnen de beschikbare middelen, tegemoet aan de hiervoor genoemde verbeterpunten en aanbevelingen:

9.6.1 Organiseren van betere afstemming en samenwerking tussen overheden voor meer samenhang en regie op de verantwoordelijkheden voor mariene exoten en de uitvoering. Het gaat specifiek om afstemming tussen verschillende afdelingen bij de ministeries van LVVN en IenW die een taak op het gebied van exoten hebben of raakvlakken daarmee. En afstemming met organisaties buiten de

803252 0153

Rijksoverheid, waaronder Rijkswaterstaat, de Waddenbeheerautoriteit, havenautoriteiten, provincies en waterschappen.

9.6.2 **De Beheerautoriteit Waddenzee en het Beheerderscollectief Waddenzee gaan in opdracht van LVVN projectvoorstellen uitwerken en verkennen** in hoeverre deze in het Integraal Beheerplan Waddenzee een plek kunnen krijgen:
- Implementatie van een surveillancesysteem voor invasieve exoten en het nemen van maatregelen om de instroom van nieuwe exoten te beperken.
- Opnemen van exotenbestrijding in maatregelen die gericht zijn op het versterken van gastheerschap in het Waddengebied. Door oprichting van een snel interventieteam met bevoegdheden, verantwoordelijkheden en middelen om vestiging van nieuwe invasieve mariene exoten tegen te gaan.

9.6.3 **Aanvullend beleid ontwikkelen tegen vestiging** (schoonmaak binnen introductie hotspots zoals drijvende steigers en boeien binnen havens, windparken op zee). Dit wordt momenteel onderzocht onder de KRM.

9.6.4 **Communicatie en educatie bij jachthavens voor het schoonmaken scheepshuiden en (drijvende structuren in) de havens.**

9.6.5 **Uitrol van check-clean-dry campagne richting waterrecreatie** (via Sportvisserij Nederland, De Blauwe Vlag gericht op jachthavens, duik/surf/roei verenigingen etc.)

9.6.6 **Organiseren van vroege signalering en snelle eliminatie in beginstadium van de roofslak *Rapana venosa*.**

9.6.7 **Nederland zet zich in voor meer internationaal draagvlak en commitment van andere landen** voor het verbeteren van en internationaal verplichten van de ballastwater conventie. Nederland streeft naar internationale afspraken om verspreiding van exoten via scheepshuidaangroei en in *niche areas* te minimaliseren via een conventie voor *biofouling*.

9.6.8 **Uitzoeken van de mogelijkheden om exoten op te laten nemen in milieueffectrapportages bij projecten op zee of in de kust;** (vooraf en naderhand) evalueren van consequenties voor exoten bij projecten.

9.7 Financieringsopgave van de aanpak mariene exoten

De eerste ambtelijke verkenning van de kostenindicatie voor het voorgestelde maatregelpakket voor de totale inzet van LVVN is 8 miljoen euro. Voor de jaren 2025 en 2026 wordt begonnen met een bedrag van circa 1,6 miljoen euro dat hiervoor is gereserveerd op de LVVN-begroting. Met deze middelen worden (naast inzet op preventie, zie Hoofdstuk 4) ook de meest prioritaire en effectieve voorgestelde maatregelen als mogelijk uitgevoerd voor de aanpak van mariene exoten. Voor wat betreft het voorgestelde interventieteam en snelle eliminatie van soorten gaat het om pilots in het kader van een eerste verkenning van de uitvoerbaarheid en haalbaarheid.

Op dit moment is er nog geen goed zicht op de omvang van kosten. Onderzocht wordt in hoeverre voorgestelde maatregelen integraal meegenomen kunnen worden binnen de uitvoering van beheerplannen of andere natuurgelden. Daarbij wordt ook gekeken naar de verantwoordelijkheidsverdeling van de betrokken overheden. Het streven is deze aspecten op een later moment in beeld te hebben, bij voorkeur bij de tussenevaluatie. Eventuele besluitvorming hierover is aan een volgend kabinet.

803252 0153

10 Evaluatie

De monitorings- en evaluatiecyclus van het exotenbeleid, is aangevangen bij de in 2022 gepubliceerde systeemevaluatie van het exotenbeleid. De aanbevelingen uit het rapport zijn verwerkt in de opzet van dit aanvalsplan. Om een goed beeld te krijgen van de doeltreffendheid en de doelmatigheid die gaat volgen uit deze nieuwe fase in de beleidscyclus is het van belang voorafgaand en gedurende de uitvoering regelmatig te monitoren en te evalueren.

Alle stappen in de monitorings- en evaluatiecyclus moeten er aan bijdragen dat beter inzichtelijk wordt in welke maten het volgende overheidsdoel behaald wordt:

Doel van het exotenbeleid is de nadelige gevolgen voor de biodiversiteit en voor ecosysteemdiensten van zowel de opzettelijke als onopzettelijke introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten te voorkomen, tot een minimum te beperken en te matigen.

Ex ante analyse en start monitoring

De eerste stap in de evaluatiecyclus van het aanvalsplan is het uitvoeren van een ex-ante analyse. In deze analyse wordt er een beleidstheorie opgesteld voor het aanvalsplan, worden de beleidsdoelen opgesteld, en worden indicatoren en streefwaarden aangewezen die gedurende de uitvoering van het aanvalsplan bijgehouden kunnen worden. Het is in deze fase van beleid van belang om goed in kaart te brengen welke evaluatievragen na twee en vijf à zeven jaar beantwoord moeten worden. Door in een vroege fase van beleid inzichtelijk te maken welke informatie nodig is om een goed beeld te krijgen van de resultaten van beleid, kan er in de verdere loop van de beleidscyclus beter geleerd en verantwoord worden. Hiervoor kunnen zowel kwalitatieve en kwantitatieve afspraken gemaakt worden. Daarnaast worden met provincies en andere medeoverheden afspraken gemaakt welke informatie zij kunnen opleveren die inzichten geeft in de effectiviteit van het beleid.

Tussenevaluatie

Twee jaar na de start van de uitvoering van het aanvalsplan vindt de eerste tussenevaluatie plaats. Deze evaluatie heeft als doel om de eerste successen en teleurstellingen inzichtelijk te maken. De tussenevaluatie heeft daarbij een nadrukkelijk 'lerend' karakter en biedt voorbereiding voor een volgende uitvoeringcyclus van vier jaar.

De tussenevaluatie moet een beknopt inzicht geven van de mate waarin het aanvalsplan uitvoering krijgt met de beschikbare middelen. Deze tussenevaluatie wordt uitgevoerd op het vroegst mogelijke moment waarop iets nuttigs gezegd kan worden over de uitwerking van het aanvalsplan in de praktijk. Voor een volledig beeld van de beleidseffecten heeft het aanvalsplan tijd nodig om uitvoering te krijgen en een zichtbaar beleidseffect teweeg te brengen. Het doel van de tussenevaluatie is daarmee niet om te kunnen vaststellen of de het aanvalsplan een succes is. Een vermoeden van het tegenovergestelde zou echter wel aan het licht kunnen komen.

Centrale vragen die hierbij beantwoord kunnen worden zijn:

1. Hoe pakt het aanvalsplan uit voor de medeoverheden, organisaties of bedrijven voor wie het aanvalsplan is bedoeld?
   A. Hoe worden de voorgestelde extra maatregelen ervaren door de betrokkenen?
   B. Ontstaan er in de praktijk knelpunten of onbedoelde effecten?
   C. In hoeverre komt de praktijk overeen met de aannames uit de voorbereidingsfase van het aanvalsplan?
2. Hoe pakt het aanvalsplan uit voor de provincies, waterschappen en uitvoering?
   A. Hoe wordt de uitvoering van de landelijke afspraken (bij het provinciaal ambitiedocument) ervaren door de provincies (en waterschappen)?
   B. Ontstaan er in de uitvoeringspraktijk knelpunten of onbedoelde effecten?

803252 0153

3. Hoe pakt de rapportage uit?
   A. Wordt de data op tijd verzameld?
   B. Wordt de data binnen de geraamde kosten verzameld?
   C. Wat is de zeggingskracht van de al verzamelde data? Zijn er witte vlekken?

Het reflectieve aspect van de tussenevaluatie draait om te onderzoeken in hoeverre het aanvalsplan procesmatig werkt, en vooral ook hoe er geleerd kan worden van de ervaring in de eerste twee jaar. En wat dit betekent voor de voortzetting van het aanvalsplan in opvolgende jaren en de financieringsbehoefte voor exotenbeleid op langere termijn. Dit aspect van de tussenevaluatie draait niet om de effectiviteit van het aanvalsplan, maar om de effectiviteit van de samenwerking. Het reflectieve deel van de tussenevaluatie kent nadrukkelijk geen afrekenend karakter, het moet sterk bijdragen aan de invulling en financiering van een vervolg op het aanvalsplan in de periode 2029-2032 en de manier waarop verschillende partijen in het systeem elkaar vinden en samenwerken.

Als resultaat geeft de tussenevaluatie inzicht in vraagstukken rondom de onderbouwing van continuatie of eventuele aanpassing van maatregelen uit het aanvalsplan en het provinciaal ambitiedocument. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de huidige focus op preventie en vroege eliminatie en de financieringsbehoefte voor de overige (beheers-)maatregelen. Daarmee vormt de tussenevaluatie een basis voor nieuwe besluitvorming over het vervolg en de financiering daarvan.

Ex post evaluatie

Na vijf à zeven jaar wordt het beleid ex post geëvalueerd, de precieze planning van de evaluatie hangt af van de doorloop van het aanvalsplan. De ex post evaluatie volgt de vereisten zoals bepaald in de comptabiliteitswet. De hoofdvraag van de ex post evaluatie wordt 'in hoeverre is het landelijk aanvalsplan invasieve exoten doeltreffend en doelmatig geweest?'. Het onderzoek zal gebaseerd worden op de data die wordt gemonitord zoals beschreven in het monitoringsplan dat voortkomt uit de ex ante analyse, en terugkijken op de aanbeveling uit de tussenevaluatie. De ex post evaluatie heeft een verantwoordend karakter, en zal inzicht bieden in hoeverre het aanvalsplan effectief heeft bijgedragen aan de problemen die ten grondslag leggen aan het exotenbeleid. De methodologie van de ex post evaluatie zal putten uit de aanbevelingen van de commissie Ter Weel (2023), waarin wordt beschreven hoe systeembeleid ex post geëvalueerd kan worden. Ten slotte zal de inrichting van de ex post evaluatie zo ingericht worden dat het zo robuust mogelijk is, en daarmee zo hoog mogelijk scoort op de effectladder.

803252 0153

Bijlagen

1. Internationale en Europese verdragen en richtlijnen met betrekking tot invasieve exoten
2. Beschrijving surveillancesysteem invasieve exoten Nederland
3. Informatie partijen rond invasieve exoten
4. Initiatieven van brancheorganisaties en andere organisaties uit het maatschappelijk middenveld (niet uitputtend)
5. Opsomming van huidige overlegstructuren en samenwerkingsvormen
6. Overzicht van Unielijstsoorten in een vroeg stadium van introductie waarvoor eliminatieplicht geldt (artikel 17)
7. Overzicht van gevestigde en wijdverspreide Unielijstsoorten waartegen beheersmaatregelen getroffen worden (artikel 19) onder voorbehoud van financiering
8. Nieuwe soorten van de Unielijst per 7 augustus 2025
9. Generieke landelijke afspraken
10. Verantwoording van het doorlopen proces

803252 0153

Bijlage 1 Internationale en Europese verdragen en richtlijnen met betrekking tot invasieve exoten

Internationale verdragen/richtlijnen

RAMSAR-conventie (wetlands verdrag, 1971)

- COP-resoluties (VII.14 en VIII.18): oproep tot preventie, monitoring en beheer van invasieve soorten in wetlands.

Bern-conventie (1979)

- Artikel 11(2)(b): regulered de introductie van uitheemse soorten.
- Strategic Plan 2030: benoemd IAS als een van de belangrijkste drukfactoren op biodiversiteit.

VN-verdrag inzake het recht van de zee (UNCLOS, 1982)

- Artikel 196: Staten zijn gehouden alle noodzakelijke maatregelen te nemen ter voorkoming, beperking en bestrijding van vervuiling van het mariene milieu, waaronder ook de opzettelijke of toevallige introductie van uitheemse of nieuwe soorten die aanzienlijke en schadelijke veranderingen kunnen veroorzaken.

Overeenkomst inzake het behoud van Afrikaanse-Euraziatische trekvogels (AEWA, 1996)

- Bepalingen om de introductie en verspreiding van invasieve watervogelsoorten te voorkomen die inheemse flora en fauna kunnen bedreigen.

Verdrag inzake het recht van het gebruik van internationale waterlopen anders dan voor de scheepvaart (1997)

- Artikel 22: Staten binnen een internationaal stroomgebied zijn verplicht alle noodzakelijke maatregelen te nemen om de introductie van uitheemse of nieuwe soorten te voorkomen, indien deze aanzienlijke schade aan het ecosysteem en andere staten kunnen veroorzaken.

Biodiversiteitsverdrag (CBD, 1992)

- Artikel 8(h): voorkomen, beheersen of uitroeien van invasieve soorten.
- Global Biodiversity Framework (2022), Target 6: reductie introductie IAS met 50% in 2030 en minimaliseren impact.

IMO-Ballastwaterverdrag (2004, in werking 2017)

- Eisen voor behandeling ballastwater van schepen om de verspreiding van invasieve aquatische soorten via ballastwater.

IMO-hull fouling guidelines (2012 & 2023)

- 2012 richtlijnen voor het minimaliseren van de overdracht van invasieve aquatische soorten als biofouling
- 2023 vastlegde richtlijnen voor de controle en het beheer van biofouling van schepen om de overdracht van invasieve aquatische soorten tot een minimum te beperken

Internationaal Verdrag voor de Bescherming van Planten (IPPC, 2008)

- Maatregelen om de introductie en verspreiding van invasieve soorten en plagen tegen te gaan. Beschermt niet alleen landbouw- en tuinbouwplanten, maar ook wilde flora, habitats en ecosystemen.

Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan (OSPAR, 2021, geamendeerd in 2025)

- Objective 7.02: Introductie van uitheemse soorten in het Noordoost-Atlantische marine gebied door menselijke activiteiten tot een minimum te beperken en waar mogelijk te elimineren door de ontwikkeling van een gecoördineerde management plan.

803252 0153

EU richtlijnen

Kaderrichtlijn Mariene Strategie (2008/56/EG)

- Bescherming van zeebodem en mariene ecosystemen met oog op gezonde, productieve en duurzaam gebruikte zeeën.
- De introductie van niet-inheemse mariene soorten moet worden meegenomen in mariene beheerstrategieën.

Verordening inzake het gebruik van uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten in de aquacultuur (708/2007/EG)

- Maakt gebruik van uitheemse soorten in aquacultuur mogelijk, maar moet voorkomen dat zij als invasieve exoten schade veroorzaken, door risicobeoordeling, vergunningen en beheersmaatregelen

Europese Exotenverordening (1143/2014)

- Doel om de introductie, verspreiding en impact van invasieve exoten in Europa te beperken. Centraal in de verordening staat een lijst van soorten waarvan de negatieve effecten zodanig zijn dat gezamenlijk optreden op het niveau van de Unie gewenst is.

Europese Vogelrichtlijn (2009/147/EG)

- Doel is het behoud van wilde vogelsoorten en hun leefgebieden.
- Indirecte link met de Exotenverordening: door invasieve uitheemse soorten te beheersen, ondersteunt de verordening het beschermen van vogels en hun habitats.

Habitatrichtlijn (92/43/EEG)

- Doel: het behoud en herstel van natuurlijke habitats, en de bescherming van inheemse flora en fauna in de EU.
- Indirecte link met de Exotenverordening: door invasieve uitheemse soorten te beheersen, wordt het in stand houden van habitats en inheemse soorten ondersteunt.

Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG)

- Doel: het beschermen en verbeteren van de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater en het handhaven van gezonde aquatische ecosystemen.
- Indirecte link met de Exotenverordening: door invasieve waterplanten en dieren te voorkomen en te beheren, draagt de verordening bij aan het behouden van gezonde waterecosystemen

Verordening betreffende beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten (2016/2031)

- Deze Europese regelgeving vormt de regionale uitwerking van de IPPC-verplichtingen binnen de EU. Ze draagt bij aan het vroegtijdig detecteren van potentieel invasieve exoten via handelsstromen.

Europese biodiversiteitsstrategie (2020)

- Doel om het aantal van Rode-Lijstsoorten dat door IAS bedreigd wordt te halveren.

Europese Natuurherstelverordening (2024/1991)

- Artikel 12: Uitheemse soorten vormen een toenemende bedreiging voor de inheemse fauna en flora in de Europese Unie.
- In bijlage VII wordt als voorbeeld herstelmaatregel genoemd: Invasieve uitheemse soorten verwijderen en beheersen en nieuwe introducties daarvan voorkomen of tot een minimum beperken.

Andere samenwerkingsstructuren

Trilaterale Waddenzee Samenwerking (NL-DUI-DK)

- Management and Action Plan Alien Species (MAPAS): afspraken over preventie en beheer van exoten in het Waddengebied.

803252 0153

Bijlage 2 Beschrijving surveillancesysteem invasieve exoten Nederland

Het surveillance systeem invasieve exoten in Nederland bestaat uit zes samenhangende onderdelen:

1. Gestructureerde monitoring in aansluiting op de bestaande natuurmonitoring;
2. Gegevensbeheer in de Nationale Databank Flora en Fauna;
3. Citizen science surveillance;
4. Signaleringsproject invasieve exoten;
5. Nederlandse soorten register;
6. Alert systeem invasieve exoten;
7. Mariene exoten signaleringsnetwerk (MES).

1. Gestructureerde monitoring in aansluiting op de bestaande natuurmonitoring

Nederland heeft een bestaand monitoringsysteem voor de Richtlijn 92/43/EEG (Habitatrichtlijn) en de Richtlijn 79/409/EEG (Vogelrichtlijn). Binnen het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) worden volgens geldende standaarden en protocollen gestructureerde tellingen verricht naar soorten. Dit gebeurt onder professionele coördinatie van de soortenorganisaties

- ANEMOON (marien ecologisch onderzoek);
- Bryologische en Lichenologische Werkgroep (onderzoek naar mossen en korstmossen);
- EIS (kenniscentrum insecten en andere ongewervelden);
- FLORON (onderzoek wilde planten);
- Nederlandse Mycologische Vereniging (onderzoek paddenstoelen);
- RAVON (onderzoek naar amfibieën, reptielen en vissen);
- SOVON vogelonderzoek Nederland;
- De Vlinderstichting (vlinders en libellen);
- Zoogdiervereniging.

Het doel van gestructureerde monitoring is om op wetenschappelijk verantwoorde wijze landelijk veranderingen in de tijd en trends waar te nemen (NB Dat is niet of nauwelijks mogelijk met incidentele, ongestructureerde metingen). Sommige van deze professionele metingen worden gedaan door betaalde krachten of in losse opdrachten, voor andere metingen zoals broed- en trekvogels worden grote aantallen vrijwilligers ingeschakeld. In totaal zijn meer dan 16.000 vrijwilligers betrokken bij de gestructureerde monitoring.

In opdracht van het Ministerie van LNV en onder inhoudelijke begeleiding van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) is het bestaande natuurmonitornetwerk uitgebreid met soorten die zijn opgenomen op de Europese Unielijst van invasieve exoten. Voor sommige soortgroepen kan worden volstaan met het uitbreiden van bestaande tellijsten in de bestaande telrondes, bijvoorbeeld bij planten die door FLORON worden geïnventariseerd. Voor andere soorten zijn aparte, aanvullende opdrachten nodig. Zo zijn voor zoogdieren extra cameravallen aangeschaft waarmee de Zoogdiervereniging in risicogebieden zoekt naar onder meer muntjak, wasbeer en wasbeerhond.

2. Gegevensbeheer in de Nationale Databank Flora en Fauna

Onderdeel van de natuurmonitoring is het beheer van natuurgegevens in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Deze databank bevat méér dan alleen bovengenoemde monitoringgegevens. De databank zet zich ervoor in om alle waarnemingen van in het wild levende planten en dieren in Nederland te verzamelen; ook incidentele metingen en ook overige onderzoeken die buiten het NEM worden gedaan door gemeenten, waterschappen, terreinbeheerders (Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, de Landschappen, particuliere terreinbeheerders, Rijks-overheidsinstellingen zoals Rijkswaterstaat of anderen). Ook de hieronder genoemde Citizen Science meldingen komen – na validatie - in de NDFF terecht, waarmee de NDFF een belangrijke schakel vormt in het surveillance systeem.

803252 0153

3. Citizen science surveillance

Op de het internetplatform www.waarneming.nl (onderdeel van Observado.org) kan iedereen natuurwaarnemingen invoeren, inclusief exoten. Veel natuurliefhebbers maken daar gebruik van. Meer dan 100.000 vrijwilligers melden hun waarnemingen. In 2018 passeerde de database de 100.000.000 records. De terreinbeheerders hebben een eigen, vergelijkbaar platform gelanceerd: www.telmee.nl. Ook daar kunnen vrijwilligers waarnemingen melden. Er zijn enkele apps voor mobiele platforms die het doen van waarnemingen vereenvoudigen. Binnen waarneming.nl/ observado.org zijn apps ontwikkeld voor automatische validatie van soorten: ObsIdentify (voor diverse soortgroepen ontwikkeld).

De gegevens uit deze Citizen Science kunnen niet zomaar worden gebruikt. Ervaringen met de Aziatische hoornaars leren dat veel fouten kunnen worden gemaakt met identificatie of invoer. Door alarmerende berichten over de Aziatische hoornaar in de pers nam het aantal ingevoerde waarnemingen exponentieel toe. Op een enkele waarneming na waren dit allemaal foute waarnemingen en betrof het in alle gevallen de inheemse Europese hoornaar.

Validatie van de waarnemingen is daarom essentieel. Een deel van de waarnemingen wordt automatisch gevalideerd door kennisregels of automatische foto-identificatie. Een ander deel van de waarnemingen wordt handmatig gevalideerd door soort-experts van de soortenorganisaties. Gevalideerde waarnemingen worden opgenomen in de NDFF.

4. Signaleringsproject exoten

Het Signaleringsproject exoten heeft tot doel (nieuwe) exoten in Nederland vroegtijdig(er) in beeld te krijgen en om de bekendheid van exoten te vergroten. Hiertoe geeft de NVWA-opdracht aan de eerdergenoemde soortenorganisaties, de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging en Sportvisserij Nederland om hun 'eigen' vrijwilligers te informeren en enthousiasmeren om op exoten te letten en waarnemingen door te geven in de genoemde portal(s). Onderdeel van het project is het ontwikkelen van informatiemateriaal, het uitvoeren van jaarlijkse speerpunten zoals bepaalde soorten of onderzoeken, het zo spoedig mogelijk publiek maken van waarnemingen van nieuwe exoten in Nederland en het opnemen van losse waarnemingen in de NDFF.

5. Nederlandse soorten register Naturalis Biodiversity Center

Het Nederlandse soortenregister bij Naturalis bevat een overzicht van alle soorten die in Nederland zijn waargenomen, inclusief een korte beschrijving, een duiding van de beleidsstatus en links naar verspreidingsgegevens. Voor exoten is een zogenaamd 'exotenpaspoort' opgenomen, dat onder meer beschrijft wanneer de soort voor het eerst is waargenomen en hoe de risico's van de soort worden ingeschat – voor nieuwe exoten op basis van een quick scan/ expert judgement.

6. Alert systeem invasieve exoten

- Indien (nieuwe of risicovolle) invasieve exoten worden waargenomen, is het gewenst dat er zo spoedig mogelijk een signaal terecht komt bij de verantwoordelijke autoriteiten. Dit gebeurt op de volgende manieren:
- Binnen www.waarneming.nl is een alert tool ontwikkeld waarmee iedereen zich kan abonneren op dagelijkse meldingen van invasieve exoten. Onderdeel van deze alert tool is dat ingevoerde waarnemingen nog vóór de openbaarmaking worden doorgegeven aan soorten-experts van de soortenorganisaties, die de waarneming kunnen valideren.
- Eenzelfde alert tool wordt momenteel ontwikkeld binnen de NDFF, als daar waarnemingen uit andere bronnen binnenkomen.
- Iedereen kan rechtstreeks meldingen doen bij een algemene postbus 5.1.2e @nvwa.nl.
- Voor niet-Unielijstsoorten is daarnaast het Signaleringsproject exoten van belang, waarmee de soortenorganisaties zo spoedig mogelijk waarnemingen van nieuwe exoten publiek maken.

803252 0153

Bijlage 3 Informatie partijen rond invasieve exoten

Door verschillende partijen en netwerken wordt betrouwbare informatie aangeboden over uiteenlopende aspecten rond invasieve soorten (niet uitputtend):

- Het Nederlands Expertise Centrum Exoten (NEC-E) bundelt alle wetenschappelijke kennis over exoten met het doel meer grip te krijgen op de beheersing van exoten en beleidsmakers en terreinbeheerders te kunnen adviseren over maatregelen.
- Het Kennisnetwerk Invasieve Exoten bundelt en valideert praktische informatie over de aanpak van invasieve exoten. Met focus op bestrijdingsmethoden en handelingsprotocollen voor met name landplanten.
- NVWA: kennis en informatie over soorten op de Unielijst, handhaving en risicobeoordelingen.
- RVO: informatie over de regelgeving omtrent invasieve exoten.
- FLORON: kennis over de aanwezigheid van invasieve exoten (planten) in Nederland.
- STOWA: informatie over met name zoetwatersoorten (uitheemse rivierkreeften, waterplanten, muskus- en beverratten), werkgroep invasieve exoten waterschappen.
- OBN Natuurkennis
- Informatie voor het grote publiek op Rijksoverheid.nl.
- Plaagsoorten.nl: kennis over verspreiding, bestrijding en beheersing van soorten planten en dieren die een plaag vormen voor het waterbeheer.
- Staatsbosbeheer.
- Websites van de diverse Provincies.
- Het Informatiepunt Leefomgeving over de Omgevingswet.
- Waarneming.nl.
- Vereniging voor Bos- en Natuurterrein Eigenaren: achtergronden en praktijkadviezen.
- NBV/Imkers over Aziatische hoornaar.
- Natuurberichten van Nature Today.
- Informatie over het Europees exotenbeleid op de website van het Kenniscentrum Europa decentraal.

803252 0153

Bijlage 4 Initiatieven van brancheorganisaties en andere organisaties uit het maatschappelijk middenveld (niet uitputtend)

1. Tuinbranche Nederland informeert zijn leden over de herkenning en bestrijding van het Mediterraan draaigatje.
2. Stadswerk ondersteunt met het Kennisnetwerk Invasieve exoten gemeenten en groenbeheerders bij de preventie (aanplant en verslepen van invasieve exoten) en bestrijding.
3. Floron biedt met 'Tuin er niet in' een overzicht van niet invasieve alternatieven voor bekende invasieve tuinplanten.
4. Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren heeft een praktijkadvies invasieve exotische planten en invasieve exotische dieren ontwikkeld.
5. Het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen biedt een nascholing invasieve exoten aan.
6. Wageningen University & Research, Dreevers, scholengroep Yuverta en Koninklijke VHG hebben in samenwerking met het Groen Kennisnet leermiddelen op maat ontwikkeld, van kenniskaarten voor uitvoerders tot digitale lespakketten voor toekomstige beroepsbeoefenaren in het vmbo en mbo.
7. Stichting Dierenlot besteedt op de website aandacht (invasieve) exoten als huisdier.
8. Sportvisserij Nederland schrijft in hun magazine en op de website regelmatig over invasieve soorten.
9. De Nederlandse Jagersvereniging communiceert regelmatig met haar leden over invasieve exoten gerelateerde onderwerpen
10. Vakgroep Wilde Weelde is een vakvereniging van bedrijven die milieubewust werken vanuit een ecologische visie aan een natuurrijke omgeving, bijvoorbeeld door gebruik te maken van inheemse/niet-invasieve planten.

803252 0153

Bijlage 5 Opsomming van huidige overlegstructuren en samenwerkingsvormen

LVVN organiseert momenteel zelf:

- Focusgroep Beheer
- Programma uitheemse rivierkreeften/OBUR
- NEM-overleg soortenorganisaties over monitoring
- Overleg met soortenorganisaties dierenwelzijn
- Rijksbreed ambtelijk afstemmingsoverleg marien
- Begeleidingsgroep evaluatie, contouren en landelijk aanvalsplan

LVVN sluit momenteel aan bij externe overleggen:

- Bilateraal contact met Taakgroep Exoten van de provincies
- Jaarlijks landelijk exotenoverleg provincies
- VBNE-werkgroep plaagsoorten en invasieve exoten
- LTO-werkgroep invasieve exoten van Vakgroep Bomen, Vaste Planten en Zomerbloemen
- Bilateraal contact met aanspreekpunt UvW
- Bilateraal contact met aanspreekpunt NEC-E
- Interdepartementaal coördinatieoverleg (voor IUS die niet alleen LVVN aangaan)

Afstemming en besluitvorming tussen LVVN en medeoverheden vindt op bestuurlijk niveau plaats via het Bestuurlijk Overleg Natuur en de Commissie Fysieke Leefomgeving.

803252 0153

Bijlage 6 Overzicht van Unielijstsoorten in een vroeg stadium van introductie waarvoor eliminatieplicht geldt (artikel 17)

Soortnaam zoogdieren	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Amerikaanse voseekhoorn (*Sciurus niger*)	Status onbekend.	Elimineren bij waarneming.
Axishert (*Axis axis*)	Status onbekend.	Elimineren bij waarneming.
Grijze eekhoorn (*Sciurus carolinensis*)	Status onbekend.	Elimineren bij waarneming.
Indische mangoeste (*Herpestes javanicus*)	Niet aanwezig in Nederland. Soort wordt ook niet verwacht.	Elimineren bij waarneming.
Muntjak (*Muntiacus reevesi*)	**Aanwezig in Nederland.**	**Elimineren bij waarneming.** **Inzet op grensoverstijgende samenwerking met België waar de soort ook bij de grens met Nederland voorkomt.**
Pallas' eekhoorn (*Callosciurus erythraeus*)	**Aanwezig in Nederland of in het verleden aanwezig geweest.**	**Elimineren bij waarneming.** **Mogelijk aanwezig in Nederland, provincies zijn daarom alert. In 2023 was een laatste waarneming in Tilburg.**
Rode neusbeer (*Nasua nasua*)	Niet aanwezig in Nederland. Soort wordt ook niet verwacht.	Elimineren bij waarneming.
Thaise eekhoorn (*Callosciurus finlaysonii*)	Niet aanwezig in Nederland. De soort wordt ook niet verwacht.	Elimineren bij waarneming.
Wasbeer (*Procyon lotor*)	**Aanwezig in Nederland.**	**Alle provincies organiseren (al dan niet gezamenlijk) opdrachten voor volledige verwijdering uit het milieu. Door de dieren nu volledig te verwijderen uit het milieu wordt voorplanting voorkomen. Daarmee wordt het grootschalig doden en dierenleed in latere jaren voorkomen. Ambitie/inspannings-verplichting: provincies spannen zich in voor volledige eliminatie van de Nederlandse populatie wasberen in 2027.** **De provincies beperken hun inzet niet tot het alleen toestaan en mogelijk maken van beheer door jagers. Via opdrachten wordt bestrijding actief georganiseerd, tevens met inzet van nachtkijkers via maatwerkvoorschrift.** **Met het oog op de lange termijn doelstelling van volledige eliminatie en de verwachte nieuwe instroom van wasberen vanuit buurlanden, maken de provincies een start met de organisatie en financiering van gezamenlijk intensief beheer in de grensstreek om nieuwe instroom van wasberen te voorkomen en direct te verwijderen uit het milieu. Provincies maken daarbij tevens afspraken met waterschappen over de omgang met bijvangst van wasberen in beverratkooien.** **Naast bilaterale regionale samenwerking van grensprovincies met buurlanden (België en Duitse deelstaten) in de aanpak van wasberen, nemen provincies ook deel aan grensoverstijgende samenwerking op landelijk niveau (met LVVN en waterschappen) met buurlanden en deelstaten.**

Soortnaam vogels	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Heilige ibis (*Threskiornis aethiopicus*)	**Aanwezig in Nederland.**	**Betreft vooral individuele dieren (dwaalgasten). Pro-actief opsporen en lokaliseren en elimineren indien sprake is van meerdere exemplaren (risico op voortplanting broedparen).**
Huiskraai (*Corvus splendens*)	Aanwezig in Nederland of in het verleden aanwezig geweest.	Elimineren bij waarneming. De huiskraai is volledig verwijderd uit het milieu.
Roodbuikbuulbuul (*Pycnonotus cafer*)	Niet aanwezig in Nederland. Soort wordt ook niet verwacht.	Elimineren bij waarneming.
Rosse stekelstaart (*Oxyura jamaicensis*)	**Aanwezig in Nederland.**	**Jaarrond inzet van álle provincies, dus eliminatie niet alleen in grote wateren tijdens winter/verzamelperiode. Hiervoor geldt een harde deadline vanuit de Bern-conventie. Doelstelling: volledige eliminatie in 2027.** **Door de dieren nu volledig te verwijderen uit het milieu wordt voorplanting voorkomen. Daarmee wordt het grootschalig doden en dierenleed in latere jaren voorkomen.** **Alle provincies organiseren opdrachten voor volledige verwijdering uit het milieu (dodelijke of niet-dodelijke eliminatie). De provincies beperken hun inzet niet tot het alleen mogelijk maken en toestaan van beheer door jagers. Via opdrachten wordt opsporing en bestrijding actief georganiseerd.**
Treurmaina (*Acridotheres tristis*)	**Aanwezig in Nederland.**	**Losse eenmalige waarnemingen. Doelstelling: volledige eliminatie.**

Soortnaam vissen en zoetwater invertebraten	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Amoergrondel (*Percottus glenii*)	Status onbekend. Voor open water ontbreekt een handelingsperspectief.	In gesloten water: lokaal elimineren. In open water: nader te bepalen.
(geen Nederlandse naam) *Channa argus*	Niet aanwezig, eventueel verwacht (klimaatverandering). Voor open water ontbreekt een handelingsperspectief.	In gesloten water: lokaal elimineren. In open water: nader te bepalen.
(geen Nederlandse naam) *Gambusia affinis*	Niet aanwezig. Eventueel verwacht (klimaatverandering). Voor open water ontbreekt een handelingsperspectief.	In gesloten water: lokaal elimineren. In open water: nader te bepalen.
(geen Nederlandse naam) *Gambusia holbrooki*	Niet aanwezig. Eventueel verwacht (klimaatverandering). Voor open water ontbreekt een handelingsperspectief.	In gesloten water: lokaal elimineren. In open water: nader te bepalen.
Gouden mossel (*Limnoperna fortunei*)	Niet aanwezig. Eventueel verwacht (klimaatverandering). Voor open water ontbreekt een handelingsperspectief.	In gesloten water: lokaal elimineren. In open water: nader te bepalen.

803252 0153

Soortnaam vissen en zoetwater invertebraten	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Zwarte dwergmeerval (*Ameiurus melas*)	Niet aanwezig. Eventueel verwacht (klimaatverandering). Voor open water ontbreekt een handelingsperspectief.	In gesloten water: lokaal elimineren. In open water: nader te bepalen.
Soortnaam reptielen en amfibieën	**Aanwezigheid in Nederland**	**Landelijke afspraak**
Afrikaanse klauwkikker (*Xenopus laevis*)	**Aanwezig in Nederland of in het verleden aanwezig geweest.** **Deze soort is nog niet in het Bkl opgenomen, de overdracht moet nog plaatsvinden.**	**Provincies blijven alert op signaleringen.**
Amerikaanse stierkikker (*Lithobates catesbeianus*) (Synoniem: *Rana catesbeiana*)	**Niet aanwezig in Nederland wel in het verleden aanwezig geweest.**	**Volledig verwijderd uit het milieu.** **Inzet op grensoverstijgende samenwerking met België waar de soort ook bij de grens met Nederland voorkomt.** • **LVVN laat betreffende gebieden tweejaarlijks monitoren op mogelijke nieuwe introducties.** • **LVVN en provincie Noord-Brabant zoeken afstemming met België teneinde nieuwe instroom vanuit België te voorkomen.**
Gewone koningsslang (*Lampropeltis getula*)	Niet aanwezig in Nederland. De soort wordt ook niet verwacht.	Provincies beperken eliminatie niet tot de gewone koningsslang. Ook andere exotische slangen die worden waargenomen en een risico voor de inheemse biodiversiteit vormen, worden uit de natuur verwijderd. Bestrijding van overlast in de bebouwde omgeving is geen provinciale verantwoordelijkheid.

Soortnaam insecten en platwormen	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Dwergvuurmier (*Wasmannia auropunctata*)	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht.	Mochten deze soorten zich in de toekomst toch vestigen dan zullen provincies alleen acteren bij een direct risico voor de inheemse biodiversiteit. Bestrijding van overlast in de bebouwde omgeving is geen provinciale verantwoordelijkheid.
Rode vuurmier (*Solenopsis invicta*)	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht.	Mochten deze soorten zich in de toekomst toch vestigen dan zullen provincies alleen acteren bij een direct risico voor de inheemse biodiversiteit. Bestrijding van overlast in de bebouwde omgeving is geen provinciale verantwoordelijkheid.
Nieuw-Zeelandse landplatworm (*Arthurdendyus triangulatus*)	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht.	Zolang geen effectieve en betaalbare bestrijdingsmethoden beschikbaar zijn, kan indien de soort zich in de toekomst nieuw vestigt in Nederland een beroep worden gedaan op artikel 18 van de exotenverordening.
(geen Nederlandse naam) *Solenopsis richteri*	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht.	Mochten deze soorten zich in de toekomst toch vestigen dan zullen provincies alleen acteren bij een direct risico voor de inheemse biodiversiteit. Bestrijding van overlast in de bebouwde omgeving is geen provinciale verantwoordelijkheid.
Tropische vuurmier (*Solenopsis geminata*)	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht.	Mochten deze soorten zich in de toekomst toch vestigen dan zullen provincies alleen acteren bij een direct risico voor de inheemse biodiversiteit. Bestrijding van overlast in de bebouwde omgeving is geen provinciale verantwoordelijkheid.

803252 0153

Soortnaam terrestrische planten	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Amerikaans bezemgras (*Andropogon virginicus*)	Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.
Ballonrank (*Cardiospermum grandiflorum*)	Niet aanwezig, eventueel verwacht (klimaatverandering). Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.
Boomwurger (*Celastrus orbiculatus*)	**Aanwezig in Nederland.**	**Soort komt op 2-8-2027 op de Unielijst. Plant is volledig verwijderd uit het Lauwersmeergebied (beheer door SBB). Provincies blijven alert op aanwezigheid en vooruitlopend op overgangstermijn wel al bestrijden waar aanwezig.** **Als in tuinen: wél verwijderen in goed overleg met eigenaar.**
Chinese struikklaver (*Lespedeza cuneata*)	Niet aanwezig, eventueel verwacht (klimaatverandering). Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.
Fraai lampenpoetsergras (*Pennisetum setaceum*) (synoniem: *Cenchrus setaceus*)	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht. Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.
Gestekelde duizendknoop (*Persicaria perfoliata*)	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht. Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.
Hakea (*Hakea sericea*)	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht.	Elimineren bij waarneming.
Hoog pampagras (*Cortaderia jubata*)	Niet aanwezig, eventueel verwacht (klimaatverandering).	Elimineren bij waarneming.
Japanse klimvaren (*Lygodium japonicum*)	Niet aanwezig, eventueel verwacht (klimaatverandering). Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.
Japans steltgras (*Microstegium vimineum*)	Niet aanwezig, eventueel verwacht (klimaatverandering).	Elimineren bij waarneming.
Kudzu (*Pueraria montana var. Lobata*)	Niet aanwezig, eventueel verwacht (klimaatverandering).	Elimineren bij waarneming.

Soortnaam terrestrische planten	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Mesquite (*Prosopis juliflora*)	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht. Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.
Oosterse hop (*Humulus scandens*)	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht. Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.
Perzische berenklauw (*Heracleum persicum*)	Niet aanwezig. Eventueel verwacht (klimaatverandering).	Elimineren bij waarneming.
Roze rimpelgras (*Ehrharta calycina*)	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht. Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.
Schijnambrosia (*Parthenium hysterophorus*)	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht. Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.
Sosnowsky's berenklauw (*Heracleum sosnowskyi*)	Niet aanwezig in Nederland, eventueel verwacht (klimaatverandering).	Elimineren bij waarneming.
Struikaster (*Baccharis halimifolia*)	Niet aanwezig in Nederland.	Elimineren bij waarneming.
Talgboom (*Triadica sebifera*)	Niet aanwezig in Nederland, eventueel verwacht (klimaatverandering). Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.
Wilgacacia (*Acacia saligna*)	Niet aanwezig in Nederland, eventueel verwacht (klimaatverandering). Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.

803252 0153

Soortnaam water- en oeverplanten	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Alligatorkruid (*Alternanthera philoxeroides*)	Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.
Grote vlotvaren (*Salvinia molesta*)	Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.
Smalle theeplant (*Gymnocorons spilanthoides*)	**Status onbekend.**	**Elimineren bij waarneming** **In verleden volledig verwijderd uit milieu, provincies blijven alert op herbesmetting.**
Waterhyacint (Eichhornia crassipes)	Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming.

Overige soorten Unielijst	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak (dit betreft soorten die niet aan de provincies zijn overgedragen en niet in het Bkl zijn opgenomen)
Amerikaanse zeebaars (*Morone americana*)	Niet aanwezig in Nederland, kan in de toekomst wel voorkomen.	Is niet overgedragen aan provincies, want kan voorkomen in zowel zoutwater als zoetwater en is daarom een gedeelde verantwoordelijkheid van het ministerie van LVVN en de provincies.
Beverrat (*Myocastor coypus*)	Aanwezig in Nederland. De waterschappen hebben een wettelijke bestrijdingstaak voor deze soort.	Inzet van grenswaterschappen, Unie van waterschappen en LVVN op grensoverstijgende samenwerking met Duitse deelstaten in grensstreek en België over de aanpak van beverratten. Volledige eliminatie in Nederland bereikt. Inzet waterschappen is gericht op beheersen van de instroom uit buurlanden. Belang van het gezamenlijk met buurlanden organiseren en financieren van intensief beheer in grensstreek om instroom te voorkomen. Status wijzigingen van artikel 19 naar artikel 17 (LVVN notificeert EC).
(geen Nederlandse naam) *Fundulus heteroclitus*	Niet aanwezig in Nederland, kan in de toekomst wel voorkomen.	Is niet overgedragen aan provincies, want kan voorkomen in zowel zoutwater als zoetwater en is daarom een gedeelde verantwoordelijkheid van het ministerie van LVVN en de provincies.
Gestreepte koraalmeerval (*Plotosus lineatus*)	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht.	Het ministerie van LVVN is verantwoordelijk voor het treffen van bestrijdingsmaatregelen mocht deze soort zich toch voordoen.
(geen Nederlandse naam) *Rugulopteryx okamurae*	Niet aanwezig in Nederland, wordt ook niet verwacht.	Het ministerie van LVVN is verantwoordelijk voor het treffen van bestrijdingsmaatregelen mocht deze soort (een zeewier) zich voordoen.

Bijlage 7 Overzicht van gevestigde en wijdverspreide Unielijstsoorten waartegen beheersmaatregelen getroffen worden (artikel 19) onder voorbehoud van financiering

In het overzicht hieronder staat vermeld welke soorten van de Unielijst gevestigd en wijdverspreid zijn en waartegen lidstaten beheersmaatregelen dienen te treffen (artikel 19). In de derde kolom van het overzicht staan de landelijke afspraken vermeld die tussen LVVN en provincies zijn gemaakt over de voorgestelde inzet van de provincies.

Het beschikbare budget van circa 7,3 miljoen euro dat voor 2025 en 2026 beschikbaar is gesteld aan de provincies wordt ingezet op de soorten, ambities en doelstellingen in de kolom 'landelijke afspraken' die **vetgedrukt** zijn. Dit zijn gevestigde en wijdverspreide soorten waarvan eliminatie toch nog haalbaar lijkt. Voor de overige landelijke afspraken is geen extra financiering vrijgemaakt of geoormerkt, en is het de vraag of dit uit andere natuurgelden (Natuurpact of programma Natuur of anderszins) gefinancierd kan worden.

Soortnaam zoogdieren	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Siberische grondeekhoorn (*Tamias sibiricus*)	**Aanwezig in Nederland.** **Populatie in Tilburg wordt gedoogd wegens lage impact en verdere verspreiding. Uit natuur onttrekken wanneer soort zich wel invasief gaat gedragen.**	**Elimineren bij waarneming.** **Gezien eliminatie-ambitie van provincies populaties in Tilburg en Weert wel verwijderen uit het milieu. Onderzoeken of dieren met maatwerkvoorschrift bij opvangcentrum of dierentuin terecht kunnen. Daarbij maatregelen treffen tegen voortplanting, deadline 2027.** **Na volledige eliminatie status wijzigingen van artikel 19 naar artikel 17 (LVVN notificeert EC).**
Wasbeerhond (*Nyctereutes procyonoides*)	**Aanwezig in Nederland.**	**Elimineren bij waarneming.** **Aantallen zijn nog relatief laag en volledige eliminatie is nog mogelijk. Alle provincies organiseren (al dan niet gezamenlijk) opdrachten voor volledige verwijdering uit het milieu. Door de dieren nu volledig te verwijderen uit het milieu wordt voorplanting voorkomen. Daarmee wordt het grootschalig doden en dierenleed in latere jaren voorkomen.** **Landelijke ambitie/ inspanningsverplichting om volledige eliminatie proactief na te streven:** **Alle provincies organiseren opdrachten voor het opsporen en lokaliseren van wasbeerhonden en volledige verwijdering uit het milieu (dodelijke of niet-dodelijke eliminatie). Door de dieren nu volledig te verwijderen uit het milieu wordt voorplanting voorkomen. Daarmee wordt het grootschalig doden en dierenleed in latere jaren voorkomen. Doelstelling: volledige eliminatie in 2027.** **De provincies beperken hun inzet niet tot het alleen mogelijk maken / toestaan van beheer door jagers. Via opdrachten wordt bestrijding actief georganiseerd, tevens met inzet van nachtkijkers (via maatwerkvoorschrift).** **Met het oog op de lange termijn doelstelling van volledige eliminatie en de verwachte nieuwe instroom van wasbeerhonden vanuit buurlanden, organiseren en financieren De provincies gezamenlijk intensief beheer in grensstreek om nieuwe instroom van wasbeerhonden te voorkomen en direct te verwijderen uit het milieu.** **Provincies maken daarbij tevens afspraken met waterschappen over de omgang met bijvangst van wasbeerhonden in beverratkooien.** **Naast bilaterale samenwerking van grensprovincies met buurlanden (België en Duitse deelstaten) in de aanpak van wasbeerhonden, nemen provincies ook deel aan grensoverstijgende samenwerking op landelijk niveau (met LVVN en waterschappen) met buurlanden en deelstaten.**

Soortnaam vogels	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Nijlgans (*Alopochen aegyptiacus*)	Aanwezig in Nederland.	**Aantallen reguleren.** **Afschot van Nijlganzen door het hele jaar heen wordt voor alle provincies (juridisch) geregeld, zodat meer sturing op de doelstelling mogelijk wordt. Concretiseren van 'aantallen reguleren' door afspraak over inspanningsverplichting om jaarlijks reductie van 10% van de populatie na te streven.** Met als einddoelstelling voor de langere termijn: "reductie van de populatie Nijlganzen in Nederland". Dit tevens met het oog op dierenwelzijn en ethiek op lange termijn. Het betreft immers een invasieve exoot (instandhouding van populatie is ongewenst) en geen beschermde soort (waarbij een gunstige staat van instandhouding wordt nagestreefd). **Provincies laten periodiek uitrekenen hoe de verspreiding/aantallen van Nijlganzen zich ontwikkelen, zodat op die aantallen actief kan worden gestuurd.** **Provincies pakken regierol op ten aanzien van gebiedspartners (waaronder gemeenten en TBO's) om preventie van voortplanting en actief beheer in bebouwde omgeving (wegvangen) te stimuleren.** Jaarlijks worden gewonde en zieke Nijlganzen naar opvangcentra gebracht. Vanuit het exotenbeleid (LVVN en provincies) is voor opvang van invasieve exoten geen financiering beschikbaar. Het betreft in het wild levende invasieve exoten die door burgers worden gevonden en afgeleverd bij opvangcentra. Opvangcentra mogen gevonden Nijlganzen weigeren. Gewonde en zieke Nijlganzen mogen op deskundige wijze worden gedood. Opvangcentra mogen Nijlganzen alleen permanent opvangen indien hiervoor een maatwerkvoorschrift is verstrekt. Het na opvang weer vrijlaten van Nijlganzen is verboden. Het dierenwelzijn is van doorslaggevende betekenis bij de keuze tussen permanente huisvesting en euthanasie. De zorgplichten van de Wet dieren en de Omgevingswet bieden de mogelijkheid om euthanasie uit te voeren. Provincies zetten zich in om afspraken te maken met wildopvangcentra die openstaan voor de overdracht van gevonden Nijlganzen. Dit teneinde gevonden en opgevangen Nijlganzen in opdracht van de provincie periodiek te laten op halen en (op verantwoorde wijze) te laten doden door deskundigen. Dit kan worden gezien als onderdeel van te treffen beheermaatregelen tegen Nijlganzen. Provincies kunnen het afvoeren en doden van Nijlganzen mogelijk gezamenlijk organiseren en financieren.

Soortnaam vissen	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Blauwband (*Pseudorasbora parva*)	Aanwezig in Nederland. Voor open water ontbreekt een handelingsperspectief.	In gesloten water: lokaal elimineren. In open water: nader te bepalen.
Zonnebaars (*Lepomis gibbosus*)	Aanwezig in Nederland. Voor open water ontbreekt een handelingsperspectief.	In gesloten water: lokaal elimineren. In open water: nader te bepalen.

Soortnaam reptielen	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Lettersierschildpad (*Trachemys scripta*) 3 ondersoorten: Geelbuikschildpad (*Trachemys scripta scripta*) Geelwangschildpad (*Trachemys scripta troostii*) Roodwangschildpad (*Trachemys scripta elegans*)	Aanwezig in Nederland. Lettersierschildpadden kunnen zich momenteel in Nederland niet voortplanten. De soort wordt daarom meestal getolereerd. Lokaal kan er echter wel schade aan biodiversiteit optreden waardoor het nodig kan zijn de soort lokaal te elimineren.	In het Nederlandse milieu bevinden zich grote aantallen lettersierschildpadden waarvan een deel door burgers naar opvangcentra wordt gebracht. Opvangcentra zoeken financiering voor het opvangen van invasieve exoten. Vanuit het exotenbeleid (van LVVN en provincies) is hiervoor geen financiering beschikbaar.

803252 0153

Soortnaam insecten	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*)	**Aanwezig in Nederland.** **Ondanks forse inspanningen lukt het niet de opmars van deze soort te stuiten. Vooralsnog zetten de provincies (tenminste de komende twee jaar) in op het vertragen van de opmars van de Aziatische hoornaar richting het noorden. De noordoostelijke provincies zetten in deze periode in op volledige bestrijding. Afhankelijk van de beschikbare middelen en de voortgang van de verspreiding kan besloten worden de ambitie af te schalen.**	**Lokaal elimineren/bestrijden** **Provincies zetten sterker in op voorlichting aan gemeenten, groenbeheerders en andere doelgroepen zoals burgers (imkers) en professionele bestrijders over afschaling van de provinciale inzet en verschuiving van de (veilige) aanpak van Aziatische hoornaar naar deze partijen.** **Provincies zoeken afstemming met hun gebiedspartners om samenwerking, kennisdeling over veilige en toegestane bestrijdingsmethoden, vrijwillige opsporing en professionele bestrijding te stimuleren.** **LVVN gaat hiertoe het gesprek aan met de ministeries van IenW, VWS en VRO in het interdepartementaal afstemmingsoverleg plaagsoorten, omdat er parallellen zijn met andere plaagsoorten zoals de eikenprocessierups. Vergelijkbare inzet vanuit het Rijk lijkt wenselijk onder meer door faciliteren communicatie over regelgeving, risico's en aanpak van de soort, het valideren van (veilige) bestrijdingsmethoden en afstemming met gemeenten op landelijk niveau.**

Soortnaam terrestrische planten	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Afghaanse duizendknoop (*Persicaria wallichii*) (synoniem: *Koenigia polystachya*)	Aanwezig in Nederland.	Elimineren bij waarneming
Gewone gunnera (*Gunnera tinctoria*)	Aanwezig in Nederland. Deze soort kan zich in het huidige klimaat niet vestigen in de natuur.	Elimineren bij waarneming **Provincies spannen zich in om alle planten te verwijderen en streven volledige eliminatie (inclusief meerjarige nazorg) na in 2030.** **Als in tuinen aanwezig: wél verwijderen in goed overleg met eigenaar.**
Hemelboom (*Ailanthus altissima*)	Aanwezig in Nederland. Bestrijding kan bestaan uit het bestrijden van één geslacht van de boom omdat het om een tweehuizige soort gaat.	Selectief het mannelijke geslacht verwijderen uit het milieu. Vergt inzet van provincies en gemeenten, want vooral op gemeentelijke gronden (bermen en plantsoenen). Provincies pakken regierol op ten aanzien van gebiedspartners om actief beheer te stimuleren; met name het gesprek aangaan met eigen gemeenten over meer pro-actieve aanpak van hemelbomen: • gemeenten aanspreken op het wél verstrekken van kapvergunningen (denk aan casus waar gemeente Den Haag een kapvergunning weigerde en rechter daar in mee ging). • afspraken maken met VNG/gemeenten; voorrang geven aan bestrijding in de buurt van natuur.

803252 0153

Soortnaam terrestrische planten	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Reuzenbalsemien (*Impatiens glandulifera*)	Aanwezig in Nederland.	Lokaal elimineren/bestrijden **Volledige eliminatie is niet aan de orde, maar wel betere samenwerking mogelijk tussen terreinbeheerders om tot effectievere beheersmaatregelen/ slimmere aanpak te komen.** **Provincies spannen zich voor samenwerking met provinciale gebiedspartners, met regionale partners en tussen provincies om tot meer gerichte en afgestemde inzet van bestrijding te komen in en aangrenzend aan natuurgebieden.** Daar waar de soort natuurwaarden aantast verspreidingsbronnen gericht aanpakken langs wandel- fietspaden, kanalen, (water-) wegen. Zaden stromen mee met water waardoor bestrijding stroomafwaarts geen zin heeft als stroomopwaarts niet wordt ingegrepen. Ontwikkeling van datasysteem dat voor beheerders inzichtelijk maakt waar bekende groeiplaatsen en wie waar bestrijdt. Naar voorbeeld van: https://maps.amsterdam.nl/duizendknoop/. Uiterlijk in 2027 passen tenminste alle overheden een handelings- of hygiëne protocol toe om verdere verspreiding te voorkomen.
Reuzenberenklauw (*Heradeum mantegazzianum*)	Aanwezig in Nederland.	Lokaal elimineren/bestrijden **Volledige eliminatie is niet aan de orde, maar wel betere samenwerking mogelijk tussen terreinbeheerders om tot effectievere beheersmaatregelen/ slimmere aanpak te komen.** **Provincies spannen zich voor samenwerking met provinciale gebiedspartners, met regionale partners en tussen provincies om tot meer gerichte en afgestemde inzet van bestrijding te komen in en aangrenzend aan natuurgebieden.** Daar waar de soort natuurwaarden aantast verspreidingsbronnen gericht aanpakken langs wandel- fietspaden, kanalen, (water-) wegen. Zaden stromen mee met water waardoor bestrijding stroomafwaarts geen zin heeft als stroomopwaarts niet wordt ingegrepen. Ontwikkeling van datasysteem dat voor beheerders inzichtelijk maakt waar bekende groeiplaatsen en wie waar bestrijdt. Naar voorbeeld van: https://maps.amsterdam.nl/duizendknoop/. Uiterlijk in 2027 passen tenminste alle overheden een handelings- of hygiëne protocol toe om verdere verspreiding te voorkomen.
Zijdeplant (*Asclepias syriaca*)	Aanwezig in Nederland.	Elimineren bij waarneming. De zijdeplant heeft nog een beperkte verspreiding en eliminatie is nog mogelijk. Ingeschatte kosten (in provinciaal ambitiedocument) voor volledige eliminatie liggen hoger dan het budget dat LVVN beschikbaar stelt in 2025 en 2026. Provincies spannen zich in om alle planten te verwijderen en streven volledige eliminatie (inclusief meerjarige nazorg) na in 2030. Als in tuinen aanwezig: wél verwijderen in goed overleg met eigenaar.

Soortnaam water en oeverplanten	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Alle water en oeverplanten	Aanwezig in Nederland.	Voor waterplanten geldt dat waterschappen deze ruimen als ze de primaire taak belemmeren, dus water aan- en afvoer en waterkwaliteit. Een deel van de bestrijdingskosten zal dus ook door het waterschap worden gedragen.
Grote waternavel (*Hydrocotyle ranunculoides*)	Aanwezig in Nederland.	Lokaal elimineren. Provincies gaan inspanningsverplichting aan om deze waterplant te elimineren en verdere verspreiding tegen te gaan indien verspreiding van deze waterplant van een watersysteem naar een ander watersysteem dreigt en de planten daardoor in een natuurgebied terecht kunnen komen. Bestrijdingskosten zijn hoog voor provincies en waterschappen. Meer inzet op samenwerking met de waterschappen en RWS om bestrijding beter op elkaar af te stemmen en de aanpak van boven- naar benedenstrooms te organiseren om herbesmetting te voorkomen. Tevens afspraken met partners om onbedoelde verspreiding te minimaliseren (gebruik van hygiëne protocollen).

803252 0153

Soortnaam water en oeverplanten	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Kleine waterteunis-bloem (*Ludwigia peploides*)	**Aanwezig in Nederland.** **De eliminatie vergt een zeer hoge inspanning. De provincies willen blijven inzetten op eliminatie maar lokaal kan deze doelstelling te hoog blijken.**	**Elimineren bij waarneming.** **Is nu nog te bestrijden. Met uitzondering van de Maas en Tiengemeten is deze soort nog niet sterk verspreid. De verspreiding lijkt snel toe te nemen, wat noodzaakt tot vroege eliminatie van de waterplant waar deze op nieuwe locaties opduikt.** **Provincies spannen zich in om deze waterplant te verwijderen en streven volledige eliminatie (inclusief meerjarige nazorg) na. Deze waterplant is zeer hardnekkig en vereist veel nazorg.** **In sommige gevallen kan eliminatie door bestrijding niet haalbaar blijken en kan een alternatieve aanpak worden onderzocht van bijvoorbeeld isolatie (tegengaan verspreiding), weerbaar maken van het eco-systeem (soort ondergeschikt maken aan dominante inheemse soorten) of versnelde successie (tijdelijke wijziging van het habitattype).** **Inzet op grensoverstijgende samenwerking met buurlanden indien de soort ook in rivieren en watergangen voorkomt die Nederland binnenstromen.**
Moeraslantaarn (*Lysichiton americanus*)	Aanwezig in Nederland.	Elimineren bij waarneming. Lijkt zich nu nog niet zo sterk te verspreiden, maar de zaden kunnen meedrijven op het water. Soort is goed te bestrijden. Daarom spannen provincies zich in om deze waterplant te verwijderen en streven volledige eliminatie (inclusief meerjarige nazorg) na in uiterlijk 2027. Inzet op grensoverstijgende samenwerking met buurlanden indien de soort ook in rivieren en watergangen voorkomt die Nederland binnenstromen.
Ongelijkbladig vederkruid (*Myriophyllum heterophyllum*)	Aanwezig in Nederland.	Lokaal elimineren.
Parelvederkruid (*Myriophyllum aquaticum*)	Aanwezig in Nederland.	Lokaal elimineren.
Smalle waterpest (*Elodea nuttallii*)	Aanwezig in Nederland.	Lokaal elimineren.
Verspreidbladige waterpest (*Lagarosiphon major*)	Aanwezig in Nederland.	Lokaal elimineren.
Watersla (*Pistia stratiotes*)	Aanwezig in Nederland.	Elimineren bij waarneming.
Waterteunisbloem (*Ludwigia grandiflora*)	Aanwezig in Nederland.	Lokaal elimineren.
Waterwaaier (*Cabomba caroliniana*)	Aanwezig in Nederland.	Lokaal elimineren.

803252 0153

Overige soorten Unielijst	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak (dit betreft soorten die niet aan de provincies zijn overgedragen en niet in het Bkl zijn opgenomen)
Californische rivierkreeft (*Pacifastacus leniusculus*)	Aanwezig in Nederland	De inzet van provincies gaat zich uitsluitend richten op de aanpak van uitheemse rivierkreeften in natuurgebieden binnen en buiten N2000-gebieden. Het hiervoor ingeschatte benodigde budget (36 miljoen euro) is vooralsnog niet gehonoreerd. Deze soort is niet aan de provincies overgedragen en de soort is niet in het Bkl opgenomen. Het ministerie van LVVN is op grond van de Exotenverordening verantwoordelijk voor het treffen van beheersmaatregelen. Binnen het programma OBUR wordt met betrokken stakeholders verder naar een kosteneffectieve beheersingsaanpak gezocht. Bestuurlijke afstemming over de governance verloopt via een separaat traject.
Chinese wolhandkrab (*Eriocheir sinensis*)	Aanwezig in Nederland.	Het ministerie van LVVN is op grond van de Exotenverordening verantwoordelijk voor het treffen van beheersmaatregelen.
Geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft (*Faxonius virilis*) (Synoniem: *Orconectes Virilis*)	Aanwezig in Nederland.	Idem als bij Californische rivierkreeft.
Gevlekte Amerikaanse rivierkreeft (*Faxonius limosus*) (Synoniem: *Orconectes limosus*)	Aanwezig in Nederland.	Idem als bij Californische rivierkreeft.
Marmerkreeft (*Procambarus virginalis*) (Synoniem: *Procambarus fallax f. virginalis*)	Aanwezig in Nederland.	Idem als bij Californische rivierkreeft.
Muskusrat (*Ondatra zibethicus*)	Aanwezig in Nederland. De waterschappen hebben een wettelijke bestrijdingstaak voor deze soort.	Inzet van grenswaterschappen, Unie van Waterschappen en LVVN op grensoverstijgende samenwerking met Duitse deelstaten in grensstreek en België over de aanpak van muskusratten. Doelstelling op lange termijn is volledige eliminatie in Nederland. Inzet van waterschappen is tevens gericht op beheersen van de instroom uit buurlanden (en uitstroom naar buurlanden). Belang van gezamenlijk met buurlanden organiseren en financieren van intensief beheer in grensstreek om instroom te voorkomen.
Rode Amerikaanse rivierkreeft (*Procambarus clarkii*)	Aanwezig in Nederland.	Idem als bij Californische rivierkreeft.

803252 0153

Bijlage 8 Nieuwe soorten van de Unielijst per 7 augustus 2025

Voor deze 26 soorten dient nog besluitvorming plaats te vinden en afstemming met de provincies over welke soorten voor overdracht aan de provincies in aanmerking komen (per AMvB). Daarbij zal onder meer gekeken worden naar welke status (artikel 17 of artikel 19) deze soorten dienen te krijgen, handelingsperspectief en wordt een inschatting van uitvoeringskosten gemaakt (financiering).

Soortnaam zoogdieren
Amerikaanse nerts (*Neogale vison*)*
Canadese bever (*Castor canadensis*)*
Sikahert (*Cervus nippon*)
Soortnaam vogels
Kuifmaina (*Acridotheres cristatellus*)
Roodoorbuulbuul (*Pycnonotus jocosus*)
Soortnaam vissen en zoetwater invertebraten
Aziatische modderkruiper (*Misgurnus anguillicaudatus*)
Calicotrivierkreeft (*Faxonius immunis*)
Chinese moerasslak (*Cipangopaludina chinensis*)
Grote posthorenappelslak (*Marisa cornuarietis*)
Jabbie (*Cherax destructor*)
Noord-Aziatische modderkruiper (*Misgurnus bipartitus*)
Soortnaam terrestrische invertebraten
Aziatische staafmier (Brachyponera chinensis)
Grote gevlekte landplatworm (*Obama nungara*)
Hamerhoofdplatworm (*Bipalium kewense*)
Nieuw-Guineese landplatworm (*Platydemus manokwari*)
Reuzenhoornaar (*Vespa mandarinia*)
Soortnaam terrestrische planten
Basterdduizendknoop (*Fallopia x bohemica*) (Synoniem: *Reynoutria × bohemica*)
Bleekgele acacia (*Acacia mearnsii*)
Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica*) (Synoniem: *Reynoutria japonica*)
Klimopkruiskruid (*Delairea odorata*)
Papiermoerbei (*Broussonetia papyrifera*)
Sachalinse duizendknoop (*Fallopia sachalinensis*) (Synoniem: *Reynoutria sachalinensis*)
Soortnaam water- en oeverplanten
Watercrassula (*Crassula helmsii*)
Soortnaam mariene soorten
Amerikaanse strandschelp (*Mulinia lateralis*)
Japans dwergzeegras (*Nanozostera japonica*)
Japanse zeester (*Asterias amurensis*)

* Voor de Amerikaanse nerts en de Canadese bever gaan de regels van de Europese Exotenverordening in op 7 augustus 2027.

803252 0153

Bijlage 9 Generieke landelijke afspraken

Onderwerp	Ambitie	Landelijke afspraak
Eliminatie bij waarneming	Sluitende formulering van de term 'eliminatie bij waarneming' en harde afspraak hierover (van toepassing op bijlagen 6 en 7 daar waar provincies 'eliminatie bij waarneming' als bestrijdingsambitie en -strategie hanteren).	Eliminatie is het permanent verwijderen van een soort uit het milieu (op dodelijke of niet-dodelijke wijze). 'Eliminatie bij waarneming' dient actief vorm te krijgen. Dat wil zeggen dat naast het ontvangen van waarnemingen uit het systeem van monitoring en vroege signalering (onder meer via Waarneming.nl, NDFF en meldpunten voor specifieke soorten) provincies zich actief inspannen om soorten op te (laten) sporen en lokaliseren indien bekend is dat een soort zich in het milieu bevindt. Dit geldt voor alle soorten waarvoor in bijlagen 6 en 7 eliminatie als doelstelling (artikel 17 of artikel 19E) van toepassing is. Vervolgens wordt het proactief verwijderen van de planten of dieren uit het milieu georganiseerd via een verwijderopdracht. In het geval van dieren betekent dit dat naast het toestaan van beheer door jagers ook actief via opdrachten dieren (de populatie) uit het milieu worden verwijderd.
Juridisch organiseren van bestrijding	Alle provincies hebben bestrijding juridisch geregeld.	Bestrijding van invasieve exoten (met name dieren) juridisch regelen. Dit vergt momenteel werk en besluitvorming per provincie: • voor zaken als vangkooien gaat het om maatwerkvoorschrift op grond van 11.24 en 11.31 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Provincies kunnen hiermee gebruik van geweer of ander middel (zoals een vangkooi) regelen voor een specifieke uitvoerder en hier voorwaarden aan verbinden die verantwoord gebruik mogelijke maken. De gedoogplicht (toegang tot een terrein) wordt geregeld bij besluit op grond van artikel 10.29 Ow. Gezien de decentralisatie van het natuurbeleid ligt het voor de hand dat dit bevoegdheden blijven van de provincies. • een privaatrechtelijke opdracht is nodig als het gaat om gebruik van het geweer (gelet op 11.75, lid 1 onder c van het Bal en mits men een omgevingsvergunning voor een jachtgeweer-activiteit heeft). Dit betekent dat momenteel twaalf provincies per individuele partij en voor iedere soort een opdracht dienen te verstrekken, voordat geschoten mag worden. Hierdoor wordt het geweer nog nauwelijks ingezet tegen (wijd verspreide) invasieve exoten. Het gebruik van het geweer kan juridisch beter en slimmer worden geregeld. In het ambitiedocument verzoeken de provincies daarom om een landelijke aanwijzing voor faunasoorten waarbij bestrijding met het geweer het meest effectief is. De uitvoering kan daarmee worden vereenvoudigd, administratieve lasten verminderd en de vergunningsvoorwaarden voor uitvoerders landelijk uniform worden gemaakt. **Voorstel:** Door LVVN wordt gewerkt aan het mogelijk maken van een ministeriële regeling met een lijst van aangewezen soorten waarbij jagers in heel Nederland toestemming krijgen om op hun jachtveld invasieve exoten te schieten, nodig, haalbaar en uitvoerbaar is. Dit zou eveneens onder artikel 11.75, lid 1 onder c van het Bal kunnen worden geregeld. Indien dat het geval is wordt deze ministeriële regeling ook opgesteld en ter besluitvorming voorgelegd.
Financieel gezamenlijk organiseren van bestrijding	De provincies hebben bestrijding voor een aantal mobiele invasieve exoten gezamenlijk georganiseerd en gefinancierd.	Voor aantal (zeer mobiele) invasieve exoten wordt de verwijderopdracht gezamenlijk landelijk georganiseerd en gefinancierd (eventueel direct uit het Provinciefonds). Dit kan in de vorm van een programma waarin per soort tot een gezamenlijke aanpak wordt besloten, waarbij de eliminatieopdracht, juridische aspecten, monitoring, communicatie en meldpunten integraal worden georganiseerd en gefinancierd. Soorten met een eliminatiedoelstelling die hiervoor in aanmerking komen: wasbeer, wasbeerhond, muntjak, kleine waterteunisbloem. Ook voor meer wijdverspreide soorten zoals Nijlgans en Aziatische hoornaar is het wenselijk om de beheersmaatregelen interprovinciaal te organiseren.
Draaiboeken	Voor twaalf hoog risico-soorten met status artikel 17 liggen draaiboeken voor opsporing en vroege eliminatie klaar en zijn alle voorbereidingen getroffen zodat direct na signalering effectief kan worden ingegrepen.	Maken van draaiboeken voor aantal invasieve exotensoorten ter voorbereiding op eerste introductie en waarneming in het milieu. Provincies pakken dit gezamenlijk op, bijvoorbeeld door iedere provincie voor een specifieke soort een draaiboek op te laten stellen. Een draaiboek bevat onder meer relevante partijen, globale actielijn, soortinformatie, bestrijdingsopties, juridische aspecten, research internationale kennis. Vervolgens kunnen alle twaalf provincies gebruik maken van het draaiboek. Ook kunnen draaiboeken worden opgesteld die op meerdere invasieve exoten van toepassing zijn. Tenminste voor de volgende soorten worden draaiboeken opgesteld en de (juridische) voorbereidingen in de organisatie getroffen zodat direct tot eliminatie kan worden overgegaan: • Afrikaanse klauwkikker • Amerikaanse stierkikker • dwergvuurmier, rode vuurmier, *Solenopsis richteri* en tropische vuurmier.

803252 0153

Onderwerp	Ambitie	Landelijke afspraak
Regierol provincies	Betere samenwerking en afstemming tussen provincies en gebiedspartners in de preventie en aanpak van invasieve exoten	In alle gevallen, waar van toepassing, pakken de provincies hun regierol op richting hun gebiedspartners (zoals gemeenten, andere overheden, TBO's en wildopvangcentra) en spannen zich in om met deze gebiedspartners te komen tot passende oplossingen voor en afspraken over onder meer: • afvoer (en doden) van Nijlganzen die bij wildopvangcentra zijn gebracht en waarvoor geen opvangmogelijkheid bestaat. • het stellen van voorwaarden voor zorgvuldig bermbeheer, groenbeheer, grondverzet etc. bij opdrachten en aanbestedingen. • de omgang met invasieve exoten in gemeentelijk groen, zoals geen aanplant van rimpelroos in de buurt van natuurgebieden, en bij het verstrekken van vergunningen voor het kappen van hemelboom door particulieren. • (vooruitlopend op een mogelijk toekomstig verbod) Paulownia tomentosa en andere invasieve exoten die worden aangeplant voor doeleinden zoals biobased grondstoffen, eiwitproductie, voedselbossen etc.
Procesafspraken over signalering en vroege eliminatie	Beter vastleggen van procesafspraken over signalering en vroege eliminatie (tussen provincies, BuRO en LVVN).	LVVN draagt zorg dat waarnemingen van met name de invasieve exoten, waarvoor een eliminatiedoelstelling geldt worden verzameld en beschikbaar zijn voor de provincies. Deze snelle signalering verloopt onder meer via Waarneming.nl en ook soortenorganisaties en TBO's die melding doen bij provincies of NVWA. Het is aan provincies om alert te zijn op deze meldingen. Bij vroege detectie van een artikel 17 soort van de Unielijst dient Nederland de Europese Commissie hierover in kennis te stellen. Dit gebeurt middels een melding in het Europees systeem NOTSYS door BuRO van de NVWA (artikel 16). De provincies informeren BuRO daarom over de meldingen die direct bij de provincies binnenkomen. De provincies kunnen voor bepaalde (schuwe of mobiele) soorten meer inzet op detectie en opsporing en (landelijke) monitoring plegen in het kader van eliminatie en bestrijding. Dit met het oog op het lokaliseren, inzicht in de verspreiding van soorten en de effectiviteit van bestrijding. Deze extra inzet op detectie, opsporing en monitoring kan vorm krijgen door bijvoorbeeld het inrichten van meldpunten of extra tellingen te organiseren die in Waarneming.nl kunnen worden verwerkt. Provincies zijn zelf verantwoordelijk voor de effectmonitoring van bestrijding, in ieder geval van de maatregelen die door de provincies bekostigd zijn. Deze moeten de provincies ook voor de zes jaarlijkse rapportage aan Brussel in beeld brengen. Provincies willen voor effectmonitoring een uniform systeem ontwikkelen.
Financieel inzicht	Financiële transparantie	Inzicht over de uitgave van overheidsgelden is het uitgangspunt. De provincies leveren (op korte termijn) financieel inzicht aan LVVN over de totale provinciale inzet op invasieve exoten in 2024, teneinde beter zicht te krijgen op het aandeel dat provincies momenteel bijdragen aan de exotenaanpak. Een complete financiële rapportage over de provinciale uitgaven aan invasieve exoten in 2024 wordt uiterlijk in Q2 van 2026 verwacht. Dit vooruitlopend op de driejaarlijkse financiële rapportage. En de provincies leveren financieel inzicht aan LVVN (achteraf) over de besteding van de extra middelen (totaal circa 7,3 miljoen euro voor 2025 en 2026) aan de landelijk afspraken die in bijlagen 6 en 7 staan vermeld in **vetgedrukte** tekst.

Bijlage 10 Verantwoording van het doorlopen proces

Voor de beschrijving van alle hoofdstukken van het aanvalsplan is gebruik gemaakt en aangesloten bij de bevindingen uit:

- Contouren van een landelijk aanvalsplan invasieve exoten
- Kamerbrief met reactie op evaluatie Exotenverordening en IPBES-rapport invasieve exoten
- Provinciaal ambitiedocument invasieve uitheemse soorten d.d. 21 augustus 2024
- Vijf stakeholderbijeenkomsten over de thema's zoetwatersoorten, gebiedsgerichte aanpak, overlast gevende soorten, marien en dieren.
- Factsheets van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten van de Unielijst (Unielijst invasieve exoten | Invasieve exoten | NVWA)
- Masterplan uitroeiing en beheersing Unielijstsoorten d.d. 4 oktober 2017

Het proces om te komen tot dit landelijk aanvalsplan invasieve exoten bestond uit de volgende doorlopen stappen:

1. LVVN heeft in het eerste kwartaal van 2024 een plan van aanpak opgesteld. Een begeleidingsgroep is gevormd met vertegenwoordiging vanuit provincies, waterschappen, BuRO/NVWA en Rijkswaterstaat.
2. In 2024 heeft LVVN vijf themabijeenkomsten georganiseerd met andere overheden en stakeholders. De thema's waren zoetwatersoorten, gebiedsgerichte aanpak, overlastgevende soorten, marien en dieren.
3. LVVN heeft in het kader van het *National Biodiversity Strategy and Action Plan* (NBSAP) een stakeholderbijeenkomst georganiseerd voor target 6 'invasieve exoten'. De deelnemers (NGO's, belangenorganisaties, bedrijfsleven) hebben in dit kader een 'maatschappelijke paragraaf' opgesteld die hun visie en inzet op target 6 bevat.
4. Provincies hebben een provinciaal ambitiedocument invasieve uitheemse soorten opgesteld en in december 2024 aan LVVN aangeboden.
5. Contouren van een landelijk aanvalsplan invasieve exoten zijn in december 2024 aan de Tweede Kamer gestuurd.
6. Technische Briefing over de Contouren van een landelijk aanvalsplan invasieve exoten op 9 april 2025 voor de Vaste Kamercommissie voor LVVN.
7. Voorjaarsbesluitvorming over financiering van het aanvalsplan.
8. Afstemming en onderhandeling over de landelijke afspraken bij het provinciaal ambitiedocument invasieve uitheemse soorten tussen LVVN en provincies en waterschappen. Besluitvorming door de provincies in de AAC LG en de BAC LG.
9. Schriftelijke consultatie van (onderdelen van) het landelijk aanvalsplan met andere departementen en andere overheden.
10. Interdepartementale besluitvorming over het landelijk aanvalsplan via de Commissie Fysieke Leefomgeving en de Raad voor de Fysieke Leefomgeving.

803252 0153

Dit is een uitgave van:
Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag
T (070) 379 8911
December 2025

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e .1.2e
Sent: Mon 12/1/2025 8:42:21 AM
Subject: Re: Nieuwsbericht
Received: Mon 12/1/2025 8:42:22 AM

Oja ik zie dat het is bijgewerkt, prima om naar de NVWA te verwijzen.
Dank!

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 27 november 2025 16:24
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Nieuwsbericht

Hee 5.1.2e ,

Onderdeel van het communicatieadvies was inderdaad om ook de pagina over invasieve exoten en specifiek het stuk over de Aziatische hoornaar te updaten. Dat wilde ik morgen laten doen.
Ik vind de vragen en antwoorden van Noord-Brabant heel helder, maar ik vind een hele pagina over deze exoot ook wel wat veel. Ik ga eens kijken naar welke partner of informatieverstrekker we kunnen doorverwijzen. Mochten er veel vragen of opmerkingen komen of mochten we zien dat er veel wordt gezocht op deze exoot, bijvoorbeeld richting het voorjaar, kunnen we altijd beslissen om de informatie die er nu beschikbaar is uit te breiden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 27 november 2025 15:59
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Nieuwsbericht

Hoi 5.1.2e ,

Wat betreft het nieuwsbericht dat gepland staat voor morgen, dat is het nieuwsbericht dat in bijgevoegd pdf staat toch?

Ik zat nog te denken dat het misschien ook handig is om de informatie op onze website te updaten. Noord-Brabant heeft bijvoorbeeld een Q&A op hun website: Veelgestelde vragen Aziatische hoornaar - Brabant
Iets vergelijkbaars is misschien ook goed op onze website? Een hele pagina is misschien overdreven maar kan wellicht wel in de vorm van een document (net zoals er een link is naar het Programma Invasieve Exoten). Is dat mogelijk denk je?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>

Verzonden: donderdag 30 oktober 2025 11:48
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@Noord-Holland.nl>
Onderwerp: Re: Stafnota AH

Hoi 5.1.2e ,
Dank! Criteria voor nestverwijdering klopte niet helemaal, zie bijgevoegd aangepaste versie die ik net in ibabs heb gezet.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 30 oktober 2025 08:51
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@Noord-Holland.nl>
Onderwerp: RE: Stafnota AH

Dank 5.1.2e ! Ik heb de laatste wijzigingen verwerkt: Communicatieve bijlage Beleid Aziatische Hoornaar vanaf 2025.docx.
Voor nu heb ik het persbericht eruit gehaald. Omdat er geen GS besluit wordt genomen, hoeft dat wat mij betreft niet per se. Neemt natuurlijk niet weg dat de pers het nieuwsbericht ook gaat zien en dan alsnog vragen kan gaan stellen. Timing moeten we het na woensdag maar even over hebben.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Woordvoering en Communicatieadvies
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | werkdagen ma, di, do en vr

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 28 oktober 2025 20:57
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@Noord-Holland.nl>
Onderwerp: Stafnota AH

Hoi,
Heb nog wat kleine aanpassingen in de stafnota gemaakt: Stafnota beheersing Aziatische Hoornaar 2026-2027.docx (bijvoorbeeld de criteria voor nestverwijdering zijn iets aangepast).

5.1.2e en ik hebben dit vanochtend besproken zodat de communicatie nog iets scherper kan worden neergezet, en ook besproken dat het ook goed zou zijn om een brief te sturen naar alle gemeenten. Omdat GS waarschijnlijk niet nodig is (geen openbaar besluit) hebben we na de staf tijd om die brief te schrijven.

Groet,
5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 7/3/2025 2:10:45 PM
Subject: RE: Overleg Provincie Noord-Holland en Taakgroep Aziatische Hoornaar Noord-Holland 20 mei j.l.
Received: Thur 7/3/2025 2:10:48 PM

Thanks 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 3 juli 2025 16:08
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @live.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @telfort.nl>; Imker 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>
Onderwerp: RE: Overleg Provincie Noord-Holland en Taakgroep Aziatische Hoornaar Noord-Holland 20 mei j.l.

Beste 5.1.2e
Dank voor het verslag en het plan, dat is zeker goede input die we kunnen gebruiken!
Wat ons betreft geen opmerkingen.
Wij gaan een aantal opties uitwerken en dit na de zomer voorleggen aan onze bestuurder om een besluit over te nemen.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Provincie Noord-Holland – Sector Natuur & Recreatie
5.1.2e

Van: 5.1. 5.1.2e 5.1.2e @live.nl>
Verzonden: maandag 23 juni 2025 10:23
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @telfort.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @gmail.com>
Onderwerp: Overleg Provincie Noord-Holland en Taakgroep Aziatische Hoornaar Noord-Holland 20 mei j.l.

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Hierbij het verslag van ons overleg vorige maand en een concept plan van aanpak voor de opsporing en bestrijding van de AH in Noord-Holland, gebaseerd op een eerder voorstel voor de gemeente Haarlem. Excuses voor het wat verlate tijdstip van uitsturen, omdat ik nogal druk ben en er v.w.b. dit verslag nog de nodige acties op mijn naam stonden lukte dat niet eerder.

Als jullie op- of aanmerkingen hebben op de notulen, laat het me weten zodat ik deze kan verwerken, anders graag jullie akkoord. Ik stel voor dat we het Plan van Aanpak verder bespreken tijdens een vervolgmeeting.

Met vriendelijke groet,

5.1.2 5.1.2e
Taakgroep Aziatische Hoornaar Noord-Holland

To: [redacted]@noord-holland.nl]
From: [redacted]
Sent: Wed 6/24/2026 5:13:58 AM
Subject: RE: Presentatie webinar geelpoothoornaar + pollvragen
Received: Wed 6/24/2026 5:14:09 AM

Hallo [redacted],

Ik heb de presentatie van Amsterdam ontvangen, graag zou ik jouw slides daar ook nog aan toevoegen, kan je deze z.s.m. naar mij sturen?

Met vriendelijke groet,
Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland

[redacted]
[redacted]
E [redacted]@STADSWERK.NL
T [redacted] / [redacted]
POSTBUS 416 / 6710 BK EDE
GALVANISTRAAT 1 / 6716 AE EDE

Werkdagen: di t/m do

Van: [redacted] <[redacted]@stadswerk.nl>
Verzonden: dinsdag 23 juni 2026 13:23
Aan: [redacted] <[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] <[redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Presentatie webinar geelpoothoornaar + pollvragen

Hallo [redacted]

Hierbij even een rectificatie, ik ontvang graag alle powerpoints (liefst als powerpoint, dat is makkelijker samenvoegen), zodat ik deze kan uploaden als PDF.

Er wordt dus geen scherm gedeeld, dit zorgt namelijk voor aanzienlijke vertraging en verstoort het webinar.

Jullie kunnen met de pijltjestoetsen doorklikken (ondanks dat jullie je scherm niet delen).

Als ik de presentaties einde van de dag heb, kan ik deze nog op tijd klaar zetten.

Jullie ontvangen tevens nog een inloglink voor het webinar, einde van de dag.

Morgen ben ik vanaf 10:45 aanwezig, voor technische vragen of lukt het niet erin te komen? Bel me dan even op [redacted].

Tot morgen!

Met vriendelijke groet,
Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland

5.1.2e
5.1.2e
E 5.1.2e @STADSWERK.NL
T 5.1.2e / 5.1.2e
POSTBUS 416 / 6710 BK EDE
GALVANISTRAAT 1 / 6716 AE EDE

Werkdagen: di t/m do

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 23 juni 2026 11:53
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e : 5.1.2e @stadswerk.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2 5.1.2e < 5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Presentatie webinar geelpoothoornaar + pollvragen

Goedemorgen 5.1.2e ,

Als ik het goed had begrijpen hadden wordt het gedeeld door 5.1.2e morgen. Bedankt voor de check en tot morgen.

Met vriendelijke groet

5.1.2e
5.1.2e
Verkeer & Openbare Ruimte | Stedelijk Beheer | Team Groen, Water & Wegen

Gemeente Amsterdam

M 5.1.2e
5.1.2e @amsterdam.nl
Werkdagen: ma, di, wo (ochtend), do, vrij

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 95089, 1090 HB Amsterdam

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 23 juni 2026 09:00
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @stadswerk.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2 5.1.2e < 5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Presentatie webinar geelpoothoornaar + pollvragen

Hoi 5.1.2e
Zie mijn slides er nog niet tussen staan, of moet ik zelf scherm delen tijdens presentatie?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 22 juni 2026 21:30
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @stadswerk.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Presentatie webinar geelpoothoornaar + pollvragen

Goedemiddag 5.1.2e

Hierbij stuur ik de bijgewerkte versie van de presentatie voor het webinar over de geelpoothoornaar. https://we.tl/t-ZS1UirciAzNiXoLg
Ik heb de pollslides uit de presentatie verwijderd. Zouden jullie onderstaande polls rechtstreeks in het webinarsysteem kunnen opnemen?

Aan het begin van het webinar naar slide 2
Poll 1 – Hebben jullie al te maken met de geelpoothoornaar?

- Ja
- Nee
- Nog niet, maar we verwachten dit wel
- Weet ik niet

Poll 2 – Heeft jouw organisatie al beleid of een aanpak voor de geelpoothoornaar?

- Ja
- Nee
- In voorbereiding
- Weet ik niet

Aan het einde van het webinar
Poll 3 – Heb je vandaag iets nieuws geleerd over de geelpoothoornaar?

- Ja
- Nee

Poll 4 – Gaan jullie naar aanleiding van dit webinar anders kijken naar de voorbereiding op de komst van de geelpoothoornaar?

- Ja
- Nee
- Weet ik nog niet

Daarnaast zou het mooi zijn om als afsluiting nog een open vraag in de chat te stellen:
Welke kansen of valkuilen zien jullie bij de voorbereiding op de komst van de geelpoothoornaar?

Alvast bedankt voor het organiseren van het webinar. Mocht er nog iets aangepast moeten worden aan de presentatie, laat het gerust weten.

Met vriendelijke groet

5.1.2e
5.1.2e
Verkeer & Openbare Ruimte | Stedelijk Beheer | Team Groen, Water & Wegen

Gemeente Amsterdam

M 5.1.2e
5.1.2e @amsterdam.nl
Werkdagen: ma, di, wo (ochtend), do, vrij

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 95089, 1090 HB Amsterdam

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

To: 5.1.2e Lnv[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e @minlnv.nl[5.1.2e @minlnv.nl]
Cc: 5.1.2e , 5.1.2e[5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)'[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 2/5/2026 2:13:52 PM
Subject: Re: Procesvoorstel voor samen maken van webpagina over Aziatische hoornaar
Received: Thur 2/5/2026 2:14:44 PM
Outlook-aihcmhn5
Overzicht beschikbare informatie Aziatische hoornaar.xlsx

Goedemiddag 5.1.2e en anderen,

Bedankt voor het toesturen van het procesvoorstel en fijn dat we samen kunnen optrekken in de communicatie rondom de Aziatische hoornaar!
Vooraf alvast een kanttekening over mijn rol. Ik werk voor de provincie Noord-Brabant (niet Utrecht zoals in de bijlage staat, dat is mijn naamgenoot) en ik ben geen IPO-aanspreekpunt voor de Aziatische hoornaar. Ik heb vanuit het Brabantse wel veel ervaring met de soort en de vragen die er leven bij zowel gemeentes als inwoners. Dus ik denk graag mee in het proces.

Ik licht ook meteen kort toe waar wij nu staan vanuit IPO ten aanzien van communicatie:
Samen met 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e hebben wij een klein kernteam gevormd om onze wensen ten aanzien van communicatie op een rij te zetten en te komen tot een breed gedragen informatiepunt. Hierbij is ook mijn collega en communicatieadviseur 5.1.2e 5.1.2e aangesloten. We hebben nu een conceptvoorstel voor een landelijke communicatie die we volgende week in ons kernteam willen bespreken. Hierin komen onze belangrijkste doelen aan de orde, kernboodschap en partijen die we willen betrekken. Ook ligt er al een overzicht met online beschikbare informatie. Het is vast geen uitputtend overzicht, maar geeft een goede basis van wat er is.
We hebben helaas nog geen hapklare webtekst klaarliggen, behalve de tekst die via onze websites is gepubliceerd. Mijn inziens moeten we eerst nog een duidelijke kernboodschap scherp krijgen en de informatiebehoefte ophalen bij de relevante partijen (met name gemeentes, provincies en imkerij).

Zie hieronder alvast mijn input op het procesvoorstel in rood:

1. Vormen van een klein werkgroepje met 5.1.2e (namens of liever mét ook 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e – kun jij beide in c.c. meenemen?), 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e en iemand van onze directie Communicatie (5.1.2e die ingang heeft bij Rijksoverheid.nl (bij deze voltooid)
2. Per mail iedereen vult aan op deze processtappen: missen we nog stappen die we moeten zetten of kan het anders? (actie allen)
3. Werkgroep in eerste week van februari (nog in te plannen door 5.1.2e):
    1. Bespreken welke kernboodschap en doelen we nastreven. Dit biedt houvast voor de rest van het traject.
    2. Bespreken van eerste outline van inhoud en webtekst. (5.1.2e , kun je de voorzet van de provincies vooraf delen?)
    Ik heb deze week een concept-voorstel voor landelijke communicatie gedeeld met de provinciale communicatiegroep. Zodra ik input heb ontvangen zal ik deze met jullie delen.
    3. Bespreken welke vereisten/uitgangspunten gelden voor Rijksoverheid.nl en onze wensen (5.1.2e vragen ons hier vooraf over te informeren)
    In aanvulling hierop: afspraken maken over verantwoordelijkheden, budget, websitebeheer, regie, voorwaarden voor toevoegen nieuwe informatie etc.
    4. Bespreken naar welke (betrouwbare) bronnen en websites willen we doorverwijzen op de website.
    Zie bijlage voor het overzicht dat wij onlangs hebben gemaakt van online beschikbare informatie.
    5. Vaststellen welke experts/partijen/overheden willen we vragen om als klankbord mee te laten lezen op de inhoud en teksten van de website (zie voorstel in bijlage).
    Aanvullende partijen die wij graag zouden willen betrekken bij de klankbordgroep:
    Gemeentes: Zeker enkele gemeentes betrekken. Zij staan het dichts bij de inwoners en weten wat er leeft. Zeker in duidelijk provincies zullen zij ook eerste aanspreekpunt worden wat betreft de bestrijding. Dus belangrijk om deze groep en hun wensen te betrekken. Vanuit Brabant sluiten de gemeente Eindhoven, Tilburg, Reusel de Mierde, Steenbergen aan bij de provinciale Aziatische hoornaar groep. Ik weet dat in Gelderland Nijmegen actief is.
    Wespenstichting: Een organisatie die zich steeds meer in de hoornaar-discussies mengt.
    CTGB: inhoudelijke input voor toegestane methodes en pesticiden
    GGD(?): In Brabant was de GGD inhoudelijk betrokken bij de eikenprocessierups, maar ik kan me voorstellen dat RIVM op landelijk niveau de logischere keuze is.
    Wellicht is de **Inspectie voor de leefomgeving en transport** ook een relevante partij t.a.v. naleving biocidengebruik?
    6. Inventariseren openstaande acties en als huiswerk verdelen over de werkgroep.
        i. Dit zou bijvoorbeeld kunnen zijn om via een enquête alvast wat input op te halen bij stakeholders.

4. Per email verder afstemmen van inhoud en teksten en openstaande acties (actie allen, deadline half februari)
Ik vermoed dat half februari te ambitieus is. Er ligt genoeg basismateriaal, maar ik denk dat het goed is om *ook* tijd te investeren in onze kernboodschap die als leidraad of kapstok kan dienen.
5. Bredere klankbordgroep ~~half/eind februari~~ begin maart: eerste gevulde outline bespreken + nader huiswerk verdelen (wat moet nader uitgezocht of gecheckt worden, met wie is afstemming nodig);

6. Werkgroep~~begin~~ half maart: conceptversie bespreken, PM-en bekijken (wat kan later in een update gezet worden), plaatsing op rijksoverheid.nl bespreken
7. Per email half maart: definitief vaststellen van inhoud en teksten webpagina (actie allen).

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl |
Werkdagen ma-wo |

Van: 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>
Verzonden: Dinsdag, 27 Januari, 2026 09:56
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @minlnv.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: RE: Procesvoorstel voor samen maken van webpagina over Aziatische hoornaar

Goedemorgen 5.1.2e en nu ook goedemorgen Serkan,

Hierbij nogmaals een procesvoorstel (zie mail hieronder) voor hoe we met elkaar de komende weken een webpagina over de Aziatische hoornaar hopen te realiseren op Rijksoverheid.nl. Ik begrijp van 5.1.2e dat we jou, 5.1.2e namens DC hierbij mogen betrekken, fijn!

Met een kleine correctie: In mijn mail van gisteren heb ik een link meegestuurd naar een voorbeeldwebpagina van Rijksoverheid.nl. Zojuist begrijp ik van 5.1.2e dat de link die ik doorstuurde geen geschikt voorbeeld is, omdat het een losse website betreft (en niet een webpagina) en dat zijn blijkbaar twee heel verschillende zaken. Voor een juist voorbeeld van rijksoverheid.nl: Natuur en biodiversiteit | Rijksoverheid.nl

Ik zie jullie reacties tegemoet,
Met groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>
Verzonden: maandag 26 januari 2026 18:15
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
CC: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Procesvoorstel voor samen maken van webpagina over Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e, beste allen,

Binnen LVVN hebben 5.1.2e, 5.1.2e en ik met elkaar wat afstemming gehad over hoe we het maken/samenstellen van een landelijk webpagina over de Aziatische hoornaar kunnen organiseren. Van 5.1.2e begrijp ik dat jij met 5.1.2e en 5.1.2e vanuit de provincies al hard bezig zijn met de inhoud en teksten, heel fijn! Omdat er nog wel wat stappen en afstemming nodig zijn om half maart al de gewenste landelijke website te hebben, willen wij het volgende procesvoorstel aan jullie doen:

1. Vormen van een klein werkgroepje met 5.1.2e (namens of liever mét ook 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e – kun jij beide in c.c. meenemen?), 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e en iemand van onze directie Communicatie (5.1.2e die ingang heeft bij Rijksoverheid.nl (bij deze voltooid)

2. Per mail iedereen vult aan op deze processtappen: missen we nog stappen die we moeten zetten of kan het anders? (actie allen)
3. Werkgroep in eerste week van februari (nog in te plannen door 5.1.2e):
    1. Bespreken van eerste outline van inhoud en webtekst. (5.1.2e , kun je de voorzet van de provincies vooraf delen?)
    2. Bespreken welke vereisten/uitgangspunten gelden voor Rijksoverheid.nl en onze wensen (5.1.2e vragen ons hier vooraf over te informeren)
    3. Bespreken naar welke (betrouwbare) bronnen en websites willen we doorverwijzen op de website.
    4. Vaststellen welke experts/partijen/overheden willen we vragen om als klankbord mee te laten lezen op de inhoud en teksten van de website (zie voorstel in bijlage).
    5. Inventariseren openstaande acties en als huiswerk verdelen over de werkgroep.
4. Per email verder afstemmen van inhoud en teksten en openstaande acties (actie allen, deadline half februari)
5. Bredere klankbordgroep half/eind februari: eerste gevulde outline bespreken + nader huiswerk verdelen (wat moet nader uitgezocht of gecheckt worden, met wie is afstemming nodig);
6. Werkgroep begin maart: conceptversie bespreken, PM-en bekijken (wat kan later in een update gezet worden), plaatsing op rijksoverheid.nl bespreken
7. Per email half maart: definitief vaststellen van inhoud en teksten webpagina (actie allen).

En hier een link naar een voorbeeldpagina op Rijksoverheid.nl: https://www.transitieproefdiervrijeinnovatie.nl/

Met groet,
5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

	Beschikbare informatie per organisatie
	Beheerder informatie
	Provincie Noord-Brabant
	Provincie Noord-Brabant
	Provncie Noord-Brabant
	NVWA
	NVWA
	KAD
	EIS kenniscentrum insecten
	EIS kenniscentrum insecten
	EIS kenniscentrum insecten
	EIS kenniscentrum insecten
	EIS kenniscentrum insecten
	EIS kenniscentrum insecten
	NBV
	Wespenstichting
	Wespenstichting
	Wespenstichting
	Wespenstichting
	Wespenstichting
	Vespawatch
	Vespawatch
	Natuurpunt
	Rode kruis
	Gemeente Nijmegen
	Gemeente Steenbergen
	Gemeente Tilburg

organisatie		
	Link naar informatie	
	https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-landschap/biodiversiteit/invasieve-exo	
	https://www.brabant.nl/actueel/nieuws/aziatische-hoornaar-uitroeien-beheren/	
	https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-landschap/biodiversiteit/invasieve-exo	
	https://www.nvwa.nl/onderwerpen/aziatische-hoornaar	
	http://nvwa.nl/documenten/dier/dieren-in-de-natuur/exoten/risicobeoordelingen/fac	
	https://www.kad.nl/kennisbank/dierplagen/wespen/aziatische-hoornaar-vespa/	
	https://kenniscentruminsecten.nl/soorten/aziatische-hoornaars/	
	https://kenniscentruminsecten.nl/publicaties/hoe-verder-met-de-aziatische-hoorna	
	https://kenniscentruminsecten.nl/publicaties/herkenning-aziatische-hoornaar/	
	https://kenniscentruminsecten.nl/publicaties/folder-aziatische-hoornaar-2/	
	https://kenniscentruminsecten.nl/actueel/hoe-om-te-gaan-met-hoornaars/	
	https://kenniscentruminsecten.nl/publicaties/de-aziatische-hoornaar-in-nederland-	
	https://www.bijenhouders.nl/themas/aziatische-hoornaar/	
	https://wespenstichting.nl/beleidsnotitie-aziatische-hoornaar/	
	https://wespenstichting.nl/bedenkingen-bij-rapport-aziatische-hoornaar-jacques-va	
	https://wespenstichting.nl/kenniscentrum/wespensoorten/aziatische-hoornaar/	
	https://wespenstichting.nl/de-4-grootste-misverstanden-over-de-aziatische-hoorna	
	https://wespenstichting.nl/kenniscentrum/wespensoorten/aziatische-hoornaar/nes	
	https://www.vespawatch.be/	
	https://www.vespawatch.be/overview-eradication/#hoe-nest-melden	
	https://www.natuurpunt.be/soorten/insecten-ongewervelden/aziatische-hoornaar	
	https://www.rodekruis.nl/ehbo/ehbo-tips/hoornaarsteek/	
	https://www.nijmegen.nl/diensten/melden-aan-de-gemeente/ongedierte-melden/	
	https://gemeentewinkel.gemeente-steenbergen.nl/producten/de_aziatische_hoorn	
	https://www.tilburg.nl/gemeente/stad-en-dorpen/natuur/overlastgevende-dieren/	

Soort informatie	medium
Q&A	website
provinciaal beleid	website
provinciaal beleid	website
Soortinformatie	website
Soortinformatie	factsheet
Soortinformatie	website
Soortinformatie	website
Beleidsadvies	rapport
Soortinformatie	folder
Soortinformatie	folder
Beleidsadvies	website
Soortinformatie	rapport
soortinformatie, visie NBV, kastbescherming, opsporing en bestrijding	website, flyers
Beleidsadvies	blog
.	website
soortinformatie	website
.	website
.	website
beleid- en soortinformatie	website
informatie over nestbestrijding	website
Soortinformatie	website
Gezondheidsinfo	website
gemeentebeleid	website
gemeentebeleid	website
gemeentebeleid	website

	Informatie gericht op	Niveau
	Inwoners	Provinciaal
	Imkers	Provinciaal
	Inwoners	Provinciaal
	inwoners	Landelijk
	inwoners	Landelijk
	inwoners	Landelijk
	Inwoners	Landelijk
	overheden	Landelijk
	Inwoners	Landelijk
	Inwoners	Landelijk
	Inwoners	Landelijk
	Overheden	Landelijk
	inwoners/imkers	Landelijk
	inwoners/overheden	Landelijk
	inwoners/overheden	Landelijk
	Inwoners	Landelijk
	Inwoners	Landelijk
	Inwoners	Landelijk
	Inwoners	Vlaanderen
	Inwoners	Vlaanderen
	Inwoners	Vlaanderen
	Inwoners	landelijk
	Inwoners	Gemeente
	Inwoners	Gemeente
	Inwoners	Gemeente

To: [redacted] [redacted]@noord-holland.nl]; [redacted] [redacted]@noord-holland.nl]; [redacted] [redacted]@noord-holland.nl]
Cc: [redacted]@noord-holland.nl]
From: [redacted]
Sent: Thur 3/12/2026 9:40:01 AM
Subject: RE: Provincie Utrecht geeft bestrijding van 'onuitroeibare' wesp op
Received: Thur 3/12/2026 9:40:04 AM

Heetgebakerde Aziatische hoornaar rukt op in de Noordkop. 'Ze komen met honderden op je af en vele steken kunnen dodelijk zijn voor een mens' | Noordhollands Dagblad

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]@noord-holland.nl | werkzaam op ma/di/do/vr

Provincie Noord-Holland

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 12 maart 2026 09:57
Aan: [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>; [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>; [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: Provincie Utrecht geeft bestrijding van 'onuitroeibare' wesp op

Provincie Utrecht geeft bestrijding van 'onuitroeibare' wesp op (2)

WOENSDAG 11 MAART 2026

UTRECHT (ANP) - De provincie Utrecht bouwt de bestrijding van de Aziatische hoornaar af. De provincie liet de afgelopen jaren actief nesten opsporen en verwijderen, maar desondanks is het aantal nesten explosief toegenomen: van zeven in 2023 naar bijna vijfhonderd vorig jaar. "Er zijn inmiddels zoveel van deze invasieve wespen aanwezig, dat uitroeien niet meer mogelijk is", aldus de provincie.

Utrecht gaat net als andere provincies in het zuiden en midden van Nederland over op een "gerichte aanpak". Gelderland, Limburg, Noord-Brabant, Noord-Holland, Zeeland en Zuid-Holland concludeerden eerder al dat het niet meer lukt om de Aziatische hoornaar uit te roeien.

De provincie Utrecht laat dit jaar wel nog nesten weghalen bij onder meer campings, speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden en recreatiegebieden. Daarna draagt de provincie dat over aan gemeenten. In en om Natura 2000-gebieden blijft Utrecht de wespen wel bestrijden, omdat ze een gevaar vormen voor de biodiversiteit.

Het Utrechtse college verwacht dat de kosten in 2027 oplopen naar ruim een half miljoen euro als het zo doorgaat. "En dat zonder zicht op succesvolle uitroeiing. De kosten van de bestrijding wegen niet meer op tegen de (biodiversiteits)baten."

De Aziatische hoornaar werd in 2017 voor het eerst in Nederland gezien. Volgens de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) is de wesp schadelijk voor honingbijen, hommelsoorten en andere bestuivende insecten en daarmee een gevaar voor de biodiversiteit. De kans dat mensen worden gestoken door een (Aziatische) hoornaar is veel kleiner dan dat dat door een gewone wesp gebeurt, aldus de NVWA. "Hoornaars komen namelijk niet af op zoetigheid en eten." Een steek is alleen gevaarlijk als iemand hiervoor allergisch is.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]@noord-holland.nl | werkzaam op ma/di/do/vr

Provincie
Noord-Holland

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 6/22/2026 1:18:06 PM
Subject: RE: Rode draad terugkoppeling gph 5.1.2e 24-6
Received: Mon 6/22/2026 1:18:20 PM

Ah-ha! Interessant om te volgen! Zet je deze er even bij voor de meeting met 5.1.2e woensdag? Ben heel benieuwd. Zou wel dé oplossing zijn om de meldingen te monitoren inderdaad voor gemeenten. Super! 26 juni weten we hier dus meer over?

Oh en ik had even gezocht op de andere provinciale websites. Ze hebben inderdaad wel echt flink wat meer informatie over de hoornaar op hun website staan. Goed voor mij en mijn communicatiecollega's om ons hier even over te beraden. De vraag is in hoeverre wij als provincie een taak hebben om inwoners te informeren over de hoornaar in het algemeen (wat zij veel op hun websites doen) of dat ons doel vooral is: informeren wat je moet doen als je een nest vindt. Mijn collega's zullen ongetwijfeld een afweging hebben gemaakt toen zij slechts een alinea plaatsten op de pagina invasieve exoten i.p.v. een hele pagina aan de hoornaar wijden. Dus ik leg het morgen even bij mijn collega's van communicatie natuur neer. □*

Ter info voor jou hier even kort wat voorbeelden van onze zuiderburen die we (deels) zouden kunnen meenemen:

1. Een aanvulling van een alinea op onze website zoals dit op de website van Limburg lijkt me een prima plan:

Wat streven we in Limburg na?

De provincie Limburg volgt het landelijke beleid en erkent dat volledige uitroeiing niet meer haalbaar is. De soort is inmiddels in grote delen van het land aanwezig. Daarom ligt de focus niet op het stoppen van de verspreiding, maar op het beperken van risico's voor de biodiversiteit. De provincie neemt de verantwoordelijkheid voor het bestrijden van de Aziatische hoornaar in natuurgebieden waar deze een bedreiging kan vormen voor inheemse insectensoorten. Gemeenten zijn het eerste aanspreekpunt als het gaat om overlast voor inwoners.

Alleen de laatste zin is voor nu nog iets te voorbarig natuurlijk. Maar Limburg heeft bv wel een uitgebreide FAQ op hun pagina erbij staan. Dit zouden we kunnen overwegen.

2. Brabant heeft deze alinea op de website staan. Vind ik ook geen slechte richtlijn voor komende jaren.

2. **Het uitwerken van een gezamenlijke aanpak**

Met ingang van 2026 bestrijdt de provincie alleen nog nesten die een concreet gevaar vorme biodiversiteit. De provincie doet vanaf 2026 een beroep op andere belanghebbende partijen. sterke groei van het aantal hoornaars lukt het de provincie niet meer om alle nesten op te sp verwijderen. Dat hoeft ook niet, want niet elk nest zorgt voor overlast. Daarom werkt de provi landelijke en provinciale organisaties aan een gezamenlijke aanpak. Dit doen we onder ande gemeentes en imkers, zodat inwoners in Brabant zo min mogelijk last ervaren van de geelpoothoornaar en we de biodiversiteit beschermen.

3. Zeeland heeft iets van gelijke strekking. Ze benoemen wel heel bewust de afbouw en de overgangsfase van afbouwen.

Hoe nu verder?

In 2025 blijven we ons inzetten. Dit houdt in dat er nog veel van de gemelde nesten laten verwijderen op onze kosten. We bouwen de financiële steun en onze rol dit jaar en in 2026 stapsgewijs af. Ander overheden en belanghebbenden hebben de keuze om de verantwoordelijkheid voor de nestbestrijding op te pakken. Deze afbouw in stappen creëert tijd voor een goede voorbereiding.

Zoals in het plan Aanpak exotenbestrijding uit 2021 is afgesproken neemt en houdt Provincie Zeeland een coördinerende rol in de bestrijding van invasieve exoten. Daarnaast kan met de verschillende partijen kennis en ervaring over de aanpak en de Aziatische hoornaar worden gedeeld. In 2025 proberen wij nog op zoveel mogelijk nestmeldingen te reageren en deze nesten

Nou goed, genoeg denkvoer dus. We spreken mekander!! Groet!

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 22 juni 2026 14:05
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Rode draad terugkoppeling gph 5.1.2e 24-6

Wat ik net zei over de inzet van Bij12 blijkt niet te kloppen. Ik krijg namelijk net een agendabundel voor AAC LG 26 juni doorgestuurd waarin wordt voorgesteld dat BIJ12 gaat helpen bij het uitrollen van een landelijke exotenapp (die prov. Drenthe en Groningen al gebruiken maar die dus wordt uitgebreid).

Ik weet er verder niks van maar lijkt wel tegemoet te komen aan wens van gemeenten □*

5.1.2e

het voorkomen van invasieve exoten. De informatiepositie van provincies en andere terreinbeheerders is daardoor versnipperd en sterk afhankelijk van individuele projecten. Dit belemmert tijdige signalering én een adequate, gezamenlijke respons. Ook leidt dit tot slecht afgestemde bestrijdingsacties en een verspilling van middelen. Momenteel werken de provincie Groningen, Drenthe en de Gemeente Groningen gezamenlijk aan een meta-versie van een gezamenlijke exotenapp, maar omdat diverse instanties en bedrijven al bij ons hebben aangeklopt voor een landelijke versie van dit systeem is het logisch om dit systeem landelijk te gaan uitrollen. Daarbij is dit een innovatie die ervoor kan gaan zorgen dat Nederland koploper kan worden met betrekking tot de informatievoorziening rondom exotenbestrijding in Europa.

Een landelijke versie van dit platform maakt het mogelijk om:

ruik

- **Eén centraal, actueel en uniform overzicht** te krijgen van alle bekende vindplaatsen van exoten in Nederland, inclusief verspreidingsdynamiek.
- **Alle bestrijdingsacties te documenteren**, inclusief gebruikte methoden, kosten, mate van succes en eventuele terugkeer van soorten. Dit maakt effectmonitoring en vergelijking tussen regio's en de effectiviteit van bestrijdingsacties mogelijk.
- **Beheerorganisaties beter te laten samenwerken**, doordat zij direct kunnen zien waar anderen actief zijn. Dit voorkomt dubbel werk, vergroot de efficiëntie en verkleint de kans dat exoten zich van het ene beheersgebied naar het andere verplaatsen.
- **Standaardisatie van definities, methodieken en datakwaliteit** te realiseren, waardoor bestuurlijke rapportages betrouwbaarder en vergelijkbaar worden.
- **Sneller te reageren op nieuwe introducties,** doordat signalen vanuit de invoerapp direct in de landelijke database terechtkomen.

De app is laagdrempelig in gebruik en geschikt voor terreinbeheerders, aannemers, vrijwilligers en handhavers. Ook de samenwerking met waterschappen en gemeenten is van groot belang. Enkele waterschappen hebben al aangegeven geïnteresseerd te zijn in de app. De kosten voor landelijke opschaling worden geschat op €500.000, waarbij de betrokken provincies zien dat er breed draagvlak is voor deze aanpak.

De landelijke exotenapp sluit direct aan op de inzet van het coalitieakkoord om natuurgebieden te herstellen door een gebiedsgerichte aanpak van invasieve exoten. Een centraal registratiesysteem maakt dit mogelijk doordat verspreiding, risico's en bestrijdingsresultaten overal in Nederland uniform worden bijgehouden. Daarmee ondersteunt het platform de oproep uit het akkoord om overheden nauwer te laten samenwerken; exoten trekken zich immers niets aan van provincie- of gemeentegrenzen. Bovendien sluit de app aan bij de wens tot centralisatie en standaardisatie. Zonder een uniforme landelijke database blijven provincies achterop in kennis en monitoring. Met deze app wordt die achterstand weggewerkt en wordt de landelijke exotenaanpak aantoonbaar effectiever, consistenter en toekomstbestendiger.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 22 juni 2026 13:38
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Onderwerp: Rode draad terugkoppeling gph 5.1.2e 24-6

Hi 5.1.2e,

Zoals zojuist besproken bijgevoegd de punten die we even met 5.1.2e moeten bespreken/neer moeten leggen.
Thanks voor je tijd weer net en tot woensdag!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
M: + 5.1.2e | 5.1.2e@noord-holland.nl | vrij op vrijdag in de even weken

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Wat streven we in Limburg na?

De provincie Limburg volgt het landelijke beleid en erkent dat volledige uitroeiing niet meer haalbaar is. De soort is inmiddels in grote delen van het land aanwezig. Daarom ligt de focus niet op het stoppen van de verspreiding, maar op het beperken van risico's voor de biodiversiteit. De provincie neemt de verantwoordelijkheid voor het bestrijden van de Aziatische hoornaar in natuurgebieden waar deze een bedreiging kan vormen voor inheemse insectensoorten. Gemeenten zijn het eerste

2. **Het uitwerken van een gezamenlijke aanpak**

Met ingang van 2026 bestrijdt de provincie alleen nog nesten die een concreet gevaar vormen voor de biodiversiteit. De provincie doet vanaf 2026 een beroep op andere belanghebbende partijen. Door de sterke groei van het aantal hoornaars lukt het de provincie niet meer om alle nesten op te sporen en te verwijderen. Dat hoeft ook niet, want niet elk nest zorgt voor overlast. Daarom werkt de provincie met landelijke en provinciale organisaties aan een gezamenlijke aanpak. Dit doen we onder andere met gemeentes en imkers, zodat inwoners in Brabant zo min mogelijk last ervaren van de

Voorstel 3: Landelijke exotenapp en centrale database (0,5 miljoen door provincies)

Op dit moment ontbreekt een landelijk uniform systeem voor het registreren, volgen en analyseren van het voorkomen van invasieve exoten. De informatiepositie van provincies en andere terreinbeheerders is daardoor versnipperd en sterk afhankelijk van individuele projecten. Dit belemmert tijdige signalering én een adequate, gezamenlijke respons. Ook leidt dit tot slecht afgestemde bestrijdingsacties en een verspilling van middelen. Momenteel werken de provincie Groningen, Drenthe en de Gemeente Groningen gezamenlijk aan een meta-versie van een gezamenlijke exotenapp, maar omdat diverse instanties en bedrijven al bij ons hebben aangeklopt voor een landelijke versie van dit systeem is het logisch om dit systeem landelijk te gaan uitrollen. Daarbij is dit een innovatie die ervoor kan gaan zorgen dat Nederland koploper kan worden met betrekking tot de informatievoorziening rondom exotenbestrijding in Europa.

Een landelijke versie van dit platform maakt het mogelijk om:

ruik

- **Eén centraal, actueel en uniform overzicht** te krijgen van alle bekende vindplaatsen van exoten in Nederland, inclusief verspreidingsdynamiek.
- **Alle bestrijdingsacties te documenteren**, inclusief gebruikte methoden, kosten, mate van succes en eventuele terugkeer van soorten. Dit maakt effectmonitoring en vergelijking tussen regio's en de effectiviteit van bestrijdingsacties mogelijk.
- **Beheerorganisaties beter te laten samenwerken**, doordat zij direct kunnen zien waar anderen actief zijn. Dit voorkomt dubbel werk, vergroot de efficiëntie en verkleint de kans dat exoten zich van het ene beheersgebied naar het andere verplaatsen.
- **Standaardisatie van definities, methodieken en datakwaliteit** te realiseren, waardoor bestuurlijke rapportages betrouwbaarder en vergelijkbaar worden.
- **Sneller te reageren op nieuwe introducties**, doordat signalen vanuit de invoerapp direct in de landelijke database terechtkomen.

De app is laagdrempelig in gebruik en geschikt voor terreinbeheerders, aannemers, vrijwilligers en handhavers. Ook de samenwerking met waterschappen en gemeenten is van groot belang. Enkele waterschappen hebben al aangegeven geïnteresseerd te zijn in de app. De kosten voor landelijke opschaling worden geschat op €500.000, waarbij de betrokken provincies zien dat er breed draagvlak is voor deze aanpak.

De landelijke exotenapp sluit direct aan op de inzet van het coalitieakkoord om natuurgebieden te herstellen door een gebiedsgerichte aanpak van invasieve exoten. Een centraal registratiesysteem maakt dit mogelijk doordat verspreiding, risico's en bestrijdingsresultaten overal in Nederland uniform worden bijgehouden. Daarmee ondersteunt het platform de oproep uit het akkoord om overheden nauwer te laten samenwerken; exoten trekken zich immers niets aan van provincie- of gemeentegrenzen. Bovendien sluit de app aan bij de wens tot centralisatie en standaardisatie. Zonder een uniforme landelijke database blijven provincies achterop in kennis en monitoring. Met deze app wordt die achterstand weggewerkt en wordt de landelijke exotenaanpak aantoonbaar effectiever,

Hoe nu verder?

In 2025 blijven we ons inzetten. Dit houdt in dat er nog veel van de gemelde nesten laten verwijderen op onze kosten. We bouwen de financiële steun en onze rol dit jaar en in 2026 stapsgewijs af. Ander overheden en belanghebbenden hebben de keuze om de verantwoordelijkheid voor de nestbestrijding op te pakken. Deze afbouw in stappen creëert tijd voor een goede voorbereiding.

Zoals in het plan Aanpak exotenbestrijding uit 2021 is afgesproken neemt en houdt Provincie Zeeland een coördinerende rol in de bestrijding van invasieve exoten. Daarnaast kan met de verschillende partijen kennis en ervaring over de aanpak en de Aziatische hoornaar worden gedeeld. In 2025 proberen wij nog op zoveel mogelijk nestmeldingen te reageren en deze nesten

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 11/18/2025 12:42:11 PM
Subject: RE: s.v.z. Aziatische hoornaar
Received: Tue 11/18/2025 12:42:23 PM

Hi 5.1.2e ,

Dank voor de snelle reactie. Het zou mooi zijn als dat gaat lukken, zodat we onze wethouder voor het kerstreces kunnen informeren. Succes en we zien de brief tegemoet.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 18 november 2025 13:31
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: s.v.z. Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

We versturen op korte termijn (deze of volgende week) een brief aan gemeenten over de aanpak voor volgend jaar.

Groet,
5.1.2e

5.1.2e <5.1.2e@haarlemmermeer.nl>
Verstuurd: dinsdag, november 18, 2025 12:19:37 p.m.
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Onderwerp: s.v.z. Aziatische hoornaar

Hi 5.1.2e en 5.1.2e ,

We hebben elkaar in juni 2025 gesproken over de Aziatische hoornaar. Als ik mij niet vergis is er daarna geen informatie meer gedeeld vanuit de provincie en de provinciale website (Invasieve exoten) is nog niet bijgewerkt. Kunnen jullie een update geven over de s.v.z. rondom de bestrijding van Aziatische hoornaar? Meer specifiek: of er een beleidskeuze/plan van aanpak is voor 2026 e.v. en of de ondersteuning aan dhr. 5.1.2e wordt doorgezet in 2026? We krijgen veel meldingen/vragen vanuit inwoners en willen ook graag onze wethouder informeren.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl
Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

****
****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

****
****

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

****
****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

****
****

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 6/18/2026 9:54:49 AM
Subject: RE: Samenwerking
Received: Thur 6/18/2026 9:55:05 AM

Hey,

Ik kom nog even in de lucht voor een afspraak hoor. Maar zit toevallig bij een webinar, met een wellicht interessante optie voor een bestaand netwerk:

VNG

VNG Gemeentelijk Netwerk Natuur & Groen (GNNG)

- Met gemeenten onderling doorpraten over de NHV? Dat kan in het Gemeentelijk Netwerk Natuur en Groen (GNNG) van de VNG. Het GNNG is bedoeld voor beleidsmedewerkers natuur/groen en stadsecologen.
- Thema's die aan bod komen naast de EU-natuurherstelverordening zijn bijvoorbeeld basiskwaliteit natuur (BKN), soortenmanagementplannen (SMP's), ecologisch bermbeheer, data&monitoring van biodiversiteit, natuurinclusief bouwen, etc.
- **Bijeenkomsten in 2026 (digitaal, 1,5 uur):**
  30 juni, 24 september, 29 oktober, 3 december.
- **Aanmelden?**
  Mail naar 5.1.2e @vng.nl o.v.v "Aanmelding GNNG"

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e
Team Openbare Ruimte

gemeente DEN HELDER

Telefoon : 5.1.2e

e-mail : 5.1.2e @denhelder.nl

bezoekadres : Willemsoord 66, Den Helder

postadres : Postbus 36, 1780 AA Den Helder

www : https://www.denhelder.nl

Facebook : gemeentedenhelder

Kijk ook eens op www.bomenzijnbelangrijk.nl

Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 12 juni 2026 17:23
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @denhelder.nl>
Onderwerp: Re: Samenwerking

Hoi 5.1.2e ,

Bedankt voor je mail. Ik had deze reacties gelukkig aan zien komen, het roept bij sommigen veel emoties op.. Het is ook niet gek dat gemeenten zich zorgen maken, maar wel belangrijk om genuanceerd ernaar te blijven kijken.

De oproep om samenwerking en coördinatie is inderdaad duidelijk, als je hier een keer over wilt doorpraten dan graag!
Volgende week dinsdag of vrijdag heb ik bijvoorbeeld tijd? Laat maar weten.

Groet,

5.1.2e .1.2e

Provincie Noord-Holland – 5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @denhelder.nl>
Verzonden: donderdag 11 juni 2026 17:26
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Samenwerking

Hallo 5.1.2e ,

Ik mail je naar aanleiding van de bijeenkomst gisteren.

Ik ging er redelijk neutraal naartoe, en schrok in eerste instantie best van de reacties uit de zaal op het beleid van de Provincie. Zojuist heb ik het artikel in De Levende Natuur gelezen, dat gaf toch weer een genuanceerder beeld. Ik heb verder geen onderzoek gedaan, en kan dus ook niet bepalen wie gelijk heeft.

Maar ik zag wel een hele duidelijke vraag naar samenwerking en coördinatie. Ik zie hierin kansen, niet alleen op het gebied van de geelpoothoornaar, maar ook voor andere invasieve exoten of hele andere thema's op het gebied van groen.

En daar zou ik het graag eens over hebben. Want het is echt zonde als gemeentes het wiel telkens zelf moeten uitvinden. De "afdeling" riool is aardig aan het samenwerken met Rioned. Zo'n soort platform is er naar mijn weten niet voor groen, maar dat zou wel een enorme meerwaarde kunnen hebben. Wellicht kunnen we elkaar hierbij helpen?

Vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

PS. Deze mail is geschreven op mijn mobiel en wellicht dus wat korter dan gebruikelijk

Kijk ook eens op www.bomenzijnbelangrijk.nl
Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de beoogde geadresseerde. Mocht u dit bericht bij vergissing hebben ontvangen, wilt u mij dit dan meteen laten weten en het bericht (inclusief eventueel meegezonden bijlagen) uit uw postbus verwijderen? Stuur in dat geval de tekst van het bericht ook niet door.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e @belcombinatie.nl[5.1.2e @belcombinatie.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 5/26/2026 9:11:49 PM
Subject: Re: Save the date - bijeenkomst geelpoothoornaar
Received: Tue 5/26/2026 9:12:06 PM

Dag 5.1.2e
Hierbij de gegevens van de contactpersoon BEL gemeenten 5.1.2e @belcombinatie.nl

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e ; Let's make it a better place! □*

Op di 26 mei 2026 om 11:57 schreef 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>

De locatie is het Amfitheater op het provinciekantoor aan het Houtplein, Haarlem.
Dit is de ruimte op de eerste verdieping als je de trap omhoog neemt bij de receptie.

Goedemiddag allen,

Graag nodig ik jullie uit voor een bijeenkomst over de geelpoothoornaar. Idee van deze bijeenkomst is om kennisdeling en samenwerking te stimuleren, en huidige en toekomstige aanpak te bespreken. De locatie en agenda/programma volgen later.

Vraag: zouden jullie aan mij willen laten weten welke contactpersonen jullie bij andere gemeenten kennen, zodat ik deze kan uitnodigen? Bedankt!

Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @Velsen.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 6/8/2026 10:35:21 AM
Subject: RE: Save the date - bijeenkomst geelpoothoornaar
Received: Mon 6/8/2026 10:35:30 AM

Hoi 5.1.2e ,

Wij hebben de uitnodiging via 5.1.2e ontvangen.
Is de locatie al bekend? Dan kijken we of er vanuit Velsen iemand kan aansluiten.

Bedankt alvast!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e .

5.1.2e
Domein Fysieke Leefomgeving

Gemeente Velsen
Dudokplein 1, 1971 EN IJmuiden
Postbus 465, 1970 AL IJmuiden

5.1.2e @velsen.nl
5.1.2e

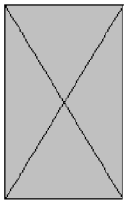

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e < 5.1.2e @velsen.nl> **Namens** 5.1.2e .1.2e
Verzonden: donderdag 4 juni 2026 11:38
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: FW: Save the date - bijeenkomst geelpoothoornaar
Tijd: woensdag 10 juni 2026 13:00-16:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Volgt

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 1 mei 2026 15:36
Aan: 5.1.2e .1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e @huizen.nl; 5.1.2e - NBV; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; De Hoornaarverwijderaar 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e @bijenhouders.nl; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e , 5.1.2e ; 5.1.2e @alkmaar.nl; 5.1.2e @medemblik.nl; 5.1.2e @purmerend.nl; 5.1.2e @debuch.nl
Onderwerp: FW: Save the date - bijeenkomst geelpoothoornaar
Tijd: woensdag 10 juni 2026 13:00-16:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Volgt

Hi beiden,

Ik ga hier een uurtje heen. Ik heb promotie later op de dag in Amsterdam.
Groet,
5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 1 mei 2026 14:07
Aan: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e @huizen.nl; 5.1.2e - NBV; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; De Hoornaarverwijderaar; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e @bijenhouders.nl; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e , 5.1.2e ; 5.1.2e @alkmaar.nl; 5.1.2e @medemblik.nl; 5.1.2e @purmerend.nl; 5.1.2e @debuch.nl
Onderwerp: FW: Save the date - bijeenkomst geelpoothoornaar
Tijd: woensdag 10 juni 2026 13:00-16:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Volgt

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: Vrijdag, 24 April, 2026 12:36
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @telfort.nl> 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e Hoornaarverwijderaar < 5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e @bijenhouders.nl < 5.1.2e @bijenhouders.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e @alkmaar.nl < 5.1.2e @alkmaar.nl>; 5.1.2e @medemblik.nl < 5.1.2e @medemblik.nl>; 5.1.2e @purmerend.nl < 5.1.2e @purmerend.nl>; 5.1.2e @debuch.nl < 5.1.2e @debuch.nl>
Onderwerp: Save the date - bijeenkomst geelpoothoornaar
Wanneer: Wo 10-6-2026 13:00 - 16:00
Waar: Volgt

Goedemiddag allen,

Graag nodig ik jullie uit voor een bijeenkomst over de geelpoothoornaar. Idee van deze bijeenkomst is om kennisdeling en samenwerking te stimuleren, en huidige en toekomstige aanpak te bespreken. De locatie en agenda/programma volgen later.

Vraag: zouden jullie aan mij willen laten weten welke contactpersonen jullie bij andere gemeenten kennen, zodat ik deze kan uitnodigen? Bedankt!

Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De Gemeente Velsen sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht. De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Mocht u dit bericht bij vergissing ontvangen hebben dan wordt u verzocht de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen. Indien u niet de geadresseerde bent noch een geautoriseerde medewerker die kennis mag nemen van berichten voor de geadresseerde, mag u het bericht niet openbaar maken of op enige wijze verspreiden of vermenigvuldigen. ----------disclaimer----------

To: [redacted] [redacted]@noord-holland.nl]
From: [redacted]
Sent: Tue 6/2/2026 11:50:42 AM
Subject: RE: Save the date - bijeenkomst geelpoothoornaar
Received: Tue 6/2/2026 11:50:54 AM

Hey [redacted],

Wat leuk zo treffen wij elkaar weer, alles goed?
Ik heb de uitnodiging doorgestuurd maar misschien handig hen in je bestand op te nemen, zij zouden het op prijs stellen als ze meegenomen worden in correspondentie en uitnodiging:
[redacted]@staatsbosbeheer.nl
[redacted]@belcombinatie.nl
[redacted]@hilversum.nl
[redacted]@belcombinatie.nl

Staatsbos wordt natuurlijk in de N2000 aanpak meegenomen maar hem was niet bekend wat daar nu precies de afspraken zijn en hoe dit opgepakt wordt. Misschien handig de brief die is uitgegaan, ken ik niet, over overheveling van taken te delen voorafgaand aan de bijeenkomst?

Groet aan jou en andere collega's □*

[redacted]
Gemeente Huizen
afdeling Omgeving | Postbus 5 - 1270 AA Huizen |T [redacted]
[redacted]@huizen.nl;www.huizen.nl

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 26 mei 2026 11:57
Aan: [redacted] - NBV; [redacted]; [redacted]; De Hoornaarverwijderaar; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]@bijenhouders.nl; [redacted]; [redacted]; [redacted]@alkmaar.nl; [redacted]@medemblik.nl; [redacted]@purmerend.nl; [redacted]@debuch.nl
CC: [redacted]@duoplus.nl; [redacted]@amstelveen.nl; [redacted]@sed-wf.nl; [redacted]@landsmeer.nl; [redacted]@amstelveen.nl; [redacted]@denhelder.nl; [redacted]; [redacted]@haarlem.nl; [redacted]; [redacted]; [redacted]@dijkenwaard.nl; [redacted]; [redacted]@belcombinatie.nl; [redacted]@hilversum.nl; [redacted]@beverwijk.nl; [redacted]@velsen.nl; [redacted]@wijdemeren.nl; [redacted]@hoorn.nl; [redacted]@bloemendaal.nl; [redacted]@heemstede.nl; [redacted]@zandvoort.nl; [redacted]@wormerland.nl; [redacted]@waterland.nl; [redacted]@oostzaan.nl; [redacted]@edam-volendam.nl; [redacted]@stedebroec.nl; [redacted]@opmeer.nl; [redacted]@koggenland.nl; [redacted]@texel.nl; [redacted]@schagen.nl; [redacted]@hollandskroon.nl; [redacted]@dewespenverdelger.nl; [redacted]
Onderwerp: Save the date - bijeenkomst geelpoothoornaar
Tijd: woensdag 10 juni 2026 13:00-16:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Amfitheater Houtplein, Haarlem

De locatie is het Amfitheater op het provinciekantoor aan het Houtplein, Haarlem.
Dit is de ruimte op de eerste verdieping als je de trap omhoog neemt bij de receptie.

Goedemiddag allen,

Graag nodig ik jullie uit voor een bijeenkomst over de geelpoothoornaar. Idee van deze bijeenkomst is om

kennisdeling en samenwerking te stimuleren, en huidige en toekomstige aanpak te bespreken. De locatie en agenda/programma volgen later.

Vraag: zouden jullie aan mij willen laten weten welke contactpersonen jullie bij andere gemeenten kennen, zodat ik deze kan uitnodigen? Bedankt!

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.
Aan de inhoud van deze mail en bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Alleen schriftelijke correspondentie uitgaande en ondertekend door het bevoegde bestuursorgaan bindt de gemeente.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 6/1/2026 9:28:56 AM
Subject: RE: Save the date - bijeenkomst geelpoothoornaar
Received: Mon 6/1/2026 9:28:59 AM

Hi 5.1.2e ,

Thanks voor het delen. Ik denk dat het zeker een goed idee is om communicatie te bespreken, maar loop wel tegen een aantal dingen aan. Communicatie hoeft niet per se te wachten tot het beleid 100% af is. Ik denk dat het meedenken van gemeenten en bestrijders juist heel waardevol is om het beleid begrijpelijk te maken voor de inwoner. Maar ik wil voorkomen dat we een gesprek voeren over communicatie terwijl er nog te veel onduidelijk is en niemand weet wie waarvoor verantwoordelijk wordt.

Daarom ben ik benieuwd:

1. In welke stap van het proces zitten we nu? Welke afspraken bestaan al met gemeenten?
2. Welke verwachtingen hebben wij als provincie van gemeenten? Moeten zij straks dus de bestrijding gaan organiseren? En wij krijgen dan een meer coördinerende rol? Pas als die rolverdeling vaststaat kun je pas echt goed nadenken over wat er nodig is in de communicatie
3. Wat voor sentiment verwacht je op de bijeenkomst? Kan me voorstellen dat de gemeenten misschien niet staan te springen om de bestrijding over te nemen? Of is dat een te vlugge conclusie?
4. Wat is de tijdlijn? Wanneer moet de nieuwe rolverdeling in werking gaan? En wanneer moeten we dus echt gaan communiceren richting inwoners?
5. Welke mensen staan nu op de lijst met genodigden? Beleidsmedewerkers gemeenten, bestrijders, ook imkerverenigingen/vertegenwoordigers? En ik vroeg me af of er ook andere communicatiemensen uitgenodigd zijn? En is de verdeling van de werkgroepen op de dag zelf willekeurig of naar rol?
6. Wat is het doel van het communicatie-onderdeel? Willen we ophalen wat gemeenten nodig hebben, of willen we juist richting geven aan een gezamenlijke communicatiestrategie? Dat laatste kan dus echt pas als er wat meer duidelijkheid is over de rolverdeling, dus lijkt me beter in een later stadium.

Ik schat in (nog zonder jouw antwoorden op bovenstaande te weten natuurlijk) dat het het handigste is om ons met het 'groepje communicatie' te buigen over ophalen wat gemeenten nodig hebben van de provincie en andersom, waar men risico's ziet, en welke rolverdeling logisch voelt.

Lijkt me handig om bovenstaande vragen even kort te bespreken met elkaar. Ben namelijk ook benieuwd wat jouw verwachtingen van mij zijn op de dag zelf. Ik zie dat je vanmiddag nog wat ruimte hebt. Ik schiet wel even wat in als dat uitkomt.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 28 mei 2026 13:11
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Save the date - bijeenkomst geelpoothoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Het programma is ongeveer als volgt:
13:10-13:45 introductie en presentatie provincie over beleid
13:45-14:15 presentatie bestrijder over aanpak praktijk
14:15-14:30 pauze
14:30-15:30 interactief deel (dit moet nog worden uitgewerkt..)
15:30-16:00 afsluiting

Het idee is om bij het interactieve deel in groepjes uit elkaar te gaan met relevant onderwerpen/vragen zodat

men in gesprek met elkaar kan, en dan bespreken we dat daarna nog even. Mijn idee was dat we 1 of 2 groepjes kunnen laten nadenken over communicatie, bijvoorbeeld wat is er nodig om inwoners te informeren, wat doen gemeenten en wat doet provincie, etc.

Misschien wil jij hierover nadenken?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: Woensdag, 27 Mei, 2026 10:20
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Save the date - bijeenkomst geelpoothoornaar

Hi 5.1.2e ,

Wat fijn dat het doorgaat en je een ruimte hebt kunnen vinden. Is er al meer duidelijk over de agenda/de onderwerpen die we gaan behandelen? En wat de gewenste uitkomst na de dag is?

Ik wil kijken of we misschien iets op socials kunnen delen over deze bijeenkomst, dat we laten zien dat we ermee bezig zijn. Maar dat ligt eraan wat we gaan bespreken en of er echt uitkomsten zijn. Anders scheppen we misschien wat valse hoop. □*

Laat maar weten of je een beetje een idee hebt van de inhoud. Dan kunnen we misschien nadenken over of er een communicatiekans/optie aan vast kan zitten of dat we beter even kunnen wachten tot er meer helder is.

Thanks vast!

Groet,

5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 26 mei 2026 11:57
Aan: 5.1.2e - NBV; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; De Hoornaarverwijderaar; 5.1.2e ; 5.1.2e , 5.1.2e ; 5.1.2e @bijenhouders.nl; 5.1.2 5.1.2e ; 5.1.2e , 5.1.2e ; 5.1.2e @alkmaar.nl; 5.1.2e @medemblik.nl; 5.1.2e @purmerend.nl; 5.1.2e @debuch.nl
CC: 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e @sed-wf.nl; 5.1.2e @landsmeer.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e @denhelder.nl; 5.1.2e 5.1 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e @haarlem.nl; 5.1.2e @huizen.nl; 5.1.2 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e @dijkenwaard.nl; 5.1.2e , 5.1.2e ; 5.1.2e @belcombinatie.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e @velsen.nl; 5.1.2e @wijdemeren.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @bloemendaal.nl; 5.1.2e @heemstede.nl; 5.1.2e @zandvoort.nl; 5.1.2e @wormerland.nl; 5.1.2e @waterland.nl; 5.1.2e @oostzaan.nl; 5.1.2e @edam-volendam.nl; 5.1.2e @stedebroec.nl; 5.1.2e @opmeer.nl; 5.1.2e @koggenland.nl; 5.1.2e @texel.nl; 5.1.2e @schagen.nl; 5.1.2e @hollandskroon.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @dewespenverdelger.nl; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Save the date - bijeenkomst geelpoothoornaar
Tijd: woensdag 10 juni 2026 13:00-16:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Amfitheater Houtplein, Haarlem

De locatie is het Amfitheater op het provinciekantoor aan het Houtplein, Haarlem.

Dit is de ruimte op de eerste verdieping als je de trap omhoog neemt bij de receptie.

Goedemiddag allen,

Graag nodig ik jullie uit voor een bijeenkomst over de geelpoothoornaar. Idee van deze bijeenkomst is om kennisdeling en samenwerking te stimuleren, en huidige en toekomstige aanpak te bespreken. De locatie en agenda/programma volgen later.

Vraag: zouden jullie aan mij willen laten weten welke contactpersonen jullie bij andere gemeenten kennen, zodat ik deze kan uitnodigen? Bedankt!

Vriendelijke groet,

5.1.2e .1.2e

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 6/22/2026 6:32:02 AM
Subject: RE: Stukken bijeenkomst hoornaar
Received: Mon 6/22/2026 6:32:12 AM

Ha 5.1.2e ,

Dat is zeker een goed idee. Misschien voordat we zelf beginnen met schrijven is het handig om bij de zuidelijke provincies te vragen of zij al een vergelijkbaar stuk hebben. Ik gok dat Limburg of Zeeland een vergelijkbaar stuk hebben liggen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Domein water, klimaat en natuur

provincie Zuid-Holland

Maandag t/m vrijdag (vrijdag alleen ochtend):
5.1.2e
5.1.2e @pzh.nl

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 19 juni 2026 11:09
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Stukken bijeenkomst hoornaar

Ha 5.1.2e ,
Nogmaals dank voor het delen, heeft zeker geholpen. In bijlage ter informatie ook het verslag van onze bijeenkomst vorige week.

Samengevat: gemeenten hebben veel vragen (en soms ook onbegrip voor onze keuze), en er is behoefte aan meer samenwerking met provincie.

Ik lees in jouw verslag dat jullie een visie stuk gaan maken voor na 2027. Bij ons kwam de vraag ook terug waarom wij niet advies geven hoe gemeenten hiermee om moeten gaan, wellicht een goed idee om hier samen in op te trekken? Kan me voorstellen dat we gezamenlijk tot een stuk kunnen komen over hoe de beheersing er uiteindelijk uit kan zien (wie doet wat, etc.). Zal in andere provincies ook vast spelen, dus is evt ook breder op te pakken.

Groet,

5.1.2e .1.2e

Provincie Noord-Holland – 5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: dinsdag 5 mei 2026 13:12
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Stukken bijeenkomst hoornaar

Hoi 5.1.2e,

Bijgevoegd de stukken van de bijeenkomst die ik heb georganiseerd.

Wij deden ook een lunch achteraf om nog even na te kunnen praten. Heeft ook goed gewerkt om informatie uit te wisselen.

Als je nog vragen hebt kunnen we altijd even bellen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Domein water, klimaat en natuur

provincie Zuid-Holland

Maandag t/m vrijdag (vrijdag alleen ochtend):
5.1.2e
5.1.2e @pzh.nl

Krachtig Zuid-Holland.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e (5.1.2e)
Sent: Wed 7/1/2026 3:44:41 PM
Subject: RE: Stukken voor bespreking webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)
Received: Wed 7/1/2026 3:44:50 PM

Beste 5.1.2e ,

Jammer dat je er niet bij kon zijn vanmiddag. Fijn om te horen dat jij je ook in de teksten kunt vinden. We waren met een aardig grote groep en hebben de teksten goed besproken en hier en daar nog wat aangepast. Het resultaat deel ik vanmiddag of morgenochtend, dan kun je de allerlaatste wijzigingen zien. Deze teksten hoef je niet aan meer gemeenten voor te leggen, vandaag zaten 5.1.2e 2e 5.1.2e en 5.1.2e (vervanger van 5.1.2e) aan tafel.

De nieuwe schone versie deel ik met VWS en IenW en Algemene Zaken (die gaan over de Rijkspagina) en met 5.1.2e , zij is entomoloog van Naturalis. Daarna ben ik twee weken met verlof en pak het daarna weer op. Algemene Zaken wil misschien nog wat wijzigen waar wij het niet mee eens zijn en op dat moment zal ik de teksten nog aan deze werkgroep voorleggen. Dus een allerlaatste afstemming komt nog voordat de teksten online gaan.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 1 juli 2026 17:36
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>
Onderwerp: Re: Stukken voor bespreking webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)

Hoi 5.1.2e ,

Ik was verhinderd vanmiddag, maar de tekst is wat mij betreft goed en volledig zo. Mocht het nuttig zijn de tekst aan meer gemeenten voor te leggen kan ik nog contacten uit NH aanleveren.

Vriendelijke groet,

5.1.2e .1.2e

5.1.2e

T 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>
Verzonden: dinsdag 30 juni 2026 17:55
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e .1.2e 5.1.2e 5.1.2e ,
5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>;

5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @brabant.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>
Onderwerp: Stukken voor bespreking webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)

Beste allen,

Hierbij stuur ik jullie de aangepaste concept teksten (opgeschoonde versie en een versie met revisie) die we morgen met elkaar bespreken. Hopelijk lukt het jullie allen om de conceptteksten vooraf nog te lezen, zodat we in het overleg allerlaatste wijzigingen kunnen doorvoeren. Want na ons overleg stuur ik de concepttekst ter beoordeling door naar Algemene Zaken en enkele stakeholders.

In de andere bijlagen vinden jullie een overzicht van andere websites/linkjes en een overzicht van stakeholders waar we de teksten nog aan willen voorleggen (of deels of niet).

Verder zou ik nog eerder beantwoorde Kamervragen opzoeken en delen. Daar was ik nog niet aan toegekomen, maar nu ik ze lees zie ik helaas maar weinig bruikbare teksten:

- De laatste Kamerbrief (Antwoorden op vragen commissiedebat Natuur 4 juni 2026) via deze link (zie pagina 4 over de geelpoothoornaar): Open overheid
- En antwoorden op de Kamervragen van 15 april 2025 van lid Pierik/BBB via deze link Open overheid

En mijn excuses voor het late versturen. Het viel nog niet mee door alle drukte, verlof en de techniek…

Tot morgen!
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e)
Verzonden: maandag 15 juni 2026 17:50
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl> 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e
< 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Uitnodiging vervolgoverleg over webpagina Az.hoornaar

Beste allen,

Graag plan ik met jullie een nieuw overleg in voor de webpagina's over de Aziatische hoornaar. Hiervoor stuur ik jullie zo straks een datumprikker. Hopelijk lukt het op korte termijn – sorry voor de lange stilte!

5.1.2e en ik stellen de volgende agenda voor en aanvullingen zijn welkom:

1. Nieuwe versie van de eerdere conceptteksten (stukken volgen nog)

   - actualisatie n.a.v. vorig overleg van 8 april j.l. door 5.1.2e en 5.1.2e
   - plus aanvulling tekst over gezondheid en biociden door 5.1.2e

2. Bespreken naar welke selectie van betrouwbare bronnen en websites we doorverwijzen (zie lijst met eerdere inventarisatie in bijlage)
3. Bespreken aan welke stakeholders we (delen van) de concepttekst voorleggen als klankbord (voorstel bij lijst met stakeholders volgt nog)
4. Vervolgstappen en afspraken

Zouden jullie de datumprikker z.s.m. kunnen invullen? Dan kunnen we volgende week hopelijk al bijeen komen. Of geef het a.u.b. even aan (reply aan mij) als je er niet bij kunt zijn.

En hopelijk kunnen we dan toch echt binnenkort webpagina's opleveren voor de Rijkssite!

Met groet,
5.1.2e

5.1.2e
Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
DG Natuur en Visserij

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel 5.1.2e
Werkt alle dagen (in principe tot 15.00 uur)

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: donderdag 2 april 2026 19:26
Aan: 5.1.2e 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Concept landelijke website

Goedemiddag,

Bij deze stuur ik jullie de concepttekst voor de webpagina Aziatische hoornaar toe ter voorbereiding van ons overleg volgende week woensdag 8 april. Het is nog niet helemaal af, maar gezien het paasweekend leek het ons goed om het alvast te delen.

Het zou mooi zijn als jullie de aanvullingen en toevoegingen voor het overleg nog kunnen toesturen. Nuttige websites zijn welkom!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e 5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

---

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden,

wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e [5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]
Cc: 5.1.2e [5.1.2e @sittard-geleen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @tilburg.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @assen.nl]
From: 5.1.2e (5.1.2e)
Sent: Wed 7/1/2026 12:45:45 PM
Subject: RE: Stukken voor bespreking webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)
Received: Wed 7/1/2026 12:45:54 PM

Beste 5.1.2e , (beste 5.1.2e),

Bedankt voor je positieve reactie op de conceptteksten. Fijn dat je je er in kunt vinden en fijn dat je collega 5.1.2e vanmiddag in jouw plek kan aansluiten bij het overleg.
Je signaal naar de andere provincies (je warme aanbeveling om een transitieregisseur voor de geelpoothoornaar aan te stellen) geef ik graag door aan de provincies; bij deze via 5.1.2e van de provinciale taakgroep. 5.1.2e was per ongeluk uit de maillijst gevallen, maar nu weer met het juiste mailadres meegenomen.

p.s. waar het knelt in de antwoorden op de Kamervragen kun je wellicht op een ander later moment nog toelichten?

Met groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>
Verzonden: woensdag 1 juli 2026 14:05
Aan: 5.1.2e .2e 5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl> 5.1.2e 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl> 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>
Onderwerp: RE: Stukken voor bespreking webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)

Hallo 5.1.2e , ik heb laatste, definitieve, tekst doorgenomen en deze ia wat mij betreft prima. De inkortingen hier en daar zijn kort en krachtig en behouden hun essentie.

Ik wil wel graag onder de aandacht brengen dat er in de Prov. Limburg en nu ook sinds kort bij de Prov. Brabant een transitieregisseur is die bezig is met de Aziatische hoornaar, geelpoothoornaar. Deze transitieregisseurs bewegen zich nadrukkelijk tussen de Provincies en de gemeenten en andere terreinbeheerders of andere stakeholders, zoals o.a. LLTB etc… hier zouden de andere provincies hun voordeel kunnen doen omdat OOK zij in deze transitie nog terecht komen bij de wijziging van rollen en verantwoordelijkheden van een provincie….laten we elkaar vooral opzoeken..

Ik heb de antwoorden van de Kamervragen gezien…en niet alles correct en soms aannames of situaties die NU werken maar niet duurzaam zijn in de beheersituatie… in de verschillende fases (bestrijden, Beheersen, Beheren)

PS helaas kan ik niet aanschuiven mijn collega, 5.1.2e collega Transitieregisseur Ah, pakt dit even op,

Met vriendelijke groet,

5.1.2e | 5.1.2e
Cluster | Natuur en Water
T 5.1.2e | M 5.1.2e
E 5.1.2e @prvlimburg.nl / 5.1.2e @prvlimburg.nl

Postadres Postbus 5700 | 6202 MA Maastricht
Bezoekadres Limburglaan 10 | 6229 GA Maastricht
Kijk ook op www.limburg.nl of abonneer op onze nieuwsbrieven

provincie Limburg

Denk aan het milieu voor het printen van dit bericht

Van: 5.1.2e .2e (5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>
Verzonden: dinsdag 30 juni 2026 17:55
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e .1.2e 5.1.2e 5.1.2e ,
5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>;
5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @brabant.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>
Onderwerp: Stukken voor bespreking webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)
Urgentie: Hoog

Beste allen,

Hierbij stuur ik jullie de aangepaste concept teksten (opgeschoonde versie en een versie met revisie) die we morgen met elkaar bespreken. Hopelijk lukt het jullie allen om de concepttteksten vooraf nog te lezen, zodat we in het overleg allerlaatste wijzigingen kunnen doorvoeren. Want na ons overleg stuur ik de concepttekst ter beoordeling door naar Algemene Zaken en enkele stakeholders.

In de andere bijlagen vinden jullie een overzicht van andere websites/linkjes en een overzicht van stakeholders waar we de teksten nog aan willen voorleggen (of deels of niet).

Verder zou ik nog eerder beantwoorde Kamervragen opzoeken en delen. Daar was ik nog niet aan toegekomen, maar nu ik ze lees zie ik helaas maar weinig bruikbare teksten:

- De laatste Kamerbrief (Antwoorden op vragen commissiedebat Natuur 4 juni 2026) via deze link (zie pagina 4 over de geelpoothoornaar): Open overheid
- En antwoorden op de Kamervragen van 15 april 2025 van lid Pierik/BBB via deze link Open overheid

En mijn excuses voor het late versturen. Het viel nog niet mee door alle drukte, verlof en de techniek…

Tot morgen!
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e)
Verzonden: maandag 15 juni 2026 17:50
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl> 5.1.2e 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e
< 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Uitnodiging vervolgoverleg over webpagina Az.hoornaar

Beste allen,

Graag plan ik met jullie een nieuw overleg in voor de webpagina's over de Aziatische hoornaar. Hiervoor stuur ik jullie zo straks een datumprikker. Hopelijk lukt het op korte termijn – sorry voor de lange stilte!

5.1.2e en ik stellen de volgende agenda voor en aanvullingen zijn welkom:

1. Nieuwe versie van de eerdere conceptteksten (stukken volgen nog)
   - actualisatie n.a.v. vorig overleg van 8 april j.l. door 5.1.2e en 5.1.2e
   - plus aanvulling tekst over gezondheid en biociden door 5.1.2e
2. Bespreken naar welke selectie van betrouwbare bronnen en websites we doorverwijzen (zie lijst met eerdere inventarisatie in bijlage)
3. Bespreken aan welke stakeholders we (delen van) de concepttekst voorleggen als klankbord (voorstel bij lijst met stakeholders volgt nog)
4. Vervolgstappen en afspraken

Zouden jullie de datumprikker z.s.m. kunnen invullen? Dan kunnen we volgende week hopelijk al bijeen komen. Of geef het a.u.b. even aan (reply aan mij) als je er niet bij kunt zijn.

En hopelijk kunnen we dan toch echt binnenkort webpagina's opleveren voor de Rijkssite!

Met groet,
5.1.2e

5.1.2e
Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
DG Natuur en Visserij

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel 5.1.2e
Werkt alle dagen (in principe tot 15.00 uur)

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: donderdag 2 april 2026 19:26
Aan 5.1.2e 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e(5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2(5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Concept landelijke website

Goedemiddag,

Bij deze stuur ik jullie de concepttekst voor de webpagina Aziatische hoornaar toe ter voorbereiding van ons overleg volgende week woensdag 8 april. Het is nog niet helemaal af, maar gezien het paasweekend leek het ons goed om het alvast te delen.

Het zou mooi zijn als jullie de aanvullingen en toevoegingen voor het overleg nog kunnen toesturen. Nuttige websites zijn welkom!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

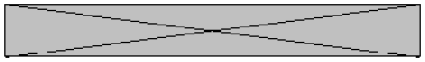

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit e-mailbericht en de informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Dit bericht kan informatie bevatten waarop intellectuele eigendomsrechten rusten of die vertrouwelijk is of om andere redenen rechtens beschermd is. Kennisname en gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde (n) is verboden. Indien u deze email abusievelijk hebt ontvangen, brengt u ons dan op de hoogte waarbij u gevraagd zal worden het originele bericht te vernietigen. Let op: De Provincie Limburg gaat geen verplichtingen aan via e-mail van of naar individuele medewerkers. U kunt aan deze e-mail geen rechten ontlenen, tenzij er een besluit bij zit.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @assen.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @prvlimburg.nl]
Cc: 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @sittard-geleen.nl]
From: 5.1.2 5.1.2e
Sent: Fri 7/3/2026 7:04:34 AM
Subject: Re: Stukken voor bespreking webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)
Received: Fri 7/3/2026 7:04:50 AM

Hoi 5.1.2e ,

Ik vind de teksten er oprecht goed uitzien. Erg tevreden, dus aan alle dank!
Geniet van je vakantie en hopelijk word je na de vakantie verrast met positieve reactie vanuit de andere afdelingen en experts.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e
Afdeling Ruimte
Gemeente Tilburg

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>
Verzonden: donderdag 2 juli 2026 14:54
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>
Onderwerp: RE: Stukken voor bespreking webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)

Beste mensen,

Heel hartelijk bedankt voor al jullie reacties en tekstvoorstellen gisterenmiddag. Ook voor de latere reacties per mail bedankt. Fijn dat de aangepaste teksten zo positief door jullie zijn ontvangen. Met complimenten dus voor ieder van jullie die hier tijd en moeite in heeft gestoken!

In de bijlage vinden jullie de concept webteksten met de aanpassingen die we gisterenmiddag met elkaar hebben besproken. Met alweer een opgeschoonde versie en een versie met alle revisie en opmerkingen zichtbaar.
De opgeschoonde versie ga ik delen met mijn contacten bij de ministeries van VWS, IenW, Algemene Zaken (afdeling van de Rijkspagina) en met de entomologe van Naturalis Biodiversity Centre (en actief bij de wespenstichting).

En dan hoop ik na mijn vakantie ook de (positieve) reactie van die partijen binnen te hebben, zodat we weer verder kunnen. Voordat de teksten online gaan, kom ik uiteraard nog bij jullie terug met de definitieve teksten voor een finale check. En eventuele andere aandachtspunten/acties waar we nog iets mee moeten.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
DG Natuur en Visserij

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel 5.1.2e
Werkt alle dagen (in principe tot 15.00 uur)

Van: 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e)
Verzonden: dinsdag 30 juni 2026 17:55
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl> 5.1.2e 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>
Onderwerp: Stukken voor bespreking webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)
Urgentie: Hoog

Beste allen,

Hierbij stuur ik jullie de aangepaste concept teksten (opgeschoonde versie en een versie met revisie) die we morgen met elkaar bespreken. Hopelijk lukt het jullie allen om de conceptteksten vooraf nog te lezen, zodat we in het overleg allerlaatste wijzigingen kunnen doorvoeren. Want na ons overleg stuur ik de concepttekst ter beoordeling door naar Algemene Zaken en enkele stakeholders.

In de andere bijlagen vinden jullie een overzicht van andere websites/linkjes en een overzicht van stakeholders waar we de teksten nog aan willen voorleggen (of deels of niet).

Verder zou ik nog eerder beantwoorde Kamervragen opzoeken en delen. Daar was ik nog niet aan toegekomen, maar nu ik ze lees zie ik helaas maar weinig bruikbare teksten:

- De laatste Kamerbrief (Antwoorden op vragen commissiedebat Natuur 4 juni 2026) via deze link (zie pagina 4 over de geelpoothoornaar): Open overheid
- En antwoorden op de Kamervragen van 15 april 2025 van lid Pierik/BBB via deze link Open overheid

En mijn excuses voor het late versturen. Het viel nog niet mee door alle drukte, verlof en de techniek…

Tot morgen!
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e)
Verzonden: maandag 15 juni 2026 17:50
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl> 5.1.2e .1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl> 5.1.2e 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Uitnodiging vervolgoverleg over webpagina Az.hoornaar

Beste allen,

Graag plan ik met jullie een nieuw overleg in voor de webpagina's over de Aziatische hoornaar. Hiervoor stuur ik jullie zo straks een datumprikker. Hopelijk lukt het op korte termijn – sorry voor de lange stilte!

5.1.2e en ik stellen de volgende agenda voor en aanvullingen zijn welkom:

1. Nieuwe versie van de eerdere conceptteksten (stukken volgen nog)
   - actualisatie n.a.v. vorig overleg van 8 april j.l. door 5.1.2e en 5.1.2e
   - plus aanvulling tekst over gezondheid en biociden door 5.1.2e
2. Bespreken naar welke selectie van betrouwbare bronnen en websites we doorverwijzen (zie lijst met eerdere inventarisatie in bijlage)
3. Bespreken aan welke stakeholders we (delen van) de concepttekst voorleggen als klankbord (voorstel bij lijst met stakeholders volgt nog)
4. Vervolgstappen en afspraken

Zouden jullie de datumprikker z.s.m. kunnen invullen? Dan kunnen we volgende week hopelijk al bijeen komen. Of geef het a.u.b. even aan (reply aan mij) als je er niet bij kunt zijn.

En hopelijk kunnen we dan toch echt binnenkort webpagina's opleveren voor de Rijkssite!

Met groet,
5.1.2e

5.1.2e
.....
Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
DG Natuur en Visserij

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
.....
Mobiel 5.1.2e
Werkt alle dagen (in principe tot 15.00 uur)

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: donderdag 2 april 2026 19:26
Aan: 5.1.2e 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Concept landelijke website

Goedemiddag,

Bij deze stuur ik jullie de concepttekst voor de webpagina Aziatische hoornaar toe ter voorbereiding van ons overleg volgende week woensdag 8 april. Het is nog niet helemaal af, maar gezien het paasweekend leek het ons goed om het alvast te delen.

Het zou mooi zijn als jullie de aanvullingen en toevoegingen voor het overleg nog kunnen toesturen. Nuttige websites zijn welkom!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 9/8/2025 9:02:22 AM
Subject: RE: Ter info: Aziatische Hoornaar en 5.1.2e 5.1.2e
Received: Mon 9/8/2025 9:02:29 AM

Hi 5.1.2e ,
5.1.2e 5.1.2e is mij aan het appen over het bestrijden van de Aziatische Hoornaar.
Zou je hem toevallig een mailtje willen sturen hierover?
Volgens mij is het vooral belangrijk dat hij ook zicht heeft op potentiële bestrijders en dat we dus niet alleen op 5.1.2e 5.1.2e hoeven te bouwen.
Wie weet hebben we er iets aan!
Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: donderdag 14 augustus 2025 10:10
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Ter info: Aziatische Hoornaar en 5.1.2e 5.1.2e

Oh super! Lekker bezig.

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 14 augustus 2025 10:10
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Ter info: Aziatische Hoornaar en 5.1.2e 5.1.2e

Dank voor het doorsturen.
In principe zouden zij wel mee kunnen doen in de volgende aanbesteding voor bestrijding AH lijkt mij, is even uitzoeken hoe we dat aanbesteding technisch moeten regelen.

Voor jou ook ter info: 5.1.2e en ik hebben dit voorjaar al overleg gehad met 5.1.2 5.1.2e e 5.1.2e an de taakgroep AH, op basis daarvan en overleg met gemeente Haarlemmermeer en Purmerend werken we nu uit hoe de bestrijding er vanaf volgend jaar uit moet zien.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 13 augustus 2025 11:20
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Ter info: Aziatische Hoornaar en 5.1.2e 5.1.2e

Ha 5.1.2e ,

Het Aziatische Hoornaar dossier begint echt weer te leven.
5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e @icloud.com) heeft weer contact met mij gezocht over de AH, via whatsapp.
Ik geloof dat hij semi-officieel betrokken is bij de Nederlandse Bijenhoudersvereniging: Noord Holland Midden – Nederlandse Bijenhouders Vereniging.

Hallo 5.1.2e
Ik heb ruim een jaar geleden contact gehad over de Aziatische Hoornaar.
Omdat er al collega's vanuit de bijenvereninging contact met je hadden heb ik mij toen even terug getrokken vanuit de bijenvereninging noord Holland midden.
Ik blijf echter een persoonlijke (zakelijke) interesse hebben in het beheersen van de Aziatische Hoornaar.
Nu is het budget vergeven aan 1 bestrijder die in Limburg zit (5.1.2e)
Maar als er straks weer ingeschreven kan worden zou ik met mijn zoon voor noord Holland kunnen mee doen.
Hoe kan ik dit het beste in de gaten houden?
Daarnaast zou ik graag met je in overleg hoe de provincie tegen het groeiende invasie van de hoornaar denkt op te treden want dit gaat echt problemen op leveren voor natuur en mens.

Groet
5.1.2e 5.1.2e
Je mag mij ook bellen. 5.1.2e

Ik heb 5.1.2e geantwoord dat we dit jaar nog bij 5.1.2e zitten.
Maar wel een goed contact persoon als je met imkers wil zitten, en dus mogelijk een alternatieve bestrijder.

Dit ter info.

Groetjes,
5.1.2e

To: [redacted]

From: [redacted]
Sent: Fri 1/30/2026 11:23:10 AM
Subject: RE: Uitvraag gegevens Aziatische hoornaar
Received: Fri 1/30/2026 11:23:29 AM

Dag [redacted]

Wij hebben een subsidie verleend aan de NBV van 10.000 euro voor de monitoring. [redacted] heeft dit bijgehouden voor limburg, zij valideert ook voor waarneming.nl en heeft dus in 2025 ook deze data gecoördineerd. Volgens mij is dit inclusief de data van gemeenten/prov/vrijwilligers, voor het zover was dit mogelijk te achterhalen, zal dus bij benadering zijn.

Groeten [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 30 januari 2026 10:52
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Uitvraag gegevens Aziatische hoornaar

Hoi [redacted]

Bedankt! Mooi overzicht.

Hoe hebben jullie de website gemaakt? Kom dit ook vanuit de vrijwilligers? Interessant om te zien wat verwijderd is en wat niet/ waar geen informatie van is. Is deze informatie van alle bestrijdingspartijen bij elkaar? Zoals provincie, gemeenten en vrijwilligers?

Groeten,
[redacted]

Van [redacted]
Verzonden: woensdag 28 januari 2026 16:50
Aan [redacted]
Onderwerp: RE: Uitvraag gegevens Aziatische hoornaar

Hoi [redacted]
Dit is de data die ik voor limburg heb, ben ook benieuwd naar de landelijke data. Die heb ik zelf nog niet.
Groeten [redacted]

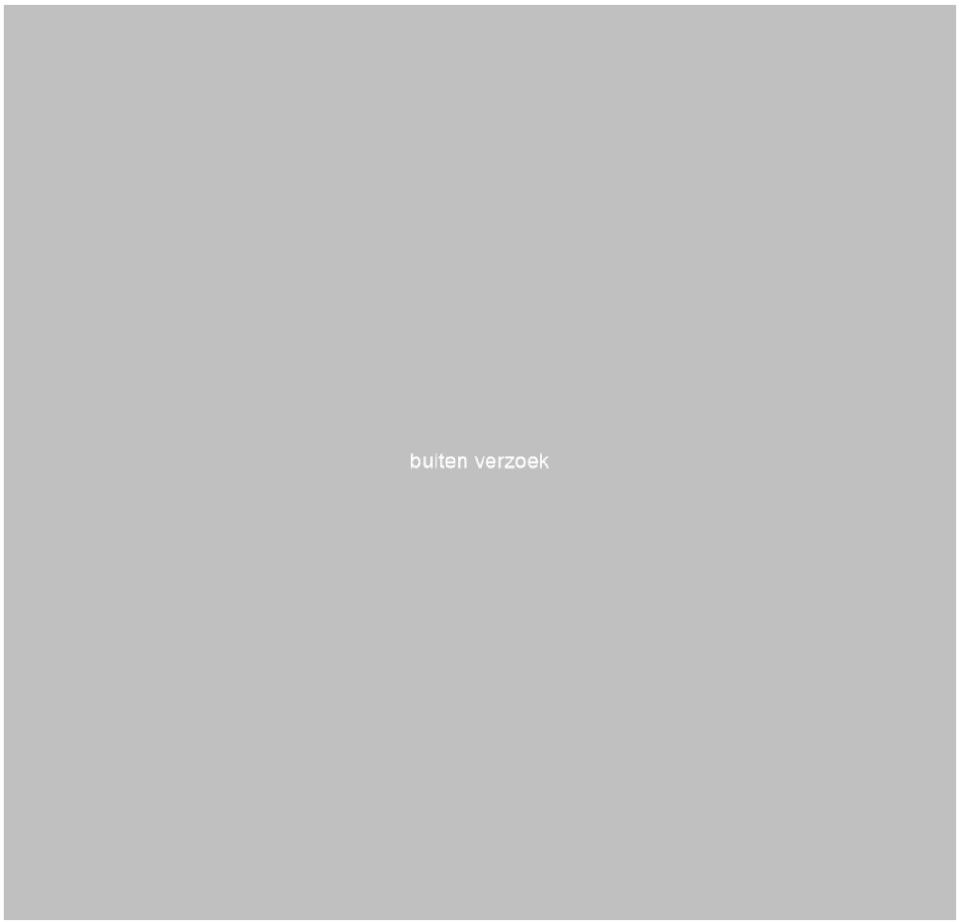

https://www.google.com/maps/@51.268947,5.7012099,87038m/data=!3m2!1e3!4b1!4m2!6m1!1s1TBK8Jdp6Dtzia1j8m0i3VjDZF-YkrU8?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI1MTIwOS4wIKXMDSoASAFQAw%3D%3D

Aziatische hoornaar nesten - Seizoen 2025 - Limburg per gemeente

Bron: waarnemingen.nl / Michiele Smeets | Status 5 januari 2026

Gemeente	Gemelde nesten					Waarvan verwijderd (excl Te Laat gevonden*)					Dichtheid		Aantal nesten		
	Embryo nest	Primair nest	Secundair nest Op tijd	Secundair nest Te laat*	Totaal	Embryo nest	Primair nest	Secundair nest	Totaal verwijderd	% verwijderd	Nesten per km2	Rangorde per km	Rangorde # nesten	Nesten in 2024	YOY
Beek	3	7	5	1	16	3	7	-	10	67%	0.76	15	25	11	45%
Beekdaelen	4	13	31	7	55	4	10	18	32	67%	0.70	17	11	6	817%
Beesel	1	2	6	1	10	1	2	2	5	56%	0.38	24	29	1	900%
Bergen (L.)		3	7	1	11		3	7	10	100%	0.11	31	29	4	175%
Brunssum	6	5	25	4	40	6	5	24	35	97%	2.22	4	17	6	567%
Echt-Susteren	5	19	33	4	61	5	19	32	56	96%	0.59	18	9	11	455%
Eijsden-Margraten	4	8	41	11	64	4	5	11	20	31%	0.83	13	8	9	611%
Gennep	1	2	4	1	8	1	2	3	6	80%	0.17	30	30	4	100%
Gulpen-Wittem	1	5	16		22	1	4	3	8	36%	0.30	26	22	n/a	n/a
Heerlen	2	16	58	18	94	2	13	18	33	45%	2.09	5	5	14	571%
Horst aan de Maas	5	14	32	2	53	5	14	31	50	96%	0.26	28	12	11	382%
Kerkrade	2	15	22	6	45	2	11	3	16	36%	2.05	6	14	4	1025%
Landgraaf	3	3	11	5	22	3	3	4	10	45%	0.90	11	22	6	267%
Leudal	3	13	30	3	49	3	11	23	37	80%	0.30	25	13	18	172%
Maasgouw	4	7	21	4	36	4	7	9	20	63%	0.79	14	18	1	3500%
Maastricht	7	24	128	13	172	7	23	110	140	88%	3.07	1	2	43	200%
Meerssen	3	11	19	8	41	3	10	5	18	51%	1.52	7	16	1	9000%
Mook en Middelaar		2	10	1	13		2	6	8	67%	0.75	16	27	1	1200%
Nederweert	3	10	14	3	30	3	9	9	21	78%	0.30	27	29	7	329%
Peel en Maas	9	17	39	2	66	9	17	38	63	98%	0.41	23	7	8	725%
Roerdalen	4	13	25	3	45	4	13	25	42	100%	0.51	20	14	6	650%
Roermond	6	27	45	8	86	6	27	44	77	99%	1.41	8	6	13	353%
Simpelveld	1	3	4		8	1	3	1	5	83%	0.50	22	30	n/a	n/a
Sittard-Geleen	14	43	134	9	200	14	43	132	189	99%	2.53	3	1	27	641%
Stein	6	8	31	12	57	6	6	22	34	76%	2.70	2	10	5	1040%
Vaals	1	3	15	6	25	1	3	9	13	68%	1.05	9	21	n/a	n/a
Valkenburg aan de Geul	1	5	10	4	20	1	4	4	9	56%	0.34	19	24	7	186%
Venlo	12	15	69	8	104	12	15	66	93	97%	0.84	12	0	26	300%
Venray	8	7	18	3	36	8	7	17	32	97%	0.22	29	18	8	350%
Voerendaal	1	5	8	2	16	1	4	-	5	36%	0.51	21	25	n/a	n/a
Weert	10	25	56	7	101	10	25	42	80	85%	0.97	10	4	22	550%
Grand Total	132	350	967	157	1606	132	327	718	1,177	81%	0.75			288	457%
						100%	93%	74%	73%						

* Nesten gevonden na 15 November worden niet meer geruimd

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @zeeland.nl>
Verzonden: woensdag 28 januari 2026 16:38

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>;
5.1.2e < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
(5.1.2e)' < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5. 5.1.2e < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>;
5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e .1.2e
< 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e
Ostendorf < 5.1.2e @ipo.nl>
Onderwerp: Uitvraag gegevens Aziatische hoornaar

Hallo allemaal,

Ik ben op zoek naar de cijfers van de Aziatische hoornaar nesten uit waarneming.nl.

Afgelopen jaar verscheen er af en toe een overzicht zoals toegevoegd in de bijlage. Dit overzicht loopt maar tot 1 oktober. In het laatste IPO-overleg werd gezegd dat ik die uit waarneming.nl zou kunnen halen. Heeft iemand dit toevallig al gedaan voor heel 2025? Of heeft iemand een contactpersoon?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Provincie Zeeland

Provinciehuis | Abdij 6, 4331 BK Middelburg | www.zeeland.nl

Dit e-mailbericht en de informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Dit bericht kan informatie bevatten waarop intellectuele eigendomsrechten rusten of die vertrouwelijk is of om andere redenen rechtens beschermd is. Kennisname en gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde (n) is verboden. Indien u deze email abusievelijk hebt ontvangen, brengt u ons dan op de hoogte waarbij u gevraagd zal worden het originele bericht te vernietigen. Let op: De Provincie Limburg gaat geen verplichtingen aan via e-mail van of naar individuele medewerkers. U kunt aan deze e-mail geen rechten ontlenen, tenzij er een besluit bij zit.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 6/17/2026 7:11:18 AM
Subject: RE: Verslag bijeenkomst
Received: Wed 6/17/2026 7:11:23 AM

Hi 5.1.2e ,

Ik kijk er deze ochtend naar! Thanks voor t doorsturen□*

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 17 juni 2026 09:06
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Verslag bijeenkomst

Hoi 5.1.2e ,

Zie hier het verslag: Opgehaalde input - opzet verslag geelpoothoornaar 10-6-2026.docx
Heb naast de input van het interactief deel ook geprobeerd de belangrijkste discussies tijdens de presentaties samen te vatten.

Ik dacht deze vandaag te versturen, lukt het misschien om er vandaag naar te kijken?

Groet,
5.1.2e

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 6/18/2026 12:22:54 PM
Subject: RE: Verslag bijeenkomst
Received: Thur 6/18/2026 12:22:59 PM

Hi 5.1.2e ,

Helemaal goed. Ik snap je overweging. Het was vanuit mij wat meer voor de leesbaarheid, maar snap dat je het neutraal wil houden.
Goed denk ik om toch een periode te noemen voor een volgende bijeenkomst, ook al is dat dan binnen een jaar. Beter realistisch verwachtingsmanagement dan andere verwachtingen die niet beantwoord worden! □*
Als je m uitstuurt, stuur je m ook naar mij? Heb je nog hulp nodig met de begeleidende e-mail?
Thanks!

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 18 juni 2026 13:28
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Verslag bijeenkomst

Dank voor de opmerkingen!

Je suggestie om er een vraag-antwoord van te maken heb ik nog over getwijfeld maar het leek mij beter om op een neutrale manier te beschrijven wat er is besproken ipv gemeenten versus provincie.

En nu een concrete datum voor vervolg noemen vind ik lastig, ik heb nu gezegd binnen een jaar. Kan me voorstellen dat we eerst een advies/visie willen uitwerken om dat te bespreken (evt in samenwerking met ZH/andere provincies), en met beperkte capaciteit wil ik me daar niet te veel op vastleggen..

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 17 juni 2026 11:16
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Verslag bijeenkomst

Heb t bekeken en comments toegevoegd. Ziet er goed uit! Heb een paar suggesties gedaan voor de leesbaarheid en de duidelijkheid. Maar zag er verder prima uit.

Ik zou in de begeleidende mail even noemen dat de provincie een nieuwe bijeenkomst plant over ….weken/maanden/na de zomer (aangezien die behoefte zo groot was aan een nieuwe bijeenkomst dat we wat perspectief moeten geven), zoals ik in mijn laatste comment omschrijf. En als je het document downloadt om te versturen aan de gemeentes even de titel aanpassen naar: 'Verslag bijeenkomst geelpoothoornaar 10-6-2026'

Verder prima! Moeten we nog even de koppen bij elkaar steken voor we volgende week 5.1.2e spreken? Even een lijstje met actie/discussiepunten maken waar we het over moeten gaan hebben? Laat maar weten wat je in gedachten had. Thanks!

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 17 juni 2026 09:06

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Onderwerp: Verslag bijeenkomst

Hoi 5.1.2e,

Zie hier het verslag: Opgehaalde input - opzet verslag geelpoothoornaar 10-6-2026.docx
Heb naast de input van het interactief deel ook geprobeerd de belangrijkste discussies tijdens de presentaties samen te vatten.

Ik dacht deze vandaag te versturen, lukt het misschien om er vandaag naar te kijken?

Groet,
5.1.2e

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e 2e [5.1.2e @texel.nl]
From: 5.1 5.1.2e
Sent: Tue 6/30/2026 4:14:25 AM
Subject: RE: Verslag geelpoothoornaar bijeenkomst Noord-Holland
Received: Tue 6/30/2026 4:14:34 AM

Goedemorgen 5.1.2e ,

Het bestand opent bij ons niet, (de gemeentebijeenkomt), wilt u deze nog eens naar mij zenden?

Even een concrete vraag: is er een telefoonnummer beschikbaar indien we op Texel een nest aantreffen, zeker gezien Texel omringd is door Natura 2000 gebieden, en de afstand van 500 meter ook van belang is.
Hoe melden we de eventuele vondst ervan, en wat is de rol van de TBO's. moet SBB bijvoorbeeld zelf bestrijden, en welk beheer hebben we het over?

HHNK is er veelal alleen voor waterveiligheid, RWS voor kustveiligheid, hoe zit de exacte rolverdeling in elkaar?

Met vriendelijke groet,

5.1 5.1.2e

5.1.2e

Afdeling Gemeentewerken

Gemeente Texel . txl

Emmalaan 15 Postbus 200

1791 AT Den Burg 1790 AE DEN BURG

T 14 0222 (algemeen) T 5.1.2e

E 5.1.2e @texel.nl E 5.1.2e @texel.nl

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 19 juni 2026 10:52
Aan: 5.1.2e @alkmaar.nl; 5.1.2e @alkmaar.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @dijkenwaard.nl; 5.1.2e @aalsmeer.nl; 5.1.2e @aalmeer.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e e 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e @belcombinatie.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @belcombinatie.nl>; 5.1.2e @gooisemeren.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @huizen.nl; 5.1.2e @wijdemeren.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @heemskerk.nl>; 5.1.2e @velsen.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @velsen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @velsen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @denhelder.nl>; 5.1.2e @hollandskroon.nl; 5.1.2e @schagen.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @texel.nl>; 5.1.2e 2e <5.1.2e @texel.nl>; 5.1.2e @sed-wf.nl; 5.1.2e @sed-wf.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @koggenland.nl; 5.1.2e @opmeer.nl; 5.1.2e @medemblik.nl; 5.1.2e @edam-volendam.nl; 5.1.2e @landsmeer.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @purmerend.nl; 5.1.2e @waterland.nl; 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>; 5.1.2e @bloemendaal.nl; 5.1.2e 5.1.2e @haarlem.nl>; 5.1.2e @heemstede.nl; 5.1.2e @zandvoort.nl; 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl> 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e

< 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @telfort.nl>; 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>; De Hoornaarverwijderaar <5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Verslag geelpoothoornaar bijeenkomst Noord-Holland

Hallo allen,

Bij deze de presentaties en verslag van de bijeenkomst over de geelpoothoornaar (en de brief aan gemeenten). De documenten kunnen hier worden gedownload (Pleio):
https://bestandendelen.pleio.nl/?s=download&token=31267302-b047-4a12-a643-676cbd1292e7

Dank voor jullie aanwezigheid en input. We hebben nog contact over het vervolg van deze bijeenkomst. Voor vragen of contact tussendoor ben ik te bereiken op dit mailadres of via telefoonnummer onderaan.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

T 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 6/23/2026 11:20:44 AM
Subject: RE: Verslag geelpoothoornaar bijeenkomst Noord-Holland
Received: Tue 6/23/2026 11:20:56 AM

Hallo 5.1.2e,

Bedankt voor het laten weten.
Ik blijf graag op de hoogte van dit onderwerp.

Mvg
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 23 juni 2026 13:18
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @Belcombinatie.nl>
Onderwerp: Re: Verslag geelpoothoornaar bijeenkomst Noord-Holland

Hallo 5.1.2e

We hebben nog geen datum voor een nieuwe bijeenkomst, idee is om in ieder geval binnen een jaar nog iets te organiseren.

Groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

T 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van 5.1.2e <5.1.2e @Belcombinatie.nl>
Verzonden: maandag 22 juni 2026 11:15
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Verslag geelpoothoornaar bijeenkomst Noord-Holland

Goedemorgen 5.1.2e,

Hartelijk dank voor de info.

Wanneer is er weer een nieuwe bijeenkomst? Heb jij hier al zicht op?

Ik hoor graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

BEL Combinatie
Tel. 14 035
Aanwezig op: ma | di | wo | do | vr

Zuidersingel 5, 3755 AZ in Eemnes | www.belcombinatie.nl

Onze dienstverlening draait om mensen. We horen graag hoe u onze dienstverlening ervaart.

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 19 juni 2026 10:52
Aan: 5.1.2e @alkmaar.nl; 5.1.2e @alkmaar.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @dijkenwaard.nl; 5.1.2e @aalsmeer.nl; 5.1.2e @aalmeer.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @Belcombinatie.nl> 5.1.2e 5.1.2e @Belcombinatie.nl>; 5.1.2e @gooisemeren.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @huizen.nl; 5.1.2e @wijdemeren.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @heemskerk.nl>; 5.1.2e @velsen.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @velsen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @velsen.nl>; 5 5.1.2e 5.1.2e @denhelder.nl>; 5.1.2e @hollandskroon.nl; 5.1.2e @schagen.nl; 5.1.2e @texel.nl; 5.1.2e @texel.nl; 5.1.2e @sed-wf.nl; 5.1.2e @sed-wf.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @koggenland.nl; 5.1.2e @opmeer.nl; 5.1.2e @medemblik.nl; 5.1.2e @edam-volendam.nl; 5.1.2e @landsmeer.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @purmerend.nl; 5.1.2e @waterland.nl; 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>; 5.1.2e @bloemendaal.nl; 5 5.1.2e 5.1.2e @haarlem.nl>; 5.1.2e @heemstede.nl; 5.1.2e @zandvoort.nl; 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl> 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @telfort.nl>; 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>; 5.1.2e Hoornaarverwijderaar <5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Verslag geelpoothoornaar bijeenkomst Noord-Holland

Hallo allen,

Bij deze de presentaties en verslag van de bijeenkomst over de geelpoothoornaar (en de brief aan gemeenten). De documenten kunnen hier worden gedownload (Pleio):
https://bestandendelen.pleio.nl/?s=download&token=31267302-b047-4a12-a643-676cbd1292e7

Dank voor jullie aanwezigheid en input. We hebben nog contact over het vervolg van deze bijeenkomst. Voor vragen of contact tussendoor ben ik te bereiken op dit mailadres of via telefoonnummer onderaan.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

T 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Disclaimer: Aan de inhoud van deze mail en bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend.
Alleen schriftelijke correspondentie uitgaande van en ondertekend door het bevoegde bestuursorgaan bindt de gemeente.

Disclaimer: Aan de inhoud van deze mail en bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend.
Alleen schriftelijke correspondentie uitgaande van en ondertekend door het bevoegde bestuursorgaan bindt de gemeente.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 6/19/2026 9:35:35 AM
Subject: RE: Verslag geelpoothoornaar bijeenkomst Noord-Holland
Received: Fri 6/19/2026 9:35:38 AM

Helder, dacht ik al!! Zou inderdaad even afwachten, misschien ligt t aan mijn computer.
Goede mail aan 5.1.2e ook van PZH. Een goed voorstel om hier samen in op te trekken en van elkaar te leren. Ben benieuwd hoe ver zij zijn en wat hun gedachten zijn.
Kan je toevallig maandag 22 juni ook voor de voorbespreking van het gesprek met 5.1.2e? Ik zie dat we allebei om 13u ruimte hebben. Komt mij net iets beter uit dan vandaag, is dat oke voor jou?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 19 juni 2026 11:11
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Verslag geelpoothoornaar bijeenkomst Noord-Holland

Oh dat is de presentatie van de bestrijder inderdaad, het bestand is redelijk groot dus misschien ligt het daaraan. Hij staat ook hier: 10-6-2026 Gemeentebijeenkomst provinciehuis.pdf

Even afwachten of andere dit probleem ook hebben, anders stuur ik hem los na.

Lijkt me trouwens goed idee om even overlegje met 5.1.2e voor te bespreken, heb je zo toevallig tijd?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 19 juni 2026 10:59
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Verslag geelpoothoornaar bijeenkomst Noord-Holland

Hi 5.1.2e ,

Lekker bezig!! Ikzelf krijg deze melding als ik het eerste bestand wil openen (10-6-2026 Gemeentebijeenkomst in provinciehuis):

Is dit de presentatie van de bestrijders? De rest van de bestanden kan ik wel gewoon downloaden □*

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>

Verzonden: vrijdag 19 juni 2026 10:52
Aan: 5.1.2e @alkmaar.nl; 5.1.2e @alkmaar.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @dijkenwaard.nl; 5.1.2e @aalsmeer.nl; 5.1.2e @aalmeer.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e @belcombinatie.nl; 5.1.2e 5.1.2e @belcombinatie.nl>; 5.1.2e @gooisemeren.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @huizen.nl; 5.1.2e @wijdemeren.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @heemskerk.nl>; 5.1.2e @velsen.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @velsen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @velsen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @denhelder.nl>; 5.1.2e @hollandskroon.nl; 5.1.2e @schagen.nl; 5.1.2e @texel.nl; 5.1.2e @texel.nl; 5.1.2e @sed-wf.nl; 5.1.2e @sed-wf.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @koggenland.nl; 5.1.2e @opmeer.nl; 5.1.2e @medemblik.nl; 5.1.2e @edam-volendam.nl; 5.1.2e @landsmeer.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @purmerend.nl; 5.1.2e @waterland.nl; 5.1.2e <5.1.2e @zaanstad.nl>; 5.1.2e @bloemendaal.nl; 5 5.1.2e < 5.1.2e @haarlem.nl>; 5.1.2e @heemstede.nl; 5.1.2e @zandvoort.nl; 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl> 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @telfort.nl>; 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>; De Hoornaarverwijderaar <5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Verslag geelpoothoornaar bijeenkomst Noord-Holland

Hallo allen,

Bij deze de presentaties en verslag van de bijeenkomst over de geelpoothoornaar (en de brief aan gemeenten). De documenten kunnen hier worden gedownload (Pleio):
https://bestandendelen.pleio.nl/?s=download&token=31267302-b047-4a12-a643-676cbd1292e7

Dank voor jullie aanwezigheid en input. We hebben nog contact over het vervolg van deze bijeenkomst. Voor vragen of contact tussendoor ben ik te bereiken op dit mailadres of via telefoonnummer onderaan.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

T:+ 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 7/17/2026 3:09:25 PM
Subject: RE: Verslag geelpoothoornaar bijeenkomst Noord-Holland
Received: Fri 7/17/2026 3:09:36 PM

Goedemiddag 5.1.2e ,

Na mijn vakantie ben ik weer een beetje bij met mijn e-mail, maar deze link kan ik helaas niet meer openen.
Kan ik de documenten alsnog ontvangen?
Alvast dank!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e
Team Beheer en Onderhoud

5.1.2e @medemblik.nl
5.1.2e
Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag, vrijdag

Let op! Ik beschouw e-mails waarin ik als cc-ontvanger sta als ter kennisname en ga ervan uit dat deze geen directe actie van mij verlangen. Ik behandel ze pas na de e-mails die direct aan mij zijn gericht.

GEMEENTE Medemblik

Correspondentie: Postbus 45, 1687 ZG Wognum
Bezoek: Dick Ketlaan 21, 1687 CD Wognum

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 19 juni 2026 10:52
Aan: 5.1.2e @alkmaar.nl; 5.1.2e @alkmaar.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @debuch.nl; 5.1.2e @dijkenwaard.nl; 5.1.2e @aalsmeer.nl; 5.1.2e @aalmeer.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e @amstelveen.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e @duoplus.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e @belcombinatie.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @belcombinatie.nl>; 5.1.2e @gooisemeren.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @hilversum.nl; 5.1.2e @huizen.nl; 5.1.2e @wijdemeren.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e @beverwijk.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @heemskerk.nl>; 5.1.2e @velsen.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @velsen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @velsen.nl>; 5 5.1.2e < 5.1.2e @denhelder.nl>; 5.1.2e @hollandskroon.nl; 5.1.2e @schagen.nl; 5.1.2e @texel.nl; 5.1.2e @texel.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @sed-wf.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sed-wf.nl>; 5.1.2e @hoorn.nl; 5.1.2e @hoorn.nl; Contactcentrum Koggenland < 5.1.2e @koggenland.nl>; Gemeente Opmeer < 5.1.2e @opmeer.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @medemblik.nl>; 5.1.2e @edam-volendam.nl; 5.1.2e @landsmeer.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @over-gemeenten.nl; 5.1.2e @purmerend.nl; 5.1.2e @waterland.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @zaanstad.nl>; 5.1.2e @bloemendaal.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @haarlem.nl>; 5.1.2e @heemstede.nl; 5.1.2e @zandvoort.nl; 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @telfort.nl>; 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>; De Hoornaarverwijderaar <5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Verslag geelpoothoornaar bijeenkomst Noord-Holland

Hallo allen,

Bij deze de presentaties en verslag van de bijeenkomst over de geelpoothoornaar (en de brief aan gemeenten). De documenten kunnen hier worden gedownload (Pleio):
https://bestandendelen.pleio.nl/?s=download&token=31267302-b047-4a12-a643-676cbd1292e7

Dank voor jullie aanwezigheid en input. We hebben nog contact over het vervolg van deze bijeenkomst. Voor vragen of contact tussendoor ben ik te bereiken op dit mailadres of via telefoonnummer onderaan.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Sector Natuur & Recreatie

T:+316 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: [redacted]@prvlimburg.nl]; [redacted]@brabant.nl]; [redacted]@provinciegroningen.nl]; [redacted]@noord-holland.nl]; [redacted]@gelderland.nl]; [redacted]@brabant.nl]; [redacted]@assen.nl]; Lnv[[redacted]@minlnv.nl]
Cc: [redacted]@minlnv.nl]; [redacted]@overijssel.nl]
From: [redacted]
Sent: Wed 3/25/2026 11:38:42 AM
Subject: Re: Verslag Kritiek-Repliek en vervolg
Received: Wed 3/25/2026 11:39:55 AM
Huiswerk kritiek-repliek sessie 2.docx

Beter laat dan nooit, maar hierbij mijn huiswerk.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted]
Afdeling Ruimte
Gemeente Tilburg

Van: [redacted]<[redacted]@prvlimburg.nl>
Verzonden: woensdag 25 maart 2026 09:36
Aan: [redacted]<[redacted]@brabant.nl>; [redacted]<[redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]<[redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]<[redacted]@gelderland.nl>; [redacted]@brabant.nl>; [redacted]<[redacted]@tilburg.nl>; [redacted]<[redacted]@assen.nl>; [redacted] Lnv <[redacted]@minlnv.nl>
CC: [redacted]) <[redacted]@minlnv.nl>; [redacted]<[redacted]@overijssel.nl>
Onderwerp: RE: Verslag Kritiek-Repliek en vervolg

U ontvangt niet vaak e-mail van [redacted]@prvlimburg.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Hi [redacted] hierbij mijn invulling op de vragen Repliek, tot strak
Groet [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Cluster | Natuur en Water
T +31 [redacted] | **M** [redacted]
E [redacted]@prvlimburg.nl / [redacted]@prvlimburg.nl

Postadres Postbus 5700 | 6202 MA Maastricht
Bezoekadres Limburglaan 10 | 6229 GA Maastricht
Kijk ook op www.limburg.nl of abonneer op onze nieuwsbrieven

provincie
Limburg

Denk aan het milieu voor het printen van dit bericht

Van: [redacted]<[redacted]@brabant.nl>
Verzonden: vrijdag 20 maart 2026 12:56
Aan [redacted]<[redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]<[redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]<[redacted]@gelderland.nl>; [redacted]<[redacted]@brabant.nl>; [redacted]@prvlimburg.nl>; [redacted]<[redacted]@tilburg.nl>; [redacted]<[redacted]@assen.nl>; [redacted] Lnv <[redacted]@minlnv.nl>
CC: [redacted]) <[redacted]@minlnv.nl>; [redacted]<[redacted]@overijssel.nl>
Onderwerp: Verslag Kritiek-Repliek en vervolg

Goedemiddag,

Hierbij stuur ik jullie het verslag toe van de kritiek-repliek sessie van 11 maart. Wij hebben hierin alvast een voorzet gedaan voor een kernboodschap.
Aanvullingen en verbeteringen zijn welkom!

Bij deze stuur ik jullie ook nog wat huiswerk toe voor de volgende sessie op woensdagmiddag 25 maart waarbij we nader ingaan op inwoners en imkers. Ik ontvang jullie ingevulde documenten graag uiterlijk dinsdagavond zodat we de sessie nog kunnen voorbereiden.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!
Dit e-mailbericht en de informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Dit bericht kan informatie bevatten waarop intellectuele eigendomsrechten rusten of die vertrouwelijk is of om andere redenen rechtens beschermd is. Kennisname en gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde (n) is verboden. Indien u deze email abusievelijk hebt ontvangen, brengt u ons dan op de hoogte waarbij u gevraagd zal worden het originele bericht te vernietigen. Let op: De Provincie Limburg gaat geen verplichtingen aan via e-mail van of naar individuele medewerkers. U kunt aan deze e-mail geen rechten ontlenen, tenzij er een besluit bij zit.

Voorbereiding Kritiek-Repliek sessie 2

In de eerste sessie hebben we ingezoomd om op de vragen en behoeftes die er zijn bij de actor “gemeentes”. In de tweede sessie zullen we ingaan op de actoren “inwoners” en “imkers”.

We willen jullie vragen om onderstaande tabellen in te vullen. Repliek bestaat uit een gefundeerd antwoord op het kritiekpunt.

	INWONERS	
	Kritiek	**Repliek**
1	Ik meld een nest, maar hoor niks terug. Ik wil gewoon weten dat mijn melding serieus genomen wordt.	Bedankt voor uw melding. We streven naar een responstermijn van …. De praktijk leert dat deze niet altijd gehaald wordt, zeker niet bij seizoensgebonden pieken zoals bij de geelpoothoornaar het geval is. Onze excuses hiervoor, maar we hopen op uw begrip.
2	Het nest dat ik heb gemeld wordt niet op tijd of niet snel genoeg weggehaald	We streven naar een afhandeltermijn van … Hierbij prioriteren we op basis van risico-locaties en trachten we onderlinge reisafstanden te minimaliseren door het bundelen van meldingen in nabijheid van elkaar. Excuses voor de vertraging die u ervaart, maar we hopen op uw begrip.
3	Ik word van het kastje naar de muur gestuurd; niemand voelt zich verantwoordelijk.	Vervelend dat u dit zo ervaart. Hopelijk begrijpt u dat recentelijk verschuivingen hebben plaatsgevonden in de taken en verantwoordelijkheden tussen provincie en gemeenten. Mogelijkerwijs heeft uw ervaring te maken met deze overgangsfase. De kaders zijn inmiddels helder en te vinden op …
4	De beoordeling van de gemeente/bestrijder klopt niet, het nest wordt niet weggehaald terwijl dat zou moeten.	We beoordelen de risico’s van elk gemeld nest conform vaste kaders. Onze aannemer heeft hierin de vrijheid af te wijken van deze kaders op basis van een risicobeoordeling. Wellicht is het voor u goed om te weten dat de afstanden die wij als uitgangspunt hanteren over ruim voldoende veiligheidsmarge beschikken, uitzonderingen daargelaten.
5	Waar moet ik een nest melden en wie haalt mijn nest weg? Gemeente? Provincie? Ik weet het niet.	Uit uw vraag begrijp ik dat de taken en verantwoordelijkheden tussen provincie en gemeente niet helemaal duidelijk zijn en/of dat onvoldoende duidelijk is waar u een nest kunt melden. Zie punt 3 voor nadere toelichting en doorverwijzing wat betreft taken en verantwoordelijkheden. Meldingen

		kunt u doen via Fixi, waarbij u meldingen aan de juiste verantwoordelijke wordt geadresseerd.
6	Ik vind het onredelijk dat ik zelf de (hoge) kosten moet betalen voor het verwijderen van een nest. De overheid moet het voor mij weghalen.	Wij begrijpen dat het maken van dergelijke kosten onwenselijk is. Tegelijkertijd dragen wij als overheid een groot deel van de kosten en maken wij bewuste keuzes in de kaders voor de nestbeheersing. Helaas kunnen wij als overheid niet alle verantwoordelijkheden dragen en daarmee ook niet alle kosten. Wij kunnen u wel voorzien van advies. De eerste vraag die wij onszelf en u uzelf daarbij kunnen stellen is of verwijdering van het nest noodzakelijk is voor uw veiligheid?
7	Ik ben erg bang/allergisch voor Aziatische hoornaars (/wespen) en maak me zorgen	Wij begrijpen uw zorg. Wat mogelijk voor enige geruststelling kan zorgen is dat wespen (waaronder hoornaars) nooit agressief gedrag vertonen en dus nooit zonder reden zullen stekken. Wespen en hoornaars gebruiken hun angel enkel ter verdediging, bijvoorbeeld in directe nabijheid van hun nest. In geval van een allergie voor wespengif adviseren wij in het geval van een nest in uw nabije omgeving om deze te melden indien het op openbaar terrein is of in geval van privéterrein een wespenbestrijder te laten komen om het nest te verwijderen. Dit advies geldt overigens niet alleen voor geelpoothoornaars, maar ook voor inheemse wespen en hoornaars.
8	Wat moet ik doen als ik een Aziatische hoornaar(nest) zie? Moet ik dit melden?	Het melden van geelpoothoornaars heeft uitsluitend zin als sprake is van een nest. Wij kunnen namelijk enkel nesten beheersen en geen individuele dieren.
9	De overheid neemt mijn veiligheid niet serieus als zij nesten (te lang) laten hangen	Zie antwoord 4.
10	Iedereen beweert iets anders over de aanpak van Aziatische hoornaars, ook commerciële bestrijders. Waar vind ik betrouwbare informatie?	Wij delen uw zorg. Precies om die reden is in gezamenlijkheid als overheid besloten u te verwijzen naar … Deze website geeft betrouwbare informatie op basis van wetenschappelijke inzichten en ervaringen en verwijst u waar nodig/mogelijk door naar betrouwbare websites of publicaties. Op deze manier hopen wij uw vragen te beantwoorden op basis van betrouwbare informatie.

11	Wie moet ik inhuren als ik een nest zelf wil bestrijden? Heb ik een gespecialiseerde bestrijder nodig?	U bent vrij te kiezen voor een wespenbestrijder naar keuze. Omwille van de gezondheid van het milieu, (huis)dieren en uzelf adviseren wij u ten zeerste te kiezen voor gifvrije bestrijding. U kunt hiervoor o.a. terecht bij de Wespenstichting.
12	Wat doe ik tegen werksters in mijn tuin? Ik heb hier last van.	Erg vervelend te horen dat u overlast ervaart. Doorgaans zorgen enkel werksters van de 'limonadewespen' voor overlast aangezien zij kunnen worden aangetrokken door de suikers van onze drankjes of ons voedsel. Om overlast te beperken kunt u verschillende maatregelen treffen, waarbij wij u graag verwijzen naar de website van de Wespenstichting. Blijf vooral kalm!
..	...	...

	IMKERS	
	Kritiek	**Repliek**
1	Wij voelen ons nog onvoldoende betrokken/ onze praktijkkennis kan goed worden benut.	Uw inzet wordt zeer gewaardeerd. ...
2	Kan de overheid ons ondersteunen met de aanschaf van selectieve vallen/zenders/etc?	Het is aan elke gemeente de keuze om wel/niet
3	De overheid neemt de gevaren van de Aziatische hoornaar niet serieus. Uit dit artikel/onderzoek/nieuwsbericht blijkt dat de problemen voor de biodiversiteit en gezondheid veel groter zijn dan nu wordt geschetst	Wij begrijpen uw zorg. Belangrijk om te weten is dat wij de ernst van de problematiek serieus nemen en op de voet volgen. Wij laten ons als gemeente hierin leiden door de hogere overheden als provincie en rijksoverheid aangezien zij nauwe contacten onderhouden met experts in het vakgebied op zowel de thema's biodiversiteit als gezondheid.
4	De provincie laat het werk teveel aan ons over terwijl het hun verantwoordelijkheid is	Vervelend dat u dat zo ervaart. Als overheid maken wij duidelijke keuzes in de aanpak van de geelpoothoornaar. Wij zijn ons ervan bewust dat onze werkwijze niet zal leiden tot het elimineren

		van de geelpoothoornaar en dat is ook niet ons doel.
5	Het heeft geen zin om nog naar nesten te zoeken. Er wordt toch niets met mijn melding gedaan. Dit werkt frustrerend en demotiverend.	Vervelend dat u dit zo ervaart. We zijn u erg dankbaar voor uw inspanningen, waarbij gezegd moet worden dat wij u nimmer verplichten tot deze inspanningen en dat onze doelstellingen hierin wellicht verschillen.
6	Als onze honingbijen sterven is dit slecht voor de biodiversiteit (/honingbijen zijn goed voor de biodiversiteit)	U spreekt een terechte zorg uit. Wat betreft de impact van honingbijen op de biodiversiteit is sprake van verschillende inzichten.
7	We willen meedenken/helpen over de aanpak Aziatische hoornaar	We staan altijd open het gesprek aan te gaan. Graag doen we dit met een vertegenwoordiging vanuit de imkerij, zodat …
…	…	…

To: 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 1/15/2026 7:42:40 AM
Subject: RE: Vervolg communicatie AZH
Received: Thur 1/15/2026 7:42:54 AM

Hoi allen,

Ik had 5.1.2e al een berichtje gestuurd, maar ik kan straks niet aansluiten omdat de IPO werkgroep natuurwetgeving vervroegd is naar de ochtend.
Update over mijn actiepunt: ik bespeur via 5.1.2e bij het ministerie nog weinig enthousiasme om op heel korte termijn een website op te tuigen, dus lijkt het mij realistischer om dan eerst maar op de BIJ12 route in te zetten. Ik heb de vraag daar uitgezet, maar nog geen reactie ontvangen. Als ik deze week geen reactie ontvang, zal ik harder aan de boom schudden bij BIJ12 door meer contacten aan te schrijven.

Met vriendelijke groet,

5.1.2 5.1.2e

5.1.2e

Team Natuur

AANWEZIG ma, di, wo, do

TEL 5.1.2e

ADRES Sint Jansstraat 4

9712 JN Groningen

WEB www.provinciegroningen.nl

provincie groningen

Van: 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: woensdag 14 januari 2026 16:24
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e (NH) <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gelderland.nl>
Onderwerp: Re: Vervolg communicatie AZH

En wederom een goedemiddag,

Zoals toegezegd, stuur ik bij deze ook een stakeholderanalyse mee met de belangrijkste stakeholders (graag alleen voor intern gebruik). 5.1.2e en ik hebben per stakeholder al ingevuld of ze beslisser, gebruiker, beïnvloeder of uitvoerder zijn en op welke wijze ze betrokken zijn in dit dossier. Dit kunnen we morgen als leidraad gebruiken.

Wat mij betreft is het doel van ons overleg om de volgende zaken goed in beeld te brengen:

- Proces rondom een website

  (wat komt er allemaal bij kijken bij het opzetten en onderhouden, wie draagt de kosten)
- Welke informatie willen we op de website zetten

  (welke doelgroepen wil je bedienen/welke vragen beantwoorden)
- Welke partijen moeten we actief betrekken bij de website?

  We willen dat zoveel mogelijk stakeholders achter de informatie staan zodat ze de website ook gebruiken en delen als betrouwbare bron. Wie moet welke informatie aanleveren of controleren?

Tot morgen!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Van: 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: Woensdag, 14 Januari, 2026 13:57
Aan: 5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e (NH) <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gelderland.nl>
Onderwerp: Re: Vervolg communicatie AZH

Goedemiddag,

Ik ben bezig met de voorbereidingen voor ons overleg morgen.
Even als checkvraag: Mijn collega en communicatieadviseur 5.1.2e kan morgen aansluiten bij het overleg om samen met ons wat verder in de doelgroepen te duiken. Waren er nog andere provincies van wie morgen een communicatieadviseur kan/wil aansluiten?

Hierbij stuur ik ook alvast een overzicht mee van de online beschikbare informatie. Helaas als apart excel-bestand en niet in de teams omgeving omdat ik daar om een of andere rede niet in kan.
Zouden jullie deze alvast willen aanvullen? Als ik wel weer in de teams omgeving kan, zal ik de vraag nog wat breder uitzetten.

Eind deze middag zal ik ook nog een concept stakeholder analyse toesturen die we voor morgen kunnen gebruiken.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 december 2025 13:22
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e (NH) <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>
CC: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @gelderland.nl>
Onderwerp: Vervolg communicatie AZH
Wanneer: donderdag 15 januari 2026 10:00-11:00.
Waar: Microsoft Teams-vergadering

Microsoft Teams Heeft u hulp nodig?

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: buiten verzoek
Wachtwoordcode: buiten verzoek

Voor organisatoren: Vergaderopties

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e 1.2e 5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 2/5/2026 9:16:12 AM
Subject: Re: Vervolg communicatie AZH
Received: Thur 2/5/2026 9:16:21 AM
Outlook-yei3qpcn

Goedemorgen 5.1.2e,

Dat is een heel goed punt over het wasbeer symposium, ik had woensdag in mijn hoofd...

Ik heb een paar data toegevoegd omdat het toch wel fijn is als we met wat meer mensen zijn.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl |
Werkdagen ma-wo |

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>
Verzonden: Woensdag, 4 Februari, 2026 17:21
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Onderwerp: RE: Vervolg communicatie AZH

Ha 5.1.2e,

Dat is typisch iets dat mij ook zou kunnen gebeuren □* Helaas zijn de datums uit jouw datumprikker voor mij alle 3 niet mogelijk (10 feb is het wasbeer symposium op het Brabantse provinciehuis, daar wil je zelf misschien ook bij zijn?). Maar als ik de enige ben die niet kan, laat het dan maar gewoon doorgaan, dan lees ik het verslag wel.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e @gelderland.nl | www.gelderland.nl
werkdagen: dinsdag | woensdag | donderdag | vrijdag

provincie
Gelderland

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: dinsdag 3 februari 2026 10:04

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@overijssel.nl> 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@provinciegroningen.nl>; 5.1.2e (NH) <5.1.2e@noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@brabant.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>
Onderwerp: Re: Vervolg communicatie AZH
Urgentie: Hoog

Goedemorgen,

Tot mijn grote schrik zie ik dat ik na ons vorige overleg vergeten ben om de vervolgafspraak (vandaag om 10 uur...) in te plannen. Excuses hiervoor.
Ik had wel een notitie gemaakt in mijn agenda, maar dus niemand uitgenodigd. Ik stel voor om ons overleg daarom aanstaande donderdag of volgende week maandag of woensdag in te halen. Dan heeft iedereen de kans om zich voor te bereiden.

Ik zal zo dadelijk mijn concept verslag van het vorige overleg afronden en doorsturen.

Welke tijd komt jullie het beste uit? https://datumprikker.nl/p8xjzngrb95enx8q

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 december 2025 13:22
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@provinciegroningen.nl>; 5.1.2e (NH) <5.1.2e@noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@brabant.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>
Onderwerp: Vervolg communicatie AZH
Wanneer: donderdag 15 januari 2026 10:00-11:00.
Waar: Microsoft Teams-vergadering

Microsoft Teams Heeft u hulp nodig?

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: buiten verzoek
Wachtwoordcode: buiten verzoek

Voor organisatoren: Vergaderopties

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e 5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

---

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e 5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

---

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e .2e [5.1.2e @haarlemmermeer.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 2/11/2026 10:00:51 AM
Subject: RE: Verwijderde nesten Aziatische hoornaar
Received: Wed 2/11/2026 10:01:06 AM

Hi 5.1.2e ,
Dank voor de informatie! Mocht er nog aanvullende info binnenkomen vanuit 5.1.2e ontvangen we dat graag.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e .1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 10 februari 2026 14:19
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: Re: Verwijderde nesten Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e

Excuus voor de late reactie. Ik heb nog geen overzicht ontvangen van 5.1.2e van afgelopen jaar en kan hem niet bereiken, dus ik heb nog geen cijfers of locatie van de nesten die hij heeft verwijderd.

Wel heeft een andere betrokken imker, 5.1.2e 5.1.2e , een eigen kaart gemaakt. Op deze kaart is ook beter te zien wat er met een nest is gebeurd (groen is verwijderd, rood niet verwijderd en grijs is onduidelijk):
Aziatische hoornaars Noord Holland - Google My Maps

Via waarneming.nl en zoekgroepen zijn er in 2025 in heel Noord-Holland 136 nesten geregistreerd, maar er zouden ook nesten zijn verwijderd die niet waren geregistreerd en er worden natuurlijk ook nesten over het hoofd gezien, dus het werkelijke aantal ligt hoger.

Groet,

5.1.2e .1.2e

Provincie Noord-Holland – Sector Natuur & Recreatie

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Verzonden: Woensdag, 4 Februari, 2026 09:07
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: Verwijderde nesten Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e,

Kun je ons helpen aan de aantallen verwijderde nesten van Aziatische hoornaar in Haarlemmermeer in 2025 (en 2024) via jullie bestrijder? We proberen inzicht te krijgen in de toename van het aantal nesten en de verspreiding.

Het mag ook een totaallijst zijn waaruit we zelf de aantallen kunnen halen, het is namelijk ook interessant om te zien wat er gebeurt in naburige gemeentes.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e .1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

****
****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

****
****

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

****
****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

****
****

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e (5.1.2e)
Sent: Thur 8/20/2026 12:10:06 PM
Subject: RE: Verzoek: laatste check op webteksten geelpoothoornaar (Az.hoornaar)
Received: Thur 8/20/2026 12:10:16 PM

Beste 5.1.2e ,
Hartelijk bedankt voor je reactie. Ik heb je voorstellen verwerkt (m.u.v. het punt over medisch advies; daar heb ik de suggesties van VWS over genomen)
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 17 augustus 2026 10:04
Aan: 5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl> 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>
Onderwerp: Re: Verzoek: laatste check op webteksten geelpoothoornaar (Az.hoornaar)

Hoi 5.1.2e ,
Bedankt voor de teksten, ik heb wat opmerkingen geplaatst en tekstvoorstellen gedaan om een paar zaken net wat duidelijker te maken. De kern zit er inderdaad nog voldoende in. Succes!

Groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>
Verzonden: vrijdag 14 augustus 2026 15:12
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>
Onderwerp: Verzoek: laatste check op webteksten geelpoothoornaar (Az.hoornaar)

Beste mensen,

Graag jullie aandacht en spoedige reactie op de nieuwste concept-webpagina over de geelpoothoornaar. Sinds mijn vorige bericht heb ik de ingekorte webteksten omgezet naar het format van Rijksoverheid.nl. Daarna zijn de teksten weer bewerkt en nóg verder ingekort door de webredactie van Algemene Zaken. Daarmee zijn onze teksten nu behoorlijk over de kop gegaan. Het kan dus even schrikken zijn als jullie de bijlage openen.

Ik heb alle wijzigingen nauwkeurig nagelopen en moet zeggen dat de kern van al onze punten er nog steeds in staat. Algemene Zaken staat klaar om de pagina's online te zetten en wacht op mijn teken.

Vriendelijk verzoek:
Ik wil jullie vragen om zo spoedig mogelijk secuur naar de teksten te kijken en **uiterlijk dinsdag 18 augustus** naar mij te reageren:

- In de zijlijn staan nog laatste opmerkingen en vragen open waarvoor ik jullie hulp vraag.
- Ook heb ik een paar zinnen geel gemarkeerd omdat ik over die formulering twijfel.
- Geef het vooral aan als je storende fouten tegenkomt of essentiële informatie mist.

Let wel, grote wijzigingen zijn op dit punt níet meer mogelijk. Algemene Zaken is streng wat betreft het format, taalgebruik en lengte van de teksten...

Gezien de vakantie zal niet iedereen op tijd kunnen reageren. Zodra voldoende mensen hebben gereageerd (ook VWS, IenW en anderen), dan hak ik de knoop door en worden de pagina's online gezet.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e)
Verzonden: dinsdag 4 augustus 2026 16:00
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e : 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @assen.nl> 5.1.2e 1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>
Onderwerp: Update: aangepaste teksten webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)

Beste mensen,

Inmiddels heeft de webredacteur 5.1.2e van Algemene Zaken (mijn contact voor Rijksoverheid.nl) gereageerd op onze webteksten. Zij heeft in de bijlage alle tekst die korter moet geel gemarkeerd (want dubbel of te gedetailleerd). Hier ben ik in *revisie* mee aan de slag gegaan. Veel suggesties van haar heb ik verwerkt, een enkele tekst wil ik graag behouden. Even zien of dat gaat lukken.

Kunnen jullie met deze aanpassingen leven of zijn er nog (laatste) serieuze bezwaren? Ik zie jullie reacties graag tegemoet, máár let wel… vanwege het hoornaarseizoen moeten we wel door en ik ga ondertussen dus wel verder afstemmen met AZ en anderen.

Ook heeft 5.1.2e een structuurvoorstel meegestuurd (zie andere bijlage), omdat Rijksoverheid.nl nu eenmaal met een bepaald format werkt. En ook moeten de doorverwijzingen (linkjes) naar andere relevante webpagina's (van de 12 provincies e.d.) nog worden opgenomen. Met het omzetten van onze teksten naar die andere structuur en die linkjes moet ik nog aan de slag. Mocht iemand daar handig in zijn en willen helpen, graag! De volgende versie zal ik voor een *ultimate* check nog met jullie delen.

Ik weet niet hoe snel AZ de teksten online kan zetten, maar ik probeer jullie op de hoogte te houden.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e)
Verzonden: donderdag 2 juli 2026 14:54
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e : 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl> 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e : 5.1.2e @sittard-geleen.nl>
Onderwerp: RE: Stukken voor bespreking webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)

Beste mensen,

Heel hartelijk bedankt voor al jullie reacties en tekstvoorstellen gisterenmiddag. Ook voor de latere reacties per mail bedankt. Fijn dat de aangepaste teksten zo positief door jullie zijn ontvangen. Met complimenten dus voor ieder van jullie die hier tijd en moeite in heeft gestoken!

In de bijlage vinden jullie de concept webteksten met de aanpassingen die we gisterenmiddag met elkaar hebben besproken.

Met alweer een opgeschoonde versie en een versie met alle revisie en opmerkingen zichtbaar.
De opgeschoonde versie ga ik delen met mijn contacten bij de ministeries van VWS, IenW, Algemene Zaken (afdeling van de Rijkspagina) en met de entomologe van Naturalis Biodiversity Centre (en actief bij de wespenstichting).

En dan hoop ik na mijn vakantie ook de (positieve) reactie van die partijen binnen te hebben, zodat we weer verder kunnen. Voordat de teksten online gaan, kom ik uiteraard nog bij jullie terug met de definitieve teksten voor een finale check. En eventuele andere aandachtspunten/acties waar we nog iets mee moeten.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e
Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
DG Natuur en Visserij

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel 5.1.2e
Werkt alle dagen (in principe tot 15.00 uur)

Van: 5.1.2e 5.1.2e)
Verzonden: dinsdag 30 juni 2026 17:55
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
CC: 5.1.2e : 5.1.2e @sittard-geleen.nl>
Onderwerp: Stukken voor bespreking webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)
Urgentie: Hoog

Beste allen,

Hierbij stuur ik jullie de aangepaste concept teksten (opgeschoonde versie en een versie met revisie) die we morgen met elkaar bespreken. Hopelijk lukt het jullie allen om de conceptteksten vooraf nog te lezen, zodat we in het overleg allerlaatste wijzigingen kunnen doorvoeren. Want na ons overleg stuur ik de concepttekst ter beoordeling door naar Algemene Zaken en enkele stakeholders.

In de andere bijlagen vinden jullie een overzicht van andere websites/linkjes en een overzicht van stakeholders waar we de teksten nog aan willen voorleggen (of deels of niet).

Verder zou ik nog eerder beantwoorde Kamervragen opzoeken en delen. Daar was ik nog niet aan toegekomen, maar nu ik ze lees zie ik helaas maar weinig bruikbare teksten:

- De laatste Kamerbrief (Antwoorden op vragen commissiedebat Natuur 4 juni 2026) via deze link (zie pagina 4 over de geelpoothoornaar): Open overheid
- En antwoorden op de Kamervragen van 15 april 2025 van lid Pierik/BBB via deze link Open overheid

En mijn excuses voor het late versturen. Het viel nog niet mee door alle drukte, verlof en de techniek…

Tot morgen!
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e)
Verzonden: maandag 15 juni 2026 17:50
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl> 5.1.2e 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @assen.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Uitnodiging vervolgoverleg over webpagina Az.hoornaar

Beste allen,

Graag plan ik met jullie een nieuw overleg in voor de webpagina's over de Aziatische hoornaar. Hiervoor stuur ik jullie zo straks een datumprikker. Hopelijk lukt het op korte termijn – sorry voor de lange stilte!

5.1.2e en ik stellen de volgende agenda voor en aanvullingen zijn welkom:

1. Nieuwe versie van de eerdere conceptteksten (stukken volgen nog)
    - actualisatie n.a.v. vorig overleg van 8 april j.l. door 5.1.2e en 5.1.2e
    - plus aanvulling tekst over gezondheid en biociden door 5.1.2e
2. Bespreken naar welke selectie van betrouwbare bronnen en websites we doorverwijzen (zie lijst met eerdere inventarisatie in bijlage)
3. Bespreken aan welke stakeholders we (delen van) de concepttekst voorleggen als klankbord (voorstel bij lijst met stakeholders volgt nog)
4. Vervolgstappen en afspraken

Zouden jullie de datumprikker z.s.m. kunnen invullen? Dan kunnen we volgende week hopelijk al bijeen komen. Of geef het a.u.b. even aan (reply aan mij) als je er niet bij kunt zijn.

En hopelijk kunnen we dan toch echt binnenkort webpagina's opleveren voor de Rijkssite!

Met groet,
5.1.2e

5.1.2e
Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
DG Natuur en Visserij

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel 5.1.2e
Werkt alle dagen (in principe tot 15.00 uur)

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: donderdag 2 april 2026 19:26
Aan 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Concept landelijke website

Goedemiddag,

Bij deze stuur ik jullie de concepttekst voor de webpagina Aziatische hoornaar toe ter voorbereiding van ons overleg volgende week woensdag 8 april. Het is nog niet helemaal af, maar gezien het paasweekend leek het ons goed om het alvast te delen.

Het zou mooi zijn als jullie de aanvullingen en toevoegingen voor het overleg nog kunnen toesturen. Nuttige websites zijn welkom!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

---

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl
Sent: Tue 3/31/2026 12:38:10 PM
Subject: RE: Voorlopige gunningsbeslissing bestrijding Aziatische hoornaar 2026/2027
Received: Tue 3/31/2026 12:38:20 PM

Ja perfect, tot dan.

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 31 maart 2026 14:28
Aan: 5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl
Onderwerp: Re: Voorlopige gunningsbeslissing bestrijding Aziatische hoornaar 2026/2027

15:00-16:30 is het vroegste dat ik kan, lukt dat?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl <5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl>
Verzonden: dinsdag 31 maart 2026 14:09
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Voorlopige gunningsbeslissing bestrijding Aziatische hoornaar 2026/2027

Beste 5.1.2e ,

Lukt het misschien ook eerder?
Ja het lijkt ons ook goed om dat concreter te beschrijven. Wij zullen daar ook van tevoren nog aan werken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e en 5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 31 maart 2026 13:29
Aan: De Hoornaarverwijderaar <5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl>
Onderwerp: Re: Voorlopige gunningsbeslissing bestrijding Aziatische hoornaar 2026/2027

Beste 5.1.2e ,

Laten we dan fysiek afspreken, ik kan 7 april eind van de middag van 16:00-17:30. Jullie zijn welkom op het Houtplein in Haarlem, ik reserveer een ruimte.

Naast jullie vragen, denk ik ook dat we het moeten hebben over de praktische uitwerking van de prioritering voor nestverwijdering die we hanteren (in welke situaties bestrijden we wel en in welke niet). Ik denk dat het handig kan zijn om dit nog wat concreter te beschrijven.

Misschien kunnen we komen tot een lijst, bijvoorbeeld (nog niet compleet):

Wel verwijderen	**Niet verwijderen**
Nest binnen straal van 7 meter van een stoep, wandelpad of fietspad	Nest hoog in een boom >7 meter hoog
Nest laag in een heg of schuur waar mensen moeten lopen (bijv langs een stoep)	Nest op een bedrijventerrein waar weinig mensen komen (geen publieke ruimte)

Nest bij een ingang van een openbaar gebouw	Nest diep in een bosperceel (>7 meter van een pad)
Nest die uit de boom op de stoep is gevallen	Nest op een eiland zonder toegang
Nest nabij speelplein, school, sportveld	Nest in een groenstrook langs een autoweg
Nest op terrein camping en recreatiegebied (indien het nest een risico vormt)	Nest op particulier terrein zonder veiligheidsrisico

Groet
5.1.2e

Van: De Hoornaarverwijderaar <5.1.2e@dehoornaarverwijderaar.nl>
Verzonden: dinsdag 31 maart 2026 12:52
Aan: 5.1.2e .1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Voorlopige gunningsbeslissing bestrijding Aziatische hoornaar 2026/2027

Beste 5.1.2e ,

Hartelijk dank voor de definitieve gunning. We zien uit naar een prettige samenwerking. Het lijkt ons fijn elkaar te ontmoeten. Aanstaande vrijdag 3 april is voor ons digitaal mogelijk tussen 10:00-11:00. Schikt dat jou ook?

We hebben nog een aantal praktische zaken die we met jou zouden willen bespreken. Onderaan deze mail zijn deze vragen toegevoegd.

Elkaar fysiek ontmoeten om deze zaken te bespreken vinden we prettig voor de start van onze samenwerking. Dit zou voor ons mogelijk zijn op:
7 april - gehele dag beschikbaar
13 april tot uiterlijk 12:00
14 april tot uiterlijk 13:00
15 april tot uiterlijk 12:00

We horen graag of dit uitkomt.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e 5.1.2e

De bijgevoegde vragen:
1. Wat doen we wanneer halverwege het eerste seizoen het budget al bijna verbruikt is?
(Hoe voorkomen we onduidelijkheid hierover tijdens de piek in het hoogseizoen?)
2. Welke rechten krijgen wij als bestrijders op waarneming.nl?
3. Welke belemmeringen zijn er op waarneming.nl voor ons?
3.1 Mogen wij adres NAW gegevens opvragen?
3.2 Blijven de bestaande validatoren ook valideren voor Noord Holland?
4. Wat doen we als we geen toestemming krijgen van een grondeigenaar om een nest te verwijderen, terwijl deze wel aan de verwijder criteria voldoet?
5. Hoe kan de ontheffing voor milieuzones georganiseerd worden voor beide auto's van de bestrijders voor de zones in Amsterdam en Haarlem?

6. Meldpuntaziatischehoornaar.nl is opgericht door 5.1.2e , het is nog niet duidelijk hoe commercieel dit platform gaat worden en of andere bestrijders toegang krijgen tot deze informatie. Wat moeten we doen als dit platform onze werkzaamheden gaat belemmeren?

5.1.2e 5.1.2e schreef op 2026-03-27 09:30:
> Beste 5.1.2e ,
>
> Er is geen bezwaar ingediend dus de definitieve gunning komt zsm
> jullie kant op, dit duurt alleen iets langer vanwege interne inkoop
> processen.
>
> Het lijkt me inderdaad een goed idee om binnenkort even kennis te
> maken en wat praktische zaken te bespreken. Digitaal of fysiek in
> Haarlem kan allebei, wat/wanneer heeft jullie voorkeur?
> Ik kan bijvoorbeeld volgende week woensdag middag of vrijdag ochtend.
>
>
> Groet 5.1.2e
>
> ---
>
> Van: De Hoornaarverwijderaar <5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl>
> Verzonden: donderdag 26 maart 2026 20:53
> Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
> CC: 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
> Onderwerp: Re: Voorlopige gunningsbeslissing bestrijding Aziatische
> hoornaar 2026/2027
>
> Beste 5.1.2e ,
>
> N.a.v. de voorlopige gunningsbeslissing vernemen wij graag of het
> besluit tot definitieve gunning inmiddels genomen is. Is hier
> inmiddels
> informatie over te geven?
> Indien de gunning omgezet is in een definitieve beslissing vernemen we
>
> daarnaast graag wat de vervolgstappen zijn die nu genomen dienen te
> worden. Wij hebben nog een aantal vragen voordat we definitief kunnen
> starten. Is het gebruikelijk om elkaar (digitaal) te ontmoeten?
>
> Met vriendelijke groet,
> 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e
>
> 5.1.2e 5.1.2e schreef op 2026-03-18 16:14:
>> Beste heer 5.1.2e ,
>>
>> Op 2 maart 2026 heeft u een aanbieding gedaan voor de meervoudig
>> onderhandse aanbesteding Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026/2027.
> De
>> provincie heeft twee offertes ontvangen.
>>
>> In bijgaande brief vindt u de voorlopige gunningsbeslissing.
>>
>> Vriendelijke groet,
>>
>> 5.1.2e 5.1.2e
>>
>> 5.1.2e
>>
>> T: 5.1.2e

>>
>> Houtplein 33 2012 DE Haarlem
>>
>> www.noord-holland.nl [1] [1]
>> 5.1.2e @noord-holland.nl
>>
>> Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden
>> ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.
>>
>> Links:
>> ------
>> [1] http://www.noord-holland.nl/
>
>
> Links:
> ------
> [1] http://www.noord-holland.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 2/16/2026 12:30:49 PM
Subject: RE: Vragen - Offerteaanvraag nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026-2027
Received: Mon 2/16/2026 12:30:52 PM

Goedemorgen 5.1.2e,

Mijn voorstel zou zijn om de tekst iets anders te maken, de strekking wel ongeveer hetzelfde laten. Zie het document voor een aangepaste tekst.
Ik heb vooral nog even naar het document van Limburg verwezen met daarbij de vermelding dat dit de huidige juridische consensus is dat het niet mag worden gebruikt.
Maar ook aangegeven dat de provincie eigenlijk niet het bevoegd gezag is om te zeggen of het legaal of niet is, dat is het CTGB.
Dus dat ze bij zekerheid daar moeten informeren – en dat wij ervanuit gaan dat de uitvoerder vanuit diens eigen expertise gebruik maakt van legaal gif binnen bestaande kaders.

Ik wil de deur ook een beetje openlaten wanneer die juridische consensus of toestemming van het CTGB zou veranderen – als het ineens wel mag, willen we ook weer niet vastzitten aan een opdracht die het expliciet verbiedt. Lijkt mij.

Kan qua tekstvorm misschien nog wel beter opgeschreven worden, maar hopelijk is mijn punt zo duidelijk?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Sector Natuur en Recreatie

T 5.1.2e
M: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 16 februari 2026 08:31
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Vragen - Offerteaanvraag nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026-2027

Goedemorgen 5.1.2e,

Zou jij in de Nota van Inlichtingen kunnen kijken naar het antwoord op vraag 6? Ben je het eens met het antwoord zoals deze nu geformuleerd staat?

Ik zal deze nota woensdagochtend versturen richting de partijen, mocht er nog een aanpassing nodig zijn dan hoor ik het graag uiterlijk morgen 17.00 uur.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Sector Subsidie /Inkoop

Maandag, woensdag, donderdag, vrijdag beschikbaar van 09:00 tot 17:00 uur.
Mobiel: 5.1.2e

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 13 februari 2026 11:42
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Re: Vragen - Offerteaanvraag nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026-2027

Hoi 5.1.2e,

Hier de beantwoording van de ingekomen vragen:
Bijlage 1 format voor het stellen van vragen Aziatische hoornaar.docx

Ik ben komende twee weken op vakantie, dus zou jij de beantwoording naar de marktpartijen willen sturen?

@ 5.1.2e zou jij nog even mee willen kijken naar de antwoorden? Er is ook een vraag gesteld over toepassing diatomeenaarde, we zijn eerst weggebleven bij een oordeel maar worden er nu wel direct naar gevraagd. Volgens provincie Limburg is het niet toegestaan (zie: Aziatische hoornaar - Provionncie Limburg, bij 'zie ook' het document 'informatie voor bestrijders'). Wat denk jij?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 11 februari 2026 11:56
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: Vragen - Offerteaanvraag nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026-2027

Goedemiddag 5.1.2e,

Hierbij stuur ik alvast binnengekomen vragen. De deadline is tot vandaag 17.00 uur dus er zou nog wat aan kunnen komen, mocht dit het geval zijn kun je de vragen samenvoegen tot één bestand en de beantwoording uiterlijk vrijdag einde dag naar mij toesturen, zodat we er maandag een definitief document van kunnen maken.

Wat betreft vraag 2: Dit is mogelijk.
Wat betreft vraag 3: 30 dagen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Sector Subsidie /Inkoop

Maandag, woensdag, donderdag, vrijdag beschikbaar van 09:00 tot 17:00 uur.
Mobiel: 5.1.2e

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e @ed-klusief.nl <5.1.2e @ed-klusief.nl>
Verzonden: dinsdag 10 februari 2026 21:04
Aan: Projectinkoop <5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Vragen - Offerteaanvraag nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026-2027

Geachte heer 5.1.2e ,

Bijgaande ontvangt u het ingevulde format voor het stellen van vragen inzake de offerteaanvraag nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026-2027.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

To: [redacted]@haarlemmermeer.nl]
Cc: [redacted] [redacted]@haarlemmermeer.nl]
From: [redacted]
Sent: Thur 4/9/2026 1:13:27 PM
Subject: Re: Vragen t.a.v. inzet PNH aziatische hoornaar
Received: Thur 4/9/2026 1:13:27 PM
Uitwerking criteria nestverwijdering Aziatische hoornaar.xlsx

Hoi [redacted],

Algemene insteek is inderdaad dat we alleen nesten verwijderen die een potentieel risico opleveren voor mensen of natuur. We hebben deze week ism met onze nieuwe bestrijder een praktische uitwerking daarvan gemaakt, zie bijlage. De lijst is waarschijnlijk geen uitputtende lijst van situaties die potentieel steekgevaar opleveren, maar geeft hopelijk een beter beeld. Particulieren zijn in principe zelf verantwoordelijk om een nest weg te halen indien gewenst (behalve rond N2000 gebieden).

Je noemt dat er een gat ontstaat tussen beheer en problematiek, welk gat precies? De verwachting is dat nesten die we laten hangen niet tot grote overlast zullen lijden, maar we houden uiteraard graag contact om een vinger aan de pols te houden hoe dit precies uitwerkt.

We werken niet meer samen met [redacted]. Onze nieuwe bestrijder is [redacted] (zijn bedrijf heeft 'De Wespen verdelger'), hij voert de bestrijding samen uit met [redacted].
We blijven de werkwijze voor meldingen via waarneming.nl hanteren. Ik weet nog niet of/hoe we kunnen terugkoppelen als wij niet bestrijden, dit zal ik bespreken met de bestrijder.

Groet,

[redacted]

T [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
[redacted]@noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

[redacted] <[redacted]@haarlemmermeer.nl>
Verzonden: maandag 30 maart 2026 15:28
Aan: [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: Vragen t.a.v. inzet PNH aziatische hoornaar

Beste [redacted],

Per brief van 26 november 2025 zijn wij als gemeente geïnformeerd over de voorgenomen beperking in de aanpak van Aziatische hoornaar door PNH. Omdat met de nieuwe aanpak een gat ontstaat tussen beheer en problematiek, zijn wij als gemeente genoodzaakt zelf aanvullende maatregelen te treffen. Hiervoor maken wij binnenkort afspraken met bestrijders. Om die afspraken goed aan te laten sluiten op hetgeen de provincie uitvoert, hebben we een paar vragen.

Volgens genoemde brief geldt 2026/2027 als overgangsperiode, waarin nesten alleen nog worden verwijderd in de volgende gevallen:

- Binnen een straal van 500m van een Natura2000-gebied;
- Locaties met verhoogde kans op overlast (speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden);
- Overige situaties die tot direct steekgevaar leiden.

Hoe wordt dit in de praktijk vormgegeven?

- Wat is precies de rol van de provincie bij 'overige situaties die tot direct steekgevaar leiden'? (Hoe) wordt bijvoorbeeld gehandeld als er een nest wordt aangetroffen op particulier terrein (bijvoorbeeld in een achtertuin in een woonwijk)? Valt dit onder genoemde overige situaties?
- Blijft de werkwijze hetzelfde = nest melden via waarneming.nl? Is/komt er een vlot terugkoppelmechanisme als PNH níet ingrijpt of niet tijdig kan ingrijpen (door beperkte capaciteit bestrijder, dan wel omdat het niet onder voornoemde gevallen wordt gerekend)? Zodat wij alsnog tijdig onze bestrijder kunnen inzetten?
- Is 5.1.2e nog steeds jullie bestrijdingspartner?

Wij ontvangen graag jullie reactie uiterlijk 9 april, zodat wij tijdig onze aanpak voor 2026 kunnen inrichten. Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!
****
Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).
De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).
Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te

verwijderen.
Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).
****
****

Wel in opdracht van provincie verwijderen

Nesten binnen 500 meter van een Natura 2000-gebied

Nesten op drukbezochte plekken zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegeb

Nest nabij speelplein, school, sportveld

Nest op terrein camping en recreatiegebied (indien het nest een risico vormt voor steken)

Overige situaties die tot acuut steekgevaar leiden

Nest die vanuit een boom op de stoep is gevallen

Nest bij een ingang van een openbaar gebouw (bijv. gemeentehuis, ziekenhuis, bejaardentehuis)

Nest laag in een heg of schuur waar mensen langs lopen (bijv. langs een stoep)

Nest binnen straal van 7 meter van een stoep, wandelpad of fietspad

G

Niet in opdracht van provincie verwijderen
ieden
Nest in een groenstrook langs een autoweg
Nest op particulier terrein (behalve bij n2000 en overige uitzondering)
Nest op een eiland zonder toegang
Nest diep in een bosperceel/bossage (>7 meter van een pad)
Nest op een moeilijk bereikbare locatie hoog in een boom

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e .2e [5.1.2e @haarlemmermeer.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 4/15/2026 1:43:49 PM
Subject: RE: Vragen t.a.v. inzet PNH aziatische hoornaar
Received: Wed 4/15/2026 1:44:03 PM

Hi 5.1.2e ,
Dank voor de informatie, dat geeft ons meer houvast in de keuzes.

Met 'het gat tussen beheer en problematiek' bedoelen we o.a. de particuliere locaties die niet onder het lijstje 'acuut steekgevaar' worden genoemd. Bijvoorbeeld in de achtertuin van inwoners. Door de keuze van PNH de inzet terug te schroeven zijn wij als gemeente plotseling genoodzaakt onze inwoners in dat soort gevallen zelf te ondersteunen. Er is ook een gat i.r.t. het ontbreken van regie, wij zien ons genoodzaakt met buurgemeenten af te stemmen over inzet en (beleids)keuzes. Dit terwijl een duidelijk handelingskaders vanuit PNH ervoor zou kunnen zorgen dat gemeentes eenzelfde aanpak hanteren. Zowel qua strategie als gebruik van middelen etc. En dan is er nog de koppeling enkel met N2000 terwijl het NNN en de EU-NHV (artikel 10) ontbreken i.r.t. het belang van biodiversiteit (aanleiding plaatsing op Unielijst). Oftewel, allemaal aspecten die onzes inziens nu onvoldoende worden ondervangen en waar wij als gemeente nu zelf aanvullende maatregelen voor moeten uitwerken.

We horen het graag wanneer er duidelijkheid is over terugkoppeling t.a.v. meldingen, zodat wij onze werkwijze daarop verder kunnen afstemmen.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 9 april 2026 15:13
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
CC: 5.1.2e .2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>

Onderwerp: Re: Vragen t.a.v. inzet PNH aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e ,

Algemene insteek is inderdaad dat we alleen nesten verwijderen die een potentieel risico opleveren voor mensen of natuur. We hebben deze week ism met onze nieuwe bestrijder een praktische uitwerking daarvan gemaakt, zie bijlage. De lijst is waarschijnlijk geen uitputtende lijst van situaties die potentieel steekgevaar opleveren, maar geeft hopelijk een beter beeld. Particulieren zijn in principe zelf verantwoordelijk om een nest weg te halen indien gewenst (behalve rond N2000 gebieden).

Je noemt dat er een gat ontstaat tussen beheer en problematiek, welk gat precies? De verwachting is dat nesten die we laten hangen niet tot grote overlast zullen lijden, maar we houden uiteraard graag contact om een vinger aan de pols te houden hoe dit precies uitwerkt.

We werken niet meer samen met 5.1.2e . Onze nieuwe bestrijder is 5.1.2e 5.1.2e (zijn bedrijf heeft 'De Wespen verdelger'), hij voert de bestrijding samen uit met 5.1.2e 5.1.2e .
We blijven de werkwijze voor meldingen via waarneming.nl hanteren. Ik weet nog niet of/hoe we kunnen terugkoppelen als wij niet bestrijden, dit zal ik bespreken met de bestrijder.

Groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

T: 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Verzonden: maandag 30 maart 2026 15:28
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @haarlemmermeer.nl>
Onderwerp: Vragen t.a.v. inzet PNH aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e ,

Per brief van 26 november 2025 zijn wij als gemeente geïnformeerd over de voorgenomen beperking in de aanpak van Aziatische hoornaar door PNH. Omdat met de nieuwe aanpak een gat ontstaat tussen beheer en problematiek, zijn wij als gemeente genoodzaakt zelf aanvullende maatregelen te treffen. Hiervoor maken wij binnenkort afspraken met bestrijders. Om die afspraken goed aan te laten sluiten op hetgeen de provincie uitvoert, hebben we een paar vragen.

Volgens genoemde brief geldt 2026/2027 als overgangsperiode, waarin nesten alleen nog worden verwijderd in de volgende gevallen:

- Binnen een straal van 500m van een Natura2000-gebied;

- Locaties met verhoogde kans op overlast (speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden);
- Overige situaties die tot direct steekgevaar leiden.

Hoe wordt dit in de praktijk vormgegeven?

- Wat is precies de rol van de provincie bij 'overige situaties die tot direct steekgevaar leiden'? (Hoe) wordt bijvoorbeeld gehandeld als er een nest wordt aangetroffen op particulier terrein (bijvoorbeeld in een achtertuin in een woonwijk)? Valt dit onder genoemde overige situaties?
- Blijft de werkwijze hetzelfde = nest melden via waarneming.nl? Is/komt er een vlot terugkoppelmechanisme als PNH níet ingrijpt of niet tijdig kan ingrijpen (door beperkte capaciteit bestrijder, dan wel omdat het niet onder voornoemde gevallen wordt gerekend)? Zodat wij alsnog tijdig onze bestrijder kunnen inzetten?
- Is 5.1.2e nog steeds jullie bestrijdingspartner?

Wij ontvangen graag jullie reactie uiterlijk 9 april, zodat wij tijdig onze aanpak voor 2026 kunnen inrichten. Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl
Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!
****
****
Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).
De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).
Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.
Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).
****

****

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

****
****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

****
****

To: 5.1.2e [5.1.2e @stadswerk.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @amsterdam.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e @ggd.amsterdam.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 5/29/2026 10:00:30 AM
Subject: RE: Webinar geelpoothoornaar
Received: Fri 5/29/2026 10:00:57 AM
Profielfoto.jpeg
Foto.JPG

Goedemiddag 5.1.2e,

Hierbij de foto's van 5.1.2e en mij alvast.

Met vriendelijke groet

5.1.2e
5.1.2e
Verkeer & Openbare Ruimte | Stedelijk Beheer | Team Groen, Water & Wegen

Gemeente Amsterdam

M 5.1.2e
5.1.2e @amsterdam.nl
Werkdagen: ma, di, wo (ochtend), do, vrij

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 95089, 1090 HB Amsterdam

Van 5.1.2e < 5.1.2e @stadswerk.nl>
Verzonden: vrijdag 29 mei 2026 11:24
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Webinar geelpoothoornaar

Geachte sprekers,

Graag wil ik hieraan toevoegen dat de uitnodiging a.s. dinsdag wordt verstuurd, dus ik wil jullie vragen om de reacties en foto's vóór die tijd te sturen of uiterlijk dinsdagochtend vóór 11:00.

Zodra de uitnodiging uit is ontvangen jullie meer praktische informatie over het webinar, de tool en wat jullie daarbij kunnen verwachten.

Hartelijk bedankt voor jullie medewerking,

Met vriendelijke groet,
Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland

5.1.2e
5.1.2e
E 5.1.2e @STADSWERK.NL
T 5.1.2e / 5.1.2e
POSTBUS 416 / 6710 BK EDE
GALVANISTRAAT 1 / 6716 AE EDE

Werkdagen: di t/m do

Van: 5.1.2e <5.1.2e @amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 26 mei 2026 11:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @stadswerk.nl>
Onderwerp: FW: Webinar geelpoothoornaar

Goedemorgen allemaal,

Zoals besproken, hierbij het programma voor het webinar op 24 juni over de geelpoothoornhaar. Zouden jullie naar de tekst en de opzet van het webinar willen kijken? Ik denk dat we ongeveer 10 minuten per spreker moeten aanhouden, niet meer. Zo houden we ook voldoende ruimte over voor de opstart en voor vragen.
Zouden jullie daarnaast ook alvast een foto naar mij willen sturen, zoals gevraagd door 5.1.2e

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet

5.1.2e
5.1.2e
Verkeer & Openbare Ruimte | Stedelijk Beheer | Team Groen, Water & Wegen

Gemeente Amsterdam

M 5.1.2e
5.1.2e @amsterdam.nl
Werkdagen: ma, di, wo (ochtend), do, vrij

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 95089, 1090 HB Amsterdam

Van: 5.1.2e <5.1.2e @stadswerk.nl>
Verzonden: dinsdag 26 mei 2026 11:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Webinar geelpoothoornaar

Hallo 5.1.2e

Zoals beloofd ontvang je van mij een concepttekst voor het webinar van 24 juni.

Zou je hier even naar willen kijken en aanvullen waar nodig? Als je foto's van mij hebt van jouzelf of eventueel andere sprekers, dan graag.

De uitnodiging kan vandaag nog uit, en anders wordt het volgende week dinsdag (maar mijn voorkeur heeft vandaag).

Ik hoor het graag,

Met vriendelijke groet,
Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland

5.1.2e

5.1.2e
E 5.1.2e @STADSWERK.NL
T 5.1.2e / 5.1.2e
POSTBUS 416 / 6710 BK EDE
GALVANISTRAAT 1 / 6716 AE EDE

Werkdagen: di t/m do

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

To: 5.1.2e 5.1.2e @amsterdam.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @amsterdam.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @ggd.amsterdam.nl]; 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 6/12/2026 7:21:20 AM
Subject: RE: Webinar geelpoothoornaar
Received: Fri 6/12/2026 7:21:29 AM

Geachte sprekers van het webinar over de geelpoothoornaar op 24 juni, 11:00 – 12:00.

Alvast veel dank voor jullie inzet! We zitten inmiddels al op ruim 100 aanmeldingen, en het duurt nog 2 weken voor het webinar gepland is!

Hierbij ontvangen jullie praktische informatie over het webinar, de presentatie en testen van de techniek:

Wij werken met Webinar Geek, bijgaand een link naar ons webinar over I-tree, dan heb je een idee hoe het gaat.
https://stadswerk.webinargeek.com/watch/replay/504774/1cc74ecf4999c3463c5a842a5b256e1a/

Mocht je de uitnodiging nog verder willen verspreiden in je netwerk, graag! Hierbij de link:
https://stadswerk.webinargeek.com/de-geelpoothoornaar-een-integrale-aanpak

- Wij sturen de uitnodiging ook naar jou, voel je vrij om deze door te zetten naar jouw eigen netwerk. Zo bereiken een grote groep geïnteresseerden.

- Het geven van dit webinar gaat via Google Chrome, mocht je dit nog niet als browser hebben zou je deze dan even willen installeren

- Om live te videostreamen heb je een stabiele verbinding nodig. Kies bij voorkeur voor een verbinding via een kabel in plaats van via WiFi.

- Wil jij jouw powerpoint naar mij mailen, graag zonder animatie of filmpjes, dan kan ik deze in het systeem klaarzetten. Het programma werkt namelijk het beste als ik van jouw ppt een pdf maak, graag uiterlijk **maandag 22 juni** naar mij sturen.

- Het is handig om handouts te printen, het scherm is waar je op kijkt tijdens het webinar is klein.

- Als je een filmpje wil laten zien dan kan dat, als je hier gebruik van wil maken mail me dan de URL Als je meer filmpjes wil laten zien, geef dan de volgorde aan. Staan ze niet op youtube? Dan moet ik ze voor je inladen.

- Jij kunt de deelnemers niet zien of horen maar ze kunnen wel live mee doen via chat, de vragen die gesteld worden zijn voor iedereen te zien kunnen eventueel tussentijds door jou live beantwoord worden, ik hou dit bij en breng eventuele vragen bij jou onder de aandacht. De deelnemers kunnen ons beide horen.

- Omdat wij niet op dezelfde locatie zijn tijdens het webinar, treedt jij op als co-presentator, dit houdt in dat jij via een link kunt inloggen in het live webinar, deze ontvang je kort van tevoren van mij.

Nadat ik het webinar gestart heb kom jij (op uitnodiging van mij) in beeld, jij kunt ook tijdens het spreken de

slides bedienen (met de pijltjes op je computer, door te klikken op het scherm of met een pointer). Ik zal de deelnemers welkom heten en jou aankondigen, dan schakel ik over naar jou en kun jij presenteren. Om er voor te zorgen dat dit alles goed verloopt zou ik dit graag met jou testen, je ontvangt van mij hier een aparte inlog link voor.

Om te testen heb ik twee momenten geprikt, ik wil jullie vragen te accepteren wanneer dit het beste uitkomt, of een nieuw voorstel te doen. Het is voor mij geen probleem om meerdere testmomenten te hebben (dit hoeft niet gezamenlijk met alle sprekers tegelijk).

Vragen? Ik hoor het graag,

Met vriendelijke groet,
Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland

5.1.2e
5.1.2e
E 5.1.2e @STADSWERK.NL
T 5.1.2e / 5.1.2e
POSTBUS 416 / 6710 BK EDE
GALVANISTRAAT 1 / 6716 AE EDE

Werkdagen: di t/m do

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 29 mei 2026 12:01
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @stadswerk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Webinar geelpoothoornaar

Goedemiddag 5.1.2e ,

Hierbij de foto's van 5.1.2e en mij alvast.

Met vriendelijke groet

5.1.2e
5.1.2e
Verkeer & Openbare Ruimte | Stedelijk Beheer | Team Groen, Water & Wegen

Gemeente Amsterdam

M 5.1.2e
5.1.2e @amsterdam.nl
Werkdagen: ma, di, wo (ochtend), do, vrij

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam

Van: 5.1.2e <5.1.2e @stadswerk.nl>
Verzonden: vrijdag 29 mei 2026 11:24
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Webinar geelpoothoornaar

Geachte sprekers,

Graag wil ik hieraan toevoegen dat de uitnodiging a.s. dinsdag wordt verstuurd, dus ik wil jullie vragen om de reacties en foto's vóór die tijd te sturen of uiterlijk dinsdagochtend vóór 11:00.

Zodra de uitnodiging uit is ontvangen jullie meer praktische informatie over het webinar, de tool en wat jullie daarbij kunnen verwachten.

Hartelijk bedankt voor jullie medewerking,

Met vriendelijke groet,
Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland

5.1.2e
5.1.2e
E 5.1.2e @STADSWERK.NL
T 5.1.2e / 5.1.2e
POSTBUS 416 / 6710 BK EDE
GALVANISTRAAT 1 / 6716 AE EDE

Werkdagen: di t/m do

Van: 5.1.2e <5.1.2e @amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 26 mei 2026 11:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @amsterdam.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @ggd.amsterdam.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @stadswerk.nl>
Onderwerp: FW: Webinar geelpoothoornaar

Goedemorgen allemaal,

Zoals besproken, hierbij het programma voor het webinar op 24 juni over de geelpoothoornhaar. Zouden jullie naar de tekst en de opzet van het webinar willen kijken? Ik denk dat we ongeveer 10 minuten per spreker moeten aanhouden, niet meer. Zo houden we ook voldoende ruimte over voor de opstart en voor vragen.
Zouden jullie daarnaast ook alvast een foto naar mij willen sturen, zoals gevraagd door 5.1.2e ?

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet

5.1.2e
5.1.2e
Verkeer & Openbare Ruimte | Stedelijk Beheer | Team Groen, Water & Wegen

Gemeente Amsterdam

M 5.1.2e
5.1.2e @amsterdam.nl
Werkdagen: ma, di, wo (ochtend), do, vrij

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 95089, 1090 HB Amsterdam

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @stadswerk.nl>
Verzonden: dinsdag 26 mei 2026 11:37
Aan 5.1.2e < 5.1.2e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Webinar geelpoothoornaar

Hallo 5.1.2e,

Zoals beloofd ontvang je van mij een concepttekst voor het webinar van 24 juni.

Zou je hier even naar willen kijken en aanvullen waar nodig? Als je foto's van mij hebt van jouzelf of eventueel andere sprekers, dan graag.

De uitnodiging kan vandaag nog uit, en anders wordt het volgende week dinsdag (maar mijn voorkeur heeft vandaag).

Ik hoor het graag,

Met vriendelijke groet,
Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland

5.1.2e
5.1.2e
E 5.1.2e @STADSWERK.NL
T 5.1.2e / 5.1.2e
POSTBUS 416 / 6710 BK EDE
GALVANISTRAAT 1 / 6716 AE EDE

Werkdagen: di t/m do

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

To: 5.1.2e 1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e Lnv[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @minlnv.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 2/25/2026 9:50:45 AM
Subject: Re: Werkmiddag landelijke communicatie Aziatische hoornaar
Received: Wed 2/25/2026 9:50:59 AM
Outlook-iu0xwzks
Outlook-2rsu0p53

Goedemorgen,

Hierbij het vriendelijke verzoek om de onderstaande datumprikker in te vullen voor zover je dit nog niet hebt gedaan. □*

Als het lastig blijkt om een heel dagdeel te plannen, dan kunnen we ook eerder een digitaal overleg inplannen om de website en planning te bespreken.

Ter info: wat betreft deelnemende gemeentes heb ik nu de volgende geïnteresseerde gemeentes op de lijst staan

- Tilburg NB
- Steenbergen NB (reserve)
- Sittard Geleen LB
- Assen DR
- Hulst ZL
- Tholen ZL (reserve?)

Vanuit Gelderland worden Nijmegen en Lochem nog benaderd.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | Beleidsmedewerker Biodiversiteit | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 18 februari 2026 15:25
Aan: 5.1.2e 1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e Lnv < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Werkmiddag landelijke communicatie Aziatische hoornaar

Goedemorgen,

Bij deze nodig ik jullie uit voor een werkochtend- of middag voor de landelijke communicatie rondom de Aziatische hoornaar. Vanuit het IPO-communicatiewerkgroep hebben we een aantal punten die we graag

zouden willen bespreken. Gezien de krappe planning leek het ons goed om zoveel mogelijk te bundelen in één werkmiddag op locatie. We gaan proberen om een ruimte te vinden in Utrecht of een andere centrale plek. We willen voor de kritiek-repliek sessie ook enkele gemeenten uitnodigen zodat we een kernboodschap hebben waar alle relevante overheden achter kunnen staan.

Zouden jullie de datumprikker kunnen invullen? https://datumprikker.nl/ptxhkjriu55exv55

Ik hoor het ook graag als jullie alleen een deel van de ochtend of middag aanwezig kunnen zijn, dan kunnen we hier rekening mee houden en eventueel schuiven in de agendapunten.

We willen deze middag de volgende zaken met elkaar bespreken:

- Landelijke website via het Rijk
  - Voorwaarden voor inhoud en vormgeving, praktische zaken, kosten en verantwoordelijkheden
- Bepalen vervolg en planning
  - Klankborden met relevante organisaties voor inhoudelijke check en breed gedragen inhoud
  - Bouwen/vullen website
  - Lancering website (communicatie en persvoorlichting?)
- Formuleren van breed gedragen kernboodschap middels de Kritiek-repliek methode
  - Op basis van vragen en klachten die de afgelopen jaren bij provincies zijn binnengekomen krijgen we de informatiebehoefte van burgers in beeld en kunnen we een kernboodschap met elkaar afstemmen. Idealiter doen we dit samen met enkele gemeentes zodat alle relevante overheden zich in de kernboodschap kunnen vinden.
    Het overzicht van binnengekomen vragen en opmerkingen wordt momenteel opgesteld dus dat valt niet onder de sessie.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | Beleidsmedewerker Biodiversiteit | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl |
Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: Robor Nature
Sent: Fri 3/27/2026 2:10:05 PM
Subject: RE: Zendersets Aziatische hoornaar
Received: Fri 3/27/2026 2:10:11 PM

Goedemiddag 5.1.2e ,

Bedankt voor uw e-mail.

We geven de gebruikelijke 2 jaar garantie zolang de zenderset gebruikt wordt volgens de gebruiksaanwijzingen in de handleiding.

Met vriendelijke groet,

5 5.1.2e
5.1.2e
ROBOR ELECTRONICS B.V.

A: Suetersweg 6A | 7497 MZ Bentelo | The Netherlands
T: 5.1.2e W: www.robor.nl M: 5.1.2e @robor.nl

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 27 maart 2026 15:06
Aan: Robor Nature <5.1.2e @robor.nl>
Onderwerp: Zendersets Aziatische hoornaar

Goedemiddag,

Laatst hadden wij telefonisch contact over de aanschaf van zendersets. Wij verwachten binnenkort een offerteverzoek naar jullie te sturen.
Nog een vraag, zit er garantie op de sets en zo ja hoe lang?

Alvast bedankt!
Groet,

5.1.2e 5.1.2e
Sector Natuur & Recreatie

T 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 6/22/2026 11:38:40 AM
Subject: Rode draad terugkoppeling gph 5.1.2e 24-6
Received: Mon 6/22/2026 11:38:46 AM
Geelpoothoornaar terugkoppeling Mira.docx

Hi 5.1.2e,

Zoals zojuist besproken bijgevoegd de punten die we even met 5.1.2e moeten bespreken/neer moeten leggen.
Thanks voor je tijd weer net en tot woensdag!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
M: + 5.1.2e | 5.1.2e @noord-holland.nl | vrij op vrijdag in de even weken

www.noord-holland.nl
Bezoekadres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Provincie Noord-Holland

Geelpoothoornaar terugkoppeling 5.1.2e

Belangrijkste doel: terugkoppelen van de bijeenkomst.

De gemeenten vinden dat we dingen moeten doen, in hoeverre gaan we daarin mee?

Rol provincie

- Wat kunnen wij als provincie bieden? Wat is onze capaciteit voor ondersteuning? En voor financiering überhaupt?
- Kunnen wij een coördinerende rol vervullen? Denk bv aan monitoren van een centraal meldpunt GPH en van de groei van de gph. Het voortouw nemen in de aanpak. Mogelijk?
- Wat is de rol van het Rijk? Pagina op website rijksoverheid over gph.
- Terugkoppeling meldingen nesten aan inwoners & gemeenten. Stel provincie komt niet in actie, hoe communiceren we dat dan? Tot 2027
- En andersom: ervaringen van gemeenten terugkoppelen aan provincie? Hoe?
- Het is nu onduidelijk wie er in actie komt voor gemeenten.
- Hoe gaan we kennis delen met gemeenten? Welk kanaal/manier kiezen we hiervoor?

Kennis/basering keuzes Provincie

- Juridisch ondersteund om de verantwoordelijkheid over te hevelen naar gemeenten?
- Wat heeft de provincie dan nog voor verantwoordelijkheden? Wel verantw voor invasieve exoten nl
- Twijfel over basering op rapport EIS uit 2024 over effecten gph. Kunnen we dit verder onderbouwen a.d.h.v. nieuwer onderzoek? Twijfels over gevaar voor biodiversiteit
- Is het niet tijd voor een vervolgonderzoek?
- Decentralisatie is niet werkzaam gebleken in Frankrijk. Hoe verhouden we ons daartoe? Wat is onze redenatie? Als het budget/capaciteit er niet is hebben we echt een ander verhaal. Is het niet zo dat we zeggen: we kunnen het niet aan en vragen hulp aan gemeenten?
- Waarom N2000 gebieden en geen andere natuurgebieden bv?
- Kosten-batenanalyse over bestrijding hoornaar inzichtelijk? Is verwerkt in EIS-rapport. Is dit inzichtelijk?

'Vergeten' groepen?

- Hoe verhouden we ons richting de landbouw? Minder bestuiving en gewassen aangevroten. Onstijgt alleen natuur → relatie tot andere dossiers/beleid/collega's
- Hoe verhouden we ons tot informeren van groenwerkers? Nederlandse bijenhoudersvereniging kwam hiermee
- Meer ondersteuning vrijwilligers/imkers? Die zijn erg bereid om te helpen

Communicatie richting inwoners

- Kan pas als gemeenten keuzes hebben gemaakt/iets hebben opgezet, maar die wachten ook op stappen/aanpak/advies provincie. Straks zijn we laat en worden dingen onduidelijk voor inwoners. Hoe kijken we naar die tijdlijn?
- Communicatie afstemmen met gemeenten: dat klinkt in ieder geval wel als een duidelijk advies richting gemeenten over communicatie in ieder geval

Stappen voor Lieven/team van 5.1.2e

- Contact PZH en andere zuidelijke provincies.

- Hoe zit het met de bestrijders?
- Gaan we een advies schrijven voor gemeenten of niet? Hoe ziet onze rol eruit?
- Afkijken bij collega's die bezig zijn geweest met andere grote natuurvragen (eikenprocessierups, iepenziekte)?
- Hoe nu verder met volgende bijeenkomst met gemeenten? Op welke termijn?
- Wat doen we met grensgevallen? Grens van gemeente/natuurgebied?
- Uitzoeken: de rol van BIJ12 over meldingen/onderzoek naar nesten. Die hebben geen rol.
- Navraag doen bij collega's die Europees natuurherstel doen. Valt nog weinig over te zeggen. In sept komt er een natuurherstelplan (is het Rijk mee bezig). Komt ook in te staan wat wij doen voor bestuivers. We moeten de neergaande trend van bestuivers en insecten bestrijden, daar worden maatregelen voor bedacht. Maar dit gaat geen effect hebben op ons hoornaarbeleid.

Suggesties/onderwerpen voor een volgende bijeenkomst zijn:

a) Praktijkvoorbeelden bespreken.
b) Spreken over financiering.
c) Iemand van het Rijk erbij betrekken, meer duidelijkheid vanuit landelijke werkgroep plaagdierbeheersing.
d) Van tevoren concrete acties opstellen: wat gaan we daadwerkelijk regelen.
e) Vanuit provincie aangeven wat de rol van de provincie kan zijn en wat er mogelijk is.
f) Er moet meer tijd ingepland worden, nu was de tijdsdruk te groot.
g) Een mediator bij de volgende bijeenkomst en nog een inhoudelijke collega die kan aanvullen

To: 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 11/18/2025 11:19:26 AM
Subject: s.v.z. Aziatische hoornaar
Received: Tue 11/18/2025 11:19:37 AM

Hi 5.1.2e en 5.1.2e,

We hebben elkaar in juni 2025 gesproken over de Aziatische hoornaar. Als ik mij niet vergis is er daarna geen informatie meer gedeeld vanuit de provincie en de provinciale website (Invasieve exoten) is nog niet bijgewerkt. Kunnen jullie een update geven over de s.v.z. rondom de bestrijding van Aziatische hoornaar? Meer specifiek: of er een beleidskeuze/plan van aanpak is voor 2026 e.v. en of de ondersteuning aan dhr. 5.1.2e wordt doorgezet in 2026? We krijgen veel meldingen/vragen vanuit inwoners en willen ook graag onze wethouder informeren.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te

verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

****
****

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 6/11/2026 3:26:05 PM
Subject: Samenwerking
Received: Thur 6/11/2026 3:26:17 PM

Hallo 5.1.2e ,

Ik mail je naar aanleiding van de bijeenkomst gisteren.

Ik ging er redelijk neutraal naartoe, en schrok in eerste instantie best van de reacties uit de zaal op het beleid van de Provincie. Zojuist heb ik het artikel in De Levende Natuur gelezen, dat gaf toch weer een genuanceerder beeld. Ik heb verder geen onderzoek gedaan, en kan dus ook niet bepalen wie gelijk heeft.

Maar ik zag wel een hele duidelijke vraag naar samenwerking en coördinatie. Ik zie hierin kansen, niet alleen op het gebied van de geelpoothoornaar, maar ook voor andere invasieve exoten of hele andere thema's op het gebied van groen.

En daar zou ik het graag eens over hebben. Want het is echt zonde als gemeentes het wiel telkens zelf moeten uitvinden. De "afdeling" riool is aardig aan het samenwerken met Rioned. Zo'n soort platform is er naar mijn weten niet voor groen, maar dat zou wel een enorme meerwaarde kunnen hebben. Wellicht kunnen we elkaar hierbij helpen?

Vriendelijke groeten,

5.1.2e
Assetmanager Groen & Spelen

PS. Deze mail is geschreven op mijn mobiel en wellicht dus wat korter dan gebruikelijk

Kijk ook eens op www.bomenzijnbelangrijk.nl

To: Projectinkoop[5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e @gmail.com[5.1.2e @gmail.com]
From: 5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl
Sent: Mon 3/2/2026 12:04:33 PM
Subject: Separate aanlevering prijs nestverwijdering Aziatische hoornaar (NR230126LT1)
Received: Mon 3/2/2026 12:04:43 PM
Bijlage 5 Offerteprijs Provincie Noord-Holland.pdf

Geachte 5.1.2e ,

Hierbij nogmaals de offerteprijs separaat zoals gevraagd in de offerte uitvraag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e

De Wespenverdelger

Offerteprijs

Datum: 1 maart 2026

Provincie Noord-Holland
tav 5.1.2e 5.1.2e
Sector Natuur en recreatie
Houtplein 33
2012 DE Haarlem

Hierbij hebben wij het genoegen u onze prijsopgave te doen toekomen, betreffende het leveren van onderstaande diensten.

Omschrijving	*aantal*	*prijs*	*bedrag*
Prijs per primair nest *Inclusief voorrijkosten, materieel en arbeidsloon*			**100,00**
Prijs per secundair nest *Inclusief voorrijkosten, materieel en arbeidsloon*			**500,00**

Prijzen zijn exclusief btw

Deze offerte is een maand geldig

Wij hopen u hiermee van dienst te zijn geweest en in afwachting van uw antwoord verblijven wij.
Met een vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
DeWespenverdelger

5.1.2e

Zeekamplaan 25
1851 XE
Heiloo

5.1.2e
5.1.2e@dewespenverdelger.nl
www.dewespenverdelger.nl

NL91 ASNB 8844 1199 27
BTW-ID: NL002065880B16
K.V.K.: 62585258

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 5/5/2026 11:12:35 AM
Subject: Stukken bijeenkomst hoornaar
Received: Tue 5/5/2026 11:13:24 AM
Slides bijeenkomst toekomst met de Aziatische hoornaar 16 maart.pdf
Terugkoppeling uitkomsten mentimeter Aziatische hoornaar bijeenkomst 16 maart.pdf

Hoi 5.1.2e ,

Bijgevoegd de stukken van de bijeenkomst die ik heb georganiseerd.
Wij deden ook een lunch achteraf om nog even na te kunnen praten. Heeft ook goed gewerkt om informatie uit te wisselen.
Als je nog vragen hebt kunnen we altijd even bellen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Domein water, klimaat en natuur

provincie Zuid-Holland

Maandag t/m vrijdag (vrijdag alleen ochtend):
5.1.2e
5.1.2e @pzh.nl

Krachtig Zuid-Holland.

provincie Zuid-Holland

Toekomst Aziatische hoornaar

Inhoud

- Kort voorstellen
- Geschiedenis en vestiging
- Huidig aanpak
- Aanpak na 2027

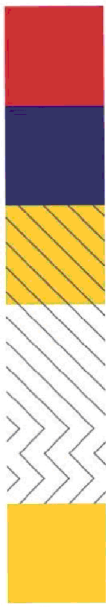

provincie Zuid-Holland

Doel vandaag

- Invulling geven aan de gezamenlijke aanpak Aziatische hoornaar aan de hand van drie pijlers:
- Samenwerking
- Kennisdeling
- Communicatie

- Daar hebben wij jullie input voor nodig!

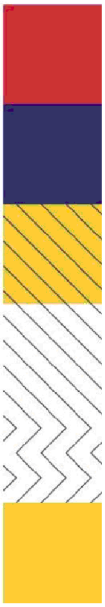

provincie Zuid-Holland

Vooraf

- Wij zijn ons bewust van de gevoeligheid rond deze soort
- Wij bespreken vandaag de aanpak na 2027 conform nationaal beleid

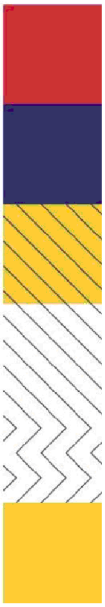

provincie Zuid-Holland

Aziatische hoornaar

- Grote wespensoort uit Zuid-oost Azië
- 20- 30 mm
- Oppertunist, eet wat voor handen ligt
- Bouwt meerdere nesten

Europese hoornaar

- Grote Inheemse wespensoort
- 20-35 mm
- Oppertunist, eet wat voor handen ligt
- Bouwt één nest

provincie Zuid-Holland

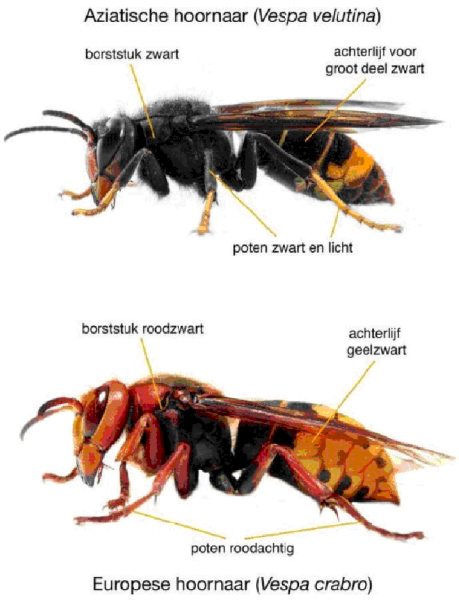

Levencyclus

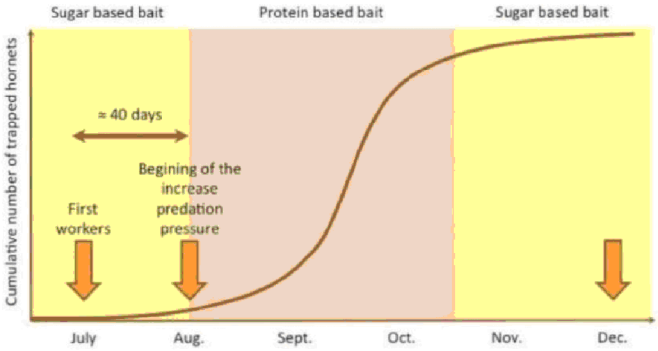

Monceau & Thierry 2016 *Atti Acc Naz Ital Entomol*

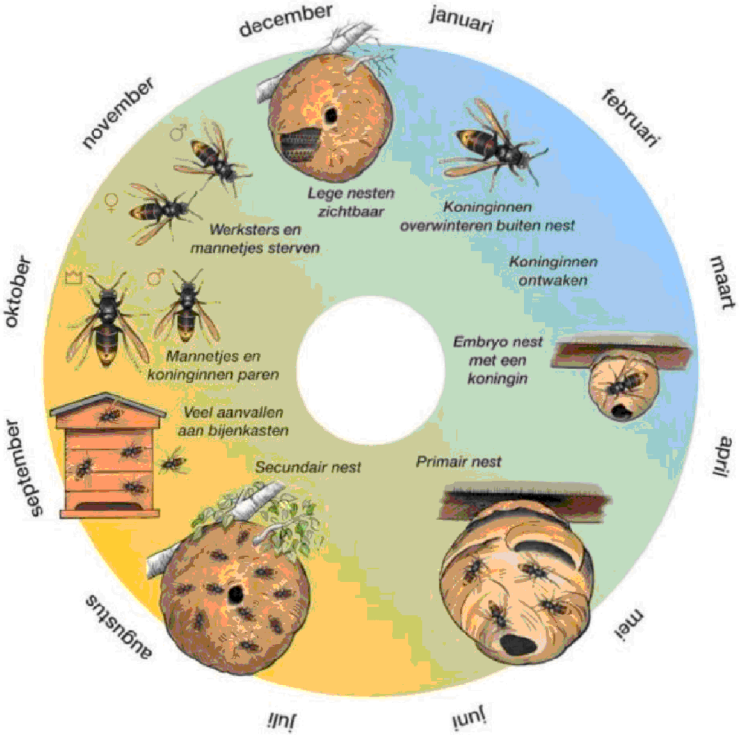

provincie Zuid-Holland

Europese vestiging en verspreiding

- 2003 gesignaleerd in Franrijk
- Waarschijnlijk via Bonsai boompjes uit China
- Daarna snelle verspreiding richting het noorden
- Eerste melding NL in 2017 (toen in Vlaanderen al wijdverspreid)

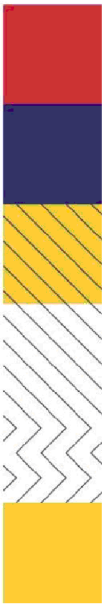

Europese vestiging en verspreiding

provincie Zuid-Holland

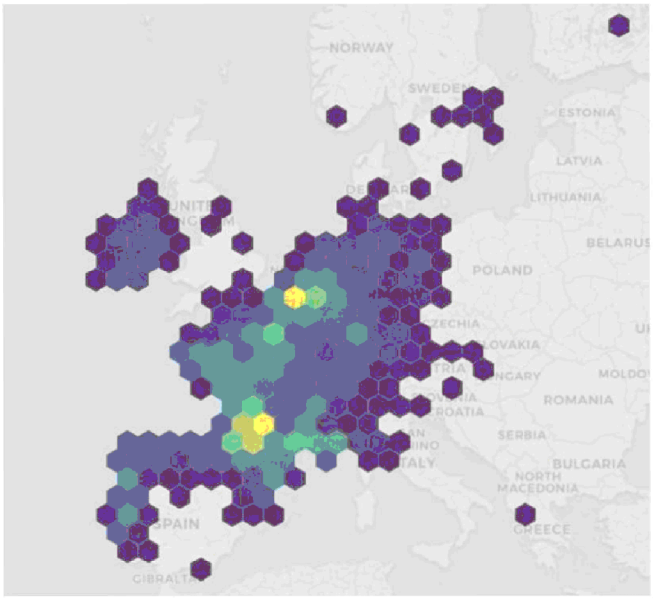

The Asian hornet: developments since 2004 | stopvelutina.lu

Nederlandse vestiging en verspreiding

Vespa velutina Lepeletier, 1836

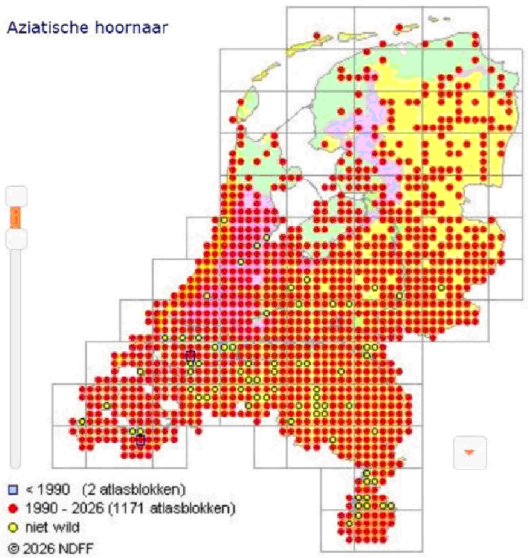

provincie Zuid-Holland

NDFF Verspreidingsatlas | Vespa velutina - Aziatische hoornaar

Verspreiding in Zuid Holland (NDFF)

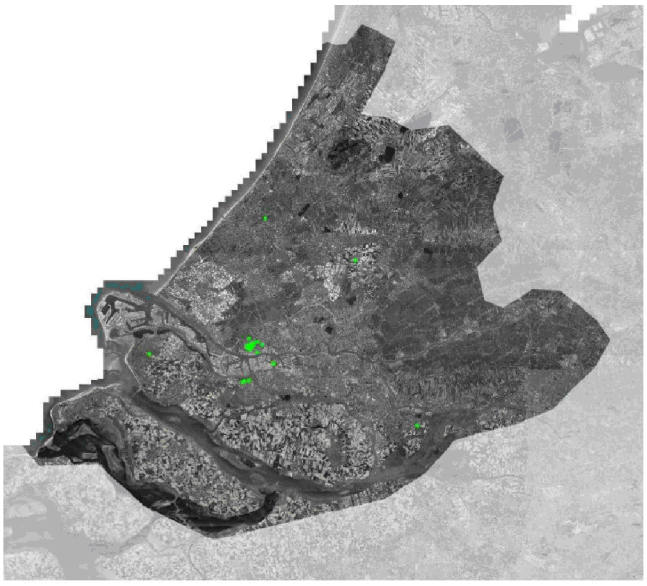

2015 - 2020

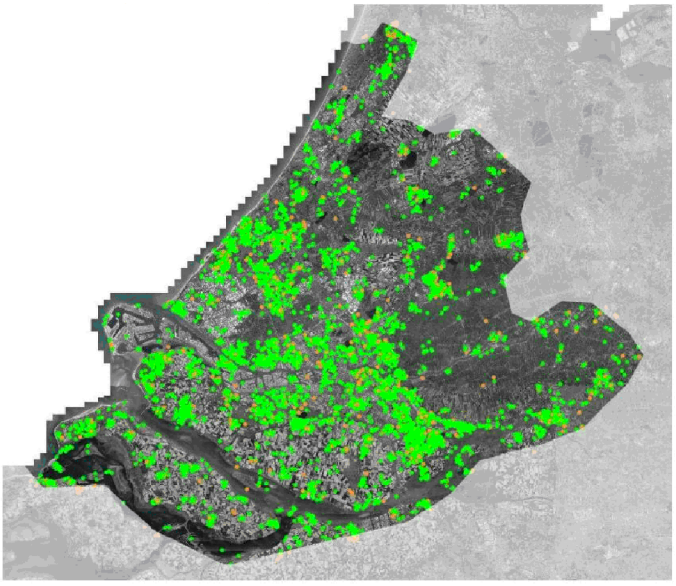

2020 – 2025

provincie Zuid-Holland

Effecten van vestiging AH

- Snelle toename nesten, waardoor hoge kosten
- Grote zorgen onder de imkerij (gehouden honingbij)
- Angst onder bevolking voor mogelijk steekgevaar

- Impact op biodiversiteit, economie, volksgezondheid tot op heden laag

EU verordening

- Door snelle vestiging in buurlanden soort in 2022 naar artikel 19 verplaatst.
- Geen eliminatie doelstelling maar beheerstrategie

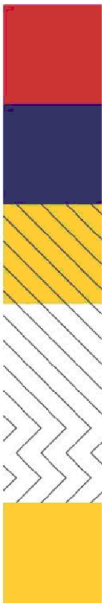

Provinciaal kader exoten bestrijding

- De provincie zet in op bestrijding en beheersing van de (invasieve) exoten door middel van preventie, eliminatie en beheer. Wanneer (invasieve) exoten inheemse beschermde flora en fauna schaden, al of niet in combinatie met schade aan de economie en/of de volksgezondheid, neemt de provincie maatregelen.

- Biodiversiteitsbelang

provincie Zuid-Holland

Landelijk beleid Aziatische hoornaar (jan 2026)

Soortnaam insecten	Aanwezigheid in Nederland	Landelijke afspraak
Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*)	Aanwezig in Nederland. Ondanks forse inspanningen lukt het niet de opmars van deze soort te stuiten. Vooralsnog zetten de provincies (tenminste de komende twee jaar) in op het vertragen van de opmars van de Aziatische hoornaar richting het noorden. De noordoostelijke provincies zetten in deze periode in op volledige bestrijding. Afhankelijk van de beschikbare middelen en de voortgang van de verspreiding kan besloten worden de ambitie af te schalen.	Lokaal elimineren/bestrijden Provincies zetten sterker in op voorlichting aan gemeenten, groenbeheerders en andere doelgroepen zoals burgers (imkers) en professionele bestrijders over afschaling van de provinciale inzet en verschuiving van de (veilige) aanpak van Aziatische hoornaar naar deze partijen. Provincies zoeken afstemming met hun gebiedspartners om samenwerking, kennisdeling over veilige en toegestane bestrijdingsmethoden, vrijwillige opsporing en professionele bestrijding te stimuleren. LVVN gaat hiertoe het gesprek aan met de ministeries van IenW, VWS en VRO in het interdepartementaal afstemmingsoverleg plaagsoorten, omdat er parallellen zijn met andere plaagsoorten zoals de eikenprocessierups. Vergelijkbare inzet vanuit het Rijk lijkt wenselijk onder meer door faciliteren communicatie over regelgeving, risico's en aanpak van de soort, het valideren van (veilige) bestrijdingsmethoden en afstemming met gemeenten op landelijk niveau.

provincie Zuid-Holland

Afschaling naar beheerstrategie

- Na besluit plaatsing AH in artikel 19, 2022 hebben NH en ZH advies gevraagd aan EIS
- Besloten in te zetten op vertragen opmars (bestrijden boven de A12)

Huidige aanpak

- Het provinciale beleid is dat wij ingrijpen bij aantasting van de biodiversiteit. In de praktijk is de impact laag. De provincie zet in op bestrijding van de hoornaar boven de A12 om de opmars te remmen.

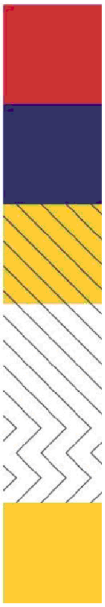

Provinciale kijk hoornaar na 2027

- Volgen landelijke lijn beschreven in het aanvalsplan
- De provincie schaalt af in de bestrijding over 2 jaar
- Gemeentes, TBO's of Imkerij kunnen zelf tot bestrijding AH overgaan indien het hen belangen raakt.
- Provincie acteert op het moment dat er significante effecten zijn op de biodiversiteit.
- Wij willen zorg dragen voor een goede overdracht.

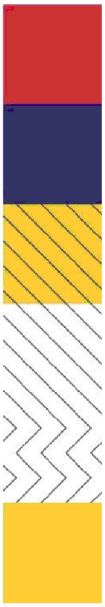

provincie Zuid-Holland

Gezamenlijke aanpak hoornaar na 2027?

- We zullen moeten gaan samenleven met de Aziatische hoornaar.
- Hoe kunnen we daar met elkaar invulling aan geven?
- Wie heeft welke rol?
- Hoe kan de provincie zo goed mogelijk steun bieden?

- https://www.menti.com/alap5wzr6te6

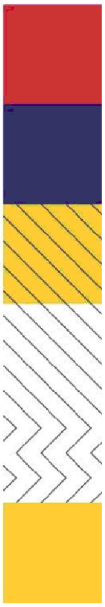

provincie Zuid-Holland

Vragen?

- Voor contact over exoten:
- 5.1.2e @pzh.nl

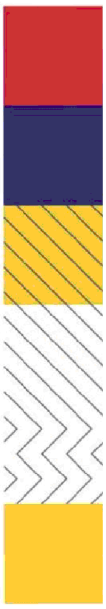

provincie Zuid-Holland

Voor welke organisatie ben je werkzaam?

gemeente, imkers, TBO's en waterschap.

Hoe ervaar jij de Aziatische hoornaar?

De Aziatische hoornaar wordt nu vooral gezien als een bedreiging voor imkers en hun honingbijen. Over de effecten op de biodiversiteit is nog weinig met zekerheid te zeggen; nu nog geen harde aanwijzingen voor grote effecten, mogelijk minder probleem voor solitaire bijen. Er is zorg dat de impact kan toenemen als de aantallen sterk groeien, zoals in Frankrijk.

Wetenschappelijk is er veel onzekerheid en een gevoel van kennisachterstand: we weten nog niet goed wat er in het ecosysteem gebeurt, literatuur en modellen zijn niet eenduidig en vaste inzichten over langetermijneffecten en de beste aanpak ontbreken. Natuurlijke bestrijding is beperkt en het is onduidelijk hoe lang het duurt voordat een eventueel evenwicht ontstaat en welke schade tot die tijd optreedt.

Over bestrijding bestaat discussie: hoeveel middelen gaan naar intensief ruimen van nesten en hoeveel naar communicatie, monitoring en kennisopbouw? Vanwege de snelle verspreiding lijkt een regionale of centrale aanpak effectiever dan losse lokale acties, met onder meer selectieve vallen in het voorjaar en gericht verwijderen van nesten op risicoplekken. Ervaringen uit Frankrijk met ernstige en soms dodelijke incidenten met daarbij het risico van massale aanvallen bij verstoring, onderstrepen het belang van goede voorlichting.

Wat versta jij onder beheer van de Aziatische hoornaar?

Kwa beheer is nog geen “ei van Columbus”: wat we nu kunnen doen, werkt maar beperkt. Nesten verwijderen en kasten beschermen alleen remmen de groei niet voldoende, daarom is een integrale aanpak nodig. Die bestaat uit goede communicatie naar inwoners om (embryo)nesten te melden, een centraal meldsysteem en het slim combineren van verschillende middelen. Citizen science kan daarbij helpen. Via netwerken als de NBV, met meer dan 10.000 leden, kan veel informatie worden verzameld en gedeeld. Tegelijkertijd is er behoefte aan meer wetenschappelijk onderzoek (zoals onderzoek in Duitsland) om beter te begrijpen in hoeverre gezonde volken zichzelf kunnen redden en welke maatregelen echt effect hebben. Beheer kan mogelijk de piek van de invasie afvlakken, maar niet de soort volledig tegenhouden. Terreinbeheerders zoals Staatsbosbeheer verwijderen zelf geen nesten, maar geven wel toestemming als de provincie daar opdracht toe geeft.

Dit alles vraagt om duidelijkheid zodat beleid, onderzoek, praktijk en communicatie beter op elkaar aansluiten en de beschikbare middelen zo effectief mogelijk worden ingezet.

Wat verwacht je van de provincie i.r.t. aanpak na 2027?

Na 2027 verwachten betrokken partijen dat de provincie het voortouw blijft nemen in de aanpak van de Aziatische hoornaar. De provincie krijgt daarbij vooral een coördinerende rol: het verbinden en afstemmen van gemeenten, andere provincies, het Rijk en de wetenschap. Daarnaast moet de provincie zorg dragen voor duidelijke kaders en beleid dat in lijn is met andere provincies en landelijke ontwikkelingen.

Van de provincie wordt ondersteuning verwacht in de vorm van financiële steun aan gemeenten, het organiseren en bundelen van kennis en onderzoek, en het faciliteren van communicatie en voorlichting richting inwoners en professionals. Ook wordt gevraagd dat de provincie helpt bij het bepalen van een optimale mix van maatregelen en handelt op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten. Tot slot zien partijen een rol voor de provincie in het blijven aandringen op een landelijk gecoördineerde aanpak en in het “doorpakken” zodat de inzet niet verslapt na 2027.

Op welke manier moet de provincie samenwerking faciliteren

De provincie wordt gezien als de centrale spil rond de aanpak van de Aziatische hoornaar. Van haar wordt verwacht dat zij de regie neemt, partijen actief met elkaar verbindt en zorgt voor een gedeelde informatie- en registratiebasis, zoals een centraal meldpunt, in samenhang met andere provincies en landelijke partijen.

Daarnaast ligt er een duidelijke rol bij de provincie om wetenschappelijke kennis te verzamelen en te delen, goed onderzoek te coördineren en ervaringen met verschillende aanpakken (van imkers, bestrijders en terreinbeheerders) uit te wisselen.

Ook wordt gevraagd om financiële en praktische ondersteuning voor gemeenten en andere betrokken partijen. Via bijeenkomsten en gerichte informatieverspreiding kan de provincie zorgen voor heldere communicatie, nuancering van het debat en bredere acceptatie van de aanpak tegen de Aziatische hoornaar.

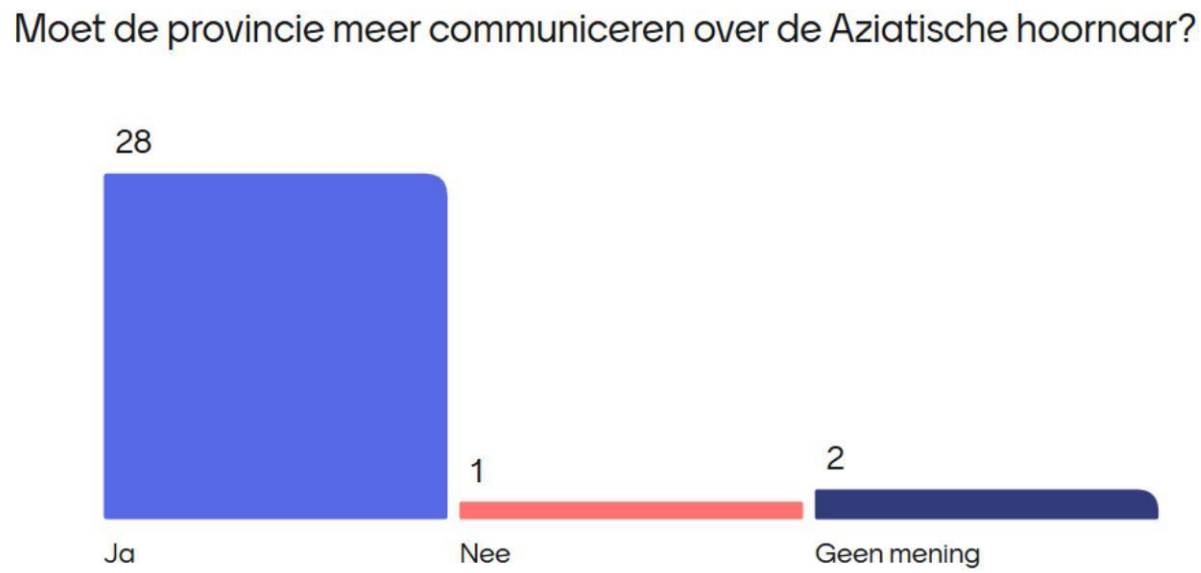

Waarover moet de provincie meer communiceren?

De provincie zou vaker moeten communiceren over zowel het beleid als de aanpak rond de Aziatische hoornaar. Belangrijke punten zijn: Impact op biodiversiteit, hoe en waar te melden en wie waarvoor verantwoordelijk is (gemeenten, provincie, imkers, branche). Verder is er behoefte aan inzicht wat gemeenten wél en niet zelf moeten doen, en hoe dit past in een provinciale aanpak.

Ook wordt de behoefte aan voorlichting richting inwoners geuit: hoe herken je de Aziatische hoornaar, wat zijn de risico's voor gezondheid, wat kun je zelf doen (bijvoorbeeld melden van embrionale nesten), en hoe we op termijn met de soort moeten leren samenleven.

De provincie moet haar beleid, protocollen, afwegingen en onderzoeksresultaten actief delen, inclusief inspanningen en ontwikkelingen op het gebied van bestrijding.

Welke kennis mist er nog?

De provincie hoeft niet alle kennis over de Aziatische hoornaar zelf te ontwikkelen, maar moet er wel voor zorgen dat cruciale kennis beschikbaar en gebundeld is. Dat betekent onder meer het (laten) uitvoeren van onderzoeken naar economische schade, effecten op biodiversiteit, volksgezondheid en het ondersteunen van monitoring en praktijkonderzoek naar de effectiviteit en neveneffecten van verschillende maatregelen.

Op basis van deze gegevens kan de provincie bestaande kennis bundelen en laten uitwerken in praktische richtlijnen voor gemeenten, belanghebbenden en inwoners. Daarnaast kan zij zorgen voor een actueel kennisdossier, waarin feiten, onzekerheden en kennislacune staan beschreven. Dit dossier vormt de basis voor communicatie en voor onderbouwde beleidskeuzes rond de aanpak van de Aziatische hoornaar.

Welke informatie zou de provincie kunnen verspreiden over de hoornaar

De provincie kan een rol spelen in het verspreiden van informatie over de Aziatische hoornaar. Het gaat daarbij om uitleg over herkenning en levenscyclus (inclusief het onderscheid met de beschermde Europese hoornaar), de reële risico's voor volksgezondheid en biodiversiteit.

Er is behoefte aan inzicht in waar en wanneer nesten te verwachten zijn. Inwoners en professionals moeten bovendien weten wat zij moeten doen bij een vondst, waar zij meldingen kunnen doen en wie waarvoor verantwoordelijk is (provincie, gemeente, gebiedseigenaar, imker, bestrijder).

Daarnaast is behoefte aan communicatie over het provinciale beleid en de gekozen beheerstrategie, inclusief de afweging tussen schade, kosten en inspanningen voor bestrijding.

De provincie kan gemeenten ondersteunen met kant-en-klare communicatiemiddelen (bijvoorbeeld webteksten en factsheets) en actief kennisdeling tussen gemeenten en andere partijen faciliteren. Tot slot is het belangrijk dat de provincie regelmatig rapportages en updates deelt over monitoring en ontwikkelingen van deze soort.

Hoe verder

Afrondend gaat de provincie aan de slag met het uitwerken van een visiestuk voor de periode na 2027. Omdat de behoefte aan (algemene) informatie over deze soort hoog is gebleken zijn we als provincie voornemens dit op kortere termijn te verspreiden.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 1/20/2026 12:48:18 PM
Subject: Taakgroep Aziatische Hoornaar Noord Holland
Received: Tue 1/20/2026 12:48:24 PM

Geachte heer/mevrouw 5.1.2e, Beste 5.1.2e,

Na aanleiding van de brief van 27 november 2025 over vervolg aanpak Aziatische Hoornaar 2026. Ik had gebeld en uw voicemail ingesproken.

Ik zou graag meer willen weten over de aanpak en de financiering van het in beheer nemen van de bestrijding van de Aziatische hoornaar.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Afdeling Inrichting en Beheer

5.1.2e
5.1.2e @duoplus.nl

Werkdagen op: maandag, dinsdag, woensdag en donderdag

Uitvoeringsorganisatie Duo+
5.1.2e
www.duoplus.nl
5.1.2e @duoplus.nl

Uitvoeringsorganisatie van en voor
Ouder-Amstel, Diemen en Uithoorn

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: Meldpunt Aziatische Hoornaar
Sent: Sun 6/28/2026 11:20:53 AM
Subject: Terugkoppeling webinar Meldpunt Aziatische Hoornaar – Links, opnames en platformupdate
Received: Sun 6/28/2026 11:21:27 AM

Meldpunt Aziatische Hoornaar

Beste deelnemer,

Zoals besproken tijdens het webinar sturen wij u hierbij een overzicht van de relevante links:

• Link naar de WhatsApp-community voor zoekgroepen:
buiten verzoek

• Link naar de WhatsApp-community voor gemeentelijke medewerkers:
buiten verzoek

Binnen deze community kunnen gemeenten onderling ervaringen uitwisselen, vragen stellen en terugkoppelen wanneer zij tegen uitdagingen aanlopen bij het valideren van meldingen. Ook horen wij hier graag eventuele verbeterpunten of suggesties voor het platform.

• Opname van het webinar:
https://youtu.be/l8_Q370rfN8

• Opname van de filmpjes die tijdens het webinar zijn getoond:
https://youtu.be/ThaIriC6cUI

Let op: de bovenstaande video's zijn uitsluitend toegankelijk voor personen die beschikken over de directe link. De video's zijn niet openbaar en kunnen alleen via deze gedeelde link worden bekeken.

• Opname van het webinar dat eerder voor de zoekgroepleden is gegeven:
https://youtu.be/CmgPbwQV3rk

• Opname van de filmpjes die tijdens het webinar aan de zoekgroepleden zijn getoond:
https://youtu.be/k2YbGHIhvLY

Naar aanleiding van het webinar hebben we nog een kleine aanpassing doorgevoerd in het platform. Accounts van zoekgroepen en melders hebben geen inzage meer in de gegevens van gemeenteaccounts. Gemeenteaccounts binnen dezelfde regio kunnen uitsluitend het e-mailadres van andere gemeenteaccounts zien om onderling eenvoudig contact te kunnen opnemen. Telefoonnummers zijn daarbij niet zichtbaar. Hiermee is de privacy van gebruikers verder verbeterd, terwijl samenwerking tussen gemeenten binnen de regio mogelijk blijft.

Mocht u nog vragen hebben, opmerkingen hebben of ondersteuning wensen bij het gebruik van het platform, neem dan gerust contact met ons op.

Telefonisch
• 5.1.2e : 5.1.2e
• 5.1.2e 5.1.2e

E-mail
• 5.1.2e @meldpuntaziatischehoornaar.nl

Wij danken u voor uw deelname en kijken uit naar een prettige samenwerking.

Met vriendelijke groet,
Team MeldpuntAziatischeHoornaar.nl

U ontvangt dit bericht van het Meldpunt Aziatische Hoornaar.

Uitschrijven van e-mailnotificaties

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @tilburg.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e
5.1.2e [5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @assen.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @minlnv.nl]
From: 5.1.2e (5.1.2e)
Sent: Mon 6/15/2026 3:50:04 PM
Subject: Uitnodiging vervolgoverleg over webpagina Az.hoornaar
Received: Mon 6/15/2026 3:50:39 PM
Overzicht beschikbare informatie Aziatische hoornaar.xlsx

Beste allen,

Graag plan ik met jullie een nieuw overleg in voor de webpagina's over de Aziatische hoornaar. Hiervoor stuur ik jullie zo straks een datumprikker. Hopelijk lukt het op korte termijn – sorry voor de lange stilte!

5.1.2e en ik stellen de volgende agenda voor en aanvullingen zijn welkom:

1. Nieuwe versie van de eerdere conceptteksten (stukken volgen nog)
   - actualisatie n.a.v. vorig overleg van 8 april j.l. door 5.1.2e en 5.1.2e
   - plus aanvulling tekst over gezondheid en biociden door 5.1.2e
2. Bespreken naar welke selectie van betrouwbare bronnen en websites we doorverwijzen (zie lijst met eerdere inventarisatie in bijlage)
3. Bespreken aan welke stakeholders we (delen van) de concepttekst voorleggen als klankbord (voorstel bij lijst met stakeholders volgt nog)
4. Vervolgstappen en afspraken

Zouden jullie de datumprikker z.s.m. kunnen invullen? Dan kunnen we volgende week hopelijk al bijeen komen. Of geef het a.u.b. even aan (reply aan mij) als je er niet bij kunt zijn.

En hopelijk kunnen we dan toch echt binnenkort webpagina's opleveren voor de Rijkssite!

Met groet,
5.1.2e

5.1.2e
Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
DG Natuur en Visserij

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel 5.1.2e
Werkt alle dagen (in principe tot 15.00 uur)

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: donderdag 2 april 2026 19:26
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Concept landelijke website

Goedemiddag,

Bij deze stuur ik jullie de concepttekst voor de webpagina Aziatische hoornaar toe ter voorbereiding van ons overleg volgende week woensdag 8 april. Het is nog niet helemaal af, maar gezien het paasweekend leek het ons goed om het

alvast te delen.

Het zou mooi zijn als jullie de aanvullingen en toevoegingen voor het overleg nog kunnen toesturen. Nuttige websites zijn welkom!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

---

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @tilburg.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @assen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl] 5.1.2e 5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @brabant.nl] 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl] 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @prvlimburg.nl]
Cc: 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e ; 5.1.2e @sittard-geleen.nl]
From: 5.1.2e (5.1.2e)
Sent: Tue 8/4/2026 2:00:24 PM
Subject: Update: aangepaste teksten webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)
Received: Tue 8/4/2026 2:01:19 PM
2026-06-30 Concept landelijke website Aziatische hoornaar_Versie 4 (reactie AV en LKA).docx
Voorstel structuur Aziatische hoornaar (geelpoothoornaar) op Rijksoverheid.nl.docx

Beste mensen,

Inmiddels heeft de webredacteur 5.1.2e van Algemene Zaken (mijn contact voor Rijksoverheid.nl) gereageerd op onze webteksten. Zij heeft in de bijlage alle tekst die korter moet geel gemarkeerd (want dubbel of te gedetailleerd). Hier ben ik in *revisie* mee aan de slag gegaan. Veel suggesties van haar heb ik verwerkt, een enkele tekst wil ik graag behouden. Even zien of dat gaat lukken.

Kunnen jullie met deze aanpassingen leven of zijn er nog (laatste) serieuze bezwaren? Ik zie jullie reacties graag tegemoet, máár let wel… vanwege het hoornaarseizoen moeten we wel door en ik ga ondertussen dus wel verder afstemmen met AZ en anderen.

Ook heeft 5.1.2e een structuurvoorstel meegestuurd (zie andere bijlage), omdat Rijksoverheid.nl nu eenmaal met een bepaald format werkt. En ook moeten de doorverwijzingen (linkjes) naar andere relevante webpagina's (van de 12 provincies e.d.) nog worden opgenomen. Met het omzetten van onze teksten naar die andere structuur en die linkjes moet ik nog aan de slag. Mocht iemand daar handig in zijn en willen helpen, graag! De volgende versie zal ik voor een *ultimate* check nog met jullie delen.

Ik weet niet hoe snel AZ de teksten online kan zetten, maar ik probeer jullie op de hoogte te houden.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e)
Verzonden: donderdag 2 juli 2026 14:54
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @assen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl> 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>
Onderwerp: RE: Stukken voor bespreking webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)

Beste mensen,

Heel hartelijk bedankt voor al jullie reacties en tekstvoorstellen gisterenmiddag. Ook voor de latere reacties per mail bedankt. Fijn dat de aangepaste teksten zo positief door jullie zijn ontvangen. Met complimenten dus voor ieder van jullie die hier tijd en moeite in heeft gestoken!

In de bijlage vinden jullie de concept webteksten met de aanpassingen die we gisterenmiddag met elkaar hebben besproken. Met alweer een opgeschoonde versie en een versie met alle revisie en opmerkingen zichtbaar.
De opgeschoonde versie ga ik delen met mijn contacten bij de ministeries van VWS, IenW, Algemene Zaken (afdeling van de Rijkspagina) en met de entomologe van Naturalis Biodiversity Centre (en actief bij de wespenstichting).

En dan hoop ik na mijn vakantie ook de (positieve) reactie van die partijen binnen te hebben, zodat we weer verder kunnen. Voordat de teksten online gaan, kom ik uiteraard nog bij jullie terug met de definitieve teksten voor een finale check. En eventuele andere aandachtspunten/acties waar we nog iets mee moeten.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e
Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
DG Natuur en Visserij

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel 5.1.2e
Werkt alle dagen (in principe tot 15.00 uur)

Van: 5.1.2e (5.1.2e)
Verzonden: dinsdag 30 juni 2026 17:55
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e @assen.nl>; 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @sittard-geleen.nl>
Onderwerp: Stukken voor bespreking webpagina geelpoothoornaar (Az.hoornaar)
Urgentie: Hoog

Beste allen,

Hierbij stuur ik jullie de aangepaste concept teksten (opgeschoonde versie en een versie met revisie) die we morgen met elkaar bespreken. Hopelijk lukt het jullie allen om de conceptteksten vooraf nog te lezen, zodat we in het overleg allerlaatste wijzigingen kunnen doorvoeren. Want na ons overleg stuur ik de concepttekst ter beoordeling door naar Algemene Zaken en enkele stakeholders.

In de andere bijlagen vinden jullie een overzicht van andere websites/linkjes en een overzicht van stakeholders waar we de teksten nog aan willen voorleggen (of deels of niet).

Verder zou ik nog eerder beantwoorde Kamervragen opzoeken en delen. Daar was ik nog niet aan toegekomen, maar nu ik ze lees zie ik helaas maar weinig bruikbare teksten:

- De laatste Kamerbrief (Antwoorden op vragen commissiedebat Natuur 4 juni 2026) via deze link (zie pagina 4 over de geelpoothoornaar): Open overheid
- En antwoorden op de Kamervragen van 15 april 2025 van lid Pierik/BBB via deze link Open overheid

En mijn excuses voor het late versturen. Het viel nog niet mee door alle drukte, verlof en de techniek…

Tot morgen!
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e)
Verzonden: maandag 15 juni 2026 17:50
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Uitnodiging vervolgoverleg over webpagina Az.hoornaar

Beste allen,

Graag plan ik met jullie een nieuw overleg in voor de webpagina's over de Aziatische hoornaar. Hiervoor stuur ik jullie zo straks een datumprikker. Hopelijk lukt het op korte termijn – sorry voor de lange stilte!

5.1.2e en ik stellen de volgende agenda voor en aanvullingen zijn welkom:

1. Nieuwe versie van de eerdere conceptteksten (stukken volgen nog)
   - actualisatie n.a.v. vorig overleg van 8 april j.l. door 5.1.2e en 5.1.2e
   - plus aanvulling tekst over gezondheid en biociden door 5.1.2e
2. Bespreken naar welke selectie van betrouwbare bronnen en websites we doorverwijzen (zie lijst met eerdere inventarisatie in bijlage)
3. Bespreken aan welke stakeholders we (delen van) de concepttekst voorleggen als klankbord (voorstel bij lijst met stakeholders volgt nog)
4. Vervolgstappen en afspraken

Zouden jullie de datumprikker z.s.m. kunnen invullen? Dan kunnen we volgende week hopelijk al bijeen komen. Of geef het a.u.b. even aan (reply aan mij) als je er niet bij kunt zijn.

En hopelijk kunnen we dan toch echt binnenkort webpagina's opleveren voor de Rijkssite!

Met groet,
5.1.2e

5.1.2e
Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
DG Natuur en Visserij

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel 5.1.2e
Werkt alle dagen (in principe tot 15.00 uur)

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: donderdag 2 april 2026 19:26
Aan 5.1.2e 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl> 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e, E. (5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @tilburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @assen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e ; 5.1.2e @minlnv.nl>
Onderwerp: Concept landelijke website

Goedemiddag,

Bij deze stuur ik jullie de concepttekst voor de webpagina Aziatische hoornaar toe ter voorbereiding van ons overleg volgende week woensdag 8 april. Het is nog niet helemaal af, maar gezien het paasweekend leek het ons goed om het alvast te delen.

Het zou mooi zijn als jullie de aanvullingen en toevoegingen voor het overleg nog kunnen toesturen. Nuttige websites zijn welkom!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | 5.1.2e
5.1.2e Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Provincie Noord-Brabant

Concept landelijke webpagina Aziatische hoornaar

Home > onderwerpen > Aziatische hoornaar

Datum

30 juni 2026

Geelpoothoornaar (Aziatische hoornaar)

Deelonderwerpen		
Herkenning en leefwijze Risico's volksgezondheid Risico's biodiversiteit	Wat kunt u zelf doen? Bestrijding	Imkerij en de geelpoothoornaar

Kernboodschap

De geelpoothoornaar (voorheeneerder bekend als Aziatische hoornaar) komt steeds vaker voor in Nederland en zorgt voor overlast. Deze nieuwe soortat brengt ook veel vragen en zorgen met zich mee.

Er komen elk jaar nieuwe nesten bij. De soort is daardoor niet meer uit te roeien. We moeten leren leven met de geelpoothoornaar in Nederland.

Op deze pagina's leest u wat de geelpoothoornaar is, welke risico's er zijn en wat u zelf kunt doen. Ook leggen we uit wie waarvoor verantwoordelijk is en waar u terecht kunt met uw melding.

Wat is de geelpoothoornaarAziatische hoornaar?

De geelpoothoornaar (voorheeneerder bekend als Aziatische hoornaar) is een insect. Deze wespensoort leeft van oorsprong in zuidoost Azië en komt sinds 2004 ook in Europa voor. De geelpoothoornaar zorgt voor overlast en kan ook schadelijk zijn voor honingbijen en andere (bestuivende) insecten. We noemen de geelpoothoornaar daarom een invasieve exoot.

Snelle verspreiding

In 2017 is de geelpoothoornaar voor het eerst in Nederland waargenomen in de provincie Zeeland. De Sinds 2017 komt de geelpoothoornaar komt inmiddels in heel Nederland voor. Deze wespensoort komtleeft nu nog vooral voor in het midden en zuiden van Nederland en de verspreiding neemt ook in het noorden toe.

Intern gebruik

Erbij nog een kopje 'risico's fruitteelt' hier krege een statenvraag over, maar deze vraag leeft denk bij agrariers. Wat ik hierover vindt is dat er voora geen aanwijzingen zijn, ook niet uit België, dat d fruitteelt schade heeft van de AZH

5.1.2e
04/08/2026 10:52
Resolved

Hier staat nog iets over schade bij druiventelers i zuidelijke landen. Indirecte schade door jagen op bestuivers is verwaarloosbaar met als toelichting timing verschilt, bestuivers vooral actief in het v de geelpoothoornaar heeft hoogste impact in naja

5.1.2e
04/09/2026 09:21
Resolved

We hanteren geelpoothoornaar ipv Aziatische ho Per tegel wel nog "(Aziatische hoornaar)" benoe

5.1.2e
06/24/2026 09:25
Resolved

Consequent doorvoeren in de tekst

5.1.2e
06/25/2026 13:20
Resolved

Ik heb in geel de stukken tekst gemarkeerd die w betreft te gedetailleerd zijn voor de pagina's op Rijksoverheid.nl. Ook goed om kritisch te zijn op dubbelingen! Veel informatie staat er meerdere k in. Maar denk dat dit wel goedkomt zodra jullie h ons voorgestelde format gieten ☺

5.1.2e
07/30/2026 11:36

Ik ben met de reactie van 5.1.2e aan de s gegaan. Zie mijn wijzigingen in revisie.

5.1.2e
07/31/2026 12:17

ACTIE 5.1.2e MAKEN

5.1.2e
06/24/2026 09:49
Resolved

Ik zie dat EIS al over is naar Geelpoothoornaar a naam: Geelpoothoornaar - kenniscentruminsecten We zitten nu in een overgangsfase van de ene naa naar de andere, misschien toch aansluiten bij EIS Naturalis naamgeving?

5.1.2e
04/09/2026 09:18
Resolved

Een reden om mee te gaan in de nieuwe naam is misschien de verwarring met de Aziatische reuzenhoornaar (vespa mandarinia) die nog wel e de media opduikt als 'horrorinsect'

5.1.2e
04/09/2026 09:29
Resolved

5.1.2e vraagt; wat is hier gebeurd? Klopt nie verderop. Hommelsoorten weglaten.

5.1.2e
07/01/2026 15:25
Resolved

Deze snelle verspreiding komt doordat geelpoothoornaar weinig natuurlijke vijanden heeft in Europa. Ook worden nesten vaak over het hoofd gezien. Daardoor kan de soort zich makkelijk uitbreiden naar nieuwe gebieden.

Intern gebruik

Herkenning en leefwijze

Kernboodschap

De geelpoothoornaar (voorheeneerder bekend als Aziatische hoornaar) is een sociale wesp die in groepen leeft. Ze is groter is dan een gewone wesp en kleiner is dan de Europese hoornaar. Door het jaar heen bouwt de geelpoothoornaar verschillende nesten. Ook is het belangrijk om te weten dat de geelpoothoornaar niet zomaar steekt. Geelpoothoornaars steken alleen om zichzelf of hun nest te verdedigen, vooral als u te dichtbij het nest komt. Op deze pagina leest u meer over de herkenning en leefwijze van deze soort.

Herkenning

De geelpoothoornaar is vooral zwart met een opvallende gele band op het achterlijf. De poten zijn zwart met een geel uiteinde, vandaar de naam geelpoothoornaar. Daarnaast heeft de geelpoothoornaar een zwarte kop met een geel gezicht.

De geelpoothoornaar wordt soms verward met de Europese hoornaar, die van nature in Nederland voorkomt. De Europese hoornaar is groter dan de geelpoothoornaar. Daarnaast heeft de Europese hoornaar veel meer geel op haar achterlijf en zijn het borststuk en kop van de Europese hoornaar roodbruin.

Geelpoothoornaar

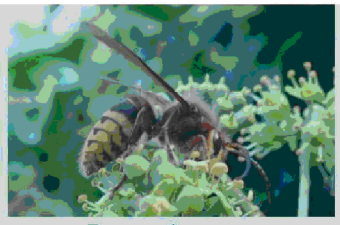

Europese hoornaar

Leefwijze

De geelpoothoornaar is net zoals de Europese hoornaar en limonadewespen een sociale wesp. Een hoornaarsvolk bestaat uit één koningin en honderden werksters. De koningin legt als enige van het volk eitjes. De werksters verzorgen het nest en de larven.

De geelpoothoornaar maakt in de loop van het jaar verschillende nesten. Wanneer het eerste nest te klein wordt, verhuist het volk naar een groter nest. Vanaf de nazomer produceert de koningin nieuwe koninginnen en mannetjes. In het najaar verlaten de nieuwe koninginnen en mannetjes het nest om te paren. De nieuwe koninginnen zoeken daarna een schuilplaats voor de winter. Slechts 1 tot 10 procent van de bevruchte koninginnen overleeft de winter én hiervan zal slechts een klein deel daadwerkelijk erin slagen om een nieuw nest te stichtten.

nesten

Nesten van de geelpoothoornaar lijken op de nesten van inheemse wespensoorten die juist een nuttige functie vervullen in het ecosysteem. Het is daarom belangrijk om te weten hoe je het nest van een geelpoothoornaar herkent.

Voorjaarsnesten (klein, vaak laag bij de grond)

In maart-april bouwt de koningin een nestje. Dit is vaak niet groter dan een pingpongbal en hangt op beschutte plekken zoals in een schuurtje, vogelhuisje, spouwmuur, onder een dakrand of in een

5.1.2e Acti afstemming of Naturalis of wespenstichting complete ecologie beschrijft
5.1.2e
06/24/2026 09:51

5.1.2e past deze tegel aan
Herkenning houden
Verschil nesten houden
5.1.2e
06/24/2026 09:55
Resolved

Hier plaatje van NVWA opnemen waar de soorte een rijtje staan.
5.1.2e
07/01/2026 15:26

Wat moet de lezer hiermee? Moet men zich hier zorgen over maken? Neen, de boodschap is dat d
5.1.2e
04/08/2026 10:06
Resolved

Of filmpje over de herkenning?
5.1.2e
06/29/2026 09:46

PS: beide foto's zijn door mij gemaakt en mogen uiteraard voor de website worden gebruikt 😉
5.1.2e
06/29/2026 09:46

Allen eens met opnemen link naar filmpje
5.1.2e
07/01/2026 15:29

We kunnen de afbeeldingen of video eventueel overnemen op Rijksoverheid.nl als dat handig is. Wel goed om te weten is dat we bij de video aan
5.1.2e
07/30/2026 11:39

Ik kan me voorstellen dat dit "te veel' info is, ma ik vind het belangrijk om het niet te veel in te
5.1.2e
04/01/2026 17:01
Resolved

Interessant en nuttig, maar naar achteren verplaatsen. Mensen willen toch vooral antwoord
5.1.2e
04/08/2026 10:07
Resolved

Ik ben het met je eens en vind de balans tussen e en detail prima.
5.1.2e
04/08/2026 09:52
Resolved

Ik kan er wel mee leven om dit kopje+tekst gehe te laten. De geïnteresseerde lezer kan dit op Natu (of andere link) vinden.
5.1.2e
07/31/2026 12:24

Intern gebruik

heg. In mei-juni groeit dit beginnende nest uit tot een ~~primair~~ zomernest→voorjaarsnest. Het nest is nog steeds relatief klein en bolvormig.

Zomernesten (groot, vaak hoog in de boom):
In juli bouwen de werksters een zomersecundair nest (het tweede nest) ~~ook wel het zomernest genoemd~~. Dit nest is veel groter (tot wel 70 cm), hangt meestal hoog in bomen en heeft een vliegopening aan de zijkant. Ze zijn vanaf de grond vaak lastig te zien.

Meer informatie over de herkenning van de geelpoothoornaar en haar nesten vind je op de website van de wespenstichting. Verwijder **nooit** zelf een nest van de geelpoothoornaar. Laat een professional beoordelen of het om een nest van de geelpoothoornaar gaat. Meer informatie over het veilig bestrijden van de nesten vind je hier.

Deze wijziging van 5.1.2e klopt toch niet. Maar kunnen we 'primair nest' wel vervangen m 'voorjaarsnest'?
5.1.2c
07/31/2026 12:28

Beschrijving meteen koppelen aan wat mensen k doen: laten verwijderen door bestrijder (of verwijzing/link naar andere pagina); chemische middelen zijn hiervoor niet nodig, dit kan een deskundige handmatig of mechanisch doen. Let u alleen direct rond het huis mogen biociden/midde worden gebruikt. Een nest dat met chemische mi is behandeld dient altijd verwijderd te worden.
5.1.2e
04/08/2026 10:13
Resolved

Hier komt een aparte tegel voor
5.1.2e
06/29/2026 09:48
Resolved

link naar tegel "bestrijding'
5.1.2e
06/29/2026 10:09

Intern gebruik

Risico's volksgezondheid

Kernboodschap

De steek van de geelpoothoornaar (voorheeneerder bekend als Aziatische hoornaar) doet pijn, maar voor de meeste mensen is een steek niet gevaarlijk. De risico's zijn vergelijkbaar met die van andere wespen en hoornaars in Nederland. Een steek van de geelpoothoornaar is alleen gevaarlijk als je allergisch bent of als u meerdere keren wordt gestoken. Dan is altijd medische hulp nodig. Bel altijd 112 bij een allergische reactie of andere acute situatie.

~~Op deze pagina vindt u meer informatie over het gedrag van de geelpoothoornaar en de risico's voor de volksgezondheid en veiligheid voor mensen.~~

Gedrag van de geelpoothoornaar

~~Veel mensen zijn bang voor wespen (zoals hoornaars) en andere stekende insecten.~~ Voor mensen is de geelpoothoornaar niet gevaarlijker dan een limonadewesp of Europese hoornaar. Net als veel andere wespensoorten steken geelpoothoornaars alleen uit zelfbescherming als ze zich bedreigd voelen. Als u de geelpoothoornaar met rust laat, laat ze u ook met rust. In tegenstelling tot limonadewespen hebben geelpoothoornaars weiniggeen interesse in zoet eten of drinken en zoeken ze mensen niet op.

Dit geldt ook voor nesten. Nesten die niet worden verstoord, bijvoorbeeld hoog in een boom, zijn meestal niet gevaarlijk. Wordt het nest wel verstoord dan verdedigen de geelpoothoornaars hun nest fel. Dat doen zij net als andere wespensoorten. ~~Blijf~~ Hou daarom altijd minimaal 5 meter ~~op~~ afstand van een hoornaarnest ~~(minimaal 5 meter)~~.

Steek van de geelpoothoornaar

Een steek van de geelpoothoornaar is ~~pijnlijk, maar~~ alleen gevaarlijk als je allergisch bent. Dit is vergelijkbaar met de steek van andere wespensoorten. Het risico voor de mens is ook groter wanneer de persoon meerdere keren wordt gestoken. Bij meerdere steken komt er meer gif in het lichaam. Dat kan gevaarlijk zijn. ~~Dit kan gebeuren wanneer geelpoothoornaars hun nest verdedigen.~~

Het Nationaal Vergiftingen Informatie Centrum (NVIC) adviseert zorgverleners en artsen over steken van hoornaars, wespen en bijen. Bij niet-allergische volwassenen wordt observatie geadviseerd vanaf circa 12 hoornaarsteken. Bij (kleine) kinderen wordt observatie geadviseerd vanaf 5 steken.

Bel altijd direct 112 in de volgende gevallen:

- Als je in heel korte tijd meerdere keren achter elkaar gestoken bent
- Bij een steek in de mond, tong of keel
- Bij een allergische reactie

Meer informatie over wat u kunt doen bij een wespensteek vindt u op de website van het Rode Kruis.

Overige gezondheidsrisico's

De geelpoothoornaar kan een bijtende vloeistof richting de ogen spuiten bij verdediging van het nest. De effecten zijn meestal lokaal en tijdelijk, zoals branderige pijn, roodheid en tijdelijk wazig zicht. Ernstige of blijvende oogschade is zeldzaam.

Deze tegel pakt Liesbeth op
5.1.2e
06/24/2026 10:00
Resolved

Belangrijk in deze tegel:
5.1.2e
06/24/2026 10:03
Resolved

Let op dat de kernboodschap een samenvatting is
5.1.2e
06/24/2026 10:01
Resolved

Ik denk dat we ook iets moeten zeggen over het
5.1.2e
04/08/2026 10:04
Resolved

Er is vorig jaar overleg geweest met het ministeri
5.1.2e
04/09/2026 09:38
Resolved

Ik zou allergie voor wespengif niet hier al
5.1.2e
06/30/2026 13:56
Resolved

Dit staat hierboven al, dubbelt dus. Goed om dez
alinea's te combineren.
5.1.2e
07/30/2026 11:42

Deze wil ik wel houden, want hier onder de kop risico's is dit wel relevant. En onder de kop
5.1.2e
07/31/2026 12:34

Mijn suggestie om 'geen' te wijzigen in 'weinig'
ook vanwege latere tips in de tuin op p.7 die Ann
5.1.2e
07/31/2026 12:31

Soms wel dus? Wanneer dan? Dit roept vragen o
5.1.2e
07/30/2026 11:43

Tja, dit verder toelichten lijkt me ingewikkeld. E
voorbeeld kan zijn als het nest uit de boom valt n
5.1.2e
07/31/2026 12:37

Deze organisatie wil ik wel graag noemen, want
is dus deel van wat de overheid doet. Het is ook
5.1.2e
07/31/2026 12:39

Zelfde geval hier.
5.1.2e
07/30/2026 11:45

Deze tekst is compleet en sluit aan bij de lijn van
Rode Kruis, dus gelieve hier niet in te wijzigen.
5.1.2e
07/31/2026 12:49

Ook uit de mail van 5.1.2e VWS): de
5.1.2e
04/09/2026 09:42
Resolved

Intern gebruik

Bekijk hier wat u kunt doen om het risico op gevaarlijke situaties en steekincidenten te verkleinen

Risico's biodiversiteit

De geelpoothoornaar (voorheeneerder bekend als Aziatische hoornaar) vormt een risico voor de biodiversiteit. De soort staat daarom op de Europese unielijst van zorgwekkende invasieve exoten.

De geelpoothoornaar eet andere insecten. De geelpootAziatische hoornaar vangt doorgaans datgene dat het meest voorhanden is en eet vooral algemene soorten zoals honingbijen, vliegen en wespen. De geelpoothoornaar kan (lokaal) een extra bedreiging vormen voor kwetsbare soorten zoals wilde bijen en zweefvliegen. Deze soorten hebben het vaak al zwaar door stikstofdepositie, klimaatverandering, het verdwijnen van de leefomgeving en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Link naar deelonderwerp wat kunt u zelf doen

5.1.2e
04/01/2026 16:54

Kort effecten benoemen en doorverwijzen

5.1.2e
06/24/2026 10:07
Resolved

5.1.2e akt deze tegel op

5.1.2e
06/24/2026 10:08
Resolved

Niet verwijzen naar site NVWA. Die is verouder
zou geloof ik ook offline worden gehaald.

Is heb het liever over risico's. dat klinkt minder s
want er zijn nogal wat vraagtekens bij hoe schad
nu echt zijn.

5.1.2e
06/30/2026 14:16
Resolved

Allen mee eens. En verwijzing is niet naar gewor
webpagina van NVWA, maar naar de factsheet v
NVWA.

5.1.2e
07/01/2026 18:06
Resolved

Deze tekst houd ik graag, want hierover zijn veel
misverstanden. Dit zet het probleem van de
geelpoothoornaar in breder perspectief en verklaa
huidige beleidslijn (waarom de overheid niet mee
grootschalig bestrijdt, maar inzet op deze belangr
problemen). Dit is dus een antwoord op veel vrag
wij hierover krijgen.

5.1.2e
08/04/2026 15:10

Intern gebruik

Wat kunt u zelf doen?

Kernboodschap

De geelpoothoornaar (eerder bekend als Aziatische hoornaar) is wijdverspreid in Nederland en gaat ook niet meer weg. Dit maakt dat wWe moeten leren leven met de geelpoothoornaar (voorheen bekend als Aziatische hoornaar), want deze is wijdverspreid in Nederland en gaat niet meer weg. Net zoals bij andere wespensoorten kunnen kleine aanpassingen al helpen om overlast of gevaarlijke situaties te voorkomen.

Voorkom overlast of gevaarlijke situaties met nesten

De geelpoothoornaar is niet agressief, maar verdedigt het nest wel fel als het verstoord wordt. Het is daarom vooral belangrijk om nesten niet te verstoren. Blijf daarom uit de buurt van een nest (minimaal 5 meter) en zorg dat het nest niet verstoord kan worden door spelende kinderen of huisdieren.

Denk er aan bij werkzaamheden aan bomen en struiken, zoals het snoeien van uw boom of heg. Maar ook als u uw schuur opruimt. Kijk dan van te voren goed of er geen nest zit. Stel de werkzaamheden uit als er een nest aanwezig is.

Voorkom overlast of gevaarlijke situaties met individuele hoornaars

Geelpoothoornaars die in de tuin op zoek zijn naar voedsel zorgen over het algemeen niet voor veel overlast. Ze worden niet aangetrokken door zoete drankjes en ons eten en hebben meer interesse in alcohol (in bijvoorbeeld overrijp fruit). Als u wel overlast ervaart van de geelpoothoornaar in uw tuin, dan kunt u onderstaande maatregelen treffen. Deze vuistregels gelden ook voor andere wespensoorten.

- Blijf rustig en sla niet naar de geelpoothoornaars
- Zet zoet en drinken afgedekt weg
- Ruim rottend (val)fruit, etensresten en afval snel op of verplaats dit naar een rustige veilige plek van de tuin om de insecten weg te lokken

Meer informatie over de bestrijding van de geelpoothoornaar vindt u hier.

Deze tegel pakt Ruud op
5.1.2e
06/24/2026 10:10
Resolved

Check op juiste strijfstijl
5.1.2e
06/24/2026 10:12
Resolved

Dubbel.
5.1.2e
07/30/2026 14:28

Wijdverspreid komt welgeteld twee keer voor in hele tekst, dus dubbel valt wel mee en dit de rede
5.1.2e
07/31/2026 12:55

Naar boven plaatsen
5.1.2e
04/08/2026 10:18
Resolved

Ik heb geen onderscheid tussen primaire of
5.1.2e
06/24/2026 11:32
Resolved

We moeten de willekeur aan afstanden wel zien t
5.1.2e
04/08/2026 10:15
Resolved

Check met wespenstichting/naturalis welke afsta we wanneer moeten aanhouden.
5.1.2e
06/30/2026 14:29

Zal ik nog doen.
5.1.2e
07/01/2026 18:07

Weer dubbele info.
5.1.2e
07/30/2026 14:27

Is dat zo erg? Dit komt toch op een ander tabblad een kopje/vraag en niet op dezelfde pagina te staa
5.1.2e
07/31/2026 13:06

Hier of elders benoemen dat ook tijdens bestrijdi
5.1.2e
04/08/2026 10:22
Resolved

Link opnemen naar wespenstichting webpagina r advies.
5.1.2e
07/01/2026 17:05

Hier komen ze toch wel op af? Omdat we eerder dat dat niet zo is.
5.1.2e
07/30/2026 12:19

Eens, dit moeten we op de eerdere pagina aanpas (van geen naar weinig). Maar de opsomming kan
5.1.2e
07/31/2026 13:07

Deze verwijzing kan wat mij betreft weg. Het ko bestrijding is op de startpagina duidelijk zichtbaa
5.1.2e
07/31/2026 13:12

Intern gebruik

Bestrijding

Kernboodschap

~~Het is niet langer mogelijk om de geelpoothoornaar (eerder bekend als Aziatische hoornaar) uit te roeien en we moeten leren leven met de geelpoothoornaar. Dit betekent dat e~~Elke terreineigenaar (en dus ook elke bewoner) is voortaan zelf verantwoordelijk ~~is~~ voor het wel of niet laten bestrijden van een nest van de geelpoothoornaar (voorheen bekend als Aziatische hoornaar). De bestrijding van de geelpoothoornaar kent risico's. ~~Laat het verwijderen van een nest daarom altijd over en dient~~ aan professionele bestrijders ~~overgelaten te worden~~.

Er zijn partijen die vanuit een bepaalde verantwoordelijkheid meer doen aan bestrijding. Bijvoorbeeld de provincie die voor de biodiversiteit de geelpoothoornaar bestrijdt in natuurgebieden. Of de gemeente die nesten bestrijdt voor een veilige en gezonde openbare buitenruimte.

Bestrijding van de geelpoothoornaar

Het is gevaarlijk om zelf het nest van de geelpoothoornaar te bestrijden omdat hoornaars (en andere wespen) hun nest fel verdedigen. Ga niet zelf bestrijden. Schakel altijd een professionele bestrijder in als u een nest wilt laten verwijderen. Let er daarbij op dat de bestrijder zonder gif werkt. Het gebruik van gif is gevaarlijk voor mens, (huis)dier en milieu en buiten het huis bij wet verboden. Nesten kunnen zonder gif worden bestreden met speciale stofzuigersystemen die geelpoothoornaars in en rondom het nest opzuigen. Het nest zelf wordt in een bak geplaatst en ingevroren.

Houd nog meer veilige afstand op het moment dat de deskundige bestrijdt en houd ramen en deuren in de directe omgeving gesloten. Volg aanwijzingen van de professionele bestrijder op.

Sommige nesten (buiten tuinen en erven en in sommige natuurgebieden) worden door de overheid weggehaald. Neem daarom eerst contact op met uw gemeente of provincie als u een nest wilt laten bestrijden, zie ook kopje 'Wanneer haalt de overheid een nest weg?'.

Let op, er zijn vallen in de omloop om geelpoothoornaar te vangen.

In maart/april vliegen koninginnen uit op zoek naar een geschikte plek om een voorjaarsnest te bouwen. Om deze koninginnen te vangen zijn voorjaarsvallen te koop. Hiervan wordt gezegd dat deze, selectief koninginnen vangen (spring trapping). De effectiviteit en de selectiviteit van deze vallen is echter niet aangetoond. De praktijk toont dat dit soort vallen niet selectief zijn, waardoor ook andere, beschermde insecten gevangen worden. Ook het risico op steekincidenten vergroot door deze vallen. Het advies is daarom deze voorjaarsvallen niet te gebruiken.

Melden van nesten

Ziet u een nest van de geelpoothoornaar dat overlast veroorzaakt of bij een plek waar mensen komen? Meld dit dan. Hoe u een nest kunt melden, verschilt per gemeente of provincie. Dat komt doordat meerdere overheden/partijen betrokken zijn bij de aanpak van de geelpoothoornaar. In sommige provincies worden (sommige) nesten door de provincie bestreden. In de andere provincies hebben gemeenten een grotere rol.

Deze tegel pakt 5.1.2e p

5.1.2e
06/24/2026 10:19
Resolved

Ik zie door de opmerkingen en wijzigingen even goed de rode lijn.

Wat mij betreft is de rode draad:
1 Ik heb een nest, moet ik (zelf) iets doen?
- bestrijding is gezamenlijke verantwoordelijkhe
dus je kiest zelf of je je nest wilt bestrijden
- Check wel bij gemeente/provincie wat het bele
soms wordt het nest door de overheid verwijderd
- redenen voor overheid om nesten te bestrijder
(natuur + volksgezondheid).

2 Hoe meld ik het nest dan bij de overheid?
- verschilt per gemeente en provincie (+link naa
verschillende provincies)
- zorg voor goede foto's
- gemeente/provincie bepaalt welke nesten word
verwijderd

3. Mijn nest wordt niet door de overheid verwijd
hoe regel ik het zelf?
- Ga niet zelf aan de slag maar huur professiona
- Adviezen voor goede bestrijder/bestrijding

5.1.2e
06/30/2026 16:10
Resolved

of: '.... En laat het verwijderen van een nest daarc
over aan een professionele bestrijder'.

5.1.2e
06/30/2026 14:23

Ik noem hier liever de gemeentes. Vanuit de imk
zijn verschillende opvattingen over hoe zij hun
verantwoordelijkheid zien. De gemeente heeft
daarentegen wel een wettelijke taak ten aanzien v
openbare ruimte en volksgezondheid

5.1.2e
06/30/2026 14:56

Deze zin behouden, want tijdens bestrijding zijn
risico's aanzienlijk groter. Ik heb daarom zelfs n
zin toegevoegd.

5.1.2e
07/31/2026 13:18

Link naar "herkenning en leefwijze"

5.1.2e
04/02/2026 15:38

Intern gebruik

Na uw melding wordt bekeken:

- Of het om de geelpoothoornaar gaat.
- Of de plek van het nest een risico vormt voor de veiligheid van mensen of de biodiversiteit.

Op basis daarvan wordt het nest wel of niet verwijderd.

Wanneer haalt de overheid een nest weg?

Provincies en gemeentes bepalen zelf welke nesten ze wel en niet weghalen, maar maken daarbij altijd een afweging van de risico's. Als u melding maakt, kijken provincies of gemeentes of het inderdaad om de geelpoothoornaar gaat en of het nest verwijderd moet worden. Losse hoornaars hoeft u niet te melden bij de overheid.

Wilt u weten wat de aanpak binnen uw provincie is? Klik op onderstaande kaart op uw provincie om naar de provinciale website te worden doorgestuurd

<Kaart invoegen waar je op de provincie kunt klikken en vanuit daar naar de provinciale pagina wordt gestuurd met meer uitleg.>

Verantwoordelijkheden van overheden en andere terreineigenaren

De manier waarop overheden omgaan met de geelpoothoornaar verandert. De geelpoothoornaar is in Nederland inmiddels een wijdverspreide soort. Het volledig verwijderen van deze soort (de hele populatie) uit het milieu is niet meer mogelijk en niet meer verplicht voor de provincies. Verschillende provincies bestrijden alleen nog in natuurgebieden.

Gemeenten hebben een algemene zorgplicht voor een veilige en gezonde leefomgeving in de openbare buitenruimte in dorpen en steden. Gemeentes maken daarom keuzes over de manier waarop zij met nesten in de openbare buitenruimte omgaan. LINK IPLO INVOEGEN? Sommige nesten van de geelpoothoornaar brengen risico's met zich mee door de plek waar deze hangenvoor de veilige en gezonde leefomgeving en zijn daarom een punt van aandacht voor gemeentes. Gemeenten maken zelf keuzes over de manier waarop zij met deze nesten omgaan.

Iedere eigenaar heeft een zorgplicht als het gaat om zijn/haar eigendommen. Dus ook burgers en bedrijven moeten voor zichzelf afwegen of het nodig is om op zijn/haar terreinen de geelpoothoornaar te laten bestrijden.

Suggestie: nieuw kopje invoegen 'Informatie voor een veilige aanpak'

Provincies ondersteunen gemeentes om de aanpak van de geelpoothoornaar zo goed en veilig mogelijk te organiseren. Dit doen provincies onder andere door het inrichten van een speciale kennispagina waarin praktische informatie voor gemeentes wordt gedeeld. LINK TOEVOEGEN

Er zijn gemeenten die lokale imkerverenigingen een rol in hun aanpak van de geelpoothoornaar geven. Hierbij gelden wel een aantal aAandachtspunten hierbij zijn:

- De geelpoothoornaar is een wespensoort, maar de bestrijding kent meer risico dan bestrijding van een nest van de limonadewesp en vraagt dus ook een andere aanpak.
- Zo biedt eEen regulier imkerpak of -overall biedt onvoldoende bescherming tegen steken van de geelpoothoornaar.
- Er zijnworden cursussen georganiseerd voor geinteresseerden om over het veilig en binnen de wet- en regelgeving aan de slag te gaan met het verwijderen van voorjaarsnesten.

Zie ook kopje 'informatie voor bestrijders'.

Ook dit hangt van de verantwoordelijkheid af. Ve gemeenten zeker waar maar als provincie beoord ook de impact op biodiversiteit (N2000).

5.1.2e 5.1.2e
04/08/2026 10:11
Resolved

Meld uitsluitend nesten! Een Aziatische hoornaar tuin of openbare ruimte ...

5.1.2e 5.1.2e
04/08/2026 10:14
Resolved

Twijfel of we deze functionaliteit kunnen bieden cms, maar ik ga dit voor jullie uitzoeken. Alterna een lijstje met linkjes invoegen.

5.1.2e
07/30/2026 14:34

Dubbel.

5.1.2e
07/30/2026 14:34

Hier zijn heel veel vragen over in de maatschapp is waarom mensen blijven bellen naar provincies vanwege die (oude) verplichting. Hier willen we duidelijk in zijn richting burgers, imkers en ande partijen. Zelfs gemeenteambtenaren weten dit nie altijd.
In de kernboodschap op p.8 heb ik deze uitleg verwijderd, daarmee is er geen dubbeling meer.

5.1.2e 5[5.1.2e
07/31/2026 13:22

Wel erg indirect geformuleerd. Duidelijker om op schrijven wat die risico's dan zijn.

5.1.2e
07/30/2026 14:40

Zie mijn suggestie. Eventueel als voorbeeld noen waar veel mensen komen, zoals speeltuinen of sportterreinen.

5.1.2e 5.1.2e
07/31/2026 13:35

We willen niet de suggestie wekken dat provinci gemeenten financieel gaan ondersteunen.

5.1.2e 5.1.2e
07/31/2026 13:36

Met NBV/Marianne afstemmen of het nodig/wen is deze waarschuwingen mee te geven voor imke

5.1.2e 5.1.2e
06/30/2026 15:51
Resolved

Opgelost door onder 'bestrijding' te plaatsen. Wa is ook een aanwijzing voor gemeenten die imkers willen inschakelen.

5.1.2e 5.1.2e
07/01/2026 18:13
Resolved

Intern gebruik

~~**Hoe zit het dan met (openbare) veiligheid?**~~

~~Iedere eigenaar heeft een zorgplicht als het gaat om zijn/haar eigendommen. Dus ook burgers en bedrijven moeten voor zichzelf afwegen of het nodig is om op zijn/haar terreinen de geelpoothoornaar te laten bestrijden.~~

Informatie voor bestrijders

Het bestrijden van nesten van de geelpoothoornaar is een opkomende expertise ~~en het aantal professionele bestrijders neemt toe~~. ~~Dat is aan de ene kant goed, zodat mensen kunnen kiezen tussen bestrijders die zij willen inschakelen. Wel is h~~Het is van belang dat nieuwe bestrijders gebruik maken van ervaring en. kennis ~~en kunde~~ van bestaande bestrijders. Daarom ~~een paar punten van aandacht:~~

~~De geelpoothoornaar is een wespensoort, maar de bestrijding kent meer risico's dan bestrijding van een nest van de limonadewesp.~~

- ~~Er~~ worden cursussen ontwikkeld voor bestrijders om nesten veilig en binnen geldende de wet- en regelgeving te verwijderen . LINK VOLGT LATER NAAR CURSUSSEN van KAD, NVPB en 4 opleiders; KAD, SPA groep, Killgerm en Rentokil.
- Het gebruik van gif is buitenshuis verboden en zeer onwenselijk. Uitzondering hierop zijn nesten in bijvoorbeeld spouwmuren welke niet goed bereikbaar zijn. Let daarbij wel op welk middel voor dit doel toegelaten is, zie hiervoor de website van het CTGB. Vaak vraagt gebruik van deze middelen een bepaalde certificering van de gebruiker.

Link toevoegen

5.1.2e

06/24/2026 14:07

Wel erg specifieke informatie voor Rijksoverheid
En er staan nog niet echt nieuwe dingen in toch? dit hierboven ook al terug.

5.1.2e

07/30/2026 14:38

Intern gebruik

Imkerij en de geelpoothoornaar

Honingbijen vormen een aantrekkelijke prooi voor de geelpoothoornaar (voorheeneerder bekend als Aziatische hoornaar). Ze vliegen dan ook vaak bij bijenkasten om op honingbijen te jagen. De aanwezigheid van geelpoothoornaars zorgt ook voor stress bij het bijenvolk. Hierdoor durven honingbijen de bijenkast niet meer uit om nectar te halen waardoor het volk verzwakt de winter in gaat.
De geelpoothoornaar is niet de enige bedreiging voor honingbijen. Ziektes en parasieten, verdroging, afname van voedsel en geschikt leefgebied en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw zorgen er ook voor dat bijenvolken verzwakken. De geelpoothoornaar is daarmee een zichtbare, maar zeker niet de enige bedreiging voor honingbijen.

Er zijn verschillende methodes om honingbijen te beschermen tegen de geelpoothoornaar. Er zijn constructies die aan of rondom de bijenkast kunnen worden geplaatst waardoor honingbijen veiliger in en uit de kast kunnen vliegen. Hierdoor ervaren ze minder stress door de geelpoothoornaar.

De betrokkenheid vanuit de imkerij is groot. Vertegenwoordigers vanuit de imkerij zijn zowel op landelijk, provinciaal én lokaal niveau betrokken bij de aanpak van de geelpoothoornaar. De Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV) is momenteel namens de imkerverenigingen het centrale aanspreekpunt voor de Rijksoverheid en provincies. Op lokaal niveau werken diverse gemeentes nauw samen met lokale imkerverenigingen.

Voorstel om dit net zoals risico's biodiversiteit n begin te verplaatsen. Uiteraard wel ingekort
5.1.2e
06/30/2026 14:45

Misschien met mooie actiefoto?
5.1.2e
04/01/2026 16:40
Resolved

Uitstekende nuance!
5.1.2e
04/08/2026 10:29
Resolved

Liefst zou ik noemen dat Rijk (en provincies?) co onderhouden via de NBV. Dat zou ik hier graag a toevoegen, maar dan moet 'lokaal niveau' uit dez want het contact daar loopt vast met meerdere verenigingen. (maar dit is een landelijke website
5.1.2e
06/30/2026 15:10
Resolved

Toevoegen?
5.1.2e
07/31/2026 13:56

Intern gebruik

Voorstel structuur pagina's Aziatische hoornaar op Rijksoverheid.nl

We plaatsen de nieuwe pagina's in het dossier Natuur en biodiversiteit, onder de straks vernieuwde pagina over schadelijke exoten. Goed om te weten: mensen komen vrijwel nooit via deze navigatiestructuur binnen op Rijkoverheid.nl, maar direct via zoekmachines of taalmodellen.

Pagina 1: Aziatische hoornaar in Nederland (algemene pagina)

[introductie, zo kort mogelijke samenvatting van water op de pagina staat]

[probleembeschrijving: *gevaarlijk voor mensen, slecht voor biodiversiteit, imkers* etc.]

[maatregelen die die overheid neemt om dat probleem op te lossen, mag in meerdere alinea's: *nesten weghalen, mensen voorlichten, wie verantwoordelijk voor wat etc.*]

[eventueel korte, veelgestelde vragen. Zoals op de pagina over wolven in Nederland]

Pagina 2: Wat moet ik doen als ik een Aziatische hoornaar zie?

[meteen kort en bondig antwoord geven in introductie, verdere uitwerking in hierop volgende alinea's]

[wat kunnen mensen doen? *Niet aanraken, melden (en waarom dat belangrijk is), laten weghalen door professional (geen zelf vallen zetten) etc.*]

[is de steek gevaarlijk?]

[Aziatische hoornaar herkennen (vergeleken met wesp en Europese hoornaar (evt. met afbeelding of video]

Zoekwoordenonderzoek

Een kort zoekwoordenonderzoekje leert dat mensen vrijwel alleen op de term Aziatische hoornaar zoeken, en dus (nog) niet op geelpoothoornaar. Goed om voor de vindbaarheid beiden dus te verwerken op de pagina, en Aziatische hoornaar in elk geval in de titel. Zie screenshot Google Trends op de volgende pagina.

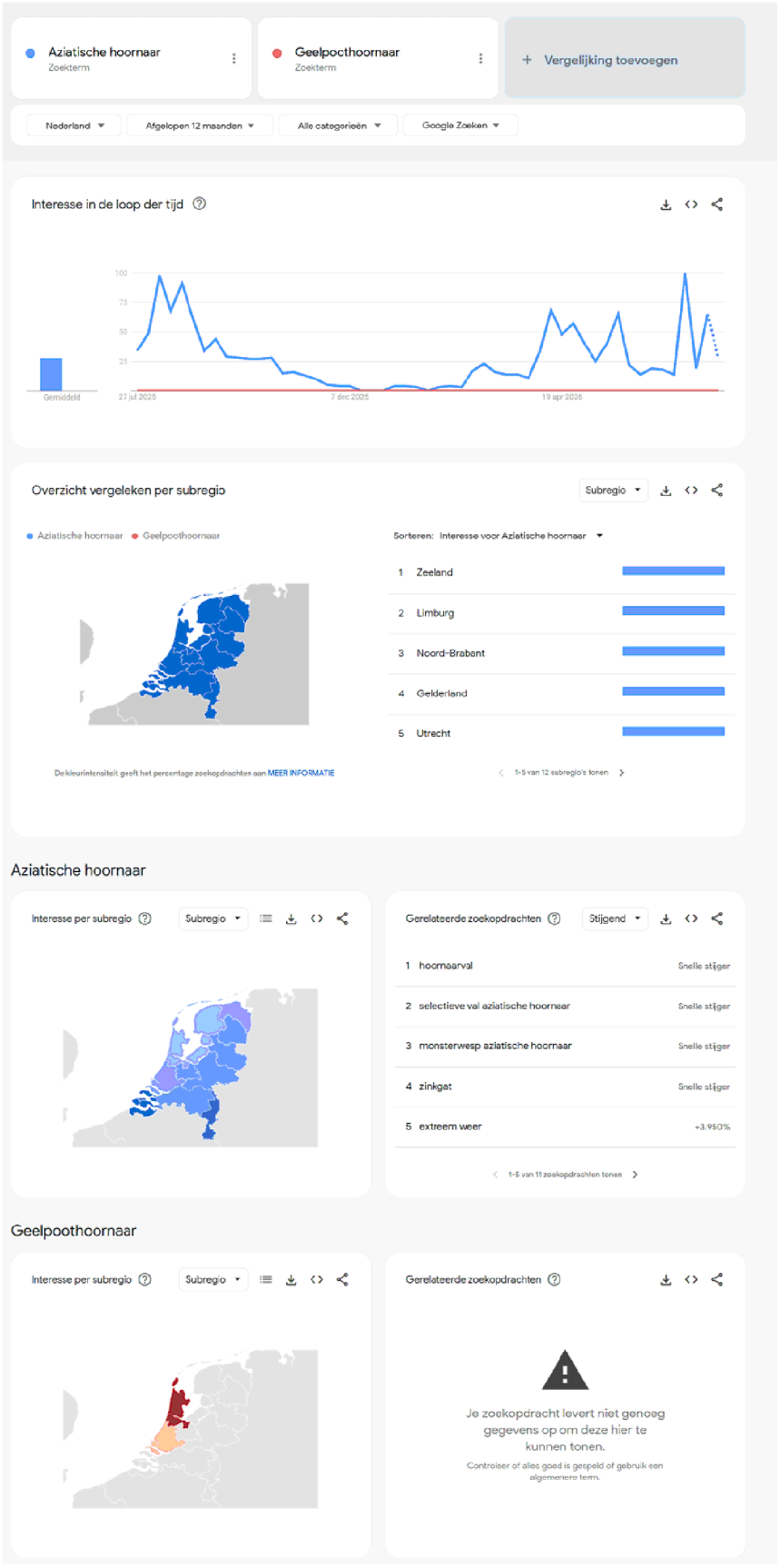
Aziatische hoornaar
Zoekterm
Geelpoothoornaar
Zoekterm
Vergelijking toevoegen
Nederland
Afgelopen 12 maanden
Alle categorieën
Google Zoeken
Interesse in de loop der tijd
100
75
50
25
Gemiddeld
27 jul 2025
7 dec 2025
19 apr 2026
Overzicht vergeleken per subregio
Subregio
Aziatische hoornaar
Geelpoothoornaar
Sorteren: Interesse voor Aziatische hoornaar
1 Zeeland
2 Limburg
3 Noord-Brabant
4 Gelderland
5 Utrecht
De kleurintensiteit geeft het percentage zoekopdrachten aan MEER INFORMATIE
1-5 van 12 subregio's tonen
Aziatische hoornaar
Interesse per subregio
Subregio
Gerelateerde zoekopdrachten
Stijgend
1 hoornaarval
Snelle stijger
2 selectieve val aziatische hoornaar
Snelle stijger
3 monsterwesp aziatische hoornaar
Snelle stijger
4 zinkgat
Snelle stijger
5 extreem weer
+3.950%
1-5 van 11 zoekopdrachten tonen
Geelpoothoornaar
Interesse per subregio
Subregio
Gerelateerde zoekopdrachten
Je zoekopdracht levert niet genoeg gegevens op om deze hier te kunnen tonen.
Controleer of alles goed is gespeld of gebruik een algemenere term.

To: Projectinkoop[5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e @gmail.com[5.1.2e @gmail.com]; 5.1.2e @gmail.com[5.1.2e @gmail.com]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl
Sent: Wed 2/11/2026 3:33:14 PM
Subject: Verduidelijkingsvragen offerteaanvraag nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026–2027
Received: Wed 2/11/2026 3:34:04 PM
Bijlage 1 vragen nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026-2027.docx

Beste heer 5.1.2e ,

Dank voor het toesturen van de offerteaanvraag voor de aanbesteding 'Nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026–2027'.

Via deze e-mail verzoeken wij u om verduidelijking van enkele punten in het offerteverzoek.

5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e zijn afzonderlijk ingeschreven bij de Kamer van Koophandel met een onderneming die zich onder andere richt op plaagdierbeheersing van wespen en hoornaars. Wij hebben elkaar ontmoet in Noord-Holland tijdens de opleiding 'Gebruik van de ROBOR microtransmitters voor de opsporing van nesten van de Aziatische hoornaar'. Tijdens deze opleiding bleek dat wij onafhankelijk van elkaar het voornemen hadden om de bestrijding van deze invasieve exoot binnen de provincie Noord-Holland verder op te schalen en te verbeteren.

De combinatie van de uitgebreide ervaring van de heer 5.1.2e op het gebied van het verwijderen en verplaatsen van wespen- en hoornaar nesten, en de specifieke kennis van de heer 5.1.2e over de Aziatische hoornaar en de bestrijding daarvan in België, heeft ertoe geleid dat wij de handen ineen hebben geslagen om gezamenlijk in te schrijven op deze offerteaanvraag.

Wij hebben de documenten zorgvuldig doorgenomen. De vragen die hieruit voortvloeien, hebben wij in de bijlage opgenomen. Wij zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
DeWespenverdelger.nl

5.1.2e 5.1.2e
De Plaagmeester

Provincie Noord-Holland

Vragen opgesteld en ingediend door 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e 11-2-2026

Nr.	Document/ Hoofdstuk/ paragraaf/ artikel	Pagina nr.	Vraag	Antwoord
1	Offerteuitvraag nestverwijdering / resultaat	2/10	*"Vervolgens worden nesten van de Aziatische hoornaar die onder de criteria vallen verwijderd, gericht op het voorkomen van overlast of steek gevaarlijke situaties en risico's voor biodiversiteit."* Hoe wordt bij twijfelgevallen bepaald of een nest wel of niet aan de criteria voor verwijdering voldoet? Moet per individueel twijfelgeval contact opgenomen worden met de provincie of beslist de bestrijder ter plaatse dit?	
2	Offerteuitvraag nestverwijdering / resultaat	2/10	*"De opdrachtnemer dient de factuur in na afloop van het seizoen, op basis van het aantal verwijderde nesten."* Is een maandelijkse uitbetaling van de uitgevoerde werkzaamheden bespreekbaar? In verband met wettelijke factureringsregels vanuit de belastingdienst (voor de vijftiende van de opvolgende maand), de investeringen en de kosten die worden gemaakt voor het bestrijden van de nesten.	
3	Offerteuitvraag nestverwijdering / minimumeisen	3/10 punt 3 en 4	*"3. De opdrachtnemer dient buitenshuis (in de openlucht) enkel gebruik te maken van gifvrije bestrijding/verdelging, bijvoorbeeld via afzuiging of mechanische bestrijding.* *4. Als gifvrije bestrijding niet mogelijk is wordt gif gebruikt volgens de daarvoor geldende wettelijke voorschriften."* Volgens het CGBT is er op dit moment geen toelating voor het gebruik van Siliciumdioxide (Silicium dioxide/Kieselguhr) ook wel bekend als Diatomeeënaarde	

			op de Vespa Velutina Nigirithorax. Wanneer er niet voldaan kan worden aan punt drie (zoals hierboven omschreven) mag de bestrijder dan gebruikmaken van Siliciumdioxide?	
4	Offerteuitvraag nestverwijdering / minimumeisen	4/10 punt 8	*"Opdrachtnemer moet zorgen dat de koningin(en) aantoonbaar is/zijn verwijderd''* Hoe dient dit aangetoond te worden bij de opdrachtgever?	
5	Offerteuitvraag nestverwijdering / minimumeisen	4/10 punt 10.	*"10. De opdrachtnemer dient een melding die valt onder criteria 1 binnen maximaal 7 dagen op te volgen.* *11. De opdrachtnemer dient een melding die valt onder criteria 2 en 3 zo snel als mogelijk op te volgen, in ieder geval binnen 72 uur."* Wat wordt er bedoeld met opvolging? Is dat binnen 3 of 7 dagen het nest verwijderen of wordt hiermee bedoeld dat er binnen 3 of 7 dagen stappen ondernomen moeten worden ter voorbereiding van de verwijdering?	
6	Offerteuitvraag nestverwijdering / minimumeisen	4/10 punt 13.	*"13. De opdrachtnemer levert aan het eind van het jaar een overzicht aan van de locaties en het aantal verwijderde nesten, de reden van bestrijding (welk criteria)."* Is er een einddatum tot wanneer er bestreden dient te worden? De afgelopen jaren was dit tot 15 november. Is er een einddatum vastgesteld voor het bestrijden in seizoen 2026-2028?	
7a	Algemene vraag	n.v.t.	Ons is bekend dat het maximale budget 30.000 is voor het verwijderen nesten in de provincie Noord-Holland in 2026. Klopt dat? Indien nee, wat is het beschikbare budget?	
7b	Algemene vraag	n.v.t.	Wat zijn de gevolgen voor het bestrijden als er meer bestreden moet worden dan het door jullie genoemde budget toelaat?	
8	Algemene vraag	n.v.t.	Wat gebeurt er in uitzonderlijke situaties waarbij de locatie of de veiligheidssituatie het niet mogelijk maakt een nest (veilig) te verwijderen, terwijl het nest wel aan	

			de genoemde criteria voldoet? Kan er in een uitzonderlijk geval meerwerk worden afgesproken? Mag er een andere kostprijs voor het specifieke nest gerekend worden?	
9			Op dit moment staat 5.1.2e 5.1.2e geregistreerd met DeWespenverdelger.nl onder het KVK nummer: 62585258 5.1.2e 5.1.2e staat geregistreerd met het bedrijf De Plaagmeester met het KVK nummer: 99385546 Wij zijn voornemens de opdracht gezamenlijk aan te nemen als het tot gunning komt. Welke rechtsvorm is gewenst voor de definitieve indiening van de offerte inschrijving?	

To: [redacted]
Cc: [redacted]
From: [redacted]
Sent: Fri 3/20/2026 11:55:34 AM
Subject: Verslag Kritiek-Repliek en vervolg
Received: Fri 3/20/2026 11:56:00 AM
Outlook-bkqn53ma
2026-03-11 verslag kritiek-repliek sessie 1.docx
Huiswerk kritiek-repliek sessie 2.docx

Goedemiddag,

Hierbij stuur ik jullie het verslag toe van de kritiek-repliek sessie van 11 maart. Wij hebben hierin alvast een voorzet gedaan voor een kernboodschap.
Aanvullingen en verbeteringen zijn welkom!

Bij deze stuur ik jullie ook nog wat huiswerk toe voor de volgende sessie op woensdagmiddag 25 maart waarbij we nader ingaan op inwoners en imkers. Ik ontvang jullie ingevulde documenten graag uiterlijk dinsdagavond zodat we de sessie nog kunnen voorbereiden.

Met vriendelijke groeten,

[redacted] | [redacted] | Programma Natuur | [redacted] | [redacted]@brabant.nl | Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 [redacted] | Contactformulier | Brabant.nl

---

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

Provincie Noord-Brabant

Besprekingsverslag

Bespreking
Kritiek-repliek - Gemeentes

Datum
11 maart 2026
Van
5.1 5.1.2e
Telefoon
(5.1.2e
Email
5.1.2e @brabant.nl

Aanwezig
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Afwezig
5.1.2e 5.1.2e

Kopie aan

De kritiek-repliek methode wordt gebruikt om draagvlak te creëren bij belanghebbenden (actoren). Daarbij wordt kritiek van de belangrijkste belanghebbenden op een rij gezet en gefundeerd beantwoord. De antwoorden vormen op hun beurt bouwstenen voor de kernboodschap

1. Stip op de Horizon/ wat leeft bij gemeentes?
Samenvattend
Gemeenten worstelen met onduidelijkheid rondom rollen, verantwoordelijkheden en gehanteerde strategieën bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. Er is een brede behoefte aan landelijke of provinciale coördinatie, uniforme basisinformatie, betere communicatie, duidelijke proces- en risicokaders, en toegankelijke informatie voor inwoners, professionals en imkers. Provincies moeten een leidende rol nemen, terwijl gemeenten uitvoerend handelen. Een landelijke website en duidelijke afspraken kunnen rust, richting en consistentie brengen.

Input gemeenten
Gemeentes ervaren dat ze steeds meer verantwoordelijkheden krijgen en steeds vaker aanspreekpunt zijn voor de Aziatische hoornaar.

Er zijn verschillen tussen noordelijke en zuidelijke gemeentes. Noordelijke gemeentes ervaren nog weinig problemen omdat de Hoornaarbestrijding daar nog grotendeels bij de provincies ligt, maar willen wel graag voorbereid zijn en willen weten wat er op hen af komt.

Rollen, taakverdeling en verantwoordelijkheden

- Er is veel onduidelijkheid bij gemeentes
  - wat wordt er van hen verwacht? Wat is de doelstelling? Waarop worden ze aangesproken?
  - Vaak is er nog geen geld, beleid of meldsysteem: hoe regel je dat?
  - Landelijke beleidskeuzes ten aanzien van de Aziatische hoornaar zijn al gemaakt (eliminatie is niet meer mogelijk), maar provincies en LVVN zien dat er toch onduidelijkheid is bij gemeentes over deze doelstelling
  - Gemeentes hebben taken ten aanzien van publieke veiligheid. Daar ligt de gemeentelijke motivatie om nesten te bestrijden. Bestrijding om de biodiversiteit te beschermen (exotenverordening) ligt bij het Rijk en de Provincies. Dit kan beter worden gecommuniceerd om verwarring weg te nemen.
- Gemeentes kunnen de nieuwe taken niet zomaar volledig oppakken. Bovendien is er veel verschil tussen gemeentes
  - Provincie/Rijk moet de coördinerende/faciliterende rol vervullen; gemeentes zijn de uitvoerende partij
- Duidelijke rol en taakverdeling helpt instanties om inwoners naar het juiste loket te sturen.
- Gemeentes zitten veel dichter op inwoners. Inwoners kloppen sneller aan bij een wethouder dan bij een gedeputeerde of minister. Dit speelt mee in de aanpak.
- Er is behoefte aan:
  - Heldere basisuitgangspunten.
  - Uniform basisbeleid voor alle gemeenten.
  - Afstemming over rollen, bevoegdheden en verwachtingsmanagement.
  - Duidelijkheid richting inwoners:
  - Wat doet de gemeente wel/niet?
  - Hoe werkt risicomanagement?
  - Eventueel informeren via nieuwsbrieven.

Provincie Limburg heeft al het een en ander opgesteld. Landelijke clustering van deze informatie is gewenst.

- een beslisboom
- 18 infobladen over alle mogelijke bestrijdingsmethodes
- Escalatieladder voor intern (bv hoe gaat aannemer groenbeheer om met gevonden nest?
- Speerpuntenlijst met alle facetten voor gemeentes om interne processen in te regelen

We doorlopen momenteel hetzelfde proces als bij de eikenprocessierups waarbij de focus eerst ligt op eliminatie en vandaaruit verschuift naar beheersen, beheren en tot slot naar een focus op de biodiversiteit.
Deze fases kun je relateren aan de stip aan de horizon: er is al besluitvorming geweest (niet meer elimineren), maar er is nog wel veel onzekerheid over de exacte uitwerking.

Systeemdenken is nodig voor besluitvorming: we moeten kijken wat de inwoner nodig heeft en dit duidelijk communiceren naar de politiek (en niet ad hoc op

basis van individuele casussen handelen). Hiervoor moeten we een duidelijk kader schetsen waarin de gemeente hun motivaties en doelstellingen voor ingrijpen kunnen uitleggen.

Heldere financiering van onderzoek is gewenst: Expertise wordt gevoed door meer onderzoek, meer onderzoek = minder discussie en twijfel.

2. Communicatie en website

De website

- vormt een centrale plek die meerdere doelgroepen (inwoners, imkers, gemeentes, professionals) bedient;
- moet gericht zijn op een gedragen en genuanceerd verhaal over de Aziatische hoornaar waar gemeentes naar kunnen verwijzen;
- zal de hoofdlijnen schetsen en vanuit daar doorverwijzen naar detailinformatie;
- moet rust en duidelijkheid bieden

Belangrijke onderwerpen die op de website aan bod moeten komen zijn:

- Rollen en verantwoordelijkheden
- Proces (wie pakt wat op, waar melden)
- Gerichte info per doelgroep via verwijzingen naar neutrale websites
- Óók aandacht voor het positieve verhaal van wespen
- Gecoördineerde Q&A
- Handreikingen, factsheets, mogelijk via platform “Aziatische hoornaar”.

3. Kritiek-Repliek

Kritiek
Het beleid is onduidelijk en versnipperd. We weten niet wie verantwoordelijk is voor welke taak in de bestrijding, noch wie voor de kosten opdraait. Daardoor kunnen we inwoners niet goed helpen en geen consistente besluiten nemen.
Repliek
Als gemeente kunnen we wel consistente besluiten nemen doordat wij op dit moment alles doorverwijzen richting de provincie gezien zij vooralsnog probleem eigenaar zijn. (Assen)
Als provincie moeten we duidelijk aangeven in welke situaties we wel bestrijden en in welke niet, en ook wat we van gemeenten verwachten. Uitgangspunt is denk ik dat provincies gemeenten geen verplichtingen kunnen opleggen om te bestrijden, maar wel gezamenlijke afspraken kunnen maken. (Noord-Holland)
Op de website een overzicht maken van beleid per provincie, daarbij aangeven waar het beleid is vastgelegd zodat het beleidsdocument ook te vinden is (met een keuzemenu op de site). (Groningen)
We zijn ons ervan bewust dat het beleid versnipperd is en daarmee wellicht onduidelijk. We streven ernaar om voor … eenduidigheid te verkrijgen over taken en verantwoordelijkheden. Voor … lanceren we de website waarop we een overzicht van de taken en verantwoordelijkheden presenteren per overheidsinstantie, zodat duidelijk is welke rol de rijksoverheid heeft, welke rol de provincie heeft en welke rol u als gemeente heeft. Op basis van deze taken

en verantwoordelijkheden kunt u de begroting hierop aanpassen en weet u ook welke vragen u kunt doorverwijzen. Zie ook de website … voor meer informatie. (Tilburg)
Provincie moet duidelijk art 19-17 helder maken voor Gemeente. Hiermee rol en verantwoordelijk heden helder. Dan Beleid maken, prov. Kan helpen . Waarin Rol burger ook wordt aangegeven. Verdeling aanpak bestrijding en kosten verdeling . Communicatie aan alle gemeenten via bv nieuwsbrief (Limburg/Sittard-Geleen)
In Gelderland kunnen we die duidelijkheid sinds vorige week wel geven. Het zal per gedeputeerde en per jaar kunnen verschillen.
Vergelijkbaar als voor wespennesten: bij overlast kan eigenaar van het terrein het nest op eigen kosten laten verwijderen of bij overlast/risico's daar aangesproken worden. Gemeenten kunnen worden aangesproken voor de publieke ruimte en mag daarbij de afweging maken wanneer wel (bij risico's met oog op publieke veiligheid) en wanneer niet bestreden wordt. (LVVN)
Wij zien Azh als plaagsoort, vergelijkbaar met overlast van andere wespensoorten. Als provincie laten we de keuze voor de gewenste aanpak bij gemeentes en leggen de gemeentes geen nieuwe verplichtingen op. We zien dat we ons in een overgangsfase bevinden die verwarring en onduidelijkheid geeft. Vanuit onze regierol streven we naar een duidelijke communicatie en informatievoorziening. Deze website is hierin een belangrijke stap (Noord-Brabant)
Kernboodschap (voorstel)
Momenteel bevinden we ons in een overgangsfase waarin provincies de bestrijding van de Aziatische hoornaar vanuit hun taken ten aanzien van natuurbescherming afbouwen. Dit betekent dat gemeentes keuzes moeten maken in de mate waarin zij de Aziatische hoornaar bestrijden en inwoners ondersteunen vanuit hun taken ten aanzien van openbare orde en veiligheid. Uitganspunt is dat provincies de gemeentes geen verplichtingen opleggen om te bestrijden. We zien dat deze overgang zorgt voor versnipperd beleid en onduidelijkheid. Als provincie streven we naar het geven van duidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden. Op basis van deze taken en verantwoordelijkheden kunnen gemeenten de begroting hierop aanpassen en weten gemeenten ook welke vragen zij kunnen doorverwijzen. We zullen gemeentes hierin ondersteunen door middel van het faciliteren van kennisdeling.

Kritiek 2
We missen duidelijkheid en structuur rondom de samenwerking met imkers. Hun rol in signalering en bestrijding is belangrijk, maar er is geen helder kader voor taakverdeling, communicatie of ondersteuning.
Repliek

Het is aan elke gemeente om hierin afspraken te maken met de imkerij. Als tip willen we meegeven om hierin afspraken te maken met een collectief van imkers, liefst verenigd vanuit de NBV (eventueel gemeentegrensoverschrijdend). Daarnaast dienen gemeentes duidelijke afspraken te maken welke nesten door de imkers en welke door een professioneel bestrijder worden weggehaald. Gemeenten kunnen hierbij onderscheidt maken tussen nesten op particulier terrein en openbaar terrein of bijvoorbeeld de imkers toestemming te geven de nesten weg te halen die buiten de kaders van de gemeente vallen (bijv. laag risico nesten). (Tilburg)
Imkers willen de AZH zoveel mogelijk bestrijden omdat deze voor foerageerverlamming kan zorgen bij hun honingbijenvolken. De provincie kan hen in deze wens niet volledig tegemoet komen dat is ook niet haar verplichting of taak. Omdat imkers zo alert zijn op de AZH kunnen zij wel bijdragen aan de opsporing van nesten. De vrijwillige opsporingsgroepen bestaan voor een groot deel dankzij imkers. In Gelderland wordt de validatie en het vroegtijdig herkennen en verwijderen van AZH embryonesten ook door de NBV gedaan. Opgespoorde nesten worden door de NBV/imkers doorgegeven aan bestrijders via een platform. (Gelderland)
Rol signaleren is duidelijk, zoekterm… en dan… wie bestrijding uitvoert! Volgens mij de allen prof bestrijders, 2026 nieuwe situatie info om te bestrijden..Waarnemingen.nl (Limburg/Sittard-Geleen)
als gemeente moet er nog een vertaling worden gemaakt van de ontwikkelingen naar praktische afspraken op lokaal niveau: heldere afspraken over wie wat doet bij meldingen, • duidelijke processen voor communicatie, • een herkenbaar aanspreekpunt, • ondersteuning waar dat binnen onze mogelijkheden ligt. Er wordt nog gewacht op duidelijk provinciale kaders (Assen)
Deze stelling en samenwerking met imkers lijkt nog uit te gaan van intensieve bestrijding. Als we naar een fase van beheren gaan worden de samenwerking met imkers minder intensief (want minder bestrijding), en verschuift rol meer naar monitoring en bescherming van hun eigen bijenvolken/kasten als beheersmaatregel (bijv. met springtraps of verwijderen embryonesten). (Noord-Holland)
Wat betreft Waarneming.nl: of gegevens van melder gebruikt mogen worden hangt af van via welke weg gemeld wordt. de 'externe bron'-info mag volgens mij wél gebruikt worden. (Groningen)
Als provincie zijn wij in overleg met vertegenwoordigers van de Brabantse/Landelijke imkerij. Tegelijkertijd zien we dat er binnen de imkerij ook veel versnippering is met soms grote verschillen in betrokkenheid per lokale afdeling/vereniging. We kunnen vanuit onze ervaring met bestrijding wel richtlijnen meegeven aan gemeentes, bijvoorbeeld ten aanzien van selectieve vallen. (Noord-Brabant)
Kernboodschap (voorstel)

De Aziatische hoornaars vormen een bedreiging voor honingbijen waardoor imkers nadrukkelijk betrokken willen worden bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. Zij willen de Aziatische hoornaar zoveel mogelijk bestrijden en spelen daardoor een belangrijke rol in de signalering en bestrijding. Volledige bestrijding van de Aziatische hoornaar is echter niet meer mogelijk en aanpak van de Aziatische hoornaar verplaatst zich nu van bestrijden naar beheersen. Dit betekent dat ook de rol van de imkerij veranderd en zij zich meer moeten richten op het beschermen van hun bijenvolken. Hierdoor kunnen provincies en gemeentes imkers niet volledig tegemoet komen in de wens om de Aziatische hoornaar uit te roeien. Dat is ook niet haar verplichting of taak.

Het is aan elke gemeente om hierin duidelijke afspraken te maken met de imkerij. Daarbij realiseren de provincies zich dat er op lokaal niveau grote verschillen kunnen zijn tussen de betrokkenheid en wensen van imkers(verenigingen). Als provincie zijn wij in gesprek met landelijke en provinciale vertegenwoordigers van de imkerij. Op basis van onze ervaringen kunnen we richtlijnen meegeven voor gemeentes voor het maken van afspraken met lokale imkersverenigingen.

Datum

11 maart 2026

Van

5.1 5.1.2e

Telefoon

(5.1.2e

Email

5.1.2e @brabant.nl

Voorbereiding Kritiek-Repliek sessie 2

In de eerste sessie hebben we ingezoomd om op de vragen en behoeftes die er zijn bij de actor “gemeentes”. In de tweede sessie zullen we ingaan op de actoren “inwoners” en “imkers”.

We willen jullie vragen om onderstaande tabellen in te vullen. Repliek bestaat uit een gefundeerd antwoord op het kritiekpunt.

	INWONERS	
	Kritiek	**Repliek**
1	Ik meld een nest, maar hoor niks terug. Ik wil gewoon weten dat mijn melding serieus genomen wordt.	
2	Het nest dat ik heb gemeld wordt niet op tijd of niet snel genoeg weggehaald	
3	Ik word van het kastje naar de muur gestuurd; niemand voelt zich verantwoordelijk.	
4	De beoordeling van de gemeente/bestrijder klopt niet, het nest wordt niet weggehaald terwijl dat zou moeten.	
5	Waar moet ik een nest melden en wie haalt mijn nest weg? Gemeente? Provincie? Ik weet het niet.	
6	Ik vind het onredelijk dat ik zelf de (hoge) kosten moet betalen voor het verwijderen van een nest. De overheid moet het voor mij weghalen.	
7	Ik ben erg bang/allergisch voor Aziatische hoornaars (/wespen) en maak me zorgen	
8	Wat moet ik doen als ik een Aziatische hoornaar(nest) zie? Moet ik dit melden?	
9	De overheid neemt mijn veiligheid niet serieus als zij nesten (te lang) laten hangen	
10	Iedereen beweert iets anders over de aanpak van Aziatische hoornaars, ook commerciële bestrijders. Waar vind ik betrouwbare informatie?	
11	Wie moet ik inhuren als ik een nest zelf wil bestrijden? Heb ik een gespecialiseerde bestrijder nodig?	
12	Wat doe ik tegen werksters in mijn tuin? Ik heb hier last van.	
..	...	...

	IMKERS	
	Kritiek	**Repliek**
1	Wij voelen ons nog onvoldoende betrokken/ onze praktijkkennis kan goed worden benut.	
2	Kan de overheid ons ondersteunen met de aanschaf van selectieve vallen/zenders/etc?	
3	De overheid neemt de gevaren van de Aziatische hoornaar niet serieus. Uit dit artikel/onderzoek/nieuwsbericht blijkt dat de problemen voor de biodiversiteit en gezondheid veel groter zijn dan nu wordt geschetst	
4	De provincie laat het werk teveel aan ons over terwijl het hun verantwoordelijkheid is	
5	Het heeft geen zin om nog naar nesten te zoeken. Er wordt toch niets met mijn melding gedaan. Dit werkt frustrerend en demotiverend.	
6	Als onze honingbijen sterven is dit slecht voor de biodiversiteit (/honingbijen zijn goed voor de biodiversiteit)	
7	We willen meedenken/helpen over de aanpak Aziatische hoornaar	
...	...	...

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 1/22/2026 1:43:43 PM
Subject: Vervolg opstellen offerteaanvraag
Received: Thur 1/22/2026 1:43:55 PM
Offerteuitvraag bestrijding Aziatische hoornaar 2026-2027 5.1.2e docx
Bijlage x Format Nvl.docx
QRC Kenmerk opbouwen.pdf

Goedemiddag,

Hierbij stuur ik de offerteaanvraag inclusief opmerkingen. Zou je dit hele bestand nog een keer door kunnen lopen en de zo goed als definitieve versie naar mij op kunnen sturen? Zie ook volgende bijlagen:

- UEA: Toevoegen als bijlage; dit moeten zij verplicht invullen; dus ook nog opnemen als bijlage in offerteaanvraag
- Format stellen van vragen: toevoegen als bijlage
- Kenmerk opbouwen; belangrijk voor documentenset en vermelden in offerteaanvraag
- Weten & Regelen | Het Plein – zie link voor proces van onderhandse aanbesteding; documentenset dient aangemaakt te worden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Sector Subsidie /Inkoop

Maandag, woensdag, donderdag, vrijdag beschikbaar van 09:00 tot 17:00 uur.
Mobiel: 5.1.2e

Provincie Noord-Holland

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Betreft: nestverwijdering Aziatische hoornaar 2026-2027

Geachte,

De provincie Noord-Holland is van plan een opdracht te geven voor verwijdering van Aziatische hoornaar nesten. Ik verzoek u hiervoor schriftelijk een aanbieding uit te brengen. Ditzelfde verzoek heb ik gedaan aan 3 andere marktpartijen. Bijgaand treft u de planning aan [1].

Zou je mij kunnen laten weten welke vier (?) ook 3 zijn, gaat uitnodigen?

5.1.2e 5.1.2e

01/22/2026 13:53

Aanbestedingsplanning

Omschrijving	Datum
Versturen offerteaanvraag	15 januari 2026
Indienen schriftelijke vragen	29 januari 2026
Beantwoording vragen	5 februari 2026
Sluitingsdatum indienen offerte	12 februari 2026
Kenbaar maken Voornemen tot gunnen (gunningsbeslissing)	
Opschortende termijn (7 kalenderdagen)	
Definitieve gunningsbeslissing	19 februari 2026
Start werkzaamheden	26 februari 2026

+ 2 weken tot voornemen tot gunning, daarn dagen opschortende termijn

5.1.2e 5.1.2e

01/22/2026 13:06

In het kader van de gewijzigde Aanbestedingswet 2012 heeft de provincie Noord-Holland een *Regeling klachtafhandeling aanbesteden* met als doel te bevorderen dat klachten snel en laagdrempelig worden afgehandeld. Klachten over deze aanbestedingsprocedure die in onderling overleg kunnen worden opgelost, worden dan niet onnodig aan de rechter voorgelegd.

Klachten over deze meervoudig onderhandse procedure kunt u indienen via 5.1.2e @noord-holland.nl

Omschrijving en achtergrond opdracht

De provincie Noord-Holland zoekt één (of meerdere) geschikte partij(en) voor de bestrijding van Aziatische hoornaar nesten voor 2026-2027.

Één partij

5.1.2e 5.1.2e

01/22/2026 13:08

[1] De provincie Noord-Holland behoudt zich het recht voor om de planning om moverende redenen aan te passen. Aan wijzigingen in de planning kan de inschrijver geen rechten ontlenen. Als de planning wordt aangepast wordt u hierover geïnformeerd

De Aziatische hoornaar is een invasieve exoot die in Noord-Holland sinds 2023 actief wordt bestreden. In de afgelopen jaren was de bestrijding erop gericht om alle nesten te verwijderen met het doel de soort te elimineren. Het aantal waarnemingen van de Aziatische hoornaar blijft echter toenemen, waardoor de strategie recent is aangepast. Vanaf heden richt de provincie zich op het mitigeren van risico's voor de biodiversiteit en volksgezondheid. Dit houdt in dat vanaf heden alleen nog nesten die onder de volgende criteria vallen in opdracht van provincie zullen worden verwijderd:

1) Nesten binnen 500 meter van een Natura2000 gebied;
2) Nesten op drukbezochte plekken zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden;
3) Overige situaties die tot direct steekgevaar leiden.

Waarnemingen van Aziatische hoornaar nesten worden via waarneming.nl gemeld. De gecontracteerde bestrijder valideerd de meldingen.

Veel waarnemingen betreffen alleen een imago. In sommige gevallen zal het nest eerst moeten worden opgespoord voordat het kan worden verwijderd (als het aan de criteria voldoet). De zoekgroepen van lokale imkerverenigingen vervullen een rol bij het opsporen van nesten. Om deze inzet te ondersteunen stelt de provincie geld beschikbaar, bijvoorbeeld voor zendersets. De inzet van het budget wordt nog geconcretiseerd door de Taakgroep AH Noord-Holland. De gecontracteerde bestrijder dient zijn inzet te richten op het bestrijden en niet op het opsporen van nesten, daarom kan het helpen om de samenwerking te zoeken met de vrijwillige zoekgroepen.

Resultaat

De gecontracteerde bestrijder valideerd de meldingen op waarneming.nl. Vervolgens worden nesten van de Aziatische hoornaar die onder de criteria vallen verwijderd, gericht op het voorkomen van overlast of steekgevaarlijke situaties en risico's voor biodiversiteit.

Aan het eind van het jaar wordt een overzicht van de bestreden nesten aangeleverd aan de opdrachtgever.

De opdrachtnemer dient de factuur in na afloop van het seizoen, op basis van het aantal verwijderde nesten. Het resterende bedrag blijft open staan tot het daarop volgende jaar.

Geen minimale afnameverplichting

5.1.2e | 5.1.2e
01/22/2026 13:09

Overige bepalingen

De volgende bepalingen zijn van toepassing op deze offerteaanvraag en de offerte:

- Door in te schrijven gaat u akkoord met de gehele inhoud van deze offerteaanvraag inclusief alle bijlagen.
- Op alle offerteaanvragen van de provincie Noord-Holland zijn de Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 16 mei 2023, van toepassing, met uitsluiting van de algemene voorwaarden van de leverancier of opdrachtnemer. Deze Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten zijn te downloaden ophttps://www.noord-holland.nl/Over_de_provincie/Inkoop_en_aanbesteden/Documenten/Algemene_inkoopvoorwaarden

Met het indienen van uw offerte stemt u in met de digitale terhandstelling van deze voorwaarden.

- Uw algemene (leverings-) voorwaarden wijzen wij nadrukkelijk van de hand.
- Uw offerte heeft een gestanddoeningstermijn van 30 dagen Gedurende deze periode is uw offerte onvoorwaardelijk, onherroepelijk en bindend.
- Uw offerte en andere te tekenen documenten (zoals het UEA) dient ondertekend te zijn door degene die uw bedrijf rechtsgeldig kan vertegenwoordigen.
- Er is geen verplichting tot gunning. De provincie Noord-Holland behoudt zich het recht voor deze offerteaanvraag om haar moverende redenen geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of definitief te staken c.q. te beëindigen.
- Zolang u geen schriftelijke opdrachtbrief van de Provincie heeft ontvangen is geen overeenkomst tot stand gekomen.
- In het kader van deze offerteaanvraag worden er geen kosten vergoed.

5.1.2e maakt deze op

5.1.2e 5.1.2e
01/22/2026 13:10

Minimumeisen

De provincie heeft eisen geïdentificeerd waarover de Inschrijver moet beschikken om de Opdracht succesvol uit te kunnen voeren. Het betreft de volgende eisen waaraan de Inschrijver moet voldoen:

1. Een professioneel plaagdierbestrijder moet ingeschreven staan bij de 5.1.2e van Koophandel en in bezit zijn van een geldig bewijs van vakbekwaamheid.
2. De opdrachtnemer dient de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen te gebruiken en beschikbaar te stellen aan zijn/haar medewerkers, en de juiste beschermingsmaatregelen te treffen om gevaar voor omstanders te voorkomen.
3. De opdrachtnemer dient buitenshuis (in de openlucht) enkel gebruik te maken van gifvrije bestrijding/verdelging, bijvoorbeeld via afzuiging of mechanische bestrijding.
4. Als gifvrije bestrijding niet mogelijk is wordt gif gebruikt volgens de daarvoor geldende wettelijke voorschriften.
5. Indien voor de werkzaamheden op locatie een hoogwerker benodigd is dan dient de opdrachtnemer deze te verzorgen.
6. Bij de inzet van een hoogwerker dient degene die de hoogwerker bedient hiervoor over voldoende deskundigheid te beschikken.
7. De opdrachtnemer dient toestemming voor toegang tot terreinen van derden zelf te organiseren en af te stemmen met de daarvoor verantwoordelijke beheerders.
8. Opdrachtnemer moet zorgen dat de koningin(en) aantoonbaar is/zijn verwijderd en dat de werksters zoveel mogelijk zijn afgevoerd en geen verdere overlast geven.
9. Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de nazorg na bestrijding (het afhandelen van rednesten of eventuele resterende overlast).
10. De opdrachtnemer dient een melding die valt onder criteria nr. 1 binnen maximaal 7 dagen op te volgen.
11. De opdrachtnemer dient een melding die valt onder criteria 2 en 3 zo snel als mogelijk op te volgen, maar in ieder geval binnen 72 uur.
12. De opdrachtnemer levert aan het eind van het jaar een overzicht van de locaties en het aantal verwijderde nesten aan.

Moet hier nog ergens over teruggekoppeld worden dat de melding is opgepakt of iets?

5.1.2e 5.1.2e
01/22/2026 13:59

Referenties *(optioneel)*
(Benoem hier de specifieke onderdelen van de opdracht waarmee in ieder geval ervaring moet zijn opgedaan en per competentie maximaal één referentie noemen)

De provincie vraagt u om [XX] referenties op te geven. De referenties moeten aantonen dat u ervaring heeft opgedaan waardoor u beschikt over de voor de uitvoering van deze opdracht gevraagde kerncompetenties.

De opdrachten dienen te zijn uitgevoerd in de afgelopen #aantal3# jaar en een contractwaarde hebben gehad van # *(maximaal 60% van de opdrachtwaarde)*. #.

Per referentie geeft u de onderstaande gegevens op *(Indien alle gevraagde partijen al bekend zijn bij de provincie, mogen geen geschiktheidseisen gevraagd worden want van die partijen weet je het al)*

Ik zou dit gewoon voorschrijven. Interne OG hebben vaak geen idee wat ze moeten neerzetten.

5 1 2e

04/18/2025 11:57

NAW-gegevens opdrachtgever	
Contactpersoon opdrachtgever	
Waarde van de opdracht in euro's	
Beknopte omschrijving van de werkzaamheden en bereikte resultaten (max. 1 A4)	
Overeengekomen contractperiode	
[Bij diensten: Namen van de medewerkers die u bij de uitvoering van de opdracht heeft ingezet]	

Met het indienen van uw offerte stemt u in met de minimumeisen zoals hierboven beschreven. In geval van een digitaal product/inkoop van data etc. De provincie is verantwoordelijk om inkoopeisen op het gebied van informatiebeveiliging mee te sturen met de opdracht / de overeenkomst richting de opdrachtnemer. Dit is in lijn met de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), waaraan de Provincie Noord-Holland juridisch gebonden is. U dient daarom de bijlage met de specifiek voor deze opdracht geldende eisen in te vullen en met uw aanbieding in te dienen[2].

Neem contact op met de I-Adviseur CISO (3803) of de FG (3354). Waarschijnlijk dient er een Verwerkersovereenkomst te worden afgesloten, zodat de beveiliging van de persoonsgegevens gegarandeerd kan worden.

[2] *Voor meer informatie zie de factsheet en invulinstructie op ICO producten - bio-overheid*

Denk ook aan de eisen vanuit informatiebeveiliging, privacy en informatiebeheer bij de aanschaf van digitale producten! Zie https://www.bio-overheid.nl/ico-wizard/

Duurzaamheid

De provinciale organisatie heeft als doel om in 2030 klimaatneutraal te zijn en naar 100% circulair inkopen toe te werken. De provincie wil niet alleen zelf vooroplopen in het behalen van de doelen, maar wil ook een voorbeeldrol vervullen door in de eigen organisatie en voor de eigen bezittingen de energietransitie en de transitie naar een circulaire economie vorm te geven. Daarnaast zijn sociale voorwaarden en diversiteit & inclusie belangrijke thema's. Contracten die we sluiten moeten een bijdrage kunnen leveren aan het behalen van deze doelstellingen en ambities. PNH heeft de wens om opdrachtnemers te contracteren die deze vormen van duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan én die dit niet alleen op papier/ in theorie doen, maar ook in de praktijk tijdens de uitvoering van de overeenkomst toepassen.

De social return verplichting in deze Opdracht

In deze aanbesteding wordt de Inschrijver verplicht om als social return tenminste xxx % van de opdrachtsom[3] van de Dienst aan te wenden voor social return. Deze waarde dient te worden ingezet om de afstand die mensen uit de social return doelgroep hebben tot de arbeidsmarkt weg te nemen of te reduceren. Voor meer informatie, zie de 'Bijlage XX social return'.

Neem contact op met 5.1.2e @noord-h
5.1.2e
04/18/2025 12:23

Overeenkomst/ Opdracht

Met de geselecteerde opdrachtnemer zal een overeenkomst worden afgesloten voor 2 jaar.
De ingangsdatum van de overeenkomst/opdracht is 26 februari 2026.

Opdrachtgever heeft de mogelijkheid om de looptijd van de overeenkomst/opdracht te verlengen. Er kan eenmaal 12 maanden onder gelijkblijvende voorwaarden worden verlengd.

Bij het uitvoeren van de opdracht geldt de volgende rangorde van documenten en voorwaarden (bij onderlinge tegenstrijdigheid in afnemende volgorde):

- De Nota van Inlichtingen
- Deze offerteaanvraag
- De opdrachtbrief
- De Algemene Inkoopvoorwaarden
- De offerte van opdrachtnemer

Gunningscriterium

De opdracht wordt gegund aan de partij met de economisch meest voordelige inschrijving (EMVI) op basis van Beste Prijs-Kwaliteitverhouding. Hierbij worden de volgende sub- gunningscriteria gehanteerd:

Subgunningscriteria	Omschrijving	Wegingsfactor

[3] Onder opdrachtsom wordt verstaan het bedrag van de daadwerkelijk gerealiseerde opdrachtsom exclusief omzetbelasting op basis van nacalculatie, welke door opdrachtnemer periodiek wordt doorgegeven aan 5.1.2e @noord-holland.nl.

G1 kwaliteit	Plan van aanpak	50%
G2 prijs	Prijs	50%
Totaal		100%

G1 Plan van aanpak
Geef in een Plan van aanpak aan hoe u denkt uitvoering te geven aan deze opdracht.

Wat wil je in het plan van aanpak zien? Dit heb je beschreven in de tabel

Dit onderdeel wordt als volgt beoordeeld:

De mate waarin de methode …. (dit moet dan eigenlijk in de tabel)

Plan van aanpak

Omschrijving	Beoordelingsaspect
Bestrijdingsmethode	- Beschrijf de methode die u toepast voor het bestrijden van nesten, met een onderscheid tussen primaire en secundaire nesten. - Licht toe welke handelingen en materialen u gebruikt en geef een toelichting op de effectiviteit van de methode.
Veiligheidsmaatregelen	- Beschrijf hoe u de veiligheid van uzelf, uw werknemers en de omgeving waarborgt tijdens de werkzaamheden. - Indien u beschikt over relevante certificering, benoem deze hier.

Afstemming	Licht toe hoe en in welke situaties u afstemming zoekt met relevante partijen, zoals grondeigenaren, beheerders van terreinen en wegbeheerders.
Inzetbaarheid	Geef aan binnen hoeveel werkdagen u gemiddeld een melding kunt afhandelen en onderbouw deze inschatting.
Continuïteit van de werkzaamheden	Geef aan hoe u de continuïteit van de opdracht waarborgt in geval van verhindering, zoals ziekte of andere onvoorziene omstandigheden.

Bij uw inschrijving dient u een document aan te leveren waarin u antwoord geeft op de bovenstaande punten. U dient in uw document de volgorde van de gestelde onderwerpen aan te houden. Uw beschrijving omvat maximaal 3 pagina's.

G2 Prijs

Omdat de offerte wordt ingediend op basis van het aantal verwijderde nesten dient de prijs per verwijderd nest te worden gespecificeerd.

Voor het prijsonderdeel geldt dat de laagste prijs het hoogste cijfer (10) krijgt.

De cijfers van de prijzen van de overige inschrijvers worden berekend met de formule: cijfer kosten = (10*laagste prijs) / (prijs).

Alle verkregen cijfers worden vermenigvuldigd met de wegingsfactor van 50%. Hierdoor wordt de score voor de prijs verkregen. De uitkomst is dan 1 cijfer achter de komma.

Dit houdt in dat kleine verschillen niet in een verschillende score worden uitgedrukt, maar alleen substantiële verschillen tot een andere score leiden.

Beoordeling op gunningscriteria geschiedt op basis van de daadwerkelijk door de inschrijvers ingediende tekst, zoals opgenomen in de Inschrijving en niet op aannames van de beoordelaars.

Beoordelingsprocedure
De inschrijvingen worden beoordeeld door een beoordelingsteam. Dit team bestaat uit medewerkers van de provincie Noord-Holland. De Aanbestedende dienst behoudt zich het recht voor om de beoordeling door te laten gaan als er geen vervanger voor een beoordelaar kan worden gevonden, mits het team niet kleiner wordt dan 3 personen

Functionaris
- Functionaris
- Functionaris

Minimaal 3 personen, functies kun je neerze hoeven geen namen
5.1.2e 5.1.2e
01/22/2026 14:06

Vragen stellen
Heeft u naar aanleiding van deze offerteaanvraag vragen, dan kunt u deze tot 29 januari 17:00 mailen naar de contactpersoon 5.1.2e 5.1.2e via 5.1.2e @noord-holland.nl.

U ontvangt uiterlijk op 5 februari een antwoord op uw vragen door middel van de Nota van inlichtingen. De beantwoording van de vragen vormt een integraal onderdeel van deze offerteaanvraag.

Indien u tijdens de vragenronde nalaat vragen te stellen over onduidelijkheden, onvolkomenheden, tegenstrijdigheden en/of disproportionaliteit in de documenten of de aanbestedingsprocedure, verwerkt u uw rechten om daar later tegen op te komen.

Indiening inschrijving
Graag ontvangen wij uw e-mail met offerte onder vermelding van het nummer van deze brief uiterlijk 12 februari 17:00. U kunt uw offerte mailen naar de contactpersoon 5.1.2e 5.1.2e via 5.1.2e @noord-holland.nl.

Er kunnen na het indienen van de stukken door (opdrachtgever) nog verduidelijkingsvragen worden gesteld.

Als u besluit geen offerte uit te brengen, verneem ik dat graag uiterlijk 3 werkdagen voor de uiterste inschrijvingstermijn (inclusief de reden van niet aanbieden) onder vermelding van het nummer van deze brief.

Vormvereisten:

Getoetst wordt of:
- De Inschrijving tijdig is ingediend;
- Bij de Inschrijving alle gevraagde gegevens en documenten (*let op: vraag alleen de echt noodzakelijke documenten)* zijn gevoegd;
- De Inschrijving voldoet aan de gestelde minimum eisen;

Kan nu niet maar met indienen van offerte g ze al akkoord met de minimumeisen, wellich zoals dat ze in hun aanbiedingsbrief neer mo zetten dat zij akkoord gaan met de minimumeisen?
5.1.2e 5.1.2e
01/22/2026 14:09

Inschrijvingen die niet aan deze eisen voldoen zijn ongeldig en worden terzijde gelegd.

Vervolgens worden de geldige Inschrijvingen als volgt beoordeeld op de genoemde gunningscriteria.

Waardering om tot cijfer te komen		
Cijfer	**Omschrijving**	**Toelichting**
10	Zeer goed	De Inschrijver geeft zeer duidelijk en volledig antwoord met concrete, overtuigende beschrijving. Het antwoord biedt zeer veel toegevoegde waarde aan de vraagstelling.

8	Goed	De Inschrijver geeft duidelijk en volledig antwoord met concrete, overtuigende beschrijving. Het antwoord biedt veel toegevoegde waarde aan de vraagstelling.
5	Neutraal	De Inschrijver geeft voldoende antwoord en sluit aan op de vraagstelling.
2	Matig	De Inschrijver geeft matig antwoord op de gevraagde punten en/of met een minimale (summiere) of onduidelijke beschrijving en levert onduidelijkheden of vragen op.
0	Slecht	De inschrijver geeft op een deel van de gevraagde punten onvoldoende antwoord/ en geeft een beschrijving met duidelijke gebreken, manco's, fouten ten opzichte van de gevraagde vraagstelling.

In eerste instantie zullen de leden van de beoordelingscommissie de Inschrijvingen individueel beoordelen. De beoordelingscommissie beoordeelt de kwaliteit zonder kennis te hebben genomen van de prijzen. Vervolgens worden de definitieve scores plenair, met alle leden van de beoordelingscommissie gezamenlijk, op basis van consensus vastgesteld. Er wordt dus geen gemiddelde score berekend.
De tabel hierboven geeft de meetlat die gehanteerd wordt bij het geven van de waardering. Bij het geven van de waardering bekijkt het beoordelingsteam per gunningscriterium welke omschrijving het beste aansluit op de inschrijving op dat onderdeel.

Voor het gunningscriterium G1Plan van aanpak kunnen maximaal 10 punten worden gescoord. Per gunningscriteria kunt u 10, 8, 5, 2 of 0 punten scoren. De offertes worden beoordeeld op basis van de kwaliteit van de overlegde gegevens.

Inhoud en indeling van de offerte
Hieronder leest u welke gegevens u moet overleggen en aan welke voorwaarden u moet voldoen.

Opzet
Uw offerte moet de volgende indeling hebben:
1. Aanbiedingsbrief (rechtsgeldig ondertekend)
2. Plan van aanpak
3. Prijs separaat aanleveren en e-mailen naar [redacted]@noord-holland.nl
4. KvK-nummer en IBAN nummer waarop u de betalingen wilt ontvangen indien u de opdracht gegund zou krijgen

U bepaalt zelf de vorm van uw aanbiedingsbrief.

Voornemen tot gunning

De Inschrijver met de hoogste totaalscore op de onderdelen Plan van Aanpak en Prijs komt in aanmerking voor gunning van de opdracht. Bij gelijke

eindscores is de subtotaalscore G1 Plan van Aanpak doorslaggevend. Indien dat ook geen doorslag geeft, dan is de score behaald op gunningcriterium G2 Prijs doorslaggevend. Indien ook deze score gelijk is beslist het lot. De desbetreffende inschrijvers worden er tijdig van in kennis gesteld dat een loting zal plaatsvinden en waar, wanneer en door wie de loting zal worden gehouden. Zij zijn bevoegd daarbij in persoon of bij gemachtigde aanwezig te zijn.

Een inschrijver die zich niet kan verenigen met de gunningsbeslissing (voornemen tot gunnen), heeft de mogelijkheid om uiterlijk binnen 7 kalenderdagen na verzending van de gunningsbeslissing (voornemen tot gunnen) een kort geding aanhangig te maken.

Indien inschrijver niet binnen de opschortende termijn van 7 kalenderdagen een kort geding aanhangig heeft gemaakt bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Holland (locatie Haarlem) door middel van het betekenen van een kortgedingdagvaarding, verwerkt inschrijver het recht om tegen de gunningsbeslissing op te komen.

Indien binnen de opschortende termijn van 7 kalenderdagen een kort geding aanhangig is gemaakt, zal de provincie niet overgaan tot gunning van de opdracht, voordat in kort geding vonnis is gewezen.

Ik zie uw offerte met belangstelling tegemoet. De provincie zal deze strikt vertrouwelijk behandelen.

Hoogachtend,

de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,
namens deze,

sectormanager 5.1.2e
Natuur & Recreatie

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

Bijlagen worden separaat meegestuurd:
Bijlage 4: Format stellen van vragen

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e .2e [5.1.2e @haarlemmermeer.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 2/4/2026 8:07:14 AM
Subject: Verwijderde nesten Aziatische hoornaar
Received: Wed 2/4/2026 8:07:26 AM

Beste 5.1.2e ,

Kun je ons helpen aan de aantallen verwijderde nesten van Aziatische hoornaar in Haarlemmermeer in 2025 (en 2024) via jullie bestrijder? We proberen inzicht te krijgen in de toename van het aantal nesten en de verspreiding.

Het mag ook een totaallijst zijn waaruit we zelf de aantallen kunnen halen, het is namelijk ook interessant om te zien wat er gebeurt in naburige gemeentes.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e
5.1.2e
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

****
****

To: 5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl[5.1.2e @dehoornaarverwijderaar.nl]
Cc: 5.1.2e @gmail.com[5.1.2e @gmail.com]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @Noord-Holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 3/18/2026 3:14:17 PM
Subject: Voorlopige gunningsbeslissing bestrijding Aziatische hoornaar 2026/2027
Received: Wed 3/18/2026 3:14:18 PM
Voorlopige gunningsbeslissing - De Hoornaar Verwijderaar.pdf

Beste heer 5.1.2e ,

Op 2 maart 2026 heeft u een aanbieding gedaan voor de meervoudig onderhandse aanbesteding Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026/2027. De provincie heeft twee offertes ontvangen.

In bijgaande brief vindt u de voorlopige gunningsbeslissing.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

T:+316 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

De Hoornaar Verwijderaar/Stronk

5.1.2e

5.1.2e

Commissaris van de Koning

Uw contactpersoon

5.1.2e

BEL/NR

Verzenddatum

Kenmerk

NR17032026LT2

Uw kenmerk

Betreft: Mededeling gunningsbeslissing (voornemen tot gunnen) voor aanbesteding Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026/2027

Geachte heer 5.1.2e

Op 2 maart 2026 heeft u een aanbieding gedaan voor de meervoudig onderhandse aanbesteding Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026/2027. De provincie heeft twee offertes ontvangen.

Als gunningscriterium geldt de economisch meest voordelige Inschrijving op basis van de beste prijs-kwaliteit verhouding, zoals is omschreven in onze offerteaanvraag. De provincie Noord-Holland heeft de ontvangen inschrijvingen beoordeeld op basis van de minimumeisen en gunningscriteria. De twee ontvangen inschrijvingen zijn allen geldig bevonden.

Uw organisatie behaalde op een schaal van 10 punten, in totaal 7,50 punten. Uw organisatie is op de **1e plaats** geëindigd.

U heeft met name goed gescoord op de volgende punten:

- Goed onderbouwde bestrijdingsmethode, met onderscheid tussen primaire en secundaire nesten en een toelichting per type situatie.
- Concreet beschreven werkwijze, waardoor inzicht ontstaat in de te gebruiken middelen en de effectiviteit van de aanpak.
- Uitgewerkt veiligheidsprotocol, inclusief LMRA-procedure en aandacht voor veiligheid van zowel uitvoerders als omgeving.
- Duidelijk inzicht in relevante certificeringen en veiligheidsmaatregelen.
- Heldere beschrijving van inzetbaarheid, onder andere door dagelijkse monitoring van meldingen en aanwezigheid binnen de provincie.
- Concreet en gestructureerd Plan van Aanpak, dat vertrouwen geeft in de uitvoering van de werkzaamheden.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Rechtsbescherming
De overige inschrijvers heb ik gelijktijdig mededeling gedaan van dit voornemen tot gunning. Provincie Noord-Holland neemt een standstill-termijn van 7 kalenderdagen in acht alvorens tot definitieve gunning over te gaan. Deze termijn is bedoeld voor het geval een uitgesloten of afgewezen partij een kort geding aanhangig maakt tegen dit voornemen tot gunning. Indien binnen de genoemde termijn een kort geding aanhangig wordt gemaakt, zal niet overgegaan worden tot gunning van de opdracht voordat in kort geding vonnis is gewezen. Na afloop van deze termijn wordt u nader geïnformeerd over het verdere verloop van de procedure. Volledigheidshalve benadruk ik dat de mededeling van dit voornemen tot gunning conform artikel 2.129 van de Aanbestedingswet geen aanvaarding in de zin van artikel 6:217 lid 1 BW inhoudt van uw aanbieding. U kunt aan deze mededeling geen rechten ontlenen.

De gunningsbeslissing is nadrukkelijk het voornemen tot gunnen. De opdracht wordt aan u gegund, tenzij:
- er binnen de bezwaarperiode een kort geding is aangespannen tegen deze voorgenomen gunning;
- de bewijsstukken niet/niet tijdig door de provincie zijn ontvangen of inhoudelijk niet overeenstemmen met de in de aanbestedingsstukken gestelde eisen:
- zich onverwacht andere omstandigheden voordoen die een gunning in de weg staan.

Heeft u nog vragen of opmerkingen of u wilt nadere inlichtingen over deze gunningsbeslissing, dan kunt u contact opnemen met 5.1.2e 5.1.2e van de sector Subsidies-Inkoop. Zij is te bereiken op 5.1.2e @noord-holland.nl.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,
namens deze,

5 5.1.2e
Sectormanager Natuur en Recreatie

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

bijlage(n):
bijlage 1: Scoretabel

Bijlage 1: Scoretabel

		De Hoornaar Verwijderaar	
Gunningcriterium	**wegingsfactor**	**Cijfer**	**Score**
G1 Plan van aanpak	50%	5,00	2,50
G2 Prijs	50%	10,00	5,00
Totaal Score (max 10)	100%		7,50

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e .2e [5.1.2e @haarlemmermeer.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 3/30/2026 1:28:44 PM
Subject: Vragen t.a.v. inzet PNH aziatische hoornaar
Received: Mon 3/30/2026 1:28:51 PM

Beste 5.1.2e ,

Per brief van 26 november 2025 zijn wij als gemeente geïnformeerd over de voorgenomen beperking in de aanpak van Aziatische hoornaar door PNH. Omdat met de nieuwe aanpak een gat ontstaat tussen beheer en problematiek, zijn wij als gemeente genoodzaakt zelf aanvullende maatregelen te treffen. Hiervoor maken wij binnenkort afspraken met bestrijders. Om die afspraken goed aan te laten sluiten op hetgeen de provincie uitvoert, hebben we een paar vragen.

Volgens genoemde brief geldt 2026/2027 als overgangsperiode, waarin nesten alleen nog worden verwijderd in de volgende gevallen:

- Binnen een straal van 500m van een Natura2000-gebied;
- Locaties met verhoogde kans op overlast (speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden);
- Overige situaties die tot direct steekgevaar leiden.

Hoe wordt dit in de praktijk vormgegeven?

- Wat is precies de rol van de provincie bij 'overige situaties die tot direct steekgevaar leiden'? (Hoe) wordt bijvoorbeeld gehandeld als er een nest wordt aangetroffen op particulier terrein (bijvoorbeeld in een achtertuin in een woonwijk)? Valt dit onder genoemde overige situaties?
- Blijft de werkwijze hetzelfde = nest melden via waarneming.nl? Is/komt er een vlot terugkoppelmechanisme als PNH níet ingrijpt of niet tijdig kan ingrijpen (door beperkte capaciteit bestrijder, dan wel omdat het niet onder voornoemde gevallen wordt gerekend)? Zodat wij alsnog tijdig onze bestrijder kunnen inzetten?
- Is 5.1.2e nog steeds jullie bestrijdingspartner?

Wij ontvangen graag jullie reactie uiterlijk 9 april, zodat wij tijdig onze aanpak voor 2026 kunnen inrichten. Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groet,

gemeente
Haarlemmermeer

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e gemeente Haarlemmermeer
Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Telefoon: 023 5.1.2e
Mobiel nummer: 5.1.2e
Werkdagen: ma, di (tot 14.30), wo, do

Postbus 250

2130 AG Hoofddorp
www.haarlemmermeergemeente.nl

Volg Gemeente Haarlemmermeer op:

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

****
****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

****
****

To: 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @gmail.com]; 5. 5.1.2e 5.1.2e @gmail.com]; 5.1.2e @telfort.nl[5.1.2e @telfort.nl]
From: 5.1.2e - NBV
Sent: Thur 4/30/2026 12:54:23 PM
Subject: vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar & overleg
Received: Thur 4/30/2026 12:54:36 PM
Uitgaven AH vrijwilligersbijdrage zoektassen en lokstof.xlsx

Dag 5.1.2e,

Fijn dat de opdracht voor de zendersets verstrekt is en jammer dat ze nog niet tijdig geleverd kunnen worden (wel goed natuurlijk dat we zendersets krijgen met een groter bereik).

Wat betreft de zoektassen en lokstoffen willen we graag het bedrag met 300 euro verhogen. Bijgesloten een overzicht van de gemaakte kosten voor de zoektassen & lokstof tot nu toe. We komen nu 244,87 euro tekort. Dit willen we iets verhogen (naar 300 euro) zodat we nog wat ruimte hebben om verzend-/ transport kosten te betalen. De meeste zoektassen zullen echter worden uitgereikt op de Beemstermarkt aankomende zaterdag.

We denken graag mee over het programma voor 10 juni. Woensdag heb ik al andere plannen, maar ik kan wel op maandag na 14:30 en dinsdagochtend tot 12:00 en dinsdagmiddag na 15:00. Zit daar een moment voor je tussen?

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 29 april 2026 09:42
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Dag 5.1.2e,

De opdracht aan Robor voor levering van de zendersets is maandag verstrekt. Ik krijg net van hen terug dat ze dit in goede orde ontvangen hebben. Ik zal even vragen wanneer ze dit kunnen verzenden.

Voor de zoektassen had je verzocht om de opdracht iets op te hogen, dat kan, maar dan hoor ik graag nog met welk bedrag het moet worden opgehoogd.

Andere vraag: hebben jullie/jij volgende week een half uurtje tijd om (via teams) even mee te denken over het programma voor de bijeenkomst op 10 juni? Bijvoorbeeld woensdag middag ergens? Dan vraag ik ook een gemeente.
Ik ben zelf vanaf volgende week donderdag 2 weken met verlof dus goed om voor die tijd wat vragen/verzoek uit te zetten voor eventuele presentaties.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: dinsdag 28 april 2026 14:11
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Goedemiddag 5.1.2e,

Hoe is het? Is er al meer bekend over de zendersets?
Het zou mooi zijn als deze (evenals de zoektassen) aan imkers/ verenigingen kunnen worden meegegeven aanstaande zaterdag tijdens de Beemster-Bijenmarkt. Dit is een gezellige, inspirerende en informatieve markt met van alles over bijen en aanverwante zaken zoals drachtplanten en insectenhotels waar vele imkersverenigingen uit Noord Holland aanwezig zullen zijn. Meer informatie op: https://www.bijenteeltverenigingbeemster.nl/beemster-bijenmarkt

Je bent natuurlijk van harte welkom!

Hartelijke groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 10 april 2026 10:35
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hallo 5.1.2e ,

We zijn in contact met Robor over de zendersets, zal laten weten als dit rond is.

Budget ophogen voor de zoektassen is denk ik wel mogelijk, om welk bedrag gaat het dan?

Ik heb zelf afgelopen dinsdag kennis gemaakt met onze nieuwe bestrijder, ik vraag even wanneer het hen uitkomt om te bespreken.

Bijeenkomst met gemeenten staat nog op de planning, ik zal proberen of ik volgende week richting een datum kan prikken.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: dinsdag 7 april 2026 14:27
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl <5.1.2e @telfort.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hallo 5.1.2e ,

Goede paasdagen gehad?
Inmiddels zijn we volop bezig met het voorbereiden voor het komende hoornaarseizoen en het wegvangen van koninginnen. Er zijn alweer meer dan 20 koninginnen gemeld op waarneming.nl.

Wat betreft de zendersets, willen we er graag 4. Deze kosten Euro 2400 per stuk en mogen alle 4 verzonden worden naar Imkersvereniging de Beemster., tav 5.1.2e 2e , Nekkerweg 37, 1461 LC Zuidoost Beemster (email: 5.1.2e). Zij en 5.1.2e zullen zorgen voor de verdeling van deze zendersets onder de verschillende imkersverenigingen in Noord-Holland voor een optimale verspreiding en gebruik. Het resterende bedrag van de vrijwilligersbijdrage willen we graag inzetten voor de aanschaf van (nano)zenders. De nanozenders zijn nu nog niet beschikbaar en worden nog volop getest, we willen de uitkomsten hiervan nog afwachten. We komen hier dus nog graag later op terug conform het voorstel wat we eerder op het provinciehuis hebben besproken.

De kosten voor de inhoud van de zoektassen blijken hoger dan verwacht. Prijzen zijn gestegen sinds we de begroting opmaakten en/of de goedkopere opties van bepaalde producten zijn niet meer leverbaar. Is het mogelijk om het budget hiervoor nog te verhogen of kunnen jullie bepaalde items aanschaffen? Anders zit er niet anders op om het aantal items in de zoektas te verminderen.

Daarnaast zouden we graag een afspraak inplannen met jou en de bestrijder zodat we het proces van opsporing, melden van het nest, beoordelen of de provincie het verwijderen financiert en het ruimen van het nest zo goed mogelijk kunnen stroomlijnen. Wanneer zou dit uitkomen? We horen het graag.

In je mail van 13 maart schreef je dat de provincie het ook een goed vindt om een bijeenkomst met gemeenten te organiseren over de Aziatische hoornaar. Als we hierover kunnen meedenken of meehelpen organiseren doen we dat natuurlijk ook graag.

Met vriendelijke groeten,
5.1.2e
5.1.2e
Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig
T 0317 5.1.2e (10:00-12:00)
M 5.1.2e
E 5.1.2e @bijenhouders.nl
I www.bijenhouders.nl

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 26 maart 2026 13:12
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e,

De bruikleenovereenkomst wordt door een jurist bij ons opgesteld, ik weet niet hoe dat in elkaar zit maar neem contact op als er een bespreekbaar document is.

Zendersets direct naar imkerverenigingen opsturen lijkt mij wel te regelen met Robor.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: donderdag 26 maart 2026 12:33
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @telfort.nl <5.1.2e @telfort.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e,

Dank voor je bericht. We komen morgen weer als Taskforce bij elkaar om een besluit te nemen over het aantal zendersets. Ik heb zojuist ook Robor gesproken over de nanozenders, deze komen waarschijnlijk in mei op de markt en kunnen nu dus nog niet besteld worden.

Heb je al een idee hoe de bruikleenovereenkomst eruit komt te zien? Is het mogelijk dat de zendersets naar de desbetreffende imkersverenigingen worden opgestuurd? Direct door Robor bij bestelling of door jullie?

Vanwege persoonlijke omstandigheden kan 5.1.2e voorlopig geen deel uitmaken van onze Taskforce Aziatische hoornaar. 5.1.2e (ook in de cc) valt zolang voor haar in.

Hartelijke groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 25 maart 2026 12:24

Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Hoi 5.1.2e

Was er al een besluit voor hoeveel zendersets ik een offerte kan aanvragen bij Robor?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: vrijdag 13 maart 2026 13:43
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e ,

Dank voor het goede nieuws!

Volgende week hebben we weer intern overleg en daarna laten we je weten hoeveel zendersets, (nano)zenders en opladers we willen aanvragen. Daarnaast zullen we als NBV een offerte opmaken voor de zoektassen. Zijn er nog bepaalde richtlijnen waar de offerte aan moet voldoen?

De vraag over het onderzoek naar selectieve vallen heb ik doorgestuurd naar 5.1.2e van Naturalis en de student 5.1.2e die het onderzoek zou uitvoeren. Ik heb hen gevraagd direct contact hierover met je op te nemen.

Ik ben ook zeer blij te horen dat er een bijeenkomst met de gemeenten georganiseerd gaat worden. Zoals gezegd willen we de provincie hierbij graag helpen indien gewenst.

Hartelijke groeten en alvast een goed weekend,

5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 13 maart 2026 11:42
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e ,

Dank voor de samenvatting.
Ik kan bevestigen dat jullie voorstel akkoord is. Ook hoeven wij geen BTW af te dragen als wij de spullen bestellen, dus daardoor kan er meer worden besteld.

Ik heb Robor net gebeld en kreeg de volgende prijzen door:

Zenderset	2400 excl. btw
Extra nanozenders (80mg)	79 excl. btw

79 excl. Btw	
Extra oplader voor lichtere nanozender	180,- excl. btw
Extra zender (160 mg)	98,- excl. btw

Als jullie laten weten hoeveel jullie in dat geval willen bestellen kan ik een offerte aanvragen bij Robor (nu alleen voor de zendersets, de extra zenders dus later). Ik moet alleen nog uitzoeken hoe we de bruikleenovereenkomst regelen, dat zal ik nog laten weten.

Ik heb ook met collega's gesproken over organiseren van een bijeenkomst met gemeenten, we denken dat dit een goed idee is. We gaan kijken wanneer we dat kunnen organiseren en komen hier later op terug.

Over de vraag over het onderzoek naar selectieve vallen, blijkbaar loopt er in België ook al onderzoek dus vragen we ons af wat de toegevoegde waarde is om dit nog een keer te onderzoeken. We kunnen het onderzoek nu niet goed beoordelen, zouden jullie een onderzoeksvoorstel en concreet bedrag wat nodig is kunnen delen?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: Maandag, 9 Maart, 2026 10:52
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5. 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e,

Dank voor de ontvangst afgelopen vrijdag en het gesprek. 5.1.2e heeft een samenvatting van het gesprek gemaakt dat ik graag met je deel:

Aanwezig: 5.1.2e .1.2e (Provincie), 5.1.2e (NBV), 5.1.2e en 5. 5.1.2e (13.06; samenvatting), (Taskforce NH). Afmelding: 5.1.2e

1. De ingediende aanvraag voor middelen voor het opsporen van AH nesten is door de provincie positief ontvangen. Eind volgende week wordt een formele reactie verwacht. Het plan is dat (i) zoektassen (via de NBV) betaald worden, zodat de AH-Taskforce de diverse hulpmiddelen kan aanschaffen en verdelen over de 51 zoektassen; en (ii) zendersets, extra zenders en trappit door de provincie ingekocht worden [i.v.m. BTW verschil] en daarna aan AH taskforce co?rdinatoren geleverd.

2. De aanbesteding voor bestrijding nesten voor de komende twee jaar door de provincie loopt op dit moment. Er wordt gezocht naar 1 bedrijf voor heel NH. Het selectiecriterium van de provincie is (vooralsnog) effici?ntie: het offertebedrag (€). Er is €30k voor twee jaar beschikbaar (halvering van het budget van 2025). De financiering voor verwijderen van gevonden nesten wordt slechts voor een relatief klein deel door de provincie vergoed (natura 2000 gebieden plus 500 meter eromheen en risicolocaties voor bevolking). De provincie zal dus niet het verwijderen van alle nesten financieren,

mogelijk gaat het om slechts rond 15% van de nesten. De provincie heeft reeds eerder een brief aan de gemeenten gestuurd met het provinciale beleid. Dit staat ambitieuze gemeenten vrij om zelf mee te acteren bij AH bestrijding, maar dit is niet tussen Provincie en Gemeenten uitgewerkt. Bijvoorbeeld: i) Wanneer is iets gevaarlijk voor de bevolking? En wie beoordeelt dit? Beseft een gemeente dat de kosten voor verwijderen van AH nesten in hun plantsoen voor hun zijn? Beseft een eigenaar van de tuin met AH nest dat hij/zij voor de kosten opdraait?

3. In het overleg is door de taskforce co?rdinatoren de zorg benoemd dat voor grofweg 85% van de in 2026 te verwachten opgespoorde nesten geen financiering voor verwijdering in het vooruitzicht gesteld is en dat verwijdering van gevonden AH-nesten daarmee onzeker is. Dit kan leiden tot grotere dan onvermijdelijke toename van AH nesten met duidelijke toename van gezondheidsrisico voor bevolking en ons inziens ook ernstige gevolgen voor de biodiversiteit. Los hiervan is benoemd dat dit niet motiverend werkt voor co?rdinatoren van de taskforce, noch voor deelnemers aan de zoekteams (onbezoldige vrijwilligers, grotendeels imkers): wel opsporen stimuleren, maar geen steunend beleid voor verwijderen. Benoemd is dat het heel belangrijk is om als provincie in overleg te gaan met gemeenten (en andere terrein beherende organisaties/ partijen) om de consequenties van het provinciale beleid voor de gemeentes over te brengen en af te stemmen. In ZH is op 16 maart een overleg met provincie, imkerij en TBO. Wellicht kan de provincie NH een vergelijkbare bijeenkomst organiseren. Met een verwachting van ca 1000 nesten voor heel NH in 2026, komen 850 ten laste van gemeenten. De NBV en de co?rdinatoren AH-Taskforce NH hebben, indien door provincie gewenst, hun steun uitgesproken. De vertegenwoordiger van de provincie begrijpt onze grote zorgen.

4. De provincie benoemde dat het wenselijk is om een onafhankelijk informatieplatform over de Aziatische hoornaar te hebben (inclusief informatie over diverse onderzoeken). Hier wordt over nagedacht met landelijk perspectief.

5. 5.1.2e vraagt (namens de NBV) extra subsidie aan voor de aanschaf van de vallen zelf voor het onderzoek van Naturalis naar de selectieve vallen. De provincie-vertegenwoordiger gaat hierover met andere provincies in overleg.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig

T 0317 5.1.2e (10:00-12:00)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @bijenhouders.nl

I www.bijenhouders.nl

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 4 maart 2026 11:32
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com> 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e ,

Als het goed is hebben jullie net een uitnodiging ontvangen, jullie zijn welkom op het Houtplein 33.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: dinsdag 3 maart 2026 17:24
Aan: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: RE: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e ,

Dank voor de snelle reactie. We hebben onderling afgestemd en we (5.1.2e , 5.1.2e en ik) kunnen aanstaande vrijdag van 12:30-13:30. Voor deze kennismaking en het overleg kijken we uit naar een live ontmoeting en komen graag naar het provinciehuis in Haarlem. Schikt dat?

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e .1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 3 maart 2026 11:20
Aan: 5.1.2e - NBV < 5.1.2e @bijenhouders.nl>
CC: 5 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e < 5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Re: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e ,

Dank voor het voorstel! Ik ben aankomende vrijdag grotendeels beschikbaar (behalve 10:00-11:00). Schikt dat ergens?

Groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

T:+316 5.1.2e

Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: 5.1.2e - NBV <5.1.2e @bijenhouders.nl>
Verzonden: dinsdag 3 maart 2026 10:22
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @noord-holland.nl>
CC: 5 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e <5.1.2e @live.nl>
Onderwerp: Inplannen overleg vrijwilligersbijdrage beheersing Aziatische hoornaar

Beste 5.1.2e 5.1.2e,

In navolging van mijn email van 17 februari willen wij als Taskforce Aziatische hoornaar Noord-Holland graag een overleg inplannen voor een nadere kennismaking. Zoals in de eerdere correspondentie is aangegeven, heeft 5.1.2e haar taken neergelegd; deze zijn inmiddels overgenomen door 5. 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e met ondersteuning vanuit de NBV.

Tijdens het overleg lichten wij ook graag het bijgevoegde voorstel voor de inzet van het vrijwilligersbudget toe. Daarnaast vernemen wij graag hoe de provincie voornemens is de verwijdering van nesten van de Aziatische hoornaar in het komende seizoen te organiseren. Ook ontvangen wij graag een toelichting op de wijze waarop de communicatie richting gemeenten over de Aziatische hoornaar wordt afgestemd, en of – en zo ja, hoe – wij hieraan vanuit de taskforce kunnen bijdragen.

Is het mogelijk om op korte termijn een overlegmoment in te plannen? Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Woensdag afwezig

T 0317 5.1.2e (10:00-12:00)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @bijenhouders.nl

I www.bijenhouders.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e @gelderland.nl'[5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e .1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e @overijssel.nl'[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @ipo.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 4/23/2026 1:14:06 PM
Subject: Vroege vogels - Aziatische hoornaar
Received: Thur 4/23/2026 1:14:32 PM

Goedemiddag,

Interessant stuk van vroege vogels over de Aziatische hoornaar en selectieve vallen.

Strijd tegen Aziatische hoornaar is schadelijk voor biodiversiteit - Vroege Vogels - BNNVARA

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Provincie Zeeland

Provinciehuis | Abdij 6, 4331 BK Middelburg | www.zeeland.nl

To: 5.1.2e 1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @minlnv.nl]
Cc: 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minlnv.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 2/18/2026 2:25:25 PM
Subject: Werkmiddag landelijke communicatie Aziatische hoornaar
Received: Wed 2/18/2026 2:25:34 PM
Outlook-iu0xwzks

Goedemorgen,

Bij deze nodig ik jullie uit voor een werkochtend- of middag voor de landelijke communicatie rondom de Aziatische hoornaar. Vanuit het IPO-communicatiewerkgroep hebben we een aantal punten die we graag zouden willen bespreken. Gezien de krappe planning leek het ons goed om zoveel mogelijk te bundelen in één werkmiddag op locatie. We gaan proberen om een ruimte te vinden in Utrecht of een andere centrale plek. We willen voor de kritiek-repliek sessie ook enkele gemeenten uitnodigen zodat we een kernboodschap hebben waar alle relevante overheden achter kunnen staan.

Zouden jullie de datumprikker kunnen invullen? https://datumprikker.nl/ptxhkjriu55exv55

Ik hoor het ook graag als jullie alleen een deel van de ochtend of middag aanwezig kunnen zijn, dan kunnen we hier rekening mee houden en eventueel schuiven in de agendapunten.

We willen deze middag de volgende zaken met elkaar bespreken:

- Landelijke website via het Rijk
  - Voorwaarden voor inhoud en vormgeving, praktische zaken, kosten en verantwoordelijkheden
- Bepalen vervolg en planning
  - Klankborden met relevante organisaties voor inhoudelijke check en breed gedragen inhoud
  - Bouwen/vullen website
  - Lancering website (communicatie en persvoorlichting?)
- Formuleren van breed gedragen kernboodschap middels de Kritiek-repliek methode
  - Op basis van vragen en klachten die de afgelopen jaren bij provincies zijn binnengekomen krijgen we de informatiebehoefte van burgers in beeld en kunnen we een kernboodschap met elkaar afstemmen. Idealiter doen we dit samen met enkele gemeentes zodat alle relevante overheden zich in de kernboodschap kunnen vinden.
    Het overzicht van binnengekomen vragen en opmerkingen wordt momenteel opgesteld dus dat valt niet onder de sessie.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e @brabant.nl |
Werkdagen ma-wo |

Noord-Brabant

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch | Bezoekadres: Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch | +31 5.1.2e
5.1.2e | Contactformulier | Brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant? Laatste editie Brabant Magazine of volg op Instagram!

To: 5.1.2e @robor.nl[5.1.2e @robor.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 3/27/2026 2:06:16 PM
Subject: Zendersets Aziatische hoornaar
Received: Fri 3/27/2026 2:06:17 PM

Goedemiddag,

Laatst hadden wij telefonisch contact over de aanschaf van zendersets. Wij verwachten binnenkort een offerteverzoek naar jullie te sturen.
Nog een vraag, zit er garantie op de sets en zo ja hoe lang?

Alvast bedankt!
Groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

T:+316 27 02 67 39
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Nederlandse Bijenhoudersvereniging
Stationsweg 94A
6711 PW Ede GL
Nederland

Provincie Noord- Holland
T.a.v. Sector CSC (FIA)
Houtplein 33
2012DE Haarlem

Tel 0317-422 422
E-mail 5.1.2e @bijenhouders.nl
Website www.bijenhouders.nl
IBAN NL62ABNA0539042897
BIC ABNANL2A
KvK 09160050

Factuur

Uw referentie	Factuurdatum	Vervaldatum	Factuurnummer
	19 augustus 2026	19 augustus 2026	26700064

Artikel	Omschrijving	Aantal	Prijs	Totaalbedrag
55198	Opsporing Aziatische hoornaar	1	€ 344,87	€ 344,87
	NR260326LT03 / 1200032549			
Totals	344,87		Totaal exclusief BTW	€ 344,87
			Totaal te voldoen	**€ 344,87**

Wij verzoeken u deze factuur binnen 14 dagen, onder vermelding van het factuurnummer,

te betalen op bankrekeningnummer NL62ABNA0539042897 (**Nederlandse Bijenhoudersvereniging**, **Ede GL**).

Betalingstermijn: 14 dagen.

From: "Helpdesk Crediteuren" <5.1.2e@noord-holland.nl>
Date: Wed, 19 Aug 2026 14:44:47 +0200
To: "Facturen" <5.1.2e@noord-holland.nl>
Subject: FW: Factuurnummer 26700064
Attachments: inv26700064.pdf

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Unit Financiele en Inkoopadministratie
T-(023)514 5.1.2e
www.noord-holland.nl
Aanwezig op di, wo, om de week maandag- of donderdagochtend

Provincie Noord-Holland

facturen kunt u mailen naar 5.1.2e@noord-holland.nl

Van: Nederlandse Bijenhoudersvereniging <5.1.2e@bijenhouders.nl>
Verzonden: woensdag 19 augustus 2026 14:44
Aan: Helpdesk Crediteuren <5.1.2e@noord-holland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@noord-holland.nl>
Onderwerp: Factuurnummer 26700064

Beste heer, mevrouw,

Graag verwijzen wij u naar de bijlage van dit e-mail bericht, hierin treft u onze factuur met nummer 26700064 van 19-08-2026 aan.

Het PDF-bestand in de bijlage kunt u openen met Adobe Reader.

Wij hopen u hiermee van dienst te zijn geweest,

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Financiële administratie NBV

Aanwezig op maandag en donderdag

0317-422 422

Stationsweg 94 A - 6711 PW Ede

5.1.2e @bijenhouders.nl

Bijlage: 1

Provincie Noord-Holland

Commissaris van de Koning
Uw contactpersoon
5.1.2e 5.1.2e
BEL/NG

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

@klusief

5.1.2e

Verzenddatum

Kenmerk
ntb

Uw kenmerk

Betreft: Afwijzing Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026/2027

Geachte heer 5.1.2e

Op 2 maart 2026 heeft u een aanbieding gedaan voor de meervoudig onderhandse aanbesteding Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026/2027.
De provincie heeft twee inschrijvingen ontvangen en beoordeeld in overeenstemming met de werkwijze, zoals vermeld in de offerteaanvraag. Als gunningscriterium geldt de beste prijs-kwaliteit verhouding.

Helaas moet ik u meedelen dat de provincie niet voornemens is de opdracht aan uw organisatie te gunnen. Uw organisatie behaalde op een schaal van 10 punten, in totaal 4,14 punten. Uw organisatie is op de **tweede** plaats geëindigd.

De provincie is voornemens om voornoemde opdracht te gunnen aan De Hoornaar Verwijderaar. De inschrijving van deze partij heeft de provincie als Economisch Meest Voordelige Inschrijving.

Motivering gunningsbeslissing
Onderstaand treft u de door u behaalde scores en daarbij behorende motivering aan.

Uw offerte scoorde op Gunningscriterium 1 Plan van Aanpak het cijfer 2 matig, wat overeenkomt met de volgende beschrijving: De Inschrijver geeft matig antwoord op de gevraagde punten en/of met een minimale (summiere) of

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

onduidelijke beschrijving en levert onduidelijkheden of vragen op.

Het beoordelingsteam heeft deze score toegekend omdat:
Uw plan van aanpak bevat een overzicht van de beoogde bestrijdingsmethoden en gaat op hoofdlijnen in op de borging van de effectiviteit. Ook beschrijft u de te treffen veiligheidsmaatregelen en wordt verwezen naar het werken volgens VCA-richtlijnen. Daarnaast blijkt uit uw plan dat afstemming met relevante partijen plaatsvindt en dat u meldingen kunt opvolgen binnen de in de offerteaanvraag gestelde termijnen.

Tegelijkertijd blijft de onderbouwing van de gekozen bestrijdingsmethode beperkt, waardoor de effectiviteit van de beschreven aanpak minder goed kan worden beoordeeld. Ook is de beschrijving van de werkwijze relatief algemeen en ontbreekt op onderdelen detail over de concrete handelingen en in te zetten middelen. Ten aanzien van de veiligheidsmaatregelen wordt wel een veiligheidsradius genoemd, maar wordt niet nader toegelicht hoe de veiligheid van de omgeving concreet wordt geborgd. Daarnaast wordt bij de afstemming met relevante partijen aangegeven dat contact plaatsvindt, maar blijft onduidelijk op welke wijze deze communicatie wordt ingericht. Tot slot roept de beschrijving van de continuïteit vragen op, omdat de uitvoering deels afhankelijk lijkt van externe partijen en niet duidelijk wordt toegelicht hoe deze samenwerking concreet is georganiseerd.

Voor een hogere score had u de bestrijdingsmethode en de effectiviteit daarvan concreter en beter onderbouwd moeten beschrijven. Daarnaast had u duidelijker kunnen toelichten hoe veiligheidsmaatregelen, afstemming met betrokken partijen en de continuïteit van de werkzaamheden in de praktijk worden georganiseerd.

Op tarief heeft u niet de laagste aanbieding gedaan.

De totale score van uw offerte inclusief de prijs is 4,14.

De winnende inschrijving De Hoornaar Verwijderaar heeft in totaal 7,50 punten gescoord. Diens offerte heeft onder meer de volgende pluspunten:

- In het plan van aanpak wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire nesten en wordt toegelicht welke bestrijdingsmethoden in verschillende situaties worden toegepast.
- De bestrijdingsmethode en de effectiviteit daarvan zijn concreet en navolgbaar beschreven.
- De veiligheidsmaatregelen zijn duidelijk uitgewerkt, onder meer met een veiligheidsprotocol en aandacht voor de veiligheid van zowel uitvoerders als de omgeving.

Voor meer informatie over deze voorlopige gunningsbeslissing kunt u contact opnemen met 5.1.2e van de sector Subsidies & Inkoop via 5.1.2e @noord-holland.nl.

Rechtsbescherming
Als u zich niet kunt verenigen met de voorlopige gunningsbeslissing en/of de aan u ten aanzien van de gunningsbeslissing in deze brief verstrekte (omvang van de) motivering, dan dient u uiterlijk binnen 7 kalenderdagen na de datum van verzending van deze mededeling een kort geding aanhangig te hebben gemaakt. Deze termijn loopt tot en met 25 maart 2026. U hebt derhalve tot en met 25 maart 2026 om een kort geding aanhangig te maken. Indien u binnen genoemde termijn geen kort geding aanhangig heeft gemaakt bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Holland (locatie Haarlem) door middel van het betekenen van een kort gedingdagvaarding, verwerkt u het recht om tegen deze gunningsbeslissing (met inbegrip van de daaraan gelegde motivering) in kort geding op te komen. Het ongebruikt laten verstrijken van de termijn c.q. niet in acht nemen van de termijn als hiervoor bedoeld, betekent tevens dat u het recht verwerkt om in een bodemprocedure enige vordering in te stellen die verband houdt met deze gunningsbeslissing (met inbegrip van de daaraan gelegde motivering).
De provincie is jegens u dan vrij om de opdracht definitief te gunnen.

Teneinde te voorkomen dat een eventueel door u uitgebrachte dagvaarding de provincie niet tijdig bereikt, verzoek ik u zo spoedig mogelijk een afschrift van de dagvaarding te mailen naar: 5.1.2e @noord-holland.nl.

Tevens verzoek ik u vooraf contact op te nemen met de provincie om verhinderdata voor de dagbepaling van de zitting af te stemmen. Voor de goede orde benadruk ik evenwel dat dergelijk overleg de hierboven vermelde termijn onverlet laat.

Ik dank u voor de getoonde belangstelling voor deze aanbesteding en vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,
namens deze,

5.1.2e 5.1.2e
Sectormanager Natuur en Recreatie

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

bijlage(n):
bijlage 1: Scoretabel

 ntb

Bijlage 1: Scoretabel

			@klusief		De Hoornaar Verwijderaar	
gunningcriterium	**omschrijving**	**Weging**	**Cijfer**	**Score**	**Cijfer**	**Score**
G1 Plan van aanpak	Plan van aanpak	50 %	2,00	1,00	5,00	2,50
G3 Prijs	Prijs	50 %	6,29	3,14	10,00	5,00
Totaal Score (max 10)		100%	**4,14**		**7,50**	

Provincie Noord-Holland

Commissaris van de Koning
Uw contactpersoon
5.1.2e 5.1.2e
BEL/NR

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

De Hoornaar Verwijderaar/Stronk
5.1.2e
5.1.2e

Verzenddatum

Kenmerk

Betreft: Mededeling gunningsbeslissing (voornemen tot gunnen) voor aanbesteding Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026/2027

htb

Uw kenmerk

Geachte heer 5.1.2e ,

Op 2 maart 2026 heeft u een aanbieding gedaan voor de meervoudig onderhandse aanbesteding Bestrijding Aziatische Hoornaar 2026/2027. De provincie heeft twee offertes ontvangen.

Als gunningscriterium geldt de economisch meest voordelige Inschrijving op basis van de beste prijs-kwaliteit verhouding, zoals is omschreven in onze offerteaanvraag. De provincie Noord-Holland heeft de ontvangen inschrijvingen beoordeeld op basis van de minimumeisen en gunningscriteria. De twee ontvangen inschrijvingen zijn allen geldig bevonden.

Uw organisatie behaalde op een schaal van 10 punten, in totaal 7,50 punten. Uw organisatie is op de **1e plaats** geëindigd.

U heeft met name goed gescoord op de volgende punten:

- Goed onderbouwde bestrijdingsmethode, met onderscheid tussen primaire en secundaire nesten en een toelichting per type situatie.
- Concreet beschreven werkwijze, waardoor inzicht ontstaat in de te gebruiken middelen en de effectiviteit van de aanpak.
- Uitgewerkt veiligheidsprotocol, inclusief LMRA-procedure en aandacht voor veiligheid van zowel uitvoerders als omgeving.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

- Duidelijk inzicht in relevante certificeringen en veiligheidsmaatregelen.
- Heldere beschrijving van inzetbaarheid, onder andere door dagelijkse monitoring van meldingen en aanwezigheid binnen de provincie.
- Concreet en gestructureerd Plan van Aanpak, dat vertrouwen geeft in de uitvoering van de werkzaamheden.

Rechtsbescherming
De overige inschrijvers heb ik gelijktijdig mededeling gedaan van dit voornemen tot gunning. Provincie Noord-Holland neemt een standstill-termijn van 7 kalenderdagen in acht alvorens tot definitieve gunning over te gaan. Deze termijn is bedoeld voor het geval een uitgesloten of afgewezen partij een kort geding aanhangig maakt tegen dit voornemen tot gunning. Indien binnen de genoemde termijn een kort geding aanhangig wordt gemaakt, zal niet overgegaan worden tot gunning van de opdracht voordat in kort geding vonnis is gewezen. Na afloop van deze termijn wordt u nader geïnformeerd over het verdere verloop van de procedure. Volledigheidshalve benadruk ik dat de mededeling van dit voornemen tot gunning conform artikel 2.129 van de Aanbestedingswet geen aanvaarding in de zin van artikel 6:217 lid 1 BW inhoudt van uw aanbieding. U kunt aan deze mededeling geen rechten ontlenen.

De gunningsbeslissing is nadrukkelijk het voornemen tot gunnen. De opdracht wordt aan u gegund, tenzij:
- er binnen de bezwaarperiode een kort geding is aangespannen tegen deze voorgenomen gunning;
- de bewijsstukken niet/niet tijdig door de provincie zijn ontvangen of inhoudelijk niet overeenstemmen met de in de aanbestedingsstukken gestelde eisen;
- zich onverwacht andere omstandigheden voordoen die een gunning in de weg staan.

Heeft u nog vragen of opmerkingen of u wilt nadere inlichtingen over deze gunningsbeslissing, dan kunt u contact opnemen met 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e van de sector Subsidies-Inkoop. Zij is te bereiken op 5.1.2e @noord-holland.nl.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,
namens deze,

 ntb

5.1.2e 5.1.2e
Sectormanager Natuur en Recreatie

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

bijlage(n):
bijlage 1: Scoretabel

Bijlage 1: Scoretabel

		De Hoornaar Verwijderaar	
Gunningcriterium	**wegingsfactor**	**Cijfer**	**Score**
G1 Plan van aanpak	50%	5,00	2,50
G2 Prijs	50%	10,00	5,00
Totaal Score (max 10)	100%		**7,50**

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Commissaris van de Koning

Uw contactpersoon

5.1.2e 5.1.2e

Beleid/Natuur & Recreatie

Telefoonnummer: 5.1.2e

5.1.2e ord-holland.nl

Verzenddatum

Betreft: Offerteaanvraag voor zendersets Aziatische Hoornaar

Kenmerk

NR300326LT01

Uw kenmerk

Geachte lezer,

De provincie Noord-Holland doet heel graag zaken met betrouwbare opdrachtnemers die met ons meedenken en ons verder brengen. Daarom wil ik u graag uitnodigen om een offerte uit te brengen voor de aanschaf van vier (4) zendersets, zeventig (70) extra lichte nanozenders (80mg) en zes (6) bijbehorende opladers. Voor de zenders en opladers verzoeken wij u hiervoor een geschat bedrag in de offerte op te nemen aangezien deze nog niet beschikbaar zijn. Over het exacte aantal extra zenders en opladers die wij uiteindelijk bestellen, en de kosten daarvan, wordt op een later moment overeenstemming bereikt.

Wilt u in de offerte uw IBAN vermelden waarop u uw facturen betaald wilt krijgen? Dit zorgt voor een snelle administratieve afhandeling indien u de opdracht gegund krijgt.

Deadline

De provincie ontvangt uw digitale offerte uiterlijk 16-4-2026 U kunt de offerte sturen aan uw contactpersoon 5.1.2e 5.1.2e emailadres 5.1.2e @noord-holland.nl.

5.1.2e

Aanleiding en doel van de offerteaanvraag

De provincie Noord-Holland werkt aan het beheersen van de invasieve exoot de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*). De zendersets helpen vrijwilligers bij het opsporen van nesten.

Prijs

U geeft aan welke totaalkosten u in rekening brengt voor het uitvoeren van deze opdracht. Naast de totaalprijs, dient u toelichting te geven omtrent de prijsopbouw (de kosten per product).

Voorwaarden van de offerte

1. De offerte dient een gestanddoeningstermijn te hebben van 30 dagen. Tijdens deze periode heeft uw offerte het karakter van een onherroepelijk aanbod.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

2. De provincie Noord-Holland neemt vrijblijvende aanbiedingen niet in behandeling.
3. Aan het uitbrengen van een offerte zijn voor de provincie Noord-Holland geen kosten verbonden ongeacht of de offerte tot het sluiten van een overeenkomst zal leiden.
4. Op alle offerteaanvragen van de provincie Noord-Holland zijn de Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 16 mei 2023, van toepassing, met uitsluiting van de algemene voorwaarden van de leverancier of opdrachtnemer. Deze Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten zijn te downloaden op https://www.noord-holland.nl/Over_de_provincie/Inkoop_en_aanbesteden/Documenten/Algemene_inkoopvoorwaarden
Bij het indienen van uw offerte dient u expliciet in te stemmen met de digitale terhandstelling van deze voorwaarden.
5. De provincie Noord-Holland behoudt zich het recht voor om nadere toelichting te vragen op de uitgebrachte offerte(s).
6. Mondelinge mededelingen, toezeggingen of nadere afspraken hebben geen rechtskracht tenzij deze door beide partijen schriftelijk zijn bevestigd.
7. Aanbiedingen dienen te zijn gesteld in het Nederlands. Correspondentie zal eveneens in het Nederlands geschieden.
8. Ontvangst van uw offerte houdt geen aanvaarding van uw aanbod in en leidt niet tot enige verbondenheid van de provincie Noord-Holland. In dat geval is er ook geen enkele verplichting tot het vergoeden van welke schade of kosten dan ook. Een overeenkomst komt slechts tot stand nadat de leverancier c.q. opdrachtnemer een schriftelijke bevestiging van de provincie Noord-Holland heeft ontvangen in de vorm van een opdrachtbrief of een door provincie Noord-Holland ondertekend contract.

Door het indienen van uw offerte stemt u in met alle in deze offerteaanvraag genoemde voorwaarden.

U hoort uiterlijk 28-4-2026 of de provincie Noord-Holland gebruik maakt van uw aanbieding. De provincie zal uw offerte strikt vertrouwelijk behandelen.

Voor vragen of opmerkingen kunt u zich wenden tot uw contactpersoon. 5.1.2e 5.1.2e is bereikbaar op telefoonnummer 5.1.2e 5.1.2e

Hoogachtend,

de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,
namens deze,

Beleidsmedewerker natuur
5.1.2e 5.1.2e

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

Observation International
Oostkanaalweg 5
2445 BA Aarlanderveen
The Netherlands

Provincie Utrecht
T.a.v. 5.1.2e 5.1.2e
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Offerte

Monitoring Aziatische Hoornaar *Vespa velutina*

Naar aanleiding van eerdere afstemming en uw opdrachtverzoek sturen we u bij deze onze offerte betreffende de monitoring van Aziatische Hoornaar *Vespa velutina* in samenwerking met de provincies en de door hen aangewezen contactpersonen en bestrijders.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u verdere vragen en/of opmerkingen hebben, dan kunt u contact opnemen met uw contactpersoon.

De contactpersoon voor deze offerte is 5.1.2e, bereikbaar per e-mail op 5.1.2e@observation.org.

Aanleiding

Waarneming.nl is het meest gebruikte invoerportaal voor biodiversiteitswaarnemingen door burgers en professionals in Nederland. Waarneming.nl is onderdeel van Observation.org, dat wordt gebouwd en beheerd door Stichting Observation International.

De Aziatische Hoornaar *Vespa velutina* is een invasieve exoot die zich in recente jaren in Nederland heeft gevestigd, en die door provincies actief wordt gevolgd en/of bestreden.

In overleg met vertegenwoordigers van de diverse provincies is vastgesteld dat aanvullende functionaliteit op het platform Waarneming.nl bijdraagt aan de doelstellingen van de provincies met betrekking tot de monitoring en de bestrijding van de Aziatische Hoornaar.

In deze offerte doen wij een voorstel om de betreffende functionaliteit en dienstverlening van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025 beschikbaar te stellen aan door de provincies aangewezen personen.

Werkzaamheden en diensten

De werkzaamheden en diensten worden uitgevoerd door het team van Observation.org, dat door Stichting Observation International wordt gebouwd en beheerd.

De zaken hieronder beschreven als "Werkzaamheden provincies" moeten tijdens het project door medewerkers van provincies worden geleverd.

Functionaliteit

Werkzaamheden Observation

- Faciliteren van directe toegang voor door provincies aangewezen personen tot gevalideerde en niet gevalideerde waarnemingen van Aziatische Hoornaar *Vespa velutina*.
- Faciliteren van toegang tot het validatieproces van Aziatische Hoornaar *Vespa velutina* en contacten met melders van Aziatische Hoornaar *Vespa velutina* voor door provincie aangewezen personen.
- Afstemming met provincies en door provincies aangewezen personen zoals hierboven bedoeld.
- Projectleiding en administratie.

Werkzaamheden provincies

- Aanwijzen van personen voor monitoring en bestrijding van Aziatische Hoornaar *Vespa velutina*.
- Plannen van overleg voorjaar 2025 en najaar 2025.

Projectaanpak

Communicatie

Aanwijzing van personen zoals bovenstaand bedoeld wordt door Observation.org getoetst bij de provincies.

Evaluatie geschiedt op basis van door de provincies te plannen overleggen in voorjaar 2025 en najaar 2025.

Oplevering

Na mutaties in aangewezen personen zullen de wijzigingen in het platform binnen 5 werkdagen worden doorgevoerd..

Looptijd

De werkzaamheden starten direct na opdrachtverlening en lopen tot en met 31 december 2025.

In de evaluaties zoals hierboven benoemd zal eventuele verlenging van de opdracht na 31 december 2025 aan de orde komen.

Begroting

De werkzaamheden zijn als volgt begroot:

Onderdeel	Uren	Tarief	Kosten
Technisch beheer (2u per maand)	24	100	2.400
Functioneel beheer (2u per maand)	24	100	2.400
Gebruikersondersteuning (3u per maand)	36	100	3.600
Overleg en communicatie	10	100	1.000
Projectleiding en administratie	6	100	600
Totaal	**100**		**10.000**

De totale kosten zijn EUR 10.000 excl. BTW.

Kostenoverschrijding

Op basis van de ons verstrekte informatie menen we de opdracht met de in deze offerte beschreven capaciteit, en dus binnen de opgegeven begroting, te kunnen afronden.

Observation brengt geen kosten anders dan hierboven begroot in rekening bij opdrachtgever, tenzij opdrachtgever hiervoor expliciet toestemming heeft gegeven.

Indien Observation op enig moment vermoedt dat er reden is om aanvullende kosten in rekening te brengen, dan zullen we in gesprek gaan met opdrachtgever teneinde hier in goed overleg een oplossing voor te vinden.

Meerwerk

Meerwerk kan ontstaan door verzoeken van opdrachtgever die afwijken van hetgeen beschreven is in deze offerte.

Observation zal een verzoek dat buiten de offerte valt direct melden bij opdrachtgever, en met opdrachtgever in gesprek gaan om in goed overleg een oplossing te vinden.

Meerwerk wordt altijd in een aanvullende opdracht vastgelegd. Mocht opdrachtgever besluiten om een opdracht voor meerwerk te geven, dan zal Observation hiervoor een vergelijkbare tarieven als in deze offerte rekenen.

Facturatie

Facturatie geschiedt op basis van 100% bij opdrachtverlening.

Geldigheid en ondertekening

Deze offerte is geldig tot en met 10 maart 2025.

Namens Stichting Observation International,

.....

Dylan Verheul, directeur
Aarlanderveen, 28 februari 2025

Voor goedkeuring, namens Provincie Utrecht,

.....

.....

Provincie Noord-Holland

BRUIKLEENOVEREENKOMST

De ondergetekenden:

1. Provincie Noord-Holland, gevestigd Dreef 3 te Haarlem, te dezen krachtens het Besluit ondermandaat, volmacht en machtiging directie Natuur & Recreatie van Noord-Holland rechtsgeldig vertegenwoordigd door sectormanager 5.1.2e, hierna te noemen: **"Bruikleengever"**;

   en

2. Nederlandse Bijenhoudersvereniging, gevestigd Stationsweg 94A, 6711 PW Ede, 09160050, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door 5.1.2e hierna te noemen: **"Bruikleennemer".**

hierna gezamenlijk te noemen: **"Partijen"**, en afzonderlijk: **"Partij"**,

Overwegende dat:

a. Provincie Noord-Holland een opdracht heeft verstrekt aan de Nederlandse Bijenhoudersvereniging ten behoeve van de opsporing van nesten van de Aziatische hoornaar d.d. (toegevoegd als Bijlage 2, hierna te noemen: de "Opdracht");
b. Als onderdeel van deze Opdracht worden er zendersets en extra nanozenders (nader beschreven in Bijlage 1, hierna te noemen: de "Objecten") beschikbaar gesteld door de provincie Noord-Holland. Deze Objecten worden door provincie Noord-Holland aangeschaft en ter beschikking gesteld via deze bruikleenovereenkomst.

Komen overeen als volgt:

Artikel 1. Inhoud en duur van de overeenkomst

1. Bruikleengever geeft van 20 april 2026 t/m 31 december 2027, ten behoeve van de opsporing van de Aziatische hoornaar, zoals omschreven in de Opdracht 1200032549 d.d. (bijgesloten in Bijlage 2), om niet in bruikleen aan Bruikleennemer de in Bijlage 1 nader omschreven objecten (hierna te noemen: de "Objecten").
2. Bruikleennemer verklaart de Objecten in nieuwe staat van onderhoud van Bruikleengever in ontvangst te hebben genomen.

5.1.2e

Provincie Noord-Holland

Artikel 2. Verplichtingen bruikleennemer

1. Bruikleennemer is verplicht als een goed huisvader voor de hem in bruikleen gegeven Objecten (Bijlage 1) te zorgen en deze te onderhouden, deze slechts ten behoeve van de in artikel 1, eerste lid, bedoelde Opdracht te gebruiken en bij het einde van deze bruikleenovereenkomst aan Bruikleengever terug te geven, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen tussen Partijen.
2. De Objecten zullen gebruikt worden volgens de gebruiksaanwijzingen in de handleiding.
3. Het is Bruikleennemer niet toegestaan om de voorwerpen in gebruik af te staan aan derden of te verhuren aan derden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Bruikleengever.

Artikel 3. Kosten bruikleen

1. Tenzij anders schriftelijk wordt overeengekomen, zijn de kosten van transport, gebruik en normaal onderhoud voor rekening van de Bruikleennemer.
2. Alle andere kosten zijn eveneens voor rekening van de Bruikleennemer, indien deze kosten door hem zonder voorafgaande toestemming van Bruikleengever worden gemaakt, zonder dat zulks aan Bruikleennemer bij het einde van de bruikleenovereenkomst recht geeft tot enige verrekening met Bruikleengever.

Artikel 4. Gebruik

1. De Bruikleengever is niet verantwoordelijk voor het gebruik van het Object door de Bruikleennemer.

Artikel 5. Kosten schade of verlies

1. Indien de in Bijlage 1 genoemde Objecten verloren gaan of beschadigen, is Bruikleennemer geen vergoeding of vervangwaarde verschuldigd aan Bruikleengever.

Artikel 6. Tussentijdse beëindiging

1. Bruikleengever is bevoegd tussentijds de bruikleenovereenkomst zonder enige opzegtermijn op te zeggen en van Bruikleennemer de onmiddellijke teruggave van de Objecten te verlangen, indien bruikleennemer de betreffende Objecten verwaarloost, misbruikt, voor een ander doel gebruikt dan waarvoor deze zijn bestemd, of indien Bruikleennemer op enigerlei andere wijze in strijd met deze overeenkomst of de wettelijke bepalingen inzake bruikleen handelt.

Artikel 7. Slotbepalingen

1. Bijlage 1 maakt onlosmakelijk deel uit van deze bruikleenovereenkomst.
2. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

Provincie Noord-Holland

3. Geschillen welke eventueel tussen Bruikleengever en Bruikleennemer zullen ontstaan en niet in der minne kunne worden opgelost, zullen in eerste aanleg beslecht worden door de bevoegde rechter van het arrondissement Noord-Holland.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en ondertekend,

bruikleengever
Provincie Noord-Holland,
De commissaris van de Koning
namens deze,

5.1.2e

bruikleennemer
De Nederlandse Bijenhoudersvereniging,

namens deze,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Provincie Noord-Holland

BIJLAGE 1: Objectenlijst

- 4x Robor opsporingskit
- 120x VFT110 zender (110mg)
- 12x VF110 batterijoplader
- 12x VFT110 aanbrengpincet

5.1.2e

Provincie Noord-Holland

BIJLAGE 2: Opdrachtbrief

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

NBV

Per e-mail verzonden.

Commissaris van de Koning
Uw contactpersoon
[redacted]
BEL/NR
Telefoonnummer 5.1.2e
5.1.2e @noord-holland.nl

1 | 3

Verzenddatum
23-03-2026

Kenmerk
NR260326LT03

Uw kenmerk

Betreft: opdrachtbrief voor bijdrage vrijwilligers opsporing Aziatische Hoornaar (zoektassen)

Geachte mevrouw 5.1.2e

Met deze brief informeer ik u dat ik akkoord ga met uw aanbieding van 16 maart 2026. Ik geef u hierbij opdracht voor het leveren van zoektassen Aziatische Hoornaar, bijdrage vrijwilligers opsporing voor het totaalbedrag van € 2.902,20, exclusief btw, inclusief reis- en verblijfkosten, inclusief parkeerkosten en overige kosten.

Als onderdeel van deze opdracht worden er zendersets en extra nanozenders beschikbaar gesteld, deze goederen worden door provincie Noord-Holland aangeschaft en ter beschikking gesteld via een bruikleenovereenkomst tussen provincie Noord-Holland en de Nederlandse Bijenhoudersvereniging.

Het opdrachtnummer voor deze opdracht is: 1200032549

Met deze opdracht geeft u invulling aan de omschrijving, zoals weergegeven in de offerteaanvraag. Bij verschillen tussen de offerteaanvraag en de offerte prevaleert het gestelde in de offerteaanvraag.

De uitvoering van de opdracht start per direct en eindigt op 31 december 2026. Overschrijding van het bovengenoemde bedrag is niet mogelijk, tenzij de provincie Noord-Holland hiervoor schriftelijk toestemming verleent.

Indienen van uw factuur
U kunt uw facturen uitsluitend indienen na levering en acceptatie van de prestatie (dienst/product) door de provincie. Wanneer de prestatie niet voldoet aan de acceptatiecriteria is er sprake van een niet-geaccepteerde prestatie.

U dient iedere factuur in een aparte e-mail te sturen aan crediteuren@noord-holland.nl. Dit kan in de volgende formaten: XML (e-factuur)[1], PDF, Excel of Word. De provincie Noord-Holland betaalt een

Afleveradres
Houtplein 33
2012 DE Haarlem

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3149

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL 0010.08.124.B.08

5.1.2e

Provincie Noord-Holland

factuur binnen 30 kalenderdagen2 na ontvangst, tenzij sprake is van één betwiste factuur.

Op uw factuur moeten minimaal de volgende gegevens staan vermeld:

- Centraal factuuradres:

  Provincie Noord-Holland
  Sector CSC (FIA)
  Houtplein 33,
  2012 DE Haarlem

- 10 cijferig opdrachtnummer uit deze opdrachtmail van de provincie
- Naam en adres (geen postbus) van uw organisatie
- Factuurnummer en factuurdatum van uw organisatie
- BTW-nummer van uw organisatie (met vermelding N.V.T. of dispensatieregel)
- BTW-bedrag (met N.V.T. en € 0)
- KvK-nummer van uw organisatie
- IBAN van uw organisatie

Aan welke eisen moeten facturen voldoen voor uw btw-administratie? (belastingdienst.nl)

Elke factuur die niet voldoet aan deze standaard factuureisen zal aan u worden geretourneerd en dus niet door de provincie worden verwerkt en uitbetaald.

Worden uw facturen in termijnen betaald? Dan dient u op de laatste factuur van de laatste termijn "Eindfactuur" te vermelden.

Onze Algemene Inkoopvoorwaarden
Op alle offerteaanvragen van de provincie Noord-Holland zijn de Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 16 mei 2023, van toepassing, met uitsluiting van de algemene voorwaarden van de leverancier of opdrachtnemer. Deze Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten zijn te downloaden op https://www.noord-holland.nl/Over_de_provincie/Inkoop_en_aanbesteden/Documenten_Algemene_inkoopvoorwaarden

Uw contactpersoon
Namens de provincie Noord-Holland is uw contactpersoon voor deze opdracht 5.1.2e 5.1.2e van de 5.1.2e Bij vragen of opmerkingen is hij bereikbaar op telefoonnummer 5.1.2e

5.1.2e

Provincie
Noord-Holland

Ik zie uit naar een goede samenwerking en ik vertrouw op uw deskundige en voortvarende inzet.

Hoogachtend,

de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,
namens deze,

5.1.2e

Sectormanager Natuur & Recreatie

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom met ondertekend.

5.1.2e

Provincie Noord-Holland

Onderwerp: Beheersing Aziatische Hoornaar 2026-2027

Datum vergadering: 4 november 2025

Registratienummer:

Uw contactpersoon

5.1.2e

CZ/COM

Doorkiesnummer +3123514 5.1.2e

5.1.2e @noord-holland.nl

Communicatieve bijlage

Overweging om wel te communiceren

De provincie Noord-Holland verandert de aanpak voor het bestrijden van de invasieve Aziatische hoornaar.
Tot nu toe werden vrijwel alle gemelde nesten verwijderd door een professionele bestrijder. Vanaf 2026 richt de provincie zich alleen nog op bestrijding bij direct gevaar voor biodiversiteit of veiligheid.
Gemeenten, imkers en grondeigenaren krijgen een grotere rol in het beheer. Omdat dit een zichtbare verandering is in beleid en verantwoordelijkheden – en omdat de provinciale rol beperkter wordt – is heldere communicatie cruciaal. Focus hierin ligt voornamelijk op het uitleggen van de reden van deze beleidsverandering.

Achtergrond

De provincie voert sinds enkele jaren een actief beheerbeleid voor invasieve exoten, gericht op het beperken van negatieve effecten op biodiversiteit, ecosysteemdiensten, gezondheid en economie.
Dit beleid volgt de Europese Unielijst invasieve exoten en de Wet natuurbescherming. Soorten op deze lijst mogen o.a. niet verhandeld, gehouden of gekweekt worden. Voor soorten in de uitroeiingsfase moet actief bestreden worden; voor soorten die gevestigd zijn wordt een beheerstrategie opgesteld.

Doel van de communicatie

Doel: informeren over de nieuwe taakverdeling, uitleg geven over de reden en criteria, en samenwerking stimuleren.

Uiterlijk 15 december 2025 is 95% van de Noord-Hollandse gemeenten en alle geregistreerde imkerverenigingen geïnformeerd over de nieuwe beheerstrategie én de criteria voor provinciale nestverwijdering, via ten minste twee provinciale communicatiekanalen, zodat zij voorbereid zijn op hun rol in 2026.

Doelgroepen

- gemeenten in Noord-Holland (beleidsmedewerkers natuur/veiligheid), imkerverenigingen, terreinbeheerders (Natura 2000), relevante vrijwilligersgroepen.
- inwoners van Noord-Holland, focus op handelingsperspectief en belang melden
- (regionale) media en vakmedia

Strategie
- Informeren: uitleg over nieuwe aanpak, criteria, rollen en meldroutes.
- Overreden: stimuleren dat gemeenten en terreinbeheerders hun verantwoordelijkheid nemen en voorbereiden op het overnemen van de opgave.
- Dialogiseren: met imkerverenigingen, gemeenten en terreinbeheerders afstemmen over uitvoering en prioritering; feedback ophalen.

Kernboodschap
- De provincie kiest voor een risicogestuurde aanpak van de Aziatische hoornaar in 2026-2027, in lijn met het juridische kader en een kosten-batenafweging.
- We verwijderen risico-nesten: binnen 500 meter van Natura 2000, op drukbezochte plekken zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden, en overige situaties die tot acuut steekgevaar leiden.
- Gemeenten, imkers en terreinbeheerders hebben eigen verantwoordelijkheden; de provincie ondersteunt vrijwilligers en bereidt partijen voor op het gefaseerd overnemen van de opgave.
- Het budget is begrensd op maximaal €30.000 voor bestrijding en €20.000 voor ondersteuning vrijwilligers (totaal €50.000).
- Bij meldingen of acute overlast blijft de provincie de komende twee jaar een meldings- en verwijderingssysteem in stand voor gevaarlijke situaties.
- Over risico's: een steek van de AH is niet gevaarlijker dan van andere wespen; bij laaghangende voorjaarsnesten kan onbedoeld contact leiden tot agressie en steken.

Middelenmix
Eigen kanalen
- Nieuwsbericht op noord-holland.nl
- Bericht op socials (X, Bluesky)
- Informatie op pagina over invasieve exoten aanpassen/aanvullen. Focus op het waarom en handelingsperspectief: hoe te melden.

Directe communicatie vanuit beleid aan:
- Beleidsmedewerkers gemeenten dmv een brief
- Imkerverenigingen via overkoepelende organisatie
- Natuurbeheerorganisaties, zoals Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer

Provincie Noord-Holland

Nieuwsbericht

Nieuw beleid voor bestrijding Aziatische Hoornaar

Sinds 2023 heeft de Aziatische hoornaar zich gevestigd in Noord-Holland. Sinds 2024 haalt de Provincie Noord-Holland bijna alle gemelde nesten weg. Toch neemt het aantal nesten toe. Helemaal uitroeien blijkt dus niet mogelijk. Vanaf 2026 verandert de aanpak: we verwijderen alleen nog nesten die direct gevaar opleveren voor de veiligheid van mensen of de natuur.

Gerichte aanpak vanaf 2026

Omdat het aantal nesten groeit en volledige uitroeiing niet mogelijk blijkt, gaan we gericht bestrijden. Dat betekent dat de provincie alleen ingrijpt bij:

- nesten binnen 500 meter van een Natura 2000-gebied;
- nesten op drukbezochte plekken zoals speeltuinen, schoolpleinen, sportvelden, campings en recreatiegebieden;
- overige situaties die tot acuut steekgevaar leiden.

Vrijwillige imkers blijven belangrijk in het opsporen en soms verwijderen van voorjaarsnesten. De provincie ondersteunt hen met kennis en materialen en stelt hiervoor geld beschikbaar. Daarnaast bespreekt de provincie ook met gemeenten welke rol zij in de bestrijding kunnen pakken.

Waarom de provincie nesten weghaalt

De Aziatische hoornaar staat sinds 2016 op de Europese lijst van invasieve soorten. Dat betekent dat hij hier niet thuishoort en schade kan veroorzaken. Vooral honingbijen – belangrijk voor de bestuiving van planten – zijn een geliefde prooi. Minder bijen betekent minder bestuiving, en dat raakt uiteindelijk de hele natuur én de landbouw. Sommige kunnen ook voor overlast zorgen of gevaar opleveren, bijvoorbeeld als spelende kinderen te dicht in de buurt komen.

Uw hulp is onmisbaar

We kunnen het niet alleen. Om nesten tijdig te vinden, hebben we meldingen van inwoners nodig. Ziet u een Aziatische hoornaar of een nest? Kijk op noord-holland.nl/natuur/invasieve_exoten voor informatie over het melden.

Communicatieadviseur: 5.1.2e

Datum: 10 oktober 2025

Plan van Aanpak

Beheersing Aziatische Hoornaar provincie Noord-Holland

Taakgroep Aziatische Hoornaar Noord-Holland

20 juni 2025

Aanleiding | context

De Aziatische Hoornaar was in 2016 nog niet aanwezig in Nederland. De aanwezigheid neemt vanaf 2017 zeer snel toe. https://www.bijenhouders.nl/themas/aziatische-hoornaar/

De Aziatische Hoornaar komt momenteel met name in de zuidelijke provincies voor, maar in Noord-Holland worden ook steeds vaker nesten gevonden. Uit waarnemingen blijkt dat de soort vanuit het zuiden van Nederland snel oprukt richting het noorden van Nederland. Onderstaande tabel geeft inzicht in de situatie in 2024.

Aziatische hoornaar nesten - Seizoen 2024 - Nederland per Provincie

Provincie	Aantal nesten			Succes%	Type nest			Nest dichtheid	
	Verwijderd	Niet Verwijderd	Totaal		Embryo	Primair	Secundair	per km2 (land)	Rangorde per km2
Noord-Brabant	517	217	734	70%	120	143	471	0.15	2
Zeeland	431	39	470	92%	132	89	249	0.26	1
Limburg	244	42	286	85%	42	49	195	0.13	3
Gelderland	137	24	161	85%	19	25	117	0.03	6
Zuid-Holland	40	90	130	31%	17	20	93	0.05	5
Utrecht	72	16	88	82%	12	20	56	0.06	4
Overijssel	57	3	60	95%	4	22	34	0.02	7
Noord-Holland	33	2	35	94%	5	4	26	0.01	9
Flevoland	21	4	25	84%	1		24	0.02	8
Drenthe	24		24	100%	3	4	17	0.01	10
Groningen	12	2	14	86%		1	13	0.01	11
Friesland	6		6	100%	1	3	2	0.00	12
Grand Total	1,594	439	2,033	78%	356	380	1297	0.06	

Bronnen: Michelle Smeets/Natuurlijk Rob, waarneming.nl, Zeeland AH taskforce

De Aziatische Hoornaar is een wesp die vliegen, hommels, limonadewespen en honingbijen in grote hoeveelheden eet en in Nederland geen natuurlijke vijanden heeft. De soort maakt in de zomer enorme nesten met veel werksters die op hun duizenden werksters kunnen hebben. Eén nest consumeert ongeveer 11 kg insecten, wat overeenkomt met zo'n 100.000 beestjes, en brengt aan het einde van het seizoen tientallen tot soms zelfs honderden nieuwe koninginnen voort die volgend jaar een eigen nest kunnen stichten.

Ook al zien we binnen wetenschappelijke kringen verschillende visies en opvattingen over de Aziatische Hoornaar, ervaringen uit onze buurlanden leren dat de impact van deze invasieve exoot voor de bestuiving, de bijenteelt en de fruitteelt groot is: de AH vormt een bedreiging voor de biodiversiteit, economie (landbouwsector) en de volksgezondheid. In Nederland is nog sprake van een vrij nieuwe situatie maar in buurlanden als Belgie, Frankrijk en Spanje zien we inmiddels dat er nieuw beleid m.b.t. bestrijding wordt opgesteld n.a.v. de ervaringen en verkregen inzichten van de afgelopen jaren. Wij hopen ons voordeel te kunnen doen met deze 'learned lessons' als het gaat om de aanpak van de Aziatische Hoornaar binnen onze provincie.

802742 0235

Veiligheids- en gezondheidsrisico's

De taakgroep AHNH wil benoemen dat de komst van de Aziatiatische Hoornaar wel degelijk veiligheidsrisico's met zich meebrengt. Net als veel andere wespensoorten zullen AH's steken als ze zich bedreigd voelen. De steek van de AH kan pijnlijker zijn, maar een enkele steek hoeft niet gevaarlijker te zijn dan de steek van andere soorten zoals de limonadewesp.

Gezondheidsrisico's worden groter wanneer de persoon meerdere keren wordt gestoken. Dit kan sneller gebeuren omdat AH's hun nest fanatiek zullen verdedigen. Wanneer een nest hoornaars zich bedreigd voelt, zullen zij gezamenlijk en agressief reageren. Het gif van de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) werkt ook als een alarmferomoon, wat kan in nabijheid van het nest snel zal leiden tot talrijke steken.

In Spanje worden steekincidenten met een ernstige allergische reactie al gezien als een groeiend probleem. Anders dan de gewone wesp vallen de AH's gericht aan op de ogen, en maken daardoor slachtoffers - niet door allergische reactie - maar direct door de toxische werking van het gif. De AH spuit een vloeistof richting de ogen waarvan bekend is dat deze voor irritatie en langdurige pijnklachten kan zorgen.

In Bretagne heeft zich afgelopen jaar een steekincident met een dodelijke afloop voorgedaan en zo zijn er inmiddels meer ernstige incidenten bekend, zie ook de bronvermelding. Het is niet onwaarschijnlijk dat dit soort incidenten ook in Nederland zullen plaats gaan vinden.

De AH maakt grote tot zeer grote nesten in de zomer (secundaire nesten). Deze hangen doorgaans (70% van de gevallen) hoog in de boom en zijn dan niet direct gevaarlijk, maar kunnen door hun gewicht uit de boom vallen. later in het seizoen of bij harde wind. Dit kan leiden tot risicovolle situaties in dichtbewoonde gebieden. De situatie is anders in het in het voorjaar: de voorjaarsnesten (primaire nesten) zijn kleiner, maar bevinden zich vaak wel op plekken waar men sneller in contact kan komen met het nest. Denk aan nestkastjes, heggen, schuurtjes en spouwmuren.

802742 0235

Inzet op beheersing

Het Ministerie heeft geconcludeerd dat volledige uitroeiing van de AH in Nederland niet langer haalbaar is en heeft de Europese Unie hiervan in kennis gesteld. Hierdoor is de status van de soort veranderd van 'vroeg stadium van invasie' (doel: snelle uitroeiing) naar 'gevestigd' (doel: beheersen). Op het moment is de overheid bezig met een landelijk aanvalsplan invasieve exoten: Contouren van een landelijk aanvalsplan invasieve exoten | Rapport | Rijksoverheid.nl

Sinds 2018 zijn de provincies verantwoordelijk voor de beheersing en bestrijding van invasieve exoten en het herstel van ecosystemen. Zij handelen hierbij vanuit hun wettelijke verantwoordelijkheden en taken ten aanzien van natuurbescherming. De verantwoordelijkheid voor de aanpak van invasieve exoten betekent niet dat de provincie zelf alle maatregelen moet of kan uitvoeren. Wij denken dat alle betrokken partijen een eigen of medeverantwoordelijkheid hebben provindie samenvalt met hun (publieke) taak. De provincie heeft hierin een faciliterende en waar mogelijk coördinerende rol vanuit het provinciale natuurbelang. Voorbeelden van wijdverspreide soorten zijn reuzenberenklauw, uitheemse rivierkreeften, Nijlgans en inmiddels dus ook de Aziatische Hoornaar.

1. Aanpak van de beheersing | rolverdeling

Een effectieve aanpak van de bestrijding is essentieel om de verspreiding van de soort te vertragen, de impact op de biodiversiteit (bijenstanden en bestuiving) te beperken en de gevaren voor de gezondheid in te perken.

We onderscheiden drie stappen in de bestrijding van een AH-nest:

1. **Signaleren:** ten behoeve van de beheersing is het van belang dat verschillende partijen zich bewust zijn van de mogelijke gevaren en risico's van AH nesten. Wij denken daarbij aan gemeentelijke instanties, maar ook hoveniersbedrijven, gemeentelijke groenmedewerkers en uiteindelijk ook burgers. Dit kan mogelijk bereikt worden door betrokkenen op een juiste wijze te informeren door b.v. een

802742 0235

publiekscampagne. Belangrijk is dat de procedure van het melden van een AH beter bekend raakt; in de praktijk zien we helaas nog vaak dat instanties op eigen initiatief een verdelger inschakelen. De juiste weg op dit moment is om de melding via de website **waarneming.nl** te doen. Meldingen worden daar geverifieerd en doorgezet naar de geautoriseerde bestrijder. (Daar willen we wel bij opmerken dat dit de huidige situatie en afspraken zijn, maar wij zien ook mogelijkheden om in de toekomst bestrijding deels door imkers te laten uitvoeren).

We zien hier in eerste instantie een rol weggelegd voor de provincies en de Nederlandse Vereniging van Bijenhouders (NBV), maar ook voor de fruittelers, imkerverenigingen en natuurorganisaties.

2. **Opsporen:** het opsporen van de nesten is een zeer arbeidsintensieve aangelegenheid en gebeurt op dit moment vrijwel volledig door imkers, op basis van vrijwillige inzet. Het opsporen op de traditionele wijze, met behulp van lokpotten, kost per nest veel uren aan inzet van veel mensen, mede omdat het nest vaak hoog in bomen moeilijk te vinden is. Vooral zendersets (https://youtu.be/18eSqq9o1BE) versnellen het proces van opsporen enorm. Het zoekproces kan daarmee van meerdere dagen tot soms enkele weken worden teruggebracht tot één of twee dagen. Eventueel kunnen ook warmtecamera's worden ingezet.

3. **Vernietiging**: als het nest is gevonden wordt het door het aangewezen bedrijf geruimd. De provincie is daarin opdrachtgever. De provincie Noord-Holland beschikt over een beperkt budget, dat op dit moment hoofdzakelijk wordt ingezet voor het ruimen van de nesten.
   AH-nesten moeten met de grootst mogelijke voorzichtigheid benaderd worden; in de buurt van het nest (binnen 5 meter) is de AH zeer agressief. Het weghalen van een nest moet gedaan worden door een professionele ongediertebestrijder in een speciaal pak dat extra bescherming biedt. Daarbij wordt een stofzuiger of een schepnet gebruikt om de hoornaars op te zuigen of te vangen. Het verwijderen van een nest moet op een milieuvriendelijke manier gedaan worden, dus niet met gebruikmaking van pesticiden.

802742 0235

2. Noodzaak tot versnelling van de opsporing en meer communicatie

De verwachting is dat er dit jaar in Noord-Holland tussen de 100 en mogelijk wel 175 nesten nesten opgespoord en geruimd zullen worden. De imkerverenigingen binnen onze provincie willen in onderlinge samenwerking met de provincie Noord-Holland graag meer vaart gaan zetten achter de opsporing van nesten in onze regio.

De imkerverenigingen uit andere provincies zijn al in een eerdere fase gaan samenwerken bij de opsporing van AH-nesten. Gezien de toenemende urgentie is er op dit moment behoefte aan extra versnelling van de opsporing en nauwere samenwerking met de provincie Noord-Holland. Een duidelijkere communicatie over de AH is in onze ogen essentieel.

We denken sneller te kunnen opsporen door te gaan werken met zenderset, dat baseren we op de ervaringen van zoekgroepen uit andere provincies waar al subsidies voor zendersets verstrekt zijn (zoals in Overijssel). De communicatie kan worden geïntensiveerd door samenwerking en kennisuitwisseling.

We ondersteunen met onze inzet de provincie in haar taak. Dat vraagt een enorme inspanning van ons als imkerverenigingen en ook voor ons is het lastig voldoende vrijwilligers te vinden. Wij verwachten dat we met de inzet van zendersets meer imkers bereid zullen vinden te helpen met opsporen. We beschikken echter niet over budget en doen daarom een beroep op de provincie.

Wij denken minstens 2 zendersets nodig te hebben per regio. Wij zoeken als imkerverenigingen zelf al enige tijd naar de financiering van deze zendersets. Een zenderset kost circa 3000 – 3500 euro. We doen een beroep op de provincie Noord-Holland om samen met ons en de gemeentes te onderzoeken hoe we dit kunnen realiseren en hoe dat te budgetteren.

Omdat de AH zich niet aan gemeentegrenzen stoort, is inzet vanuit zowel de provincie als uit alle gemeenten noodzakelijk.

802742 0235

3. Beheer van de zendersets

De taakgroep zet zich in om zoveel mogelijk imkers te werven die in opsporingsteams ter plekke aan de slag gaan. Indien nodig informeren we omwonenden in situaties die daarom vragen. Wij stellen voor om de volgende afspraken te maken:

- De door de provincie gefinancierde zendersets blijven in eigendom van de provincie

- De zenderset wordt voor onbepaalde tijd overgedragen aan de de taakgroep of imkervereniging, die het beheer op zich neemt

- Binnen de imkerverenigingen komt de zenderset onder verantwoordelijkheid van een coördinator AH, die ook in de afgelopen periodes al voor de bemensing en uitvoering van de opsporing heeft gezorgd

- De coördinator AH zal in overleg met de provincie en het bedrijf dat de zendersets levert, zorg dragen voor de opleiding van de gebruikers van de zenderset, of er wordt een training geboekt bij de vendor

- Uitgangspunt bij de operationele inzet is dat, bij signalering van een AH, de zenderset wordt ingezet in alle regio's in Noord-Holland. Als blijkt dat niet alle gesignaleerde AH's kunnen worden 'gezenderd', dan krijgen de gemeentes die de zendersets hebben gefinancierd voorrang. In de praktijk zal moeten blijken of de prioritering van de inzet van de zenderset soepel verloopt. We hopen niet in de situatie terecht te komen dat er te weinig opsporingscapaciteit is.

- Evaluatie: als het AH-seizoen voor dit jaar voorbij is, wordt de gehanteerde wijze van opsporing geëvalueerd.

802742 0235

Referenties

Voorbeelden van recente incidenten met de Aziatische hoornaar:

Drie steekincidenten met Aziatische hoornaars in Reet, Wilsele en Begijnendijk: "Check hagen voor je ze snoeit" | VRT NWS: nieuws

Exotische Aziatische hoornaar nu ook in Hoofddorp gespot, nest weggehaald

Vrouw in ziekenhuis na aanval door vermoedelijk zwerm Aziatische hoornaars | Home | destentor.nl

Nest Aziatische hoornaars valt man aan in Avelgem | Focus en WTV

Literatuur en bronnen

Defensive behaviour of Apis mellifera against Vespa velutina in France: Testing whether European honeybees can develop an effective collective defence against a new predator - ScienceDirect

Defensive behaviour of the invasive alien hornet, Vespa velutina, against color, hair and auditory stimuli of potential aggressors - PMC

Aziatische hoornaar in Nederland - WUR

Aziatische hoornaar | Natuurpunt

A Review of Five Existing Hornet-Tracking Methods

802742 0235

Gespreksverslag – Gesprek met de Provincie over de Aziatische Hoornaar bestrijding in Noord-Holland op 20MAY25

Aanwezig: vertegenwoordigers van de provincie Noord-Holland: 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e Taakgroep Aziatische Hoornaar Noord-Holland: 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e

---

1. Wettelijke context

- De Aziatische hoornaar staat op EU-lijst artikel 19: provincies hebben een beheersverplichting.
- De invulling van deze verplichting laat veel beleidsruimte open.
- Uitdaging: balans tussen nut, haalbaarheid, kosten en effectiviteit.

2. Beheersaanpak , opsporing en bestrijding

- Huidige aanpak (bestrijding via 5.1.2e wordt in meerdere provincies toegepast, maar lijkt onvoldoende voor beheersing. De provincie is zoekende hoe e.e.a. vorm te geven. Er is onvoldoende geld en capaciteit om dit alleen te doen en de provincie is in zekere mate afhankelijk van vrijwilligers (imkers, taakgroep AHNH)
- Conclusie: volledige uitroeiing lijkt niet meer haalbaar; verschuiving van bestrijding naar beheersing is volgens de taakgroep AHNH noodzakelijk
- Oproep vanuit de taakgroep aan provincie om efficiënter middelen in te zetten, o.a. door ondersteuning van opsporing via zendersets
- Belangrijk: behoefte aan opleiding en certificering voor imkers als zij ook nesten willen verwijderen?
- Vraag: kunnen imkers naast opsporing ook (gedeeltelijke) bestrijding uitvoeren? Zou 5.1.2e bereid zijn imkers op te leiden hoe AH-nesten op verantwoorde manier te verwijderen? ***Actie*** 5.1.2e inzicht krijgen in wettelijke kaders voor nestverwijdering en check met 5.1.2e terugkoppelen aan Provincie

  Post meeting note: Navraag leert dat zolang er tijdens het bestrijden geen gebruik gemaakt wordt van biociden (of diatomeeënaarde) ook imkers nesten kunnen verwijderen. Een gedegen training door bv 5.1.2e is wel aan te raden om dit op een veilige en verantwoorde manier te kunnen doen. 5.1.2e heeft inmiddels 5.1.2e gesproken en hij heeft aangegeven in principe open te staan voor het organiseren van trainingen/opleidingen, e.e.a. is wel afhankelijk van wat men precies wil en wat er mogelijk is. (dit zal ook pas na dit seizoen kunnen worden georganiseerd)

3. Beheersbare situatie – wat houdt dat in?

- Provincie vindt belangrijk: voldoen aan de wet, beheersing zou deels gericht kunnen zijn op Natura2000 gebieden om daar biodiversiteit te kunnen beschermen.
- Wat is een beheersbare situatie? Aantal nesten per regio? Veiligheidsrisico's beperken?
- Geen consensus; wens is om vooral tijd te winnen en jaarlijks te evalueren.
- Een strategie kan zijn: combineren van professionele bestrijding en lokale opsporing.
- Aantal nesten per jaar?
- Vertraging van verspreiding?
- Bescherming van kwetsbare gebieden of soorten?
- Tijdwinst is cruciaal om aanpassing van ecosystemen te ondersteunen.
- ***Actie*** 5.1.2e meer verduidelijking geven over het begrip 'beheersbare situatie' met betrekking tot de Aziatische Hoornaar na overleg met bioloog i.o. en AH expert

➔ **Beheersbare situatie – heroverweging van het begrip *(post meeting note)***

- Tijdens het overleg is regelmatig gesproken over een 'beheersbare situatie' als mogelijke eindsituatie waarin de populatie Aziatische hoornaars binnen bepaalde grenzen kan worden gehouden. De terechte vraag die gesteld werd: wat verstaan we onder een beheersbare situatie? Nader overleg met een veldexpert en imker wijst uit dat dit begrip in de praktijk in een aantal opzichten niet haalbaar is.
- Het kunstmatig laag houden van de populatie op provinciaal of landelijk niveau blijkt wetenschappelijk en organisatorisch onrealistisch. Hiervoor zou jaarlijks meer dan 95% van alle nesten vóór oktober vernietigd moeten worden én migratie van jonge koninginnen uit omliggende regio's volledig voorkomen moeten worden — beide zijn in de praktijk niet uitvoerbaar met de beschikbare middelen en mankracht.
- Wat wél mogelijk is, is het tijdelijk **vertragen van de populatiegroei** in de beginfase van vestiging. Deze tijdwinst is waardevol: ze biedt ruimte om de schade aan biodiversiteit en bijenvolken tijdelijk te beperken, kritieke gebieden te beschermen en imkers en ecosystemen in staat te stellen zich aan te passen. In Frankrijk is inmiddels in meerdere regio's een stabiele situatie ontstaan waarin de hoornaarpopulatie schommelt rond een ecologisch evenwicht. Dit wijst erop dat volledige beheersing geen realistisch doel is, maar dat **stabilisatie na vestiging wel degelijk optreedt**.
- Vanuit dit perspectief beschouwen we de huidige situatie als een **overgangsfase** waarin actieve opsporing en nestverwijdering op korte termijn nog effectief

kunnen zijn; en waar op langere termijn **kastbescherming** (zoals muilkorven en elektrische harpen) de meest effectieve beschermingsstrategie zal worden.

- Een voorbeeld van deze denkrichting komt van het Muséum National d'Histoire naturelle (MNHN) in Frankrijk, waar men adviseert om in gebieden met een middelhoge tot hoge dichtheid aan hoornaars de actieve bestrijding te stoppen, en imkers juist te ondersteunen bij investeringen in beschermingsmateriaal.
- Innovaties zoals **zendersets** maken het mogelijk om deze grens in de toekomst te verschuiven, en nestverwijdering langer effectief te houden.

Conclusie: De term 'beheersbare situatie' suggereert een einddoel dat in werkelijkheid niet haalbaar is. Beter is het te spreken van **tijdelijke groeivertraging, gerichte bescherming en ondersteuning bij aanpassing**. Deze herijking nemen we mee in het verdere gesprek met de provincie.

3. Rol van imkers & lokale partners

- Imkers spelen reeds een belangrijke rol bij opsporing van nesten.
- Vrijwilligers zijn moeilijk te motiveren vanwege de intensieve inspanning.
- Gemeenten zoals Haarlem en Velsen zijn bereid middelen (zoals zendersets) te financieren.
- Samenwerking tussen provincie, gemeenten, imkerverenigingen en terreinbeheerders is essentieel.
- ***Voorstel:*** imkers faciliteren via middelen zoals zendersets, cursussen en onkostenvergoeding.
- Mogelijke opsplitsing van taken:
    - Imkers: opsporing en verwijdering van kleine nesten
    - Provincie/professionals: bestrijding van grotere nesten
-

4. Monitoring, kennisdeling en impact

- Er wordt te weinig gemonitord op impact van hoornaars, zeker in kwetsbare gebieden zoals Natura 2000.
- Er is behoefte aan data over: effectiviteit van verwijdering, biodiversiteitsimpact, evolutie in waarnemingen.
- Imkers stellen dat de impact van de hoornaar onderschat wordt en baseren dat grotendeels op de ervaringen in Frankrijk, Spanje en België, en pleiten voor monitoring om (toekomstig) beleid te kunnen onderbouwen.
- Tijdwinst (via vertraging verspreiding) kan ecosystemen en bijen helpen zich aan te passen.

5. Financiën en middelen

- Verwijderen van een nest kost ± €1000; budget is beperkt.
- Een zenderset kost ca. €3500; wens om 12–14 sets beschikbaar te stellen in de provincie.
- Gemeentes (zoals Haarlem, Velsen, Purmerend en waarschijnlijk ook Amsterdam) tonen bereidheid om financieel bij te dragen (subsidies voor zendersets)
- Idee: taakgroep coördineert per regio, met (beperkte) structurele ondersteuning vanuit de Provincie.
- Vier zendersets voor de hele provincie wordt als onvoldoende ervaren.
- Gemeenten zouden subsidiering deels kunnen verlenen?

7. Samenwerking & vervolgstappen

-
- Provincie onderzoekt gesprek met gemeentes en wat hun rol en inzet kan zijn
- Imkers wordt gevraagd om een plan van aanpak voor de hele provincie aan te leveren (gebaseerd op Haarlem-model) -> *actie* 5.1.2e
- Gezamenlijk plan nodig voor:
    - Coördinatie opsporing
    - Inzet en training van vrijwilligers
    - Gebruik van middelen en subsidiestromen

8. Actiepunten

- ***Provincie:*** gesprekken voeren met gemeenten en afweging maken over financiering en taakverdeling, de taakgroep AHNH kan daaraan deelnemen
- ***Provincie:*** Gemeentecontacten en waarnemingen structureren via waarneming.nl
- 5.1.2e concreet plan aanleveren voor provinciale aanpak + rolverdeling opsporing/bestrijding gebaseerd op voorstel voor gemeente Haarlem
  PM note: zie bijlage
- ***Gezamenlijk:*** inzicht krijgen in wettelijke kaders voor nestverwijdering (certificering)
  PM note: zie notulen
- ***Gezamenlijk:*** Overlegmoment plannen na gesprekken met gemeentes
- 5.1.2e Afstemming met 5.1.2e over mogelijke rolverschuiving bij opsporing/bestrijding
  PM note: zie terugkoppeling in notulen
- 5.1.2e meer verduidelijking geven over het begrip 'beheersbare situatie' mbt tot de Aziatische Hoornaar na overleg met bioloog i.o. en AH expert
  PM note: zie terugkoppeling in notulen

To: 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e (FRL)[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e (OV)[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e (GL)[5.1.2e @gelderland.nl]; I. 5.1.2e (NB)[5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e D)[5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl] 5.1.2e B)[5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]
Cc: 5.1.2e (GL)[5.1.2e @gelderland.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 7/1/2025 9:00:56 AM
Subject: RE: Ter info: persvragen Az. Hrnr.
Received: Tue 7/1/2025 9:01:05 AM

Bij ons bekend. Is op dit moment een politiek dingetje wat wordt aangestuurd door de imkerij. We hebben ook statenvragen over dit onderwerp.

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 1 juli 2025 10:56
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e (FRL) < 5.1.2e @fryslan.frl> 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e (OV) < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (NB) < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e (D) < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e LB) < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
CC: 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl>
Onderwerp: RE: Ter info: persvragen Az. Hrnr.

Bedankt voor de heads-up, zegt me voor nu nog niets in NH.
Ik ken 'm verder niet, maar een snelle LinkedIn zoektocht laat zien dat hij betrokken is bij de Imkervereniging Den Haag en omstreken. Dus daar zal het haakje vandaan komen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Sector Natuur en Recreatie

T: +3123514 5.1.2e
M: 5.1.2e
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
5.1.2e @noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>
Verzonden: dinsdag 1 juli 2025 10:54
Aan: 5.1.2e (FRL) < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e FL) < 5.1.2e @flevoland.nl> 5.1.2e)V) < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl> 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl> 5.1.2e (NB) < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl> 5.1.2e D) < 5.1.2e @drenthe.nl> 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e LB) < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e ZL) < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
CC: 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl>
Onderwerp: Ter info: persvragen Az. Hrnr.

Goedemorgen exoten collega's,

Ik begrijp van onze persafdeling dat onderstaande vragen niet alleen bij ons binnen zijn gekomen. Wij hebben gisteren meteen een antwoord gegeven en kregen daarna direct vervolgvragen. Deze en onderstaande vragen zijn behoorlijk specifiek voor 'gewoon' een journalist, en hij heeft misschien, vermoedelijk, een grotere agenda. Geen idee wat het doel is uiteindelijk.

Bij deze wil ik jullie hier vooral even op wijzen, dan weten jullie het ook. Kent iemand deze meneer toevallig?

Groeten 5.1.2e

Beste 5.1.2e,

We hebben net met elkaar gesproken. Ik kreeg zojuist een melding binnen dat er in Houten een nest Aziatische Hoornaars is gespot en hoe dat communicatieverloop is geweest. De melder wil natuurlijk van die beestjes af. Vervolgens komt het - via waarneming.nl - bij de de commerciële bestrijder 5.1.2e (RobNatuurlijk) uit.

Wat ik graag in de context van de Provincie Utrecht wil weten:

Bestrijding:
- hoe is de financiering geregeld, is er een aanbesteding geweest, is er een partij of zijn het er meerdere concurrerende bestrijders?
- hoe wordt betaald? Lump sub, bonnetjes indienen (onkosten, stukloon)?
- hoe gaat het met bewijsstukken zijn daar dingen in een overeenkomst over afgesproken? (concreet: het telt ook als een vrijwilliger het werk
uitvoert)

Andere activiteiten:
- wordt de validatie via IPO/Bij12/NDFF/EIS/Commerciële Bestrijders voor waarneming.nl (Stichting Observation International) ook gefinancierd?
- voor welke taken wordt nog meer betaald? (denk aan opsporing, aansturen van vrijwilligers etc.)

1. Ik ben *niet* geïnteresseerd in euro's (bedrijfs economische zaken) dat mag Follow The Money uitzoeken ;) 2. Ook niet in bedrijsnamen, of persoonsgegevens 3. Waar zou ik naar moeten vragen rond ambtelijke stukken om het operationele beleid te kunnen inzien?

Achtergrond; ik ben in gemeente Peel & Maas, Beesel (Omroep P&M) en Zoetermeer (ZFMzoetermeer) op dit moment bezig met nieuwitems over bewustwording rond de Aziatische Hoornaar. Het niveau doet qua beelden inmiddels niet meer onder voor David Attenborough ;) Provincie Limburg is met extreme bestrijding gestopt en het beleid aldaar is om het een probleem van de gemeentes te maken, in onze gemeente hangt het nu vol met nesten, en niemand heeft natuurlijk ervaring.

Ik begrijp dat 5.1.2e waarschijnlijk de meest inhoudelijke persoon is binnen de provincie, maar misschien moet de persafdeling eerst wat van deze vragen vinden. Geef vooral aan wat jullie zelf wel en niet willen delen. Waarneming.nl verwijst voor commerciële zaken bijvoorbeeld terug naar de provincies.

--
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team NBM
5.1.2e @provincie-utrecht.nl

PROVINCIE :: UTRECHT

Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht

Ik werk van maandag t/m donderdag.

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

To: 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e FRL)[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e OV)[5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl] 5.1.2e (GL)[5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e (NB)[5.1.2e @brabant.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e (D)[5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (FL)[5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e ZL)[5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]
Cc: 5.1.2e (GL)[5.1.2e @gelderland.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 7/1/2025 9:11:12 AM
Subject: RE: Ter info: persvragen Az. Hrnr.
Received: Tue 7/1/2025 9:11:31 AM

Wij hebben van dezelfde persoon vorige week al de volgende vragen ontvangen:

Goedemorgen,

Vanuit Omroep P&M zijn we op dit moment bezig met een nieuws item over de Aziatische Hoornaar in Kessel. In het schrijven van 27 mei 2025 worden een aantal peilers aangegeven waar de bestrijdingsbeleid in de provincie Limburg op is gebaseerd. In het afgelopen jaar ging een groot deel van het budget naar de (commerciële) bestrijder "RobNatuurlijk".

Zou u kunnen aangeven hoeveel procent van het budget in dit jaar naar specifiek 1 partij gaat? Als dit niet de volledige reservering is, onder welke beleidspijlers wordt dat in 2025 in de provincie verdeeld?

Vanuit het schrijven volgt een kokervisie die heeft geleid tot een zeer arbeidsintensieve methode. Gegeven het budget van afgelopen jaren zou dit neerkomen op een kleine 1000 euro per verwijderd nest.

"Sinds 2022 zijn er in totaal 334 nesten bestreden in opdracht van Gedeputeerde Staten. Hiervoor werd een kleine 3 ton aan middelen ingezet uit het invasieve exotenbudget."

"De provincie wil dat alleen (erkende/ervaren) Aziatische hoornaar bestrijders (secundaire) nesten gaan verwijderen. Bij dit specialistisch werk moet veiligheid voorop staan en moet gewerkt worden met natuurvriendelijke methodes."

De inzet van de provincie (waarschijnlijk door EU Biocidenverordening) was gestoeld op het verwijderen, zonder gebruik te maken van bestrijdingsmiddelen. In hoeverre is het voor de provincie Limburg of gemeentes mogelijk om ontheffingen te verlenen aan (professionele) ongedierte bestrijders om bestrijdingsmiddelen wel buien te (mogen) gebruiken. Heeft de provincie hier in de afgelopen periode al vergunningen of ontheffingen voor uitgegeven? Of wordt dit binnen de bestaande regelgeving al toegestaan?

"Het gebruik van insecticiden is alleen in uitzonderlijke gevallen (in en om het huis/gebouwen) toegestaan en moet zelfs daar waar mogelijk worden vermeden in verband met de schadelijkheid voor de biodiversiteit"

Op welke manier worden vrijwilligers in 2025 door de provincie ondersteund?

"In afstemming met de gemeenten zal gekeken worden of lokale vrijwilligers een rol kunnen blijven spelen bij de aanpak van de Aziatische hoornaar"

In 2025 zijn gemeentes het eerste aanspreekpunt. Hoe vaak heeft de provincie in 2025 al moeten ondersteunen? Toetst zijn het gemeentelijke beleid dat dit jaar moet zijn vormgegeven?

"Vanaf 2025 zullen gemeenten het eerste aanspreekpunt worden voor de burger bij overlast of onveilige situaties veroorzaakt door de Aziatische hoornaar. Gemeenten kunnen vanuit hun taak ten aanzien van de openbare orde en de volksgezondheid besluiten nesten te bestrijden.
Gemeenten zullen hier zelf beleid voor moeten maken."

Wanneer begint de ambtelijke voorbereiding van de evaluatie 2025?

We zien uit naar uw reactie.

--
Met vriendelijke groet,

Van: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>
Verzonden: dinsdag 1 juli 2025 10:54
Aan: 5.1.2e (FRL) < 5.1.2e @fryslan.frl> 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e (OV) < 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl> 5.1.2e (NB) < 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e D) < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e (FL) < 5.1.2e @flevoland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @zeeland.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
CC: 5.1.2e (GL) < 5.1.2e @gelderland.nl>
Onderwerp: Ter info: persvragen Az. Hrnr.

Goedemorgen exoten collega's,

Ik begrijp van onze persafdeling dat onderstaande vragen niet alleen bij ons binnen zijn gekomen. Wij hebben gisteren meteen een antwoord gegeven en kregen daarna direct vervolgvragen. Deze en onderstaande vragen zijn behoorlijk specifiek voor 'gewoon' een journalist, en hij heeft misschien, vermoedelijk, een grotere agenda. Geen idee wat het doel is uiteindelijk.

Bij deze wil ik jullie hier vooral even op wijzen, dan weten jullie het ook. Kent iemand deze meneer toevallig?

Groeten 5.1.2e

Beste 5.1.2e,

We hebben net met elkaar gesproken. Ik kreeg zojuist een melding binnen dat er in Houten een nest Aziatische Hoornaars is gespot en hoe dat communicatieverloop is geweest. De melder wil natuurlijk van die beestjes af. Vervolgens komt het - via waarneming.nl - bij de de commerciële bestrijder 5.1.2e (RobNatuurlijk) uit.

Wat ik graag in de context van de Provincie Utrecht wil weten:

Bestrijding:
- hoe is de financiering geregeld, is er een aanbesteding geweest, is er een partij of zijn het er meerdere concurrerende bestrijders?
- hoe wordt betaald? Lump sub, bonnetjes indienen (onkosten, stukloon)?
- hoe gaat het met bewijsstukken zijn daar dingen in een overeenkomst over afgesproken? (concreet: het telt ook als een vrijwilliger het werk
uitvoert)

Andere activiteiten:
- wordt de validatie via IPO/Bij12/NDFF/EIS/Commerciële Bestrijders voor waarneming.nl (Stichting Observation International) ook gefinancierd?
- voor welke taken wordt nog meer betaald? (denk aan opsporing, aansturen van vrijwilligers etc.)

1. Ik ben *niet* geïnteresseerd in euro's (bedrijfs economische zaken) dat mag Follow The Money uitzoeken ;) 2. Ook niet in bedrijsnamen, of persoonsgegevens 3. Waar zou ik naar moeten vragen rond ambtelijke stukken om het operationele beleid te kunnen inzien?

Achtergrond; ik ben in gemeente Peel & Maas, Beesel (Omroep P&M) en Zoetermeer (ZFMzoetermeer) op dit moment bezig met nieuwitems over bewustwording rond de Aziatische Hoornaar. Het niveau doet qua beelden inmiddels niet meer onder voor David Attenborough ;) Provincie Limburg is met extreme bestrijding gestopt en het beleid aldaar is om het een probleem van de gemeentes te maken, in onze gemeente hangt het nu vol met nesten, en niemand heeft natuurlijk ervaring.

Ik begrijp dat 5.1.2e 5.1.2e waarschijnlijk de meest inhoudelijke persoon is binnen de provincie, maar misschien moet de persafdeling eerst wat van deze vragen vinden. Geef vooral aan wat jullie zelf wel en niet willen delen. Waarneming.nl verwijst voor commerciële zaken bijvoorbeeld terug naar de provincies.

--
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team NBM
5.1.2e @provincie-utrecht.nl

PROVINCIE :: UTRECHT

Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht

Ik werk van maandag t/m donderdag.

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.
Dit e-mailbericht en de informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Dit bericht kan informatie bevatten waarop intellectuele eigendomsrechten rusten of die vertrouwelijk is of om andere redenen rechtens beschermd is. Kennisname en gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde (n) is verboden. Indien u deze email abusievelijk hebt ontvangen, brengt u ons dan op de hoogte waarbij u gevraagd zal worden het originele bericht te vernietigen. Let op: De Provincie Limburg gaat geen verplichtingen aan via e-mail van of naar individuele medewerkers. U kunt aan deze e-mail geen rechten ontlenen, tenzij er een besluit bij zit.

Hellingman
Onderzoek en Advies BV

Impact van de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) in Europa

Nestelgedrag, economische impact en risico's voor de volksgezondheid

Vespa velutina

Datum: 4 juni 2026

5.1.2e 5.1.2e

Belangrijk: In eerdere versie van dit rapport werd verwezen naar het beleidsdocument *Verantwoord beleid bij het beheer van de Aziatische hoornaar in Nederland* van 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e is **gastonderzoeker** bij Naturalis Biodiversity Center. Het feit dat op het voorblad van zijn document "Naturalis Biodiversity Center" staat, betekent **niet** dat het een officieel standpunt van Naturalis betreft. Het betreft een analyse van Emeritus Prof. Dr. 5.1.2e 5.1.2e zelf.

Ludenbos 15, 1358EL Almere
Email: 5.1.2e outlook.com
T 5.1.2e
KvK 52898024

802765 0239

1. Inleiding

De Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) wordt in Europa beschouwd als een van de meest schadelijke invasieve exoten. De impact is drieledig: een directe bedreiging voor de biodiversiteit, een aanzienlijke economische kostenpost voor de agrarische sector en een risico voor de volksgezondheid.

2. Nestelgedrag en Cyclus

De hoornaar hanteert twee verschillende nestfasen, elk met eigen risicoprofielen.

Het Primaire Nest (Voorjaar):

- Periode: Maart/april, gestart door een solitaire koningin.
- Locatie: Beschutte plekken (schuurtjes, carports, hagen), vaak op ooghoogte.
- Uiterlijk: Lichtbruin "papier", formaat van een golfbal tot kleine meloen.
- Impact: Vormt het startpunt van de kolonie; vroege opsporing is cruciaal om verdere verspreiding te voorkomen.

Het Secundaire Nest (Zomer/Herfst):

- **Locatie:** Meestal in boomtoppen (>10 meter hoog), waardoor ze pas opvallen na de bladval.
- **Capaciteit:** Kan uitgroeien tot het formaat van een skippybal en huisvest duizenden hoornaars.
- **Regionale Variatie:** In Zuid-Europa (Italië/Spanje) nestelt 25-30% zich op minder dan 5 meter hoogte, wat het gevaar voor burgers vergroot.

3. Economische Impact

De totale schade in Europa loopt jaarlijks in de miljoenen euro's.

Schade per land

- **Frankrijk:** Jaarlijks **€ 30,8 miljoen** (bijensterfte en bestrijding). **Bron:** het beleidsrapport van 5.1.2e 5.1.2e (Naturalis, 2025), waarin hij de economische schade van de Aziatische hoornaar samenvat. Het cijfer wordt expliciet genoemd als jaarlijkse kosten door bijensterfte + bestrijding in Frankrijk.
- **Spanje: € 35 - 45 miljoen**. Spanje heeft een veel grotere bestuivingsafhankelijke landbouw dan Vlaanderen of Frankrijk. Conservatieve schatting (op basis van EU-methodologie voor ecosysteemdiensten): **€ 20 - 25 miljoen** verlies aan bestuivingsdiensten door lagere bijenactiviteit, koloniedruk en predatie.
  Cijfers Galicië. **Bron**: peer-reviewed studies van de Universiteit van Santiago de Compostela 2024): € 561 schade per imker per jaar, 14–21% verlies van de totale honingproductiewaarde. Galicië is ongeveer 35–40% van alle Spaanse imkerijproductie. Opschaling naar Spanje (met lagere prevalentie in het zuiden): → **€ 12 - 15 miljoen** per jaar
  Bestrijding: op basis van bekende contracten (zoals Reus: € 20.000) en regionale noodplannen: **€ 3 - 5 miljoen** per jaar
- **Italië:** Op basis van alle beschikbare officiële bronnen is de totale jaarlijkse schade van *Vespa velutina* in Italië het best te schatten op **€ 20 - € 30 miljoen** per jaar. Er bestaan geen officiële Italiaanse schadebedragen, maar deze schatting volgt uit wat wél bekend is uit onderzoek, verspreidingsdata en EU-methodologie.

Ludenbos 15, 1358EL Almere
Email: 5.1.2e outlook.com
T 5.1.2e
KvK 52898024

- **België (Vlaanderen):** De totale waarde van bedreigde bestuivingsdiensten bedraagt **€ 194,4 miljoen**. **Bron:** Rapport "Economische waardering van ecosysteemdiensten in Vlaanderen" (Vlaamse Milieumaatschappij / Departement Omgeving). Deze waarde wordt vervolgens gebruikt in beleidsstukken over de Aziatische hoornaar, omdat deze soort een directe bedreiging vormt voor honingbijen en wilde bestuivers.

Belangrijkste Schadebronnen

- **Bijenteelt:** Predatie en "foerageerverlamming" (bijen durven de kast niet uit), wat leidt tot verhongering van volken en lagere honingopbrengst.
- **Landbouw:** Directe vraatschade aan rijp fruit (vooral druiven) en indirecte schade door verminderde bestuiving.
- **Bestrijdingskosten:** Hoge kosten voor nestverwijdering (vaak gespecialiseerd klimwerk) en innovatie zoals radio-tracking.

Schade aan Biodiversiteit: Meer dan alleen bijen

De Aziatische hoornaar is een opportunistische jager. Hoewel honingbijen een makkelijke prooi vormen, bestaat het dieet voor een groot deel uit andere belangrijke bestuivers.

- **Andere insecten:** Onderzoek toont aan dat circa **33% tot 50%** van hun dieet bestaat uit wilde bijen, zweefvliegen, vlinders en wespen. **Bronnen:** Laurino et al. (2019), Piemonte, Italië. Monceau et al. (2014), Frankrijk, publicatie: Ecology and Evolution. Rome et al. (2015), Frankrijk.
- **Ecosysteem-impact:** Door deze brede jacht verstoort de hoornaar de volledige lokale voedselketen en vermindert hij de biodiversiteit van inheemse insectenpopulaties. **Bronnen:** EU JRC Technical Report (2019). Nature Scientific Reports (2021).

Schade aan de fruitteelt

In Zuid-Europa (Spanje, Portugal, Italië) is de economische schade in de fruitteelt direct zichtbaar door vraatschade. **Bronnen:** La Vanguardia – "Asian wasps threaten Spanish vineyards" (2024). Portugese landbouwdiensten verwijzen in rapportages naar "fruit damage by *Vespa velutina*". De Italiaanse STOPVESPA-projecten bevestigen dat *Vespa velutina* suikers uit fruit haalt.

- **Suikerbehoefte:** In de herfst hebben de hoornaars veel suikers nodig. Ze vreten gaten in rijp fruit, waardoor dit onverkoopbaar wordt of gaat rotten aan de boom/rank.
- **Getroffen gewassen:** Vooral wijndruiven, vijgen, appels en peren.

De totale economische schade van invasieve soorten in Europa wordt geprojecteerd op € 11,9 miljard over de komende decennia.

Vespa velutina is één van de hoogst scorende soorten in de categorie "toekomstige economische schade". Bron: Invasive alien species in Europe: economic costs and future projections". Auteurs: Diagne et al. (met bijdragen van EU-EASIN onderzoekers).

4. Risico's voor de Volksgezondheid

Hoewel de hoornaar niet proactief aanvalt, reageert de soort agressief bij verstoring van het nest. De Aziatische hoornaar vormt reële risico's voor de volksgezondheid, vooral door het risico op ernstige allergische reacties en door het toenemende aantal nesten in dichtbevolkte gebieden.

Ludenbos 15, 1358EL Almere
Email: 5.1.2e outlook.com
T 5.1.2e
KvK 52898024

- **Locatiegevaar:** Omdat primaire nesten vaak op ooghoogte in tuinen zitten, is het risico op incidentele steken hoog.
- **Medische impact:** Meervoudige steken kunnen leiden tot ernstige complicaties; voor allergische personen is er een risico op een fatale anafylactische shock.
- **Mortaliteit Zuid-Europa (Recente jaren)**
  De dodelijke incidenten in Spanje, Portugal, Italië en Frankrijk laten een zorgwekkende trend zien voor de volksgezondheid (**bronnen:** Spanje - regionale gezondheidsdiensten. Portugal - Portugese overheid (ICNF – Instituto da Conservação da Natureza e das Florestas). Italië - STOPVESPA-project (LIFE EU), LIFE STOPVESPA rapportages. Frankrijk - Franse overheid (Ministère de la Santé) en regionale prefecturen).

Land	Gemiddelde doden p.j.	Bijzonderheden
Spanje	**3 tot 4 doden**	Concentratie in Galicië; piek in oktober 2025 met 3 doden in 15 dagen.
Portugal	**1 tot 2 doden**	Vaak gerelateerd aan landbouwactiviteiten in het noorden en midden van het land.
Italië	**~ 1 dode**	Toename van ernstige anafylactische reacties in regio's als Ligurië en Toscane.
Frankrijk	**meerdere doden**	Stijging van incidenten door hoge nestdichtheid

Naast de 3 doden in Spanje (oktober 2025), zijn er meer cijfers die de ernst onderstrepen:

- **Frankrijk:** Sinds de introductie zijn er tientallen dodelijke slachtoffers geregistreerd. De medische kosten voor behandelingen na steken worden geschat op miljoenen euro's per jaar. Frankrijk registreert duizenden medische interventies per jaar door hoornaars.
- **Portugal:** Jaarlijks worden meer dan **10.000 nesten** vernietigd om de druk op de volksgezondheid te verlagen. Desondanks blijven incidenten met landbouwers schering en inslag.

Bron: EU INVASIVE SPECIES - *Vespa velutina* factsheet

5. Aziatische Hoornaar een risico voor Nederland?

Daar zijn tegenstrijdige meningen over.
EIS-rapport (2024): schade beperkt.
Het rapport “Hoe verder met de Aziatische hoornaar?” (EIS, 2024) concludeert dat:

- de economische schade beperkt zou blijven
- bestrijding niet kosteneffectief zou zijn

Naturalis / Van Alphen (2025): schade substantieel.
Het tegenrapport “Verantwoord beleid bij het beheer van de Aziatische hoornaar in Nederland” stelt dat:

- de economische schade aanzienlijk kan worden
- Nederland dezelfde richting op gaat als Frankrijk en Spanje

Ludenbos 15, 1358EL Almere
Email: 5.1.2e outlook.com
T 5.1.2e
KvK 52898024

- bestuivingsverlies en imkerijschade fors onderschat worden

Het rapport verwijst naar buitenlandse schadecijfers (zoals € 30,8 miljoen/jaar in Frankrijk) om te laten zien wat Nederland te wachten staat.
Het EIS-rapport (2024) is de basis voor het huidige provinciale beleid.

Naturalis (Van Alphen, 2025) stelt dat:

- EIS structureel onderschat
- Nederland dezelfde kant op gaat als Frankrijk en Spanje
- schade aan bestuiving en landbouw fors kan worden
- beleid gebaseerd moet zijn op empirie, niet op aannames

EIS-rapport (2024): schade beperkt.
Nadere beoordeling van het EIS-rapport "Hoe verder met de Aziatische hoornaar?" (EIS, 2024):

- "**Het aantal nesten in Nederland en Vlaanderen stijgt nog steeds explosief**, jaarlijks met een factor zeven, wat in 2023 resulteerde in meer dan 500 nesten in Nederland en meer dan 6400 in Vlaanderen."
  Het EIS-rapport verbindt daar **geen evenredig alarmerende beleidsconclusie** aan.
- **EIS rapport economische schade:** 3.3 Economie: "Barbet-Massin et al. (2020) brengen de kosten van de bestrijding van de Aziatische hoornaar in kaart. Zij geven hierbij aan dat de economische kosten van de Aziatische hoornaar nog niet in kaart gebracht zijn. Hun claim dat de economische schade waarschijnlijk hoger is dan de kosten van de bestrijding, mist dan ook onderbouwing".
  In de **economische paragraaf** wordt **géén concrete schade** voor fruittelers gekwantificeerd, en ook de imkerijschade blijft op het niveau van kwalitatieve zorg, niet van kwantitatieve raming.
  Hoofdstuk 4.1 en 4.2 beschrijven de "huidige praktijk" en "resultaten" van nestopsporing en -verwijdering, maar **zonder structurele kostencijfers per nest of per jaar**. In de samenvatting en in de beleidsconclusies (hoofdstuk 5) komt de kern neer op dat "geld besteed aan de bestrijding van de Aziatische hoornaar weggegooid is.". EIS gebruikt het argument "bestrijding is niet kosteneffectief", maar onderbouwt dat niet met een volwaardige kosten-batenanalyse. De bestrijdingskosten worden niet kwantitatief afgezet tegen schade voor imkers, fruittelers en ecosysteemdiensten.
  EIS negeert internationale schadecijfers. Voorbeelden:
  - Frankrijk: € 30,8 miljoen/jaar
  - Spanje: € 35–45 miljoen/jaar (schatting op basis van peer-reviewed data)
  - Italië: € 20–30 miljoen/jaar
  - Portugal: >10.000 nesten/jaar → miljoenen aan bestrijdingskosten

  EIS 3.2 Biodiversiteit: "Samenvattend kan gesteld worden dat de prooikeuze van hoornaars, met uitzondering van honingbijen, vooral als 'nuttig' gekwalificeerd kan worden. Predatie door hoornaars vormt **geen bedreiging voor de biodiversiteit.".**
  EIS onderschat biodiversiteitsschade. EIS focust op honingbijen, maar:
  - 33–50% van het dieet bestaat uit wilde bestuivers
  - EU-JRC toont ecosysteemverstoring
  - predatie beïnvloedt voedselketens (vogels, vleermuizen, insecten)
- "**De Aziatische hoornaar is niet agressief en zal alleen steken bij directe verstoring van het nest.**" (EIS-advies, sectie over gedrag en risico's). En "Het risico voor de volksgezondheid is

Ludenbos 15, 1358EL Almere
Email: 5.1.2e outlook.com
T 5.1.2e
KvK 52898024

beperkt.".
EIS vermeldt in de verantwoording en literatuurlijst: Franse ecologische studies uit 2006–2014. Maar EIS verwijst echter nergens naar:

- recente Franse incidentdata
- Spaanse of Portugese gezondheidsrapportages
- Italiaanse STOPVESPA-incidenten
- EU-risicobeoordelingen over volksgezondheid
- medische casusstudies over anafylaxie

Onvermeld blijven de 3 doden in Spanje (oktober 2025), Frankrijk: *Sinds de introductie zijn er tientallen dodelijke slachtoffers geregistreerd*, Italië: *Toename van ernstige anafylactische reacties in regio's als Ligurië en Toscane* en Portugal: *incidenten met landbouwers schering en inslag*.

EIS negeert de officiële EU-waarschuwingen over de Aziatische hoornaar.

- EU-verordening 1143/2014 – Invasive Alien Species (IAS)
  - De Aziatische hoornaar is opgenomen als IAS van Uniezorg. Dit betekent dat de EU formeel erkent dat de soort:
    - schadelijk is voor biodiversiteit,
    - economische schade veroorzaakt,
    - risico's voor de volksgezondheid met zich meebrengt, en
    - dat lidstaten verplicht zijn tot preventie, monitoring en bestrijding.

  Dit wordt bevestigd in het officiële antwoord van de Europese Commissie op een parlementaire vraag.
- EU-risicobeoordeling (GB-NNRA) – Eurostat / circabc. De officiële EU-risicobeoordeling noemt de volgende risico's:
  - Predatie op honingbijen én wilde bestuivers (hommelsoorten, zweefvliegen).
  - Negatieve impact op bestuivingsdiensten, met gevolgen voor fruit- en gewasproductie.
  - Risico's voor recreatie en volksgezondheid door agressief nestverdedigingsgedrag.
  - Hoge kans op verdere verspreiding in Noord-Europa, inclusief Nederland.

  Deze beoordeling is een formeel EU-document en wordt gebruikt voor beleidsbeslissingen.
- EU JRC Technical Report (2019) – Impact op Ecosysteemdiensten. Het Joint Research Centre (wetenschappelijke dienst van de Europese Commissie) publiceerde een volledig case-study rapport over *Vespa velutina*.
  Belangrijkste conclusies:
  - De soort veroorzaakt substantiële schade aan bestuivingsdiensten.
  - Dit leidt tot economische verliezen in landbouw en fruitteelt.
  - De hoornaar verstoort ecosystemen op landschapsniveau.
  - De impact neemt toe naarmate de soort zich noordwaarts uitbreidt.
- EASIN / Europese Commissie – Species Factsheet (2023 update). Beschrijft *Vespa velutina* als high impact invasive species:
  - Meldt snelle verspreiding en grote druk op bestuivers
  - Waarschuwt voor economische schade in bijenteelt en landbouw
  - Geeft aan dat risico's in Noord-Europa toenemen
- EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organization). Relevantie:
  - EPPO noemt *Vespa velutina* een ernstige bedreiging voor bestuivers
  - PRA's tonen dat verspreiding naar Noord-Europa waarschijnlijk is

Ludenbos 15, 1358EL Almere
Email: 5.1.2e outlook.com
T 5.1.2e
KvK 52898024

  - Bevestigt hoge nestdichtheden en grote impact op honingbijen
  - Adviseert vroegtijdige detectie en empirisch beleid
- EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organization), EPPO Alert List & Pest Risk Analysis (PRA). Relevantie:
  - EPPO noemt *Vespa velutina* een ernstige bedreiging voor bestuivers
  - PRA's tonen dat verspreiding naar Noord-Europa waarschijnlijk is
  - Bevestigt hoge nestdichtheden en grote impact op honingbijen
  - Adviseert vroegtijdige detectie en empirisch beleid
- EFSA (European Food Safety Authority) – Scientific Opinion (2020–2023). Hoewel EFSA vooral voedselveiligheid beoordeelt, heeft het meerdere rapporten waarin *Vespa velutina* wordt genoemd in relatie tot:
  - Risico's voor bestuivers
  - Impact op landbouwproductie
  - Noodzaak van evidence based monitoring
- Europese LIFE projecten (LIFE STOP Vespa, LIFE Invasaqua, LIFE Asap). Deze projecten zijn door de EU gefinancierd en leveren peer reviewed rapporten. Relevantie:
  - Documenteren snelle verspreiding in Frankrijk, Spanje, Portugal, Italië
  - Beschrijven grote economische schade aan bijenteelt
  - Tonen dat nestdichtheden exponentieel stijgen zonder interventie
  - Adviseren empirisch onderbouwde bestrijdingsstrategieën
- Europese Academische Publicaties (Nature, Biological Invasions, NeoBiota). Voorbeelden:
  - Monceau et al. (2014–2020)
    - Documenteren massale predatie op honingbijen
    - Kwantificeren economische schade in Frankrijk
  - Rome et al. (2015–2022)
    - Beschrijven verspreidingsmodellen die laten zien dat Nederland kwetsbaar is
  - Robinet et al. (2017–2023)
    - Voorspellen noordwaartse expansie richting Benelux en Duitsland

Inzet vallen *Vespa velutina*

6. Inzet vallen voor monitoring

De kritiek van EIS is dat de vallen niet selectief zijn, klopt. Echter:

- Lioy et al. (2020) – Italië & Frankrijk. Peer reviewed studie over selectiviteit van vallen.
  Wat deze studie zegt:
  Vallen hebben bijvangst, maar Vespa velutina veroorzaakt zoveel predatie op bestuivers dat geen bestrijding ecologisch nog schadelijker is.
  De auteurs pleiten voor verbeterde vallen, niet voor stoppen met vangen.
- European and Mediterranean Plant Protection Organization - EPPO Pest Risk Analysis & Guidelines:
  EPPO adviseert terughoudendheid met vallen omdat ze niet-selectief zijn.
  EPPO benadrukt dat vallen geen bewezen effect hebben op populatiereductie op landschapsniveau.
  EPPO adviseert:
  - Vallen niet als enige methode gebruiken
  - Maar wel inzetten in monitoring en rond haarden
  - Omdat *Vespa velutina* zonder ingrijpen grote schade veroorzaakt aan bestuivers

Ludenbos 15, 1358EL Almere
Email: 5.1.2e outlook.com
T 5.1.2e
KvK 52898024

EPPO erkent het dilemma en kiest voor gerichte bestrijding.

- LIFE projecten (EU gefinancierd) – veldrapporten uit Frankrijk, Spanje en Portugal:
  Vallen worden alleen aanbevolen voor lokale monitoring, niet voor bestrijding.
- Spaanse LIFE projecten (LIFE STOP Vespa, LIFE Invasaqua).
  Deze projecten hebben duizenden vallen getest. Conclusies:
  - Vallen zijn niet volledig selectief, maar gerichte inzet (bijvoorbeeld rond nesten of in monitoringzones) verlaagt de populatie significant.
  - Niet ingrijpen leidt tot explosieve groei en grote schade aan bestuivers.

De EU-projecten benadrukken dat vallen schadelijk kunnen zijn, maar geen bestrijding is veel schadelijker.

7. Verbeterde opsporingsmethoden verlagen de kosten van bestrijding

De afgelopen jaren zijn de opsporingsmethoden voor *Vespa velutina* sterk geëvolueerd. Waar de bestrijding vroeger afhankelijk was van tijdrovende visuele inspecties en meldingen van burgers, beschikt men tegenwoordig over snellere, nauwkeurigere en kostenefficiënte technieken. Deze vooruitgang heeft geleid tot lagere bestrijdingskosten, snellere interventies en hogere efficiëntie in het veld.

- **Radar en telemetrietechnieken**
  In Frankrijk, Spanje en Italië worden steeds vaker mini zenders op gevangen werksters geplaatst. Deze methode:
  - leidt binnen 10–45 minuten naar het nest
  - voorkomt langdurige zoekacties
  - maakt het mogelijk om meerdere nesten per dag te lokaliseren
  - verlaagt personeelskosten aanzienlijk

  Studies van INRAE tonen aan dat telemetrie de kostprijs per gevonden nest met 40–60% verlaagt.
- **Gerichte monitoring in plaats van massale vallen**
  Dankzij betere kennis van:
  - vliegpatronen
  - landschapsgebruik
  - seizoensdynamiek

  worden vallen nu gericht ingezet (bijvoorbeeld rond hotspots of vermoedelijke nestlocaties), in plaats van massaal verspreid. Redenen:
  - vermindert bijvangst
  - verlaagt materiaalkosten
  - verhoogt de kans dat een gevangen werkster naar een nest leidt

  LIFE STOP Vespa rapporteert dat gerichte monitoring tot 70% minder vallen vereist voor dezelfde detectiegraad.
- **AI analyse van meldingen en beelden**
  In meerdere EU landen worden meldingen via apps en foto herkenning automatisch geanalyseerd. Dit:
  - filtert foutieve meldingen
  - versnelt de respons
  - voorkomt onnodige ritten

  In Spanje leidde dit tot een 30% reductie in operationele kosten.

Ludenbos 15, 1358EL Almere
Email: 5.1.2e outlook.com
T 5.1.2e
KvK 52898024

802765 0239

- **Verbeterde nestdetectie door drones**
  Drones met warmtecamera's worden steeds vaker ingezet om nesten in:
  - hoge bomen
  - stedelijke structuren
  - moeilijk bereikbare terreinen

  te lokaliseren. Drones vervangen dure klimteams en verkorten de zoektijd drastisch.

Snellere interventie = lagere kosten
Hoe eerder een nest wordt gevonden:
- hoe kleiner het nest
- hoe minder materiaal nodig is
- hoe minder risico's voor uitvoerders
- hoe lager de kosten van verwijdering

In Frankrijk is de gemiddelde kostprijs per nest meer dan gehalveerd sinds de introductie van telemetrie en drones.

Conclusie
De combinatie van telemetrie (zenderen), drones, gerichte monitoring, AI-analyse en verbeterde meldsystemen heeft de opsporing van *Vespa velutina* in Europa aanzienlijk efficiënter gemaakt. Hierdoor:
- worden nesten sneller gevonden
- daalt de werkdruk voor bestrijdingsteams
- neemt de kostprijs per nest sterk af
- wordt de totale bestrijding economisch haalbaarder

Deze technologische vooruitgang maakt het mogelijk om de soort effectiever en goedkoper te beheersen dan in de beginjaren van de invasie.

Europese bronnen die telemetrie bevestigen:
- FR INRAE (Frankrijk): Telemetrie is de meest efficiënte methode voor nestdetectie.
- ES LIFE STOP Vespa: Radio tracking reduces search time and operational costs significantly.
- IT Università di Torino: Radio telemetry allows rapid nest localisation even in complex landscapes.

Bestrijding van nesten met drones
De inzet van drones heeft de bestrijding van *Vespa velutina* de afgelopen jaren aanzienlijk veranderd. Waar vroeger hoogwerkers, klimteams of risicovolle boomklimtechnieken nodig waren, kunnen nesten nu snel, veilig en kostenefficiënt worden bereikt met gespecialiseerde drones. Deze methode wordt inmiddels toegepast in Frankrijk, Spanje, Italië en steeds vaker in Noord-Europa.

Drones bieden drie grote voordelen:
- Veiligheid:
  - Geen klimmers meer nodig in hoge bomen
  - Geen risico's voor bestrijdingsteams
  - Minder kans op incidenten met agressieve nesten
  - Minder kans op incidenten met agressieve nesten
- Bereikbaarheid;

Ludenbos 15, 1358EL Almere
Email: 5.1.2e outlook.com
T 5.1.2e
KvK 52898024

Drones bereiken nesten op 20–40 meter hoogte
Ook geschikt voor nesten in:
  - smalle stedelijke straten
  - bosranden
  - ontoegankelijke terreinen
- Kostenbesparing:
  - Geen hoogwerker nodig (besparing: €500–€1.500 per inzet)
  - Minder personeel
  - Snellere interventie → lagere totale kosten

8. Natuurlijke vijanden

Vogels
Europese soorten die *Vespa velutina* eten
- Europese bijeneter (*Merops apiaster*). Meest gedocumenteerde predator. Eet zowel werksters als koninginnen. Sterk effect lokaal, maar **niet populatie remmend op landschapsniveau**. Bronnen: Spanje, Portugal, Frankrijk (MNHN, INRAE)
- Koolmees & pimpelmees. Eten soms larven uit verlaten nesten. **Geen effect op populatie**
- Spechten. Openen verlaten nesten, eten larven/poppen. **Geen effect op actieve kolonies**

Zoogdieren
- Das. Documentatie uit Frankrijk: graaft soms nesten uit. **Alleen bij grondnesten, zeldzaam**
- Vossen. Eten gevallen larven/poppen. **Geen effect op populatie**

Parasitoïden en parasieten
- *Conops vesicularis* (parasitaire vlieg). Parasitiseert volwassen wespen. Gedocumenteerd in Frankrijk en Italië. Infectiegraad laag (<5%). **Geen populatiecontrole**
- *Sarcophaga spp*. (vleesvliegen). Eten larven in verlaten nesten. **Geen effect op actieve kolonies**
- *Pheromermis vesparum* (nematode). Parasitiseert wespenlarven. Bekend van *Vespa crabro*. In *Vespa velutina* slechts incidenteel gevonden. **Te lage infectiegraad om relevant te zijn**

Predatoren
- Europese hoornaar (*Vespa crabro*). Valt *Vespa velutina* aan. Vooral bij voedselconcurrentie. Kan individuele werksters doden. **Geen effect op kolonies of populatiegroei**
- Papierwespen (*Polistes spp*.). Eten larven uit verlaten nesten. **Geen effect op populatie**

Micro-organismen
- Schimmels en bacteriën. *Beauveria bassiana* (entomopathogene schimmel). In laboratorium effectief. In veldsituaties **onvoldoende verspreiding**
- *Serratia marcescens* (bacterie). Veroorzaakt ziekte in larven. Geen veldimpact

Wat zeggen Europese bronnen over effectiviteit?
- INRAE (Frankrijk): “Natural enemies of *Vespa velutina* exist but none are capable of regulating populations.”
- MNHN (Muséum National d’Histoire Naturelle): “Predation by birds and mammals is observed but remains ecologically negligible.”

Ludenbos 15, 1358EL Almere
Email: 5.1.2e outlook.com
T 5.1.2e
KvK 52898024

802765 0239

- LIFE STOP Vespa (EU project): "No natural enemy currently exerts sufficient pressure to slow population expansion."
- JRC – Europese Commissie: "The species lacks effective natural control in Europe, contributing to its invasive success."

Waarom natuurlijke vijanden de populatie niet remmen

- *Vespa velutina* heeft grote kolonies (tot 15.000 individuen).
- Predatie richt zich op individuele werksters, niet op koninginnen.
- Parasitoïden hebben te lage infectiegraad.
- De soort heeft geen co evolutie met Europese vijanden.
- De reproductie is exponentieel (duizenden werksters per nest en tientallen tot honderden nieuwe koninginnen).

9. Conclusies

Het is van het grootste belang om de Aziatische hoornaars serieus te nemen in Nederland. Nederland is een zeer dichtbevolkt land en het risico om in contact te komen met de Aziastische hoornaar is daardoor zeer groot. EIS stelt in zijn advies dat de Aziatische hoornaar niet agressief is richting mensen, alleen steekt bij directe nestverstoring en dus het risico voor volksgezondheid "beperkt" is. De feiten tonen het tegendeel aan. Het voeren van beleid op de foute aanname dat de Aziatische hoornaar niet agressief is richting mensen is risicovol.

Ook relevant de mogelijke aansprakelijkheid van overheden voor risico's van de Aziatische hoornaar aan de hand van het Kelderluik-arrest (HR 1965).
Toegepast op *Vespa velutina* ontstaat een duidelijk juridisch kader waaruit volgt dat overheden wél degelijk een zorgplicht hebben en dat het huidige minimalistische beleid (zoals gebaseerd op EIS) juridisch kwetsbaar is.
Het Kelderluik-arrest geeft vier criteria om te bepalen of iemand aansprakelijk is voor gevaarzettend gedrag of nalaten. Bij overheden gaat het om de publiekrechtelijke zorgplicht én de onrechtmatige daad (art. 6:162 BW).
Criterium 1: Hoe waarschijnlijk is onoplettendheid van burgers ("dan had je maar beter moeten opletten")?
De onoplettendheid is zeer waarschijnlijk en niet verwijtbaar. Burgers;

- herkennen nesten vaak niet (hoog in bomen, in hagen, in schuren)
- weten niet dat de soort gevaarlijker is dan een gewone wesp
- verstoren nesten onbewust tijdens tuinieren, wandelen, snoeien
- worden niet structureel geïnformeerd door overheid of gemeenten

De overheid weet dat burgers dit risico niet zelfstandig kunnen inschatten.
Criterium 2: Hoe groot is de kans op een ongeval?
De kans is reëel en neemt toe. Feiten:

- in Frankrijk, Spanje, Italië en Portugal vallen jaarlijks doden
- Vlaanderen heeft >6.400 nesten en stijgende incidenten
- Nederland had in 2023 al >500 nesten
- meerdere steken kunnen levensgevaarlijk zijn
- imkers, hoveniers, wandelaars en kinderen lopen verhoogd risico

De kans op letsel is niet theoretisch maar concreet.
Criterium 3: Hoe ernstig kunnen de gevolgen zijn?

Ludenbos 15, 1358EL Almere
Email: 5.1.2e outlook.com
T 5.1.2e
KvK 52898024

Ernstig tot dodelijk. Medisch risico:

- anafylaxie (levensbedreigend)
- toxische reacties bij meerdere steken
- risico op valincidenten bij paniekreacties
- risico voor hulpdiensten bij nestverwijdering

Internationale cijfers tonen:

- tientallen doden in Frankrijk
- meerdere doden in Spanje en Italië
- dagelijkse medische interventies in Portugal

De gevolgen zijn zwaar en voorzienbaar.

Criterium 4: Hoe bezwaarlijk is het om veiligheidsmaatregelen te nemen?

Niet bezwaarlijk. Maatregelen zijn:

- publieksvoorlichting (website, folders, meldpunten)
- landelijke coördinatie van bestrijding
- nestverwijdering
- monitoring en snelle respons (zoals EU verplicht)
- samenwerking met imkers en gemeenten

Kosten zijn beperkt vergeleken met:

- medische kosten
- schade aan biodiversiteit
- bestuivingsverlies

Maatregelen zijn betrekkelijk eenvoudig, uitvoerbaar en wegen ruimschoots op tegen de schade.

Inzet van vallen is nuttig voor de monitoring. Neveneffect: bijvangsten (niet selectief). Schade van de *Vespa velutina* is echter groter dan het negatieve effect van monitoring.

Moderne technologieën voor opsporing en bestrijding zijn effectief en kosten efficiënt.

Natuurlijke vijanden zijn onvoldoende tot niet in staat de populatie terug te dringen.

10. Tot 5.1.2e

Ik zie weer dezelfde fouten maken zoals destijds met de eikenprocessierupsen, namelijk de historische onderschatting van de eikenprocessierups:

- Vroege signalen werden genegeerd of geminimaliseerd
- In de jaren '90 en vroege jaren 2000 werd de soort gezien als "beperkt risico".
- Gemeenten kregen het advies dat bestrijding "niet nodig" was.
- Waarschuwingen van ecologen en terreinbeheerders werden niet serieus genomen.

En recent, waar "deskundigen" op basis van aannames stelden dat de eikenprocessierupsen de bomen niet verlieten en zich niet konden ingraven. Onderzoek heeft aangetoond dat de eikenprocessierupsen in staat zijn om in verlengde diapauze te gaan en jaren in rusttoestand gaan en wachten op betere tijden. Wederom het onderschatten van de risico's.

Laat men niet te zelfde fouten maken. Provincie Overijssel handelt proactief op basis van feiten en niet op basis van aannames.

Ludenbos 15, 1358EL Almere
Email: 5.1.2e outlook.com
T 5.1.2e
KvK 52898024

11. Een nog grotere hoornaar is onderweg

*De **Vespa soror*** is de grootste hoornaarsoort ter wereld na de bekende Japanse reuzenhoornaar (*Vespa mandarinia*). Ze staat bekend om haar enorme omvang en agressieve jachttechnieken. In Europa is de Vespa soror inmiddels aangetroffen in Spanje.

Fysieke kenmerken

- **Formaat**: Koninginnen kunnen tot **4,6 cm** lang worden; werksters zijn meestal tussen de 2,5 en 3,5 cm.
- **Kleur**: Ze hebben een opvallend donkerbruin tot zwart lichaam met een **feloranje-geel gezicht** en een oranje achterlijf met donkere banden.
- **Kaken**: Ze bezitten extreem krachtige kaken (mandibels) die bedoeld zijn om prooien te onthoofden en pantsers van andere insecten te kraken.

Nieuwe Invasieve Dreiging: *Vespa soror* in Spanje

- **Locatie:** Voor het eerst aangetroffen in de gemeente **Siero (provincie Asturië)**, in Noord-Spanje.
- **Vondsten:** Er zijn in totaal vier exemplaren (werksters) gevangen in vallen die eigenlijk bedoeld waren voor de Aziatische hoornaar (*V. velutina*).
    - **Maart 2022:** Eerste twee exemplaren gevonden.
    - **Oktober 2023:** Nogmaals twee exemplaren op dezelfde locatie gevonden.
- **Status:** Wetenschappers van de Universiteit van Oviedo publiceerden de officiële bevestiging eind 2024. Hoewel er nog geen nest is gevonden, duiden de vangsten in verschillende jaren op een mogelijke lokale vestiging.

12. Informatief

Economic costs of the invasive Yellow-legged hornet on honey bees - ScienceDirect
Children as frontline detectors: School-based programs can enhance early monitoring of Vespa velutina
Vespa velutina news - Scientific research on the invasive Vespa velutina Asian hornet
Drie doden in twee weken door Aziatische hoornaars zorgen voor onrust in Galicië | SpanjeVandaag
Vespa velutina news - Scientific research on the invasive Vespa velutina Asian hornet
EPPO Global Database
Nieuwe reuzenhoornaar in Europa, maar paniek is niet aan de orde | Natuurpunt

Ludenbos 15, 1358EL Almere
Email: 5.1.2e outlook.com
T 5.1.2e
KvK 52898024

Provincie Noord-Brabant

Concept landelijke webpagina Aziatische hoornaar

Home > onderwerpen > Aziatische hoornaar

Datum

1 april 2026

Erbij nog een kopje 'risico's fruitteelt' hier krege een statenvraag over, maar deze vraag leeft denk bij agrariers. Wat ik hierover vindt is dat er voora geen aanwijzingen zijn, ook niet uit Belgie, dat d fruitteelt schade heeft van de AZH

5.1.2e 5.1.2e

04/08/2026 10:52

Aziatische hoornaar

Deelonderwerpen		
Herkenning en leefwijze	Risico's imkerij	Veel gestelde vragen?
Risico's volksgezondheid	Wat kunt u zelf doen	
Risico's biodiversiteit	Informatie voor gemeentes	

Kernboodschap

De Aziatische hoornaar komt steeds vaker voor in Nederland en zorgt voor overlast. Dat brengt ook veel vragen en zorgen met zich mee.
Er komen elk jaar heel snel veel nieuwe nesten bij. De soort is daardoor niet meer uit te roeien. We moeten leren omgaan met de Aziatische hoornaar.
Om u zo goed mogelijk te informeren leest u op deze website wat de Aziatische hoornaar is, welke risico's er zijn en wat u zelf kunt doen. Ook leggen we uit wie waarvoor verantwoordelijk is en waar u terecht kunt met uw melding. Je vindt hier antwoord op de meest gestelde vragen en verwijzingen naar andere betrouwbare websites voor meer informatie.

Wat is de Aziatische hoornaar?

De Aziatische hoornaar (ook wel geelpoothoornaar genoemd) is een insect. Deze hoornaar komt van nature niet in Nederland voor en zorgt voor overlast. De Aziatische hoornaar kan ook schadelijk zijn voor honingbijen, hommelsoorten en andere (bestuivende) insecten. We noemen de Aziatische hoornaar daarom ook een invasieve exoot.

Waar komt de Aziatische hoornaar vandaan?

De Aziatische hoornaar komt uit zuidoost Azië en komt sinds 2004 in Europa voor. Waarschijnlijk is de soort per ongeluk via handel naar Europa gekomen. Vanuit Frankrijk heeft de Aziatische hoornaar zich verspreid naar andere landen zoals Portugal, Spanje, Italië, België en Duitsland en ook Nederland.

Verspreiding in Nederland

De Aziatische hoornaar komt inmiddels in heel Nederland voor, maar leeft vooralsnog vooral in het midden en zuiden van Nederland
In 2017 kwam de Aziatische hoornaar Nederland binnen via Vlaanderen. De eerste waarneming was in de provincie Zeeland. Daarna breidt de soort zich snel uit. Het aantal nesten groeit en de hoornaar komt in steeds meer gebieden voor. Tot en met 2023 werden vooral nesten gevonden in Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. In 2024 en 2025 zien we ook een sterke toename in de andere provincies.

Snelle verspreiding

De Aziatische hoornaar kan zich snel verspreiden. Dat komt doordat één nest veel nieuwe koninginnen maakt. Gemiddeld gaat het om ongeveer 250 koninginnen per nest. Een klein deel daarvan overleeft de winter en start in het voorjaar een nieuw nest. Daarnaast heeft de Aziatische hoornaar nog weinig natuurlijke vijanden. Daardoor kan de soort zich ~~snel~~ makkelijk uitbreiden naar nieuwe gebieden.

Willen we ook nog iets kwijt over het aantal koninginnen dat nodig is voor één succesvol nest Vanuit de imkerij wordt namelijk gesuggereerd d nagenoeg elk van de 250 uitgevlogen koninginne een nieuw nest leidt, maar de werkelijkheid ligt a

5.1.2e
04/08/2026 09:49

Wat doet de overheid?

Provincies en gemeentes maken beleid over de aanpak van de Aziatische hoornaar op basis van wetenschappelijke kennis. Zij kijken daarbij naar de mogelijke risico's van de Aziatische hoornaar. De risico's die nu bekend zijn, nemen we serieus. Tegelijk is de Aziatische hoornaar nog een nieuwe soort in Nederland. We zien daarom dat er nog veel vragen en zorgen zijn over de gevolgen van deze soort. Deze vragen en zorgen brengen we in kaart en onderzoeken we. Levert dat nieuwe inzichten op? Dan passen we de aanpak aan.

En ervaringen vanuit andere Europese landen?

5.1.2e
04/08/2026 09:50

Herkenning en leefwijze

Kernboodschap

De Aziatische hoornaar is een sociale wesp die in groepen leeft. Hij is groter dan een gewone wesp en kleiner dan de Europese hoornaar. Door het jaar heen bouwt de Aziatische hoornaar verschillende nesten. Ook is het belangrijk om te weten dat de Aziatische hoornaar defensief is. Dat betekent dat hij steekt om zichzelf of zijn nest te verdedigen, vooral als u te dichtbij het nest komt. Op deze pagina leest u meer over de herkenning en leefwijze van de Aziatische hoornaar.

Herkenning

De Aziatische hoornaar is vooral zwart met een opvallende gele band op het achterlijf. De poten zijn zwart met een geel uiteinde. Daarnaast heeft de Aziatische hoornaar een zwarte kop met een geel gezicht. Werksters worden tussen de 1,7 en 2,5 cm groot, de koningin wordt ongeveer 3 cm groot.

De inheemse Europese hoornaar is groter dan de Aziatische hoornaar en heeft veel meer geel op haar achterlijf. Het borststuk en kop van de Europese hoornaar zijn roodbruin.

Meer informatie over de herkenning van de Aziatische hoornaar vind je op PM.

Aziatische hoornaar

Europese hoornaar

Leefwijze

De Aziatische hoornaar is net zoals de Europese hoornaar en limonadewespen een sociale wesp. Een volk (ook wel kolonie genoemd) hoornaars bestaat uit één koningin en honderden werksters. Een volk kan aan het eind van het seizoen uitgroeien tot wel 2.000 tot 3.000 hoornaars, inclusief jonge koninginnen en mannetjes. De koningin legt als enige van het volk eitjes. De werksters verzorgen het nest en de larven.

[voedsel]

Aziatische hoornaars voeden hun larven met insecten. Het zijn opportunistische jagers die prooien vangen die veel voorkomen en makkelijk te vangen zijn. De Aziatische hoornaar heeft daarom een voorkeur voor honingbijen, andere sociale wespen (zoals limonadewespen) en vliegen. De werksters zelf leven van nectar van bloemen van bijvoorbeeld klimop.
De Aziatische hoornaar heeft in Nederland nog geen natuurlijke vijanden. In zuid Europese landen lijkt de wespendief de soort te hebben ontdekt als nieuwe voedselbron.

Ik kan me voorstellen dat dit "te veel' info is, ma
vind het belangrijk om het niet te veel in te korte
is dit de basis van ons verhaal: het is geen
monsterwesp, maar een dier dat z'n ding doet. Da
moeten we mee leren omgaan. Deze info is ook n
niet overzichtelijk op één website te vinden, dus
om het hier compact te bundelen
5.1.2e
04/01/2026 17:01

Ik ben het met je eens en vind de balans tussen c
en detail prima.
5.1.2e
04/08/2026 09:52

Hoeveel wespen in nest duitse/gewone wesp of
Europese hoornaar?
5.1.2e
04/01/2026 17:06

Gewone wesp tot wel 10.000 en Duitse iets mind
langkopwespen hebben beduidend kleinere neste
enkele honderden werksters. Europese hoornaar
volgens mij tussen de 500-700 werksters, dus vee
minder dan de geelpoot.
5.1.2e
04/08/2026 10:01

Misschien nog ergens het nu van wespen en hoor
noemen? Het zijn namelijk uitstekende bestruide
andere overlastgevende soorten zoals vliegen en
wespen.
5.1.2e
04/08/2026 10:33

Check of dit klopt. Dacht dat de insecten uitsluite
voor larven waren
5.1.2e
04/01/2026 15:40

In basis wel, maar volgens mij zijn ze als imago
volledig vega. Inderdaad goed om na te checken
lijkt me teveel diepgang voor de website.
5.1.2e
04/08/2026 09:56

Ik ben van mening dat we het vooral moeten hebl
van schimmels, bacteriën en andere parasieten. W
we dat ook noemen?
5.1.2e
04/08/2026 09:54

[levenscyclus]

De levenscyclus van Aziatische hoornaars begint met de koningin die na de winter ontwaakt. Zij bouwt een nieuw nest en legt de eerste eitjes. Als deze eitjes uitkomen worden ze verzorgt door de koningin totdat deze larven zich verpoppen tot werksters. De werksters nemen de verzorging van de larven over en breiden het nest uit. Het volk groeit gedurende het seizoen en produceert vanaf de nazomer nieuwe koninginnen en mannetjes. Rond oktober en november verlaten de nieuwe koninginnen het nest om een schuilplaats te zoeken voor de winter. Na 15 november zijn de meeste nesten zo goed als leeg: de werksters sterven en de jonge koninginnen overwinteren buiten het nest. Slechts 1 tot 10 procent van de bevruchte koninginnen overleeft de winter én hiervan zal slechts een klein deel daadwerkelijk erin slagen om een nieuw nest te stichtten.

Top! Goede nuance.

5.1.2e

04/08/2026 10:01

[nesten]

De Aziatische hoornaar maakt in de loop van het jaar verschillende nesten, afhankelijk van de fase van de kolonie:

Voorjaarsnesten (klein, vaak laag bij de grond)

In maart-april bouwt de koningin een embryonest. Dit is vaak niet groter dan een pingpongbal en hangt op beschutte plekken zoals in een schuurtje, vogelhuisje, spouwmuur, onder een dakrand of in een heg.

In mei-juni groeit dit nest uit met werksters tot een primair nest. Het nest is nog steeds relatief klein en bolvormig.

Zomernesten (groot, vaak hoog in de boom):

In juli bouwen de werksters een secundair nest (het tweede nest), ook wel het zomernest genoemd. Dit nest is veel groter (tot wel 70 cm), hangt meestal hoog in bomen en heeft een vliegopening aan de zijkant. Het nest is gemaakt van papierachtig materiaal en valt vaak pas op als de bladeren beginnen te vallen.

Meer informatie over de leefwijze en de nesten van de Aziatische hoornaar vindt u hier

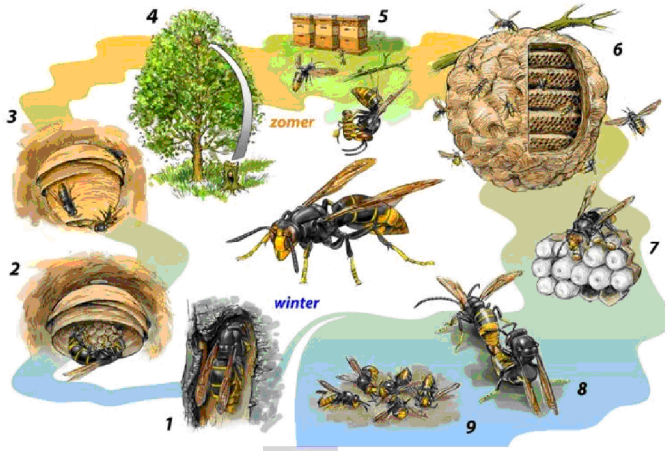

Levenscyclus van de Aziatische hoornaar

Check of afbeelding gebruikt mag worden (illustr
EIS/ 5.1.2e

5.1.2e

04/01/2026 15:36

Willen we ook nog verwijzen naar de NBV of de taskforce?

5.1.2e
04/08/2026 10:03

Aziatische hoornaar | Agentschap voor Natuur en hier staat ook een kopje in over effecten op de landbouw

5.1.2e
04/08/2026 10:58

Relevante bronnen

Site	Eigenaar	opmerking
Herkenning Aziatische hoornaar - kenniscentruminsecten.nl	EIS kenniscentrum insecten	Inclusief vergelijking met gelijkende soorten
EIS2024-06_ZeegersBuesink_2024_Aziatische_Hoornaar.pdf	EIS kenniscentrum insecten	
Aziatische hoornaar / geelpoothoornaar (Vespa velutina nigrithorax): alle info	Wespenstichting	
https://www.natuurpunt.be/soorten/insecten-ongewerveld/aziatische-hoornaar	Natuurpunt	Vlaamse website, met filmpje over herkenning
Aziatische hoornaar | Invasieve Exoten	Kennisnetwerp invasieve exoten	Inclusief filmpje over herkenning

Risico's volksgezondheid

Kernboodschap

De steek van de Aziatische hoornaar doet pijn, maar voor de meeste mensen is een steek niet gevaarlijk. De risico's zijn vergelijkbaar met die van andere wespen en hoornaars. Voor mensen met een allergie voor wespengif kan een steek wel gevaarlijk zijn. Dan is altijd medische hulp nodig. Bij een allergische reactie of andere acute situatie belt u 112.
Uw gemeente of provincie bekijkt per nest of er een risico is voor de veiligheid van mensen.

Op deze pagina vindt u meer informatie over het gedrag van de Aziatische hoornaar en de risico's voor de volksgezondheid en veiligheid voor mensen.

Gedrag van de Aziatische hoornaar

De Aziatische Hoornaar is een defensief insect. Dat betekent dat hij alleen aanvalt als hij zich bedreigd voelt.

De Aziatische hoornaar komt niet af op zoet eten of drinken. Dat is anders dan bij veel andere wespen, zoals de limonadewesp. Als u de Aziatische hoornaar met rust laat, dan laat hij u ook met rust.
Dit geldt ook voor nesten. Nesten die niet worden verstoord, bijvoorbeeld hoog in een boom, zijn meestal niet gevaarlijk. Wordt het nest wel verstoord dan verdedigen de hoornaars hun nest fel. Dat doen zij net als andere wespensoorten. Blijf daarom altijd op afstand van een nest (minimaal 5 meter). Controleer ook eerst uw heg of boom voordat u gaat snoeien.

Steek van de Aziatische hoornaar

Een steek van de Aziatische hoornaar doet pijn. De steek is niet gevaarlijker dan die van een gewone wesp. Een steek kan wel gevaarlijk zijn als u allergisch bent voor wespen of bijen. Bel in dat geval 112. Ook bij een steek in de hals of mond is het verstandig om direct een arts te bellen.

Meer informatie over wat u kunt doen bij een wespensteek vindt u op de website van het Rode Kruis [link toevoegen]

Meerdere steken en extra risico

Het risico voor de mens wordt groter bij meerdere steken tegelijk. Dit kan gebeuren als Aziatische hoornaars hun nest verdedigen. Bij meerdere steken komt er meer gif in het lichaam. Dat kan gevaarlijk zijn. De Aziatische hoornaar kan ook gif in de ogen spuiten. Dit kan oogletsel veroorzaken.

Bekijk hier wat u kunt doen om het risico op gevaarlijke situaties en steekincidenten te verkleinen

Relevante bronnen en Q&A

PM

Ik denk dat we ook iets moeten zeggen over het g
bij herhaaldelijk steken. Dat is namelijk wel relev
aannemelijk bij defensief gedrag nabij nesten.
5.1.2e
04/08/2026 10:04

Het risico zit met name in het onbewust en onver
verstoren.
5.1.2e
04/08/2026 10:06

arts of 112?
5.1.2e
01/01/1900

Jullie hebben overal aan gedacht. Goed bezig!
5.1.2e
04/08/2026 10:07

Link naar deelonderwerp wat kunt u zelf doen
5.1.2e
04/01/2026 16:54

Risico's biodiversiteit

Aziatische hoornaars jagen op insecten, maar huidige impact lijkt mee te vallen

- Kunnen lokaal een ongewenste extra drukfactor vormen
- Landscape of fear

Ik zou zeker benoemen dat het een potentieel risi
zijn, maar ook nuanceren door te noemen dat er v
biodiversiteit grotere problemen/oorzaken zijn.

5.1.2e
04/08/2026 10:08

Wat kunt zelf doen?

Kernboodschap

De Aziatische hoornaar komt steeds vaker voor in Nederland. De soort kan niet meer worden uitgeroeid. We moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Gemeenten en provincies maken daarom bewuste keuzes. Zij kijken per situatie wat nodig en mogelijk is. Niet elk nest wordt automatisch weggehaald door de overheid. Dat is ook niet altijd nodig, want niet elk nest vormt een gevaar.

Ziet u een Aziatische hoornaar of een nest? Dan kunt u zelf helpen om overlast of onveilige situaties te voorkomen. Verwijder een nest nooit zelf. Schakel altijd een professionele bestrijder in.

Melden van nesten

Ziet u een nest van de Aziatische hoornaar? Meld dit dan. Hoe u een nest meldt, verschilt per gemeente of provincie. Dat komt doordat meerdere overheden betrokken zijn bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. In sommige provincies worden nesten door de provincie bestreden. In de andere provincies hebben gemeenten een grotere rol.

Link naar "herkenning en leefwijze"

5.1.2e 04/02/2026 15:38

Na uw melding wordt bekeken:

- Of het om de Aziatische hoornaar gaat
- Of het nest een risico vormt voor de veiligheid van mensen
- Of het nest wordt verwijderd.

Ook dit hangt van de verantwoordelijkheid af. Vo gemeenten zeker waar maar als provincie beoord ook de impact op biodiversiteit (N2000).

5.1.2e 04/08/2026 10:11

Provincies en gemeentes bepalen zelf welke nesten ze wel en niet weghalen, maar maken daarbij altijd een afweging van de risico's. Als u melding maakt, kijken provincies of gemeentes of het inderdaad om de Aziatische hoornaar gaat en of het nest verwijderd moet worden. Losse hoornaars hoeft u niet te melden bij de overheid.

Meld uitsluitend nesten! Een Aziatische hoornaar tuin of openbare ruimte ...

5.1.2e 04/08/2026 10:14

Wilt u weten wat de aanpak binnen uw provincie is? Klik op onderstaande kaart op uw provincie om naar de provinciale website te worden doorgestuurd

<Kaart invoegen waar je op de provincie kunt klikken en vanuit daar naar de provinciale pagina wordt gestuurd met meer uitleg.>

Voorkom overlast of gevaarlijke situaties

Niet elk nest is gevaarlijk. Het is vooral belangrijk om nesten niet te verstoren. Blijf daarom uit de buurt van een nest (minimaal 5 meter) en zorg dat het nest niet verstoord kant worden door spelende kinderen of huisdieren.

We moeten de willekeur aan afstanden wel zien t ondervangen of met een* extra toelichten. Eventu ook afhankelijk van het seizoen.

5.1.2e 04/08/2026 10:15

Gaat u uw boom of heg snoeien of uw schuur opruimen? Lijk dan van te voren goed of er misschien een nest in uw haag, boom of schuur zit. Stel de werkzaamheden uit als er een nest in de heg of boom zit.

Aziatische hoornaars die in de tuin op zoek zijn naar voedsel zorgen over het algemeen niet voor overlast omdat ze niet worden aangetrokken door zoete drankjes en ons eten. Als u wel overlast ervaart van de Aziatische hoornaar in uw tuin, dan kunt u verschillende maatregelen treffen om de overlast te verminderen. Deze vuistregels gelden ook voor andere wespensoorten.

- Blijf rustig en sla niet naar de hoornaars

M.u.v. rottend fruit en/of alcohol.

5.1.2e 04/08/2026 10:16

- Zet zoet en drinken afgedekt weg
- Ruim rottend (val)fruit, etensresten en afval snel op
- Richt een buffetje in met fruit in een rustige 5 12e van de tuin. Hiermee leidt u de hoornaars en andere wespen naar een plek waar ze niet voor overlast zorgen

Bestrijding van de Aziatische hoornaar

Omdat hoornaars (en andere wespen) hun nest verdedigen is het~~Het is~~ gevaarlijk om zelf het nest van de Aziatische hoornaar te bestrijden. Schakel daarom altijd een professionele bestrijder in als u een nest wilt laten verwijderen. Let er daarbij op dat de bestrijder zonder gif werkt. Het gebruik van gif buitenshuis is bij wet verboden en gevaarlijk voor mens, (huis)dier en milieu. Nesten kunnen gifvrij worden bestreden met speciale stofzuigersystemen die Aziatische hoornaars in en rondom het nest opzuigen. Het nest zelf wordt in een bak geplaatst en ingevroren.

Sommige nesten worden door de overheid weggehaald. Neem daarom eerst contact op met uw gemeente of provincie als u een nest wilt laten bestrijden.

Meer informatie over de bestrijding van de Aziatische hoornaar vindt u hier

Imkerij en de Aziatische hoornaar

Kernboodschap
De betrokkenheid vanuit de imkerij is groot en wordt gewaardeerd. Imkers vormen een belangrijke schakel bij de signalering en opsporing van de Aziatische hoornaar. De overheid werkt daarom waar mogelijk samen met imkers en maakt op verschillende niveaus afspraken.

Vertegenwoordigers vanuit de imkerij zijn zowel op landelijk, provinciaal én lokaal niveau betrokken bij de aanpak van de Aziatische hoornaar. De Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV) is namens de imkerverenigingen het centrale aanspreekpunt voor overheden bij de aanpak van de Aziatische hoornaar.

Impact op imkerij
De Aziatische hoornaar vormt een bedreiging voor honingbijen. Voor de Aziatische hoornaar zijn honingbijen een aantrekkelijke prooi en Aziatische hoornaars vliegen dan ook vaak bij bijenkasten om op honingbijen te jagen. De hoeveelheid honingbijen die worden gevangen hangt af van verschillende factoren zoals het aantal bijenkasten op één locatie, ~~en~~ de hoeveelheid hoornaarnesten in de omgeving en het aanbod van alternatieve prooien.
De aanwezigheid van de Aziatische hoornaar zorgt ook voor stress bij het bijenvolk. Hierdoor treedt foerageerverlamming op: honingbijen durven de bijenkast niet meer uit om nectar te halen waardoor het volk verzwakt de winter in gaat.

Misschien met mooie actiefoto?
5.1.2e
04/01/2026 16:40

Het is belangrijk om op te merken dat de Aziatische hoornaar niet de enige bedreiging is voor honingbijen (en andere insecten). Het gebruik van (landbouw)gif, ziektes en parasieten, verdroging en het afnemen van geschikt leefgebied zorgen er ook voor dat bijenvolken verzwakken. De Aziatische hoornaar is daarmee weliswaar een zichtbare, maar zeker niet de enige bedreiging voor honingbijen.

Uitstekende nuance!
5.1.2e
04/08/2026 10:29

Kastbescherming
De Aziatische hoornaar kan niet meer worden uitgeroeid en we moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Dit vraagt om aanpassingen in de imkerij. Zo zijn er verschillende methodes om honingbijen te beschermen tegen de Aziatische hoornaar. Zo zijn er constructies op de markt die aan of rondom de bijenkast kunnen worden geplaatst waardoor honingbijen veiliger in en uit de kast kunnen vliegen. Hierdoor ervaren ze minder stress door de Aziatische hoornaar.

Zie voor meer informatie website NBV

Informatie voor gemeentes

Kernboodschap

Het is niet langer mogelijk om de Aziatische hoornaar uit te roeien en we moeten leren leven met de Aziatische hoornaar. Hierdoor veranderd de manier waarop overheden omgaan met deze soort. Verschillende provincies bouwen de bestrijding van de Aziatische hoornaar af en beperken zich tot hun verantwoordelijkheden ten aanzien van biodiversiteit. Tegelijkertijd zijn gemeentes vanuit hun taken ten aanzien van openbare orde en veiligheid genoodzaakt om keuzes te maken over de manier waarop zij met nesten omgaan die niet langer door de provincie worden bestreden.

Het Rijk en provincies streven naar het geven duidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden. Daarbij ondersteunen provincies gemeentes om de aanpak van de Aziatische hoornaar zo goed mogelijk te organiseren. Dit doen we onder andere door het inrichten van een speciale kennispagina waarin praktische informatie voor gemeentes wordt gedeeld.

Dit is de pagina waar bv de info bladen van Limb kunnen worden gedeeld. We moeten nog besprek waar deze pagina het beste kan komen. Bv via stadswerk?
5 1 2e 2e
04/02/2026 14:08

Rollen en verantwoordelijkheden

De aanpak van invasieve exoten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en gebeurd op basis van verschillende belangen en wettelijke kaders. Hierdoor kan de rolverdeling tussen overheden of andere belanghebbenden soms onduidelijk zijn. Dit zien we ook bij de Aziatische hoornaar.

De provincies bestrijden invasieve exoten als onderdeel van hun wettelijke natuurtaken. Één van deze taken is het nemen van uitroeiings- of beheersmaatregelen tegen invasieve exoten van de Europese Unielijst. De Europese unielijst maakt deel uit van de Europese exotenverordening die is gericht op de bescherming van de biodiversiteit.
Unielijstsoorten die nog in de vestigingsfase zitten (soorten die nog weinig voorkomen) worden actief door de provincie bestreden terwijl wijdverspreide soorten, zoals de Aziatische hoornaar worden beheerst. Provincies bepalen zelf hoe ze een wijdverspreide soort beheersen en maken hiervoor een kosten- en baten afweging. Zo kiezen veel zuidelijke provincies ervoor om de actieve bestrijding af te bouwen en zich uitsluitend te richten op nesten die een gevaar vormen voor de biodiversiteit. Noordelijke provincies kiezen nog voor het internsief bestrijden van nesten omdat de aantallen in het noorden veel lager zijn.

Gemeentes hebben geen formele taak op grond van de Europese exotenverordening, maar staan wel aan de lat voor openbare orde en veiligheid. Sommige nesten van de Aziatische hoornaar brengen risico's met zich mee voor de volksgezondheid en zijn daarom een punt van aandacht voor gemeentes. De aanpak van de Aziatische hoornaar is voor gemeentes is geen nieuwe wettelijke taak, maar wel een nieuwe plaagsoort waarvoor een aanpak moet worden opgesteld en middelen moeten worden gereserveerd. De Aziatische hoornaar moet gezien worden als soort die voor overlast kan zorgen, net zoals bijvoorbeeld limonadewespen.

Verslag bijeenkomst geelpoothoornaar 10 juni 2026

Aanwezig

- Provincie Noord-Holland
- Gemeenten Dijk en Waard, Ouder-Amstel, Amsterdam, Haarlemmermeer, Den Helder, Wormerland en Oostzaan, Buch, DUO+, Landsmeer, Alkmaar, Bloemendaal, SED-gemeenten, Velsen, Huizen, Aalsmeer, Edam-Volendam,
- Zoekteam Noord-Holland
- De Nederlandse Bijenhouders vereniging

Presentatie provincie

Aan het begin van de presentatie wordt de vraag aan alle aanwezigen gesteld: **wat wil je uit deze bijeenkomst halen?**

Gemeenten geven aan behoefte te hebben aan duidelijkheid rond het beleid van de provincie en over rollen en taakverdeling. Ook is er vraag naar meer samenwerking tussen gemeenten en provincie.

De provincie geeft een presentatie over het beleid, de presentatie is als bijlage met dit verslag meegestuurd. De provincie baseert haar beleid op wetenschappelijke inzichten en advies van Kenniscentrum EIS en andere deskundigen. Er zijn geen grote aanwijzingen dat de effecten van de geelpoothoornaar groot zijn. Toch zijn er zorgen dat de bestrijding door provincie wordt afgebouwd, omdat de effecten groter zouden kunnen worden als het aantal geelpoothoornaars toeneemt en er nog onzekerheden zijn wat de effecten precies zijn. Provincie licht toe dat er ook is gekeken naar ervaringen in zuidelijke provincies, intensieve bestrijding is daar niet zinvol gebleken.

Ook wordt besproken waarom de verantwoordelijkheid voor bestrijding voor een deel over wordt geheveld naar gemeenten, aangezien provincies in beginsel verantwoordelijk zijn voor invasieve exoten. Sinds 2021 is er sprake van een beheersopgave, wat inhoudt dat eliminatie niet meer haalbaar is en andere partijen zoals gemeenten ook verantwoordelijkheden krijgen. Het beheersen van de geelpoothoornaar is geen nieuwe wettelijke taak dus in die zin is er geen verplichting voor gemeenten om te bestrijden. Gemeenten hebben echter wel een verantwoordelijkheid voor de volksgezondheid waardoor ze zich wel moeten verhouden tot de geelpoothoornaar (*toevoeging achteraf: het ligt niet vastgelegd in de wet dat gemeenten ook verantwoordelijk zijn voor exoten. De juridische basis ligt in de algemene zorgplicht en eigen verantwoordelijkheden van gemeenten voor taken zoals openbare ruimte en volksgezondheid*).

De prioritering die sinds dit jaar wordt gehanteerd roept vragen op. Om de biodiversiteit te beschermen zou er niet alleen in Natura 2000-gebieden moeten worden bestreden maar ook in NNN-gebieden. Ook is het onduidelijk hoe er aan inwoners en/of gemeenten wordt

teruggekoppeld als een nest niet wordt bestreden. Terugkoppeling via waarneming.nl is niet goed mogelijk. Ook wordt er gebruik gemaakt van verschillende platformen waardoor het overzicht kwijtraakt. De provincie of het Rijk zouden dit moeten coördineren en een centraal meldpunt moeten maken. Provincie noemt dat er in de toekomst op een vergelijkbare manier zou kunnen worden gehandeld als met andere wespen. In dat geval zou er gehandeld worden als er via de meldpunten van gemeenten een melding van overlast binnen komt.

Na de presentatie worden er nog een aantal vragen gesteld aan de gemeenten:

De meeste gemeenten zijn aan het oriënteren hoe ze met de geelpoothoornaar om moeten gaan of reageren (ad hoc) op meldingen en vragen. Een aantal gemeenten bestrijdt actief nesten van de geelpoothoornaar.

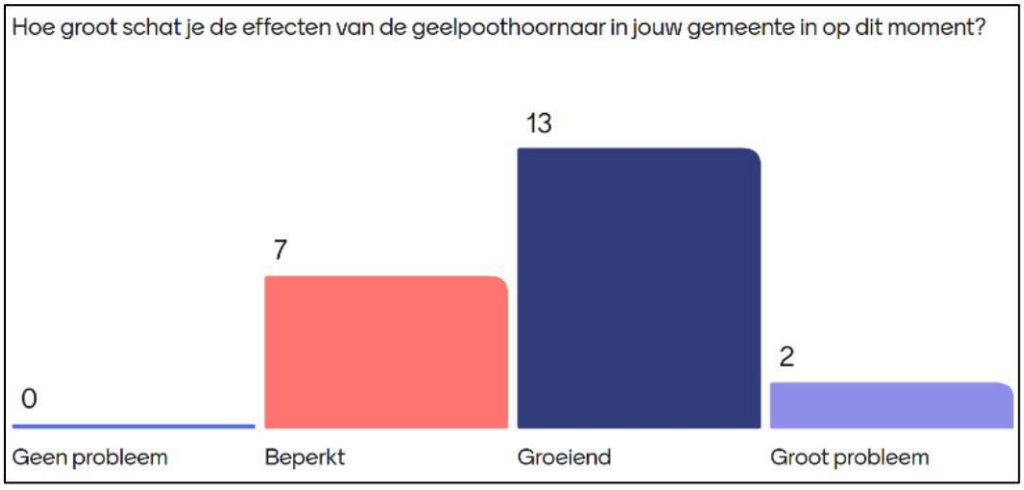

De meeste gemeenten ervaren de geelpoothoornaar als een groeiend probleem omdat er steeds meer nesten zijn.

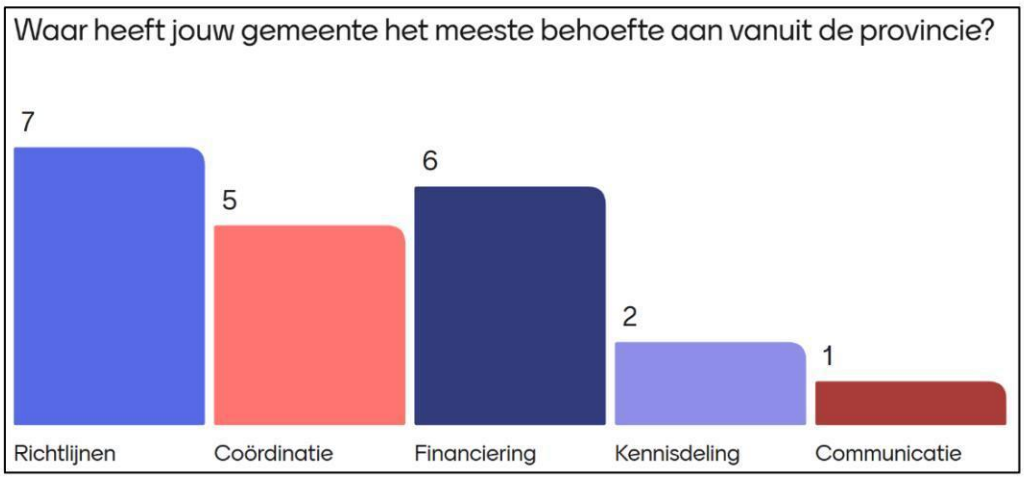

Gemeenten geven aan dat er het meest behoefte is aan richtlijnen, coördinatie en financiering. Het zou helpen als de provincie een advies kan geven over hoe gemeenten om moeten gaan met de geelpoothoornaar. De provincie zou de aanpak moeten coördineren.

Presentatie bestrijder

De bestrijders die sinds dit jaar in opdracht van de provincie hoornaar nesten verwijderen geven een presentatie over hun werk en visie op de geelpoothoornaar, de presentatie is als bijlage met

dit verslag meegestuurd. Er wordt gevraagd of we met de geelpoothoornaar iets vergelijkbaars gaan zien als met Amerikaanse rivierkreeften. De geelpoothoornaar lijkt een voorkeur te hebben voor menselijke structuren, mensen kunnen daarom onbedoeld in contact komen met een nest, dit vormt een risico. Ook wordt toegelicht dat de dichtheid van het aantal hoornaar nesten nog niet op het niveau is als in zuidelijke provincies/landen wordt gezien. Het is dus mogelijk dat het aantal nesten nog veel meer gaat toenemen, al is het nog onzeker in hoeverre de situaties te vergelijken zijn. Ook wordt geschetst dat de economische schade hoger kan worden door schade aan rijp fruit, verlies van bijenvolken, lagere landbouwopbrengst door verminderde bestuiving en gezondheidskosten.

In Frankrijk heeft men al langer te maken met de geelpoothoornaar, daarom zouden we van de Franse aanpak kunnen leren. Er is vorig jaar een wet aangenomen die regelt dat de nationale overheid meer regie op de bestrijding neemt en compensatie biedt aan imkers. Dit zou een indicatie kunnen zijn dat de effecten groter zijn dan gedacht. Door de aanpak te decentraliseren is er een risico dat het overzicht kwijtraakt, en ook kunnen er onduidelijkheden ontstaan als er nesten precies op de grens van gemeenten vallen. Ook wordt benadrukt dat er bij imkers/vrijwilligers veel kennis en bereidheid is om te helpen, dit zou de provincie meer kunnen ondersteunen.

14:45 – 15:30 Interactief gedeelte: input van gemeenten

In het interactieve gedeelte van de bijeenkomst zijn gemeenten in vier groepen verdeeld en is over een aantal thema's in relatie tot de aanpak van de geelpoothoornaar gesproken. Hieronder volgt een samenvatting per thema.

Thema 1: Rolverdeling en verantwoordelijkheden

Er bestaat discussie over het neerleggen van (delen van) bestrijding bij gemeenten, gemeenten zien een beperkte rol voor zichzelf in de bestrijding van nesten. Beargumenteerd wordt dat een centrale aanpak op provinciaal (of liefst landelijk) niveau efficiënter is en dat het niet werkt als lokale overheden zelf het wiel gaan uitvinden. Aan de andere kant gaat een beheersopgave uit van een gedeelde verantwoordelijkheid op basis van verantwoordelijkheden en taken en zijn gemeenten verantwoordelijk voor de volksgezondheid en openbare ruimte. Hoe dit precies vorm krijgt moeten gemeenten en provincie over doorpraten.

Van de provincie wordt verwacht dat ze een centraal meldpunt opzetten, bestrijding coördineren en ook aan gemeenten terugkoppelen als er niet wordt ingegrepen. Ook zou het helpen als de provincie richtlijnen of advies zou opstellen voor gemeenten over hoe ze met de geelpoothoornaar om moeten gaan. Provincie moet ook communicatie coördineren/afstemmen. Daarnaast zou provincie ook overzicht moeten houden op kennis en te signaleren als het beleid moet worden bijgesteld. Imkers, vrijwilligers en inwoners kunnen helpen door te monitoren (melden van nesten).

Thema 2: Samenwerken en kennisdeling

Van de provincie wordt verwacht dat zij een coördinerende rol pakt. Er zou een centraal meldpunt moeten komen waarbij er direct contact tussen melders en bestrijders tot stand komt, Rijk en provincie zouden hier eigenaar van moeten zijn. Provincie kan helpen bij het communiceren naar bewoners en groenwerkers.

Om beter samen te werken liggen er kansen om bestaande platforms beter te benutten (bijvoorbeeld voor eikenprocessierups of iepenziekte) en te leren van de aanpak van andere invasieve exoten. Provincie kan ook kennis en ervaringen delen, ook vanuit andere provincies.

Thema 3: Communicatie

Er wordt aangegeven dat er meer over de geelpoothoornaar gecommuniceerd zou moeten worden, bij voorkeur via een landelijk protocol. Gemeenten zien voor zichzelf vooral een rol in de communicatie naar inwoners. Ook kunnen gemeenten ervaringen uit de praktijk delen richting provincie/Rijk. Daarnaast zouden groenwerkers goed geïnformeerd moeten worden, provincie zou hiervoor een cursus moeten organiseren.

Vervolg

Er is behoefte aan samenwerking en duidelijke afspraken over rolverdeling. Er wordt verwacht dat de provincie dit coördineert. De provincie gaat kijken hoe dit kan worden georganiseerd en of er een advies/visie kan worden gemaakt over hoe de beheersing van de geelpoothoornaar eruit kan zien (eventueel in samenwerking met andere provincies).

Het wordt als nuttig gezien om komend jaar een vervolgbijeenkomst te organiseren. Suggesties/onderwerpen voor een volgende bijeenkomst zijn:

a) Praktijkvoorbeelden bespreken.
b) Spreken over financiering.
c) Iemand van het Rijk erbij betrekken, meer duidelijkheid vanuit landelijke werkgroep plaagdierbeheersing.
d) Van tevoren concrete acties opstellen: wat gaan we daadwerkelijk regelen.
e) Vanuit provincie aangeven wat de rol van de provincie kan zijn en wat er mogelijk is.
f) Er moet meer tijd ingepland worden, nu was de tijdsdruk te groot.

Provincie Noord-Brabant

Concept landelijke webpagina Aziatische hoornaar

Home > onderwerpen > Aziatische hoornaar

Datum

30 juni 2026

Geelpoothoornaar (Aziatische hoornaar)

Deelonderwerpen		
Herkenning en leefwijze Risico's volksgezondheid Risico's biodiversiteit	Wat kunt u zelf doen? Bestrijding	Imkerij en de geelpoothoornaar

Kernboodschap

De geelpoothoornaar (eerder bekend als Aziatische hoornaar) komt steeds vaker voor in Nederland en zorgt voor overlast. Dat brengt ook veel vragen en zorgen met zich mee.
Er komen elk jaar nieuwe nesten bij. De soort is daardoor niet meer uit te roeien. We moeten leren leven met de geelpoothoornaar in Nederland.
Op deze pagina's leest u wat de geelpoothoornaar is, welke risico's er zijn en wat u zelf kunt doen. Ook leggen we uit wie waarvoor verantwoordelijk is en waar u terecht kunt met uw melding.

Wat is de Aziatische hoornaar?

De geelpoothoornaar (eerder bekend als Aziatische hoornaar) is een insect. Deze wespensoort leeft van oorsprong in zuidoost Azië en komt sinds 2004 ook in Europa voor. De geelpoothoornaar zorgt voor overlast en kan ook schadelijk zijn voor honingbijen en andere (bestuivende) insecten. We noemen de geelpoothoornaar daarom een invasieve exoot.

Snelle verspreiding

In 2017 is de geelpoothoornaar voor het eerst in Nederland waargenomen in de provincie Zeeland. De geelpoothoornaar komt inmiddels in heel Nederland voor. Deze wespensoort leeft vooral in het midden en zuiden van Nederland en de verspreiding neemt ook in het noorden toe.

Erbij nog een kopje 'risico's fruitteelt' hier krege een statenvraag over, maar deze vraag leeft denk bij agrariers. Wat ik hierover vindt is dat er voora geen aanwijzingen zijn, ook niet uit Belgie, dat d fruitteelt schade heeft van de AZH

5.1.2e
04/08/2026 10:52
Resolved

Hier staat nog iets over schade bij druiventelers i zuidelijke landen. Indirecte schade door jagen op bestuivers is verwaarloosbaar met als toelichting timing verschilt, bestuivers vooral actief in het v de geelpoothoornaar heeft hoogste impact in naja

5.1.2e 5.1.2e
04/09/2026 09:21
Resolved

We hanteren geelpoothoornaar ipv Aziatische ho Per tegel wel nog "(Aziatische hoornaar)" benoe

5.1.2e
06/24/2026 09:25
Resolved

Consequent doorvoeren in de tekst

5.1.2e
06/25/2026 13:20
Resolved

ACTIE 5.1.2e MAKEN

5.1.2e
06/24/2026 09:49
Resolved

Ik zie dat EIS al over is naar Geelpoothoornaar a naam: Geelpoothoornaar - kenniscentruminsecte We zitten nu in een overgangsfase van de ene na naar de andere, misschien toch aansluiten bij EIS Naturalis naamgeving?

5.1.2e 5.1.2e
04/09/2026 09:18
Resolved

Een reden om mee te gaan in de nieuwe naam is misschien de verwarring met de Aziatische reuzenhoornaar (vespa mandarinia) die nog wel e de media opduikt als 'horrorinsect'

5.1.2e 5.1.2e
04/09/2026 09:29
Resolved

5.1.2e vraagt; wat is hier gebeurd? Klopt nie verderop. Hommelsoorten weglaten.

5.1.2e
07/01/2026 15:25
Resolved

Deze snelle verspreiding komt doordat geelpoothoornaar weinig natuurlijke vijanden heeft in Europa. Ook worden nesten vaak over het hoofd gezien. Daardoor kan de soort zich makkelijk uitbreiden naar nieuwe gebieden.

Intern gebruik

Herkenning en leefwijze

Kernboodschap
De geelpoothoornaar (eerder bekend als Aziatische hoornaar) is een sociale wesp die in groepen leeft. Ze is groter dan een gewone wesp en kleiner dan de Europese hoornaar. Door het jaar heen bouwt de geelpoothoornaar verschillende nesten. Ook is het belangrijk om te weten dat de geelpoothoornaar niet zomaar steekt. Geelpoothoornaars steken alleen om zichzelf of hun nest te verdedigen, vooral als u te dichtbij het nest komt. Op deze pagina leest u meer over de herkenning en leefwijze van deze soort.

Herkenning
De geelpoothoornaar is vooral 5.1.2e met een opvallende gele band op het achterlijf. De poten zijn 5.1.2e met een geel uiteinde, vandaar de naam geelpoothoornaar. Daarnaast heeft de geelpoothoornaar een zwarte kop met een geel gezicht.

De geelpoothoornaar wordt soms verward met de Europese hoornaar, die van nature in Nederland voorkomt. De Europese hoornaar is groter dan de geelpoothoornaar. Daarnaast heeft de Europese hoornaar veel meer geel op haar achterlijf en zijn het borststuk en kop van de Europese hoornaar roodbruin.

Geelpoothoornaar

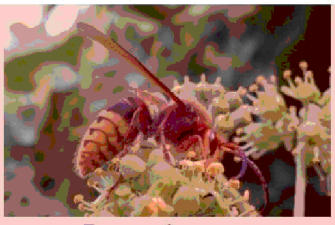
Europese hoornaar

Leefwijze
De geelpoothoornaar is net zoals de Europese hoornaar en limonadewespen een sociale wesp. Een hoornaarsvolk bestaat uit één koningin en honderden werksters. De koningin legt als enige van het volk eitjes. De werksters verzorgen het nest en de larven.

De geelpoothoornaar maakt in de loop van het jaar verschillende nesten. Wanneer het eerste nest te klein wordt, verhuist het volk naar een groter nest. Vanaf de nazomer produceert de koningin nieuwe koninginnen en mannetjes. In het najaar verlaten de nieuwe koninginnen en mannetjes het nest om te paren. De nieuwe koninginnen zoeken daarna een schuilplaats voor de winter. Slechts 1 tot 10 procent van de bevruchte koninginnen overleeft de winter én hiervan zal slechts een klein deel daadwerkelijk erin slagen om een nieuw nest te stichtten.

nesten
Nesten van de geelpoothoornaar lijken op de nesten van inheemse wespensoorten die juist een nuttige functie vervullen in het ecosysteem. Het is daarom belangrijk om te weten hoe je het nest van een geelpoothoornaar herkent.

Voorjaarsnesten (klein, vaak laag bij de g[illegible]d)
In maart-april bouwt de koningin een nest. Dit is vaak niet groter dan een pingpongbal en hangt op beschutte plekken zoals in een schuurtje, vogelhuisje, spouwmuur, onder een dakrand of in een

Actie 5.1.2e afstemming of Naturalis of wespenstichting complete ecologie beschrijft
5.1.2e
06/24/2026 09:51

5.1.2e past deze tegel aan
Herkenning houden
Verschil nesten houden
5.1.2e
06/24/2026 09:55
Resolved

De hele biologie lijkt me achtergrondinformatie; achteren plaatsen en inkorten
5.1.2e
04/08/2026 10:05
Resolved

Hier plaatje van NVWA opnemen waar de soorte een rijtje staan.
5.1.2e
07/01/2026 15:26

Wat moet de lezer hiermee? Moet men zich hier zorgen over maken? Neen, de boodschap is dat d een inheemse soort is die hier hoort en zelfs
5.1.2e
04/08/2026 10:06
Resolved

Of filmpje over de herkenning?
5.1.2e
06/29/2026 09:46

PS: beide foto's zijn door mij gemaakt en mogen uiteraard voor de website worden gebruikt 😉
5.1.2e
06/29/2026 09:46

Allen eens met opnemen link naar filmpje
5.1.2e
07/01/2026 15:29

Ik kan me voorstellen dat dit "te veel' info is, ma ik vind het belangrijk om het niet te veel in te korten. M.i. is dit de basis van ons verhaal: het is
5.1.2e
04/01/2026 17:01
Resolved

Interessant en nuttig, maar naar achteren verplaatsen. Mensen willen toch vooral antwoord hebben op hun vragen/zorgen?
5.1.2e
04/08/2026 10:07
Resolved

Ik ben het met je eens en vind de balans tussen c en detail prima.
5.1.2e
04/08/2026 09:52
Resolved

Top! Goede nuance.
5.1.2e
04/08/2026 10:01
Resolved

Intern gebruik

heg. In mei-juni groeit dit beginnende nest uit tot een primair nest. Het nest is nog steeds relatief klein en bolvormig.

Zomernesten (groot, vaak hoog in de boom):
In juli bouwen de werksters een secundair nest (het tweede nest), ook wel het zomernest genoemd. Dit nest is veel groter (tot wel 70 cm), hangt meestal hoog in bomen en heeft een vliegopening aan de zijkant. Ze zijn vanaf de grond vaak lastig te zien.

Meer informatie over de herkenning van de geelpoothoornaar en haar nesten vind je op de website van de wespenstichting. Verwijder **nooit** zelf een nest van de geelpoothoornaar. Laat een professional beoordelen of het om een nest van de geelpoothoornaar gaat. Meer informatie over het veilig bestrijden van de nesten vind je hier.

Beschrijving meteen koppelen aan wat mensen k
doen: laten verwijderen door bestrijder (of verwijzing/link naar andere pagina); chemische middelen zijn hiervoor niet nodig, dit kan een deskundige handmatig of mechanisch doen. Let u alleen direct rond het huis mogen biociden/midde worden gebruikt. Een nest dat met chemische mi is behandeld dient altijd verwijderd te worden.
5.1.2e
04/08/2026 10:13
Resolved

Hier komt een aparte tegel voor
5.1.2e
06/29/2026 09:48
Resolved

link naar tegel "bestrijding'
5.1.2e
06/29/2026 10:09

Intern gebruik

Risico's volksgezondheid

Kernboodschap

De steek van de geelpoothoornaar (eerder bekend als Aziatische hoornaar) doet pijn, maar voor de meeste mensen is een steek niet gevaarlijk. De risico's zijn vergelijkbaar met die van andere wespen en hoornaars in Nederland. Een steek van de geelpoothoornaar is alleen gevaarlijk als je allergisch bent of als u meerdere keren wordt gestoken. Dan is altijd medische hulp nodig. Bel altijd 112 bij een allergische reactie of andere acute situatie.

Op deze pagina vindt u meer informatie over het gedrag van de geelpoothoornaar en de risico's voor de volksgezondheid en veiligheid voor mensen.

Gedrag van de geelpoothoornaar

Veel mensen zijn bang voor wespen (zoals hoornaars) en andere stekende insecten. Voor mensen is de geelpoothoornaar niet gevaarlijker dan een limonadewesp of Europese hoornaar. Net als veel andere wespensoorten steken geelpoothoornaars alleen uit zelfbescherming als ze zich bedreigd voelen. Als u de geelpoothoornaar met rust laat, laat ze u ook met rust. In tegenstelling tot limonadewespen hebben geelpoothoornaars geen interesse in zoet eten of drinken en zoeken ze mensen niet op.

Dit geldt ook voor nesten. Nesten die niet worden verstoord, bijvoorbeeld hoog in een boom, zijn meestal niet gevaarlijk. Wordt het nest wel verstoord dan verdedigen de geelpoothoornaars hun nest fel. Dat doen zij net als andere wespensoorten. Blijf daarom altijd op afstand van een hoornaarnest (minimaal 5 meter).

Steek van de geelpoothoornaar

Een steek van de geelpoothoornaar is pijnlijk, maar alleen gevaarlijk als je allergisch bent. Dit is vergelijkbaar met de steek van andere wespensoorten. Het risico voor de mens is groter wanneer de persoon meerdere keren wordt gestoken. Bij meerdere steken komt er meer gif in het lichaam. Dat kan gevaarlijk zijn. Dit kan gebeuren wanneer geelpoothoornaars hun nest verdedigen.

Het Nationaal Vergiftingen Informatie Centrum (NVIC) adviseert zorgverleners en artsen over steken van hoornaars, wespen en bijen. Bij niet-allergische volwassenen wordt observatie geadviseerd vanaf circa 12 hoornaarsteken. Bij (kleine) kinderen wordt observatie geadviseerd vanaf 5 steken.

Bel altijd direct 112 in de volgende gevallen:

- Als je in heel korte tijd meerdere keren achter elkaar gestoken bent
- Bij een steek in de mond, tong of keel
- Bij een allergische reactie

Meer informatie over wat u kunt doen bij een wespensteek vindt u op de website van het Rode Kruis.

Overige gezondheidsrisico's

De geelpoothoornaar kan een bijtende vloeistof richting de ogen spuiten bij verdediging van het nest. De effecten zijn meestal lokaal en tijdelijk, zoals branderige pijn, roodheid en tijdelijk wazig zicht. Ernstige of blijvende oogschade is zeldzaam.

Deze tegel pakt 5.1.2e op
5.1.2c
06/24/2026 10:00
Resolved

Belangrijk in deze tegel:
vergelijk met inheemse soorten als we dit kunnen
vergelijking (hoeveel erger is het?)
5.1.2e
06/24/2026 10:03
Resolved

Let op dat de kernboodschap een samenvatting is
niet te veel dubbelingen met onderstaande tekst)
5.1.2e
06/24/2026 10:01
Resolved

Ik denk dat we ook iets moeten zeggen over het g
bij herhaaldelijk steken. Dat is namelijk wel relev
aannemelijk bij defensief gedrag nabij nesten.
5.1.2e
04/08/2026 10:04
Resolved

Er is vorig jaar overleg geweest met het ministeri
van VWS, I&W en LVVN (om te bepalen of er
gezamenlijke actie nodig was) 5.1.2e en
5.1.2e weten daar meer van. 5.1.2e
van VWS liet toen weten dat het Nationaal
5.1.2e 5.1.2e
04/09/2026 09:38
Resolved

Ik zou allergie voor wespengif niet hier al
benoemen. Ik krijg ook signalen dat de
hoornaarsteek een allergie juist kan triggeren.
(mensen die in het verleden niet allergisch waren
maar bij de hoornaar wel een reactie kregen)
5.1.2e
06/30/2026 13:56
Resolved

Naar boven plaatsen!
5.1.2e
04/08/2026 10:18
Resolved

Later met de groep over 'tegels' gesproken en da
volgorde dan niet uitmaakt (is geen boek of folde
5.1.2c
04/08/2026 17:07
Resolved

Ook uit de mail van 5.1.2e (VWS): de
effecten zijn doorgaans lokaal en tijdelijk (zoals
branderige pij, roodheid en tijdelijk wazig zicht).
Ernstige of blijvende oogschade is zeldzaam en
vooral beschreven bij de Aziatische reuzenhoorn
5.1.2e 5.1.2e
04/09/2026 09:42
Resolved

Intern gebruik

Bekijk hier wat u kunt doen om het risico op gevaarlijke situaties en steekincidenten te verkleinen

Risico's biodiversiteit

De geelpoothoornaar (eerder bekend als Aziatische hoornaar) vormt een risico voor de biodiversiteit. De soort staat daarom op de Europese unielijst van zorgwekkende invasieve exoten.

De geelpoothoornaar eet andere insecten. De Aziatische hoornaar vangt doorgaans datgene dat het meest voorhanden is en eet vooral algemene soorten zoals honingbijen, vliegen en wespen. De geelpoothoornaar kan (lokaal) een extra bedreiging vormen voor kwetsbare soorten wilde bijen en zweefvliegen. Deze soorten hebben het vaak al zwaar door stikstofdepositie, klimaatverandering, het verdwijnen van de leefomgeving en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Link naar deelonderwerp wat kunt u zelf doen

5.1.2e
04/01/2026 16:54

Kort effecten benoemen en doorverwijzen

5.1.2e
06/24/2026 10:07
Resolved

5.1.2e pakt deze tegel op

5.1.2e
06/24/2026 10:08
Resolved

Niet verwijzen naar site NVWA. Die is verouder
zou geloof ik ook offline worden gehaald.

Is heb het liever over risico's. dat klinkt minder s
want er zijn nogal wat vraagtekens bij hoe schad
nu echt zijn.

5.1.2e
06/30/2026 14:16
Resolved

Allen mee eens. En verwijzing is niet naar gewo
webpagina van NVWA, maar naar de factsheet v
NVWA.

5.1.2e
07/01/2026 18:06
Resolved

Volgens mij is zou dit genoeg moeten zijn. Link
verwijst naar risicoanalyse NVWA. Vraag me w
dit een aparte tegel rechtvaardigt. Misschien
onderbrengen bij pagina 'Geelpoothoornaar/Azia
hoornaar', met een tussenkopje 'Schadelijk voor
biodiversiteit'? De toevoeging "(ook bekend
als Aziatische hoornaar)" kan in dat geval natuur
weg.

5.1.2e
06/24/2026 14:40

Hier ook naar de website van de wespenstichting
verwijzen. Daar lees ik o.a. dit:

Bedreiging voor de biodiversiteit?
De opkomst van de geelpoothoornaar wordt noga
aangegrepen om de afname van het aantal insecte
verklaren, en deze als bedreiging voor de biodive
af te schilderen. Echter, de belangrijkste oorzake
zijn de stikstofdeposi
klimaatverandering, het verdwijnen van
leefomgevingen van planten en dieren en het geb
van bestrijdingsmiddelen.

5.1.2e
06/29/2026 12:25

Eens met 5.1.2e om dit naar de introductiepagina
verplaatsen.

5.1.2e
06/30/2026 14:25

Intern gebruik

Wat kunt u zelf doen?

Kernboodschap
De geelpoothoornaar (eerder bekend als Aziatische hoornaar) is wijdverspreid in Nederland en gaat ook niet meer weg. Dit maakt dat we moeten leren leven met de geelpoothoornaar. Net zoals bij andere wespensoorten kunnen kleine aanpassingen al helpen om overlast of gevaarlijke situaties te voorkomen.

Voorkom overlast of gevaarlijke situaties met nesten
De geelpoothoornaar is niet agressief, maar verdedigt het nest wel fel als het verstoord wordt. Het is daarom vooral belangrijk om nesten niet te verstoren. Blijf daarom uit de buurt van een nest (minimaal 5 meter) en zorg dat het nest niet verstoord kan worden door spelende kinderen of huisdieren.

Denk er aan bij werkzaamheden aan bomen en struiken, zoals het snoeien van uw boom of heg. Maar ook als u uw schuur opruimt. Kijk dan van te voren goed of er geen nest zit. Stel de werkzaamheden uit als er een nest aanwezig is.

Voorkom overlast of gevaarlijke situaties met individuele hoornaars
Geelpoothoornaars die in de tuin op zoek zijn naar voedsel zorgen over het algemeen niet voor veel overlast. Ze worden niet aangetrokken door zoete drankjes en ons eten en hebben meer interesse in alcohol (in bijvoorbeeld overrijp fruit). Als u wel overlast ervaart van de geelpoothoornaar in uw tuin, dan kunt u onderstaande maatregelen treffen. Deze vuistregels gelden ook voor andere wespensoorten.

- Blijf rustig en sla niet naar de geelpoothoornaars
- Zet zoet en drinken afgedekt weg
- Ruim rottend (val)fruit, etensresten en afval snel op of verplaats dit naar een rustige veilige plek van de tuin om de insecten weg te lokken
-

Meer informatie over de bestrijding van de geelpoothoornaar vindt u hier

Deze tegel pakt 5.1.2e op
5.1.2e
06/24/2026 10:10
Resolved

Check op juiste strijfstijl
5.1.2e
06/24/2026 10:12
Resolved

Naar boven plaatsen
5.1.2e
04/08/2026 10:18
Resolved

Ik heb geen onderscheid tussen primaire of secundaire nesten gemaakt. Leek me ook niet nod
5.1.2e
06/24/2026 11:32
Resolved

We moeten de willekeur aan afstanden wel zien t ondervangen of met een* extra toelichten. Eventu
5.1.2e
04/08/2026 10:15
Resolved

Check met wespenstichting/naturalis welke afstar we wanneer moeten aanhouden.
5.1.2e
06/30/2026 14:29

Zal ik nog doen.
5.1.2e
07/01/2026 18:07

Hier of elders benoemen dat ook tijdens bestrijdi afstand houden en ramen en deuren dicht houden
5.1.2e
04/08/2026 10:22
Resolved

Link opnemen naar wespenstichting webpagina r advies.
5.1.2e
07/01/2026 17:05

Beter weglaten? De meeste mensen hebben geen grote tuin. Gemiddeld zal een tuin 5 tot 8 meter d
5.1.2e
04/08/2026 10:44
Resolved

Je lokt ze ook weg van de tuintafel, dus de vraag wat het grootste effect is?
5.1.2e
06/24/2026 11:35
Resolved

ik zou het laatste punt nog steeds weglaten.
5.1.2e
06/29/2026 14:11
Resolved

Ik wil hem er wel inhouden. We hebben het hier over nesten waar die 5 meter wel belangrijk is.
5.1.2e
06/30/2026 14:41
Resolved

Met werkgroep opgelost door punt 3 en 4 samen nemen.
5.1.2e
07/01/2026 18:08
Resolved

Intern gebruik

Bestrijding

Kernboodschap

Het is niet langer mogelijk om de geelpoothoornaar (eerder bekend als Aziatische hoornaar) uit te roeien en we moeten leren leven met de geelpoothoornaar. Dit betekent dat elke terreineigenaar (en dus ook elke bewoner) zelf verantwoordelijk is voor het wel of niet laten bestrijden van een nest. De bestrijding van de geelpoothoornaar kent risico's en dient aan professionele bestrijders overgelaten te worden.

Er zijn partijen die vanuit een bepaalde verantwoordelijkheid meer doen aan bestrijding. Bijvoorbeeld de provincie die voor de biodiversiteit de geelpoothoornaar bestrijdt in natuurgebieden. Of de gemeente die nesten bestrijdt voor een veilige en gezonde openbare buitenruimte.

Bestrijding van de geelpoothoornaar

Het is gevaarlijk om zelf het nest van de geelpoothoornaar te bestrijden omdat hoornaars (en andere wespen) hun nest fel verdedigen. Ga niet zelf bestrijden. Schakel altijd een professionele bestrijder in als u een nest wilt laten verwijderen. Let er daarbij op dat de bestrijder zonder gif werkt. Het gebruik van gif is gevaarlijk voor mens, (huis)dier en milieu en buiten het huis bij wet verboden. Nesten kunnen zonder gif worden bestreden met speciale stofzuigersystemen die geelpoothoornaars in en rondom het nest opzuigen. Het nest zelf wordt in een bak geplaatst en ingevroren.

Houd veilige afstand op het moment dat de deskundige bestrijdt en houd ramen en deuren in de directe omgeving gesloten.

Sommige nesten (buiten tuinen en erven en in sommige natuurgebieden) worden door de overheid weggehaald. Neem daarom eerst contact op met uw gemeente of provincie als u een nest wilt laten bestrijden, zie ook kopje 'Wanneer haalt de overheid een nest weg?'.

Let op, er zijn vallen in de omloop om geelpoothoornaar te vangen.

In maart/april vliegen koninginnen uit op zoek naar een geschikte plek om een voorjaarsnest te bouwen. Om deze koninginnen te vangen zijn voorjaarsvallen te koop. Hiervan wordt gezegd dat deze, selectief koninginnen vangen (spring trapping). De effectiviteit en de selectiviteit van deze vallen is echter niet aangetoond. De praktijk toont dat dit soort vallen niet selectief zijn, waardoor ook andere, beschermde insecten gevangen worden. Ook het risico op steekincidenten vergroot door deze vallen. Het advies is daarom deze voorjaarsvallen niet te gebruiken.

Melden van nesten

Ziet u een nest van de geelpoothoornaar dat overlast veroorzaakt of bij een plek waar mensen komen? Meld dit dan. Hoe u een nest kunt melden, verschilt per gemeente of provincie. Dat komt doordat meerdere overheden/partijen betrokken zijn bij de aanpak van de geelpoothoornaar. In sommige provincies worden (sommige) nesten door de provincie bestreden. In de andere provincies hebben gemeenten een grotere rol.

Na uw melding wordt bekeken:

Deze tegel pakt 5.1.2e op

5.1.2e
06/24/2026 10:19
Resolved

Ik zie door de opmerkingen en wijzigingen even goed de rode lijn.

Wat mij betreft is de rode draad:
1 Ik heb een nest, moet ik (zelf) iets doen?
- bestrijding is gezamenlijke verantwoordelijkhe
dus je kiest zelf of je je nest wilt bestrijden
- Check wel bij gemeente/provincie wat het bele
soms wordt het nest door de overheid verwijderd
- redenen voor overheid om nesten te bestrijder
(natuur + volksgezondheid).

2 Hoe meld ik het nest dan bij de overheid?
- verschilt per gemeente en provincie (+link naa
verschillende provincies)
- zorg voor goede foto's
- gemeente/provincie bepaalt welke nesten wor
verwijderd

3. Mijn nest wordt niet door de overheid verwijd
hoe regel ik het zelf?
- Ga niet zelf aan de slag maar huur professiona
- Adviezen voor goede bestrijder/bestrijding

5.1.2e
06/30/2026 16:10
Resolved

of: '.... En laat het verwijderen van een nest daarc
over aan een professionele bestrijder'.

5.1.2e
06/30/2026 14:23

Ik noem hier liever de gemeentes. Vanuit de imk
zijn verschillende opvattingen over hoe zij hun
verantwoordelijkheid zien. De gemeente heeft
daarentegen wel een wettelijke taak ten aanzien v
openbare ruimte en volksgezondheid

5.1.2e
06/30/2026 14:56

Link naar "herkenning en leefwijze"

5.1.2e
04/02/2026 15:38

Intern gebruik

- Of het om de geelpoothoornaar gaat.
- Of de plek van het nest een risico vormt voor de veiligheid van mensen of de biodiversiteit.

Op basis daarvan wordt het nest wel of niet verwijderd.

Wanneer haalt de overheid een nest weg?

Provincies en gemeentes bepalen zelf welke nesten ze wel en niet weghalen, maar maken daarbij altijd een afweging van de risico's. Als u melding maakt, kijken provincies of gemeentes of het inderdaad om de geelpoothoornaar gaat en of het nest verwijderd moet worden. Losse hoornaars hoeft u niet te melden bij de overheid.

Ook dit hangt van de verantwoordelijkheid af. Ve gemeenten zeker waar maar als provincie beoord ook de impact op biodiversiteit (N2000).

5.1.2e
04/08/2026 10:11
Resolved

Meld uitsluitend nesten! Een Aziatische hoornaar tuin of openbare ruimte ...

5.1.2e
04/08/2026 10:14
Resolved

Wilt u weten wat de aanpak binnen uw provincie is? Klik op onderstaande kaart op uw provincie om naar de provinciale website te worden doorgestuurd

<Kaart invoegen waar je op de provincie kunt klikken en vanuit daar naar de provinciale pagina wordt gestuurd met meer uitleg.>

Verantwoordelijkheden van overheden en andere terreineigenaren

De manier waarop overheden omgaan met de geelpoothoornaar verandert. De geelpoothoornaar is in Nederland inmiddels een wijdverspreide soort. Het volledig verwijderen van deze soort (de hele populatie) uit het milieu is niet meer mogelijk en niet meer verplicht voor de provincies. Verschillende provincies bestrijden alleen nog in natuurgebieden.

Gemeenten hebben een algemene zorgplicht voor een veilige en gezonde leefomgeving in de openbare buitenruimte in dorpen en steden. Gemeentes maken daarom keuzes over de manier waarop zij met nesten in de openbare buitenruimte omgaan. LINK IPLO INVOEGEN? Sommige nesten van de geelpoothoornaar brengen risico's met zich mee voor de veilige en gezonde leefomgeving en zijn daarom een punt van aandacht voor gemeentes.

Provincies ondersteunen gemeentes om de aanpak van de geelpoothoornaar zo goed mogelijk te organiseren. Dit doen provincies onder andere door het inrichten van een speciale kennispagina waarin praktische informatie voor gemeentes wordt gedeeld. LINK TOEVOEGEN

Er zijn gemeenten die lokale imkerverenigingen een rol in hun aanpak geven. Hierbij gelden wel een aantal aandachtspunten:

- De geelpoothoornaar is een wespensoort, maar de bestrijding kent meer risico dan bestrijding van een nest van de limonadewesp en vraagt dus ook een andere aanpak. Zo biedt een regulier imkerpak of -overall onvoldoende bescherming tegen steken van de geelpoothoornaar.
- Er worden cursussen georganiseerd voor geïnteresseerden om veilig en binnen de wet- en regelgeving aan de slag te gaan met het verwijderen van voorjaarsnesten.

Zie ook kopje 'informatie voor bestrijders'.

Met NBV/Marianne afstemmen of het nodig/wen is deze waarschuwingen mee te geven voor imke

5.1.2e
06/30/2026 15:51
Resolved

Opgelost door onder 'bestrijding' te plaatsen. Wa is ook een aanwijzing voor gemeenten die imkers willen inschakelen.

5.1.2e
07/01/2026 18:13
Resolved

Hoe zit het dan met (openbare) veiligheid?

Iedere eigenaar heeft een zorgplicht als het gaat om zijn/haar eigendommen. Dus ook burgers en bedrijven moeten voor zichzelf afwegen of het nodig is om op zijn/haar terreinen de geelpoothoornaar te laten bestrijden.

Informatie voor bestrijders

Het bestrijden van nesten van de geelpoothoornaar is een opkomende expertise. Dat is aan de ene kant goed, zodat mensen kunnen kiezen tussen bestrijders die zij willen inschakelen. Wel is het

Intern gebruik

van belang dat nieuwe bestrijders gebruik maken van ervaringen, kennis en kunde van bestaande bestrijders. Daarom een paar punten van aandacht:

- De geelpoothoornaar is een wespensoort, maar de bestrijding kent meer risico's dan bestrijding van een nest van de limonadewesp.
- Er worden cursussen ontwikkeld voor bestrijders om nesten veilig en binnen geldende de wet- en regelgeving te verwijderen . LINK VOLGT LATER NAAR CURSUSSEN van KAD, NVPB en 4 opleiders; KAD, SPA groep, Killgerm en Rentokil.
- Het gebruik van gif is buitenshuis verboden en zeer onwenselijk. Uitzondering hierop zijn nesten in bijvoorbeeld spouwmuren welke niet goed bereikbaar zijn. Let daarbij wel op welk middel voor dit doel toegelaten is, zie hiervoor de website van het CTGB. Vaak vraagt gebruik van deze middelen een bepaalde certificering van de gebruiker.

Link toevoegen

5:1 2e

06/24/2026 14:07

Intern gebruik

Imkerij en de geelpoothoornaar

Honingbijen vormen een aantrekkelijke prooi voor de geelpoothoornaar (eerder bekend als Aziatische hoornaar). Ze vliegen dan ook vaak bij bijenkasten om op honingbijen te jagen. De aanwezigheid van geelpoothoornaars zorgt ook voor stress bij het bijenvolk. Hierdoor durven honingbijen de bijenkast niet meer uit om nectar te halen waardoor het volk verzwakt de winter in gaat.
De geelpoothoornaar is niet de enige bedreiging voor honingbijen. Ziektes en parasieten, verdroging, afname van voedsel en geschikt leefgebied en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw zorgen er ook voor dat bijenvolken verzwakken. De geelpoothoornaar is daarmee een zichtbare, maar zeker niet de enige bedreiging voor honingbijen.

Er zijn verschillende methodes om honingbijen te beschermen tegen de geelpoothoornaar. Er zijn constructies die aan of rondom de bijenkast kunnen worden geplaatst waardoor honingbijen veiliger in en uit de kast kunnen vliegen. Hierdoor ervaren ze minder stress door de geelpoothoornaar.

De betrokkenheid vanuit de imkerij is groot. Vertegenwoordigers vanuit de imkerij zijn zowel op landelijk, provinciaal én lokaal niveau betrokken bij de aanpak van de geelpoothoornaar. De Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV) is namens de imkerverenigingen het centrale aanspreekpunt voor de Rijksoverheid en provincies. Op lokaal niveau werken diverse gemeentes nauw samen met lokale imkerverenigingen.

Voorstel om dit net zoals risico's biodiversiteit n begin te verplaatsen. Uiteraard wel ingekort
5.1.2e
06/30/2026 14:45

Misschien met mooie actiefoto?
5.1.2e
04/01/2026 16:40
Resolved

Uitstekende nuance!
5.1.2e
04/08/2026 10:29
Resolved

Liefst zou ik noemen dat Rijk (en provincies?) co onderhouden via de NBV. Dat zou ik hier graag a toevoegen, maar dan moet 'lokaal niveau' uit dez want het contact daar loopt vast met meerdere verenigingen. (maar dit is een landelijke website
5.1.2e
06/30/2026 15:10
Resolved

Intern gebruik

Beschikbare informatie per organisatie
Beheerder informatie
Provincie Noord-Brabant
Provincie Noord-Brabant
Provncie Noord-Brabant
NVWA
NVWA
KAD
EIS kenniscentrum insecten
EIS kenniscentrum insecten
EIS kenniscentrum insecten
EIS kenniscentrum insecten
EIS kenniscentrum insecten
EIS kenniscentrum insecten
NBV
Wespenstichting
Wespenstichting
Wespenstichting
Wespenstichting
Wespenstichting
Vespawatch
Vespawatch
Natuurpunt
Rode kruis
Gemeente Nijmegen
Gmeente Steenbergen
Gemeente Tilburg

organisatie

Link naar informatie	Soort informatie
https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-landschap/b	Q&A
https://www.brabant.nl/actueel/nieuws/aziatische-hoorna	provinciaal beleid
https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-landschap/b	provinciaal beleid
https://www.nvwa.nl/onderwerpen/aziatische-hoornaar	Soortinformatie
http://nvwa.nl/documenten/dier/dieren-in-de-natuur/exote	Soortinformatie
https://www.kad.nl/kennisbank/dierplagen/wespen/aziati	Soortinformatie
https://kenniscentruminsecten.nl/soorten/aziatische-hoo	Soortinformatie
https://kenniscentruminsecten.nl/publicaties/hoe-verder-	Beleidsadvies
https://kenniscentruminsecten.nl/publicaties/herkenning-	Soortinformatie
https://kenniscentruminsecten.nl/publicaties/folder-aziati	Soortinformatie
https://kenniscentruminsecten.nl/actueel/hoe-om-te-gaa	Beleidsadvies
https://kenniscentruminsecten.nl/publicaties/de-aziatisch	Soortinformatie
https://www.bijenhouders.nl/themas/aziatische-hoornaar	soortinformatie, visie NBV, kastbescherming, opsporing en bestrijding
https://wespenstichting.nl/beleidsnotitie-aziatische-hoorn	Beleidsadvies
https://wespenstichting.nl/bedenkingen-bij-rapport-aziati	.
https://wespenstichting.nl/kenniscentrum/wespensoorter	soortinformatie
https://wespenstichting.nl/de-4-grootste-misverstanden-c	.
https://wespenstichting.nl/kenniscentrum/wespensoorter	.
https://www.vespawatch.be/	beleid- en soortinformatie
https://www.vespawatch.be/overview-eradication/#hoe-r	informatie over nestbestrijding
https://www.natuurpunt.be/soorten/insecten-ongewervel	Soortinformatie
https://www.rodekruis.nl/ehbo/ehbo-tips/hoornaarsteek/	Gezondheidsinfo
https://www.nijmegen.nl/diensten/melden-aan-de-gemee	gemeentebeleid
https://gemeentewinkel.gemeente-steenbergen.nl/produ	gemeentebeleid
https://www.tilburg.nl/gemeente/stad-en-dorpen/natuur/g	gemeentebeleid

medium	Informatie gericht op	Niveau
website	Inwoners	Provinciaal
website	Imkers	Provinciaal
website	Inwoners	Provinciaal
website	inwoners	Landelijk
factsheet	inwoners	Landelijk
website	inwoners	Landelijk
website	Inwoners	Landelijk
rapport	overheden	Landelijk
folder	Inwoners	Landelijk
folder	Inwoners	Landelijk
website	Inwoners	Landelijk
rapport	Overheden	Landelijk
website, flyers	inwoners/imkers	Landelijk
blog	inwoners/overheden	Landelijk
website	inwoners/overheden	Landelijk
website	Inwoners	Landelijk
website	Inwoners	Landelijk
website	Inwoners	Landelijk
website	Inwoners	Vlaanderen
website	Inwoners	Vlaanderen
website	Inwoners	Vlaanderen
website	Inwoners	landelijk
website	Inwoners	Gemeente
website	Inwoners	Gemeente
website	Inwoners	Gemeente

Feitelijke situatie is huidige situatie waarin de provincies verantwoordelijk zijn voor het nemen van beheerm

Politieke overheid
Europese Unie
Landelijke politiek
provinciale politiek
gemeentelijke politiek
Ambtelijke overheid
LVVN
Interdepartementaal plaagsoortenwerkgroep
IPO
Provincie
Gemeente - koplopers
Gemeente - overig
Omgeving
Omwonenden/inwoners
Vrijwilligers zoekgroepen
Imkers (individueel)
Plantsoendienst/hoveniers/ boomverzorgers
Belangenverenigingen
Lokale imkerskringen
Nederlandse Bijenvereniging (NBV)/Taskforce
Wespenstichting
Imkers Nederland + Biologische/Dynamische imkers
ZTLO
Bijenlandschap West-Brabant
TBO/natuurbeheerders
IVN natuureducatie
Bestrijding
Ctgb
5.1.2e
KAD
Ongediertebestrijders
Kennis
waarneming.nl
kenniscentrum insecten EIS
Wageningen UR
Hogeschool InHolland
NVWA
RIVM
GGD
Media
Regionale/lokale dagbladen en omroepen
Facebookpagina opspring Azh NL+ hoornaar.eu
provinciale Azh pagina's

NBV website bijnhouders.nl

	Feitelijke situatie
Kern belang	**Rol**
Exotenverordening	Beslisser
	Beslisser
	Beslisser
	Beslisser
Exotenverordening + nationale bijenstrategie+ landbouw	Gebruiker
Vertegenwoordiging provincies	Uitvoerder
Leefgebiedenbeleid, exotenverordening, landbouw, terreinbeheerd	Beslisser
Volksgezondheid (steekgevaar) en openbare orde	Gebruiker
Volksgezondheid (steekgevaar) en openbare orde	Gebruiker
Overlast, steekgevaar, bezorgdheid, signaleringsfunctie	Gebruiker
Actieve opsporing Aziatische hoornaar vanuit interesse/belang	Gebruiker
ondervinden overlast/schade bij bijenvolken	Gebruiker
Steekgevaar, signaleringsfunctie	Gebruiker
ondervinden overlast/schade bij bijenvolken	Gebruiker
Grootste landelijke imkervereniging	Beïnvloeder
	Beïnvloeder
landelijke imkerverniging	Beïnvloeder
vertegenwoordiger landbouw	Gebruiker
netwerk voor realisatie leefgebied wilde bijen en bestuivers	Beïnvloeder
vrijwilligers, biodiversiteitsbelang	gebruiker
vrijwilligers	Gebruiker
Goedkeuring bestrijdingsmiddelen	Beslisser
bestrijder PNB/meest ervaren bestrijder op dit moment	Uitvoerder
kennis en adviescentrum dierplagen	Uitvoerder
bestrijding nesten	Uitvoerder
verzameling meldingen	Uitvoerder
expertise insecten	Uitvoerder
wetenschappelijk onderzoek	Uitvoerder
praktijkgericht onderzoek	Uitvoerder
geven adviezen tav invasieve exoten	Uitvoerder
levert kennis tav steekgevaar (?)	gebruiker
levert kennis tav steekgevaar (?)	gebruiker
	Beïnvloeder
	Uitvoerder
	Uitvoerder

Beïnvloeder

Feitelijke situatie	Gewenste situatie		Feitelijke situatie	
Rol 2	Rol	Rol 2	Cirkel van invloed (voorbereiding: verkenn	
	Beslisser		nvt	
	Beslisser		nvt	
	Beslisser		nvt	
	Beslisser		nvt	
	Uitvoerder		meewerken	
	Uitvoerder		meeweten	
Uitvoerder	Beslisser	Uitvoerder	meebeslissen	
	Beslisser	Uitvoerder	meewerken	
	Beslisser	Uitvoerder	meeweten	
	Gebruiker		meeweten	
	Gebruiker	Uitvoerder(?)	meeweten	
	Gebruiker	Uitvoerder(?)	meeweten	
	Gebruiker		meeweten	
	Gebruiker	Uitvoerder?	meeweten	
	Beïnvloeder	Uitvoerder	meewerken	
	Beïnvloeder		meewerken	
	Beïnvloeder	Uitvoerder	meewerken	
	Gebruiker		meeweten	
uitvoerder	Beïnvloeder		meedenken	
	Beïnvloeder	Uitvoerder	meeweten	
	Gebruiker		meeweten	
	Beslisser		meedenken	meebeslissen
	Uitvoerder		meedenken	
	Uitvoerder		nvt	
	Uitvoerder		meeweten	
Gebruiker	Uitvoerder	Gebruiker	nvt	
	Uitvoerder		meedenken	
	Uitvoerder		meedenken	
	Uitvoerder		nvt	
	Uitvoerder		meedenken	
	Uitvoerder	Beïnvloeder	meedenken	
	Uitvoerder	Beïnvloeder	meedenken	
	Beïnvloeder		meeweten	
	Uitvoerder		meeweten	
	Uitvoerder		meeweten	

Beïnvloeder	meeweten

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

NBV

Per e-mail verzonden.

Commissaris van de Koning

Uw contactpersoon

5.1.2e 1.2e

BEL/NR

Telefoonnummer: 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e @noord-holland.nl

Verzenddatum

23-03-2026

Kenmerk

NR260326LT03

Uw kenmerk

Betreft: opdrachtbrief voor bijdrage vrijwilligers opsporing Aziatische Hoornaar (zoektassen)

Geachte mevrouw 5.1.2e

Met deze brief informeer ik u dat ik akkoord ga met uw aanbieding van 16 maart 2026. Ik geef u hierbij opdracht voor het leveren van zoektassen Aziatische Hoornaar, bijdrage vrijwilligers opsporing voor het totaalbedrag van € 2.902,20, exclusief btw, inclusief reis- en verblijfkosten, inclusief parkeerkosten en overige kosten.

Als onderdeel van deze opdracht worden er zendersets en extra nanozenders beschikbaar gesteld, deze goederen worden door provincie Noord-Holland aangeschaft en ter beschikking gesteld via een bruikleenovereenkomst tussen provincie Noord-Holland en de Nederlandse Bijenhoudersvereniging

Het opdrachtnummer voor deze opdracht is: 1200032549

Met deze opdracht geeft u invulling aan de omschrijving, zoals weergegeven in de offerteaanvraag. Bij verschillen tussen de offerteaanvraag en de offerte prevaleert het gestelde in de offerteaanvraag.

De uitvoering van de opdracht start per direct en eindigt op 31 december 2026. Overschrijding van het bovengenoemde bedrag is niet mogelijk, tenzij de provincie Noord-Holland hiervoor schriftelijk toestemming verleent.

Indienen van uw factuur

U kunt uw facturen uitsluitend indienen na levering **en** acceptatie van de prestatie (dienst/product) door de provincie. Wanneer de prestatie niet voldoet aan de acceptatiecriteria is er sprake van een niet-geaccepteerde prestatie.

U dient iedere factuur in een aparte e-mail te sturen aan 5.1.2e @noord-holland.nl. Dit kan in de volgende formaten: XML (e-factuur)[1], PDF, Excel of Word. De provincie Noord-Holland betaalt een

Afleveradres
Houtplein 33
2012 DE Haarlem

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

factuur binnen 30 kalenderdagen[2] na ontvangst, tenzij sprake is van een betwiste factuur.

Op uw factuur moeten minimaal de volgende gegevens staan vermeld:

- Centraal factuuradres:

  Provincie Noord-Holland
  Sector CSC (FIA)
  Houtplein 33,
  2012 DE Haarlem

- 10 cijferig opdrachtnummer uit deze opdrachtmail van de provincie
- Naam en adres (geen postbus) van uw organisatie
- Factuurnummer en factuurdatum van uw organisatie
- BTW-nummer van uw organisatie (met vermelding N.V.T. of dispensatieregel)
- BTW-bedrag (met N.V.T. en € 0)
- KvK-nummer van uw organisatie
- IBAN van uw organisatie

Aan welke eisen moeten facturen voldoen voor uw btw-administratie? (belastingdienst.nl)

Elke factuur die niet voldoet aan deze standaard factuureisen zal aan u worden geretourneerd en dus niet door de provincie worden verwerkt en uitbetaald.

Worden uw facturen in termijnen betaald? Dan dient u op de laatste factuur van de laatste termijn "Eindfactuur" te vermelden.

Onze Algemene Inkoopvoorwaarden
Op alle offerteaanvragen van de provincie Noord-Holland zijn de Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 16 mei 2023, van toepassing, met uitsluiting van de algemene voorwaarden van de leverancier of opdrachtnemer. Deze Algemene Inkoopvoorwaarden Provincies 2023 voor leveringen en diensten zijn te downloaden op https://www.noord-holland.nl/Over_de_provincie/Inkoop_en_aanbesteden/Documenten/Algemene_inkoopvoorwaarden

Uw contactpersoon
Namens de provincie Noord-Holland is uw contactpersoon voor deze opdracht 5.1.2e 5.1.2e van de sector Natuur & Recreatie. Bij vragen of opmerkingen is hij bereikbaar op telefoonnummer 5.1.2e

Ik zie uit naar een goede samenwerking en ik vertrouw op uw deskundige en voortvarende inzet.

Hoogachtend,

de commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,
namens deze,

Sectormanager Natuur & Recreatie
5.1.2e

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

Mogelijke namen voor klankbord over inhoud en teksten webpagina
Aziatische hoornaar

Werkgroep

	Organisatie	Naam	Kennisinbreng	Opmerking
1	**Provincie Noord-Brabant**	5.1.2e	Praktijkervaring met kennis-uitwisseling over deze soort	Weet welke vragen leven
2	**Provincie Noord-Brabant**	5.1.2e	Communicatie deskundige	
3	**Provincie Gelderland**	5.1.2e 5.1.2e	Praktijkervaring	
4	**Provincie Noord-Holland**	5.1.2e 5.1.2e	Praktijkervaring	
5	**Provincie Overijssel**	5.1.2e 5.1.2e	Praktijkervaring	
6	**Provincie Groningen**	5.1.2e 5.1.2e	Praktijkervaring	
7	**LVVN/dN**	5.1.2e	Exotenbeleid nationaal	
8	**LVVN/dC**	5.1.2e	Communicatie deskundige	Regelt pagina op rijksoverheid.nl
9	**Interdep. coördinator plaagsoorten**	5.1.2e	Interdeparte-mentale coördinator	Voorbeelden andere soorten: handreiking Termieten en Leidraad EPR

Klankbord overheden

	Organisatie	Naam	Kennisinbreng	Opmerking
1	**IenW**		Biociden	
2	**VWS**		Inschatten veranderend risico volks-gezondheid bij grotere dichtheden	Schakelt wellicht RIVM in om te kijken naar gif van de hoornaar en risico's massaal steken bij hogere dichtheden
3	**LVVN/PAV**	5.1.2e	Contact imkerij	
4	**LVVN/dNatuur**	5.1.2e	Bijenstrategie	
5	**LVVN/dN**	5.1.2e	Preventie en bewustwording IUS	
6	**Gemeenten**	5.1.2e		Eindhoven, Tilburg, Reusel de Mierde, Steenbergen, Nijmegen
7	**Provincie Limburg**		Praktijkervaring met kennis-uitwisseling over deze soort	Weet welke vragen leven
8	**KNB/RIVM**	5.1.2e	Expert Kennis over toelating biociden en voorwaarden er van	
9	**CtgB**		Expert Kennis over toegestane methodes en biociden	

10	**RIVM of NVIC**	Naam via 5.1.2e	Expert Kennis over gevaren volksgezondheid	Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum
11	**GGD**	Naam via 5.1.2e	Rol richting gemeenten en burgers volksgezondheid	
12	**ILT**	Naam via 5.1.2e	Expert Kennis over naleving biocidengebruik	Inspectie Leefomgeving en Transport

Klankbordgroep externen

	Organisatie	Naam	Kennisinbreng	Opmerking
1	**Naturalis**	5.1.2e	Entomoloog Schreef reactie op stuk van 5.1.2e 5.1.2e	Expertvergoeding?
2	**EIS Kenniscentrum insecten**	5.1.2e 5.1.2e	Entomoloog Heeft ervaring met vragen. Schreef advies over Aziatische hoornaar.	Weet welke vragen leven Expertvergoeding?
3	**Wespenstichting**		Experts	Expertvergoeding?
4	**WUR**	Pensionado?	Bijenstoel	
5	**VHG** (lid Boomtotaalzorg)		Hoveniers en groenwerkers ontwikkelen ook al kennis	Doelgroep Expertvergoeding?
6	**KAD**	5.1.2e	Expert KAD heeft lesdag 'wespen' waar hoornaar in zit	Ontwikkeling lesdag over Aziatische hoornaar ikv nascholing BT Expertvergoeding?
7	**RPMV** Register Plaagdierbeheersing, Milieu en Veiligheid	5.1.2e 5.1.2e		Toets checken van (door KAD) te ontwikkelen lesdag Az.hoornaar in nascholing BT Expertvergoeding?
8	**Robor Electronics**		Bestrijder die microzender ontwikkelde en imker is	Expertvergoeding?
9	**NBV** Nederlandse Bijenhouders Vereniging	5.1.2e 5.1.2e	Contactpersoon voor alle imkers	Expertvergoeding?
10	**WUR/Nature Today**	5.1.2e 5.1.2e	Heeft eerder relevante site gebouwd	Expertvergoeding?

Provincie Noord-Brabant

Concept landelijke webpagina Aziatische hoornaar

Home > onderwerpen > Aziatische hoornaar

Datum

30 juni 2026

Geelpoothoornaar (Aziatische hoornaar)

Deelonderwerpen		
Herkenning en leefwijze Risico's volksgezondheid Risico's biodiversiteit	Wat kunt u zelf doen Professionele bestrijding Informatie voor gemeentes	Risico's imkerij

Kernboodschap

De geelpoothoornaar (ook bekend als Aziatische hoornaar) komt steeds vaker voor in Nederland en zorgt voor overlast. Dat brengt ook veel vragen en zorgen met zich mee.
Er komen elk jaar nieuwe nesten bij. De soort is daardoor niet meer uit te roeien. We moeten leren leven met de geelpoothoornaar in Nederland.
Op deze pagina's ~~U~~ **leest** u ~~op deze website~~ **wat de geelpoothoornaar is, welke risico's er zijn en wat u zelf kunt doen. Ook leggen we uit wie waarvoor verantwoordelijk is en waar u terecht kunt met uw melding.** ~~Je vindt hier antwoord op de meest gestelde vragen en verwijzingen naar andere betrouwbare websites voor meer informatie. DOORKLIKFUNCTIE NAAR DEELONDERWERPEN METEEN OP STARTPAGINA~~

Wat is de Aziatische hoornaar?

De geelpoothoornaar (ook ~~wel~~ bekend als Aziatische hoornaar) is een insect. Deze wespensoort ~~komt van nature niet~~ in Nederland voor. De Aziatische hoornaar leeft van oorsprong in ~~komt~~ uit zuidoost Azië en komt sinds 2004 ook in Europa voor. ~~Deze wespensoort~~De geelpoothoornaar zorgt voor overlast en kan ook schadelijk zijn voor honingbijen, hommelsoorten en andere (bestuivende) insecten. We noemen de geelpoothoornaar daarom ~~ook~~ een invasieve exoot.

Erbij nog een kopje 'risico's fruitteelt' hier krege een statenvraag over, maar deze vraag leeft denk bij agrariers. Wat ik hierover vindt is dat er voora geen aanwijzingen zijn, ook niet uit Belgie, dat d fruitteelt schade heeft van de AZH
5.1.2e
04/08/2026 10:52
Resolved

Hier staat nog iets over schade bij druiventelers i zuidelijke landen. Indirecte schade door jagen op bestuivers is verwaarloosbaar met als toelichting timing verschilt, bestuivers vooral actief in het v de geelpoothoornaar heeft hoogste impact in naja
5.1.2e
04/09/2026 09:21
Resolved

We hanteren geelpoothoornaar ipv Aziatische ho Per tegel wel nog "(Aziatische hoornaar)" benoe
5.1.2e
06/24/2026 09:25
Resolved

Consequent doorvoeren in de tekst
5.1.2e
06/25/2026 13:20
Resolved

ACTIE 5.1.2e MAKEN
5.1.2e
06/24/2026 09:49
Resolved

Ik zie dat EIS al over is naar Geelpoothoornaar a naam: Geelpoothoornaar - kenniscentruminsecten We zitten nu in een overgangsfase van de ene naa naar de andere, misschien toch aansluiten bij EIS Naturalis naamgeving?
5.1.2e
04/09/2026 09:18
Resolved

Een reden om mee te gaan in de nieuwe naam is misschien de verwarring met de Aziatische reuzenhoornaar (vespa mandarinia) die nog wel e de media opduikt als 'horrorinsect'
5.1.2e
04/09/2026 09:29
Resolved

Snelle verspreiding

In 2017 is de geelpoothoornaar voor het eerst in Nederland waargenomen in de provincie Zeeland. De geelpoothoornaar komt inmiddels in heel Nederland voor, maar leeft vooralsnog vooral in het midden en zuiden van Nederland. Het is wel de verwachting dat de soort zich verder naar het noorden verspreid.

De soort verspreidt zich snel. Dat komt omdat geelpoothoornaar weinig natuurlijke vijanden heeft in Europa. Ook worden nesten vaak over het hoofd gezien. Daardoor kan de soort zich makkelijk uitbreiden naar nieuwe gebieden. ~~Dat komt doordat één nest veel nieuwe koninginnen maakt. Gemiddeld gaat het om ongeveer 250 koninginnen per nest. Een klein deel daarvan overleeft de winter en start in het voorjaar een nieuw nest. Daarnaast heeft de geelpoothoornaar nog weinig natuurlijke vijanden. Daardoor kan de soort zich makkelijk uitbreiden naar nieuwe gebieden.~~

Willen we ook nog iets kwijt over het aantal koninginnen dat nodig is voor één succesvol nest Vanuit de imkerij wordt namelijk gesuggereerd d nagenoeg elk van de 250 uitgevlogen koninginne een nieuw nest leidt, maar de werkelijkheid ligt a

5.1.2e
04/08/2026 09:49
Resolved

Dit klinkt tegenstrijdig en vraagt misschien ook o nuance. 250 klinkt veel voor ons als mens maar h nieuwe koninginnen of nesten komen er van een Europese hoornaarnest of andere inheemse wepsensoort?

5.1.2e
06/30/2026 13:44

Een andere rede is dat veel nesten pas te laat wor ontdekt. Aangezien we nu naar de beheerfase gaa ik niet de indruk willen wekken dat als we maar a op tijd vinden en bestrijden, de soort wel weg kri

5.1.2e
06/30/2026 13:47

Herkenning en leefwijze

Kernboodschap

De geelpoothoornaar (ook wel Aziatische hoornaar genoemd) is een sociale wesp die in groepen leeft. ~~Hij~~ Ze is groter dan een gewone wesp en kleiner dan de Europese hoornaar. Door het jaar heen bouwt de geelpoothoornaar verschillende nesten. Ook is het belangrijk om te weten dat de geelpoothoornaar niet zomaar steekt~~defensief is~~. Geelpoothoornaars steken alleen om zichzelf of hun nest te verdedigen, vooral als u te dichtbij het nest komt. Op deze pagina leest u meer over de herkenning en leefwijze van deze soort.

Herkenning

De geelpoothoornaar is vooral zwart met een opvallende gele band op het achterlijf. De poten zijn zwart met een geel uiteinde, vandaar de naam geelpoothoornaar. Daarnaast heeft de geelpoothoornaar een zwarte kop met een geel gezicht. ~~Werksters worden tussen de 1,7 en 2,5 cm groot, de koningin wordt ongeveer 3 cm groot.~~

De geelpoothoornaar wordt soms verward met de Europese hoornaar, die van nature in Nederland voorkomt. De Europese hoornaar is groter dan de geelhoornaar. Daarnaast heeft de Europese hoornaar veel meer geel op haar achterlijf en zijn het borststuk en kop van de Europese hoornaar roodbruin.

Geelpoothoornaar

Europese hoornaar

Leefwijze

De geelpoothoornaar is net zoals de Europese hoornaar en limonadewespen een sociale wesp. Een hoornaarsvolk bestaat uit één koningin en honderden werksters. **De koningin legt als enige van het volk eitjes. De werksters verzorgen het nest en de larven.**

De geelpoothoornaar maakt in de loop van het jaar verschillende nesten. Wanneer het eerste nest te klein wordt, verhuist het volk naar een groter nest. Vanaf de nazomer produceert de koningin nieuwe koninginnen en mannetjes. In het najaar verlaten de nieuwe koninginnen en mannetjes het nest om te paren. De nieuwe koninginnen zoeken daarna een schuilplaats voor de winter. Slechts 1 tot 10 procent van de bevruchte koninginnen overleeft de winter én hiervan zal slechts een klein deel daadwerkelijk erin slagen om een nieuw nest te stichtten.

nesten

Nesten van de geelpoothoornaar lijken op de nesten van inheemse wespensoorten die juist een nuttige functie vervullen in het ecosysteem. Het is daarom belangrijk om te weten hoe je het nest van een geelpoothoornaar herkent.

Voorjaarsnesten (klein, vaak laag bij de grond)

Actie 5.1.2e afstemming of Naturalis of wespenstichting complete ecologie beschrijft

5.1.2e
06/24/2026 09:51

5.1.2e past deze tegel aan
Herkenning houden
Verschil nesten houden
Levenswijze sterk inkorten

5.1.2e
06/24/2026 09:55
Resolved

De hele biologie lijkt me achtergrondinformatie; achteren plaatsen en inkorten

5.1.2e
04/08/2026 10:05
Resolved

Wat moet de lezer hiermee? Moet men zich hier zorgen over maken? Neen, de boodschap is dat d inheemse soort is die hier hoort en zelfs beschern Daar moeten mensen vanaf blijven.

5.1.2e
04/08/2026 10:06
Resolved

Of filmpje over de herkenning?

5.1.2e
06/29/2026 09:46

PS: beide foto's zijn door mij gemaakt en mogen uiteraard voor de website worden gebruikt

5.1.2e
06/29/2026 09:46

Ik kan me voorstellen dat dit "te veel' info is, ma vind het belangrijk om het niet te veel in te korte is dit de basis van ons verhaal: het is geen monsterwesp, maar een dier dat z'n ding doet. Da moeten we mee leren omgaan. Deze info is ook n niet overzichtelijk op één website te vinden, dus om het hier compact te bundelen

5.1.2e
04/01/2026 17:01
Resolved

Interessant en nuttig, maar naar achteren verplaat Mensen willen toch vooral antwoorden hebben o vragen/zorgen?

5.1.2e
04/08/2026 10:07
Resolved

Ik ben het met je eens en vind de balans tussen c en detail prima.

5.1.2e
04/08/2026 09:52
Resolved

Top! Goede nuance.

5.1.2e
04/08/2026 10:01
Resolved

In maart-april bouwt de koningin een ~~embry~~onest. Dit is vaak niet groter dan een pingpongbal en hangt op beschutte plekken zoals in een schuurtje, vogelhuisje, spouwmuur, onder een dakrand of in een heg.
In mei-juni groeit dit beginnende nest uit tot een primair nest. Het nest is nog steeds relatief klein en bolvormig.

Zomernesten (groot, vaak hoog in de boom):
In juli bouwen de werksters een secundair nest (het tweede nest), ook wel het zomernest genoemd. Dit nest is veel groter (tot wel 70 cm), hangt meestal hoog in bomen en heeft een vliegopening aan de zijkant. Ze zijn vanaf de grond vaak lastig te zien. ~~Het nest is gemaakt van papierachtig materiaal en valt vaak pas op als de bladeren beginnen te vallen.~~

Meer informatie over de herkenning van de geelpoothoornaar en haar nesten vind je op de website van de wespenstichting. Verwijder **nooit** zelf een nest van de geelpoothoornaar. Meer informatie over het veilig bestrijden van de nesten vind je hier.

Relevante bronnen

Site	**Eigenaar**	**opmerking**
Herkenning Aziatische hoornaar – kenniscentruminsecten.nl	EIS kenniscentrum insecten	Inclusief vergelijking met gelijkende soorten
EIS2024-06_ZeegersBuesink_2024_Aziatische_Hoornaar.pdf	EIS kenniscentrum insecten	
Aziatische hoornaar / geelpoothoornaar (Vespa velutina nigrithorax): alle info	Wespenstichting	
https://www.natuurpunt.be/soorten/insecten-ongewervelden/aziatische-hoornaar	Natuurpunt	Vlaamse website, met filmpje over herkenning
*Aziatische hoornaar	Invasieve Exoten*	Kennisnetwerk invasieve exoten	Inclusief filmpje over herkenning

Beschrijving meteen koppelen aan wat mensen k
doen: laten verwijderen door bestrijder (of verwijzing/link naar andere pagina); chemische middelen zijn hiervoor niet nodig, dit kan een deskundige handmatig of mechanisch doen. Let u alleen direct rond het huis mogen biociden/midde worden gebruikt. Een nest dat met chemische mi is behandeld dient altijd verwijderd te worden.
5.1.2e
04/08/2026 10:13
Resolved

Hier komt een aparte tegel voor
5.1.2e
06/29/2026 09:48
Resolved

link naar tegel "bestrijding'
5.1.2e
06/29/2026 10:09

Risico's volksgezondheid

Kernboodschap

De steek van de geelpoothoornaar (ook wel Aziatische hoornaar genoemd) doet pijn, maar voor de meeste mensen is een steek niet gevaarlijk. De risico's zijn vergelijkbaar met die van andere wespen en hoornaars in Nederland. Een steek van de geelpoothoornaar is alleen gevaarlijk als je allergisch bent of als u meerdere keren wordt gestoken. Voor mensen met een allergie voor wespengif kan een steek wel gevaarlijk zijn. Dan is altijd medische hulp nodig. Bel altijd 112 bBij een allergische reactie of andere acute situatie belt u 112.
Uw gemeente of provincie bekijkt per nest of er een risico is voor de veiligheid van mensen.

Op deze pagina vindt u meer informatie over het gedrag van de geelpoothoornaar en de risico's voor de volksgezondheid en veiligheid voor mensen. Verwijzen naar herkenning van de geelpoothoornaar.

Gedrag van de geelpoothoornaar

Veel mensen zijn bang voor wespen (zoals hoornaars) en andere stekende insecten. Voor mensen is de geelpoothoornaar niet gevaarlijker dan een limonadewesp of Europese hoornaar. Net als veel andere wespensoorten steken geelpoothoornaars alleen uit zelfbescherming als ze zich bedreigtd voelen. Als u de geelpoothoornaar met rust laat, laat ze u ook met rust. In tegenstelling tot limonadewespen hebben geelpoothoornaars geen interesse in zoet eten of drinken en zoeken ze mensen niet op.

De Aziatische Hoornaar is een defensief insect. Dat betekent dat hij alleen aanvalt als hij zich bedreigd voelt.

De geelpoothoornaar komt niet af op zoet eten of drinken. Dat is anders dan bij veel andere wespen, zoals de limonadewesp. Als u de geelpoothoornaar met rust laat, dan laat hij u ook met rust. De geelpoothoornaar valt alleen aan als hij zich bedreigd voelt.
Dit geldt ook voor nesten. Nesten die niet worden verstoord, bijvoorbeeld hoog in een boom, zijn meestal niet gevaarlijk. Wordt het nest wel verstoord dan verdedigen de geelpoothoornaars hun nest fel. Dat doen zij net als andere wespensoorten. Blijf daarom altijd op afstand van een hoornaarnest (minimaal 5 meter). Controleer ook eerst uw heg of boom voordat u gaat snoeien.

Steek van de geelpoothoornaar

Een steek van de geelpoothoornaar is pijnlijk, maar alleen gevaarlijk als je allergisch bent. Dit is vergelijkbaar met de steek van andere wespensoorten. Het risico voor de mens is groter wanneer de persoon meerdere keren wordt gestoken. Bij meerdere steken komt er meer gif in het lichaam. Dat kan gevaarlijk zijn. Dit kan gebeuren wanneer geelpoothoornaars hun nest verdedigen.

Het Nationaal Vergiftingen Informatie Centrum (NVIC) adviseert zorgverleners en artsen over steken van hoornaars, wespen en bijen. Bij niet-allergische volwassenen wordt observatie geadviseerd vanaf circa 12 hoornaarsteken. Bij (kleine) kinderen wordt observatie geadviseerd vanaf 5 steken.
Een steek van de geelpoothoornaar kan pijnlijk zijn, en soms zelfs gevaarlijkdoet pijn. De steek is echter niet gevaarlijker dan die van een gewone wesp. Een steek kan wel gevaarlijk zijn als u allergisch bent voor wespen of bijen. Het is dan van groot belang om snel in actie te komen.

Bel altijd directin dat geval 112 in de volgende gevallen:

Deze tegel pakt Liesbeth op

5.1.2e
06/24/2026 10:00
Resolved

Belangrijk in deze tegel:
vergelijk met inheemse soorten als we dit kunner
vergelijking (hoeveel erger is het?)

5.1.2e
06/24/2026 10:03

Let op dat de kernboodschap een samenvatting is
niet te veel dubbelingen met onderstaande tekst)

5.1.2e
06/24/2026 10:01
Resolved

Ik denk dat we ook iets moeten zeggen over het g
bij herhaaldelijk steken. Dat is namelijk wel relev
aannemelijk bij defensief gedrag nabij nesten.

5.1.2e
04/08/2026 10:04
Resolved

Er is vorig jaar overleg geweest met het ministeri
VWS, I&W en LVVN (om te bepalen of er
gezamenlijke actie nodig was). Bea van Golen en
Liesbeth Kap weten daar meer van. Milan Lobrij
VWS liet toen weten dat het Nationaal Vergiftinç
Informatie Centrum (NVIC) informatie ontsluit v
zorgverleners en artsen en die ontsluit via
vergiftingen.info. Het NVIC hanteert één kader v
alle steken van hoornaars, wespen en bijen.

Uit de mail van 5.1.2e haal ik dat observatie wor
geadviseerd vanaf circa 12 hoornaarsteken bij ee
allergische volwassen en vanaf 5 steken bij (klein
kinderen. Misschien wel goed die informatie te la
bevestigen/dubbelchecken.

5.1.2e
04/09/2026 09:38
Resolved

Ik zou allergie voor wespengif niet hier al benoer
krijg ook signalen dat de hoornaarsteek een allerg
juist kan triggeren. (mensen die in het verleden n
allergisch waren, maar bij de hoornaar wel een re
kregen)

5.1.2e
06/30/2026 13:56

Naar boven plaatsen!

5.1.2e
04/08/2026 10:18
Resolved

Later met de groep over 'tegels' gesproken en da
volgorde dan niet uitmaakt (is geen boek of folde

5.1.2e
04/08/2026 17:07
Resolved

. Ook bij een steek in de hals of mond is het verstandig om direct een arts te bellen.

- **Als je in heel korte tijd meerdere keren achter elkaar gestoken bent**
- **Bij een steek in de mond, tong of keel**
- **Bij een allergische reactie**

Meer informatie over wat u kunt doen bij een wespensteek vindt u op de website van het Rode Kruis. [link toevoegen]

Meerdere steken en extra risicoOverige gezondheidsrisico's

Het risico voor de mens wordt groter bij meerdere steken tegelijk. Dit kan gebeuren als geelpoothoornaars hun nest verdedigen. Bij meerdere steken komt er meer gif in het lichaam. Dat kan gevaarlijk zijn.

Het Nationaal Vergiftingen Informatie Centrum (NVIC) adviseert zorgverleners en artsen over steken van hoornaars, wespen en bijen. Bij niet-allergische volwassenen wordt observatie geadviseerd vanaf circa 12 hoornaarsteken. Bij (kleine) kinderen wordt observatie geadviseerd vanaf 5 steken.

De geelpoothoornaar kan ook een bijtende vloeistofgif in richting de ogen spuiten bij verdediging van het nest. Deit effecten zijn doorgaans lokaal en tijdelijk, zoals branderige pijn, roodheid en tijdelijk wazig zicht. Ernstige of blijvende kan oogschade is zeldzaamletsel veroorzaken.

Bekijk hier wat u kunt doen om het risico op gevaarlijke situaties en steekincidenten te verkleinen

Relevante bronnen en Q&A

PM

arts of 112?

5.1.2e
01/01/1900
Resolved

112!

5.1.2e
04/08/2026 10:17
Resolved

Tekst aangepast o.b.v. webpagina van het Rode K

5.1.2e
06/29/2026 12:56
Resolved

Jullie hebben overal aan gedacht. Goed bezig!

5.1.2e
04/08/2026 10:07

Zie mijn opmerking hierboven met info van VWS/NVIC

5.1.2e
04/09/2026 09:42

Ook uit de mail van 5.1.2e (VWS): de effecten zijn doorgaans lokaal en tijdelijk (zoals branderige pij, roodheid en tijdelijk wazig zicht). Ernstige of blijvende oogschade is zeldzaam en v beschreven bij de Aziatische reuzenhoornaar (Ve mandarinia), een soort die niet in Nederland voor

5.1.2e
04/09/2026 09:42

Link naar deelonderwerp wat kunt u zelf doen

5.1.2e
04/01/2026 16:54

Risico's biodiversiteit

De geelpoothoornaar (ook bekend als Aziatische hoornaar) vormt een risico voor de biodiversiteit~~is schadelijk voor de bioversiteit~~. De soort staat daarom op de Europese unielijst van zorgwekkende invasieve exoten.

De geelpoothoornaar eet andere insecten ~~zoals bijen, mieren, hommels, vliegen, vlinders en rupsen~~. De Aziatische hoornaar vangt doorgaans dat-gene dat het meest voorhanden is en eet vooral algemene soorten zoals honingbijen, vliegen~~, honingbijen~~ en ~~sociale~~ wespen. De geelpoothoornaar kan (lokaal) een extra bedreiging vormen voor kwetsbare soorten wilde bijen en zweefvliegen. Deze soorten hebben het vaak al zwaar door stikstofdepositie, klimaatverandering, het verdwijnen van de leefomgeving en het gebruik van gewasbescheringsmiddelen.

~~In natuurgebieden kan dit negatieve gevolgen hebben voor de bestuiving van planten. En dus ook voor de groei van beschermde plantensoorten. Het is nog onduidelijk hoe groot dit effect is.~~

-

Kort effecten benoemen en doorverwijzen

5.1.2e
06/24/2026 10:07

5.1.2e pakt deze tegel op

5.1.2e
06/24/2026 10:08
Resolved

Niet verwijzen naar site NVWA. Die is verouder
zou geloof ik ook offline worden gehaald.

Is heb het liever over risico's. dat klinkt minder s
want er zijn nogal wat vraagtekens bij hoe schad
nu echt zijn.

5.1.2e
06/30/2026 14:16

de volgorde aangepast, op basis van info webpag
van de wespenstichting.

5.1.2e
06/29/2026 12:26
Resolved

Waar komt deze info vandaan?

5.1.2e
06/30/2026 14:18

Volgens mij is zou dit genoeg moeten zijn. Link
verwijst naar risicoanalyse NVWA. Vraag me w
dit een aparte tegel rechtvaardigt. Misschien
onderbrengen bij pagina 'Geelpoothoornaar/Azia
hoornaar', met een tussenkopje 'Schadelijk voor
biodiversiteit'? De toevoeging "(ook bekend
als Aziatische hoornaar)" kan in dat geval natuur
weg.

5.1.2e
06/24/2026 14:40

Hier ook naar de website van de wespenstichting
verwijzen. Daar lees ik o.a. dit:

Bedreiging voor de biodiversiteit?
De opkomst van de geelpoothoornaar wordt noga
aangegrepen om de afname van het aantal insecte
verklaren, en deze als bedreiging voor de biodive
af te schilderen. Echter, de belangrijkste oorzake
zijn de stikstofdeposi
klimaatverandering, het verdwijnen van
leefomgevingen van planten en dieren en het geb
van bestrijdingsmiddelen.

5.1.2e
06/29/2026 12:25

Eens met 5.1.2e om dit naar de introductiepagina
verplaatsen.

5.1.2e
06/30/2026 14:25

Wat kunt zelf doen?

Kernboodschap

De geelpoothoornaar (Aziatische hoornaar) is wijdverspreid in Nederland en gaat ook niet meer weg. Dit maakt dat we moeten leren leven met de geelpoothoornaar. Net zoals bij we dit gewendoon zijn met andere wespensoorten kunnen kleine aanpassingenzoals wespen al zijn het vaak kleine dingen die helpen om overlast of gevaarlijke situaties te voorkomen.

Voorkom overlast of gevaarlijke situaties met nesten

De geelpoothoornaar is niet agressief, maar verdedigt wel fel het nest wel fel als het verstoord wordt. Dat maakt ook niet elk nest potentieel gevaarlijk. Het is daarom vooral belangrijk om nesten niet te verstoren. Blijf daarom uit de buurt van een nest (minimaal 5 meter) en zorg dat het nest niet verstoord kan worden door spelende kinderen of huisdieren.

Denk er ook aan als u uw boom of heg gaat snoeien of als u uw schuur opruimten. Kijk dan van te voren goed of er geen nest zit. Stel de werkzaamheden uit als er een nest aanwezig is.

Voorkom overlast of gevaarlijke situaties met individuele hoornaars

Geelpoothoornaars die in de tuin op zoek zijn naar voedsel zorgen over het algemeen niet voor veel overlast. Ze worden niet aangetrokken door zoete drankjes en ons eten en hebben meer interesse in alcohol (in bijvoorbeeld overrijp fruit) omdat ze maar beperkt worden aangetrokken door zoete drankjes of ons eten. Als u wel overlast ervaart van de geelpoothoornaar in uw tuin, dan kunt u onderstaande verschillende maatregelen treffen om de overlast te verminderen. Deze vuistregels gelden ook voor andere wespensoorten.

- Blijf rustig en sla niet naar de geelpoothoornaars
- Zet zoet en drinken afgedekt weg
- Ruim rottend (val)fruit, etensresten en afval snel op
- Richt een buffetje in met fruit in een rustige hoek van de tuin. Hiermee leidt u de geelpoothoornaars en andere wespen naar een plek waar ze niet voor overlast zorgen

Meer informatie over de bestrijding van de geelpoothoornaar vindt u hier

Deze tegel pakt 5.1.2e op
5.1.2e
06/24/2026 10:10
Resolved

Check op juiste strijfstijl
5.1.2e
06/24/2026 10:12

Naar boven plaatsen
5.1.2e
04/08/2026 10:18
Resolved

Ik heb geen onderscheid tussen primaire of secundaire nesten gemaakt. Leek me ook niet noo al zit er wel een verschil in risico omdat de
5.1.2e
06/24/2026 11:32

We moeten de willekeur aan afstanden wel zien t ondervangen of met een* extra toelichten. Eventu
5.1.2e
04/08/2026 10:15
Resolved

Check met wespenstichting/naturalis welke afstar we wanneer moeten aanhouden.
5.1.2e
06/30/2026 14:29

Hier of elders benoemen dat ook tijdens bestrijdi afstand houden en ramen en deuren dicht houden
5.1.2e
04/08/2026 10:22
Resolved

M.u.v. rottend fruit en/of alcohol.
5.1.2e
04/08/2026 10:16
Resolved

Enige nuance is misschien wel op zijn plaats bij ‘niet aangetrokken door zoetigheid’. Ik lees bij d
5.1.2e
04/09/2026 10:02
Resolved

Beter weglaten? De meeste mensen hebben geen grote tuin. Gemiddeld zal een tuin 5 tot 8 meter d zijn en dan is zo’n buffet toch nog steeds
5.1.2e
04/08/2026 10:44

Je lokt ze ook weg van de tuintafel, dus de vraag het grootste effect is?
5.1.2e
06/24/2026 11:35

ik zou het laatste punt nog steeds weglaten.
5.1.2e
06/29/2026 14:11

Ik wil hem er wel inhouden. We hebben het hier over nesten waar die 5 meter wel belangrijk is. Foeragerende hoornaars zijn net zoals wespen go
5.1.2e
06/30/2026 14:41

Bestrijding

Kernboodschap

Het is niet langer mogelijk om de geelpoothoornaar (Aziatische hoornaar) uit te roeien en we moeten leren leven met de geelpoothoornaar. Dit betekent dat elke terreineigenaar (en dus ook bewoners) zelf verantwoordelijk is voor ~~de afweging of~~het wel of niet laten bestrijden van een nest ~~wel of niet bestreden wordt~~. De bestrijding van de geelpoothoornaar kent risico's en dient aan professionele bestrijders overgelaten te worden.

~~Wel is het zo dat e~~Er zijn partijen ~~zijn~~ die vanuit een bepaalde verantwoordelijkheid ~~belang~~ meer doen adan ~~de~~ bestrijding ~~op eigen gronden~~. Bijvoorbeeld de provincie die omwille van~~uit~~ biodiversiteit de geelpoothoornaar bestrijdt in ~~Natura2000-~~natuurgebieden, of de gemeente die nesten bestrijdt omwille van volksgezondheidsrisico's en openbare ruimte~~een imkervereniging die ze bestrijdt ten behoeve~~omwille van hun gehouden bijenvolken.

~~Het Rijk en provincies streven naar het geven duidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden. Daarbij ondersteunen provincies gemeentes om de aanpak van de Geelpoothoornaar zo goed mogelijk te organiseren.~~

~~**Is de Geelpoothoornaar wettelijk beschermd?**~~

~~In tegenstelling tot bijvoorbeeld de Europese Hoornaar kent de Geelpoorthoornaar geen beschermde status en mag dus zonder toestemming gedood worden. De Geelpoothoornaar is een invasieve exoot die onder de werking van de Europese exotenverordening valt (hij staat hierop i.v.m. de mogelijke gevolgen voor de biodiversiteit). De Geelpoothoornaar is in Nederland een wijdverspreide soort. Geconcludeerd is dat volledig verwijderen van deze soort (de hele populatie) niet meer mogelijk is en dit wordt dan ook niet meer nagestreefd. Daarmee is de focus veranderd van bestrijden naar beheersen.~~

~~Kort samengevat, er geldt geen plicht meer tot bestrijden (behalve voor provincies vanuit biodiversiteit). Maar de soort mag overal en altijd (onder enkele voorwaarden) bestreden worden.~~

Bestrijding van de geelpoothoornaar

Omdat hoornaars (en andere wespen) hun nest verdedigen is het gevaarlijk om zelf het nest van de geelpoothoornaar te bestrijden. Schakel daarom altijd een professionele bestrijder in als u een nest wilt laten verwijderen. Let er daarbij op dat de bestrijder zonder gif werkt. Het gebruik van gif buiten het huis is bij wet verboden en gevaarlijk voor mens, (huis)dier en milieu. Nesten kunnen zonder gif~~vrij~~ worden bestreden met speciale stofzuigersystemen die geelpoothoornaars in en rondom het nest opzuigen. Het nest zelf wordt in een bak geplaatst en ingevroren.

Houd veilige afstand op het moment dat de deskundige bestrijdt en houd ramen en deuren in de directe omgeving gesloten.

Sommige nesten (buiten tuinen en erven en in sommige natuurgebieden) worden door de overheid weggehaald. Neem daarom eerst contact op met uw gemeente of provincie als u een nest wilt laten bestrijden, zie ook kopje 'Wanneer haalt de overheid een nest weg?'.

Deze tegel pakt 5.1.2e op

5.1.2e
06/24/2026 10:19
Resolved

Ik zie door de opmerkingen en wijzigingen even goed de rode lijn.

Wat mij betreft is de rode draad:
1 Ik heb een nest, moet ik (zelf) iets doen?
- bestrijding is gezamenlijke verantwoordelijkhe
dus je kiest zelf of je je nest wilt bestrijden
- Check wel bij gemeente/provincie wat het bele
soms wordt het nest door de overheid verwijderd
- redenen voor overheid om nesten te bestrijder
(natuur + volksgezondheid).

2 Hoe meld ik het nest dan bij de overheid?
- verschilt per gemeente en provincie (+link naa
verschillende provincies)
- zorg voor goede foto's
- gemeente/provincie bepaalt welke nesten word
verwijderd

3. Mijn nest wordt niet door de overheid verwijd
hoe regel ik het zelf?
- Ga niet zelf aan de slag maar huur professiona
- Adviezen voor goede bestrijder/bestrijding

5.1.2e
06/30/2026 16:10

of: 'laat het verwijderen ervan daarom over aan e
professionele bestrijder'.

5.1.2e
06/30/2026 14:23

Ik noem hier liever de gemeentes. Vanuit de imk
zijn verschillende opvattingen over hoe zij hun
verantwoordelijkheid zien. De gemeente heeft
daarentegen wel een wettelijke taak ten aanzien v
openbare ruimte en volksgezondheid

5.1.2e
06/30/2026 14:56

weghalen of naar achteren en inkorten

5.1.2e
06/29/2026 14:32

Hoe zit het dan met (openbare) veiligheid?

Iedere eigenaar heeft een zogenaamde zorgplicht als het gaat om zijn/haar eigendommen. Elke eigenaar moet dan ook voor zichzelf afwegen of het nodig is om op zijn/haar terreinen de Geelpoothoornaar te bestrijden. Dit geldt zowel voor een particulier als voor terrein beherende organisaties als Staatsbosbeheer of een Waterschap. Hierbij is vooral ook voor gemeenten een rol weggelegd omdat zij gaan over de openbare ruimte in de dorpen en steden, zij dienen dan ook af te wegen of ze daar nesten verwijderen in het kader van openbare veiligheid. De meeste gemeenten doen dit ook.

Welke methoden/momenten tot bestrijdingsmethodenen zijn er?

De bestrijding van de geelpoothoornaar hangt af van de tijd van het jaar en het soort nest. De geelpoothoornaar maakt 2 nesten. Eentje in het voorjaar en eentje in de zomer. De levenscyclus van de geelpoothoornaar kent verschillende stadia. Elk periodestadium kent eigen mogelijkheden tot bestrijding:

- Maart/april: Koninginnen vliegen uit op zoek naar een geschikte pleklocatie om een voorjaarsnest te bouwen. Om deze koninginnen te vangen Er zijn in de markt voorjaarsvallen te koop waarvan gezegd wordt dat deze, selectief, deze koninginnen vangen (spring trapping). De effectiviteit en de selectiviteit van deze vallen is eEchter is niet aangetoond, dat dit überhaupt effect heeft op de groei van de populatie, want in de natuur overleven weinig koninginnen deze fase, dus het is de vraag of wegvangen daadwerkelijk invloed heeft. De praktijk toont datDaarentegen zijn dit soort vallen in de praktijk niet selectief zijn, waardoor ook andere beschermde insecten gevangen worden. Ook er ongewilde bijvangsten zijn en het risico op steekincidenten vergroot door deze vallenwordt vergroot. Het advies is daarom Zolang de meerwaarde niet wordt aangetoond adviseert de overheid deze voorjaarsvallen niet te gebruiken.
- Maart/juni: Koninginnen bouwen een voorjaarsembryonest wat uitgebouwd wordt tot primair nest. Dit is ter grootte van een pingpong- of tennisbal. Een voorjaarsnest zit vaak op een beschutte plek, zoalsTypische plek is in een schuurtje, vogelhuisje, spouwmuur of onder een overkapping of in een hegde spouwmuur. Meld dit nest en als de overheid het niet weghaalt, schakel dan een ervaren bestrijder in. De bestrijder zal het nest in een kist of zak stoppen en zorgdragen voor de afvoer.
- Juli/november: In juli bouwen de werksters een secundair nest, ook wel het zomernest genoemd. Dit nest is veel groter (tot wel 70 cm) en, hangt meestal hoog in bomen, maar soms ook in een heg en heeft een vliegopening aan de zijkant. Het nest is gemaakt van papierachtig materiaal en valt vaak pas op als de bladeren beginnen te vallen. Meld dit nest en als de overheid het niet weghaalt, schakel dan een ervaren bestrijder in. De bestrijder zal het nest (en alle geelpoothoornaars), al dan niet met behulp van een hoogwerker, wegzuigen met een grote stofzuiger en afvoeren. Aandacht voor de omgeving is hierbij ook belangrijk, indien nodig dient een werkruimte vrijgemaakt te worden waarbinnen veilig (voor omstanders) gewerkt kan worden.Houd veilige afstand op het moment dat de deskundige bestrijdt en houd ramen en deuren in de directe omgeving gesloten.

Wat als u een nest op eigen terrein wil bestrijden?

Omdat hoornaars (en andere wespen) hun nest verdedigen is het gevaarlijk om zelf het nest van de Geelpoothoornaar te bestrijden. Schakel daarom altijd een professionele bestrijder in als u een nest wilt laten verwijderen. Let er daarbij op dat de bestrijder zonder gif werkt. Het gebruik van gif

Link naar die pagina

5.1.2e
06/24/2026 14:23

In dit onderdeel heb ik teksten van de teksten/fot de NVWA site verwerkt. Maar dit hele stuk beter weglaten en alleen iets over selectieve voorjaarsv ergens vermelden (terughoudendheid).

5.1.2e
06/30/2026 13:43

Ik zou dit niet doen. Veel van deze tekst is al verouderd. Ik roep mensen bijvoorbeeld niet mee op om koninginnen te doden of om heel actief ne te sporen. Het mag en het is fijn dat men dit doet, dit was vooral zinvol in een vroeg invasiestadium past m.i. niet in een beheeraanpak.

5.1.2e
06/30/2026 15:03

~~buiten het huis is bij wet verboden en gevaarlijk voor mens, (huis)dier en milieu. Nesten kunnen zonder gif worden bestreden met speciale stofzuigersystemen die Geelpoothoornaars in en rondom het nest opzuigen. Het nest zelf wordt in een bak geplaatst en ingevroren.~~

~~Houd veilige afstand op het moment dat de deskundige bestrijdt en houd ramen en deuren in de directe omgeving gesloten.~~

~~Sommige nesten (buiten tuinen en erven en in sommige natuurgebieden) worden door de overheid weggehaald. Neem daarom eerst contact op met uw gemeente of provincie als u een nest wilt laten bestrijden, zie ook het volgende kopje.~~

~~Wanneer haalt de overheid een nest weg?~~

~~De aanpak van invasieve exoten en dus ook de Geelpoothoornaar is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en gebeurt op basis van verschillende wettelijke kaders en maatschappelijke belangen. Hierdoor kan de rolverdeling tussen overheden of andere belanghebbenden soms onduidelijk zijn. Dit zien we ook bij de Geelpoothoornaar.~~

Melden van nesten

Ziet u een nest van de geelpoothoornaar dat overlast veroorzaakt of bij een plek waar mensen komen? Meld dit dan. Hoe u een nest kunt meldten, verschilt per gemeente of provincie. Dat komt doordat meerdere overheden/partijen betrokken zijn bij de aanpak van de geelpoothoornaar. In sommige provincies worden (sommige) nesten door de provincie bestreden. In de andere provincies hebben gemeenten een grotere rol.

Link naar “herkenning en leefwijze”

5.1.2e
04/02/2026 15:38

Na uw melding wordt bekeken:

- Of het om de geelpoothoornaar gaat.
- Of het nest een risico vormt voor de veiligheid van mensen of de biodiversiteit.
- Of het nest wordt verwijderd.

Ook dit hangt van de verantwoordelijkheid af. Vo gemeenten zeker waar maar als provincie beoord ook de impact op biodiversiteit (N2000).

5.1.2e
04/08/2026 10:11
Resolved

Wanneer haalt de overheid een nest weg?

Provincies en gemeentes bepalen zelf welke nesten ze wel en niet weghalen, maar maken daarbij altijd een afweging van de risico’s. Als u melding maakt, kijken provincies of gemeentes of het inderdaad om de geelpoothoornaar gaat en of het nest verwijderd moet worden. Losse hoornaars hoeft u niet te melden bij de overheid~~, er worden alleen nesten verwijderd~~.

Meld uitsluitend nesten! Een Aziatische hoornaar tuin of openbare ruimte ...

5.1.2e
04/08/2026 10:14
Resolved

Wilt u weten wat de aanpak binnen uw provincie is? Klik op onderstaande kaart op uw provincie om naar de provinciale website te worden doorgestuurd

<Kaart invoegen waar je op de provincie kunt klikken en vanuit daar naar de provinciale pagina wordt gestuurd met meer uitleg.>

~~Wilt u weten wat de aanpak binnen uw provincie is? Klik op onderstaande kaart op uw provincie om naar de provinciale website te worden doorgestuurd~~

~~*<Kaart invoegen waar je op de provincie kunt klikken en vanuit daar naar de provinciale pagina wordt gestuurd met meer uitleg.>*~~

Omdat ook gemeente een grote rol hebben kan di volgens mij uit. Het zou wel erg pleiten voor een gezamenlijk meldsysteem zoals NatuurlijkRob di ontwikkelt heeft zodat op basis van eigendom de melding bij de juiste partij terecht komt. Dan heb een eenduidige werkwijze (en kan nog de afwegi daarna plaats vinden of er wel of niet iets mee ge en door wie.

5.1.2e
06/24/2026 13:59

HOUDEN

5.1.2e
06/29/2026 14:32

Verantwoordelijkheden van overheden en andere terreineigenaren

De manier waarop overheden omgaan met de geelpoothoornaar verandert. De geelpoothoornaar is in Nederland inmiddels een wijdverspreide soort. Het volledig verwijderen van deze soort (de hele populatie) uit het milieu wordt niet meer nagestreefd. Verschillende provincies bouwen de bestrijding af en beperken zich tot natuurgebieden. Gemeentes zullen omwille van de openbare orde en veiligheid keuzes gaan maken over de manier waarop zij met nesten in de openbare ruimte omgaan die niet langer door de provincie worden bestreden. Gemeenten (overheden, bedrijven en burgers) hebben een algemene zorgplicht voor een veilige en gezonde leefomgeving in de openbare buitenruimte. LINK IPLO INVOEGEN? Sommige nesten van de geelpoothoornaar brengen risico's met zich mee voor de veilige en gezonde leefomgeving en zijn daarom een punt van aandacht voor gemeentes.

Provincies ondersteunen gemeentes om de aanpak van de geelpoothoornaar zo goed mogelijk te organiseren. Dit doen provincies onder andere door het inrichten van een speciale kennispagina waarin praktische informatie voor gemeentes wordt gedeeld. LINK TOEVOEGEN

Hoe zit het dan met (openbare) veiligheid?

Iedere eigenaar heeft een zogenaamde zorgplicht als het gaat om zijn/haar eigendommen. Elke eigenaar moet dan ook voor zichzelf afwegen of het nodig is om op zijn/haar terreinen de geelpoothoornaar te laten bestrijden. Dit geldt zowel voor particulieren en bedrijven als voor terrein beherende organisaties als Staatsbosbeheer of een waterschap. Hierbij is vooral ook voor gemeenten een rol weggelegd omdat zij gaan over de openbare ruimte in de dorpen en steden. Gemeenten dienen dan ook af te wegen of ze daar nesten verwijderen in het kader van openbare veiligheid. De meeste gemeenten doen dit ook.

Bestrijding

- **Informatie voorSubgroep: bestrijders**

Het bestrijden van nesten van de geelpoothoornaar is een opkomende expertise. Dat is aan de ene kant goed, zodat mensen kunnen kiezen tussen bestrijders die zij willen inschakelenpartijen. ~~Anderzijds is het w~~Wel is het van belang~~rijk~~ dat nieuwe bestrijders gebruik maken van ervaringen, kennis en kunde van bestaande bestrijders. Daarom een paar punten van aandacht:

- De geelpoothoornaar is een wespensoort, maar de bestrijding kent meer risico's dan bestrijding van een nest van de limonadewesp.
- Er worden cursussen ~~ontwikkeld~~georganiseerd voor bestrijdersgeïnteresseerden om nesten veilig en binnen geldende de wet- en regelgeving ~~aan de slag te gaan met het~~e verwijderen ~~van nesten~~. LINK VOLGT LATER NAAR CURSUSSEN van KAD, NVPB en 4 opleiders; kad, spa groep, killgerm en rentokil.
- Het gebruik van gifstoffen is buitenshuis verboden en daarnaast zeer onwenselijk. Uitzondering hierop zijn nesten in bijvoorbeeld spouwmuren welke niet goed bereikbaar zijn. Let daarbij wel op welk middel voor dit doel toegelaten is, zie hiervoor de website van het CTGB. Vaak vraagt gebruik van deze middelen een bepaalde certificering van de gebruiker.

Link toevoegen

5.1.2e
06/24/2026 14:07

~~- **Subgroep: gemeentes**~~

~~Gemeentes staan aan de lat voor openbare orde en veiligheid. Sommige nesten van de Geelpoothoornaar brengen risico's met zich mee voor de volksgezondheid en zijn daarom een punt van aandacht voor gemeentes. Omdat de focus is gewijzigd naar beheersen pakken niet alle provincies het bestrijden van alle nesten nog op. Dit vraagt wel van gemeenten om een aanpak en het beschikbaar stellen van de bijbehorende middelen. De provincies pakken wel een regierol, dit~~

~~doen we onder andere door het inrichten van een speciale kennispagina waarin praktische informatie voor gemeentes wordt gedeeld.~~

Subgroep: imkers **INVOEGEN OP VOLGENDE PAGINA**

Er zijn gemeenten die lokale imkerverenigingen een rol in hun aanpak geven. Imkers hebben een belang, hebben gebiedskennis en hebben meestal goede banden met de verschillende betrokken partijen. Hier gelden ook wel een aantal aandachtspunten:

- De geelpoothoornaar is een wespensoort, maar de bestrijding kent meer risico dan bestrijding van een nest van de limonadewesp en vraagt dus ook een andere aanpak. ~~Bijvoorbeeld~~Zo biedt een regulier imkerpak of -overall ~~biedt~~ onvoldoende bescherming tegen steken van de geelpoothoornaar.
- Er worden cursussen georganiseerd voor geïnteresseerden om veilig en binnen de wet- en regelgeving aan de slag te gaan met het verwijderen van voorjaarsnesten.
- Punt invoegen over gebruik van selectieve vallen: effectiviteit is nog niet goed vastgesteld en ook de selectiviteit moet nog goed worden onderzocht. Daarom vanuit Rijk en provincies geen subsidies en stimuleren de inzet van zulke vallen niet.
- ~~Het gebruik van gifstoffen is buitenshuis verboden en daarnaast zeer onwenselijk. Uitzondering hierop zijn nesten in bijvoorbeeld spouwmuren welke niet bereikbaar zijn. Let daarbij wel op welk middel voor dit doel toegelaten is, zie hiervoor de website van het CTGB. Vaak vraagt gebruik van deze middelen een bepaalde certificering van de gebruiker.~~
-

Dit is de pagina waar bv de info bladen van Limb kunnen worden gedeeld. We moeten nog besprek waar deze pagina het beste kan komen. Bv via stadswerk?

5.1.2e

04/02/2026 14:08

Met NBV, 5.1.2e afstemmen of het nodig/wen is deze waarschuwingen mee te geven voor imke

5.1.2e

06/30/2026 15:51

Link toevoegen

5.1.2e

06/24/2026 15:38

Imkerij en de geelpoothoornaar

Kernboodschap
De betrokkenheid vanuit de imkerij is groot. Imkers vormen een belangrijke schakel bij de signalering en opsporing van nesten van de Aziatische hoornaar. Overheden werken waar mogelijk samen met imkers.

Vertegenwoordigers vanuit de imkerij zijn zowel op landelijk, provinciaal én lokaal niveau betrokken bij de aanpak van de geelpoothoornaar. De Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV) is namens de imkerverenigingen het centrale aanspreekpunt voor overheden bij de aanpak van de geelpoothoornaar.

Impact op imkerij
De geelpoothoornaar vormt een bedreiging voor honingbijen. Voor de geelpoothoornaar zijn honingbijen een aantrekkelijke prooi. Geelpoothoornaars vliegen vaak bij bijenkasten om op honingbijen te jagen. ~~, en het aanbod van alternatieve prooien~~
De aanwezigheid van geelpoothoornaars zorgt ook voor stress bij het bijenvolk. Hierdoor durven honingbijen ~~durven~~ de bijenkast niet meer uit om nectar te halen waardoor het volk verzwakt de winter in gaat.

Het is belangrijk om op te merken dat de geelpoothoornaar niet de enige bedreiging is voor honingbijen (en andere insecten). Het gebruik van (landbouw)gif, ziektes en parasieten, verdroging en afname van voedsel en geschikt leefgebied zorgen er ook voor dat bijenvolken verzwakken. De geelpoothoornaar is daarmee een zichtbare, maar zeker niet de enige bedreiging voor honingbijen.

Kastbescherming
De geelpoothoornaar kan niet meer worden uitgeroeid en we moeten leren leven met de geelpoothoornaar. Dit vraagt om aanpassingen in de imkerij. Er zijn verschillende methodes om honingbijen te beschermen tegen de geelpoothoornaar. Er zijn constructies die aan of rondom de bijenkast kunnen worden geplaatst waardoor honingbijen veiliger in en uit de kast kunnen vliegen. Hierdoor ervaren ze minder stress door de geelpoothoornaar.

Zie voor meer informatie website NBV

Voorstel voor ingekorte versie:
Honingbijen vormen een aantrekkelijke prooi voor de geelpoothoornaar. Ze vliegen dan ook vaak bij bijenkasten om op honingbijen te jagen. De aanwezigheid van geelpoothoornaars zorgt ook voor stress bij het bijenvolk. Hierdoor durven honingbijen de bijenkast niet meer uit om nectar te halen waardoor het volk verzwakt de winter in gaat.
De geelpoothoornaar is niet de enige bedreiging voor honingbijen. Ziektes en, parasieten, verdroging, afname van voedsel en geschikt leefgebied en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelenbiociden in de landbouw zorgen er ook voor dat bijenvolken verzwakken. De geelpoothoornaar is daarmee een zichtbare, maar zeker niet de enige bedreiging voor honingbijen.

Er zijn verschillende methodes om honingbijen te beschermen tegen de geelpoothoornaar. Er zijn constructies die aan of rondom de bijenkast kunnen worden geplaatst waardoor honingbijen

Voorstel om dit net zoals risico's biodiversiteit n begin te verplaatsen. Uiteraard wel ingekort
5.1.2e
06/30/2026 14:45

Misschien met mooie actiefoto?
5.1.2e
04/01/2026 16:40
Resolved

woordkeuze
5.1.2e
04/08/2026 10:47
Resolved

Uitstekende nuance!
5.1.2e
04/08/2026 10:29
Resolved

Is dat zo? Is onderzocht dat ze minder stress hebb hierdoor?
5.1.2e
04/08/2026 10:49
Resolved

Hier wil ik graag nog even naar kijken, want ik v wel een spannende om naar te verwijzen. Het (omstreden) artikel van 5.1.2e staat volgens mij ook op en dat veroorzaakt juist ruis.
5.1.2e
04/08/2026 12:59
Resolved

Misschien met mooie actiefoto?
5.1.2e
04/01/2026 16:40
Resolved

Uitstekende nuance!
5.1.2e
04/08/2026 10:29
Resolved

veiliger in en uit de kast kunnen vliegen. Hierdoor ervaren ze minder stress door de geelpoothoornaar.

De betrokkenheid vanuit de imkerij is groot. Vertegenwoordigers vanuit de imkerij zijn zowel op landelijk, provinciaal én lokaal niveau betrokken bij de aanpak van de geelpoothoornaar. De Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV) is namens de imkerverenigingen het centrale aanspreekpunt voor de Rijksoverheid en provincies. Op lokaal niveau werken diverse gemeentes nauw samen met lokale imkersverenigingen.

Liefst zou ik noemen dat Rijk (en provincies?) co
onderhouden via de NBV. Dat zou ik hier graag a
toevoegen, maar dan moet 'lokaal niveau' uit dez
want het contact daar loopt vast met meerdere
verenigingen. (maar dit is een landelijke website
5.1.2e
06/30/2026 15:10
Resolved

Aziatische hoornaar - gevalideerde waarnemingen in NL - 2025 - Nest

01-Oct-25

Provincie	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Totaal
Noord Brabant	1	137	183	244	418	501	543	2,027
Zeeland		76	90	117	177	265	349	1,074
Limburg		55	83	88	184	194	191	795
Zuid Holland		22	24	31	43	94	111	325
Utrecht		10	24	25	68	87	88	302
Gelderland		27	35	44	66	64	40	276
Noord Holland		4	15	9	10	33	26	97
Overijssel		3	13	9	18	21	19	83
Flevoland		3	5	9	9	2	6	34
Drenthe		1	3	2	8	-	4	18
Friesland			1	1	-	1	7	10
Groningen			1	1	1	-	2	5
Totaal	1	338	477	580	1,002	1,262	1,386	5,046

Bron: waarneming.nl / Natuurlijkrob

Robor Electronics B.V.
Suetersweg 6a
7497 MZ Bentelo
Tel.nummer: +31 (0) 5.1.2e
Emailadres: 5.1.2e@robor.nl
BTWnummer: NL815151196B01
Bank: 322179181
IBAN: NL20RABO0322179181
BIC: RABONL2U KvK...06076385
for PayPal payments use: 5.1.2e@robor.nl

Website: www.robor.nl

Aan: **Provincie Noord-Holland _ Sector CSC (FIA)**
5.1.2e 5.1.2e
Houtplein 33
2012DE Haarlem

FACTUUR

Factuurdatum	**03-08-2026**
Leverdatum	**03-08-2026**
Factuurnummer	**26183**
Klantnummer	**11168**
BTWnummer klant	**NL001003124B08**

ref: 1200032939

Artikelcode	Omschrijving	Aantal	Stukprijs	Krt%	Totaal	Code
	Opdrachtnummer: 1200032939					
1677	Aziatische Hoornaar Opsporingscursus	1,00	295,00		295,00	2
1689	Vespa Finder VFT110 zender	50,00	49,00		2.450,00	2
1690	Vespa Finder VF110 oplader	6,00	59,00		354,00	2
	Aanbrengpincetten VFT110 (12 stuks x €15)		180,00		180,00	2

Code	Btw%	Grondslag	BTW-bedrag
0	0,00	0,00	0,00
1	9,00	0,00	0,00
2	21,00	3.279,00	688,59

Excl. BTW voor korting		3.279,00
Factuurkorting	%	0,00
Excl. BTW na korting		3.279,00
Totaal BTW		688,59
Te betalen	**€**	**3.967,59**

Wij verzoeken u het factuurbedrag vóór 2-9-2026 over te maken op onze bankrekening 322179181. Bij betaling graag vermelden: Klantnummer 11168 en factuurnummer 26183.

From: "Helpdesk Crediteuren" <5.1.2e@noord-holland.nl>
Date: Mon, 3 Aug 2026 14:50:08 +0200
To: "Facturen" <5.1.2e@noord-holland.nl>
Subject: FW: Factuur 26183, klantnummer 11168
Attachments: Robor Electronics B.V. Factuur 26183.pdf, Robor Electronics B.V. Factuur26183.xml

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
Unit Financiele en Inkoopadministratie
T-(023 5.1.2e
www.noord-holland.nl
5.1.2e noord-holland.nl
Provincie Noord-Holland
facturen kunt u mailen naar 5.1.2e@noord-holland.nl

Van: Robor Electronics B.V. <5.1.2e@klantmail.snelstart.nl>
Verzonden: maandag 3 augustus 2026 14:28
Aan: Helpdesk Crediteuren <5.1.2e@noord-holland.nl>
Onderwerp: Factuur 26183, klantnummer 11168

Geachte relatie,

In de bijlage treft u volgens afspraak de factuur aan.
Mocht u de bijlage niet kunnen openen of heeft u nog vragen, neemt u dan contact met ons op.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e
Robor Electronics BV